C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka (2)\Turtledove_Harry-Kolonizace_3-Svet_po_otresech.pdb

**PDB Name:** Turtledove Harry-Kolonizace 3-S
**Creator ID:** REAd
**PDB Type:** TEXt
**Version:** 0
**Unique ID Seed:** 0
**Creation Date:** 1.5.2007
**Modification Date:** 1.5.2007
**Last Backup Date:** 1.1.1970
**Modification Number:** 0

HARRY TURTLEDOVE
KOLONIZACE
3 - SVĚT PO OTŘESECH

Když tryskové letadlo zvolna klesalo k letišti nedaleko ještě stále lehce radioaktivních zřícenin Norimberku, Pshing se opatrně zeptal Atvara:„Vznešený pane flotily, j e tato návštěva opravdu nezbytná?“
„O tom jsem přesvědčen,“ odpověděl svému pobočníkovi velitel dobyvatelské flotily Rasy. „Zjistil jsem, že tosevanský odborník na politiku jejich druhu doporučil, aby dobyvatel navštívil území, které dobyl, jak nejdříve je to možné, aby tak dal poraženým na srozuměnou, že maj í no vého pána.“
„Technicky zůstává Velkoněmecká říše nezávislá,“ poukázal Pshing.
„To ano - čistě technicky vzato. A také to tak zůstane, to vás ujišťuji.“ Atvar užil zdůrazňovací zakašlání, aby dal najevo, jaké jsou jeho pocity v tomto směru. „Němci nám při té jaderné konfrontaci způsobili příliš velké škody, než abychom dovolili jejich šílenství ještě někdy znovu propuknout.“
„Škoda, že jsme jim museli ponechat třeba i takto omezenou nezávislost,“ řekl Pshing lítostivě.
„To je taky pravda,“ přisvědčil Atvar s povzdechem. Otočil jeden oční výčnělek k okénku, aby se znovu podíval na sklovitý kráter, který zabíral střed bývalého hlavního města Velkoněmecké říše. Za jeho obvodem ležela změť trosek, které zbyly z domovů, továren a veřejných budov. Letiště poničily konvenční bomby, ale už bylo opět v provozu. Pshing řekl: „Kdybychom jen byli měli nějaké prostředky, jak lokalizovat jejich raketonosné lodi, které mohou zůstávat neomezenou dobu ponořené. Kdyby nebylo jich, byli bychom je donutili k bezpodmínečné kapitulaci.“
„Pravda,“ řekl Atvar. „S nimi by nám mohli způsobit další značné škody v našich koloniích na Tosevu 3. Budou muset vydat ponorky, které jim zbyly. Nedovolíme jim, aby postavili další. Od nynějška jim nedovolíme mít cokoli do činění s atomovou energií nebo s jadernými zbraněmi.“
„To je skvělé. Tak by to mělo být,“ řekl Pshing. „Kdybychom tak dokázali zkonfiskovat i ponorné čluny Spojených států a SSSR, ocitli bychom se na dobré cestě k definitivnímu dobytí této bídné planety.“
„Já jen děkuji duchům Císařů minulosti,“ - Atvar sklopil oba oční výčnělky k podlaze letounu, který je nesl - „že se žádné z těch ostatních mocných ne-impérií nerozhodlo spojit se s Němci proti nám. Společně nám mohli uškodit mnohem hůř, než to dokázal samotný Reich.“
„A teď si navíc musíme dělat starosti i s Japonci,“ dodal Pshing. „Kdo ví, co udělají teď, když se naučili vyrábět zbraně z výbušného kovu? Ponorky už mají, a rakety také.“
„Nikdy jsme nevěnovali dostatečnou pozornost ostrovům a jejich obyvatelům,“ řekl Atvar mrzutě. „Malé kousky země, obklopené mořem, nebyly Doma nikdy důležité, takže jsme předpokládán', že totéž bude platit tady. Naneštěstí se zdá, že to není pravda.“
Než stačil Pshing odpovědět, podvozek letounu dosedl na ranvej norimberského letiště. Technologie Rasy, pomalu zdokonalovaná a vybrušovaná během sta tisíc let planetární jednoty, byla vytříbená a dokonalá, ale ne tak dokonalá, aby uchránila Atvara od nepříjemných otřesů při dojezdu letounu.
„Omlouvám se, Vznešený pane flotily,“ ozval se v interkomu hlas pilota. „Bylo mi řečeno, že opravy vzletové a přistávací dráhy byly provedeny lépe, než tomu ve skutečnosti je.“
Atvar okénkem spatřil německé muže ve vojenských oděvech, stojící v úhledně vyrovnaných řadách, aby ho pozdravili a vzdali mu čest. Měli pušky. Mužům z Atvarovy ochranky se to vůbec nelíbilo, ale Reich zůstával nominálně nezávislý. Kdyby se nějaký fanatik rozhodl Atvara zabít, jeho zástupce v Káhiře by ... nu, docela dobře by si poradil. „Jak se jmenuje ten chytrý Velký Ošklivec, který navrhoval tento postup?“ zeptal se Pshinga.
„Machiavelli.“ Jeho pobočník cizí jméno pečlivě přeslabikoval. „Žil a psal asi před pěti sty lety. To je devět set našich let, přibližně.“
„Takže se objevil až po návštěvě naší sondy?“ řekl Atvar, a Pshing udělal souhlasné gesto. Rasa provedla průzkum Tosevu 3 před šestnácti sty lety - podle počítání Rasy, což představovalo přibližně poloviční počet oběhů Země kolem Slunce. Admirál pokračoval: „Vzpomínáte si na toho divocha na zvířeti, mávajícího mečem, jehož snímek nám sonda odeslala? On představoval vrchol teh-dej ší tosevanské vojenské technologie.“
„Škoda, že jím nezůstal, jak jsme si to představovali před odletem z Domova,“ řekl Pshing. „Když pochopíme, jak se Velcí Ošklivci dokázali tak rychle změnit, budeme schopni jim zabránit, aby v tom pokračovali do budoucna. To nám pomůže začlenit je do Impéria.“

„To ano ... když to dokážeme," odvětil Atvar. „Jestli ne, budeme možná muset zničit celý tento svět včetně našich kolonií na něm. To vypálí tuto nákazu jednou provždy."
Zbývala ještě jedna možnost - možnost, která mu nikdy nepřišla na mysl, když dobyvatelská flotila poprvé dosáhla Tosevu 3: Velcí Ošklivci by mohli porazit Rasu. Kdyby to udělali, jejich příštím krokem by byl útok na Domov. Tím si byl Atvar stejně jistý jako tím, že se vylíhl z vejce. Zničení tohoto světa by tomu předešlo, tak jako chirurg musí někdy předejít smrti tím, že vyřízne zhoubný nádor.
Když teď poražený Reich pokorně ležel u nohou Rasy, bylo by to však pro Velké Ošklivce mnohem těžší. To Atvar věděl. Ale přece se těchto obav stále nedokázal zbavit. Místní domorodci byli rychlejší a přizpůsobivější než Rasa. To taky věděl: jeho skoro padesátiletá zkušenost s Tosevem 3 mu tuto lekci nesmazatelně vpálila do vědomí.
Do jeho sluchových membrán pronikly kovové zvuky otvíraných dveří. Nevystoupil hned; muži z jeho bezpečnostní služby vystoupili první, aby utvořili to, čemu se říkalo čestná stráž, a zároveň zformovali obranný perimetr. Ten by proti soustředěnému útoku samozřejmě neobstál, mohl by však zabránit zavraždit Atvara nějakému osamělému šílenci z řad Velkých Ošklivců. Atvar v to alespoň doufal.
Jeden z mužů z bezpečnostní služby přistoupil k Atvarovu sedadlu a sklonil se v uctivém postoji. „Všechno je připraveno, Vznešený pane flotily," ohlásil. „A úroveň radioaktivity je přijatelně nízká."
„Děkuji vám, Diffale," řekl Atvar. Tento muž vedl bezpečnostní službu přibližně od poloviny bojů. Nebyl tak dobrý jako jeho předchůdce Drefsab, jenže Drefsab se stal obětí Velkých Ošklivců, jejichž zvrácené schopnosti byly ještě větší než jeho - nebo možná měli jen víc štěstí než on. Atvar pohlédl jedním očním výčnělkem na Pshinga: „Pojďte se mnou."
„Bude vykonáno, Vznešený pane flotily," řekl jeho pobočník. Atvar znechuceně zasyčel, když vyšel z letadla do zdejšího chladného a vlhkého počasí. Káhira, odkud přiletěl, měla poměrně slušné podnebí. Norimberk se tomu ani zdaleka nemohl rovnat. A to bylo jaro, přecházející do léta. Zdejší zima by byla mnohem horší. Atvar se otřásl při pouhé představě.
Když vystoupil z letadla, německá vojenská hudba začala hrát. Velcí Ošklivci to mínili jako poctu, nějako urážku, takže strpěl ten nemuzikální - přinejmenším pro jeho sluchové membrány - randál. Příslušníci ochranky se rozestoupili, aby nechali projít jakéhosi Velkého Ošklivce: ne Fuhrera Němců, nýbrž jeho protokolárního pobočníka. „Až dojdete na konec tohoto koberce, Vznešený pne flotily, setká se tam s vámi Fuhrer," řekl Tosevan docela plynně jazykem Rasy.
Atvar udělal souhlasné gesto, došel na konec pruhu červené tkaniny a zastavil se. Příslušníci jeho ochranky ho kryli a drželi se mezi ním a řadami Němců. Tito tosevanští vojáci vyhlíželi divoce a barbarsky a v boji dokázali, že jsou schopní, tvrdí a nelítostní bojovníci. Teď jsou poražení, připomněl si Atvar. Ale nevypadali jako poražení. Podle jejich chování byli připraveni pustit se okamžitě znovu do války.
Jejich řady se také mírně rozestoupily. Mezerou mezi nimi vyšel poměrně nevysoký, spíš zavalitý Velký Ošklivec v podobném oděvu, jaký měli vojáci, ale ozdobnějším. Na hlavě měl čepici. Vlasy, které pod ní Atvar zahlédl, byly bílé, což znamenalo, že nebyl mladý. Když čepici na okamžik sňal, bylo vidět, že většina jeho lebky je holá, což byla u tosevanských mužů další známka vyššího věku.
Atvarovi muži také ustoupili stranou, i když dost neochotně. Velký Ošklivec přistoupil k Atvarovi a vymrštil ruku v pozdravu. Protože bylo Německo stále formálně nezávislé, nemusel zaujmout uctivý postoj. „Zdravím vás, Vznešený pane flotily," řekl. Nemluvil Atvarovým jazykem tak plynně jako jeho protokolární úředník, ale bylo mu docela dobře rozumět. „Jsem Walter Dornberger, Fuhrer a kancléř Velkoněmecké říše."
„Já zdravím vás, Fuhrer." Atvar věděl, že německé slovo zkomolil, ale na tom nezáleželo. „Vaši muži bojovali statečně. Teď však boje skončily. Budete se muset naučit, že bojovat statečně a bojovat moudře není jedno a totéž."
„Kdybych byl vedl Reich, když tato válka začala, tak by nikdy nezačala," odvětil Domberger. „Ale moji nadřízení uvažovali jinak. Teď jsou mrtví, a já musím posbírat střepy, které po sobě zanechali."
To byla tosevanská fráze; její ekvivalent v jazyce Rasy se zmiňoval o opětovném složení skořápky vejce. Ale Atvar rozuměl. „Od nynějška budete mít méně střepů, které budete skládat dohromady. O to se postaráme. Příliš jste nám uškodili, než abychom vám mohli dál důvěřovat."
„Chápu," řekl Dornberger. „Podmínky, které jste mi vnutili, jsou tvrdé. Ale vy a Rasajste mi nedali na vybranou."
„Vaši předchůdci měli na vybranou," řekl Atvar studeně. „Zvolili si špatnou cestu. Vy teď musíte s jejich rozhodnutím žít - a i s tím, co vám zanechalo."
„To také chápu," odvětil Tosevan. „Ale vy sotva můžete popřít, že se ze svého vítězství snažíte získat všechny možné výhody."
„Samozřejmě že ano," řekl Atvar. „K tomu vítězství je. Nebo si myslíte, že má nějaký jiný účel?"
„Vůbec ne," řekl Dornberger. Tónem, v němž zaznívalprofesionální obdiv, dodal: „Byl jste chytrý, když jste obnovil Francii jako nezávislé ne-impérium. Nečekal jsem to od vás."
„Děkuji vám." Admirál by si byl nikdy nedokázal představit, že by mohl pocítit určitý záchvěv sympatie k Velkému Ošklivci, který nyní vedl ne-impérium, které Rase způsobilo takové škody a těžkosti. „Krůček po krůčku, stálým kontaktem s vámi Tosevany, se učíme, jak hrát vaši hru. Měl byste nám být vděčný, že jsme vám ponechali vůbec nějaké střípky vaší nezávislosti."
„Jsem vám za to vděčný," odpověděl Dornberger. „Ale mám pocit, že bych měl být vděčný i Američanům a Rusům, kteří nehodlali klidně přihlížet tomu, jak Velkoněmecké říše zmizí z mapy."
Ten Tosevan byl skutečně profesionálně velmi schopný. USA i SSSR daly Atvarovi velicejasně najevo, žejejich obavy z Rasy silně vzrostou, jestli Reich bude zcela podmaněn. Po tom všem, co Rasa utrpěla ve válce s Německem, Atvar nechtěl, aby přehnané obavy z Rasy přiměly ostatní ne-impéria udělat něco bláznivého. Velice nerad si to připouštěl, ale tato ne-impéria byla příliš silná, než aby mohl udělat něco jiného. Jeho ocasní pahýl se zachvěl rozhořčením.
Ukázal na Dornbergera jazykem a řekl: „Teď už si nemusíme lámat hlavu s názorem Reichu. A uděláme všechno možné -

všechno nezbytné - abychom zajistili, že to nebudeme nikdy muset dělat znovu. Chápete?“
„Ovšem, Vznešený pane flotily,“ odpověděl Dornberger, a Atvara napadlo, jak - a jak brzy - se ho Němci pokusí podvést.
Po tváři plukovníka Johanna Druckera stékal pot. To věděl každý, že Ještěři milují horko jako na Sahaře. Německý válečný zajatec v malé cele na palubě jedné z jejich hvězdných lodí se poškrábal po holé hrudi. Ještěři byli svědomití a slušní. Vrátili mu kombinézu, kterou měl na sobě na palubě návratového stupně A-45, který ho vynesl na oběžnou dráhu. Dokonce mu ji i vyprali. Ale kvůli vedru ji nemohl nosit.
Smutně vzdychl. Toužil po mlhách a chladu Peenemiinde, říšské raketové základny na Baltu. Ale z Peenemiinde zbyl teď jen radioaktivní popel. Jeho rodina žila v Greifswaldu, kousek odtud na západ. Znovu vzdychl, tentokrát mnohem chmurněji. Modlil se za to, aby z nich nebyl radioaktivní prach, ale neměl šanci se dovědět, jak to s nimi vypadá.
Židle, na které seděl, pro něho byla příliš malá, a kromě toho byla navržena pro jinak tvarovaný zadek, než byl jeho. Matrace na podlaze, na které spal, byla také příliš malá. Ještěři ho krmili konzervovanou potravou, kterou dováželi ze zemí, kterým vládli, a z USA. Většinou neodpovídala Druckerovu gustu.
Ale mohlo by to být horší. Koneckonců, pokusil se tuto hvězdnou loď zničit. Její antirakety zničily jednu ze střel, které na ni odpálil, systém blízké ochrany zničil druhou. Přesto Rasa přijala jeho kapitulaci. Jen málo lidí by bylo tak velkorysých.
Vstal a šel si ulevit. Sanitární instalace v jeho cele nebyla uzpůsobena pro příjem tekutých odpadů. Rasa -jako všichni ještěři - vyměšovala jen pevné exkrementy. Zvláštní - od pokusu proměnit hvězdnou loď v oblak radioaktivního prachu se jeho role redukovala na původce drobných potíží v jejím sanitárním potrubí. Bylo to docela legrační, pokud se na to člověk podíval z toho správného úhlu pohledu.
Bez jakéhokoli varování se otevřely posuvné dveře cely. Druc-ker byl rád, že právě skončil; být přistižen při samotném aktu by ho uvedlo do rozpaků, i když rozumem věděl, že by to Ještěrům bylo jedno. Tohoto muže viděl už předtím: poznal jeho tělní kresbu. „Zdravím vás, nadřízený pane,“ řekl. Každý, kdo létal do vesmíru musel znát řeč Ještěrů.
„Já zdravím vás, Johanne Druckere,“ odpověděl Ještěr jménem Ttomalss. „Přišel jsem, abych vás informoval, že budete brzy propuštěn.“
„To je dobrá zpráva. Děkuji vám, nadřízený pane,“ řekl Drucker. „Byla by však lepší, kdyby neznamenala, že moje ne-impérium bylo poraženo.“
„Rozumím. Cítím s vámi,“ řekl Ttomalss. Možná to byla i pravda; bylo na něm vidět, že rozumí lidem lépe než kterýkoli jiný Ještěr, se kterým se Němec setkal. Druckera napadlo, jak si tyto znalosti osvojil. Ttomalss pokračoval: „Ale budete mít příležitost pomoci napravit škody.“
Budu mít příležitost vidět ty škody, pomyslel si Drucker. Byl řidičem tanku, ne astronautem, když Reich odpálil první bombu z výbušného kovu, aby odrazil útok Ještěrů na Breslau.1 Tehdy provolával slávu. Nyní to dělat nebude.
„Můžete mě vysadit někde poblíž Peenemiinde?“ zeptal se. „Tam... žijí má žena a mláďata... jestli vůbec žijí.“
Ttomalss však učinil rukou záporné gesto Rasy. „Zajatci budou vyměňováni u Norimberka, nikdejinde.“
„Dobře,“ řekl Drucker, protože nic jiného říci nemohl. Cesta z Bavorska do Pomořan válkou zpustošenou zemí? Nic, na co by se měl těšit, ale bude ji muset vykonat.
„Nějaký raketoplán vás příležitostně dopraví zpátky na povrch Tosevu 3,“ řekl mu Ještěr. „Mezitím ... Teď, když bylo ukončeno nepřátelství, dostal jsem povolení informovat vás, že nejste jediný Tosevan, který je v současné době na palubě této hvězdné lodi. Máte zájem setkat se s dalším příslušníkem vašeho druhu?“
Po tolika týdnech, kdy jsem nemohl mluvit s nikým jiným než s Ještěry? Co si sakra myslíš? Nahlas Drucker řekl: „Ano, nadřízený pane. Mám veliký zájem.“ Použil zdůrazňovací zakašlání a dodal: „Děkuji vám.“ Měli Ještěři nějakou krásnou špionku, která se z něho pokusí svým šarmem vymámit jeho tajemství? Pravděpodobně ne -ostatně by stejně neměl zájem, když neměl nejmenší tušení, jestli je
1 Breslau - nyní polská Wroclaw. (Pozn. překl.)
Káthe naživu nebo je mrtvá. Viděl snad příliš mnoho špatných filmů a četl příliš mnoho brakových knih? Nejspíš.
Ttomalss řekl: „Ten druhý mužje z ne-impéria Spojených států. Je tady... na výzkumné misi - tak byste to myslím nazval."
Něco na tom, jak se zarazil, zaznělo Druckerovi poněkud falešnou notou, ale Němec nebyl v situaci, kdy by se na to mohl začít vyptávat. A Ještěr použil mužského rodu. A je po krásných špiónkách. Drucker se v duchu vysmál sám sobě. „Dobře,“ řekl. „Bez ohledu na to, kdoje to nebo odkudje, těším se na setkám s ním.“
„Počkejte tady,“ řekl mu Ttomalss, jako by snad mohl čekat ně-kdejinde. Ještěr vyšel z cely. On mohl. Druckerne.
Asi za čtyřicet pět minut -jeho věznitelé mu ponechali hodinky -se dveře znovu odsunuly. Vešel mladý muž s oholenou hlavou a tělní kresbou na hrudi. Kývl Druckerovi na pozdrav, ignoruje jeho nahotu (sám měl na sobě jenom džínsové šortky), a napřáhl ruku: „Helou. Mluvíte anglicky?“ zeptal se tímto jazykem.
„Trochu,“ odpověděl Drucker rovněž anglicky. Pak přešel do jazyka Ještěrů: „Ale musím přiznat, že lépe mluvímjazykem Rasy.“
„To mi vyhovuje,“ řekl Američan, také řečí Ještěrů. Je velmi mladý, uvědomil si Drucker - oholená hlava při odhadu věku mátla. Mladík pokračoval: „Jmenuji se Jonathan Yeager. Zdravím vás.“
„A já zdravím vás.“ Drucker potřásl nabídnutou rukou a také se představil. Pak na Američana pozorně pohlédl.
„Yeager? To je německé jméno. Znamená to 'lovec'.“ Poslední slovo řekl anglicky.
„Ano, otec otce mého otce přišel z Německa,“ řekl Jonathan Yeager.
Drucker zamyšleně řekl: „Znal jsem důstojníka jménem Jager, Heinrich Jager. Byl velitelem pozemních křižníku. Jeden z nejlepších důstojníků, pod kterými jsem kdy sloužil. Pojmenoval jsem po něm své nejstarší mládě. Zajímalo by mě, jestli je tady nějaký vztah. Ze které části Německa přišel váš předek?“

„Je mi líto, ale to nevím," odpověděl mladý Američan. „Možná to ví můj otec, ale nejsem si tím jist. Mnozí z těch, kteří přišli do Ameriky, se pokusili zapomenout, odkud přišli, aby se mohli stát Američany."
„To jsem slyšel," řekl Drucker. „Připadá mi to divné." Možná to z něho dělalo reakčního Evropana. Přesto ve srovnání s Ještěry působil jako vyložený radikál. Teď se zeptal: „Jaký druh výzkumu tady provádíte?" Skrytá otázka zněla: Proč by sem Američané posílali štěně místo zralého muže?
KDruckerovu překvapení Jonathan Yeager zrudl až po vrcholek své vyholené lebky. Chvíli kašlal a vydával neartikulované zvuky, než konečně odpověděl: „Počítám, že by se to dalo nazvat sociologický projekt."
„To zní zajímavě," řekl Drucker, doufaje, že Yeager bude pokračovat a řekne mu o tom víc.
Místo toho na něho Američan vyčítavě ukázal prstem a řekl: „A já vím, proč jste tady vy."
„O tom nepochybuji," řekl Drucker. „Kdyby byl můj útok úspěšnější, nevedli bychom teď spolu tento rozhovor."
„To je pravda," řekl Jonathan Yeager překvapivě klidně. Možná byl příliš mladý, aby bral vážně možnost své vlastní smrti. Nebo možná ne, protože pokračoval: „Můj otec je důstojník U.S. Army. Myslím, že by mluvil stejně."
„To profesionálové dělají." Drucker chtěl říci ještě něco, ale ovládl se. Místo toho řekl: „Není váš otec náhodou ten muž, který tak dobře rozumí Rase? Pokud ano, tak jsem některé jeho přeložené práce četl. Mělo mě to napadnout, když jsem uslyšel tojméno." „Ano, to je můj otec," řekl Jonathan Yeager s viditelnou pýchou. „Odvádí dobrou práci," řekl Drucker. „Je to jediný Tosevan, který mě vůbec přesvědčil, že dokáže myslet jako muž Rasy. Proč jste tady místo něho vy?"
„On tady taky byl," odpověděl mladší Yeager. „Poprvé jsem se sem dostal s ním, jako jeho asistent - stále nosím tělní kresbu asistenta psychologického výzkumníka. Ale pro tuto část výzkumného projektu jsem... vhodnější než on."
„Můžete mi říci proč?" zeptal se Drucker. Jonathan Yeager zavrtěl hlavou. Toto gesto místo zamítavého pohybu šupinaté ruky způsobilo, že se Drucker cítil pojednou jako doma, i když mu Američan řekl ne.
Yeager řekl: „Bylo mi řečeno, žebtzy budete moci jít domů." „Ano, pokud mi nějaký domov zůstal," řekl Drucker. „Nevím, jestli jsou moji blízcí živí nebo mrtví."
„Doufám, že jsou v pořádku," řekl Jonathan Yeager. „Já se také těším domů. Byl jsem tady od začátku války. Rasa usoudila, že by pro mě nebylo bezpečné vracet se, dokud trvaly boje."
„Řekl bych, že na tom nejspíš něco bylo," souhlasil Drucker. „Bojovali jsme tvrdě."
„Já vím," řekl Yeager. „Ale vážně jste si mysleli, že můžete zvítězit?"
„Jestli jsem si to myslel?" Drucker zavrtěl hlavou. „Nemyslel jsem si, že máme šanci. Ale co jsem mohl dělat? Když vám vaši vůdcové řeknou, abyste šel do války, tak jdete. Oni si museli myslet, že můžeme zvítězit, jinak by se do války nepustili." „Byli -"Jonathan Yeager se zarazil, vrtíc hlavou. Chtěl říct něco jako: Byli to pěkní pitomci, jestli si to mysleli. Na to by Drucker vsadil poslední fenik. Ta krize vypukla, když byl Fuhrerem Himmler, a Kaltenbrunner neudělal nic, aby ji urovnal. Naopak - vrhl se do ní po hlavě. Jako blázen, pomyslel si Drucker. Byl zvědav, jak se projeví generál Dornberger jako nový vůdce Reichu. Byl také zvědav, jaké potíže bude dělat novému Fuhrerovi SS. Dornberger nepocházel z řad černého bratrstva; byl vojákem už od první světové války. Tajní policisté ho možná nebudou mít příliš v lásce.
Drucker nechoval žádné sympatie k SS, zvlášť poté, kdy se pokusili zlikvidovat jeho ženu pod záminkou, že měla židovskou babičku. Vůbec by neplakal, kdyby se všem esesákům přihodily 'nešťastné nehody.' Když věci řídili esesáci, celá jeho země utrpěla nešťastnou nehodu - až na to, že to nebyla nehoda. Kaltenbrunner začal válku zcela vědomě a s rozmyslem.
Napadlo ho něco jiného: „Je pravda to, co mi říkali někteří muži Rasy? Mám na mysli, že Francie bude znovu nezávislá?"
„Ano, to je pravda," řekl mu Jonathan Yeager. „Podle zpráv, které jsem viděl, z toho mají Francouzi radost." I v jeho hlasu zněla radost. Koneckonců byl Američan, a USA a Německo spolu byly ve válce, když přišli Ještěři. Ještě stále spolu příliš dobře nevycházely, a radost z neštěstí protivníka byla běžnou věcí po celém světě, a pravděpodobně i mezi Rasou.
„Je mi jedno, jestli mají radost nebo ne," řekl Drucker. „Bude to znamenat slabší Německo, a slabší Německo znamená silnější Rasu." Byl si jistý, že Ještěři zaznamenávají každé slovo, které řekne. Ale bylo mu to jedno. Zajali ho. Porazili jeho zemi. Jestli si mysleli, zeje za to bude milovat, byli blázni.
V kajutě, kterou sdílel s Kassquit, Jonathan Yeager řekl: „Zvláštní pomyšlení, že jsem právě mluvil s mužem, který nás oba mohl zabít."
Když Kassquit udělala souhlasné gesto, málem ho uhodila do nosu. Pokud se Jonathana týkalo, kajuta by byla malá i pro ni samotnou; protože byli menší než Iidé, stavěli si Ještěři pro sebe i menší místnosti. Kassquit prožila v podobné komůrce celý život. Teď řekla: „Už si můžeš sundat ty směšné šaty. Tady je už nepotřebuješ."
„Ne, myslím že ne. Určitě je nepotřebuji proto, aby mi bylo teplo." Jonathan použil zdůrazňovací zakašlání, když si svlékal šortky. Ještěři udržovali v hvězdné lodi teplotu, jaká byla příjemná jim -takovou, jaká snesla srovnání s horkým letním dnem v Los Angeles. I v pouhých šortkách se potil víc, než by se potil bez nich.
Kassquit byla také nahá. Nikdy na sobě nenosila žádnou látku od doby, kdy vyrostla z plínek. Ještěři - konkrétně Ttomalss -ji vychovali od narození. Chtěli zjistit, do jaké míry dokážou přeměnit člověka v ženu Rasy.
Jonathan si holil hlavu. Dělala to spousta chlapců jeho generace -a i dívek, i když ne v takovém množství - aby se tak opičili po Ještěrech a rozčilovali tím své rodiče. Kassquit si však neholila pouze hlavu včetně obočí, nýbrž veškeré tělesné ochlupení ve snaze připodobnit se co nejvíc Ještěrům. Řekla mu jednou, že dokonce uvažovala i o tom nechat si odstranit uši, aby se její hlava podobala více hlavě Ještěra, a upustila od toho jen proto, že si nemyslela, že by to příliš pomohlo.
Teď řekla: „Zajímalo by mě, jestli mi povolí setkat se s ním před tím, než se vrátí na povrch Tosevu 3. Mohla bych se

dovědět víc o divokých Tosevanech.“
Jonathan se zachechtal a řekl: „Myslím, že on by se s tebou setkal rád, zvlášť bez šatů.“
„Co tím myslíš?“ Podle pozemských měřítek měla Kassquit nemilosrdně přímočarou povahu. „Myslíš tím, že by se se mnou mohl chtít pářit? Byla bych pro něho dost přitažlivá, aby se se mnou chtěl pářit?“
„Samozřejmě by ses mu líbila. Mně se určitě líbíš.“ Jonathan použil zdůrazňovací zakašlání. Vždycky Kassquit lichotil, jak nejvíc mohl. Kdykoli to udělal, rozkvetla jako květ. Napadlo ho, že Ještěři se s tím neobtěžovali - nebo možná jen nevěděli, že lidé takové věci potřebují. Kdykoli mu přišlo na mysl, že Kassquit jedná divně, musel udělat krůček zpátky a připomenout si, že je to vůbec div, že to všechno vydržela, aniž by se zbláznila.
A vlastně ani nelhal. Byla orientálního původu. Protože žil v Gar-deně, která měla velkou japonsko-americkou populaci, zvykl si na asijská měřítka krásy. A podle nich byla velice hezká. Nevadila mu ani její oholená hlava; znal mnoho dívek na UCLA, které si také holily hlavy. Jediná skutečně divná věc na ní byl její výraz, nebo spíš nedostatek výrazu. Její tvář byla skoro jako maska. Nenaučila se usmívat, když byla dítětem - Ještěři sotva mohli její úsměvy opětovat - a pak už na to bylo evidentně příliš pozdě.
Zeptala se: „Byl bys rozčilený, kdybych se rozhodla s ním pá-řit?“ Neměla příliš taktu.
Aby nemusel hned zvážit své pocity, Jonathan odpověděl: „I když se mu budeš zdát přitažlivá, nejsem si jistý, že se s tebou bude chtít pářit. Má svou vlastní ženu dole v Reichu, a neví, jaký osudji potkal.“
„Chápu,“ řekla Kassquit pomalu.
Jonathana napadlo, jestli to skutečně chápe. Nevěděla nic o citových vazbách mezi muži a ženami... dokud se nezačala milovat se
'- UCLA - University of California, Los Angeles (Pozn. překl.) mnou, pomyslel si. Nechtěl vysvětlovat německému astronautovi, na jakém sociologickém projektu se podílí. Vlastně to byl spíš projekt Ještěrů nežjeho. On tu byl jen na výletě.
Zasmál se. Dopravili mě sem jako hřebce. Napadlo ho, kolik se toho naučili. On se toho určitě naučil spoustu.
Přistoupil ke Kassquit a položil jí ruku na rameno. Přitiskla se k němu. Byla ráda, když se jí dotýkal. Napadlo ho, že se jí nikdo příliš nedotýkal, dokud nepřišel na hvězdnou loď on. Dotýkání byl čistě lidský rys, který Rasa s lidmi ani zdaleka nesdílela.
„Zanedlouho se vrátí do svého ne-ímpéria,“ řekla Kassquit.
„Pravda,“ přisvědčil Jonathan.
„A ty se zanedlouho vrátíš do tvého ne-impéria,“ pokračovala Kassquit.
„Vědělajsi, že se vrátím,“ řekl jí Jonathan. „Nemohu tady nahoře zůstat. Toto je tvoje místo, ale ne moje.“
„To chápu,“ odpověděla Kassquit. Mluvila řečí Rasy tak dobře, jak jen bytost s lidskými ústy mohla. Proč taky ne? Byla to jediná řeč, kterou znala. Pokračovala: „Rozumem to chápu. Ale ty musíš pochopit, Jonathane, že mi to bude líto, když odejdeš. Budu smutná.“
Jonathan vzdychl a sevřel ji, ačkoli nevěděl, jestli to věci prospěje nebo uškodí. „Je mi to líto,“ řekl, „ale nevím co s tím dělat. Byl bych rád, kdybych mohl něco udělat.“
„Ty máš také ženu, která na tebe čeká na povrchu Tosevu 3, i když to není žena, se kterou bys měl smlouvu o stálém výlučném páření,“ řekla Kassquit.
„Ano, mám,“ připustil Jonathan. „Celou dobu jsi to věděla. Nikdy jsem se to před tebou nesnažil tajit.“
Napadlo ho, jestli Karen Culpepperová bude ještě jeho dívka, až se vrátí domů. Chodili spolu už od střední školy. Když odlétal na hvězdnou loď, neočekával, že tam zůstane, a nemyslel si, že bude mít tolik co vysvětlovat, až se vrátí domů. Nemyslel si tenkrát, že nacisté budou takoví šílenci, aby zaútočili na Ještěry v Polsku. Jenže to udělali, a on tady ztvrdl na celé týdny - a několikrát málem přišel o život. Karen bude mít přesnou představu o tom, kde byl a proč tam byl. Nemyslel si, že z toho bude moc šťastná.
„Vrátíš se zpátky k ní. Budeš se s ní pářit. Na mě zapomeneš,“ řekla Kassquit.
Neznala to, ale sama se dopracovala k obvyklé reakci každého, kdo někdy ztratil svého milence, na kterého si zvykl.
„Nikdy na tebe nezapomenu,“ řekl Jonathan, což byla pravda. Ale i když tomu tak bylo, pochyboval, zeji to moc utěšilo. Ani jeho by neutěšilo, kdyby mu někdo řekl něco podobného.
„Může to být skutečně tak?“ zeptala se. „Ty znáš mnoho jiných Tosevanů. Pro tebe jsem jenom jedna z mnoha. Pro mě jsi ten nejdůležitější Tosevan, kterého jsem kdy poznala.“ Otevřela ústa v bez-hlesém smíchu, napodobujíc smích Ještěrů. „Rozsah vzorkuje malý, připouštím, ale není pravděpodobné, že se v dohledné době příliš rozšíří. Nu, když se setkám s tím německým mužem, než opustí loď, rozšíří se ze dvou natři.“
Nesnažila se ho přimět, aby měl vůči ní pocit provinilosti. Tím si byl jist. Na něco takového byla příliš bezelstná. Byla zničujícím způsobem otevřená, nepochybně následkem toho, jak byla vychována. Řekl jí: „Mohla bys svůj vzorek značně rozšířit, kdybys navštívila Spojené státy. Byla bys velmi vítána v mém... městě.“
Chystal se říct v mém domě. Jenže Kassquit by nebyla v jeho domě vítaná. Jeho otec a matka - a on, když tam byl - vychovávali pár ještěřích mláďat, která byla přesným zrcadlovým obrazem Kassquit: Mickey a Donald byli vychováváni, pokud to šlo, jako lidské bytosti. Rasa by nebyla moc potěšená, kdyby se o tom dověděla, a Kassquitina loaj alita patřila v první řadě Ještěrům.
„Možná to udělám,“ řekla. „Ale možná taky ne. Není pravda, že existují tosevanské nakažlivé nemoci, proti nimž vaši lékaři ještě nevyvinuli žádnou vakcínu?“
„Ano, to je pravda,“ připustil Jonathan.
Kassquit pokračovala: „Z výzkumů Rasy vyplývá, že některé z těchto nakažlivých chorob jsou nebezpečnější pro dospělé, než by byly pro mláďata. Nepřeji si riskovat své zdraví - svůj život - kvůli návštěvě na Tosevu 3, jakkoli by jinak mohla být zajímavá.“

„Dobře, to chápu.“ Jonathan udělal souhlasné gesto rukou. „Ale na tuto hvězdnou loď budou určitě přicházet další Tosevané.“ Když se dostali z osobní polohy, kde si nemohl pomoci, aby necítil určitý pocit viny nad tím, že opouští někoho, s kým se miloval jak nejčastěji mohl, pocítil určitou úlevu.
„To předpokládám,“ odpověděla Kassquit. „Ale přesto - musíš chápat, že ty budeš měřítkem pro srovnávání. Budu posuzovat každého jiného Tosevana, se kterým se setkám, každého jiného muže, se kterým se budu pářit, podle toho, co jsem se naučila od tebe a o tobě.“
Takže se mu vůbec nepodařilo dostat se z osobní polohy. Řekl, poněkud přitom koktaje: „To je pro mě veliká odpovědnost.“
„Myslím, že jsi nastavil vysoké měřítko,“ řekla mu Kassquit. „Kdybych si myslela něco jiného, nechtěla bych s tebou sdílet tuto kajutu a nechtěla bych se s tebou pářit, že? A já chci.“
Objala ho. Byla stejně otevřená v tom, co měla ráda, jako v tom, co neměla. Políbil ji na vrcholek hlavy. Americká dívka by k němu zvedla tvář pro polibek. Kassquit ne. Polibky na ústa, a zvláště francouzské polibky, ji spíš zneklidňovaly než vzrušovaly.
Milovali se na spací matraci. Byla tvrdší než postel, ale daleko měkčí než kovová podlaha. Když skončili, Jonathan sňal použitý prezervativ a odhodil ho do koše na odpadky. Neházel takové věci do toalety; nevěděl, co by guma mohla udělat v sanitárních instalacích Ještěrů, a ani si to nechtěl experimentálně ověřovat.
Kassquit řekla: „Myslím, že začínám chápat něco z tosevanské sexuální žárlivosti. Musí to být dost blízké tomu, co jsem cítila, když mi po příletu kolonizační flotily začal Ttomalss věnovat menší pozornost, protože věnoval větší pozornost Felless, jedné výzkumnici, která byla právě probuzena ze studeného spánku.“
„Může být,“ řekl Jonathan. Nevěděl, co tenkrát Kassquit cítila. Ale předpokládal, že to musel být silný pocit, protože Ttomalss pro ni býval -ještě stále byl - stejně blízký jako matka i otec dohroma-dy.
„Určitě ano,“ řekla Kassquit vroucně, „protože mám stejný pocit, když myslím na to, že se páříš s tou druhou ženou dole na povrchu Tosevu 3. Chápu, že to není racionální, ale nemohu si pomoci.“
Jonathan si vůbec nebyl jist, že se s ním Karen bude chtít milovat, až se vrátí zpátky do Gardeny. Ale když nebude chtít, nějaká jiná dívka - nějaká jiná dívka, která nejenže bude, ale také bude chtít být lidskou bytostí - možná bude chtít. Zatímco Kassquit... Teď věděla víc o tom, co to obnáší být člověkem, a přesto chtěla žít dál mezi Ještěry.
„Je mi to líto,“ řekl Jonathan. „Nechtěl jsem ti způsobit bolest nebo vyvolat tvou žárlivost. Tys byla ta, která chtěla vědět, jak vypadá tosevanská sexualita, a všechno, co jsem chtěl já, bylo potěšit tě, když jsem ti to ukazoval.“
„To chápu. A potěšil jsi mě.“ Kassquit přidala zdůrazňovací zakašlání. Pak ale pokračovala: „Ukázal jsi mi také, že jsou chvíle, kdy se radost mísí s bolestí a žárlivostí. Podle všeho, co jsem si dala dohromady o chování divokých Tosevanů, to u vás není nijak neobvyklé.“
Jakkoli cizí bylo její kulturní zázemí a její úhel pohledu, hloupá nebyla. Ani zdaleka ne. Na to Jonathan přišel už předtím, a teď si o to natloukl nos. Právě mu řekla něco o tom, jak to v lásce chodí, na co nikdy sám nepomyslel. Zaujal před ní uctivý postoj, a pak měl zatracený problém vysvětlitjí proč.
Před kabinou německého zajatce stáli ozbrojení strážní. Kassquit doufala, že své zbraně nikdy nebudou muset použít; pomyšlení na kulky trhající stěny, elektronické obvody, hydrauliku - a jen duchové Císařů minulosti věděli, co ještě - bylo děsivé.
Použila umělý dráp, aby stiskla tlačítko na stěně, které otevíralo dveře. Když se odsunuly stranou, vešla do cely.
„Zdravím vás, Johanne Druckere,“ řekla, vyslovujíc co nejpečlivěji to cizí jméno.
„I já zdravím vás, nadřízená paní.“ Divoký Tosevan se postavil velice zpříma a vymrštil pravici. Podle toho, co jí řekl Jonathan Yeager, to byl ekvivalent uctivého postoje Rasy.
Díky tomuto podivnému gestu jí připadal ještě divočejší než Jonathan Yeager. Také vypadal divočeji. Tváře, bradu i vršek hlavy měl porostlé krátkou, hustou, hnědou srstí, místy šedivějící. Nikdo mu nedal břitvu. A mluvil jazykem Rasy s odlišným a výraznějším přízvukem než Jonathan Yeager.
Zdálo se, že se snaží nedívat se na její tělo, pokryté pouze tělní kresbou asistentky psychologa. Kassquit si vzpomněla, že Jonathan Yeager i Sam Yeager se chovali při jejich prvním setkání stejně. Otevřeně se na ni dívat bylo evidentně nezdvořilé, ale bylo těžké se tomu vyhnout
Velký Ošklivec řekl: „Řekli mi, že budu mít dalšího tosevanského návštěvníka. Ale neobtěžovali se mi říct, že to bude žena.“
„Tosevanská pohlaví a sexualita jsou pro Rasu předmětem pobavení a znepokojení, ale zřídkakdy je považují za důležité,“ odpověděla Kassquit. „A já, ačkoli mám tosevanské předky, nejsem přesně vzato Tosevanka. Jsem občanka Impéria.“ V jejím hlase zazněla pýcha.
Johannes Drucker řekl: „Rozumím těm slovům, ale nemyslím, že chápu jejich význam.“
„Byla jsem na této hvězdné lodi vychována od narození Rasou,“ řekla Kassquit. „Až donedávna jsem se s divokými Velkými Ošklivci nikdy nesetkala.“ Jonathana Yeagera nenazývala Velkým Ošklivcem. Ale když mluvila s tímto mnohem divočejším Tosevanem, připadalo jí to přirozené.
„Já ... chápu,“ řekl zajatec. Koutky jeho úst se zkřivily: tosevanský výraz pobavení. „A teď, když jste se s námi začala setkávat, co si myslíte?“
Kassquit ten výraz nedokázala napodobit, ať se snažila jak chtěla. Odpověděla: „Ti, se kterými jsem se setkala Jsou jaksi méně barbarští, než jsem očekávala.“
Německý zajatec řekl s hlasitým, štěkavým smíchem: „Danke schon.“ Vida, že mu Kassquit nerozuměla, vrátil se k jazyku Rasy: „To znamená děkuj i pěkně.“
„Není zač,“ odpověděla Kassquit. Sotva však ta slova vyšla z jejích úst, zarazila se a napadlo ji, jestli to nemínil sarkasticky. Aby zakryla svůj zmatek, změnila téma: „Bylo mi řečeno, že jste málem zničil tuto hvězdnou loď.“

„Ano, to je pravda, nadřízená paní," přisvědčil.
„Proč?" zeptala se. Válka, lhostejno zda vedená Rasou nebo Velkými Ošklivci, jí stále připadala velice podivná. „Nikdo na palubě této lodi se nesnažil nějak uškodit Reichu. Většina mužů a žen tady jsou vědci, ne bojovníci."
Myslela si, že to byl drtivě účinný argument. Divoký Velký Ošklivec jen pokrčil rameny. „Myslíte si, že všichni Tosevané v německých městech, na která jste svrhli bomby z výbušného kovu, nedělali nic jiného, než bojovali proti Rase?"
Kassquit o tom vlastně vůbec nepřemýšlela. Němci pro ni byli pouze nepřátelé. Ale když se o tom teď Johannes Drucker zmínil, napadlo ji, že většina z nich prostě žila své životy. To ji přimělo podívat se na celou věc způsobem, jakým na ni nikdy předtím nenahlí-žela. „Proč?" řekla znovu.
„Všechno, co slouží nepříteli, je legální cíl," odvětil Johannes Drucker. „Tak vedeme válku my. A viděli jsme, že Rasa se v tom od nás příliš neliší. Nikdo Rasu nezval, aby sem přišla a pokusila se dobýt Tosev 3. Můžete se divit, že se bráníme tak tvrdě, jak můžeme?"
„Myslím, že ne," připustila Kassquit, kterou doposud nikdy nenapadlo podívat se na tuto věc z tosevanského hlediska. „Ale nemyslíte, že byste začali používat bomby z výbušného kovu, jeden proti druhému, kdybychom byli nepřišli?"
„My?" Divoký Velký Ošklivec zvedl obočí. Kassquit v tom rozeznala ironii. „Nadřízená paní, pokud vidím, nemáte žádné šupiny." „Přesto jsem občanem Impéria," odvětila Kassquit důstojně. „Budu raději občanem Impéria než tosevanskou rolnickou ženou, kterou bych jistě byla, kdyby si mě byla Rasa nevybrala."
„Jak to víte?" zeptal se Johannes Drucker. „Jste šťastná tady na palubě hvězdné lodi, kde žijete jenom s muži a ženami Rasy? Nebyla byste šťastnější mezi svým vlastním druhem, třeba i jako rolnická žena?"
Kassquit by byla raději, kdyby jí právě tuto otázku nepoložil. Čím byla starší a čím více si uvědomovala svou cizotu, tím byla méně šťastná. Někteří muži a ženy Rasy jí s potěšením dávali najevo, jak cizí pro né je. Odpověděla: „Jak to mohu vědět? Jak může někdo hledat odpověď na nereálnou otázku?"
„Opatrně," řekl divoký Tosevan. V první chvíli si Kassquit myslela, zejí nerozuměl. Pak si uvědomila, že žertuje. Na okamžik otevřela ústa v bezhlesém ještěřím smíchu, aby dala najevo, že to pochopila. Němec pokračoval: „Život je plný nereálných otázek. Co kdybych byl udělal tohle? Co kdybych byl neudělal tamto? Čím bych teď byl? Vypořádat se s věcmi, které jsou reálné, je samo o sobě dost těžké."
To byla také pravda. Kassquit udělala souhlasné gesto a řekla: „Bylo mi řečeno, že nevíte, co stalo s vaší ženou a s vašimi mláďaty. Doufám, žejsou v pořádku."
„Děkuji vám," odpověděl Johannes Drucker. „Rád bych to věděl, ať je pravdajakákoli. Pak budu také vědět, jak dál. Teď mohu jen doufat a obávat se zároveň."
„Co budete dělat, jestli jsou mrtví?" zeptala se Kassquit. Vzápětí ji napadlo, jestli tuto otázku měla položit. Ale to už bylo, samozřejmě, příliš pozdě.
Ačkoli se stále ještě dokonale nevyznala ve výrazech tváře, které používali divocí Velcí Ošklivci, byla si jistá, že Druckerův výraz nevypadal příliš potěšené. „Jediná věc, kterou pak budu moci udělat, bude pokusit se po kouscích dát znovu dohromady svůj život," řekl Němec. „Není to lehké, ale stává se to. Teď je na tom stejně celý Reich."
„Muži a ženy Rasy budou také muset znovu uspořádat své životy," poukázala Kassquit. „A Rasa tuto válku nezačala. Reich ji začal."
„Nezáleží na tom, kdo ji začal. Teď už je po ní," řekl divoký Velký Ošklivec. „Rasa zvítězila. Reich byl poražen. Sbírat kousky a dá-vatje dohromadyje pro vítěze vždycky snazší."
Byla to pravda nebo jenom jeho názor? Protože si tím Kassquit nebyla jistá, nepokoušela se s ním o tom polemizovat. Místo toho se zeptala: „Jestli je vaše žena mrtvá, budete si hledat nějakou jinou?"
„Máte spoustu nepříjemných a nevhodných otázek, co?" Johannes Drucker se zasmál hlasitým tosevanským smíchem, ale nevypadal při tom nijak pobaveně. Kassquit si nemyslela, že jí odpoví, ale on to udělal: „To vám teď nedokážu říct. To záleží na tom, jak se budu cítit, a také na tom, jestli potkám ženu, o kterou budu mít zájem."
„A co způsobuje, že mají tosevanští muži o ženu zájem?" zeptala se Kassquit.
Divoký Velký Ošklivec se znovu zasmál. „Nejen nevhodné otázky, ale také otázky zcela odlišné od těch, které mi kladli muži Rasy -tím myslím vojáky Rasy. Zeptejte se tisíce tosevanských mužů a dostanete tisíc odpovědí. Možná dva tisíce."
„Neptala jsem se tisíce tosevanských mužů. Ptala jsem se vás," řekla Kassquit.
„To je pravda." Místo aby si z ní udělal legraci, Johannes Drucker se na okamžik odmlčel a přemýšlel. „Co dělá ženu zajímavou? Částečně to, jak vypadá, částečně to, jak jedná. A částečně to, samozřejmě, závisí na tom, jestli i ona má zájem o mě. Někdy muž najde ženu, o kterou má zájem, ale ona ho neopětuje. A někdy bude žena chtít muže, který nechce ji."
„Myslím, že páření období Rasy je mnohem spontánnější, mnohem méně stresující způsob zajištění reprodukce," řekla Kassquit.
„To jistě - pro Rasu," řekl divoký Velký Ošklivec. „Ale Tosevané to tak nedělají. Můžeme býtjen takoví, jací jsme."
Když vzala v úvahu své vlastní odlišnosti od Rasy, tohle Kassquit dokázala pochopit. Osvojená kultura tyto rozdíly dokázala do značné míry minimalizovat, ale odstranit je nedokázala. Uvažovala, jestli se má Johanna Druckera zeptat, jestli se mu zdá přitažlivá, a jestli - kdyby odpověděl kladně - má iniciovat páření. Nakonec se však rozhodla, že se na to nezeptá. Jeho slova nenaznačovala, že by mohl mít zájem. Ani jeho reprodukční orgán, který byl jistě přesnější - nebo přinejmenším věrohodnější - indikátor. Když opouštěla Druckerovu kabinu, napadlo ji, jestli její rozhodnutí potěší Jonathana Yeagera.
Když se vrátila, nic neříkal. Neptal se jí, jestli se s německým zajatcem pářila. Vypadalo to, jako by to nechtěl vědět.

Zdálo se, že nemá vůbec chuť se příliš bavit. Kassquit na to nedbala. Zvykla si mluvit s tímto divokým - ale ne příliš divokým - Tosevanem téměř o všem. Cítila se prázdná a osamělá, když jí moc neodpovídal.
Nakonec se rozhodla postavit se věcem zpříma. „Nepářilajsem se s Johannem Druckerem," řekla.
„Dobře," odpověděl Jonathan Yeager, stále bez velkého zájmu. Pak se ale zeptal: „Proč ne?"
„On nejevil moc zájmu," odvětila Kassquit, „a jájsem nechtěla, abys byl nešťastný."
„Za to ti děkuji," řekl. „Děkuji ti, že jsi na mě myslela." Zaváhal, pak dodal: „Měla bys myslet taky na sebe, víš."
Kassquit na sebe myslela -jako na příslušníka Rasy, nebo alespoň něco těsně se tomu blížícího. Jako o jedinci o sobě nikdy příliš neuvažovala. „Nezdá se ti," řekla, „že divocí Tosevané - zvlášť američtí divocí Tosevané - se starají příliš mnoho o své individuální věci, a ne dost o záležitosti jejich společnosti?"
Pokrčil rameny. „O tom nic nevím. Ale jestli jsou šťastní jedinci, jak může být nešťastná společnost?"
Velcí Ošklivci měli dar obracet věci vzhůru nohama. Rasa vždy uvažovala v první řadě o společnosti: jestliže byla dobře uspořádaná společnost, pak byli šťastní i jedinci. Dívat se v první řadě na jedince ... bylo pravděpodobně typickým rysem Američanů, vzhledem k jejich mánii pro sčítání čumáků.3 „Víš, že jsi podvratný živel?" zeptala se Jonathana Yeagera.
Když zúžil oči a koutky jeho úst se zvedly, odpověděla na jeho pobavenost, ačkoli nedokázala napodobit jeho výraz. Genetické programování, pomyslela si. Nemohlo to být nic jiného.
Jonathan řekl: „To doufám. Pokud se nás Tosevanů týče, spousta toho, co děláRasa, je podvratné."
Kdyby řekl něco takového, když přišel na hvězdnou loď, asi by se rozzuřila. Ale teď už chápala, že má svůj vlastní pohled na věci, odlišný od jejího. I ona se začínala dívat na věci trochu jinak než předtím. Teď řekla: „Tak dobře. Jsi jenom napůl podvratný živel." Oba se rozesmáli.
'sčítání čumáků' znamená v terminologii Ještěrů doslova volby, v širším slova smyslu demokracii jako takovou. (Pozn. pfekl.)
Jako starší výzkumník byl Ttomalss zaneprázdněn prací na mnoha různých projektech. Některé z nich byly jeho vlastní, jiné dostal za úkol od svých nadřízených. Bylo to díky tomu, že se stal uznávaným odborníkem na Velké Ošklivce. Samozřejmě, jeho výzkumný projekt spojený s Kassquit zůstával důležitou součástí jeho práce. Ale teď, když byla už dospělá, nevěnoval jí nepřetržitou pozornost, jako když byla mládětem.
Stále však zaznamenával všechno, co se dělo v její kabině. Bude to dělat tak dlouho, dokud bude Kassquit žít (ledaže by ho přežila, v kterémžto případě by pokračoval v záznamech někdo jiný). Jako vzorek byla příliš cenná, než aby bylo možno vzdát se jakýchkoli údajů. I kdyby je už nemohl vyhodnotit on, vyhodnotil by je nějaký jiných analytik v následujících letech nebo generacích. Rasa měla dost času.
Přesto Ttomalsse stále zajímaly čerstvé údaje týkající se Kassquit. Její interakce s Jonathanem Yeagerem ho naučila o sexuální dynamice Velkých Ošklivců víc, než by dokázal zjistit jakýmkoli jiným způsobem. Tyto interakce ho také do značné míry poučily o hranicích kulturní indoktrinace Tosevanů.
„Tak dobře. Jsi jenom napůl podvratný živel," řekla Kassquit tomu divokému Velkému Ošklivci pár dní před tím, než Ttomalss prohlížel audio a videozáznamy. Oba Tosevané se zasmáli svým štěkavým smíchem, takže Ttomalss předpokládal, že udělala nějaký žert.
Ale i tak ho zraňovalo, když to slyšel, protože se obával, že se v tom skrývá něco pravdy. Nemůžeš vychovat beffela z vejce tsion-giho bylo přísloví starší než sjednocení Domova pod vládou Císařů. Snažil se vychovat Kassquit pokud možno jako ženu Rasy, mimo jiné i tím, že jí nedovolil žádný kontakt s divokými Velkými Ošklivci, dokud nebyla dospělá.
Zatímco přemítal, záznam běžel dál. Zanedlouho se Kassquit a Jonathan Yeager začali pářit. Ttomalss tiše, rozčileně zasyčel. Už znal rozleptávající sílu tosevanské sexuality. Teď ji viděl znovu.
Vrátil záznam zpátky k místu, kde Kassquit říkala Jonathanu Yeagerovi, že se nepářila s tím druhým Velkým Ošklivcem na palubě hvězdné lodi. Ttomalss uvažoval, jestli chtěla; sám se diskusím s ní na toto téma vyhýbal, aby neovlivnil její chování. Protože se seznámila s rozkoší z páření, byl by spíš očekával, že dá svým touhám volný průchod. Ale to neudělala.
„Párová vazba," řekl, ajeho počítač zaznamenal jeho slova. „Protože Kassquit je momentálně spokojená s Jonathanem Yeageremja-ko se sexuálním partnerem, neměla zájem o dalšího. Tyto závazky na základě sexuální přitažlivosti, a závazky příbuzenství, které z nich vyplývají, vytvářejí vášnivou oddanost tak charakteristickou pro Velké Ošklivce - a tak nebezpečnou pro Rasu."
Problém je v tom, přemýšlel, že Velcí Ošklivci kalkulují méně než my. Kdyby měli pocit, že jsou uraženi příkořím, které se stalo jedincům, k nimž cítí vášnivou oddanost, budou se snažit pomstít bez ohledu na své vlastní bezpečí. Takovým škodám může Rasa sotva zabránit.
Ttomalsse napadlo, jestli toto nebyla motivace, která stála v pozadí útoku Reichu proti Rase. Ze všech ostatních tosevanských ne-impérií mu Velkoněmecká říše nejvíc připomínala nějakou tosevanskou rodinu. Ne-imperátoři Reichu také vždycky zdůrazňovali příbuzenský vztah mezi muži a ženami jejich ne-impéria. Zdůrazňovali také vrozenou nadřazenost Němců nad všemi ostatními varietami Tosevanů. Ttomalss, stejně jako ostatní výzkumníci Rasy- aja-ko ne-němečtí Velcí Ošklivci - byl přesvědčen, že to jsou nesmyslné žvásty, ale zdálo se, že Němci tomu skutečně věřili. A protože věřili ve svou vlastní nadřazenost a v moudrost svých ne-imperátorů, protože tyto vůdce vnímali jako členy své rodiny, vrhli se Němci do války proti Rase, aniž by se nad tím zamysleli. Ttomalsse zajímalo, jestli ti, kteří přežili - což byla menšina -stále tak slepě spoléhali na moudrost těchto vůdců.
Ale svůj zájem mohl rychle uspokojit, protože na palubě hvězdné lodi byl koneckonců ten německý Tosevan. Znovu navštívil celu, kde byl zavřený Johannes Drucker. Velký Ošklivec svým zasalutováním málem rozbil hvězdnou loď a řekl: „Zdravím vás, nadřízený pane." Nebyl to zajatec, který by dělal potíže, k velké úlevě všech mužů a žen Rasy na

palubě.
„A já zdravím vás," řekl Ttomalss. „Povězte mi, jak se díváte na vůdce vašeho ne-impéria, kteří vás zavedli do prohrané války?"
„Vždycky jsem si myslel, že každý, kdo chce zaútočit na Rasuje blázen," odvětil okamžitě Velký Ošklivec. Jeho větná skladba byla sice divná, ale přesto srozumitelná. „Koneckonců jsem létal do vesmíru. Vím, a vždycky jsem věděl, že Rasa je silnější než Reich. Našim vůdcům mám za zlé jejich nevědomost."
To byla rozumná odpověď. Stejně by mohl odpovědět i příslušník Rasy. „Jestli jste si myslel, že to jsou hlupáci," zeptal se Ttomalss, „pročjste je vy i ostatníNěmci bez odmluvy poslouchali?"
„Nevím," řekl Johannes Drucker. „Proč muži z vaší dobyvatel-ské flotily, když zjistili, že Tosev 3 je tak odlišný od toho, co očekávali, dál říkali svým vůdcům: 'Bude vykonáno' i poté, co jim ti vůdcové rozkázali udělat tolik pitomostí?" „V tomje rozdíl," řekl Ttomalss nevrle. „Jaký, nadřízený pane?" zeptal se německý muž. „Odpověď by měla být zřejmá," řekl Ttomalss, a změnil téma: „Co budete vy a ostatníNěmci dělat, jestli se vás váš nový ne-impe-rátor pokusí vést do dalších neblahých dobrodružství?"
„Nevěřím, že to udělá," řekl Johannes Drucker. „Znal jsem ho po nějaký čas. Je to schopný a rozumný muž."
Ttomalss pochyboval o Druckerově objektivitě. Na jeho vkus byl tento Velký Ošklivec příliš přímočarý. „Dovolte mi, abych to formuloval jinak," řekl. „Co budete, vy, Němci, dělat, jestli se vás nějaký budoucí vůdce pokusí vést do pochybných dobrodružství?"
„Nevím," odpověděl Johannes Drucker. „Jak to mohu vědět, dokud se to nestane?"
Ttomalss pochopil, že se v tomto směru nikam nedostane, a tak zkusil jinou otázku: „Co si myslíte o té ženě Kassquit?"
Johannes Drucker se krátce zasmál. „Nikdy jsem neočekával, že se setkám na palubě vaší hvězdné lodi s tosevanskou ženou, zvlášť s takovou, která na sobě nebude mít žádné šaty. To učinilo život tady zábavnější, nežjsem si myslel, že by mohl být."
„Zábavnější." To bylo sotva slovo, které by použil Ttomalss. „Měl jste zájem se s ní pářit?"
Velký Ošklivec zavrtěl hlavou, pak použil záporné gesto Rasy. „Zaprvé, doufám, že moje žena dole v Reichu je stále naživu. A za druhé, nemyslel jsem si, že Kassquit má zájem pářit se se mnou." Ttomals si nebyl tak jistý, že v tom měl Johannes Drucker pravdu, ale nedal to na sobě znát. Tosevan pokračoval: „A nezdála se mi přitažlivou, alespoň ne příliš. Mám rád ženy s," - pohybem ruky naznačil vlasy- „a s tvářemi, které se více pohybují."
„Kassquit nemůže za to, jak se chová její tvář," řekl Ttomalss. „Zdá se, že se to stává, když Rasa vychovává Tosevany od narození." „Vy jste to zkoušeli i na jiných?" řekl Drucker, a znělo to jako obžaloba. Ttomalss doufal, že tomu Velkému Ošklivci špatně rozumí, ale nemyslel si to. Než mohl odpovědět, Drucker dodal: „Myslím, zeje to zázrak, že nemá ještě blíž k šílenství, než ve skutečnosti má."
Určitým způsobem tato nenucená poznámka Ttomalsse rozčilila. Na druhé straně ji však chápal. Posuzováno podle tosevanských měřítek, neodvedl při výchově Kassquit dokonalou práci, navzdory létům úsilí. Řekl: „Je spokojená se svým životem tady." „Ale přirozeně. Nezná nic jiného," řekl Johannes Drucker. „Kdyby poznala jiný život, byl by to život čínského rolníka," řekl Ttomalss. „Myslíte, že by to bylo lepší, než to, co má teď?"
Johannes Drucker chtěl něco říct, ale pak zaváhal. Nakonec odpověděl: „Ptal jsem se jí na to. Nedokázala to posoudit. Ani pro mě není lehké to rozhodnout. Když vychováte nějaké zvíře v laboratoři, je to lepší než život, který by to zvíře vedlo v divočině? To zvíře možná žijedéle a dostává lepší krmení, ale není svobodné."
„Vy, Velcí Ošklivci si ceníte svobody víc než Rasa," řekl Ttomalss.
„To je proto, že jsme jí více poznali," řekl Velký Ošklivec. „Vaši muži z dobyvatelské flotily také poznali daleko víc svobody než muži a ženy z kolonizační flotily. Necení si jí také více?"
„Jak to víte?" zeptal se Ttomalss překvapeně.
S dalším hlasitým, štěkavým zasmáním Drucker odpověděl:
„Poslouchal jsem rozhovory, které jste mezi sebou vedli. Odposlouchávání rádiového vysílání patří k věci. Například, vy, znáte nás Tosevany docela dobře, a tak bych soudil, že jste z dobyvatelské flotily. Je to pravda nebo ne?"
„Je to pravda," přiznal Ttomalss.
„Myslel jsem si to," řekl německý Tosevan. „Strávil jste tady dost velkou část svého života. Je přirozené, že my jsme se změnili, protože na Tosev 3 přišla Rasa. Je tak překvapující, že příchod na Tosev 3 změnil i Rasu?"
„Překvapující? Ano, je to překvapující," odpověděl Ttomalss. „Rasa se nemění snadno. Rasa se nikdy neměnila snadno. Změnili jsme se velmi málo, když jsme si podmanili Rabotevy aHallessia-ny."
„Byla tato dobyvatelská tažení snadná nebo obtížná?" zeptal se Johannes Drucker.
„Snadná. Mnohem, mnohem snazší než dobývání Tosevu 3."
Velký Ošklivec přikývl, pak se upamatoval a použil souhlasné gesto Rasy. „Nepotřebovali jste se od nich nic učit. Zatímco když bojujete proti nám, nemáte na vybranou." Odmlčel se. Na jeho tváři byl výraz, který i Ttomalss se svými zkušenostmi ve čtení tosevanské fyziognomie měl problém interpretovat. Bylo to pobavení? Výraz Velkého Ošklivce, který má nějaké tajemství? Opovržení? Těžko říct. Johannes Drucker pokračoval: „Možná nakonec zjistíte, že vám svoboda způsobí ještě víc potíží než zázvor."
„Pochybuji, že by to bylo možné," řekl Ttomalss kysele. Johannes Drucker se znovu zasmál. Nevědomý Velký Ošklivec, pomyslel si Ttomalss. Nahlas pokračoval: „Každý by si myslel, že jste nějaký Tosevan z ne-impéria Spojených států, založeného na sčítání čumáků, a ne z Reichu, kde má váš ne-imperátor větší moc než skutečný Císař." Při zmínce o svém panovníkovi sklopil oční výčnělky.
„Přesto máme víc svobody než vy," trval na svém německý Tosevan.
„Nesmysl," řekl Ttomalss. „Pomyslete na to, co vaše ne-impé-rium dělá těm, kteří vyznávají židovskou pověru. Jak můžete tvrdit, že jste svobodnější? My nic takového příslušníkům Rasy neděláme."

To zasáhlo Johanna Druckera víc, než Ttomalss očekával. Velký Ošklivec zrudl a zadíval se na kovovou podlahu kabiny: ne v projevu úcty, soudil Ttomalss, ale v rozpacích. Nedívajíc se na Ttomalsse, posléze zamumlal: „Ti ostatní mají víc svobody."
„Jak to můžete říct?" zeptal se Ttomalss. „Jak mohou být někteří svobodní, když někteří nejsou?"
„Jak můžete vy říkat, žejste svobodní, kdyžjste se pokusili dobýt celý nás svět a zotročit nás?" opáčil Tosevan.
„To není totéž," řekl Ttomalss. „Až bude dobývání ukončeno, Tosevané budou mít stejná práva jako všichni ostatní občané Impéria, bez ohledu najejich druh."
„Ať se chceme připojit k Impériu nebo ne? Kde je v tom svoboda?"
„Vy to nechápete. Vy to vědomě a úmyslně odmítáte pochopit," řekl Ttomalss a ukončil svůj rozhovor s tímto hlučným Velkým Ošklivcem.
Sam Yeager zavolal na manželku: „Zlato, pojď sem. Dostali jsme elektronickou zprávu od Jonathana."
„Copak má na srdci tentokrát?" zeptala se Barbara, když spěchala do pracovny. „Ne, neříkej mi to - přečtu si to sama."
Nasadila si své bifokální brýle, aby lépe viděla na obrazovku. „Brzy se vrátí, že?" Vydechla s úlevou. „No, díky Bohu za to."
„Jak říkáš," přisvědčil Sam. On si vydechl úlevou každý den od té doby, kdy Němci kapitulovali. Nemyslel si, že nacisté začnou válku proti Ještěrům. Věděl, že Reich nemá na válku proti Rase, a předpokládal, že nacističtí pohlaváři to vědí také. To se však ukázalo jako špatný předpoklad. Jonathan byl na oběžné dráze, když válka vypukla. Kdyby byla nějaká německá střela zasáhla jeho hvězdnou loď...
Barbara řekla: „Nevím, jak bychom dokázali žít dál, kdyby se Jo-nathanovi něco stalo."
„Nemyslel jsem, že se něco může přihodit," odpověděl Sam.
Kdyby se něco stalo jeho jedinému synovi poté, kdy ho podpořil v jeho rozhodnutí letět do vesmíru, nevěděl ani, jak by mohl dál žít s Barbarou. Když na to přišlo, nevěděl ani, jak by s tím dokázal dál žít sám. „Nu, každopádně je to už v pořádku." Řekl to, aby o tom ujistil sám sebe, a aby to připomněl i své ženě.
A Barbara udělala něco, co neudělala za celé ty týdny od chvíle, kdy vypukla válka mezi Reichem a Rasou a ohrozila jejich syna: položila Samovi ruku na rameno a řekla: „Ano, počítám že ano."
Zaklonil se ve svém otočném křesle a natáhl se, aby položil svou ruku na její. Jestli mu začínala odpouštět, vytěží z toho maximum. „Miluji tě, zlato," řekl. „Vypadá to, jako když jsme spolu zase na dlouhé trati."
To jako když bylo úlitbou dlouhé trati, kterou spolu už urazili. Barbara vystudovala před válkou středověkou angličtinu a dokonale se vyznala v gramatice. A za více než dvacet let společného života něco zjejí přesnosti přešlo i na Sama. Napadlo ho, jestli mají před sebou stejně dlouhou cestu jako tu za sebou. Právě oslavil padesát osm let. Budou ještě spolu, až mu bude osmdesát? Dožije se vůbec osmdesáti? Doufal, že ano.
„To vypadá." Shlížela na něho s úsměvem, stejně jako on s úsměvem vzhlížel k ní. „Líbí se mi ta myšlenka," řekla.
„To by taky měla," řekl. Její úsměv se rozšířil. Ale jeho se vytratil. „Na druhé straně, víš, je dost pravděpodobné, že tiše a náhle zmizím, protože ten Snark, kterého jsem objevil, je k čertu Boojum."
Mluvil v jinotajích. Vždycky, když mluvil o tom, co se mu podařilo objevit s pomocí počítačových kódů, které dostal od ještěřího emigranta jménem Sorviss, mluvil v jinotajích. Nevěděl, kdo může poslouchat. Nevěděl ani, jestli to vůbec k něčemu je, když mluví v jinotajích.
Barbara řekla: „To by neudělali," ale v jejím hlase chybělo přesvědčení.
Sam řekl: „Mohli by. Oba víme až příliš dobře, že by mohli. Ale jestli to udělají, budou toho litovat, protože jestli se mi něco stane, dostanou se ty věci ven, ať tou či jinou cestou." Zasmál se. „Samozřejmě, pro mě už může být příliš pozdě, než aby mi to k něčemu bylo. Příběh o Samsonovi v chrámu nikdy nepatřil k mým oblíbeným, aleje to nejlepší naděje, kterou teď mám."
„Že bychom takové věci potřebovali?" řekla Barbara a zavrtěla hlavou.
„Jen si přeju, abys to ze mě bývala nevyždímala," řekl Yeager. „Teďjsi kvůli tomu také v nebezpečí."
„Mysli na mě, jako na svou životní pojistku," řeklaBarbara. „To taky jsem, protože začnu křičet ze střechy do celého světa, jestli se ti něco přihodí. Oni nesnášejí denní světlo - nebo možná bych měla říct: světlo publicity."
„Na tom je dost pravdy," souhlasil Sam. Také tomu tak bylo ... do určité míry. Kdyby tiše a náhle zmizeli oba, neměla by žádnou šanci začít křičet do světa. Ti, kteří by mohli mít zájem umlčet ho, to nepochybně také věděli. O tom se však své ženě nezmínil. Každý mohl nakonec udělat chybu. A chyba druhé strany by jí nakonec mohla poskytnout šanci sehrát roli, o které mluvila. Řekl: „Určitě si děláme zbytečné starosti. Doufám, že ano. Kdyby zjistili, kde jsem byl, určitě by už po mě vyskočili."
„Pravděpodobně." Zdálo se, že Barbara chce k tomuto tématu ještě něco říct, ale rána z kuchyně ji přerušila.
„Panebože!" zvolala. „Co zase ti dva provedli?" Běžela se podívat.
„Něco, po čem budeme muset sbírat střepy," odpověděl Sam temnou věštbou. Vstal a šel za Barbarou.
Byl v obýváku, na půl cesty mezi pracovnou a kuchyní, když uslyšel zabouchnutí dveří v zadní části domu. Začal se smát. Totéž učinila i Barbara, ačkoli si nebyl jistý, jestli je skutečně pobavená. „Ti malí ničemové," řekla. „Teď budou předstírat, že jsou nevinní."
„Učí se," řekl Yeager. „Každý kluk bude dělat takové věci, dokud mu to jeho rodina nezatrhne. A my jsme jediná rodina, kterou Mickey a Donald mají."
Na linoleu v kuchyni ležely pozůstatky toho, co bývalo servírovací mísou. Barbara znechuceně mlaskla nad rozsahem nepořádku. Pak mlaskla znovu. „Ta mísa byla v sušičce nádobí," řekla. „Rostou jako z vody, ale nemyslela jsem si, že jsou dost velcí, aby tam dosáhli, zvlášť když jsem ji položila až dozadu, ke zdi."
Sam zkoumal místo činu. „Žádná židle není přistrčená k polici," řekl zamyšleně. „Zajímalo by mě, jestli si jeden vylezl druhému na záda. To by bylo zajímavé - ukazovalo by to, že skutečně začínají spolupracovat jeden s druhým."

„Teď ještě kdyby začali spolupracovat na uklízení nepořádku, který dělají. Ale žádat to, by bylo příliš, což?“ Barbara obrátila oči v sloup. „Někdy je příliš, žádat to od Jonathana, nebo i od někoho jiného.“
„Nemám nejmenší tušení, o kom mluvíš,“ řekl Sam. Barbara znovu obrátila oči v sloup, tentokrát ještě výrazněji než předtím. Ale když zamířila pro smeták, Sam zavrtěl hlavou. „To chvilku počká, zlato. Nemůžeme nechat Mickeyho a Donalda, aby si mysleli, že jim to prošlo, protože jinak se o totéž pokusí zítra.“
„Máš pravdu,“ řekla Barbara. „Když jim přečteme zákon o výtržnostech, možná s tím počkají až do pozítří - když budeme mít štěstí.“ Sam se zasmál, ačkoli dobře věděl, že nežertovala.
Bok po boku zašli do ložnice, kterou přidělili oběma ještěřím mláďatům, která vychovávali. Ještě před pár měsíci byly dveře této místnosti skoro po celou dobu zamčené zvenku: malí Ještěři - v podstatě malá divoká zvířátka - by v domě roztrhali, na co by přišli, aniž by vůbec věděli, co dělají. Teď už trochu věděli, co dělají, ale stále každou chvíli něco roztrhali nebo rozbili, uvažoval Sam. Je to nějaké zlepšení?
Otevřel dveře. Mickey a Donald stáli u vzdálenější stěny. Kdyby mohli zmizet úplně, zdálo se, že by to s chutí udělali. I Donald, větší a robustnější než jeho (její?) bratr (sestra?), vypadal zastrašeně a rozpačitě, což se nestávalo příliš často. Sam zvedl kousek rozbité mísy. Podle toho, jak se mláďata přikrčila, mohl stejně dobře ukazovat párku upírů krucifix.
„Ne, ne!“ řekl hlasitě, ostentativně rozzlobeným tónem. „Nehrát si s nádobím! Budete si ještě někdy hrát s nádobím?“
Oba malí Ještěři zavrtěli hlavami. Naučili se to gesto od Barbary, Jonathana a jeho; neznali gesto, které používala Rasa. Žádný z nich nic neřekl. Moc nemluvili, ačkoli ve znepokojující míře rozuměli. Lidské děti si osvojovaly řeč mnohem rychleji. Ještěři by žasli, že ta mláďata mluvila vůbec. Sam se v duchu zasmál. Máme na né s Barbarou špatný vliv, pomyslel si.
Přestože v řeči byli pozadu, byli Mickey a Donald na míle daleko před lidskými batolaty ve všech aspektech tělesného vývoje. Vy-líhli se schopni pohybu a dokázali si chytat potravu, a od té doby rostli jako z vody: evoluce tak zajišťovala, aby byli schopni ubránit se nebo uniknout svým možným nepřátelům. Teď už jim nechybělo mnoho do plné velikostí dospělých.
Samova postava se však nad nimi stále tyčila, a teď využíval svou výšku a hromový hlas pro dobrou věc. „Nebudete si hrát s čínským porcelánem maminky Barbary,“ zahřměl, „nebo budete mít veliké, veliké potíže. Rozuměli jste?“ Mladí Ještěři přikývli. Měli velice dobrou představu, jaké potíže má na mysli, nebo přinejmenším o tom, že by bylo dobře se jim vyhnout. Yeager přikývl. „Tak dobře,“ řekl. „Budete se chovat slušně, jasné?“
Mickey a Donald opět přikývli. Spokojen, že do nich vpravil bázeň Boží - alespoň na chvíli - Sam celou záležitost uzavřel. Nepoužíval tělesné tresty, ledajako nejkrajnější prostředek. Ani Jonathana příliš nebil... a Jonathan neměl na obranu takové ostré zuby.
„Možná Ještěři mají správnou představu o výchově svých dětí,“ řeklaBarbara, když se se Samem vraceli chodbou.
„Cože? Myslíš to, že s výjimkou toho, že se postarají, aby se mezi sebou navzájem nepovraždili, nechávají je celkem na pokoji, dokud jim nejsou tři nebo čtyři roky?“ řekl Sam. „Je to méně práce, to jo, ale my jsme získali velký náskok v jejich civilizování.“
„Získali jsme velký náskok ve vyčerpání, to jsme získali,“ řekla Barbara. „Byli jsme mnohem mladší, když jsme tohle zažívali s Jo-nathanem, a to byl jenom jeden a je to člověk.“
„Do značné míry,“ souhlasil Sam, ajeho žena si odfrkla. Sam pokračoval: „Ten, před kým smekám klobouk, je ten Ještěr, který vychoval Kassquit. Musel jí dělat matku i otce, po celou dobu jí věnovat pozornost, uklízet po ní nepořádek- celá léta. Tomu říkám oddanost výzkumu.“
„Přesto to k ní nebylo fér,“ řekla Barbara. „Mnohokrát jsi vyprávěl o tom, jak je divná a zvláštní.“
„Ano, je divná,“ řekl Yeager. „O tom není pochyb. Ale nemyslím, že je tak divná, jak by mohla být, jestli chápeš, co tím myslím. Mohlo to s ní dojít dál, než aby si jenom přála být Ještěrem. A,“ - snížil hlas; jeho vlastní svědomí nebylo ani zdaleka čisté, jen Bůh ví, co z toho páru mláďat vychováme my.“
„To se dovíme od nich.“ V Barbaře byl velký kus ryzího učence.
„Ještěři se dověděli spoustu od Kassquit,“ odpověděl Sam. „Zajímalo by mě, jestli jim za to děkuje.“ Ale nezajímalo ho to. Věděl, že ano. Jestli to nakonec skončí tím, že mu budou děkovat Mickey a Donald, možná se na sebe dokáže podívat do zrcadla. Možná.
Když Monika Dutourdová utekla do krytu pod domem svého bratra, Marseille, jako celá Francie, patřila Velkoněmecké říši. Ona a Pierre a jeho milenka Lucie - a všichni ostatní v krytu - si museli prokopat cestu ven, když jim začaly docházet jídlo a voda.
Přála si, aby tam byli dokázali zůstat déle. Možná by se tak byla vyhnula záchvatům zvracení, které ji ničily. Ale teď už jí bylo lépe a ani jí nevypadaly vlasy, jak se to stalo tolika jiným, kteří byli blíže epicentra bomby, kterou Ještěři svrhli na její město. Samozřejmě, desítky tisíc těch, kteří byli ještě blíže, už nebyly mezi živými.
Ale ti, kteří přežili, byli znovu občany République Francaise. Monika byla ještě malé děvče, když Francie kapitulovala před Německem, a byla jen o pár let starší, když Ještěři vyhnali nacisty a jejich vichystické loutky z Marseille. Ale když válka skončila, Francie se vrátila do německých rukou a Němci se už neobtěžovali vládnout najihu pomocí loutek. Nyní mohla Monika procházet předměstími Marseille, aniž by ji obtěžovali esesmani. Jestli tohle nebyl dar od Boha, co jiného to bylo? Mohla se nyní dokonce těšit na svůj návrat na universitu, kde bude znovu přednášet římskou historii, a přitom bude moci říkat, co uzná za vhodné o germánských útočnících, kteří pomáhali rozvrátit Římské impérium.
„Ahoj, srdíčko!“ zavolal na ni nějaký muž, který seděl za pultem, na kterém měl vystaveno své zboží. „Měla byste o něco zájem?“
Zdálo se, že prodává vojenskou výstroj, kterou tady po sobě zanechali Němci, kteří přežili atomové bombardování Marseille a byli odvoláni zpátky do Reichu. Ale podle toho, jak si popotahoval kalhoty, pokoušel se možná vzbudit v ní zájem i o jiné věci nežli o tuto veteš.

Protože o něj neměla o nic větší zájem než o jeho veteš, zvedla jen nos a šla dál. Zasmál se, ani v nejmenším uražen, a položil další přicházející ženě stejnou, ne zcela oplzlou otázku.
Když Monika došla blíže k oblasti, kterou zničila bomba, uviděla obrovský transparent: NA DNĚ, ALE NE VYŘÍZENÍ. Usmála se. Tohle sejí líbilo. Francie byla dlouho na dně - možná déle než kdykoli předtím ve své historii - ale teď opět stála na vlastních nohou, i když roztřeseně.
V ulicích Marseille byla spousta Ještěrů - v ulicích na okrajích města, v ulicích, které se nezměnily ve spečenou strusku působením teploty blízké teplotě Slunce. Navrácená francouzská nezávislost byla součástí ceny, kterou Ještěři vyždímali z nacistů výměnou za to, že přijali jejich kapitulaci. Monika doufala, že to nebylo to jediné ani to největší, co Rasa vyždímala z Reichu.
Když Marseille patřívala Němcům, spousta Ještěrů, kteří město navštěvovali, patřila k pochybným živlům. Přicházeli sem nakupovat zázvor, a často prodávali i drogy lidem, hledajícím zábavu. Monika nepochybovala, že spousta z nich tu byla za tímto účelem stále. Ale už se nemuseli skrývat. Nyní to byli oni, o něž se opírala francouzská nezávislost. Který policista by jim chtěl dělat nějaké potíže!
A ještě přesněji, který policista by měl odvahu dělat jim potíže? Neokupovali Francii jako Němci. Neodvezli všechno, co nebylo přibité, jako doryphoiy - coloradští brouci4 - v polní šedi. Ale Francie nebyla dost silná, aby obstála sama dokonce i proti rozbitému, osla' mandelinky bramborové (Pozn. překl.; benému, radioaktivnímu Reichu. Takže museli novou Čtvrtou republiku podporovat Ještěři, A samozřejmě, museli být také vyslyšeni. Samozřejmě.
Monika zahnula za roh a objevila to, co hledala: malé náměstí, kde sedláci z okolních kopců prodávali své sýry, zeleninu a uzené maso těm, kteří přežili bombardování, za ty nejnekřesťanštější ceny. „Kolik chcete za vaše haricots verts?“ zeptala se sedláka v potrhané látkové čepici, se strništěm na tvářích a na bradě, a cigaretou v koutku úst.
„Padesát říšských marek kilo,“ odpověděl a prohlédl šiji od hlavy kpatě. Usmál se, ne příliš příjemně. „Nebo jedno číslo, jestli je vám to milejší.“
„Za zelené fazolky? Toje nehorázné,“ řeklaMonika.
„Mám taky šunku,“ řekl sedlák. „Jestli se se mnou chcete vyspat za šunku, dá se to zařídit.“
„Ne, vaše cena v penězích,“ řekla Monika netrpělivě. Nemusí přece tomu bastardovi dát to, co mu dát nechce; není to žádný esesák. „Zaplatím vám třicet říšských marek za kilo.“ Německé peníze byly jediný druh oběživa; nové franky byly slíbené, ale ještě se neobjevily.
„Padesát, berte nebo nechte být.“ Sedlák se zamračil a pokračoval: „Aspoň jednou v životě nemusím smlouvat. Když mi nezaplatíte, co chci, zaplatí mi někdo jiný - a vy tady od nikoho lepší cenu nedostanete.“
Měl skoro jistě pravdu. „Až budou opraveny silnice a železnice, budete zpívat jinou písničku,“ řeklaMonika.
„Další dobrý důvod pro to, abych teď urval, co mohu,“ odpověděl. „Chcete ty fazole nebo ne? Jak říkám, když nechcete vy, bude chtít někdojiný.“
„Dejte mi dvě kila.“ Monika měla peníze. Její bratr měl víc peněz, než věděl co s nimi, i při dnešních nehorázných cenách. Ještěři od něho za ta léta nakoupili spoustu zázvoru, a Němci a Francouzi nakoupili spoustu věcí, které on dostal od Ještěrů.
Když Monika sedlákovi zaplatila, podržela síťovku - univerzální francouzský nákupní nástroj - a on jí do ní haricots verts nasypal.
Když přestal, trhla síťovkou a vrhla na něho zamračený pohled. Neochotně přisypal ještě pár fazolí. Být ošizena na ceně byla jedna věc. Být ošizena na váze bylo něco jiného. Znovu výmluvně trhla síťovkou, a nepřestala, dokud neusoudila, že dostala skoro plnou váhu.
Brambory koupila od jiného sedláka, který se nepokoušel vybrat si svou cenu v sexuálních službách. Samozřejmě, vedle stála jeho manželka, žena úctyhodných proporcí, což pravděpodobně souviselo sjeho zdrženlivostí. Pak Monika zamířila zpět do rozlehlého stanového města na okraji Marseille, kde se tísnili lidé, kteří přišli o své domovy.
Stanové město páchlo jako chlév. Považovala to za nevyhnutelné, protože nemělo tekoucí vodu. Staří Římané nepochybně považovali takové pachy za nevyhnutelnou část městského života. Ale Monika ne. Nedokázala to. Přála si, aby její nos šel spát, když se sem musela vrátit.
Nějaký chlapec, kterému nemohlo být víc než osm let, sejí pokusil ukrást zeleninu. Nasekala mu na zadek, dost citelně. Kdyby ji byl o nějakou zeleninu požádal, pravděpodobně by mu trochu dala. Ale nemělarádazloděje, ani ty v krátkých kalhotách.
Tak jako musela sdílet byt s bratrem a jeho milenkou, tak s nimi nyní musela sdílet stan. Když vlezla dovnitř, zjistila, že mají společnost: nějakého Ještěra s působivou tělní kresbou. Znepokojeně sebou trhl, když odhrnula vchodový závěs.
Lucie prohodila něco konejšivého v jazyce Ještěrů. Monika tou řečí nemluvila, ale poznala ten tón. Zajímalo by ji, jestli působil stejně dobře na Ještěra, jako by zapůsobil na lidského muže. Lucie nijak valně nevypadala, byla baculatá a omezená, ale měla ten nejvíce sexy hlas, jaký Monika kdy slyšela.
Pierre Dutourd byl také baculatý, takže spolu tvořili skvělý pár. Byl o deset let starší než Monika, a ten rozdíl se nyní zdál větší, než ve skutečnosti byl. „Jakjsi pořídila?“ zeptal se.
Zvedla síťovku. „Všechno je příliš drahé,“ odpověděla, „ale ty fazolky a brambory vypadaly docela pěkně, takjsemje vzala.“
„Promiňte,“ řekl Ještěr syčivou francouzštinou. „Byla tato potrava vypěstována na místní půdě?“
„Ale ovšem,“ odpověděla Monika. „Proč?“
„Protože v tom případě je určitě do jisté míry radioaktivní,“ odvětil Ještěr. „Pro vaše zdraví bude lepší, kdyžji nebudetejíst.“
„To je jediné jídlo, které můžeme dostat,“ řekla Monika štiplavě. „Bude pro naše zdraví lepší, když umřeme hladem?“
„To ne,“ připustil Ještěr. „Ale proč nemůžete dostat zdravější potravu?“

„Proč?“ Monika měla chuť praštit ho síťovkou. „Protože Rasa shodila na Francii bůhvíkolik bomb z výbušného kovu, tak proto.“ Obrátila se na Pierra: „Vždycky jednáš s idioty?“
„Keffesh není žádný idiot,“ odpověděl její bratr a poplácal Ještěra po rameně. „Je jen v Marseille nový, a nechápe, jak tady situace právě teď vypadá. Prodával a nakupoval v jižním Pacifiku, dokud válka všechno nezamíchala.“
„No, měl by trochu myslet, než promluví,“ odsekla Monika.
„Kdo je ta špatně naložená osoba?“ zeptal se Ještěr jménem Keffesh Pierra.
„Moje sestra,“ odpověděl. „Je špatně naložená, souhlasím, ale nezradí vás. Na to se můžete spolehnout.“
Podle toho, jak Keffeshovy oční výčnělky rejdily sem a tam, neměl v úmyslu spoléhat vůbec na nic. Vystrčil jazyk směrem k Pierrovi, což byl ekvivalent lidského ukázání prstem. „Může být,“ řekl. Teď, když začal mluvit francouzsky, zdálo se, že u toho hodlá zůstat. „Ale mohu se spolehnout na vás? Jestli si nedokážete opatřit jídlo a musíte jíst zásoby, které jsou možná kontaminované, jak to, že dokážete opatřit zásoby té rostliny, po které můj druh tak touží?“
Lucie se zasmála. Monika nevěděla, co to udělalo s Keffeshem, pokud vůbec něco; u každého muže by to však vyvolalo okamžitou a naprostou pozornost. Lucie řekla: „To je jednoduché. Z potravin je malý zisk. Ze zázvoru velký. Samozřejmě má zázvor přednost.“ , Aha,“ řekl Keffesh. „Ano, to je rozumné. Tak tedy dobře.“ Monika zavrtěla hlavou a odložila zeleninu. Nepochybovala, že Lucie má pravdu. Co to vypovídalo o tom, jak to na světě chodilo? To, že příchod Ještěrů věci příliš nezměnil? Podle všeho ano, i když to bylo nanejvýš skličující.
Rance Auerbach zamyšleně pozoroval další skvělý tahitský den. Bylo teplo, nepříliš vlnko a po modré obloze táhly bílé obláčky. Mohl vyhlédnout z okna bytu, který sdílel s Penny Summersovou, a vidět ještě modřejší jižní Pacifik. Odvrátil se od této nádherné podívané a zapálil si cigaretu. Okamžitě se rozkašlal, což bolelo. Ještěří kulka ho za války připravila o polovinu plic. Doktoři mu říkali, že si krátí život, pokud s kouřením nepřestane. Sakra špatné, pomyslel si, a dal si další tah.
Odkulhal do kuchyně a vzal si pivo. „Podej mi taky jedno, prosím,“ zavolala Penny z ložnice, když uslyšela, jak je otvírá.
„Okay,“ řekl ochraptělým hlasem. Otevřel další pivo. Když ji ho nesl, také to bolelo. Další kulka z téže dávky mu zanechala zmrzačenou nohu. „Tady máš, baby.“
„Dík,“ řekla mu. Také kouřila, rychlými, nervóznímí tahy. Vzala si pivo a zvedla ruku k přípitku. „Na zločin.“
Napil se - byl by se napil na cokoli - ale zasmál se. „Nevěděl jsem, že ve Svobodné Francii nějaká taková věc existuje.“
„Ha, ha,“ řekla a odhodila si pramen odbarvených plavých vlasů z tváře. Bylo jí něco přes čtyřicet, o pár let méně než Auerbachovi, a vypadala ještě mlaději díky energii, která z ní vyzařovala. „No, další zajímavá otázka teď je, jak dlouho ještě bude Svobodná Francie existovat, když teď zase existuje skutečná Francie?“
„Ty očekáváš, že sem žabožrouti pošlou dělové čluny a převezmou to tady?“ Po tak dlouhé větě si musel Rance udělat přestávku a nadechnout se. „Nemyslím sakra, zeje to moc pravděpodobné.“
„Dělové čluny? Ne, to si nemyslím ani já. Ale co takhle letadla plná úředníků a poldů?“ Penny se zamračila. „Moc by mě to nepřekvapilo. A určitě podříznou husu, která snáší zlatá vejce, jestli to udělají.“
Pokud šlo o silu, Svobodná Francie byla dobrý vtip. Nedokázala by se udržet ani dvacet minut, kdyby se Japonské císařství nebo USA nebo Rasa rozhodly na ni zaútočit. Ale nikdo z nich to neudělal, protože toto místo, které nepatřilo nikomu a kde spolu lidé a Ještěři mohli dělat obchody, aniž by se jim při tom někdo díval přes rameno, bylo příliš důležité pro všechny zúčastněné. Ale jak se to bude jevit tlupě úředníků někde v Paříži?
Spatně. „Přišli jsme sem, abychom se dostali ze srabu,“ řekl Rance svým protáhlým texaským přízvukem. „Co uděláme, když to nepůjde?“
„Půjdeme někam jinam,“ odpověděla Penny okamžitě. Její kan-saský přízvuk byl stejně drsný jako jeho měkký. „Přemýšlím o tom. Co ty?“
„Jo.“ Překvapilo ho, jak pohotově to připustil. Tahiti bez zákonů, které by stály za řeč, s nestydatými domorodými dívkami, které se příliš neobtěžovaly s oblékáním, bylo zatraceně přitažlivé - dokud se sem nedostal. Jedna věc, o které se mu nikdo nezmínil, byla skutečnost, že ty domorodé dívky měly velmi často urostlé, špatně naložené domorodé přátele. A bez zákonů, které by stály za řeč, se tady často cítil jako sardinka v nádrži plné žraloků. „Na cos přišla?“
„No, jakjsi říkal, jestli se tohle místo dostane do rukou žabožrou-tům, začnou to tady ždímat, až nám polezou oči z důlků,“ řekla Penny. „Takže jsem počítala, že bychom možná měli odjet do Francie. Je mnohem větší než Tahiti, víš? Nebudou mít ani polovinu policajtů a věcí, které potřebují, aby mohli dohlížet na každého, protože to za ně dělali tak dlouho nacisté.“
„Kdybych měl klobouk, tak bych ho před tebou smekl,“ řekl Rance. „To je jedna z nejchytřejších věcí, které jsem v životě slyšel. Samozřejmě, Francie je veliká, jestli víš, co tím myslím. Máš na mysli nějaké konkrétní místo, nebo se chceš jen tak potulovat po celé zemi?“
„Jak ti zní Marseille?“ zeptala se Penny.
Auerbach udělal pohyb, jako by si znovu nasazoval neexistující klobouk. „Zbláznila ses?“ zeptal se. „Zapomněla's, co se nám posledně stalo, když jsme byli v Marseille? Němci nám málem dali pásku přes oči a cigaretu, a postavili nás ke zdi a odpráskli.“
„To je pravda,“ řeklaPenny klidně. „A co?“
„A co?“ Rance by se byl rozkřikl, ale neměl na to plíce. Možná proto se na okamžik zamyslel, než řekl něco dalšího. Vzápětí si začal připadat jako hlupák. „Aha,“ řekl. „Žádní náckové tam už nejsou, správně?“
Penny se na něho zazubila. „Bingo. Vidíš? Nejsi koneckonců tak hloupý.“
„Možná ne. Ale možná jsem. A možná ty taky,“ řekl Rance. , .Nedopadla na Marseille atomová bomba?"
„Jo, myslím, že ano,“ odpověděla Penny. „No a co? Někteří z obchodníků se zázvorem tam stále budou. A jestli to místo utrpělo pořádný otřes, budeme mít lepší šanci zřídit tam svůj obchod.“
Rance se nad tím zamyslel. Na první pohled to znělo bláznivě. Pak se mu ten nápad zalíbil. Potom ale znovu zaváhal. „V

Marseille-nebo v tom, co z ní zbylo - bude spousta Ještěrů," poznamenal nespokojeně.
„To doufám," zvolala Penny. „Myslíš, že chci prodat všechen ten zázvor, který máme, kuchařům v restauracích?"
Ale Rance zavrtěl hlavou. „To jsem neměl na mysli. Počkej a uvažuj - všude ve Francii budou spousty Ještěrů, kteří budou předstírat, že neříkají Francouzům, co mají dělat. Kdyby tam nebyli, jak dlouho by trvalo, než by Francouzům začali říkat, co mají dělat, zase náckové?"
„Oh."Penny pochopila, kam míří.
„Je to tak," řekl Auerbach. „Jestli jsou všude ve Francii ještěří úředníci - a můžeš vsadit poslední dolar na to, že tam budou - nebudou z nás mít velkou radost. No - řekni mi, že se mýlím."
Penny vypadala mrzutě., ‚To nemůžu, zatraceně."
„Dobře." Rance věděl, že v jeho hlase zazněla úleva. Ještěři je oba zatkli v Mexiku za prodej zázvoru a pokusili seje použít v Marseille jako past na pašeráka (Rance o něm stále přemýšlel jako o Pierru Turdovi, ačkoli věděl, že to pravděpodobně nemohlo být pravé jméno toho chlapa). Němci to překazili, ale Rasa byla natolik vděčná, že usadila Ranceho a Penny v jižní Africe - kde se znovu zapojili do obchodu se zázvorem, a tak tak dokázali uniknout z třístranné přestřelky s dostatkem zlata, aby se dostali na Tahiti.
Ale Penny stále vypadala nespokojeně. „Ani tady nemůžeme zůstat věčně, i kdyby skuteční Francouzi nechali Svobodné Francouze na pokoji. Neděláme dost obchodů, jsme příliš malí. A všechno je tady pekelně drahé."
„Chceš se zkusit vrátit do Států?" zeptal se Auerbach. „Tam jsme neudělali nic nezákonného. Americký zákon se o zázvor nestará."
„Jestli pojedeme domů, nebudu si dělat starosti se zákonem, " řekla Penny.
Na to mohl Rance pouze přikývnout. Vrátila se do jeho života léta poté, co se rozešli, protože byla na útěku před svými společníky v obchodu se zázvorem, které podvedla; nechávala si pro sebe platby, které dostávala od Ještěrů, místo aby je předávala jim. To se jim nelíbilo. A nelíbil se jim ani Rance: zastřelil dva z jejich najatých zabijáků, kteří si přišli do jeho bytu vybrat od Penny cenu za ten zázvor, o který je okradla.
Vzdychl, což ho přinutilo ke kašli, což ho následně přinutilo k dalšímu loku piva, aby se pokusil uhasit ten oheň v sobě. Nefungovalo to. Nikdy to nefungovalo. Ale stále mnoho pil, tak jako od té doby, kdy byl zraněn. Když měl dost pití, necítil se tak zle.
Penny řekla: „Když nemůžeme zůstat tady a nemůžeme jet do Francie a nemůžeme jet do Států, co sakra můžeme dělat?"
„Můžeme klidně zůstat ještě nějaký čas tady, když budeme sedět na zadku a držet se zpátky," odpověděl Auerbach.
„Můžeme se vrátit i do Států, a nikdo si nás nevšimne - když budeme sedět na zadku a držet se zpátky."
„Já nechci sedět na zadku a držet se zpátky." Penny přecházela ložnicí. Zastavila se jen, aby si zapálila další cigaretu, kterou kouřila ještě nervózněji než tu předchozí. „Celý život, který jsem prožila v Kansasu, jsem strávila sezením na zadku. To je jediná věc, kterou tam lidé umějí. A zpátky se budu držet, až budu mrtvá. Do té doby budu žít, zatraceně."
„To jsem mohl vědět, že to řekneš," prohodil Rance. „Sakra, já jsem věděl, že to řekneš. Ale zrovna teď nám to k ničemu není, víš?"
Penny si opřela ruce vbok a hněvivě vydechla oblak kouře. „Okay, frajere, když jsi tak zatraceně chytrý, když pořád vymýšlíš důvody, proč nemůžeme udělat to nebo ono - co teda myslíš, že bychom měli dělat?"
„Já bych se nejraději vrátil do Států," řekl Auerbach pomalu. „Čeká tam na mě malá penze, a- "
Penny se pohrdavě rozesmála. „Jo, jistě. Posraný život, jaký jsi tam žil. Vsaď se, že takový byl."
Ucítil, jak mu žhnou uši. Měl mizerný malý byt ve Forth Worthu a postupně se upíjel k smrti. Když chtěl trochu vzrušení, zašel si do klubu veteránů a tam hrál poker s ostatními chlapíky, kteří byli zničení, ale ne zcela mrtví. Všichni bezpočtukrát vyslechli navzájem své historky, předstírajíce si navzájem, že věří těm nejšťavnatějším lžím, které vyprávěli ostatní.
Kdyby se vrátil zpátky, zapadl by zase do téže rutiny. Věděl to. Dlouho tak žil. Život s Penny byl ledasjaký, ale nikdy to nebyla rutina. Horská dráha, možná - Kriste pane, určitě horská dráha - ale ne rutina.
„Tahiti prostě nebude stejné," řekl chmurně. „Bez ohledu na to, co se stane, nebude stejné. A naše zlato nám nevydrží tak dlouho, jak jsme doufali." Tam dole, v Kapském Městě, byl kvůli tomu zlatu málem zabit. Ale nebylo ho dost, bez ohledu na to, kolik krve po něm steklo.
„Tak co teda zbývá?" řekla Penny. „Anglie je příliš blízko k náckům, než aby to bylo příjemné, a obchod se zázvorem v Kanadě vedou stejní lidéjako v USA."
Ukázal na ni žalujícím prstem. „Já vím, o co ti jde. Ty chceš do Francie a nevzdáš se toho bez ohledu na to, jaká je to pitomost."
Pro jednou neměla Penny po ruce briskní odpověď, z čehož usoudil, že jeho závěr seděl. Jeho přítelkyně se znovu zasmála, tentokrát kajícně. „Kdybys byl mladší a hloupější, vzala bych tě do postele, a až bych s tebou skončila, přísahal bys, že vrátit se do Francie byl tvůj nápad."
„Kdybych byl mladší a hloupější, byl bych mnohem šťastnější. Buď to, nebo bych byl mrtvý." Rance dopil zbytek piva. „Chceš mě vzít do postele? Kdovíjak hloupý potom budu?"
Penny sáhla dozadu a rozepnula si podprsenku. Stáhla si kalhotky, odkopla je stranou a stála tam nahá. Její tělo utrpělo věkem velice málo. „Proč sakra ne?" řekla. „Pojď ke mně, chlapče."
Když pak leželi bok po boku, zpocení a uspokojení, Auerbach líně vztáhl ruku a začal si hrát s její bradavkou. „No co, kčertu," řekl. „Přemluvila's mě."
„Jakpak to?" odpověděla Penny. „A to jsem nemusela říct ani slovo. Musím být zatraceně přesvědčivá holka."
To vyvolalo Auerbachův smích. „Každá žena je tímhle způsobem přesvědčivá, pokud ho má chuť použít. Samozřejmě," - viděl, jak se Penny mračí, a pospíšil si svá slova doplnit - „některé jsou přesvědčivější než ostatní."
Mraky se rozplynuly. Penny přešla k praktickým otázkám: „Neměli bychom mít velké potíže dostat se do Francie, a

pravděpodobně ani nebudeme potřebovat moc dobré papíry. Frantíkům bude trvat pěknou chvilku, než přijdou na to, co mají dělat. Měli bychom se tam slušně napakovat.“
„Skvělé,“ řekl Rance. „Až to uděláme, můžeme odejít na odpočinek na Tahiti.“ Penny ho rýpla do žeber, a on počítal, že si to zasloužil.
Felless s radostí zanechala vejce, která položila - druhou snůšku oplodněnou následkem zázvorem inspirovaného páření - v místním zařízení pro mláďata. Doufala, že sama bude moci brzy opustit nové město na Arabském poloostrově. Jak už měla ve zvyku, nijak se s tím netajila.
Jedna z místních obyvatelek jí řekla: „Mohla jste zůstat v Marseille. Aspoň by od vás byl pokoj, když tam vybuchla bomba.“
„Kdo zkazil vaše vejce?“ odsekla Felless. „Kdyby vybuchla nějaká bomba tady, byla by to ta nejlepší věc, která by se s tímhle místem mohla stát.“
To způsobilo, že všichni místní v obchodě se zavazadly, kde se Felless pokoušela objevit něco, co by její zamlouvalo, posměšně zasyčeli. Nestarala se o to. Pokud šlo o ni, toto nové město nebylo nic jiného než malé městečko Doma, přenesené na povrch Tosevu 3. Zdejší muži a ženy jí připadali stejně provincionální a společensky uzavření. Neměli by být, protože se tu sešli z celého domovského světa Rasy. Ale pouhých pár let na Tosevu 3 je sjednotilo proti světu mimo hranice jejich osady.
Jeden z nich řekl: „Vy nevíte, o čem mluvíte. Několik bomb vybuchlo nedaleko odtud. Má přítelkyně měla pravdu. Jedna z těch bomb by měla zasáhnout vás.“ Jeho ocasní pahýl sebou rozhořčeně škubal.
Jeho přítelkyně dodala: „Podívejte se na její tělní kresbu. Dělá výzkum Velkých Ošklivců. To musí znamenat, že je má ráda. A jestli to nedokazuje, zeje zkažená, takcojiného?“
Ostatní muži a ženy se k ní přidali v hlasitém souhlasu. Znalost Tosevanů ve Felless vypěstovala jenom opovržení vůči nim. Ale před těmito příslušníky Rasy to nechtěla připustit. Řekla: „Jsou tady. Jejich víc, než jsme si mysleli, že jich bude, a znají mnohem víc, než jsme si mysleli, že budou znát. Naneštěstí je musíme brát takové, jací jsou.“
„Měli bychom se jich všech zbavit, jako jsme se zbavih' Němců,“ řekl nějaký muž. „Pak budeme moci udělat z tohoto světa něco, co bude stát za to mít.“
„Ne všichni Němci byli zničeni,“ řekla Felless. „A zabili také mnoho z nás. Jak dlouho jste se báli, že toto město bude napadeno bombou z výbušného kovu, jako se to stalo vašim sousedům?“
„Když máte tak ráda Velké Ošklivce, můžete jít klidně k nim,“ řekla nějaká žena hněvivě.
Znovu obviňovali Felless z něčeho, čím se skutečně neprovinila. S maximální důstojností, které byla schopna, řekla: „Protože mě nechcete poslouchat, jaký smysl má, abych s vámi mluvila?“ Vyšla ven, provázena posměšky místních.
Budova, v níž bydlela, byla přeplněná a pyšnila se pouze několika počítačovými terminály. Musela se postavit do fronty, aby si mohla vyzvednout elektronickou poštu a odeslat svou vlastní. Proto se rozhodla, že zprávy, které na ni mohou čekat, nestojí za to, aby kvůli nim stála ve frontě.
Právě se zklamaně otočila k odchodu, když reproduktor, zabudovaný ve stropě, začal vyvolávat její jméno: „Starší výzkumnice
Felless! Starší výzkumnice Felless! Hlaste se okamžitě v pracovně manažera jednotky!"
Felless se tam mrzutě vypravila. Jestli si jeden z těch místních idiotů na ni stěžoval kvůli nedávné hádce, budou nepříjemnosti. Když stiskla tlačítko bzučáku u dveří, otevřel sám manažer. „Co je?“ vyštěkla Felless.
„Nadřízená paní, máte tady telefonický hovor. „Volající nechtěl, abych to přepojil do ubytovny, ale požádal, abyste hovor přijala zde, kvůli soukromí,“ odvětil manažer.
„Oh.“ Něco z Fellessina hněvu se vypařilo. Zdráhavě řekla: „Děkuji vám.“
„Zde je telefon.“ Manažer jednotky ukázal na přístroj. „Doufám, že to pro vás budou dobré zprávy, nadřízená paní.“
Když Felless spatřila, kdo ji na obrazovce očekává, její oční výčnělky se zakomíhaly úžasem. „Vyslanec Veffani!“ zvolala. „Zdravím vás, nadřízený pane. Nemělaj sem tušení, že—“ Zarazila se.
„Nerozmlouvám osobně s duchy Císařů minulosti?“ nadhodil Veffani. „Když Rasa bombardovala Norimberk, myslel jsem, že k tomu dojde, ale kryt, který jsme vybudovali, se ukázal lepší než ten, který měl německý ne-imperátor. Jestli si myslíte, že mě to mrzí, tak se mýlíte. Samozřejmě, měli jsme větší zájem zbavit sejeho než mě-nebo v to v každém případě aspoň doufám.“
„Jsem ráda, že jste v pořádku, nadřízený pane,“ řekla Felless, ačkoli by nebyla příliš smutná, kdyby se dověděla, že Veffani zahynul ve válce. Byl to přísný muž a přísněji potrestal za požívání zázvoru. Ale pokrytectví stále promazávalo kolečka sociální interakce. „Jaké jsou vaše současné povinnosti? Jste stále vyslancem v Reichu ? “
Veffani udělal záporný pohyb rukou. „Až na další bude německé záležitosti spravovat vojenský komisař. Nicméně vzhledem k tomu, že mám značné zkušenosti ze severozápadního regionu hlavního kontinentálního masivu, byl jsem jmenován vyslancem v nově ustaveném ne-impériu Francie.“
„Blahopřeji, nadřízený pane,“ řekla Felless zcela neupřímně. „Děkuji vám. Jste laskavá.“ Veffani taky věděl o své neupřímnosti. Pokračoval: „A s vaší zkušeností z Reichu a z Francie byste tam mohla být dobrým doplňkem mého týmu. Podal jsem žádost o vaše služby, a ta byla akceptována.“
Felless věděla, že teď by se měla rozzuřit nad takovým velkopan-ským jednáním. Ale jaksi ktomu nedošlo. Naopak, ulevilo se jí. „Děkuji vám, nadřízený pane,“ řekla. „Dělat něco užitečného pro Rasu pro mě bude úlevou, zvlášť poté, co jsem byla pohřbená v tomto uprchlickém středisku a mezi naprostými křupany.“
„Víte, starší výzkumnice, doufal jsem, že řeknete něco takového,“ řekl jí Veffani. „Jste talentovaná žena. Odváděla jste dobrou práci. Dám vám jen jednu výstrahu.“
„Myslím, že už vím, co to je,“ řekla Felless. „Přesto vám ji dám,“ odvětil vyslanec. „A opakujte šiji znovu a znovu. Tady je: držte svůj jazyk daleko od skleničky se zázvorem. Potíže, které působíte svými sexuálními feromony, převyšují

jakýkoli prospěch, který může vzejít z vašich výzkumů. Rozumíte mi?“ „Ano, nadřízený pane.“ Felless přidala zdůrazňovací zakašlání. Nicméně Veffani ji dobře znal skoro od té doby, kdy se probudila ze studeného spánku. „A když rozumíte, poslechnete?“
Pravděpodobně ne, pomyslela si Felless. I tady, i teď, kdy neměla žádné soukromí, bolestně toužila po zázvoru. Ale Veffani by ji tady určitě nechal shnít, kdyby mu řekla pravdu. A tak, skoro bez váhání, zalhala: „Bude vykonáno.“
Nebyla si zcela jistá, že jí diplomat uvěřil. Podle toho, jak řekl: „Nu, na to si už dohlédnu,“ jí možná až tak dalece nevěřil. Přesto pokračoval: „Budete se hlásit v Marseille, kde jste byla předtím přidělena.“
„Marseille?“ Teď se Felless skutečně polekala. „Myslela jsem, že to město zničila bomba z výbušného kovu.“
„To ano,“ odpověděl Veffani. „Ale znovu se staví. Vy použijete své znalosti tosevanské psychologie, abyste vedla Velké Ošklivce k rostoucímu přijímání Rasy.“
„Ano?“ řekla Felless nezvučně. „Nadřízený pane, není toto přidělení jen pokračováním trestu, který jste mi udělil za nežádoucí aktivitu, ke které došlo ve vaší pracovně v Norimberku?“
„Nežádoucí aktivita, skutečně,“ řekl Veffani. „Dopustila jste se trestného činu tím, že jste požila zázvor, starší výzkumnice, a nemůžete ten delikt zrušit tím, že ho budete opisovat pomocí eufemismů. Způsobila jste také obrovský skandál, když vaše feromony narušily naše jednání a způsobily, že muži, kteří přiletěli zKáhiry, a i já, jsme se s vámi začali pářit. Jenom díky vaší profesionální zdatnosti jste unikla zeleným pruhům na pažíclr a mnohem tvrdšímu potrestání, než bylo to, že jste musela vykonávat svou profesi tam, kde jsem určil. Jestli se vám to nelíbí, tak vás ujišťuji, že poznáte, co obnáší skutečný trest. Tomu rozumíte?“
„Ano, nadřízený pane.“ Jestli Felless skutečně po něčem toužila, tak to v této chvíli byla pomsta na Veffanim. Neměla žádnou možnost, jak ji vykonat, ale toužila po ní.
Vyslanec Rasy v Reichu - ne, teď vlastně ve Francii - řekl: „Nežádám abyste ke mně chovala sympatie, starší výzkumnice. Žádám jenom - vlastně nařizují - abyste plnila své povinnosti podle svých nejlepších schopností.“
„Bude vykonáno, nadřízený pane.“ Felless Veffanimu dokonce věřila. Ale to nij ak nezchladilo její touhu po pomstě.
Veffani řekl: „Ixtadlo do Marseille letí zítra večer. Očekávám, že budete na palubě.“
„Bude vykonáno,“ řekla Felless znovu, načež Veffani přerušil spojení.
A Felless na palubě byla, ačkoli nebylo snadné se tam dostat. Letadlo nestanovalo ze města, kde byla internována, nýbrž z města, které se na mapě zdálo blízko, ale ve skutečnosti to znamenalo dlouhou, otravnou cestu pouští. I s pozemní dopravou měla potíže, protože místní obyvatelé chovali k uprchlíkům všechno jiné než sympatie.
Nakonec se Felless rozčilila a vztekle řekla: „Admirál Reffet, velitel kolonizační flotily, mě nechal předčasně probudit ze studeného spánku, abych pomohla vypořádat se s Velkými Ošklivci, a teď mi vy, malí místní úředníčci, děláte potíže? No tak to děláte na své vlastní nebezpečí.“
5 zelené pruhy na pažích - vzhledem k tomu, že Ještěři nenosí oděv a své sociální zařazení vyjadřují tzv. tělní kresbou, zelené pruhy na pažích jsou ekvivalentem vězeňské uniformy. (Pozn. překl.)
Předpokládala, že si budou myslet, že blufuje. Ale oni kapitulovali. Na letiště ji dopravilo obrněné bojové vozidlo, aby ji ochránilo před tosevanskými bandity. I když Němci byli poraženi, pověrčivě fanatičtí Velcí Ošklivci v tomto subregionu setrvávali ve stavu permanentní revolty proti Rase.
Krajina - podle toho, co viděla střílnou - se dost podobala Domovu. To korespondovalo i s počasím, které bylo velice příjemné -příjemnější než v Marseille, i když i tam bylo lépe než v chladném, provlhlém Norimberku.
Podél silnice se pásla stáda azwac a zisuiliů. Vzhledem k rychlosti vozu nedokázala Felless rozeznat, jestli se pasou na tosevanských rostlinách, nebo na rostlinách importovaných z Domova. Tato domestikovaná zvířata jí připomněla, že navzdory těžkostem, které Velcí Ošklivci někdy působili, osídlování Tosevu 3 úspěšně pokračovalo. Pokud to dovolovaly fyzikální podmínky, tento svět byl skutečně na dobré cestě k tomu, aby se stal součástí Impéria.
Když letadlo odstartovalo, pokusila se zachovat si podobně optimistický pohled na politické a sociální podmínky. To už nebylo tak snadné, ale přesto to dokázala. Když byl poražen Reich, jedna ze tří největších překážek naprostého dobytí Tosevu 3 zmizela. Teď už zbývaly jenom USA a SSSR. A ty také jednoho dne padnou.
Jednoho dne. To mohlo trvat dost dlouho. Jednoho dne si Felless vezme další dávku zázvoru. A to nebude trvat tak dlouho.
Vjačeslav Molotov, dívaje se s kamenným výrazem na vyslance Rasy, sedícího u stolu naproti němu, zavrtěl hlavou a řekl: „ Nět.“
Queekův polský tlumočník převedl toto odmítnutí do jazyka Rasy. Queek reagoval další sérií syčivých, mlaskavých a kašlavých zvuků. Tlumočník je přeložil generálnímu tajemníku Komunistické strany Sovětského svazu takto: „Vyslanec vás naléhavě žádá, abyste zvážil osud Velkoněmecké říše dříve, než ho tak neuváženě odmítnete.“
Molotov pocítil nepříjemný záchvěv strachu, o což tu bezpochyby také šlo. Přesto řekl znovu:„ Nět,“ a zeptal se Queeka: „Vyhrožujete snad mírumilovným dělníkům a rolníkům Sovětského svazu agresivní válkou? Reich vás napadl, měli jste tedy právo se bránit. Jestli napadnete nás, budeme se také bránit, a tvrdě.“
„Nikdo nemluví o útoku na vás.“ Queek poněkud ustoupil. „Ale když uvážíme škody, které nám způsobily bojové prostředky Reichu, umístěné na oběžné dráze, je snad rozumné a přirozené, že se snažíme omezit tyto prostředky, které jsou pod kontrolou ostatních tosevanských mocností.“
„Nět,“ řekl Molotov potřetí. „Válka mezi Rasou a Sovětským svazem skončila tím, že obě strany vzájemně uznaly svoji plnou nezávislost a suverenitu. My nechceme porušovat vaši suverenitu, a vy nemáte právo porušovat naši. Myji budeme bránit.“
„Vaše nezávislost by byla respektována...“ začal Queek. „ Nět, “ opakoval Molotov. Věděl, že mluví jako poškozená gramofonová deska, ale bylo mu to jedno. „Jakékoli porušení naší suverenity budeme považovat za cassus belli. “6
„To ale není správný postoj, který byste měli zaujímat za stávajících okolností,“ řekl Queek.

„Já jsem toho názoru, že je dokonale správný," řekl Molotov. „Znáte frázi: špice klínu?"
To Queek očividně neznal. Po delší diskusi se svým polským tlumočníkem řekl: „No dobře, už jsem to pochopil. Ale přesto si myslím, žejste nemístně drzý."
„To ne," řekl Molotov zarputile. „Představte si, že by se Sovětský svaz opovážil 1 klást takové podmínky Rase!"
Queek neměl vlasy, takže šije nemohl začít rvát z hlavy, ale přesto vztekle zaječel: „Nemáte ani právo, ani sílu, abyste mohli dělat takové věci!"
„Vy se zlobíte, když se ta bota obuje na jinou nohu," řekl Molotov, což vyvolalo další živou debatu mezi Ještěrem a jeho polským tlumočníkem. „Ale vy nemáte větší právo omezovat nás, než my vás. A pokud jde o sílu - my vám můžeme způsobit strašné ztráty, a vy to
' cassus belli (lat.) - důvod k válce. (Pozn. překl.) velice dobře víte. A nás byste nezničili tak snadno jako Reich, protože my nejsme geograficky tak soustředění j ako byli Němci."
Queek chvilku vydával zvuky, které Molotovovi připomínaly bublající samovar. Jeho tlumočník ze sebe posléze vymáčkl: „Máte v úmyslu ohrožovat Rasu?"
„ Nět, " řekl Molotov znovu. „Ale Rasa také nemá co ohrožovat Sovětský svaz. To musítejasně pochopit."
Zajímalo by ho, jestli to Queek chápe. Pochyboval, že to dokáže. Reciprocita byla něco, s čím měla Rasa vždycky potíže. Hluboko ve svém nitru Ještěři nikdy neuznávali, že nezávislé národy Země by jimi měly zůstat. Byli to skrz naskrz imperialisté.
„Jsme silnější než vy," trval na svém Queek.
„Může být," řekl Molotov. „Ale my jsme dost silní, abychom ubránili sami sebe a naše práva jako svobodného a nezávislého státu."
Vyslanec Ještěrů zasyčel jako přetopený samovar. „To je nerozumný a drzý postoj," řekl tlumočník.
„V žádném případě." Molotov vycítil příležitost převzít iniciativu, vycítil ji a chopil sejí: „Předpokládám, žejste vznesli stejný požadavek vůči Spojeným státům. Jaká byla odpověď Američanů?"
Queek zaváhal. Molotov jeho váhání rozuměl: Ještěr chtěl zalhat, ale uvědomoval si, že nemůže, protože Molotovovi stačilo zeptat se amerického vyslance, aby se dověděl pravdu. Po kratším váhání Queek řekl: „Musím připustit, že Američané rovněž vznesli jistý počet námitek proti našemu rozumnému návrhu."
Molotov měl chuť vysmát se mu do jeho šupinaté tváře. Místo toho řekl: „Proč si tedy myslíte, že my přijmeme to, co oni odmítají?" Neměl žádné pochyby, že americké 'námitky' byly vyjádřeny mnohem drsněji a důrazněji nežjeho vlastní.
S překvapivě lidským povzdechem Queek odvětil: „Protože se Sovětský svaz pyšní svou racionalitou, doufal jsem, že rozeznáte rozumnost našeho návrhu."
„Chcete tím říct, že jste doufal, že se vzdáme bez protestu," řekl Molotov. „To byla chyba, špatný odříad z vaší strany. Jsme teď opatrnější, pokud jde o Rasu, než jsme byli před vaší válkou proti Německu. Jsem si jist, že Američané mají stejný pocit. A zvláště jsem si jist, že stejný pocit mají Japonci."
„Japonci budí naši krajní nelibost," řekl Queek. „Nikdy jsme je neuznali jako plně nezávislé impérium, i když jsme také nikdy neokupovali většinu země, které vládli v době našeho příletu. Teď, protože začali odpalovat své vlastní bomby z výbušného kovu, začali se domnívat, žejim přísluší vyšší postavení, než mají."
„Teď také začínají být schopní bránit se proti vaší imperialistické agresi," řekl Molotov. „Naše vztahy s Japonskem byly korektní od války, kterou jsme s Japonci vedli, když jsem byl mladý."
„Stále si činí nároky na velká území subregionu hlavního kontinentálního masivu známého jako Čína," řekl Queek. „Bez ohledu na tojaké zbraně mají, nemáme v úmyslu jim tato území vydat."
„Čínský lid, mohl bych dodat, neustává ve svém boji za obnovení své vlastní nezávislosti a nepřeje si zůstat ani ve vašem, ani v japonském područí," poukázal Molotov. „Tato touha po svobodě a nezávislosti je důvodem jejich pokračujícího revolučního boje proti vaší okupaci."
„To je revoluční boj, který Sovětský svaz podporuje a podněcuje způsoby, které jsou neslučitelné s udržováním dobrých vztahů s Rasou," řekl Queek.
„To popírám," řekl Molotov kamenně. „Toto tvrdí Rasa neustále, ale nikdy to nebyla schopná dokázat."
„Naštěstí pro Sovětský svaz," odvětil Queek. „Možná to nejsme schopní dokázat, nicméně jsme přesvědčeni, zeje to pravda. Mnoho čínských banditů hlásá stejnou ideologii, jako je vaše."
„Byli v Číně už předtím, než přišla Rasa," řekl Molotov. „Jsou místní a s námi nemají žádnou spojitost." První z těchto výroků byl naprosto pravdivý, druhý byl tautologií - ovšemže Číňané byli Číňané - a ten třetí byla drzá lež. Ale Ještěři nechytili NKVD nebo GRU při činu, jak zásobují čínskou Lidovou osvobozeneckou armádu municí, aby mohla pokračovat v boji. Dokud se to nestane, Molotov mohl s klidným svědomím lhát.
Queek zůstával nepřesvědčen. „Ani ta tlupa banditů, kteří nedávno unesli jako rukojmí některé naše regionální subadministrátory a vyhrožovali jim smrtí nebo mučením, jestli jim nevrátíme některé z jejich kamarádů," - polský tlumočník, žádný přítel marxismu-leninismu, vyslovil slovo továrišči se zlomyslným potěšením - „které nyní vězníme?" otázal se.
„Ani tito bojovníci za svobodu," odpověděl Molotov klidně. Nemohl přece vědět, jestli Ještěr nemluví o reakcionářích z Kuomin-tangu, kteří také vedli partyzánský boj proti Rase. A i kdyby Queek mluvil o vlastencích z Lidové osvobozenecké armády, nic na světě by Molotova nepřinutilo připustit to.
Ale pochyboval o tom. Nebylo pravděpodobné, soudil, že by Lidová osvobozenecká armáda rukojmím, kterých se zmocnila, vyhrožovala pouze mučením. Ta by přistoupila rovnou k nevyšší míře trestu7 - ledažeby, z taktických důvodů, někdo rozhodl jinak.
„Pro jednoho bandita, jak vidím, je pro jiného bojovník za svobodu," poznamenal Queek. Molotov se snažil vzpomenout si, zdali ten Ještěr byl tak cynický, když se stal vyslancem Rasy v SSSR krátce po skončení bojů.

Pochyboval o tom. Napadlo ho, co mohlo tak změnit Queekův pohled na život.
Nyní nevzrušeně odvětil: „Skutečně. Proto nepochybně i Rasa může sama sebe považovat za pokrokovou."
Židle, na které Queek seděl, měla otvor pro jeho ocasní pahýl. Ten sebou nyní začal švihat. Molotov to pozoroval s tajeným úsměvem. Podařilo se mu Ještěra rozčílit.
Queek řekl: „Bez ohledu na vaše popírání musím opakovat varování, které jsem vyslovil už předtím: jestli čínští rebelové a bandité, kteří vyznávají vaši ideologii, odpálí nějakou bombu z výbušného kovu, bude za to Rasa činit odpovědným Sovětský svaz a vaše ne-impérium co nejpřísněji potrestá. Rozumíte tomuto varování?"
„Ano, rozumím," řekl Molotov, snaže se nedat najevo strach. „Vždycky jsem mu rozuměl. Vždycky jsem je také považoval za nespravedlivé. Nyní je považuji za ještě nespravedlivější než kdykoli předtím. Nějaký nespokojený německý ponorkový důstojník by mohl raději předat své bojové hlavice čínským povstalcům jakého7 vysša mera nakazanija (rus.) - za komunistů v Rusku trest smrti. (Pozn. překl.) koli politického směru, než by je vydal vám. A Japonci mohou Číňanům poskytnout takové zbraně, aby uškodili Rase a zároveň mírumilovnému Sovětskému svazu."
To první se mu zdálo přitažené „„, vlasy, to druhé nepovažoval za příliš pravděpodobné. On by to neudělal, kdyby vládl v Japonsku.
Ale Queek řekl: „Neřekl jste mi právě, že vaše vztahy s Japonskem jsou korektní? Když nejsou vaším nepřítelem, proč by vám dělali takovou věc?"
Byla to naivita, nebo to byla potměšilá snaha přimět Molotova k vytáčkám? Molotov měl podezření, že jde o to druhé.
Odpověděl: „Až donedávna vůdcové Japonska nebyli v situaci, kdy by mohli Sovětskému svazu působit podobné nesnáze. Nemyslíte, že by pro ně bylo výhodné použít atomovou zbraň proti Rase, a udělat to tak, abyjim to prošlo beztrestně?"
Kjeho ulehčení na to Queek neměl žádnou rychlou a briskní odpověď. Po chvíli Ještěr řekl: „Tady mi, pro jednou, poskytujete ospravedlnění pro výstrahu, která možná nebude úplně samoúčelná. Můžete se spolehnout, že Japonci obdrží podobné varování od našich zástupců v jejich impériu. Jak pravděpodobně víte, v současné době neudržujeme v Japonsku vyslanectví, ačkoli poslední vývoj nás možná donutí vyslanectví zřídit."
Dobře, pomyslel si Molotov. Podařilo se mi ho tedy zmást. Teď se ještě pokusit přimět ho, aby se cítil provinile:
„Ocenili bychom jakoukoli pomoc, kterou by nám Rasa mohla poskytnout, při likvidaci následků, které měla vaše válka s Němci na našem území."
„Jestli potřebujete pomoc, požádejte Reich," řekl Queek stroze. „Jeho vůdcové byli příčinou té války."
Molotov dál nenaléhal. Přinutil vyslance Ještěrů, aby odpovídal jemu, místo aby on musel reagovat na to, co říkal Queek. Vzhledem k síle Rasy to bylo něco jako diplomatický triumf.
Četa malých šupinatých ďáblů pochodovala zajateckým táborem ve střední Číně. Zastavili se před ubohou malou chatrčí, kterou
Liu Han sdílela se svou dcerou Liu Mei. Jeden z nich řekl špatnou čínštinou: „VyjstetaženaLiuHan a mládě té ženy Liu Han?"
Liu Han a Liu Mei seděly na kangu, nízké hliněné peci, která alespoň trochu chatrč vytápěla. „Ano, my jsme ty ženy," připustila Liu Han.
Vzápětí ji napadlo, jestli to neměla raději popřít, protože malý ďábel na ni namířil svou zbraň a řekl: „Vyjít se mnou. Vy obě dvě jít semnou."
„Co jsme udělaly?" zeptala se Liu Mei. Její tvář zůstala klidná, ačkoli v očích měla úzkost. Jako dítě ji vychovávali malí ďáblové, a nikdy se už nenaučila usmívat nebo dávat najevo jakýkoli výraz.
„Vy obě dvě jít se mnou," bylo všechno, co malý ďábel řekl, a Liu Han a Liu Mei nezbylo nic jiného než udělat, co říkal.
Nešli do správní budovy tábora, což Liu Han překvapilo: nešlo tedy o nějaký nový výslech. Ještě více ji překvapilo, když je malí ďáblové provedli několika branami z ostnatého drátu, které oddělovaly tábor od zbytku světa. Za poslední z nich stálo obrněné bojové vozidlo. U něho čekal další malý ďábel, který měl ozdobnější tělní kresbu. Zkontroloval jejich jména, a pak řekl: „Nastupte."
„Kam nás vezete?" zeptala se Liu Han.
„Do toho vám nic není, vy dvě," odpověděl šupinatý ďábel. „Nastupte."
„Ne," řekla Liu Han, a její dcera za ní přikývla.
„Okamžitě nastupte," řekl malý ďábel.
„Ne," opakovala Liu Han, i když otočil ústí hlavně své zbraně jejím směrem. „Ne, dokud nebudeme vědět, kam jedeme."
„Co je to s tou pitomou ženskou?" zeptal se další z malých ďáblů svou syčivou mateřštinou. „Proč odmítá nastoupit?"
„Chce vědět, kam je povezeme," odpověděl malý ďábel, který mluvil čínsky. „Nemohujíto říct, z bezpečnostních důvodů."
„Řekni jí, zeje idiot," odpověděl druhý malý ďábel. „Chce zůstat v tomhle táboře? Jestli ano, musí být skutečně idiot."
Možná tato konverzace měla sloužit k jejímu upokojení; malí ďáblové věděli, že mluví jejich řečí. Ale obvykle nebyli tak rafinovaní. Liu Han se bála, že vezou ji a Liu Mei na popravu. Jestli ne, jestli ji odvezou na nějaké lepší místo, než byl tábor, bude spolupracovat. Kde na celé tváři Země bylo horší místo než tento tábor? O žádném nevěděla.
„Změnilajsem názor," řekla. „Nastoupíme." „Dík vám dvěma." Malý ďábel, který mluvil čínsky, možná nemluvil plynně, ale uměl být sarkastický. Ve své vlastní řeči byl ještě sarkastičtější: „Ona si musí myslet, zeje Císař."
„Kdo se stará o to, co si Velcí Ošklivci myslí?" odvětil druhý šupinatý ďábel. „Naložteji a tu druhou, a odvezteje odtud."
Měl zjevně vyšší hodnost než malý ďábel, který mluvil čínsky, protože ten řekl: „Bude vykonáno." Otevřel zadní vrata bojového vozidla a vrátil se k čínštině: „Nastupte, vy dvě."
Liu Han nastoupila první. Jestli se uvnitř skrývá nějaké nebezpečí, zjistí to dříve než její dcera. Ale uvnitř neobjevila

žádné nebezpečí, jen Nieh Ho-Ťinga. Důstojník Lidové osvobozenecké armády jí kývl na pozdrav. „To jsem mohl vědět, že pojedete taky," poznamenal tak klidně, jako by se potkali někde na pekingské ulici. „Je tvá dcera s tebou?"
Než Liu Han stačila odpovědět, Liu Mei se vyškrábala do vozidla. Nieh se na ni usmál. Pokývla mu na pozdrav; sama se usmát nedokázala. „Vidím, žejsi tady," řekl jí. „Kam nás vezou? Víš to?" zeptala se Liu Han. Nieh Ho-Ťing zavrtěl hlavou. „Nemám tušení. Ať je to kamkoli, musí to tam být lepší než tam, kdejsme byli doposud."
Protože si Liu Han myslela totéž, sotva se s ním mohla přít. „Bála jsem se, že nás zlikvidují, ale teď už si to nemyslím."
„Ne, ani já ne," řekl Nieh. „To mohli udělat v táboře, kdyby dospěli k názoru, že to poslouží jejich zájmům."
Než mohla Liu Han odpovědět, malí ďáblové zabouchli zadní vrata transportéru. Zvenčí se ozvalo nějaké chřestění. „Co to dělají?" zeptala se, stále ani za mák nedůvěřujíc malým šupinatým ďáblům.
„Zamykají nás tady," odpověděl Nieh Ho-Ťing klidně. „Vrata na tomto stroji jsou vyrobena tak, že se otvírají zevnitř, z tohoto prostoru, aby se jimi mohli dostat ven vojáci malých ďáblů, když chtějí bojovat jako obyčejná pěchota. Ale malí ďáblové chtějí mít jistotu, že neutečeme, dokud nás nedovezou tam, kam nás mají odvézt."
„To dává smysl," řekla Liu Mei.
„Ano, to dává," souhlasila Liu Han. Také ji to trochu uklidnilo. „Možná nás vezou do jiného tábora, nebo k nějakému speciálnímu výslechu." Předpokládala, že malí ďáblové mohou slyšet všechno, co říká, a tak dodala: „Protože jsme nevinní a nic nevíme, nechápu, jaký to má smysl nás dál vyslýchat?"
Nieh Ho-Ťing se tomu zachechtal. Určitě existovaly některé věci, v nichž byli nevinní, ale vedení proletářské revoluce proti malým, šupinatým, imperialistickým utlačovatelům mezi ně nepatřilo.
Bojové vozidlo se rozjelo. Sedadla v bojovém prostoru byla pro lidské zadnice příliš malá a špatně tvarovaná, což vyniklo zvláště na hrbolaté cestě, po které vozidlo jelo. Nezbývalo, než se pořádně držet.
Venku bylo chladno. Uvnitř vozidla začalo být brzy nepříjemně teplo: malí ďáblové je vytopili na teplotu, která jim byla příjemná, teplotu odpovídající velice horkému letnímu dnu v Číně. Liu Han si rozepnula svou bavlněnou blůzu a pohybem ramen se z ní vysvlékla. Po chvíli dostala dobrý nápad: položila ji na sedačku a sedla si na ni. Bylo to trochu pohodlnější. Její dcera a Nieh Ho-Ťing ji rychle napodobili.
„Škoda, že nemám hodinky," řekla po nějaké době. Bez nich mohla měřit čas jen podle svého žaludku. Nemyslela si, že v táboře už vydávají polední jídlo, ale nebyla si tím jistá.
„Až tam budeme, ať nás vezou kamkoli, tak tam budeme, a nemůžeme udělat nic pro to, abychom tam byli dřív," řekl Nieh.
„Mluvíš spis jako budhista než jako marxista-leninista," řekla škádlivě Liu Han. Mohla si to dovolit, když ji mohl slyšet jen on a její dcera. Kdyby to slyšel někdo jiný, mohlo by to mít za následek de-nunciaci. Liu Han nechtěla, aby se to stalo Niehovi, který byl nejen schopný muž, ale také její dávný milenec.
„Revoluce bude pokračovat se mnou nebo beze mě," řekl Nieh. „Dal bych přednost tomu, kdyby pokračovala se mnou, ale život nám nedává vždycky to, co bychom chtěli."
Tohle Liu Han věděla až příliš dobře. Když Japonci dobyli její vesnici, zabili také její rodinu. Pak malí šupinatí ďáblové vyhnali Japonce - a unesli ji a učinili z ní součást svých experimentů o tomjak a proč se lidé páří tak, jak to dělají. Proto měla Liu Mei vlnité vlasy a na Číňanku neobvykle velký nos -její otec byl Američan, který byl rovněž podobně unesen. Ale Bobby Fiore byl už dlouhá léta mrtvý, zabit malými ďábly, a Liu Han proti nim od té doby stále bojovala.
Vyhlédla jedním z malých otvorů v boční stěně bojového vozidla - vyhlídkou nad uzavřenou střílnou těsně pod ní. Uviděla rýžová pole, malé lesíky, vesnice, zvířata na polích. Jednou zahlédla i voly taženou káru, která rychle uhýbala z cesty bojovému vozidlu.
„Tady to vypadá jako kraj kolem mé rodné vesnice," řekla. „Víc rýže - rádajsem ji v táboře jedla. V Pekingu jsem si zvykla na nudle, ale rýže se mi zdájaksi lepší."
„Svoboda je lepší," řekla Liu Mei. „Osvobození venkova bude lepší." Byla ještě mladá žena a považovala ideologii za stejně důležitou jako potravu. Liu Han zavrtěla hlavou, zčásti odmítavě, zčásti pyšně. Když ona byla ve věku Liu Mei, neměla žádnou ideologii. Byla nevědomá, negramotná rolnická žena. Díky Straně už nebyla ani nevědomá, ani negramotná, a jejídcera taková nebyla nikdy.
Vozidlo sjelo s dalšími otřesy ze silnice a vjelo do vrbového háje. Tam se zastavilo, ačkoli jeho motor běžel dál. Někdo odemkl zadní vrata a otevřel je. Malý ďábel řekl jazykem Rasy: „Tosevané, vystupte."
Kdyby nevystoupili, malí ďáblové by je mohli zastřelit i uvnitř vozidla. Liu Han viděla, že nemá na vybranou. Vystoupila, a narazila si při tom hlavu o střechu vozidla.
Jakmile byla venku, rozhlédla se kolem. Věž obrněného vozidla byla vybavena kanónem a kulometem. Ty teď mířily na Číňany se samopaly a puškami, kteří se blížili k vozidlu. Mezi sebou vedli tři sklíčené malé ďábly. Jeden z Číňanů zavolal: „Vy jste Nieh Ho-Ťing, Liu Han a Liu Mei?"
„Ano," řekla Liu Han spolu s ostatními. Pak dodala: „Kdo jste vy?"
„Na tom nezáleží," odpověděl muž. „Důležité je, že vy jste ti Iidé, za které máme vyměnit tato rukojmí." Ukázal hlavní svého samopalu na nešťastné malé ďábly, které jeho kamarádi střežili.
Vyjednávání mezi muži z Lidové osvobozenecké armády - protože to museli být oni - a malými šupinatými ďábly, kteří tvořili posádku obrněného vozidla, netrvalo dlouho. Když se dohodli, malí ďáblové, kteří byli v rukou Číňanů, se spěšně vydali k bojovému vozidlu, zatímco Liu Han, její dcera a Nieh Ho-Ťing si pospíšili ke svým přátelům. Když byli Ještěři uvnitř, zabouchli dveře, jako by očekávali, že po nich Číňané začnou střílet.
A vůdce Číňanů řekl: „Pospěšte si. Musíme odtud vypadnout. Nemůžeme si být jistí, že na nás šupinatí ďáblové nenastražili nějakou past."
Když. se prodírali větvovím vrb, které ji šlehaly do tváře, Liu Han řekla: „Děkuji vám za to, že jste nás osvobodili z toho tábora."

„Jste zkušení revolucionáři," odpověděl muž z Lidové osvobozenecké armády. „Hnutí vás potřebuje."
„Dáme mu všechno, co máme," řekl Nieh Ho-Ťing. „Kuomintang nás nedokázal porazit. Japonci nás nedokázali porazit. Ani malí ďáblové to nedokážou. Dialektika je na naší straně."
Malí šupinatí ďáblové nevěděli nic o dialektice. Ale byli zvyklí, stejně jako Strana, dívat se na historii z dlouhodobého hlediska. Historie jednou ukáže, kdo měl pravdu. Liu Han zůstávala přesvědčená o tom, že proletářská revoluce bude triumfovat, ale už mnohem méně si byla jistá tím, že k tomu dojde za jejího života. Ale jsem znovu v boji, pomyslela si, a spěchala dál vrbovím.
Ani během bojů po přistání dobyvatelské flotily na Tosevu 3 neviděl Gorppet takovou zkázu, jakou spatřil, když malá jednotka, které velel, byla přesunuta do Velkoněmecké říše.
Jeden z vojáků jeho jednotky, vojín jménem Yarssev, shrnul jeho pocity, když se zeptal: „Jak mohli tito Velcí Ošklivci tak dlouho bojovat, kdyžjsmejim udělali tohle? Proč byli tak pitomí?"
„Nato nedokážu odpovědět," řekl Gorppet. „Všechno, co vím,je to, že bojovali tvrdě až do okamžiku, kdy kapitulovali."
„Pravda, nadřízený pane," přisvědčil Yarssev. „A teď kvůli jejich nepochopitelně hloupé odvaze bude jejich krajina po celá léta zářit ve tmě."
To byla samozřejmě nadsázka, ale nepříliš velká. Každý muž Rasy v Reichu nosil na řetízku kolem krku osobní dozimetr. Rozkaz zněl kontrolovat ho dvakrát denně, a vojáci ho respektovali. Nikde na čtyřech světech nedopadlo tolik bomb z výbušného kovu na tak malém území a za tak krátký čas.
Ale ne celé území Reichu bylo zasaženo těmito bombami. Mezi zónami, kde nezůstalo naživu vůbec nic, se Němci, kteří válku přežili, snažili dál žít své životy, pěstovat obilí a domácí zvířata, starat se o uprchlíky a demobilizované vojáky a opravovat škody způsobené konvenčními zbraněmi.
Když okupační vojáci Rasy vstoupili do Reichu, místní Tosevané se na okamžik přestali zabývat svou prací a hleděli na ně. Někteří z těchto Tosevanů bojovali proti Rase ve dřívějších konfliktech. Ale ostatní, ženy a mladíci, byli určitě civilisté. Jejich pohledy však byly stejné.
„Odporná stvoření, že, nadřízený pane?" řekl Yarssev. „O tom není pochyb," souhlasil Gorppet. „Viděl jsem pohledy Velkých Ošklivců, kteří nás nenáviděli, už předtím - sloužil jsem v Basře a v Bagdádu. Ale nikdy jsem neviděl takovou nenávist, jakou projevují tito Němci."
„Měli by spíš nenávidět svého vlastního ne-císaře, který byl tak hloupý, že si myslel, že nás může porazit," řekl Yarssev.
„Nikdy nebudou nenávidět své vlastní. Nikdo to nedělá. To je zákon, který platí po celém Impériu, to je takjistéjako žejsem se vylíhl z vejce."
Jejich oddíl po nějaké době došel k moři a zamířil na západ. Gorppet viděl tosevanská moře už předtím. To na jih od Basry bylo snesitelně teplé.To u Kapského Města bylo chladnější, ale mělo zajímavý odstín modré. Toto ... Toto bylo studené, šedé a ošklivé. Líně šplouchalo o bláto pobřežní linie.
„Proč by někdo chtěl žít v zemi, jako je tato?" zeptal se nějaký muž. „Studená, plochá, strašlivá..."
„Někdy žijete tam, kde musíte žít, ne tam, kde chcete žít," odpověděl Gorppet. „Možná někteří jiní Velcí Ošklivci do této části světa Němce zahnali a nenechali je žít někde, kdeje to lepší."
„Možná, nadřízený pane," řekl jiný muž. „A možná to, že musejí žít tady, je činí tak zkaženými a tvrdými." „Může být," souhlasil Gorppet.
Přál si mít v sobě dávku zázvoru. Přivezl si ho dost - víc než dost - z Jižní Afriky. Ale v době války si v tomto směru počínal velice umírněně. Muži, kteří požívali zázvor, si mysleli, že jsou rychlejší, silnější a chytřejší, než ve skutečnosti byli. Když pak šli do akce proti mrazivě pragmatickým Velkým Ošklivcům se zázvorem proudícím v žilách, bylo až příliš pravděpodobné, že udělají nějakou hloupost a přijdou rychle a zbytečně o život.
Až se zastavíme na večer, pomyslel si. Pak si dám dávku. Když se začalo šeřit, dostali se do blízkosti Peenemtinde. Nešli by dál, ani kdyby bylo ráno. Týmy odborníků Rasy už obsadily hlavní kosmický přístav, který Němci používali. Také zde vyznačily výstražná pásma, aby zabránily ostatním mužům Rasy vstupovat na silně radioaktivní území bez náležité ochrany. Žádné místo v Reichu, pravděpodobně i včetně Norimberka, nezasáhlo tolik bomb jako Peenemiinde.
„Tady nic neporoste stovky let," předpověděl Yarssev. „A myslím tím stovky tosevanských let, dvakrát tak dlouhých než naše."
„To bych řekl," souhlasil Gorppet. „A přece ... nebylo to tady, kde byl během bojů ukrytý ten Velký Ošklivec, který si nyní říká německý ne-císař?"
„Myslím že ano," odvětil Yarssev. „Moc špatné, že ta zatracená potvora přežila, jestli chcete vědět, co si myslím."
„Pravda," řekl Gorppet, protože s tím plně souhlasil. Ale jestli se mohl nějaký Tosevan vynořit živý z trosek, ve které Rasa proměnila Peenemiinde, vypovídalo to o skutečně značné technické zdatnosti. Znechuceně zasyčel. To Rasa zjistila už za války v Polsku. Zbraně, které Němci používali, se znepokojivě blížily kvalitou těm, kterými disponovala Rasa - a Velcí Ošklivci jich měli mnohem víc. Kdyby byla Rasa nesrovnala jejich ne-impérium se zemí, aby jim zabránila zásobovat armádu, věci by možná dopadly j eště hůř než dopadly.
Jako obvykle, polní dávky potravy chutnaly jako bláto, které lemovalo jižní pobřeží místního moře. Gorppet prostě doplnil svou energii, tak jako by doplnil vodík do nádrže bojového vozidla. Když doplnil energii, dopřál si dávku zázvoru. Byl si jistý, že nebyl jediný muž zjeho malé jednotky, který užil tu tosevanskou rostlinu. Tresty za to byly těžší od té doby, kdy na Tosev 3 přišly ženy Rasy, ale to mnoho mužů neodradilo. Gorppet se jen staral, aby jeho muži neudělali nic, co by připravilo je nebo jejich kamarády v boji o život, ale jinak se jim v požívání zázvoru nepokoušel bránit. Bylo by to sotva fér, když měl sám tento návyk.
Nasypal si trochu prášku na hřbet ruky. Ještě než zvedl ruku k ústům, vůně zázvoru podráždila jeho čichové receptory. Ta mu nikdy nezevšedněla; stále byla svěží a nová. Jeho jazyk se vymrštil skoro sám od sebe.

„Ahhh," zamumlal, když jím pronikl intenzívní pocit blaha. Cítil se větší než Velký Ošklivec, rychlejší než hvězdná loď, s větší výpočetní kapacitou v hlavě, než jakou disponovala celá počítačová síť Rasy dohromady. Určitá malá část jeho já věděla, zeje to pouhá iluze, ale na to nedbal. V této fázi to byl ten nej lepší pocit, j aký muž Rasy mohl mít.
Pokud trval. Stejně jako rozkoš z páření však netrval dlouho. A když se vytratil, drtivá deprese, která ho následovala, byla stejně zlá, jako byl předchozí pocit dobrý. Jediné řešení bylo dát si další dávku, a pak další, a pak ... Gorppet si zvolil těžší cestu, a čekal, až se vytratí i deprese. Za ta léta si zvykl považovat to za nevyhnutelnou součást zázvorového opojení.
Když se ráno znovu vypravili na cestu, silnice, po které šli na západ, se křížila s další, po níž se vraceli němečtí vojáci z Polska. Bylo jich asi tolik, kolik bylo příslušníků Gorppetovy čety. Nikdo Němce neodzbrojil: stále nesli všechny své ruční zbraně a někteří z nich měli i pásy plné nábojů zavěšené křížem přes prsa.
Muži Gorppetovy jednotky si Velké Ošklivce nervózně prohlíželi. Ti Němci nevypadali jako poražená armáda. Naopak: vypadali, jako by byli připraveni znovu začít válku tady a teď.
Kdyby to udělali, mohli by i vyhrát, přinejmenším v této malé srážce. Toho si byl Gorppet nepříjemně vědom. Než mohla kterákoli ze stran kolem sebe začít rozsévat kulky, vykročil kupředu a zamířil k Němcům. .JMemluvím vaším jazykem," zvolal. „Mluví někdo z vás jazykem Rasy?" Kdyby jím nikdo nemluvil, bylo nanejvýš pravděpodobné, že budou potíže.
Ale, jak doufal, nějaký německý muž vystoupil kupředu a řekl: „Já mluvím vaší řečí. Co chcete?"
„Chci, aby se moje malá jednotka a vaše malá jednotka minuly v pokoji a míru," odpověděl Gorppet. „Je po válce. Ať to tak zůstane."
„Vy to můžete říct," odvětil Tosevan. Jeho tvář byla ponurá. Vojenský oděv měl špinavý a páchl tak, jak brzy začínali páchnout všichni Tosevané, když se nekoupali. Němec pokračoval: „Ano, vítězové mohou říct: 'Je po válce'. Pro poražené po válce není nikdy. Vítězové mohou zapomenout. Poražení si pamatují. Máme toho mnoho, co si pamatovat, pokudjde o Rasu."
„Ktomu nemám co říct," řekl Gorppet. „Nejsem politik. Nejsem diplomat. Jsem jen voják. Jako voják vám řeknu toto: jestli na nás teď zaútočíte, budete toho litovat, a bude toho litovat i vaše ne-impérium."
Německý voják řekl se štěkavým tosevanským smíchem: „Co byste nám mohli udělat horšího po tom, co Rasa už Reichu udělala?"
„Jestli na nás zaútočíte, nedokážete nás zabít dřív, než podáme rádiem zprávu svým nadřízeným," odvětil Gorppet, snaže se, aby jeho hlas zněl pevně. „Vás zlikvidují helikoptéry, a Rasa přijme další kárná opatření vůči Reichu za porušení podmínek kapitulace. Je to pravda nebo ne?"
„Je to pravda," připustil Velký Ošklivec. „Je to pravda, která většinu z mých mužů právě teď nezajímá. Mnoho z nich ztratilo své ženy a mláďata. Chápete, co to znamená? To znamená, že jim příliš nezáleží na tom, jestli budou žít nebo zemřou."
„To chápu, ano," řekl Gorppet, ačkoli věděl, že to chápe pouze teoreticky. Tosevanské příbuzenské vazby a tosevanská ochota zabíjet bez ohledu na své vlastní životy, jakmile tyto vazby byly porušeny, komplikovaly Rase život už od vylodění dobyvatelské flotily.
Gorppet zkusil použít jediný argument, na který v tuto chvíli dokázal přijít: „Toho, co chtějí teď, budou později možná litovat. Je to pravda nebo ne? Vyjim velíte?"
„Ano, já jim velím," odvětil německý voják. „Máte pravdu. Skoro bych si přál, abyste ji neměl, protože jsem připraven pomstít se Rase stejně jako moji muži. Ale řeknu vojákům, co jste mi říkal. Potom ... uvidíme. Protože je po válce, a my jsme ji prohráli, moje pravomoc nad nimi není tak silná, jak bývala."
„Zůstaneme v pohotovosti," řekl Gorppet. „Nenapadneme vás -je po válce. Ale jestli zaútočíte vy, odpovíme vám plnou silou."
„Rozumím." Velký Ošklivec se vrátil ke svým mužům. Vzápětí se začali hlasitě hádat svým hrdelním jazykem. Nezdálo se, že by s ním souhlasili.
„Připravte se na všechno," upozornil Gorppet své vojáky. „Nestřílejte, dokud nezačnou oni, ale buďte připraveni."
Byl ochoten nechat Němce projít křižovatkou jako první. Tosevanský důstojník vedl své Velké Ošklivce kupředu. Tyčili se do výšky nad muži Rasy. Někteří z nich vykřikovali nějaké urážky. Někteří hrozili pěstí. Ale ke Gorppetově úlevě nezačali střílet.
„Kupředu," řekl, když Němci přešli. Jeho malá jednotka se pohnula. Stále sledoval jedním očním výčnělkem terén a druhým mapu, kterou dostal. Na rozdíl od map, které měl v SSSR, se zdálo, že tahle ví, o čem mluví. Když k večeru dorazili do města, Gorppet zastavil místního obyvatele a zeptal se: „Greifswald?"
Domorodec přikývl a řekl: „ Greifswald, ja."
Gorppet se otočil ke svým mužům. „Tak jsme na místě. Nevypadá to tady valně, co?"
Mordechai Anielewicz srdečně zaklel napůl v polštině, napůl v jidiš, a použil ruční brzdu svého bicyklu. „Jak se sakra mám někam dostat, když jsou všechny silnice kaput?" zamumlal židovský vůdce tichou výčitku nebesům.
Spálené náklaďáky blokovaly asfaltovou silnici. V tomto případě byly lidského původu, ale musel by se na ně podívat zblízka, aby zjistil, která strana je používala. Ještěři v Polsku používali mnoho modelů vyráběných lidmi, a většina z nich byla vyrobena v Německu.
Slezl z kola a obešel místo kolize. Dělal to skoro na každém kilometru své cesty do Widawy. Těsně před vypuknutím války vypravil svou rodinu z Lodže a poslal je na severozápad do tohoto městečka. Uchránil je tak před následky atomové bomby, kterou Němci svrhli na jejich město. Ale Wehrmacht Widawu obsadil, a Bertha, Miriam, David a Heinrich byli každým coulem Židé, stejně jako on.
I když obešel vraky, nemohl se hned vrátit na silnici. Něčí letadla ji posela krátery od bomb. Anielewicze za chvíli začala

bolet noha, když tlačil svůj bicykl po mezi u silnice. Tyto problémy měl už od předchozí války, kdy se nadýchal německého nervového plynu. Bez antidota by tenkrát zemřel. Jak to vypadalo, on ještě dopadl dobře. Z ostatních, kteří se toho plynu nadýchali, Heinrich Jager, po němž pojmenoval svého mladšího syna, předčasně zemřel. Ludmila Gorbunovová se stala mrzákem. Ludmila žila v Lodži. Bylo až příliš pravděpodobné, že už dál netrpí.
Za ta léta se Mordechai naučil považovat tyto bolesti za dané a samozřejmé. S tím se prostě nedalo nic dělat. I v této nové válce nacisté použili jedovatý plyn. Kolik se ho nadýchal? Jak mu to uškodilo? Zajímavé otázky, ale neznal na ně odpověď.
A nakonec žádná z nich nebyla příliš důležitá ve srovnání s tou základní a kardinální otázkou. Co se stalo s mou rodinou? Ne, to nebyla pouze jedna otázka. Z ní vyplývaly další, o kterých raději nechtěl uvažovat. Mám ještě nějakou rodinu ?
Asi po kilometru přestala být silnice tak rozbitá, aby se po ní nedalo jet na kole. Znovu nasedl a začal pilně šlapat. Noha ho začala bolet ještě víc, ale postupně bolest odezněla. Vydechl úlevou. Tohle se mu stalo už dřív. Když nohu rozcvičil, fungovala navzdory svému poškození. Někdy.
Žádný silniční ukazatel ho neupozornil, že přijíždí do Widawy. Bylo to jednak proto, že polské silnice nebyly nikdy dobře značené. Za druhé byla Widawa příliš malá a bezvýznamná, než aby stálo za to ji uvádět v silničním značení. A za třetí: před ním tu byla válka. Pokud tu před ní vůbec nějaké ukazatele byly, teď už viditelně neexistovaly. Neexistovala už ani spousta stromů v lesích severně od Widawy.
Když silnice za lesem odbočila, a naskytl se mu první pohled na městečko, uviděl, že spousta domů už nestojí. Sevřel rty. Viděl spoustu trosek v této i v té předešlé válce.
Těsně před vjezdem do městečka stály nedaleko od sebe vyhořelý německý tank a zničený pozemní křižník Ještěrů. Zničily se navzájem nebo je potkal jiný osud? Mordechai pokrčil rameny a přišlápl do pedálů.
Lidé na ulici se nenamáhali na něho ani podívat. Co jim bylo do nějakého cyklisty středních let s puškou přes rameno? Takových už viděli spoustu. Sundal nohu z pedálu a zabrzdil patou. Pozdravil kývnutím hlavy starou ženu v šátku a zeptal se: „Babičko, kde bych se dověděl něco o uprchlících, kteří sem přijeli z Lodže?“
Změřila si ho pohledem. Mluvil polsky s výrazným varšavským přízvukem. Vypadal jako Polák, se svou světlou pletí a světlýma očima. Přesto stařena řekla: „Nu, Žide, uděláte nejlépe, když se na to zeptáte otce Wladyslawa. Já nic nevím. Nechci nic vědět.“ Šla dál, j ako by Anielewicz vůbec neexistoval.
Mordechai vzdychl. Někteří lidé v sobě měli lepší radar, než byla veškerá elektronika Ještěrů. Všiml si toho už předtím.
„Díky,“ zavolal za ní, ale dělala, že neslyší.
Kostel zasáhlo několik granátů. Zedníci ho teď pilně opravovali. Mordechai nad tím pokrčil rameny, ale nic neřekl. Židé také opravili synagogu dřív, než se začali starat o své vlastní domy. „Je kněz uvnitř?“ zeptal se tesaře, zatloukajícího hřebíky do krovů.
Muž přikývl a přehodil si cigaretu do koutku úst, aby mohl lépe mluvit. „Jo, je tady. O čem s ním chcete mluvit?“
„Hledám svou ženu a děti,“ odpověděl Anielewicz. „Přišla sem s nimi z Lodže krátce předtím, než sem vpadli Němci.“
„Aha.“ Cigareta se pohnula. „Vy jste Žid?“ Aspoň se zeptal, místo aby dal najevo, co by mohl říct. „Ano,“ řekl Mordechai. Ten druhý muž měl kladivo. On měl pušku. „Nelíbí se vám to?“
„Mně je to jedno,“ odpověděl tesař. „Ale máte pravdu - raději si promluvte s otcem.“ Ukázal kladivem směrem ke vchodu. Když tam Mordechai zamířil, Polák začal znovu zatloukat hřebíky.
Uvnitř kostela se otec Wladyslaw také oháněl kladivem, opravuje kostelní lavice. Byl to mladý muž, a překvapivě hezký svým urostlým, plavovlasým způsobem. Kdyby byl Němec, Němci by ho bez váhání přijali do SS. Při hluku, který působil, si Mordechaie zprvu nevšiml. Když ho konečně zaregistroval, jeho úsměv byl docela přátelský. „Oh, buďte zdráv,“ řekl, vstávaje a opražuje si piliny. „Co pro vás mohu udělat?“
„Hledám svou ženu a děti,“ řekl Mordechai znovu a představil se.
Otec Wladyslaw zvedl užasle obočí. „Ten slavný vůdce bojovníků!“ zvolal. „Vaše rodina musela být mezi těmi, které přišly z Lodže.“
„To je pravda,“ řekl Mordechaj. „Lidé v městečku mi řekli, že o nich nejspíš budete vědět vy. Jsou naživu?“ Tak. Ta otázka byla vyslovena.
Ale nedostal na ni přímou odpověď, protože kněz řekl: „Je mi líto, ale já nevím. Němci sem přišli dvakrát, a pokaždé odvlekli nějaké lidi, když ustupovali. Někteří z nich byli Židé. Někteří byli Poláci, kteří tu žili bezpočet generací. Ani nevím proč, ale kdo ví, proč Němci něco dělají?“
„Došli jim Židé v Německu,“ řekl Anielewicz hořce. „Potřebují čerstvé lidi, aby udrželi plynové komory a pece v provozu.“
„Můžete mít pravdu,“ řekl otec Wladyslaw. „Přál bych si, abych vám mohl dát nějakou určitější zprávu o vašich milovaných, ale obávám se, že nemohu. Budete se muset pozeptat mezi uprchlíky, kteří jsou stále tady. Modlím se, aby vaše rodina byla mezi nimi.“
„Děkuji vám, otče,“ řekl Mordechaj ten kněz vypadal jako slušný člověk. Pak přidal několik vybraných poznámek o nacistech. Vzápětí se zastyděl, ale to už bylo, přirozeně, příliš pozdě. „Omlouvám se, otče.“
„Neomlouvejte se,“ řekl mu otec Wladyslaw. „Jestli si myslíte, žejsemje nenazývalještě hůř, jste na omylu.“
„Měli zveřejnit seznam lidí, které odvlekli. Ty lidi měli už propustit,“ řekl Anielewicz. „A taky ho zveřejnili a pár lidí propustili. Ale nikdo nevěří, že v tom seznamu jsou všichni.“ „Vaše rodina na něm není?“ zeptal se kněz. „Kdyby byla, nebyl bych tady,“ odpověděl Anielewicz. „Díky za vaši pomoc, otče. Nebudu vás dál okrádat o čas. Stany uprchlíků jsou najižním okraji obce, že?“
„Ano,“ řekl otec Wladyslaw. „Přeji vám štěstí.“ Anielewicz kývl na pozdrav a vyšel z kostela. Kněz se znovu pustil do práce.

Stany a chatrče, ve kterých žili uprchlíci, byly ještě zchátralejší než městečko samotné. Ve vzduchu se vznášel nepříjemný zápach. Svým bojovníkům by nikdy nedovolil věnovat tak malou péči čistotě a odstraňování odpadů.
Poláci i Židé se vyrojili na prostranství mezi stany, aby se podívali, kdo přijel. Anielewicz měl dojem, že lidé z Widawy by byli rádi, kdyby uprchlíci co nejdříve zmizeli. Ale vzhledem k tomu, že Lodž se změnila v radioaktivní rumiště, spousta z nich neměla kam jít. Svou rodinu nikde neviděl. Ale zpozoroval někoho, koho znal. „Rabinowicz! Je tady Bertha s dětmi?“
„Oni tady byli?“ odpověděl druhý Žid. „To je pro mě novinka. Ale j áj sem tady jen pár dní.“
„Skvělé,“ zamumlal Mordechai. Znovu se rozhlédl. Myslel si, že do Widawy přišla spousta Židů z Lodže, ale Rabinowicz byl jediný, koho poznal. Co se tedy stalo s Židy, kteří tady byli? Byli mrtví? Odvlekli je všechny do Reichu, kde je čekal nezáviděníhodný osud? Zeptal se několika Poláků, a od každého dostaljinou odpověď. „Zatracení náckové je odvlekli,“ řeklaněj aká žena. „Ne všechny,“ odporoval jí jakýsi muž. „Některé odvlekli, to ano, ale některé zastřelili rovnou tady, a někteří utekli.“
„Nikoho nezastřelili rovnou tady,“ řekl jiný muž. „Němci řekli, že utekli, ale to nebyla pravda.“
„Ví někdo z vás, jestli Bertha, Miriam, David a Heinrich Anielewiczovi utekli nebo jestli je Němci odvlekli do Německa?“ zeptal se Mordechai.
Nikdo nevěděl. Lidé byli natolik zaneprázdněni sporem o to, co se vlastně stalo, že mu nikdo z nich nedokázal poskytnout nějaké podrobnosti. Ti dva muži, kteří se spolu přeli, na sebe křičeli z plných plic. Mordechai měl sto chutí srazit jim hlavy dohromady. To by možná mělo nějaký smysl.
Ale scházela mu energie, aby uštědřil těm dvěma bláznům lekci, kterou zasluhovali. Místo toho se s bolestí v srdci odvrátil. Jeho žena a děti byli buď odvlečeni do Německa nebo mrtví; jedna možnost horší než druhá. Bude se muset vypravit do nacistického doupěte, aby to zjistil. Bude potřebovat pomoc Ještěrů, ale předpokládal, že mu ji poskytnou. Oni také neměli rádi německou vládnoucí stranu.
Pokusil se ještě o něco. „Můj syn Heinrich měl zvířátko, beffela - to je tvor ze světa Ještěrů. Když je spokojený, piští. Vzpomíná si někdo na ně?“
A dva lidé si vzpomněli. „Ta zatracená věc,“ řekla nějaká žena. „Ano, Němci sebrali lidi, kteří tu bestii měli. Odvezli je sebou, když odtud utíkali.“ A nějaký stařec přikývl.
„Takže jsou v Německu,“ vydechl Mordechaj. „Děkuji vám z celého srdce.“ Nebyl si jist, jestli jim měl za co děkovat. Židé, kteří byli odvlečeni do Německa neměli ve zvyku se vracet. Ale jeho rodina nebyla zavražděna rovnou tady. Alespoň něco... doufal.
Nesseref právě krmila Orbita, svého tsiongiho, když zasyčel telefon. Zvířátko se pustilo do jídla, zatímco ona si pospíšila do ložnice, zvědavá, kdo to volá.,.Zdravím vás,“ řekla, čekajíc, až se na obrazovce zjeví obraz volajícího. K jejímu překvapení to nebyli muž nebo žena Rasy, nýbrž velký Ošklivec. „Zdravím vás, nadřízená paní,“ řekl jazykem Rasy. „Tady Mordechaj Anielewicz.“
„Ráda vás vidím,“ odpověděla Nesseref s ulehčením, že se sám představil. Bez ohledu na to, jak ho měla ráda, měla stále potíže odlišit jednoho Tosevana od druhého.
„Doufám, že se vám daří dobře,“ řekl Velký Ošklivec. „Vcelku ano,“ odvětila Nesseref. „Úroveň radioaktivního spadu byla vysoká, ale můj dům byl poškozen jenomjednou, a i tehdy filtry fungovaly dobře. Teď už je všechno opraveno a úroveň radioaktivity klesá. Ale doufám, že i vy jste v pořádku, Mordechai Anielewiczi. Vy jste nebyl chráněn před radioaktivitou, která se snesla na Polsko.“ „Prozatím je mi docela dobře,“ řekl jí Anielewicz. „Kromě toho, nedělám si starosti o sebe. Mám obavy o svou ženu a svá mláďata. Ustupující německá armáda je odvezla s sebou do Reichu, a je dost možné, že teď už j sou mrtví."
„Ano, oni vyznávají tu židovskou pověru, stejně jako vy - není-liž pravda?“ řekla Nesseref. „Nikdy jsem nepochopila iracionální zášť Němců k Tosevanům, kteří vyznávají tuto židovskou pověru.“ Nepřipadala jí o nic absurdnější než kterákoli jiná tosevanská pověra. Opožděně si uvědomila, že měla říct něco víc. Zapomněla na silná pouta sexuality a dalších emocí, které spojovaly Velké Ošklivce v rodinných jednotkách. „Už kvůli vám doufám, že budou v pořádku.“
„Děkuji vám,“ řekl Mordechai Anielewicz. „Byli naživu, alespoň ještě před nedávnem. Objevil jsem Tosevany, kteří viděli a pamatovali si beffela mého nejmladšího mláděte.“ Pokusil se napodobit zapištění toho malého zvířátka z Domova.
Při tomto zvuku se Orbit přiřítil do ložnice, zjevně rozzuřený tím, že Nesseref možná někde v bytě ukrývala beffela. Vztekle švihal ocasem. Tlamu měl otevřenou, aby jeho čichové receptory mohly lépe zachytit nenáviděný pach beffela. Ale obraz na monitoru pro něho nic neznamenal. Nakonec se s výrazem někoho, kdo ví, že byl obel-stěn, ale neví jak, tsiongi odebral pryč.
Nesseref řekla: „Pak existuje stále nějaká naděje. To jsem ráda.“ Použila zdůrazňovací zakašlání, aby dala najevo, jak ráda je.
„Děkuji vám,“ řekl Mordechai Anielewicz. „Potřeboval bych, abyste mi je pomohla najít, jestli je to možné.“
„Co mohu udělat?“ zeptala se Nesseref překvapeně., Jestli je to v rámci mých možností, můžete se spolehnout, že to udělám.“ Tak jako rodinná pouta byla u Rasy méně důležitá než u Velkých Ošklivců, pouta přátelství byla naopak důležitější. A Mordechai Anielewicz, ačkoli Tosevan, byl nepochybně přítel.
„Ještě jednou vám děkuji,“ řekl. „Jakjistě víte, mám určité postavení u Rasy díky své hodnosti mezi Židy v Polsku. Dlouhá léta jsem spolupracoval s úřady Rasy v Lodži. Teď však tito úředníci podávají hlášení pouze duchům Císařů minulosti.“ Nesklopil přitom oči. „Rád bych, abyste mi pomohla získat pomoc úřadů Rasy ve Varšavě.“
„Varšava byla také zasažena německou bombou z výbušného kovu,“ připomněla mu Nesseref. „Současná správa tohoto subregionu sídlí v Pinsku.“8
„Aha. V Pinsku. Ano. Chápu. Zapomněl jsem kvůli svým vlastním problémům.“ Anielewiczova tvář se zkřivila do

grimasy. Nesseref byla přesvědčená, že to znamená smutek a zoufalství. „Němci se
8 Pinsk - město v Pripetských bažinách, dnes na území Běloruské republiky. (Pozn. překl.) toto město nepokusili bombardovat ze strachu, aby neminuli a nezasáhli území Sovětského svazu, což nechtěli. V každém případě je tato nová správa složená z mužů a žen, které neznám a oni neznají mě. Velice bych ocenil vaše dobré služby při jednání s nimi.“
„Plánujete tam cestovat osobně?“ zeptala se Nesseref. „Když budu muset, ale jenom když budu muset,“ odpověděl Velký Ošklivec a na jeho tváři se objevil další nešťastný výraz. „Nenávidím jakékoli cestování do východní části tohoto subregionu, protože všechno, co se mě týká, je tady, na západě. To je další důvod, proč potřebuji vaši pomoc.“
„Chápu. Budete ji mít,“ řekla pilotka raketoplánu. Mávnutím ruky zarazila další Tosevanovy díky. „Přátelé mohou od přátel žádat laskavost. Dovolte mi, abych se zeptala v Pinsku.“ Poznamenala si telefonní číslo, ze kterého volal. Nebyl to jeho telefon, samozřejmě, nýbrž telefon patřící nějaké vojenské jednotce Rasy. „Mohu tam pro vás nechat zprávu?“
„Můžete,“ řekl Mordechai Anielewicz. „A ještě jednou vám děkuji z celého srdce.“ To byla doslovně přeložená tosevanská fráze, ale Nesseref pochopila, co to mělo znamenat.
Když Anielewicz přerušil spojení, Nesseref zatelefonovala do Pinsku. „Ano, slyšeli jsme o tom Tosevanovi,“ řekla jí nějaká žena. „Váháme vyhovět jeho žádosti o pomoc při vstupu do Reichu za účelem pátrání po těch dalších jedincích, protože víme, že Němci udělají všechno možné, aby mu zmíněné pátrání co nejvíc zkomplikovali.“
„Vy jste z kolonizační flotily,“ řekla Nesseref. To bylo koneckonců jasné. V dobyvatelské flotile nebyly žádné ženy.
Nesseref pokračovala: „Myslím, že jste příliš nezkušená, abyste pochopila vazbu Velkých Ošklivců na jejich sexuální partnery a mláďata. Tomu muži neprospěj ete, když ho budete chránit před ním samotným."
„Vy jste také příslušnicí kolonizační flotily,“ odpověděla úřednice v Pinsku ostře. „Proč by vaše zkušenost platila víc než moje?“
„Spřátelila jsem se s tím Tosevanem,“ odvětila Nesseref. „Mýlím se, nebo jste teprve nedávno přišla z nového města, kdejste měla pouze omezený kontakt s velkými Ošklivci?“
„To je pravda,“ připustila druhá žena poněkud překvapeně.
„Jestli jste si toho všimla, tak asi skutečně víte, o čem mluvíte. Dobrá, poradím se o tom, co říkáte.“
„Děkuji vám.“ Nesseref pak vedla ještě několik dalších telefonických rozhovorů, snažíc se přimět funkcionáře Rasy, aby Mordechai Anielewiczovi pomohli. Dva nebo tři z nich jí řekli, že není první, kdo je žádá, aby tomuto Velkému Ošklivci pomohli. Když to slyšela poprvé, cítila se tím poněkud dotčená. Pak ale dospěla k závěru, že je to chyba - Anielewicz měl právo udělat všechno, co mohl, aby se pokusil znovu nalézt Tosevany, kteří pro něho byli tak velice důležití.
Orbit několikrát přišel do ložnice, zatímco Nesseref telefonovala. Vždycky zkontroloval celou místnost a několikrát dokonce strčil svůj špičatý čenich do skříní, zabudovaných ve zdi. Pořád si myslel, že slyšel beffela, a ten nikudy neutekl. To znamenalo, že byl stále tady. Jeho logika byla bez vady, nebo by alespoň byla, kdyby chápal, jak funguje videotelefon. Takto z něho bylo jen velmi frustrované zvířátko.
A pak telefon zasyčel znovu. Nesseref si pomyslela, že to nejspíš bude některý z úředníků, s nimiž právě mluvila, který chce další informace, nebo možná Mordechai Anielewicz. Ale nebylo tomu tak. Byl to nějaký Velký Ošklivec, který volal z vrátnice jejího domu. „Ano? Co chcete?“ zeptala se ho.
„Mám pro vás zásilku.“ Mluvil docela dobře řečí Rasy. „Je to cvičné kolečko pro zvíře.“
„Oh, ano. Děkuji vám.“ Nesseref si je objednala za války, ale nikdo nebyl schopen jí zásilku doručit. Zásobovací systém Rasy měl na práci důležitější věci. „Počkejte okamžik. Přijmu vás.“ Nechala ho projít vnějšími dveřmi budovy. Uvnitř byla část chodby přeměněna v něco, co se blížilo systému přechodové komory, aby se do budovy dostalo co nejméně radioaktivního vzduchu zvenku. Teprve až větráky odsály radioaktivní vzduch zpátky na ulici, otevřely se vnitrní dveře a vpustili Velkého Ošklivce dovnitř.
Místo aby stiskl tlačítko bzučáku u jejích dveří, jak by to učinili muž nebo žena Rasy, Velký Ošklivec zaklepal. Orbit vyrazil vrčivé zasyčení. „Ne!“ řekla Nesseref ostře, když otvírala dveře. „Zůstaň!“
Tsiongi stáhl ocas, zklamaný že nemůže zaútočit na tohoto očividně nebezpečného vetřelce.
„Tady.“ Tosevan se zafuněním zvedl bednu z vozíku, který použil, aby ji dopravil do výtahu. Vozík byl tosevanské výroby, těžší a hrubší než cokoli, co používala Rasa. Když položil bednu na podlahu, podal Velký Ošklivec Nesseref elektronickou psací destičku a pero. „Prosím váš podpis, nadřízený pane.“
„Nadřízená paní,“ opravila ho Nesseref. Než podepsala, zkontrolovala, zdali bedna skutečně obsahuje cvičné kolečko, které si objednala. Jakmile její podpis vstoupí do systému, odečte se cena kolečka z jejího účtu. Ale zdálo se, zeje všechno v pořádku. Podepsala se do patřičného řádku na destičce.
„Děkuji vám, nadřízená paní.“ Tentokrát to řekl Velký Ošklivec správně. Uklonil se v neohrabané verzi uctivého postoje Rasy a vyšel z jejího bytu.
„No tak se podíváme, co tady máme,“ řekla Nesseref. Orbit byl určitě zvědavý. Vyplázl jazyk, aby zkontroloval pachy, vycházející z bedny. Nesseref postřehla něco, co přehlédla, když kolečko objednávala. Na bedně bylo napsáno: VYŽADUJE URČITOU MONTÁŽ. Vzdychla. Jakou montáž? Velkou nebo malou? Na to přijde.
Tsiongi si myslel, zeje velice užitečný pomocník. Jakmile bednu otevřela, začal skákat dovnitř a zase ven. Pokoušel se trhat plastové obaly. Strkal svůj špičatý čumák do každé podsestavy, které Nesseref dávala dohromady. Dávno před tím, než kolečko sestavila, měla chuť vyhodit zvířátko, pro které bylo určeno, rovnou z okna.
„No,“ řekla, když konečně navzdory Orbitovu úsilí a asistenci hračku složila. „Tady říkají, že tvoje kolečko je napuštěno pachem zisuiliho, abys měl chuť si s ním hrát.“ Domestikovaní tsiongiové pomáhali Doma hlídat stáda zisuiliů. Jejich divocí bratranci maso těchto zvířat milovali.
Orbit skočil do kolečka a začal v něm běžet. Za chvíli však zase vyskočil. Možná se unavil, když předtím Nesseref tak pilně pomáhal. Možná taky neměl chuť se zbytečně honit bez ohledu na to, jak to vonělo. Tsiongiové byli známí svou

zvráceností. V menším měřítku byli něco jako Velcí Ošklivci.
„Bídné zvíře," řekla Nesseref víceméně laskavě. Jako by jí poskytoval laskavost, Orbit se urážil na okamžik k ní otočil jeden oční výčnělek. Pak lhostejně prošel kolem kolečka, párkrát zametl ocasem podlahu a uložil se ke spánku.
Nesseref se smutně zasmála. Orbit neměl větší starosti, než jak se zase pořádně proběhnout po ulici. Přála si, aby o sobě mohla říct totéž.
Když Reuven Russie přišel domů, zastihl svého otce, jak telefonuje s Atvarem. „Velice bych ocenil všechno, co byste mohl udělat, Vznešený pane flotily," říkal Mojše Russie. „Mordechai Anielewicz je můj dávný přítel, a také velmi pomohl Rase ve válce proti Němcům."
„Mohu udělat méně, než si možná myslíte," odvětil admirál do-byvatelské flotily. „Mohu nařídit našim mužům a ženám y subregio-nu Polsko, aby mu poskytli pomoc, a to taky udělám. Ale Reich zůstává politicky nezávislý. To omezuje moje možné akce."
„Jak nešťastné," řekl Reuvenův otec, a použil zdůrazňovací zakašlání.
„Je mi líto, že nemohu udělat víc." Atvarova slova nezněla lítostivě. Zněla - pokud vůbec nějak - spíš lhostejné. Po chvíli pokračoval: „A teď, jestli mě omluvíte, mám spoustu práce." Jeho tvář zmizela z obrazovky.
Mojše Russie se s povzdechem odvrátil od telefonu. Překvapeně vzhlédl. „Reuvene! Nemyslel jsem, že se vrátíš tak brzy."
„Poslední dva pacienti se omluvili," odpověděl Reuven. „Ještěry nezajímá, co se stalo s Anielewiczovou rodinou?"
„Ani v nejmenším." Otec vydal znechucený hrdelní zvuk. „Jsme jim dost dobří, když pro ně máme něco udělat. Ale oni jsou příliš dobří, aby udělali něco pro nás, zvlášť když by to pro ně znamenalo nějakou skutečnou práci. Viděl jsem to už předtím, ale nikdy mi to nedali najevo tak jasně jako teď. Vzpomínáš si vůbec na Anielewicze?"
„Byl jsem malý chlapec - moc malý chlapec - když nás propašovali ven z Polska."
„Já vím. Ale kdyby se byl Anielewicz rozhodl bojovat po boku Němců proti Rase, když přistála dobyvatelská flotila, Polsko by bylo možná zůstalo v rukou nacistů," řekl jeho otec. „Takový význam Anielewicz měl. A teď se Atvar nestará o to, jestli je jeho rodina naživu nebo mrtvá."
„Ještěři nechápou naše rodinné vazby," řekl Reuven. „Emocionálně ne," souhlasil Mojše Russie. „Emocionálně ne, ale intelektuálně ano. Nejsou pitomí. Jenom nechtějí mít potíže kvůli někomu, kdo pro ně tolik udělal, a to jápovažuji za nevděk."
„Jaký nevděk?" zeptala se Reuvenova matka. Pohlédla na svého jediného syna. „Vrátil ses brzy. Doufám, že se nestalo něco špatného?" Zavrtěl hlavou. „Jenom se dva pacienti omluvili, že nemohou přijít, jakjsem říkal otci."
„Nu, když to není nic horšího," řekla Rivka. Zamyšleně na něj pohlédla. „A kdy k nám zase pozveš Jane?"
Byla to narážka na to, že by se měl usadit a založit si svou vlastní rodinu? Už mu bylo skoro třicet, a stále byl svobodný, takže by bylo načase, aby se oženil. Na druhé straně Jane Archibaldo va ještě stále studovala na ještěří Lékařské koleji Mojše Russieho, odkud on odešel, protože odmítl chodit do jejich chrámu a vzdávat úctu duchům Císařů minulosti. A ona sama nebyla Židovka, což by se pravděpodobně ukázalo v očích jeho rodičůjako velká překážka.
Nebyl si ani jist, jak velká překážka by to byla v jeho vlastních očích. Určitě to nestačilo ktomu, aby mu to zabránilo stát se jejím milencem. Každý student lékařské koleje by byl rád, kdyby to o sobě mohl říct. Teď, když jím skutečně byl, stále se snažil přijít na to, co to bude znamenat pro jeho život.
„Neodpověděl jsi na mou otázku," řekla matka. Přivést sem Jane bývalo jednodušší, dokud bývali jen přátelé a kolegové. Když se stali milenci, všechno se zkomplikovalo ne proto, co to znamenalo teď, ale proto, jak to mohlo změnit celou jeho vlastní budoucnost. Prozatím získával čas: „Pozvu ji, matko, jakmile to bude možné."
„Dobře," přikývla Rivka. „Ráda ji uvidím, a ty víš, že dvojčata taky."
Reuven si odfrkl. Jeho mladší sestry se dívaly na Jane jako na etalon veškeré moudrosti aženstvi. Její tvary byly jistě dospělejší než jejich, ačkoli i ony začaly během posledních dvou let rozkvétat se znepokoj uj ící rychlostí.
Mojše Russie zamyšleně prohodil: „Ani mně by nevadilo znovu se s Jane setkat."
Rivka Russiová měla okolo pasu uvázanou utěrku. Předtím v kuchyni vařila. Teď si ji odvázala, smotala ji v ruce, a hodila ji po svém manželovi. „Vsadím se, že ne," řekla temně - ale ne příliš temně, protože se začala smát dřív, než po ní Reuvenův otec hodil utěrkou zpátky.
„Řekni tady něco, a dostaneš se do potíží." Mojše Russie obrátil oči v sloup.
Reuvenova matka se stále se smíchem vrátila do kuchyně. Otec vytáhl z kapsy na košili balíček cigaret a zapálil si.
„Neměl bys ty věci kouřit," řekl Reuven, a odmítavě mlaskl, stejně jako jeho matka. „Víš, jaké ošklivé věci to dělá s plícemi, podle výzkumů Ještěrů."
„A mému krevnímu oběhu a mému srdci." Mojše Russie přikývl - a dal si další tah. „Ano, o tabáku zjistili hrozné věci."
„To není zázvor, proboha," řekl Reuven. „Lidé dokážou přestat kouřit."
„A Ještěři taky dokážou přestat se zázvorem, když na to přijde," řekl otec. „Jen se to nestává příliš často."
„Nemáš takovou rozkoš z tabáku jako Rasa ze zázvoru," řekl Reuven. S tím mohl jeho otec sotva nesouhlasit, zvlášť když ho mohla slyšet matka. Reuven trval na svém. „No, co ti to přináší?"
„Nevím." Otec pohlédl na žhnoucí popel na konci cigarety. „Uvolňuje mě to. A dobře to chutná po jídle."
„To nezní moc pravdivě," řekl Reuven.
„Ne, myslím že ne." Mojše Russie pokrčil rameny. „Je to návyk. To mohu sotva popřít. Aleje spousta horších návyků."
„Jakých?" zeptalo se jedno z dvojčat. Reuven si ani nevšiml, že přišly do předního pokoje.
Mojše Russie zvedl svou cigaretu. „Že jsou horší drogy, než ta, která je obsažená v tomhle." Z hořícího konce cigarety stoupal do vzduchu šedý proužek dýmu.
„Nojo." To byla Esther, tím si byl Reuven jist. „Může být." Nakrčila nos.„Ale smrdí to." Její sestra důrazně přikývla.

„Vážně?“ řekl otec, a vjeho hlasu zaznělo nefalšované překvapení.
„Vážně,“ řekli Reuven, Judith a Esther současně. Reuven dodal: „Kdyby sis za ty roky kouření nezlikvidoval většinu svého čichu, poznal bys to sám.“
„Ano?“ Mojše Russie se zadíval na nedopalek cigarety, pak ho zamáčkl. „Nemyslím, že můj čich je skutečně mrtvý - nanejvýš jen spí.“
„Proč se o tom nepřesvědčíš?“ zeptal se Reuven. Jeho sestry rozzářeně přikývly. V tom se kupodivu s Reuvenem shodovaly.
Otec si pohladil svou pleš - tiché genetické varování, že ani Reuven si neudrží své husté tmavé vlasy navěky. Vlastně mu už začaly nenápadně řídnout. Mojše Russie řekl: „Možná to zkusím... brzy.“
To neznamenalo nic. Reuven to věděl. I jeho sestry, mladší a naivnější než on, to věděly. Začalo z nich vyzařovat zklamání. Chtěl k tomu něco otci říct, ale předešlo ho matčino zavolání z kuchyně: „Večeře!“
Večeře sestávala ze skopové kýty s brambory, mrkví a cibulí. Takové jídlo by byli mohli jíst ve Varšavě před válkou, snad s výjimkou červeného palestinského vína, kterým jídlo zapíjeli. Reuven podržel svou sklenici a řekl: „To je skoro jako ve Francii.“
„Dal ses na víno maven?“ zeptal se otec se smíchem. Mojše také usrkl vína a přikývl. „Afaven nebo ne, není špatné. Neříkám, že se mýlíš. Na druhé straně, tyto hrozny jsou mnohem méně radioaktivní než ty, ze kterých se dělá burgundské nebo bordeaux.“
„To je fakt,“ připustil Reuven. „Myslím, že jsme měli veliké štěstí, že se nacisté nepokusili shodit atomovou bombu na Jeruzalém. V tom případě bychom se vůbec takhle nebavili o víně.“ Pak by se nejspíš nebavili vůbec o ničem, ale o tom nechtěl mluvit.
„Proč se nás nepokusili bombardovat víc?“ zeptala se Judith.
V patnácti ještě nepovažovala smrt za skutečnou. Reuven si přál, aby mohl říct totéž.
Otec odpověděl: „Vystřelili sem pár raket, ale Rasa je sestřelila. Ale většinu své palebné síly si šetřili pro použití proti Rase.“ Jeho tvář se zkřivila. „Buď nenáviděli Rasu ještě víc než nás, nebo si mysleli, zeje pro ně Rasa nebezpečnější. Kdybych patřil k lidem, kteří se rádi sázejí, vsadil bych své peníze na tu druhou možnost.“
Rivka vzdychla. „Já taky.“ V její očích byl náhle vzdálený, odtažitý výraz; vzpomněla si na to, jak to vypadalo v nacisty ovládaném Polsku předtím, než přistála dobyvatelská flotila Rasy. Reuven si na tu dobu vzpomínal jen matně, jako na dobu hladu a strachu. Byl také rád, že si nepamatoval podrobnosti. A pro dvojčata všechno, co se stalo před jejich narozením, bylo stejně vzdálené jako časy starého Říma. Mají štěstí, pomyslel si Reuven.
V předním pokoji zasyčel telefon, připojený k síti Ještěrů. Mojše Russie vstal. „Já to vezmu. Možná - alevai - admirál změnil svůj názor nebo přišel na něco, co by pro chudáka Anielewicze mohl udělat.“ Pospíšil si k telefonu. Ale o chvilku později zavolal: „To není Atvar. To je pro tebe, Reuvene.“
„Pro mě?“ Reuven vyskočil ze židle, ačkoli ještě nedojedl. Jediná osoba, která ho pravděpodobně mohla volat prostřednictvím telefonního systému Rasy, byla ... „Ahoj, Jane,“ řekl, přecházeje z hebrejštiny do angličtiny. „Jak se máš?“
„Lepší to být nemůže.“ Australská angličtina Jane Archibaldové měla k britskému standardu dost daleko. Z obrazovky na něho svítily její modré oči a zářil její úsměv. „Udělalajsem zkoušky a na konci tohoto semestru odcházím.“
„Gratuluji!“ zvolal Reuven. On by se také potil se zkouškami, kdyby byl lékařskou kolej neopustil. Věděl, jaká hrůza to je. Pak si uvědomil klíčové slovo. „Odcházíš?“
„Ano.“ Přikývla ajejí plavé vlasy se zavlnily. „Kanada mě přijala. Vždycky jsi věděl, že nechci začít praxi někde, kde vládnou Ještěři.“ Reuven přikývl. Ještěři si v Austrálii počínali velice drsně; zabrali celý kontinent pro sebe. Jane pokračovala: „A tak, miláčku, přichází ta chvíle - a přijde velice brzo - kdy se budeme muset rozhodnout, kam odtud půjdeme, nebo jestli spolu vůbec někam půjdeme.
„Jestli někam půjdeme, tak do Kanady,“ řekl Reuven pomalu, a Jane přikývla. Věděl, že jednoho dne bude před takovouto volbu postaven. Nemyslel si ale, že to bude tak brzy. Pomalu pokračoval: „Budu si to muset promyslet.“
„Já vím,“ odvětila Jane. „Závidím ti, že máš rodinu, se kterou to můžeš probrat, to mi věř. Ale musím ti říct ještě něco, drahý: nemělo by ti to trvat moc dlouho.“ Než stačil přijít na nějakou odpověď, její tvář zmizela z obrazovky.
Straha byl zvyklý bojovat se svým nutkáním. Bývalý kapitán začal požívat zázvor krátce po své dezerci z dobyvatelské flotily, a od té doby se bez něho už neobešel. Pomáhalo mu to učinit život mezi americkými Velkými Ošklivci snesitelným. Ale i tak si občas přál, aby se byl neznepřátelil s Atvarem do té míry, aby musel před jeho hněvem uprchnout.
Tiše zasyčel. Kdyby se tenkrát byli shromáždění kapitáni rozhodli Atvara odvolat a na jeho místo jmenovat jeho, celý Tosev 3 by už možná patřil Rase, uvažoval. Určitě by byl dokázal vést dobyva-telskou flotilu lépe než ten průměrný muž. Většina si myslela, že ano. Naneštěstí zákony Rasy vyžadovaly pro takové drastické rozhodnutí tříčtvrtinovou většinu, a tu nedostal. Atvar zůstal dodnes velitelem -a Straha byl od té doby v exilu.
Měl tolik zázvoru, kolik potřeboval. V USA nebyl ilegální, jak tomu bylo na všech územích, kde vládla Rasa. Ve svém domě - který sice postavili Tosevané, ale byl vybaven špičkovou technologií Rasy - měl dostatečnou zásobu této vzácné rostliny, že by se klidně mohl etablovat jako její dealer. Když měl chuť na dávku, mohl šiji kdykoli dopřát. Velký Ošklivec, který mu sloužil jako řidič a tělesná stráž, by neřekl ne. Spíš by se mu na tváři zjevil tosevanský výraz, vyjadřující benevolenci, a sehnal by Strahovi další zázvor.
Ale Straha se už dávno naučil držet svůj návyk na zázvor pod kontrolou. Držet v tajnosti papíry, které mu předal Sam Yeager, to byla zase jiná věc. Straha přesně nevěděl, o co šlo. Yeager mu ty papíry předal a vyžádal si jeho slib, že se do nich podívá jedině v případě, Ž5( by tento Velký Ošklivec náhle zemřel nebo zmizel. Straha ten slib caké dodržoval, bez ohledu na nutkání podívat se, co Yeager považoval za tak důležité.

Co ví? uvažoval Straha. A proč nechce, abych to věděl i já? Co by se stalo, kdybych to věděl? Určité nic moc.
To byl hlas, který mu často zněl v hlavě, když potřeboval další dávku zázvoru vzápětí po té první. Byl to tak naléhavý hlas, že by ho dokázal přemluvit skoro ke všemu. Skoro. Považoval Sama Yeagera za přítele stejně, jako by za přítele považoval nějakého příslušníka Rasy. Yeager na něj spoléhal, důvěřoval mu. Musel být hoden té důvěry ... nebo ne?
Než do něho pokušení zaťalo drápy příliš silně, vešel do kuchyně jeho řidič a řekl: „Zdravím vás, kapitáne."
„A já zdravím vás,4' odvětil Straha. Velký Ošklivec mluvil docela dobře řečí Rasy. „Co si přejete?"
„Proč si myslíte, že něco chci?" odvětil muž, který mu sloužil a hlídal ho.
Straha otevřel ústa v nezvučném ještěřím smíchu. „Protože jste to, co jste.
I jeho řidič se zasmál, hlasitým tosevanským způsobem. „No dobře, kapitáne. Počítám, že máte pravdu." Sklonil se v uctivém postoji, ačkoli v tom bylo právě tolik ironie jako subordinace. Vzhledem ke stupni jeho bezpečnostního prověření a postavení, které musel mít, aby mohl pracovat se Strahou, na to měl určité právo.
„Tak dobře," řekl Straha poněkud příkře. Byl pyšný a citlivý na svou hodnost, navzdory reálné situaci. „Co kdybyste mi tedy řekl, co chcete?"
„Bude vykonáno, kapitáne," řekl řidič, opět míchaje poslušnost s výsměchem. „Určitě víte, že kolonizační flotila vypustila svá domácí zvířata v oblastech, kde vládne Rasa.
„To bych měl vědět," zvolal Straha, „když vezmeme v úvahu, že maso z azwacy a zisuiliho mám v ledničce."
„Přesně tak," souhlasil řidič. „Jste si také vědom toho, jak rychle se ta zvířata z Domova rozšiřují v pouštních oblastech Tosevu 3?"
„Pro nás a naše zvířata to nejsou pouštní oblasti," řekl Straha. „Domov je teplejší a sušší svět než tento. To, čemu vy říkáte poušť, jsou pro nás často příjemné pastviny."
„Jak si přejete," řekl Velký Ošklivec, a pokrčil rameny velice podobně, jako by to učinil muž Rasy. „Ale o to nejde. Jde o to, že tato zvířata tady zdomácňují rychleji, než by kdokoli mohl rozumně očekávat. Určitě je to pravda v severním Mexiku." „Ano, slyšel jsem o tom," řekl Straha.
„A určitě jste slyšel i o tom, že tato zvířata z Domova vůbec nerespektují mezinárodní hranice. Usazují se i najihozápadě USA."
„Skutečně, to jsem taky slyšel," řekl Straha. „Ale stále jste mi neřekl, co chcete."
„Copak to není zřejmé?" odsekl Tosevan. „Jak se zbavíme těch zatracených věcí? My je nej íme."
„Proč se na to ptáte mě?" řekl Straha. „Nejsem ekolog, a ani nevím, jaké zdroje máte k dispozici."
„Jsme ochotni na to vynaložit jakékoli nezbytné prostředky," řekl řidič. „Tato zvířatajsou pro nás krajně nežádoucí, a zdá se, že se velice rychle rozšiřují. Kdekoli je celoročně teplé počasí, cítí se tam jako Doma."
„Pokud je nedokážete vyhladit, tak tomu pravděpodobně tak bude," řekl Straha.
„Pěkné," řekl Velký Ošklivec kysele. Byla to anglická fráze, doslovně přeložená do jazyka Rasy. Neznamenala to, co říkala, nýbrž pravý opak. „Jsem si jist, že to moji nadřízení rádi uslyší." Ani to nemyslel vážně.
Straha řekl: „Myslím, že sem také importujeme rostliny z Domova, kterými se naše domácí zvířata ráda krmí. Ty také využijí jakékoli ekologické skuliny, na kterou na Tosevu 3 narazí. Popravdě řečeno jsem vyrozuměl, že tento proces už začal v subregionu hlavního kontinentálního masivu, kterému říkáte Indie." '
„Strašné." Řidič se ani neobtěžoval přeložit tuto ironickou poznámku do jazyka Rasy. Straha se za ta léta naučil dost plynně anglicky. Tosevan se však vzpamatoval a přešel do Strahova jazyka: „Jak máme zlikvidovat tyto rostliny?"
„Popravdě řečeno: pochybuji, že to dokážete," odvětil Straha. „Teď, když jsme přišli na Tosev 3, budeme přetvářet tento svět do podoby Domova, jak jen to bude možné. Byli byste blázni, kdybyste očekávali, že se budeme chovat jinak."
„Válka mezi Rasou a námi Tosevany nikdy doopravdy neskončila, co?" řekl jeho řidič. „Už po sobě tolik nestřílíme jako předtím, ale pořád spolu bojujeme."
„Když se střílí, vy Velcí Ošklivci z toho obvykle nemáte nějaký prospěch," řekl Straha. „Nabízím vám příklad Němců, jako podklad k vašim úvahám v tomto směru."
„Buďte ujištěn, kapitáne, že moji nadřízení o tom uvažují," řekl řidič. „Ale vy jste mi neodpověděl na mou otázku, nebo alespoň ne plně."
„Překvapuje mě, zeji potřebujete klást," odvětil Straha. „Samozřejmě že boj pokračuje, všemi vhodnými prostředky. Vůdcům Rasy příliš nezáleží na tom, jaké tyto metody jsou. Mnohem víc je zajímají výsledky. Nemají naspěch. Nikdy nemají naspěch."
„Nato doplatí, tady na Tosevu 3," poznamenal Velký Ošklivec.
„Pravda," připustil Straha. „Já sám jsem se přimlouval za větší spěch, což však nevedlo k ničemu jinému než k mému exilu. Ale náš obvyklý pomalý postup má také své výhody. Postupujeme tak pomalu, že náš tlak je skoro nepostřehnutelný. Ale to neznamená, že neexistuje."
Velký Ošklivec našpulil své absurdně pohyblivé rty a tiše hvízdl. Ten zvuk byl zcela odlišný od všeho, co by dokázala vyprodukovat Rasa. Strahovi trvalo dost dlouho, než pochopil, co to znamená: něco ve smyslu rezignace. Nakonec řidič řekl: „No, zdá se, že budeme muset vystupňovat náš tlak, jestli chceme přežít - není to pravda?"
„Ano, taky bych řekl," odpověděl Straha. „Otázka je, zdali vy Tosevané budete schopni objevit a použít účinné formy takového tlaku."
„Myslim, že to dokážeme," řekl řidič. „Jestli existuje něco, v čem jsme my Velcí Ošklivci dobří, takje to dělání potíží."
S tím mohl Straha těžko polemizovat. Kdyby Tosevané v tomto směru nebyli tak dobří, jejich svět by už dnes byl pevně pod vládou Rasy. Bývalý kapitán otočil jeden oční výčnělek k řidiči a objevil způsob, jak změnit téma: „Nezapomněl jste si ostříhat vlasy mezi vašimi ústy a čumákem?"
„Pěstuji si knír," odvětil Velký Ošklivec anglicky. „Proč?" zeptal se Straha. „Viděl jsem už jiné tosevanské muže s

takovou věcí, a neměl jsem o nich vysoké mínění. Až váš knír doroste, budete vypadat, jako byste měl na horním rtu velkého hnědého mola," - to poslední slovo bylo nevyhnutelně v angličtině.
Jeho řidič se zasmál hlasitým tosevanským smíchem. „Já si myslím, že to bude vypadat dobře," řekl, rovněž anglicky. „A když se mi to nebude líbit, můžu tu zatracenou věc vždycky oholit."
„To předpokládám," řekl Straha. „My z Rasy bychom tak snadno neměnili svůj vzhled."
„To vím." Řidič se vrátil k jazyku Rasy. „To je jedna z výhod, které proti vám stále máme. Zázvor je další z nich." Zvedl svou masitou ruku, aby zabránil Strahovi přerušit ho. „Nemám na mysli jeho účinky na muže. Myslím jeho účinek na ženy. Ať se vám to líbí nebo ne, stáváte se nám stále podobnější, pokud se týče páření."
Strahovo zamyšlené zasyčení bylo ještěřím ekvivalentem řidičova tichého hvízdnutí. Americké úřady na něho nenasadily hlupáka. Život by byl snazší, kdyby to udělaly. Bývalý kapitán pomalu řekl: „Děláme, co můžeme, abychom těmto změnám odolávali, a ještě stále se nám to může podařit."
„A nám se může podařit udržet vaše domácí zvířata mimo Spojené státy," řekl jeho řidič, „ale já bych na to nevsázel. Kromě toho, vy tady neuvažujete dlouhodobě, kapitáne. Za jak dlouho pošlou nějací podnikaví muži nebo ženy Rasy na palubě nějaké hvězdné lodi velkou bednu zázvoru Domů? Co myslíte, že se pak stane?"
Tentokrát bylo Strahovo zasyčení spíš zděšené něž zamyšlené. Jakmile se rozběhne obchod mezi Tosevem 3 a Domovem, polovina mužů a žen, kteří se jím budou zabývat, bude chtít pašovat zázvor kvůli zisku, který přinášel. Mezi hvězdami se dopravovaly pouze položky mimořádné ceny a nízké váhy a rozměrů: jinak by to bylo ekonomicky nesmyslné. A tyto podmínky ta tosevanská rostlina nepochybně v každém směru splňovala.
Mezihvězdné pašování mezi Domovem aRabotevem 2 nebo Hallessem 1 nikdy nenabylo velkých rozměrů. Ale mezi Domovem a Tosevem 3 . ..1 Nu, pomyslel si Straha, ať to bude jak chce, není to problém, se kterým si já budu muset dělat starosti.
Zima v Edmontonu připomínala Davidu Goldfarbovi Sibiř - ne že by někdy na Sibiři byl, samozřejmě, ale byl zvyklý na mírné teploty Britských ostrovů. Zima v Edmontonu se dala popsat mnoha výrazy, ale slovo mírný mezi ně nepatřilo. Goldfarb se skoro děsil léta, uvažuje, jestli teplota vůbec vystoupí nad bod mrazu. Kjeho překvapení a úlevě vystoupila. Bylo tak teplo, jak bývalo v Londýně, ba ještě o něco tepleji. Na konci června se teplota vyšplhala k osmdesáti stupňům Fahrenheita,9 a déle než týden tam zůstala.
„Měl bych nosit korkovou přilbu a šortky," řekl svému šéfovi, když ráno přišel do Saskatchewan River Widget Works, Ltd.
Hal Walsh se na něho zašklebil. „Nespal bych z toho, kdybyste to udělal," odpověděl. „Ale vypadal byste jako trouba, kdyby se náhodou v té chvíli zase rozhodlo sněžit."
Pro Goldfarbovy stále ještě nezkušené uši mluvil Walsh jako Yankee. Angličan by řekl něco j ako Obávám se, že byste vypadal poněkud nevhodně místo tohoto amerického slangu. Ale to šlo rázem stranou, jakmile mu došel skutečný význam šéfovy věty. „Ono by mohlo sněžit?" zeptal se zděšeně.
Jack Devereaux se ozval dříve než Walsh: „V létě tady nesněží častěj i než každý druhý rok."
Na jeden děsivý okamžik si Goldfarb myslel, že mluvil vážně. Teprve až pak mu Walshův úsměv signalizoval, že to druhý inženýr nemínil vážně. Goldfarb vrhl na Devereauxe výhružný pohled.
To znamená k + 26° C. (Pozn. překl.)
„Kdybys mě tahal za nohu ještě víc, zůstala by ti v ruce," řekl, snaže se vypadat jako obraz ztělesněné uražené důstojnosti.
Dosáhl tím pouze toho, že se mu Walsh i Devereaux s chutí vysmáli. Šéf řekl: „Když se nedokážete dívat na svět s nadhledem, neměl byste tady pracovat, víte?"
„Skutečně?" Občas se jeho britská rezervovanost hodila.
Walsh na něho se zájmem pohlédl. Ale Jack Devereaux byl rychlejší. „Okay, Davide," řekl. „Nechme toho."
„Tak dobře." Jako nový pes ve smečce měl Goldfarb často pocit, že musí bránit svou vlastní pozici. Obrátil se na Hala Walshe. „Co máme na programu dnes ráno?"
„Jako obvykle," odvětil Walsh. „Pokusit se vypáčit další tajemství z technologie Ještěrů a přeměnit je ve věci, které mohou využívat lidé."
„Když budeš moc, moc hodný, občas ti bude dokonce povoleno mít i nějaký vlastní nápad," dodal Devereaux. „Ale u toho nebudeš moci zůstat. Pak by mohl začít mít nápady kdekdo, a kde bychom pak byli, kdyby k tomu došlo?"
„Asi tam, kde jsme, jestli nápady, se kterými budeme přicházet, budou lepší než nápady těch ostatních chlapů," odpověděl Goldfarb.
Walsh řekl: „Ten nápad, který jste měl, Davide, ohledně zjišťování telefonních čísel volajícího, se ujal. Právě jsme dostali objednávku od policie v Calgary, dost velkou objednávku, takže si myslím, žejste si zasloužil šek na další bonus."
„Kdykoli Calgary nakupuje něco od J3dmontonu, můžete se spolehnout, že jsme museli přijít s nějakou sakra dobrou věcí," dodal Jack Devereaux. „Nemají nás rádi, a my nemáme rádi je. Je to jako s Torontem a Montrealem - nebo jako s Los Angeles a San Francis-cem dole ve Státech."
„Glasgow a Edinburgh," zamumlal Goldfarb, vybíraje obdobný příklad z Britských ostrovů. Přikývl, snaže se nedat najevo přílišnou radost ze zprávy o bonusu. Peníze byly vítané; v tomto světě peněz byly vždycky vítané. Ale jako Žid nechtěl, aby to vypadalo, že ho to příliš vzrušuje. Záleželo mu na tom, co si gójové myslí o jeho národu, a nechtěl jim poskytovat důvod, aby si mysleli něco špatného.
Po chvíli dalšího klábosení si každý z inženýrů připravil šálek čaje a odnesl si ho ke svému stolu. Goldfarb byl příjemně překvapen, když zjistil, že čaj je v Kanadě tak běžným nápojem. Předpokládal totiž, ž? toto dominium - stejně jako USA -je zemí, která dává přednost kávě. Byl rád, že se mýlil.

Takto posílen se pustil do zkoumám nejnovějšího kousku technologie, který mu Hal Walsh přidělil. Pocházel, jak ho jeho šéf ujistil, z motoru pozemního křižníku Ještěrů. To, jaká byla jeho funkce v tomto motoru, už nebylo tak jisté: navíc měl jen toto nepatrné zařízení a nikoli motor, jehož bylo původně součástí. Myslel si, že to byla elektronická řídící jednotka systému vstřiku paliva, nahrazující karburátory, které měly pozemské motory s vnitřním spalováním. „Vis, v čem je problém, že?“ řekl Jacku Devereauxovi. „Ovšemže vím,“ odpověděl kolega.„Naše zařízení vypadají přesně na to, co dělají. A tyhle ještěří výtvory jsou jenom dohromady poskládané elektronické součástky. Nejsou tak průhledné jako naše technologie.“
„To je ono!“ Goldfarb vděčně přikývl. „To je přesně to, co mám na mysli. Musíme tvrdě pracovat, abychom přišli na to, k čemu to vůbec je, a k čemu by to mohlo být nám, pokud si to jaksi přivlastníme.“
Podíval se na kontrolní jednotku. Měla za úkol vysoce specializovanou činnost, a pokud byla jako všechny ostatní věci, které Ještěři vyráběli, plnila svůj úkol perfektně. Nijak by ho nepřekvapilo, kdyby ji Američané, Rusové a Němci okopírovali pro své tanky - ne že by nyní byly Němcům vůbec nějaké tanky povoleny. Jemu ovšem zhroucení Reichu žádnou lítost nezpůsobilo.
Kdysi dávno, když za války působil v RAF,'jeho práce s technologií Ještěrů byla jednoznačnější. Pokud to mělo co dělat s vojenskými záležitostmi, zvlášť pokud se to týkalo radaru, dělal co mohl, aby tuto technologii přizpůsobil podobnému lidskému použití. Pokud šlo o technologii jiné povahy, buď ji ignoroval, nebo ji předal někomu, koho se to týkalo.
U Saskatchewan River Widget Works, Ltd. to chodilo jinak. Tady platilo, že čím divočejší nápady, tím lépe. Každý mohl přijít s přímou konverzí ještěřích technologií na jejich nejbližší ekvivalenty použitelné lidmi. Někdy se to vyplatilo -jeho systém pro zjišťování telefonních čísel toho byl důkazem. Ale uvažovat odlišně se určitě z dlouhodobého hlediska vyplácelo víc. Zatraceně zvláštní, pomyslel si. Jak mám uvažovat odlišně? Nedokázal se k tomu přinutit; kdykoli se o to pokusil, neuspěl. Když odvrátil mysl od součástky ležící před ním a nechal své myšlenky volně proudit, jeho mozek pracoval lépe. Ale to bylo relativní. Někdy inspirace prostě nepřišla.
Prvních pár dnů v novém zaměstnání se bál, že by ho Hal Walsh mohl vyhodit, kdyby nedokázal rychle přijít s nějakým brilantním nápadem. To však Walsh, který tohle taky dobře znal, nikdy neudělal. A teď měl Goldfarb alespoň jeden solidní skalp u opasku. Když zjistil, co by Goldfarb mohl dokázat, jeho šéf se už tolik nesnažil dávat mu to rozkazem.
David si hrál celý den s tou ještěří řídící jednotkou, a za celý ten dlouhý čas nedokázal přijít na nic inspirativního. Walsh ho plácl po zádech. „Neusněte nad tím,“ poradil mu. „Nechte si taky něco na zítra. Když to pořád nikam nepovede, vezmeme jinou součástku a uvidíme, co s ní provede vaše zvrácená představivost.“
„Dobře.“ V této chvíli Goldfarb nepovažoval svou představivost za zvrácenou. Pochyboval totiž, že vůbec nějakou má.
Slunce ještě stálo vysoko, když se vracel domů. V létě zde bylo dlouho světlo. Edmonton ležel severněji než Londýn, skoro tak severně jako Belfast, místo jeho posledního služebního zařazení v RAF. V zimě, samozřejmě, se slunce sotva vůbec objevilo. Ale v takovém krásném odpoledni nechtěl myslet na zimu.
Když došel do svého bytu, spokojeně se usmál. „Pečené kuře!“ zvolal. „Skvělé.“
„Bude asi za dvacet minut,“ zavolala jeho žehá z kuchyně. „Vezmeš si zatím pivo?“
„Rád,“ odpověděl. Pokud se jeho týkalo, kanadské hospody se ani zdaleka nemohly rovnat britským, ale kanadské lahvové pivo bylo lepší než jeho britské ekvivalenty. Usmál se na Naomi, když mu přinesla láhev Mooseheadu. „Nevezmeš si takyjednu?“
„Proč ne?“ odpověděla, a její britský přízvuk pod sebou ukrýval lehký německý podtón, který si uchovala z mládí. Upila trochu. „Není špatné,“ řekla. „Vůbec není špatné.“ Srovnávala je s britským pivem, které si pamatovala, nebo dokonce s německým pivem z dávných časů? Na to se David Goldfarb neodvážil zeptat.
Bylo sotva pár minut po večeři, když zazvonil telefon. Goldfarb něco polohlasně zamumlal a zvedl sluchátko. „Haló?“ Jestli to byl nějaký dotěrný prodejce, měl v úmyslu dát tomu chlapovi pořádnou lekci.
„Haló, Davide, starý kamaráde! Jsem ohromně rád, že vás zase slyším!“ Hlas na druhém konci linky zněl vesele, anglicky, vzdělaně - a povědomě. Goldfarb ho okamžitě poznal, i když si přál, aby tomu tak nebylo.
„Roundbush,“ řekl, a pak drsně dodal: „Co ode mě chcete?“ „Jste chytrý mládenec. Myslím, že na to přijdete sám,“ odpověděl Basil Roundbush vesele. „Neudělal jste, co vám bylo řečeno, a já se obávám, že za to budete muset zaplatit.“
Goldfarbovy oči automaticky pohlédly na přístroj, který ukazoval číslo volajícího. Kdyby zjistil, kde je důstojník RAF, který mu nadělal takové potíže, možná by se s tím dalo něco dělat, nebo by něco mohly podniknout úřady. Ale na stínítku přístroje se neobjevilo vůbec žádné číslo, jako by druhém konci linky nikdo nebyl.
Roundbush se smíchem řekl: „Vím, že jste okopírovali nějaké zařízení od Ještěrů. To vám nepomůže. Víte, mám mezi Rasou spoustu kámošů. Jsou chvíle, kdy potřebují takové obvody neutralizovat, a bez problémů to dělaj í.“
Zjevně věděl, o čem mluví. „Trhněte si nohou a nechte mě na pokoji,“ zavrčel Goldfarb. „Nechci mít nic společného ani s vámi, ani s vašimi zatracenými kamarády.“
„Dal jste to dost jasně najevo.“ Roundbushův hlas zněl stále spokojeně. „Ale váš názor nikoho nezajímá, víte. Nechtěl jste spolupracovat, a teď za to budete muset zaplatit. Byl bych raději, kdyby tomu bylo jinak, to mi věřte. Ale takový je život.“ Zavěsil.
Stejně učinil Goldfarb, polohlasně kleje. „Kdo to byl?“ zavolala Naomi od stolu, který uklízela.
„Basil Roundbush.“ Goldfarb si přál, aby mohl přijít s nějakou pohodlnou, přesvědčivou lží.
Cinkot nádobí ustal. Jeho žena si pospíšila do obývacího pokoje. „Co chtěl?“ zeptala se. „Myslelajsem, že jsme se ho zbavili.
„Taky jsem si to myslel,“ odpověděl chmurně Goldfarb. „Byl bych rád, ale takové štěstí nemáme.“ Vzdychl. „Neřekl mi rovnou, co chce, ale to vlastně ani nemusel. Už to vím: chce mou kůži.“ Zaťal ruku v pěst. „Ale dá mu to sakra práci,

nežji dostane.“
Glen Johnson zíral do prostoru. Z řídící místnosti Lewise a Clarka na solární oběžné dráze nedaleko asteroidu Ceres bylo vidět pořádný kus vesmíru. Na černé obloze zářily ve vakuu čistě ajasně hvězdy. Okenní sklo bylo potaženo antireflexní vrstvou.
Obraceje se k Mickey Flynnovi, druhému pilotu Lewise a Clarka, Johnson řekl: „Zajímalo by mě, kolik z těch hvězd by člověk viděl zajasné noci na Zemi.“
„Šedesát tři procent,“ odpověděl Flynn okamžitě. „Jak to vis?“ zeptal se Johnson. Byl připraven věřit mu jako orá-kulu. Flynn shromažďoval všelijaké prapodivné statistiky jako skuteční lovci trofeje.
„Prostě,“ řekl teď, záře, jako by celá kouzelná podívaná v okně za ním byla stvořenajen k jeho prospěchu. „Vymyslel jsem si to.“
Měl skvělý talent dělat vtipy s nehybnou tváří; kdyby byl řekl, že to někde četl, nebo že si to vypočítal, Johnson by mu byl věřil. Tahle sijen odfrkl a řekl: „To mě naučí klást ti seriózní otázky.“ „Ne,“ řekl Flynn. „To naučí mě dávat ti seriózní odpovědi.“ Vysloužil si další odfrknutí Glena Johnsona. Johnson pohlédl směrem k Jupiteru, který Ceres a Lewis a Clark zvolna doháněly. „Pořád si myslím, že bych měl být schopen vidět pouhým okem Galileo vy měsíce.“
„Až bude Jupiter vzhledem k nám v opozici, budeš je moci vidět,“ řekl mu Flynn. „Tehdy od nich budeme jen dvě astronomické jednotky - asi polovinu vzdálenosti, která nás dělí od Země. Ale teď máme stejný pohled jako ze Země ... minus atmosféra, samozřejmě.“ Než mohl Johnson něco říct, druhý pilot zvedl ruku jako k přísaze. „A to, ujišťuji tě, je pravda, celá pravda, a nic než pravda.“
„K ómu ti napomáhej Hannah,“ řekl Johnson, při čemž si Flynn nasadil výraz uražené nevinnosti. Nicméně mu Johnson věřil; ta čísla vypadala věrohodně. Flynn a Walter Stone, první pilot, se vyznali v matematice hvězdných tras lépe než on. On bojoval se stíhačkou proti Ještěrům a pak pilotoval návratové stupně na oběžné dráze - na přemýšlení byli jiní lidé, on dělal skutečnou pilotáž. Kdyby nebyl tak nezřízeně zvědavý na to, co se děje na palubě americké kosmické stanice, nikdy by nebyl zašanghajován na palubu, když se ukázalo, že stanice je vlastně kosmickou lodí. Nechtěl tady být, ale po dvou a půl letech v beztížném stavu už nebyla cesta zpátky.
„Podplukovník Johnson! Podplukovník Glen Johnson!“ ozvalo se z komunikačního systému Lewise a Clarka.
Kristepane, pomyslel si. Co jsem zase veliteli provedl? Ale nebyl to velitel - operátor komunikačního systému pokračoval: „Hlaste se okamžitě v odpalo-vacíkomořečíslojedna! Podplukovník Johnson! Podplukovník-“
„Uvidíme se později,“ řekl Johnson Flynnovi, když se odstrčil od křesla a zamířil k východu z řídící místnosti.
„Budu se těšit,“ zavolal za ním Flynn. Johnson se už odstrkoval od jednoho držadla v chodbě ke druhému: napodobit pohyb šimpanze ve větvích stromů byl ten nejlepší způsob, jak se pohybovat v beztížném stavu. Na křižovatkách chodeb byla umístěna zrcadla, která měla zamezit možným srážkám.
„Co se děje?“ zeptal se Johnson, když dorazil do odpalovací komory.
Nějaký technik připravoval skútr - malou raketu s jedním motorem vpředu a druhým vzadu. Řekl: „Nějaké zdravotní problémy v Kopuli 27, na té skále s velkou černou žílou.“
„Okay, vím kterou myslíte,“ řekl Johnson. „Asi dvacet mil za námi, že?“ Počkal, až technik přikývne, a pokračoval: „Je to tak zlé, že chtěj í, abych tam dopravil doktora?"
Technik zavrtěl hlavou. „Ne. Chtějí, abyste dopravil to děvče sem, aby se doktor mohl podívat, co s ní je.“
„Děvče?“ Johnson mlaskl jazykem o zuby. Ženy tvořily pouze asi třetinu posádky Lewise a Clarka. Ztráta kohokoli z posádky by byla bolestivá. Ztratit ženu ... To pomyšlení by nemělo zraňovat dvojnásob, ale z nějakého důvodu tomu tak bylo. „Co její stalo? Je zraněná?“
„Ne,“ řekl technik. „Bolesti břicha.“
„Okay. Přivezu ji.“ Lewis a Clark byl vybaven komorou, která se mohla otáčet, aby simulovala gravitaci - pouhých 0,25 g, ale to pro chirurgické zákroky dostačovalo. Operovat v beztížném stavu, kde by se všude volně vznášela krev, by nebylo příliš praktické. Pokud Johnson věděl, komora nebyla ještě použita, ale všechno musí být jednou poprvé.
„Hotovo,“ řekl technik. „Palivo a kyslík plný stav, baterie v pořádku, rádio přezkoušené.“
„Dobře.“ Johnson proplul kolem technika a vměstnal se do skútru. Než uzavřel hermetickou kopuli, provedl vlastní kontrolu. Koneckonců šlo o jeho krk. Všechno bylo v pořádku. Johnson by také užasl - a rozčilil se - kdyby tomu bylo jinak. Takto jen řekl do mikrofonu: „Jájsem připraven.“
„Okay.“ Za skútrem se zasunuly vzduchotěsné dveře. O chvíli později se otevřely další dveře před ním. Přetlak vzduchu vymrštil malou raketu z komory. Johnson počkal, dokud se nevzdálil dostatečně daleko od Lewise a Clarka, pak zažehl polohové trysky a zadní motor a zamířil ke Kopuli 27.
Cestou se spokojeně usmíval. Mickey Flynn a Walter Stone byli kvalifikovanějšími piloty Lewise a Clarka než on. Kdyby vůbec někdy získal toto zařazení, bylo by to jen proto, že se někde stala nějaká drastická chyba. Ale ve skútru...
„Ve skútru jsem zatraceně nejlepší pilot v celé sluneční soustavě,“ řekl, když se ujistil, že nevysílá. Bez falešné skromnosti věděl, že je to pravda. Léta stíhacího pilota a misí na oběžné dráze mu dodala takový cit pro malou raketu, jaký neměl nikdo jiný na palubě Lewise a Clarka. Tohle byl také kosmický let, kosmický let v té nejčistší formě, kosmický let citem.
Udělal jen jediný ústupek přístrojům: jedním okem sledoval obrazovku radaru, aby se ujistil, že pouhým okem nepřehlédne nějaký bludný balvan, který by mohl uhasit svíci jeho života, kdyby do něj se skútrem narazil. Při přibližování ke Kopuli musel být dvojnásob opatrný, protože plul takříkajíc proti proudu.
Na obrazovce radaru spatřil velký objekt, který nemohl vidět pouhým okem, ale s ním si starosti nedělal. Nedalo se nic dělat s tím, že Ještěři vyslali nepilotované sondy, aby dohlížely na to, co Američané podnikají v pásu asteroidů. Ztěžovalo to poněkud život, ale dalo se to přežít. A jak Američané budovali další a další kopule stále dál od Lewise a Clarka, byl takový dohled pro Ještěry stále obtížněj ší.

Jejich špionážní loď byla daleko mimo trajektorii mezi Lewisem a Clarkem a Kopulí 27, takže Johnson neztrácel mnoho času úvahami o ní. Znovu zapojil rádio: „Kopule 27, tady skútr. Opakuji, Kopule 27, tady skútr. Máte pro mě prý nějaký náklad. Přepínám."
„Správně," řekl člověk u rádia v tlakové kopuli. „Liz Brocková má velké bolesti. Doufáme, zeje to slepé střevo, cokoli jiného by bylo horší. Váš předpokládaný přílet za dvacet minut."
„Rozumím," řekl Johnson. „Odvezu ji zpátky a doktor zjistí, co s ní je. Doufám, že se všechno v dobré obrátí. Konec."
Polohlasně zamumlal: „Liz Brocková - to není dobré." Byla hlavní expert na palubě na elektrolýzu ledu, kterou získávali kyslík k dýchání a vodík jako palivo. Byla to také dobře vypadající blondýnka. O Johnsona sice nikdy neprojevila sebemenší zájem, ale i tak byl proti plýtvání cennými zdroji.
Použil přední raketový motor, aby vyrovnal svou rychlost s rychlostí malého asteroidu, na němž byla vybudována Kopule 27, a pak pomocí krátkých, jemných zášlehu polohových trysek nasměroval skútr do přechodové komory kopule. Jemně posadil skútr na její podlahu: gravitace na asteroidu, který byl velký necelou míli, byla téměř nulová. Jakmile se zavřely vnější dveře komory a přístroje mu ukázaly, že se uvnitř obnovil tlak, Johnson uvolnil vstupní otvor skútru. Nemusel čekat dlouho. Do komory vpluli dva lidé: Liz Brocková a muž, který jí pomáhal. Ten řekl: „Nacpali jsme do ní tolik kodeinu, kolik snesla, a možnáještě o trochu víc."
„Nepomáhá to," řekla odbornice na elektrolýzu slabým a přerývaným hlasem. „Příliš to nepomáhá, chci říct. Cítím se jako opilá. Cítím se, jako bych měla v hlavě beztížný stav. Ale pořád to bolí." Vypadala tak. Koutky úst měla bolestně stažené a pleť na lícních kostech napjatou. Ruku si stále držela na pravé straně břicha, ačkoli se nezdálo, že by si to uvědomovala. Když nastoupila do skútru, Johnson upevnil její bezpečnostní pásy. S obavami se zeptal muže, který ji do přechodové komory přivedl: „Nezvrací, že?"
„Ne," odpověděl muž, což Johnsona upokojilo: potýkat se ve skútru se zvratky byla ta poslední věc, kterou chtěl dělat. Pomocí polohových trysek vyplul z přechodové komory a pak zamířil k Lewisi a Clarkovi - rychleji, než když letěl sem. Když se vrátil na loď, doktorka Miriam Rosenová už čekala u vnitřních dveří odpalovací komory. „Pojďte, Liz," řekla. „Podíváme se na to na rentgenu. Uvidíme, co se tam děje."
„Dobře," řekla Liz, ale znělo to téměř lhostejně. Možná to z ní mluvil kodein. Možná také bolest.
Johnson chtěl jít s nimi, aby se dověděl, co s ní je, ale neměl na to nervy. Díval se, jak doktorka odbornici na elektrolýzu odvádí. Zanedlouho se to takjako tak doví.
A také se to dověděl. Nebylo to slepé střevo. To se dověděl dost brzy. Ale ještě tři nebo čtyři dny nevěděl, co to tedy bylo. „Rakovina jater!" zvolal, když mu to pak Walter Stone řekl. „Co s tím mohou dělat?"
„Nic, sakra," řekl starší pilot chmurně. „Dávat jí léky proti bolestem, dokud neumře - to je všechno." Zřídkakdy dával najevo, co si myslí, ale teď byl očividně sklíčený. „Zrovna tak dobře jsi to mohl být ty nebo já. V tom není žádný smysl -jen slepá náhoda."
„Jo." I Johnson se cítil mizerně. Nevadilo mu dělat řidiče ambulance, ale neupsal se na řidiče pohřebního vozu. A byly tady další věci. „Neohrozíte příliš náš plán, nebo ano?"
Teď na něho Stone pohlédl přísně a odhodlaně. „Ten plán neohrozí nic, Glene. Nic."
„To je dobře," řekl Glen Johnson. „Máme před sebou ještě spoustu práce."
S vytím reverzujících proudových motorů dojížděl japonský dopravní letoun po přistávací dráze edmontonského letiště. Pilot promluvil do interkomu, nejprve japonsky a pak nesrozumitelnou angličtinou. „O čem to k čertu mluví?" zeptala se Penny Summersová.
„Vím já?" řekl Auerbach, a pokračoval: „Bylo by to mnohem rychlejší a mnohem levnější, kdybychom byli letěli z Tahiti americkým letadlem."
„Jo, jenže to by mělo mezipřistání ve Státech," poukázala Penny. „Nechtělajsem to riskovat."
„No dobře," řekl Auerbach s povzdechem. „Ale něco ti řeknu: nezbylo moc míst, kam můžeme jít, aniž by nás někdo chtěl odprásknout hned, jakmile se tam objevíme. To je stará vesta."
„Tady by to mělo být dost poklidné, abychom se tu mohli usadit." Penny si také povzdechla. Rance věděl, co tím míní. Kdykoli přišla na nějaké poklidné místo, začala se nudit. A když se začala nudit, začala obracet všechno vzhůru nohama. Už toho měl dost. Ale kdyby jí to řekl, nijak by si nepomohl. To už věděl. Nemyslel si, že komplikovala věci úmyslně - což neznamenalo, že se nezkomplikovaly takjako tak.
Pozemní personál přistavil k letounu schůdky. Rance zavrčel ještě bolestněji než obvykle, když vstával. S výjimkou několika návštěv toalety byl uvězněn v nepříliš prostorném sedadle už od startu z Midwaye. Neseděl tady věčnost - to nebylo možné - ale určitě se tak cítil.
„Zavazadla a celní a pasová kontrola u východu číslo 4," vyvolával nějaký muž z pozemní obsluhy. „Východ číslo 4!" Ukazoval k letištnímu terminálu, jako by si nikdo z cestujících nebyl bez jeho pomoci schopen všimnout veliké červené čtyřky nad nejbližším východem.
„No, no, copak to tu máme?" řekl kanadský celník, prohlížeje si s velkým zájmem jejich dokumenty. „Papíry od Rasy platné pouze pro Jižní Afriku - a výhradně pouze pro Jižní Afriku, měl bych dodat. Pak všechna ta povolení Svobodné Francie, japonská víza a tady transitní víza pro Dominium. Fascinující. Něco takového se každý den nevidí."
„Něco není v pořádku?" řekl Rance svým chraplavým hlasem poněkud vyzývavě.
„A vy, pane, nemluvíte jako Jihoafričan," řekl celník. „Mluvíte jako Američan z Jihu."
„Na tom nezáleží, jak mluvím," řekl Auerbach. „Jediné, na čem záleží,jeto,žemépapíryjsou v pořádku."
„To je pravda," souhlasila Penny. Na mnoha místech by stačilo úředníka podmáznout, a všechno by šlo hladce. Když se však podíval na celníka, Auerbach dospěl k názoru, že tady by mu pokus o úplatek spíš uškodil.
„Myslím, že bychom se raději měli podívat na vaše zavazadla," řekl kanadský úředník. „Důkladně podívat."
Příští hodinu strávili on a jeho kolegové důkladnou prohlídkou jejich zavazadel, nejen vizuální, nýbrž i pomocí

fluoroskopu. Pak jeden z celníků Auerbacha prohledal. Nějaká policistka odvedla Penny do vedlejší místnosti. Když se vrátily, Penny pěnila vztekem. Ale policistka pokrčila rameny, což znamenalo, že výsledek osobní prohlídky byl negativní.
„Vidíte?“ řekl Rance. „Jsme čistí.“ Byl zatraceně rád, že se on ani
Penny nepokusili do Dominia propašovat nějakou zbraň. Kanaďané takové věci neměli vůbec rádi.
Vrchní celník na něho zamračeně pohlédl. „Máte v zavazadlech skoro padesát liber zázvoru,“ poukázal.
„To není nezákonné,“ řekli Rance a Penny současně. „Je to tak.“ Nezdálo se, že se to celníkovi moc zamlouvá, ale nemohl to popřít. „Přesto vám důrazně radím, že od vás bude moudré, když od toho dáte ruce pryč po dobu vašeho pobytu v Edmontonu. Dejte mi ty prapodivné papíry.“ Se zbytečnou silou do nich vtiskl razítko, povolující jim vstup.
Protože Auerbach nebyl schopen unést mnoho, půjčili si malý vozík, aby odvezli svá zavazadla na stanoviště taxíků. Naštěstí byl první čekající taxík obrovitý Oldsmobile, do něhož se jejich zavazadla hravě vešla.
„Hotel Four Seasons,“ řekla Penny řidiči, když jí podržel dvířka, aby mohla nastoupit.
„Ano, ma'am,“ odpověděl. „Nejlepší hotel ve městě.“ Jeho přízvuk nebyl příliš odlišný od jejího středozápadního. To je skoro jako vrátit se do Států, pomyslel si Auerbach. Nevěděl, co může očekávat od hotelu, který si vybrali namátkou na vzdálenost několika tisíc mil. Ale nebyl zklamán. „Není špatný,“ řekla Penny, když se uniformovaní hoteloví zřízenci přímo vrhli na jejich zavazadla.
„Jak dlouho se hodláte zdržet, pane?“ zeptal se recepční Auerbacha.
„Jen pár dnů,“ odpověděl Rance. Při troše štěstí prodají svůj zázvor tady a do Francie pojedou s pěkným balíkem. Když nebudou mít štěstí, budou se muset pokusit propašovat zázvor pod nosem francouzských poskoků Rasy a pravděpodobně i pod čumákem Ještěrů. Rance neměl příliš chuti přemýšlet o všech věcech, které by se mohly stát, kdyby neměli štěstí.
„Hůů!“ řekla Penny, když se konečně dostali do svého pokoje. „Jo.“ Rance padl na postel, nechal svou hůl padnout na hustý koberec a blaženě se v celé své délce natáhl na měkkých matracích. V zádech mu trochu Zapraštělo. „Ježíši, to je fajn!“ řekl. „Cítil jsem se, jako bych byl měsíc nacpaný v plechovce se sardinkami.“
„Vím, co myslíš.“ Penny si lehla vedle něho. „Japonci dělají sedadla a mezery mezi nimi tak, aby to pasovalo jim, ale pro Američany je to zatraceně malé. Já nejsem bůhvíjak velká holka, ale malá holčička už taky nejsem.“
Natáhl se a nechal svou ruku jakoby náhodou spočinout na její noze. Jedna věc vedla ke druhé, a pak ještě k další - a nakonec oba, unavení dlouhou cestou a další, podstatně příjemnější námahou, v té velké, pohodlné posteli usnuli jako dudci. Když se Rance probudil, uslyšel tekoucí sprchu. O pár minut později z ní vyšla Penny, zahalená do bílého hotelového ručníku. „Skvělé,“ řekla, když uviděla, že má otevřené oči. „Aspoň s tebou nemusím třepat.“
„To radši nedělej.“ Když si sedal, zabolelo ho ve zraněném rameně, ale to se stávalo vždycky. „Kolikje hodin?“ Zeptat sejí nebylo tak pracné j ako podívat se na hodiny na nočním stolku.
„Půl sedmé,“ odpověděla. „Proč se taky nedáš do pořádku? Pak můžeme jít dolů a dát si něco k večeři.“ Jako by ho chtěla pobídnout, aby vstal z postele, nechala ručník spadnout.
„Okay,“ řekl, sahaje po své holi, ačkoli by raději sáhl po ní. Ale mýdlo a horká voda měly taky něco do sebe. Po nekonečných hodinách v letadle se cítil potažený špínou. A když si oholil pískově zbarvené, místy prošedivělé strniště z tváří a brady, přestal se podobat vandrákovi a začal opět vypadat jako prosperující zázvorový dealer.
Každý ve Vintage Room, restauraci hotelu Four Seasons, vypadal jako někdo, ať už jím byl nebo nebyl. Whisky jim přistáli na stole s chvályhodnou rychlostí. Ale steakům, které si Rance a Penny objednali, to trvalo podstatně déle. Obsluha byla zdvořilá a pozorná, ale pomalá. Po japonském jídle v letadle se Auerbachovi zdál jeho žaludek prázdný jako mezihvězdný prostor. Nakonec ztratil trpělivost. Když šel číšník okolo, Rance zavrčel: „Co děláte? To čekáte, až ta kráva vyroste, abysteji mohli zabít?“
„Je mi líto, pane.“ Neznělo z toho víc než profesionální politování. „Jsem si jist, že vaše večeře bude zanedlouho hotová.“ S tím odešel. Restaurace nebyla plná, ale i tak tady šlo všechno příliš pomalu.
O pár stolů dál nějaký chlapík se skvělým prošedivělým knírem zamával na svého číšníka. „Povídám,“ zahřměl nezaměnitelným tónem britské vyšší třídy, „umřel někdo v kuchyni sešlostí věkem?“
„No paráda,“ řekla Penny se smíchem. „Nejsme jediní, kde se nemůže dostat k večeři.“
„Ne jediní, kdo umírá hladem, chceš říct,“ zavrčel Rance. Chvíli Angličana studoval. Po chvíli tiše zabručel: „Ať visím, jestli to není Basil Roundbush. Neviděl jsem ho léta, ale musí to být on. Ježíši, to nemůže být nikdo jiný.“
„Ten pašerák zázvoru, se kterým máš spojení?“ zeptala se Penny.
„Jo, ten,“ řekl Auerbach. „Co tady kčertu dělá? Neslyšel jsem, že by to v Anglii zapíchl.“ Odmlčel se. „Když na to přijde a náckové jsou vyřízení, není důvod to v Anglii zapíchnout, chápeš?“ Jeho oči se zúžily. „Možnáje tady obchodně.“
„Jo.“ Pennyiny oči zasvítily. „Možná bychom s ním mohli udělat obchod. Najít někoho takového - nemuseli bychom shánět konexe tady. To by nám mohlo ušetřit spoustu času.“
„JVláš pravdu. I peněz.“ Rance vzal svou hůl a s její pomocí vstal. Dokulhal ke stolu, kde seděl Basil Roundbush a napodobil zasalutování. „Protože ani vy nemůžete dostat večeři, nechcete se navečeřet s mou přítelkyní a se mnou?“
Roundbush na něho pohlédl. Byl tak hezký, že Auerbacha napadlo, jestli bylo moudré pustit ho do blízkosti Penny. Ale už se stalo. A Roundbush řekl tak klidně, jako by se s Auerbachem viděl naposledy předevčírem: „Auerbach, jakože žiju a dýchám.“ Vyskočil na nohy a potřásl mu rukou. „Co děláte v téhle zaostalé Zemi bez večeří?“
„Tak různě. Můžeme si o tom popovídat, jestli si přejete,“ řekl Auerbach. „Já bych vám mohl položit tutéž otázku. A také vám ji položím, až k nám přijdete.“
„Doufám, že si můj číšník časem všimne, kam jsem odešel - nebo dokonce toho, že jsem odešel.“ Roundbush si vzal svůj drink a následoval Auerbacha k jeho stolu. Uklonil se Penny a políbil jí ruku. Zachichotala se jako školačka. Rance věděl, že něco takového udělá.

S kyselým výrazem mávl na číšníka, aby mu donesl další drink. Roundbushův číšník přišel k prázdnému stolu a užasle a zděšeně na nej zíral. Bylo třeba dalšího mávání rukou, aby se situace vyjasnila. Pak se dokonce objevila i večeře.
Nad steakem, který dokonce i Texasan musel uznat za docela dobrý, se Rance zeptal: „ A copak děláte v Kanadě?“
„Musím se postarat o jednu malou, nepříjemnou obchodní záležitost,“ odpověděl Basil Roundbush., Jakýsi David Goldfarb - chlap, který neudělal, co měl. To se nesmí trpět: škodí to obchodu, nemyslíte?“
„Goldfarb?“ Rance našpicoval uši. „Není to ten chlap, kterého jste poslal do Marseille?“
„No, vlastně jo. Jak to k čertu můžete vědět?“ Než stačil Auer-bach něco říct, Roundbush si na svou otázku odpověděl: „Neříkejte mi. že vy jste byli ti lidé, které Ještěři při tom fiasku sebrali. Svět je sakra malý, co?“
„Zatraceně malý, občas,“ řekl Rance.
„Může být, může být.“ Basil Roundbush nonšalantně mávl rukou. „V každém případě ten chlap už s námi nechce nic mít. Ví víc, než by měl, a tak ...“ Pokrčil rameny. „Bohužel, ale takový je někdy život.“
„Podle mě byste ho měl nechat na pokoji,“ řekl Rance. „Koledoval jste si o průser, když jste toho Žida poslal do Reichu. Já bych se na vás taky vysral, kdybyste to zkusil na mně.“
Penny ho pod stolem kopla. Přemýšlel proč, dokud si neuvědomil, že by možná mohli Roundbushoví prodat svůj zázvor. No, teď už voda stejně přetekla hráz. Angličan na něho mrazivě pohlédl. „Obávám se, že mě váš názor příliš nezajímá, starouši. Mám v úmyslu udělat to, co vyhovuje mně, nikoli to, co vyhovuje vám.“
Rance vzkypěl. Bylo mu jedno, kdo ten pitomý Anglán je a jak velké zvíře je. Takhle s ním nikdo nesměl jednat. Nikdo. „Nechte ho sakra na pokoji, pane, nebo si vás podám.“
Penny ho kopla znovu, silněji. I to ignoroval. Myslel si, že potíže tady způsobí ona, a teď je nadělal on. Roundbush se nezačal smát, ale neměl k tomu daleko. Řekl: „Jestli si myslíte, že vaše idiotské názory mohou sebeméně změnit můj názor, starouši, tak se velice mýlíte.“
„Jestli si myslíte, že jenom kecám, starouši, tak máte v hlavě nasráno,“ odvětil Rance. Penny se mu pokusila ukopnout kotník. Ještěři se zase pokusili ustřelit mu nohu. Už neměl strach z ničeho - snad s výjimkou umírání. To mu poskytovalo jakýsi zvláštní druh svobody.
Kdykoli se nyní ozval telefon, ať to bylo doma nebo Saskatche-wan River Widget Works, Goldfarb zvedal sluchátko s jistými obavami. Také měl vždycky po ruce tužku a papír, aby si zapsal telefonní čísla volajících. Pokud šlo o Basila Roundbushe, nebylo mu to přirozeně k ničemu, ale mohlo to mít nějaký význam, kdyby se Angličan rozhodl najmout si nějaké místní grázly.
„Saskatchewan River Widget,“ řekl teď do telefonu, tužku připravenou. „U aparátu David Goldfarb.“
„Ahoj, Goldfarbe. Kdysi jsme se setkali, sakra daleko odtud. Rozumíte?“ Nebyl to Roundbushův hlas. Vůbec to nebyl britský hlas. Ten hlas byl nepochybně americký, a navíc s nějakým divným přízvukem. Chlapík na druhém konci drátu navíc strašně Chraptěl.
To Goldfarbovi připomnělo, kdo to asi je. „Marseille,“ vyhrkl. „Vy jste jeden z těch Yanků, které Ještěři použili, aby chytili Pierra Dutourda.“
„Jasně,“ řekl Američan. „Jmenuji se Rance Auerbach, pokud si nevzpomínáte. Mělo by vás zajímat, co jsem vyslechl, když jsem včera večeřel s chlapem, co sejmenuje Roundbush.“
Goldfarb si už stačil zapsat jeho telefonní číslo. Mohl je bez problémů předat místní policii. Staženým hlasem řekl: „Předpokládám, že mi řeknete, že jste ten, který mě má zlikvidovat.“
Ale ten Auerbach řekl: „Panebože, to ne, vy zatracený blázne. Je-nomjsem se chtěl ujistit, že víte, že po vás starý Basil jde. Řekl jsem mu, aby vás nechal na pokoji, a on mi řekl, abych se šel vysrat. Takže jsem na vaší straně, synku.“
Už dlouho nikdo nebyl na Goldfarbově straně. Ne, to nebyla pravda. Kdyby mu nepomohl Jerome Jones, nikdy by se mu nepodařilo emigrovat z Británie, a bez pomoci George Bagnalla by ještě teď seděl ve vazbě pro nežádoucí imigranty v Ottawě. Jenže Round-bush tady měl své kamarády. Goldfarb opatrně řekl: „Já vím, zeje náš přítel Basil v Edmontona Děkuji.“
„Fajn,“ řekl Auerbach. „Víte taky, že vás chce oddělat?“ „Popravdě řečeno, tak ano,“ odpověděl David. „Tak nějak to beru.
„Řekl jsem tomu čubčímu synovi, že si ho podám, jestli se vám pokusí něco udělat,“ řekl Rance Auerbach. „Dělal, že to neslyší, ale věděl, o čem mluvím. Po tom, když vás poslal do Francie, tak by vás teď už měl nechat sakra na pokoji.“
„To jste udělal?“ řekl Goldfarb užasle. „A co na to řekl on? Nic dobrého, počítám.“
„Zásah první ranou.“ Auerbach se rozkašlal a pak zamumlal: „Zatraceně!“ Sípavě se nadechl. „Ne, neměl z toho moc velkou radost. Ale taky si nemyslí, že bych mu to mohl nějak zarazit.“
Když si uvědomil, jak těžce je Američan tělesně postižený, Goldfarb se obával, že jeho bývalý nadřízený z RAF má pravdu. Ale nechtěl to říct. Místo toho se jen zeptal: „No, a co můžete udělat?“
„Míň, než bych chtěl, sakra, protože tady nebudu dlouho. Ale už jsem dal řeč s některými z místních poldů,“ odpověděl Auerbach. „Je to divné, ale Kanaďané berou takové věci jako vyhrožování smrtí mnohem vážně] i než my dole ve Státech.“
Měl to být vtip? Těžko říct. Goldfarb řekl: „Vy byste takové věci bral vážně?“
Auerbach se zasmál. Vzápětí se znovu rozkašlal. Pak znovu zaklel a řekl: „To jenom dokazuje, že jste nikdy nežil v Texasu.“ Po dalším kole kašle a kleteb pokračoval: „Poslyšte, víte kde sehnat bouchačku, aniž byste musel vyplňovat vagón formulářů?“
„Ne,“ odpověděl Goldfarb. Bylo mu doporučeno - ne, striktně řečeno - aby svou služební zbraň odevzdal, než odjede do Kanady. To také udělal, a vůbec ji nepostrádal, dokud se neozval Basil Round-bush.
„To je špatné,“ řekl Američan. „Problém s hošanyjako náš starý dobrý Basil a jeho kámoši je v tom, že nehrají podle pravidel. Když podle nich budete hrát vy, tak sakra jistě dopadnete blbě.“

„Já vím," řekl David nešťastně. „Ale co můžu dělat? Co s tím vším můžu dělat?"
„No, dobrý začátek by byl, kdybyste se postaral, aby vás nezabili," odpověděl Auerbach.
„Jo, to beru," řekl David Goldfarb. „O to se už nějaký čas pokouším. Co v tom můžete udělat vy?"
„To přesně nevím. Byl bych rád, kdybych tu mohl zůstat déle," řekl Američan. „Dal jsem tu a tam hlášku, ale hovno vím, jestli to k něčemu bude. Zjistit to by stálo trochu práce, protože jsem ty chlapy už dlouho neviděl. A ani tak bych jim nemohl říct všechno o celé téhle záležitosti."
David nad tím chvíli přemítal. Pak řekl: „Znáte nějaké Němce?" a napadlo ho, jestli chce skutečně znát odpověď.
Auerbach chvíli mlčel. Pak řekl: „Jo, vy nejste žádný pitomec, co?"
„Aspoň si to nemyslím," řekl Goldfarb. „Ale jistě, lidé si rádi namlouvají všelij aké věci, které vypadají dost nepravděpodobně."
„Jo, to je fakt," řekl Rance Auerbach. „Okay, tak se toho držte, Goldfarbe. Já se podívám, co s tím můžu dělat já." Zavěsil.
Od protějšího stolu se ozval Hal Walsh: „Doufám, že nemáte nějaké potíže, Davide."
„Ne ... myslím, že ne," řekl David svému šéfovi. Walsh přikývl, ne zcela přesvědčen. Protože ani Goldfarb o tom nebyl zcela přesvědčen, pokrčil jen rameny a vrátil se ke své práci. Chvíli musel studovat nákresy před sebou, než se dokázal upamatovat, na čem sakra před tím pracoval.
Zbytek dne pracoval na poloviční obrátky. Nedokázal se přinutit, aby myslel výhradně na nejnovější projekt, který mu Hal Walsh přidělil. Jeho oči se stále stáčely k telefonu. Když o půl hodiny později zazvonil, David vyskočil. Ale byla to jen Naomi, která chtěla, aby cestou z práce koupil nějaké věci v supermarketu.
„To můžu," řekl.
„To bych řekla," odpověděla jeho žena. „Není to tak těžké, zvlášť když máš v kapse rozumné peníze." Ačkoli větší část svého života prožila v Británii, nikdy si zcela nezvykla počítat v librách, šilincích a pencích. Kanadské dolary a centy jí po této stránce vyhovovaly mnohem lépe.
Domů šel pěšky, jako obvykle, když bylo pěkné počasí; jeho byt byl necelou míli od Widget Works. Pomáhalo mu to udržovat se jakž takž v kondici.
Protože měl na vybranou několik obchodů s potravinami, rozhodl se, že se zastaví v tom, který byl nejblíže k jeho domovu. Procházka byla příjemná, ale táhnout se s plnou taškou bylo zase něco jiného.
Právě přecházel ulici, když uslyšel řev automobilového motoru ve vysokých otáčkách a několik výkřiků: „Pozor!" Rychle se ohlédl. Velký Chevy - ohromné auto pro někoho, kdo byl zvyklý na britské vozy - se řítil přímo na něho a jeho řidič nejevil nejmenší snahu zastavit.
Kdyby byl propadl panice, zemřel by na místě. Takto však počkal, jak nejdéle to bylo možné - snad celou sekundu - a pak se vrhl vpřed. Řidič Chevy nestačil dost rychle zareagovat. Blatníkem se sice dotkl Goldfarbova pláště, ale jinak ho minul.
A pak ten řidič musel dupnout na brzdu, aby nenarazil do vozů, stojících na červenou na nejbližší křižovatce. Ani to však nezvládl dost rychle. David vzápětí uslyšel hřmot drceného kovu a řinčení skla.
Rozběhl se k havarovanému Chevy. Doufal, že jeho řidič proletěl čelním sklem - ani na okamžik nepochyboval, že se ho ten chlap pokusil přejet úmyslně. A jestli ten bastard neskončil s plným ksichtem skleněných střepů, Goldfarb se ho chtěl na pár věcí zeptat. Nebo by tomu parchantovi mohl také otlouct hlavu o dláždění.
Ale řidič neproletěl čelním sklem. Podařilo se mu otevřít dvířka a dal se na útěk. „Chyťte ho!" zařval Goldfarb. „Chyťte toho chlapa!"
V Británii by se za ním lidé rozběhli. David nevěděl, co se stane v Kanadě. Brzy se to dověděl: lidé se za ním rozběhli v čele s raužem, do jehož vozu ten řidič právě narazil. Nějaký muž srazil prchajícího řidiče chvatem, který by mu byl vynesl potlesk na ragbyovém hřišti.
„Málem vás zabil, kamaráde," řekl někdo Goldfarbovi. „Jako by vás vůbec neviděl."
„Oh, ten mě viděl velice dobře," řekl Goldfarb vztekle. „Teď zrovna lituje, že mě minul." Druhý muž na něho pohlédl a zasmál se, domnívaje se, že to byl žert. Když Goldfarb jeho smích neopětoval, chlapík zavrtěl hlavou a odešel.
Goldfarb se o to nestaral, protože zpoza rohu vyjel policejní vůz a zastavil u místa nehody. Muži, kteří se z něho vyhrnuli, byli oblečení spíš jako američtí policisté než jako britští bobbies, ale na tom moc nezáleželo. „Pokusil se mě zabít," řekl Goldfarb jednomu z nich. „Než narazil do toho druhého auta, tak mě málem přejel, když jsem přecházel ulici."
„Pravděpodobně opilý," řekl policista.
„Ne, já to myslím vážně," trval na svém David. „Pokusil se mě zabít. Najížděl na mě, ale mně se podařilo uskočit."
Teď na něj pohlédli oba policisté. Jeden z nich řekl: „Pak by možná bylo lépe, kdybyste s námi jel na stanici, pane, a podal výpověď."
„S radostí, jestli mi odtud dovolíte zavolat manželce, aby věděla, že jsem v pořádku a že přijdu později," odpověděl Goldfarb. Policista přikývl. Na stanici se vezl Goldfarb na předním sedadle. Muž, který se ho pokusil zabít, seděl vzadu. Nikdo z nich po celou cestu nepromluvil ani slovo.
Johannes Drucker se potil ve své kombinéze a čekal, až Ještěři otevřou dveře jeho cely na palubě hvězdné lodi, kterou se kdysi pokusil zničit. Přesně v určenou dobu se dveře odsunuly. Muž - Drucker předpokládal, že to byl muž - stojící na chodbě řekl: „Pojďte se mnou."
„Bude vykonáno, nadřízený pane," odpověděl Drucker.
Ještěrova ústa se otevřela: gesto, které Rasa používala pro smích. „Já jsem žena," řekla. „Jmenuji se Nesseref. Teď pojďte. Můj raketoplán čeká v rotační ose lodi."
„Bude vykonáno, nadřízená paní," řekl Drucker, zdůrazňuje to slovo a navíc přidávaje zdůrazňovací zakašlání. To přimělo Nesseref, aby se znovu zasmála.

Když vyšel na chodbu, uviděl tam čekat dva ozbrojené Ještěry, aby se ujistili, že nepůjde někam, kde nemá co dělat. Teď, když ho konečně propouštěli na svobodu, neměl německý astronaut v úmyslu udělat něco podobného, ale on by jim také nevěřil, kdyby sejejich role obrátily. Přál si, aby se ty role někdy obrátily.
Následoval Nesseref ke střední ose lodi. Za ním šli strážní. S každou další palubou blíže ke středu lodi si připadal lehčí. Když dorazili k rotační ose, nevážil už vůbec nic.
Nesseref nastoupila do raketoplánu jako první. Pak zavolala: „Nastupte. Mám tady akcelerační křeslo tvarované pro Tosevany.“
„Děkuji vám,“ řekl Drucker a uposlechl. Křeslo vypadalo jako americký výrobek. Upoutal se v něm. Nesseref neztrácela čas používáním manévrovacích trysek, aby se vzdálila od hvězdné lodi. Drucker sledoval její práci v tichém uchvácení. Nakonec ticho porušil: „Vaše loď má mnohem automatizovanější řízení než návratový stupeň, se kterýmjsem létal.“
„To je taky dobře,“ odvětila Nesseref. „Já si myslím, že vy Tosevané musíte být blázni, když létáte do kosmu na vašich nedokonalých strojích.“
„Používali jsme, co jsme měli,“ odpověděl Drucker a pokrčil rameny. Řekl to v minulém čase: Reich v dohledné době nebude létat do kosmu. Jestli Rasa prosadí svou - a to bylo velice pravděpodobné - Němci do kosmu nepoletí už nikdy. Zeptal se: „Teď, když se vracím na Tosev 3, kde v Německu mě vysadíte?“
„U města, které se jmenuje Norimberk,“ odpověděla Nesseref. „Takové jsou mé rozkazy.“
„Norimberk?“ Drucker vzdychl. Varovali ho, ale přece jenom ... „To je daleko na jihu země, a můj domov je na severu. Nemohla byste najít nějaký bližší přístav raketoplánů?“
„Žádný bližší fungující přístav raketoplánů tam není,“ odpověděla Nesseref. „Ve skutečnosti je Norimberk jediný fungující přístav v tomto subregionu. To vám nikdo neřekl?“
„Ano, to ano,“ připustil Drucker nešťastně. „Ale pro mě to stále představuje velký problém. Jak se mám dostat z Norimberka domů? Budou fungovat železnice? Dají mi lidé na zemi peníze na cestu?"
„O tom nic nevím,“ řekla Nesseref lhostejně. „Mám rozkaz vás vysadit v přístavu raketoplánů v blízkosti Norimberka. To taky udělám.“
A udělala to, se zručností, která převyšovala všechno, k čemu se v tomto směru dobrali Němci. Jedním krátkým zážehem hlavního motoru opustila oběžnou dráhu. Její trajektorie téměř nepotřebovala korekce. Další zážeh motoru zastavil raketoplán nad tarmakem přístavu a jeho přistávací vzpěryjemně dosedly na zem.
Nesseref otevřela poklop. Příjemný vzduch německého léta se smísil s horkou, suchou atmosférou, které dávali Ještěři přednost. „Vystupte,“ řekla Nesseref. ^Nechci se vystavovat radioaktivní kontaminaci víc, nežje nezbytně nutné.“
„Bude vykonáno.“ Drucker sestoupil po žebříku a položil nohu.
Nikdo, ani Ještěr, ani člověk, ho nepřišel pozdravit. Teď, když byl tady, musel se o sebe postarat sám. Podíval se tam, kde se kdysi tyčila světoznámá silueta Norimberka. To už nebyla pravda. Některé z mohutných budov prostě zmizely, ostatní se změnily v hromady trosek. Zavrtěl hlavou a tiše, smutně hvízdl. Bez ohledu na to, jak tvrdě se Reich zachoval kněmu a kjeho rodině, byla to stále jeho vlast. Pohled na její neštěstí ho bolel.
Němí! jsem se obtěžovat útokem na tu hvězdnou loď, pomyslel si. Válka byla v té chvíli už stejně prohraná. Měl jsem se svou A-4 5 přistát v nějaké neutrální zemi - v USA, možná v Anglii - a nechat se internovat.
Na to už ale bylo pozdě. Vlastně bylo pozdě na všechno. Když zahájil útok proti hvězdné lodi Ještěrů, doufal, že zanikne v záblesku slávy. Takové štěstí však neměl. A teď se musel vypořádat s následky toho, že přežil déle, než předpokládal.
Znovu se rozhlédl po betonové ploše. Ne, nikoho nezajímalo, že je tady. V kapse neměl ani fenik: proč by si měl brát peníze do kosmu? Kde by je tam mohl utratit? Ale tady zněla otázka jinak: jak se obejít bez nich? Kde sežene jídlo? A i kdyby je sehnal, jak by za ně zaplatil?
Musel na sever. To bylo jediné, co věděl. Vzdušnou čarou byl Greifswald přibližně pět set kilometrů od Norimberka. Jenomže na něho žádné letadlo nečekalo. Bude muset jít pěšky, a nejspíš bude muset ujít mnohem víc než pět set kilometrů.
Kdo to byl, kdo řekl: Cesta dlouhá tisíc mil musí začít jedním krokem? Snad nějaký Číňan, pomyslel si. Udělal ten první krok na cestě do Greifswaldu. Zanedlouho vyšel z přístavu raketoplánů. Zároveň objevil, že přístav je chráněn bateriemi protiletadlových děl a řízených střel. Jejich obsluhy mu nevěnovaly sebemenší pozornost. Měl právo tady být. Raději nedomýšlel, co by se stalo, kdyby tomu bylo jinak.
Pak se dostal na silnici, vedoucí k severovýchodu. Vydal se po ní. To byl obecně směr, kterým potřeboval jít. Občas míjel rozbitá městečka či vesnice. Tu a tam se napil z rybníka.
Napadlo ho, kolik radioaktivity tím do sebe dostal. Na tom však moc nezáleželo, protože s tím stejně nemohl nic dělat. A také se podivil, proč na silnici neexistuje žádná automobilová doprava. Ale na to zanedlouho přišel: Ještěři silnici poničili stovkami malých bomb. Pamatoval se na ty zbraně ze starých časů, kdy býval řidičem tanku. Jeho Panther takové překážky hladce překonával.
Po pár kilometrech narazil na pracovní partu, která zasypávala krátery. Žádné buldozery, žádné traktory, žádná mechanizace jakéhokoli druhu. Jen muži s lopatami, krumpáči, motykami a sochory, pomalu a metodicky zasypávající jednu jámu za druhou. Podle oblečení byli někteří z nich místní sedláci, ostatní demobilizovaní vojáci Wehrmachtu ve špinavých šedých uniformách. Těžko říct, která z obou skupin se zdála unavenější a sklíčenější.
Nějaký voják uchopil vědro a zvedl si je k ústům. Víc Drucker nepotřeboval vidět. Zamával na muže a zavolal: „Hej, mohu se taky napít z toho vědra?“
„Kdo k čertu jste?“ zeptal se chlapík, který právě dopil. Voda mu stékala po špatně oholené bradě. „A co je to za bláznivou uniformu?“ ukázal rukou na Druckera.
Drucker pohlédl na svou kombinézu. Reich míval tisíce rozličných uniforem, téměř tolik, kolik druhů tělních kreseb měla

Rasa. Nikdo se nedokázal vyznat ve všech. Drucker se představil a dodal: „Podplukovník, Říšské raketové síly. Byl jsem zajat v kosmu a Ještěři mě orávě propustili. Popravdě řečeno, pokouším se přijít nato, co dál.“
„Raketové síly, he?“ Voják se odmlčel, aby si otřel rukávem zpocené čelo. „Vy jste nám tak byli platní.“ Ale podal Druckerovi vědro. Byla v něm pouze studená voda, ale chutnala mu jako tmavý ležák. Když Drucker konečně vědro odložil, muž, který mu je podal, se zeptal: „Tak kam máte namířeno, HerrRaketier? “
„Do Greifswaldu,“ odpověděl Drucker. Když viděl, že to nikomu nic neříká, upřesnil to: „To je blízko Peenemunde, u Baltu.“
Ach, so.“ Demobilizovaný voják zvedl obočí. „Jestli je to blízko Peenemunde, zbylo z toho vůbec něco?“
„To nevím,“ řekl Drucker smutně. „Mám tam - každopádně jsem měl - ženu a tři děti. Musím se po nich podívat.“
„Mnoho štěstí,“ řekl muž, který mu dal napít. Znělo to, jako by si myslel, že Drucker bude potřebovat víc než pouhé štěstí. Drucker se obával, že si myslí totéž. Po chvíli bývalý voják poznamenal: „Zatracený kus cesty odtud k Baltu. Jak se tam chcete dostat?“
„Pěšky, když budu muset,“ odvětil Drucker. „Došlo mi, jak vypadají silnice. Jezdí nějaké vlaky?“
„Pár,“ odvětil bývalý voják Wehrmachtu. Ostatní pracovníci, na kterých bylo vidět, že uvítali příležitost dát si přestávku, chmurně přikývli. Když voják pokračoval: „Ale zatraceně málo,“ přikývli znovu. Ukáral rukou: „A sám vidíte, jak vypadají dálnice. To není jen tahle jediná. Všechny vypadají stejně. Ti smradlaví Ještěři nás paralyzovali. Lidé hladoví, protože není jak dopravovat potraviny.“
„A všechno, co seženete, stojí desetkrát víc,“ dodal další z dělníků. „Říšská marka už nestojí ani za ten papír, na kterém je vytištěna.“
„Au.“ Drucker sebou trhl. „Tím jsme prošli po první světové válce. Musíme to zažít znovu?“
Bývalý voják řekl: „Když mají všichni peníze a není co kupovat, ceny se vyšplhají až ke stropu. To je život.“ Odplivl si. „S celou touhle sračkou si budu dělat starosti, až na to budu mit čas. Zrovna teď jsem jenom rád, že ještě vůbec dýchám. Zatracená spousta lidí v Reichu už nedýchá.“
„Hej, Karl,“ řekl jeden z dělníků. Několik mužů dalo hlavy dohromady a mluvili příliš tiše, než aby Drucker zaslechl, co říkají. Chvíli si mezi sebou cosi předávali. Ale nerozeznal ani, co to dělají.
Už ho skoro napadlo, jestli by se neměl otočit a upalovat odtud, co nohy stačí, když svou poradu skončili. Bývalý voják Wehrmachtu - Karl - se k němu otočil a podal mu nepříliš silný svazek bankovek. „Tu máte, plukovníku,“ řekl. „Za to seženete jídlo tak na dva, tři dny.“
„Velice vám děkuji!“ zvolal Drucker. Podle toho, co viděl, žádný z dělníků na silnici nevypadal, že má nazbyt. Ale viděli, že on nemá vůbec nic, tak sáhli do kapes. Pohybem hlavy se jim uklonil. „Děkuji vám z hloubi srdce.“
„Není zač,“ řekl Karl. „My všichni víme, čím procházíte. My tím procházíme taky - s výjimkou těch, kteří tím už prošli. Teď se pokoušejí vyjít na druhé straně. Doufám, že se dostanete do Greifswaldu. Doufám také, že najdete svou rodinu.“
„Díky,“ řekl Drucker znovu. A když svou rodinu nenajde, bude se muset... pokusit vyjít na druhé straně. Ta fráze mu připadala až příliš příhodná. Ještě jednou jim kývl na pozdrav a znovu se vydal na cestu, k severu, domů.
Když nacisté obsadili Polsko, vybudovali v Treblince obrovskou továrnu na smrt. Právě budovali další, ještě větší, u Osvětimi -Auschwitzu, jak tomu říkali německy - když přišli Ještěři. Mordechaj Anielewicz toužil po pomstě na trýznitelích Židů po celou generaci. Nyní ji měl. A teď, když ji měl, objevil pošetilost takových přání.
Mohl cestovat, kamkoli uznal za vhodné, ve značně zredukované Velkoněmecké říši. Jako vůdce polských Židů, který bojoval bok po boku s Ještěry proti nacistům už ve dvou válkách - a jako člověk, kterému jeho přátelé mezi Ještěry pomohli, jak nejlépe mohli - měl plnou podporu Rasy. Než vstoupil do Německa, dostal od úřadů Rasy v Polsku doklad, který ho opravňoval vyžadovat pomoc od vojáků Rasy, okupujících Reich. Měl také doklady v němčině, k zastrašení biirgermeistrů a ostatních úředníků.
Na co nepomyslel, to byla skutečnost, jak málo německých úředníků, které by mohl zastrašit, tu zbylo. Ještěři odvedli skutečně úžasnou práci při zničení té části Německa, která na západě bezprostředně sousedila s Polskem. V abstraktní rovině to věděl. Útok Wehrmachtu na Polsko se vyčerpal v neposlední řadě proto, že Němci nedokázali svou útočící armádu zásobovat. Když vstoupil do Německa, uviděl přesně, co to v praxi znamenalo.
Kreuz, kde Mordechai vstoupil na území Reichu, byl zasažen bombou z výbušného kovu. Střed města prostě zmizel, s výjimkou jedné kostelní věže a části nějakého továrního komína, které stále trčely k nebi jako prsty kostlivce. Směrem od centra se lesklý zesklovatělý povrch postupně měnil v obvyklé hromady zřícenin.
Tohle nacisté udělali s Lodží, pomyslel si Anielewicz. Tohle udělali s Varšavou a spoustou jiných měst. Ale sami utržili víc ran, než rozdali - to bylo zcela jasné. Zeptal se nějakého důstojníka Rasy: „Kolik německých měst bombardovala Rasa zbraněmi z výbušného kovu?“
„To přesně nevím,“ odpověděl ten muž. „Nepochybně mnoho desítek. Nejspíš stovky. Němci byli tvrdohlaví a neústupní. Mohli se vzdát dlouho předtím, než to udělali. Neměli žádnou naději, že nás porazí, a tím, že odmítali zanechat toho pošetilého boje, jen způsobili další utrpení své vlastní populaci.“
Desítky. Nejspíš stovky. Ta odpověď byla dost děsivá, už když ji Mordechai slyšel poprvé. Stala se však daleko děsivější, když přišel do provizorní nemocnice na okraji toho, co bývalo Kreuzem. Ve stanech a přístřešcích se tísnili lidé zmrzačení, oslepení a strašlivě popálení jaderným výbuchem. Hrstka lékařů, sester a civilních dobrovolníků byla zoufale přepracovaná a neměla skoro žádné léky a nástroje , j imiž by mohla pomoci svým pacientům.
Mordechaj si tuto provizorní nemocnici vynásobil desítkami, nejspíš stovkami. Zachvěl se, ačkoli byl teplý, příjemný den. Jakým zázrakem přežili vůbec nějacíNěmci?
Přistoupil k němu obrýlený doktor v dlouhém, nepříliš čistém bílém plášti. „Vy jste osoba, která má u Ještěrů určitý vliv,“ prohlásil tónem, nepřipouštějícím odmluv. „Musíte být, abyste mohl být čistý, dobře naježený a mohl takto

cestovat.“
„A co kdyžjsem?“ zeptal se Mordechaj.
„Pokusíte se pro nás získat nějaké zdravotnické potřeby,“ řekl doktor, opět jako by citoval nějaký přírodní zákon.
„Vidíte, jaký jich máme nedostatek.“
Pokora, pomyslel si Anielewicz. Nahlas řekl: „Žádal byste to ode mě, i kdyžjsem Žid?“ Nechal svoji němčinu sklouznout do jidiš. Jestli mu ten doktor - nacistický doktor, pomyslel si - nedokázal porozumět, tím hůř pro něho.
Ale ten muž jen pokrčil rameny. „Žádal bych o to, i kdybyste byl samotný Satan,“ odpověděl. „Potřebuji ty věci. Moji pacienti je potřebují.“
„Nejste jediný, kdo je potřebuje,“ podotkl Anielewicz.
„Proto má potřeba není méně naléhavá,“ řekl doktor.
Ze svého hlediska měl možná i pravdu. Trpící Němci netrpěli o nic méně než trpící Židé. Anielewicz si přál, aby to mohl popřít. Ale kdyby to dokázal, co jiného by byl, než zrcadlový obraz nacisty? Drsně řekl:, ‚Podívám se, co se dá dělat.“
Podle toho, jak se na něho lékař podíval, bylo zřejmé, že si myslí, že lže. Ale on se o té věci skutečně zmínil prvnímu důstojníkovi Rasy, s nímž se setkal pár kilometrů od Kreuzu. Ještěr odpověděl: „Já chápu potíže toho doktora, ale počet zraněných Němců dalece převyšuje naši schopnost opatřit všem lékařům všechny požadované léky. Uděláme, co můžeme. Možná to nebude mnoho a možná to nebude včas, ale vyvineme úsilí.“
„Děkuji vám,“ odpověděl Mordechai. Tak, řeklo jeho svědomí. Úleva. Také jsem vyvinul úsilí.
Pokaždé, když přijel do nějaké vesnice, vyptával se na vojáky, kteří vedli do Německa Židy z Polska. Většinou místo odpovědi viděl jen prázdné pohledy. Pár lidí se na něho zle mračilo. Nacistické učení zapustilo hluboké kořeny. Tito Němci se dívali na Žida - možná prvního, kterého kdy osobně viděli, a určitě prvního po mnoha letech -jako by to byl vtělený Satan.
Většina Němců se však před ním hrbila. Stačilo mu málo, aby si uvědomil, že i to byl pozůstatek nacistického učení. Měl autoritu: proto ho bylo třeba poslechnout. Kdyby ho neposlechli, mohlo by se vesničanům přihodit něco strašného. Zdálo se, že jsou o tom přesvědčeni. Občas si přál, aby to byla pravda.
Žádný z Němců, kterých se ptal, nevěděl nic o jeho ženě, synech a dceři. Nikdo z nich neviděl žádného beffela. Považoval za rozumné vyptávat se na Pancéře; cizí zvířátko by možná lidem spíš utkvělo v paměti než pár Židů. Ta logika byla dobrá, ale neměl s ní štěstí.
Dojel do malého městečka jménem Arnswalde, právě když se Slunce ukládalo ke krátké severoněmecké letní noci. Vzhledem k poválečné inflaci říšské marky byly polské zloté v jeho peněžence lepší než zlato. Dal si k večeři skvělou pečenou kachnu s kopcem červeného zelí a tolik dobrého ležáku, kolik dokázal vypít, a to všechno za cenu dvou j ablek v Polsku.
Muž, který mu vystrojil tento hodokvas, byl jeden z těch, kteří se k okupantům lísali. „Vezměte si zbytek s sebou, pane,“ řekl. „Bude se vám hodit k snídani.“
„Správně. To udělám. Díky,“ řekl Mordechai. „Ale máte dost pro sebe?“
„Ach, ja,“ odpověděl Němec se smíchem, který mohl být veselý, ale také možná nervózní. „Kdy jste slyšel o hospodském, který umřel hladem?“
Nevypadal, že by mu hrozilo bezprostřední nebezpečí hladovění (ve skutečnosti byl dost obtloustlý), takže si Anielewicz bez výčitek svědomí vzal kachnu a nějaké zelí. Hospodský mu nato dokonce dal starý, otlučený hmec. Buď byl ten člověk velkorysý od přírody, nebo byl hlupák - nebo měl zlotý ještě větší cenu, než si Mordechai myslel.
Když vyšel z hospody, nad Arnswalde ležel soumrak. Právě nasedal na své kolo, když k němu přistoupila nějaká mladá, plavovlasá žena. Ukázala na hrnec a přešla rovnou k věci: „Vy tam máte jídlo?“ „Ano,“ řekl, dívaje se na ni. Před nedávnem bývala pravděpodobně velice hezká - dokonalá árijská princezna, pomyslel si. Teď však měla vlasy rozcuchané a nemyté a tvář a nohy pod kratičkou sukní vyhublé. Nakrčil nos. Dlouho se nekoupala.
Znovu šla rovnou k věci. „Dejte mi najíst, a můžete mě mít.“ „Prosím.“ Podal jí hrnec. „Vezměte si to. Nechci vás, ne na tohle. Hledám svou ženu a děti.“
Vytrhla mu hrnec z rukou, jako by se bála, že změní svůj názor. „Děkuji vám,“ řekla. „Vy jste jeden z těch slušných. Pár jich existuje, ale jenom pár, věřte mi.“ Pohlédla směrem k hospodě a odplivla si. „On ne - ten to bere všechno obchodně, věřte mi.“
Mordechai si povzdechl. Jaksi ho to nepřekvapovalo. Ta německá dívka, koneckonců, neměla žádné zloté, kterými by zaplatila za pečenou kachnu.
Teď řekla: „A kdo jsou ti vaši lidé? Možnáje znám.“ „Pochybuji,“ řekl suše. „Jsou to Židé. Wehnnachť}& odvlekl z Wi-dawy v Polsku. Žena mého věku, dívka, dva chlapci - a beffel, jestli víte, co to beffel je. Jedno z domácích zvířat Ještěrů.“
Zavrtěla hlavou. „Židé,“ řekla užasle. „Myslela jsem, že už žádní Židé nejsou. Myslela jsem, že byli - jakje to slovo - vyhlazeni, to je ono.“
V Německu, v celé Velkoněmecké říši, Židé byli skutečně vyhlazeni, nebo alespoň téměř vyhlazeni. „S jedním mluvíte,“ řekl Mordechai, ne bez jisté pochmurné pýchy.
„To je legrační.“ Smích německé dívky byl nucený. „Kdybyste se se mnou byl vyspal, měla bych potíže za pohlavní styk s Židem.“
„Možná,“ řekl Anielewicz. „Možná taky ne. Ty zákony se teď určitě změní, víte.“ Byl zvědav, jestli se změní, jestli se Ještěři pokusí vnutit Reichu toleranci. Napadlo ho, jestli na tom záleží, ať tak nebo tak. Lidé, které by se Němci museli naučit tolerovat, byli už mrtví... vyhlazeni, j ak říkalo to děvče.
„Kdo by si byl pomyslel, že by Žid mohl být slušný?“ zamumlala téměř neslyšně, spíš pro sebe. Pravda, naučila se to, co ji učili její učitelé.

„Co byste řekla, kdybych já řekl: 'Kdo by si byl pomyslel, že nějaký Němec může být slušný?'“ Mordechai nevěděl, proč se namáhal. Možná proto, že si myslel, že by mohla něco pochopit. Možná jen proto, že to navzdory špíně a vyhublostí z hladu byla hezká dívka, a určité části jeho já, té věčně optimistické mužské části, by vůbec nevadilo se s ní vyspat.
Zamyšleně nakrčila čelo. Věděla, že se jí snažil říct něco důležitého, ale za boha nedokázala přijít na to, co. „Ale Němci, Němci jsou slušní,“ řekla, jako by citovala přírodní zákon.
Pojednou měl Anielewicz chuť jí hrnec s kachnou sebrat zpátky. Jediný důvod, proč to neudělal, byl ten, že by jí tím potvrdil všechno to nejhorší, co si myslela o Židech. Němci vždycky poznali, když se ubližovalojim, ale nikdy si nevšimli, kdyžoni ubližovali ostatním.
Dívka neměla tušení, co mu procházelo hlavou. Řekla: „Jestli hledáte ty lidi, tak armáda za války ustupovala dál k severozápadu. Jestli sebou ty lidi měla, tak by měli být tam.“
„Díky,“ řekl Anielewicz. I ona se tedy pokoušela být slušná. „Myslím tedy, že se tím směrem vypravím.“
„Doufám, zeje najdete,“ řekla. Mordechai přikývl. Možná něco málo pochopila. Dívka pokračovala: „Můžete se dnes vyspat v mé posteli, jestli chcete. Myslím jen vyspat, nic víc.“
Usmál se. „Nemyslím, že by to bylo dobré. Kdybych to zkusil, chtěl bych víc než spaní.“ Usmála se také; považovala to za poklonu, jak také doufal. A vlastně ani nelhal. Kývl jí na pozdrav, nasedl na kolo a rozjel se k severozápadu.
Kassquit věděla, že ta chvíle přijde. Byla si toho vědomá od chvíle, í.dy raketoplán dopravil Jonathana Yeagera na palubu její hvězdné lodi. Dříve či později se vrátí na povrch Tosevu 3. Dopadlo to tak, že to bylo později, protože válka, která vypukla s Německem, učinila jeho návrat domů nebezpečným. Nyní však čas jeho návratu nadešel.
Kassquit to věděla, to ano, ale nikdy si nepředstavovala, jak moc to bude bolet,
„Kdyby nebyla ta válka,“ řekla, když si metodicky balil šaty a ostatní své potřeby do vaku, v němž ái je přivezl, „kdyby nepřišla ta válka, říkám, odletěl bys mnohem dřív. Možná by to bylo lepší, protože si nemyslím, že bys mi tolik chyběl, kdyby naše známost bývala kratší.“
„Já?“ Ve výrazu Jonathana Yeagera se zračilo pobavení nebo přátelství, nebo možná potěšení - a možná všechny ty tři pocity zároveň. „Nadřízená paní, jsem pouze divoký Velký Ošklivec. Kolikrát jsi to sama řekla, když jsme se seznamovali?“
Mluvil teď řečí Rasy mnohem plynněji, než když poprvé přiletěl na hvězdnou loď. Se zdokonalenou vyjadřovací schopností se dostavil i lehce ironický pohled na svět, který Kassquit připomínal elektronické zprávy, které posílal jeho otec, když předstíral, že je muž Rasy. Bylo možné, aby taková věc byla dědičná? Kassquit si to nemyslela, ale věděla, jak nevědomá je, pokud jde o genetiku Tosevanů.
V každém případě to však v této chvíli nebylo ani zdaleka nejdůležitější z toho, co měla na mysli. Řekla: „Nedělej se menším, než jsi. Jsi ta nejvíce vzrušující věc, která se mi kdy přihodila.“ Použila zdůrazňovací zakašlání. Ne že by to bylo zapotřebí. Věděl, co cítí.
Objal ji a pohladil. Nikdy netušila, jak stimulující může být dotyk druhého. Samozřejmě, žádný muž Rasy se jí nikdy s takovým úmyslem nedotkl. Ale dotyky Jonathana Yeagera sejí iíbily, i když neměl právě v úmysluji vzrušit.
„Nemohu tady zůstat,“ řekl nyní. „Ty víš, že nemohu. Tvé místo je tady; mé místo je dole na povrchu Tosevu 3. Jednoho dne, jestli si to dokážeš nějak bezpečně zařídit, mě budeš muset navštívit.“
Ttomalss s tím nebude souhlasit. To Kassquit věděla. Bude se odvolávat na nebezpečí nakažlivých chorob. Bude v tom dokonce i upřímný. Ale také se bude bát pustit ji dolů, protože se bude obávat vlivu divokých Velkých Ošklivců na ni. A nepovolí to, i když ho kvůli tomu bude trápit.
Jonathan Yeager ji trápil svým odchodem, Z očí jí vyhrkly slzy a koulely se dolů po tvářích. Jonathan se odvrátil. Nebyl to výraz znechucení, jak by tomu bylo u muže Rasy. Tolik Kassquit věděla. Byly to rozpaky. Jonathan Yeager byl slzami citově zranitelný do takové míry, zeji to udivovalo.
Řekla: „Než jsi sem přišel, neuvědomovala jsem si, jak důležitá část mé osobnosti nebyla plně rozvinutá. Protože jsem si to neuvědomovala, nevěděla jsem, co mi schází. Teď, když to vím, připadá mi budoucnost mnohem osamělejší než předtím.“
„To je mi líto, nadřízená paní,“ odpověděl Jonathan Yeager. „Nepřišel jsem sem proto, abych ti způsobil bolest. Přišel jsem proto, abych tě potěšil, abys byla šťastná. Doufal jsem, že se mi to podařilo.“
„Ty víš, že ano!“ zvolala Kassquit. „Ale protože jsi mě učinil tak šťastnou, činíš mě smutnou tím, že už mě nebudeš činit šťastnou.“
To znělo zašmodrchaně i jí, ale Jonathan Yeager neměl potíže si to přebrat. Řekl: „Stále na tebe budu vzpomínat. Vždycky tě budu mít rád. I kdyby přišel čas, kdy bychom nemohli být víc než jen přáteli, budeme vždycky přáteli.“
„Proč by měl přijít čas ...?“ Kassquit si odpověděla na svou vlastní poloviční otázku: „Tosevanská smlouva pářit se výlučně s jedním jediným partnerem.“
„Ano, to je pravda,“ přisvědčil divoký Velký Ošklivec.
„Myslíš, že příležitostně vstoupíš do jedné z těchto smluv.“ Kassquit věděla, že její slova znějí hořce, ale nemohla si pomoci.
Jonathan Yeager kývl hlavou, pak udělal souhlasné gesto Rasy. „Je to pravděpodobné. Většinamužů a žen to dělá.“
„A v tom případě se nebudeš chtít pářit se mnou?“ zeptala se Kassquit.
Divoký Tosevan zakašlal a odvrátil pohled. „To není tak, že bych nechtěl,“ řekl. „Ale pak bych neměl. Když se ukáže, že se smlouva o výlučném páření nedodržuje, brzy se dostaví komplikace. A mys-líri>, že tosevanská sexualita je dost nesnadná i bez komplikací.“
Pokud Kassquit viděla, každá sexualita byla nesnadná. Snažit se vyjít vstříc partnerovým potřebám a snažit se vyhovět svým vlastním potřebám s partnerem, plně nerozumí vašemu tělu, protože jeho je odlišné - to bylo obtížnější než jistoty

autoerotiky. Ale člověk se při tom necítil tak osamělý. Nechápala to, dokud na palubu hvězdné lodi nepřišel Jonathan Yeager.
A teď se před Kassquit rýsovala další samota. Jonathan Yeager pravděpodobně vstoupí do jednoho z těch výlučných partnerství. I kdyby to neudělal, bude mít dole na povrchu Tosevu 3 spoustu příležitostí k páření. Uvažovala, jestli ona někdy najde nějakou další. Podle toho, co o věcech věděla, zdálo se to nepravděpodobné.
Do jaké míry to Jonathan Yeager chápal? Intelektuálně si toho musel být vědom; vysvětlovala mu to, až už tím byl pravděpodobně unaven. Ale znamenalo to pro něho něco? Někdy si Kassquit myslela, že ano, někdy zase, že ne.
Teď však už o tom neměla čas uvažovat. Zasyčení ode dveří ohlásilo přítomnost návštěvníka. Av té chvíli to mohl být pouze jediný návštěvník. „Pilot raketoplánu!“ zvolal Jonathan Yeager.
„Ano, pilot raketoplánu,“ řekla Kassquit smutně. Nasadila si umělý dráp, aby otevřela dveře.
Na chodbě stál nějaký muž Rasy. „Který z vás velkých Ošklivců je ten, který se nazývá Jonathan Yeager?“ zeptal se, komolíc jméno.
Jonathan Yeager se zasmál hlasitým tosevanským smíchem, pak řekl: „Tojsem já.“ Otočil se ke Kassquit. „Na shledanou. Doufám, že se ještě sejdeme. Vím, že na tebe nikdy nezapomenu.“ „Na shledanou,“ řekla, a objala ho.
Pilot raketoplánu od nich odvrátil oba oční výčnělky. „Nechutné,“ zamumlal pro sebe. Kassquit předpokládala, že to neměla slyšet, ale slyšela to. Po chvíli pilot raketoplánu řekl hlasitěji: „Jste připraven, Jonathane Yeagere? Startovní okno nepotrvá věčně, pokud si toho nejste vědom.“
„Jsem si toho vědom.“ Jonathan Yeager sebral vak s věcmi, které si přivezl z povrchu Tosevu 3. „Jsem připraven.“
„Tak tedy pojďme,“ řekl pilot raketoplánu. Kassquit za nimi zavřela. Dveřní panel se tiše zasunul; inženýři Rasy se ve své práci vyznali. Po mnoho let ji její kabina připadala jako útočiště, místo, kde nebyla cizincem na hvězdné lodi - vlastně na celém světě - kde nikdo jiný nebyl jako ona.
Nyní jí ta kabina náhle připadala jako vězení, jako past. Když se podívala na matraci, představila si páření s Jonathanem Yeagerem. Všechno, co jí teď zbylo, byla představivost a paměť. Ten divoký Velký Ošklivec byl pryč. Nevrátí se brzy, pokud se vůbec někdy vrátí.
„Co budu dělat?“ zašeptala Kassquit.
Vědela, co by se očekávalo od ženy Rasy - že se vrátí k tomu, co bylo předtím, jako by se nic nestalo. Když muži a ženy Rasy neměli pálící období, sexualita pro ně nic neznamenala. Budou předpokládat, že ani pro ni nic neznamená. Přála si, aby tomu tak bylo. Ale přála si to jenom část jejího já. Zbytek toužil po opaku.
„Co budu dělat?“ řeklaznovu.
Nikoli poprvé si přála, aby si byli Němci zvolili k zahájení svého útoku na Rasu nějaký jiný okamžik. Důvod tohoto přání byl jedinečný. Kdyby Jonathan Yeager nebyl donucen zůstat na palubě hvězdné lodi tak dlouho, nevyvinula by se u ní taková citová vazba na něho. Její život by byl jednodušší..
Ale teď už chápeš lépe, jaké je to být Tosevanem, přemítala. Teď víš, že jsi jen ubohou kopií žerty Rasy. Polovina její bytosti byla ráda, že to ví. Druhá polovina by se bez toho s radostí obešla.
Vzdychla. Nikdy se nestane řádnou ženou Rasy. A nikdy se nestane ani řádným Velkým Ošklivcem. Co jí tedy zbývá? Ráda bych věděla, jestli bych se dokázala stát řádným Rabotevem nebo Halles-sianem. Zasmála se své vlastní hlouposti. Proč taky ne? Nikomu jinému by to k smíchu nepřipadalo.
Ale její smích se rychle vytratil. Co bude dělat - teď, když je zase sama? Ta otázka zůstávala. A nenabízela se žádná odpověď.
Reproduktor vedle dveří znovu zasyčel; někdo venku se dožadoval její pozornosti. „Kdo je to?“ zeptala se Kassquit.
„Já, Ttomalss. Mohu vstoupit?“
„Ano, nadřízený pane.“ Kassquit mu otevřela dveře, a sklonila se do uctivého postoje. „Zdravím vás, nadřízený pane.“
„A já zdravím tebe, Kassquit,“ řekl psycholog. „Přišel jsem se tě zeptat na tvé pocity - teď, když se ten divoký Velký Ošklivec jménem Jonathan Yeager vrací na povrch Tosevu 3.“
„Ano, to můžete.“ Kassquit si neuvědomila, jak sarkasticky to zní, dokud ta slova nevypustil z úst.
Ttomalss vydal dotčené zasyčení. „Tvé blaho je pro mě značně důležité, víš, nejen z osobních důvodů, ale také kvůli tomu, co se snažím zjistit o úspěšné integraci kulturních modelů Rasy v rámci omezení daných tosevanskou biologií.“
„Ano, to chápu, nadřízený pane, a omlouvám se,“ řekla Kassquit, vcelku upřímně. „Jak se cítím?“ Zhluboka se nadechla. „Zmatená by možná bylo to nejlepší slovo. Emocionálně se toho pro mě přihodilo příliš mnoho, a stalo se to příliš rychle, abych si mohla být zcela jistá, co to znamená. Okradená je další slovo, které mi přichází na mysl.“
„Bylo tedy pro tebe tak důležité mít tento kontakt s někým, kdo je biologicky jako ty, i když je tak odlišný kulturně?“
„Nadřízený pane, v této chvíli mám pocit, že ano,“ řekla Kassquit. Jaký pocit budu mít za pár dní nebo let, to v této chvíli nedokážu říct, ale momentálně mám pocit, že jsem byla zbavena něčeho, o čem jsem nikdy nevěděla, že to potřebuji.“
Ttomalss vzdychl. „Obával jsem se, že by to tak mohlo dopadnout, když jsme s tím experimentem začali. Zvlášť jsem se bál, že by to tak mohlo dopadnout, když tady Jonathan Yeager zůstal déle, než se předpokládalo, což upevnilo tvé sexuální a citové vazby s ním. Určitá útěcha pro mě je v tom, že jsem si všiml, že tosevanské emoce, ačkoli obecně silnější než emoce Rasy, jsou také obecně pomíjivější.“
Chtěl tím utěšit i Kassquit. Místo toho ji to rozzlobilo. „Takže si myslíte, že mé city zmizí jen proto, že jsem Velký Ošklivec, ano?“ vykřikla. „Myslím, že vy byste měl zmizet, nadřízený pane!“ Vyslovila uctivé oslovení jako kletbu a pak použila zdůrazňovací zakašlání. Když pak proti psychologovi vykročila, spěšně opustil kabinu.
Jonathan Yeager sestoupil po žebříku na betonovou ranvej Los Angeles International Airport. Vítr přinášel vůni blízkého oceánu.
Připadal mu zvláštní až nepřirozený po tak dlouhém pobytu v uzavřeném klimatu hvězdné lodi. Zasmál se tomu.

Začaly mu drkotat zuby. Po tak dlouhém pobytu na palubě lodi Rasy mu tady bylo taky zatraceně zima. Díky větru od moře bylo toto letiště jedním z nejchladnějších míst v celé losangeleské pánvi. ToJonathan věděl. Nikdy však netušil, že to tu budejako v Arktidě.
Vykročil pryč od raketoplánu, ke kterému přijely cisterny, aby doplnily jeho kyslíkové a vodíkové nádrže. S nimi přijelo i osobní auto, známé osobní auto. Za volantem seděl jeho otec. Zamávali jeden na druhého. Vůz zastavil. Jonathanův otec vyskočil ven a objal ho. „Rád tě vidím, synu!“ řekl. „To je dobře, že tě máme zase doma.“ „Taky jsem moc rád, že jsem zpátky, tati,“ odpověděl Jonathan. „Bylo by to ještě lepší, kdybych tady k smrti nemrzl.“ Přidal zdůrazňovací zakašlání. Připadalo mu to jako nejpřirozenější věc na světě. Až na občas náhodou pronesené anglické slovo mluvil poslední dva měsíce výhradně řečí Rasy. Návrat kjeho rodnému jazyku mu připadal zvláštní: angličtina se mu zdála ve srovnání s jazykem Ještěrů nedbalá a nepřesná.
Otec se zasmál. „Je krásně, kdyby ses zeptal mě. Ale ty jsi teď byl nějaký čas v pekárně, takže si to nemyslí?.“ Obešel Buicka a otevřel dvířka na straně spolujezdce. „Skoč dovnitř a pojedeme domů. Maminka tě taky ráda uvidí. Teď zrovna hlídá Mickeyho a Donalda.“
„Jak se jim daří?“ zeptal se Jonathan. Nemohl se na ně ptát během svého pobytu na hvězdné lodi; pokud šlo o Rasu, Mickey s Donaldem neexistovali.
„Rostou jako z vody,“ odpověděl otec. „Jejim teprve dva a půl roku, ale už jsou asi ze tří čtvrtin tak velcí jako dospělí Ještěři. A taky trochu mluví. Kdyby psychologové Ještěrů nosili klobouky, tak by je museli sníst, protože tvrdí, že to není možné.“
Jonathan vklouzl do vozu. Bylo tam tepleji než venku. „Co se dělo, když j sem byl pryč?“ zeptal se, házeje vak na zadní sedadlo.
Otec se posadil a nastartoval. „Oh, tak různě,“ odpověděl. Jeho tón byl nenucený. Příliš nenucený? Jonathan na něho ostře pohlédl. Starší Yeager pokračoval: „Můžeme si o tom popovídat víc, až se vrátíme domů, okay?“
„Okay.“ Jonathan nevěděl, co na to jiného říct. Vůz dojel k bráně v drátěném plotě, oddělujícím ranveje od normálního provozu. Otec ukázal strážnému svou identifikační kartu. Strážný přikývl a podal mu podložku s papírem. Otec se podepsal a vrátil mu ji zpět. Strážný otevřel bránu. Vůz opustil střežené pásmo a vyjel na parkoviště. Jonathan připadl na další otázku. S určitými obavami se zeptal: „Jak se má Karen?“
„No ... docela dobře,“ odpověděl jeho otec rozvážně. „Chodí k nám takjednou, dvakrát do týdne. Má ráda ta mláďata, to víš.“
„Jo,“ odpověděl Jonathan. „Má... ještě ráda mě?“
„To neříkala.“ Otec se na chvíli odmlčel, když vyjížděl z parkoviště a zařazoval se do provozu. „My jsme její s matkou na to moc neptali. Počítali jsme, že bude nejlepší, když se o to postaráš sám.“
„Okay,“ řekl Jonathan znovu, a po chvíli dodal: „Díky. Ehm - ví, co všechnojsem dělal na té hvězdné lodi?“
„No ...“ Otec udělal další rozvážnou pauzu. „Řekl bych to asi tak: pochybuju, že si myslí, že jste tam nahoře hráli Člověče nezlob se.“
„Hm.“ Jonathan o tom chvíli uvažoval. Pak vzdychl. „Říkala o tom něco?“
„Moc ne.“ V otcově hlase zněl určitý obdiv. Na farmě, v druhé lize i v armádě platilo jedno: držet hubu je chvályhodné. Věta, kterou jeho otec občas říkal, když byla matka z doslechu, zněla: Neřekl by hovno, kdyby ho měl plnou hubu. Mínil to jako poklonu.
Ale co Karen neříkala? Jonathan si znovu povzdechl. Bude na to muset přijít sám. Na druhé straně mu Karen možná nebude chtít říci už vůbec nic. Ale kdyby nechtěla, chodila by se dál starat o Mickeyho a Donalda? Mohla by, zatraceně, pomyslel si. Byla celá divá dovědět se co nejvíc o Ještěrech. Spousta mladých - možná většina -jejich věku si počínala stejně.
Cesta z letiště domů trvala asi půl hodiny. Na hvězdné lodi by za tu dobu obletěl podstatnou část Země. Otec zastavil před domem. Když vystupoval, Jonathan si všiml něčeho, co nikdy předtím neviděl. Ukázal na otcův bok. „To teď pořád nosíš bouchačku, tati?“
„Jo, když jsem vzhůru,“ odpověděl otec, pokládaje pravici na pětačtyřicítku v pouzdře na opasku. „A vždycky ji mám po ruce, když spím.“
„Je to vážně tak zlé?“ Jonathan samozřejmě věděl o útocích na otce a najejich dům. Ale žádný z nich neuspěl, takže je nebral příliš vážně.
„Ne.“ Otcův hlas to slovo usvědčoval ze lži. Po chvíli starší Yeager dodal: „Ještě horší.“
Než na to stačil Jonathan odpovědět, otevřely se dveře domu a vyběhla ho přivítat jeho matka. Mezi objetími a polibky na okamžik na pistoli zapomněl. „Jsem tak ráda, že tě vidím,“ opakovala matka stále znovu a znovu. „Jsem tak ráda, žejsi v bezpečí.“
Nevěděla, jak blízko měl ten Němec ke zničení hvězdné lodi, na které byl. Ani neměl v úmyslu jí to povídat. Řekl jen: „To je paráda být zase doma.“ Napadlo ho, jestli to myslí vážně. Ve srovnání s tím, kde byl, vypadal štukovaný dům jako primitivní provizórium.
„Vsadím se, žejsi rád, že budeš spát zase ve své vlastní posteli,“ řekla matka. „Podle toho, co mi říkal otec, ještěří matrace není zrovna nejpohodlnější.“
„Vlastní postel, to zní velkolepě, mami.“ Jonathan se nemusel moc nutit, aby to znělo nadšeně. Matrace nebyla zdaleka tak pohodlná. Ale ve svém pokoji bude spát sám. Na hvězdné lodi měl společnost - přátelskou společnost. Očima sklouzl k otci. Podle toho, jak nezúčastněně se tvářil, věděl co měl Jonathan na mysli.
Matka řekla: „Jsem zvědavá, jestli si na tebe budou pamatovat mláďata. Uplynul hezký kus jejich životů od té doby, kdy tě viděli naposledy.“
„To zjistíme,“ řekl Jonathan. Ijeho zajímalo, jestli Mickey a Donald budou ještě vědět, kdo je. A když se bude zabývat

mláďaty, jeho matka nebude mít příležitost uvádět ho do rozpaků komentáři o tom, jak v první řadě neměl na hvězdnou loď vůbec letět, nebo o tom, že neměl celou tu dobu klamat Kassquit.
Stýskalo se mu po dívce, kterou se Ještěři pokusili vychovat jako jednu z nich. Nemohl si pomoci, i když přerušil milostný vztah. Nikdy by nefungoval, ve skutečném životě ne, nějako svatba u lidí. To chápal. Ale když byl tam nahoře, ten vztah byl intenzívní. Jak mohl být jiný, když byli s Kassquit po celou dobu zavření v jedné malé kabině?
Když vešel do domu, odhodil svůj vak uprostřed obýváku. Matka na něho výhružně pohlédla. Otec zamumlal. „To je okay, projednou, Barbaro.“ Matka se zamračila, ale o sekundu později přikývla.
Mickey a Donald byli ve své místnosti. Když Jonathan otevřel dveře, spadla mu čelist úžasem nad tím, jak vyrostli. Zatraceně, už byli skoro tak velcí jako dospělí Ještěři. Ale vypadali legračně. Potřeboval chvíli, aby si uvědomil proč: neměli žádné tělní kresby. Chtěl na ně promluvit jazykem Rasy. To by nefungovalo. Neznali ho -o nic víc, než znala Kassquit jakoukoli lidskou řeč. Jako ona byla vychována jako Ještěr, tak byli oni vychováváni jako lidé.
„Ahoj, mládenci,“ řekl Jonathan anglicky. „Já jsem Jonathan. Pamatujete se na mě?“
Přišli k němu, pomalu a poněkud ostražitě - byl větší než jeho rodiče. Jejich oční výčnělky se pohybovaly, jak si ho prohlíželi od hlavy k patě. Měli vůbec tušení, kdo je? Jakkoli si to přál, nebyl si tím jist.
Pak Mickey udělal další krok směrem k němu a napřáhl pravou ruku. „Ahoj, Jonathane,“ řekl. Jeho ústa nedokázala vytvořit všechny zvuky angličtiny, podobně jako Jonathan nedokázal vytvořit všechny zvuky jazyka Ještěrů. Ale přesto mu Jonathan rozuměl.
„Ahoj, Mickey,“ řekl slavnostně a potřásl malou šupinatou rukou. Pak se otočil k Donaldovi. „Ahoj, Donalde. Jak se máš?“
„Ahoj.“ Donald byl větší a silnější než Mickey, ale Mickey lépe mluvil; byl - nebo možná byla - z obou mláďat to chytřejší.
Než si Jonathan aještěři stačili říct víc, zazvonil telefon. Jonathan nadskočil. Zvykl si na syčící telefony. Ale pak převládl starý zvyk. „Jato vezmu,“ řekl, a pospíšil si do kuchyně. „Haló?“
„Dobrý den, pane Yeager,“ řekl hlas na druhém konci linky: Karen. „Mohla bych -“
„To není táta,“ přerušil ji Jonathan, uvažuje o tom, co k čertu bude dál. „To jsem já. Užjsem zpátky. Ahoj.“
„Oh,“ řekla Karen. Následovala chvilka ticha. Konečně Karen pokračovala: „Ahoj, Jonathane. Měl ses ... dobře na té hvězdné lodi?“ V pořádku, věděla tedy, co tam nahoře dělal. To bylo slyšet v jejím hlasu.
„Jo, měl.“ To mohl Jonathan těžko popřít. „Ale nečekal jsem, že tam zůstanu tak dlouho. Kdo by si byl pomyslel, že Němci skutečně začnou válku? Jsem strašně rád, že jsem doma.“ Pak vyložil svou nejlepší kartu. „Rád bych tě zase viděl, jestli ty ještě chceš vidět mě.“
„No ...“ Další ticho. Pak Karen řekla: „Chci dál vídat Mickeyho a Donalda, a to bude znamenat, že budu vídat i tebe, že? Ale to není to, co jsi měl namysli. Vím, žene. Ty jsi dělal výzkum, jo, ale ... takový výzkum?“ Další pauza. „Možná když tam přijdu kvůli mláďatům, můžeme si popovídat o té druhé věci. To je tak asi to nejlepší, co mohu udělat, okay?“
„Okay,“ řekl Jonathan okamžitě - bylo to přibližně to, v co doufal, možná dokonce o něco víc. „Chceš ještě mluvit s mým tátou?“
„Ne - to počká,“ řekla Karen. „Na shledanou.“ Zavěsila. Totéž učinil Jonathan.
Možná zvuk zavěšovaného sluchátka řekl jeho otci, že už může přijít do kuchyně. Podíval se na Jonathana a zachechtal se. „Vidím, že jsi pořád pohromadě,“ poznamenal.
„Jo.“ Jonathan věděl, že v tom zní úleva. „Možná to nějak zvládneme.“
„Doufám. Je to hezké děvče.“ Otec vytáhl z ledničky dvě láhve ležáku a jednu podal Jonathanovi. „Pojďme na zadní dvůr.“
Nebylo to obvyklé pozvání, ale Jonathan ho následoval. „Co je?“ zeptal se, když pak spolu stáli na trávníku.
„Když jsi nastupoval do auta, ptal ses, co je nového. Nechtěl jsem mluvit v autě nebo v domě. Tady by to mělo být v pořádku - kdo by strkal mikrofony do citrónovníku?“ Znělo to unaveně a cynicky.
„Co je?“ zeptal se Jonathan znovu a upil z láhve.
A otec mu to řekl. Jak ho poslouchal, jeho oči byly stále větší a větší. „Tak na tomhle sedím,“ skončil otec. „Nemusím ti připomínat, jak je důležité, abys o tom nikde nežvanil.“
„Ne, pane,“ řekl Jonathan ihned, stále otřesený - možná víc než kdykoli předtím v celém životě. „Kromě toho, kdo by mi věřil?“
Všechno, co spolu Kassquit a Jonathan Yeager na hvězdné lodi dělali - všechno od páření až po čištění zubů - bylo zaznamenáno. Ttomalss studoval tyto záznamy s velkou pozorností: jak by se mohl lépe poučit o interakcích mezi civilizovanou Tosevankou a jedním z divokých Velkých Ošklivců z povrchu Tosevu 3?
To, co objevil, ho v mnoha směrech zarmoutilo a naplnilo tísní. Po celý její život se snažil Kassquit formovat do podoby, kterou považoval za žádoucí. Když byla s ním, dokonce i teď, chovala se tak, jak civilizované bytosti příslušelo. Ale když byla s Jonathanem Yeagerem ...
Když byla Kassquit s Jonathanem Yeagerem, chovala se převážně jako Velký Ošklivec. Naučila se ho napodobovat mnohem rychleji, než se naučila napodobovat Ttomalsse - a to ho tenkrát polekalo, jak rychle se ho naučila napodobovat, když byla mládětem.
Také ho rozčilovalo, jak rychle a přesně dokázal Jonathan Yeager odhalit, co měla Kassquit na mysli. Promluvila krev, pomyslel si psycholog nešťastně. To nebyl závěr, který by si byl představoval jako vyvrcholení svého dlouhodobého experimentálního projektu.
Byl tak zarmoucený a stísněný tím, na co přišel, že zavolal Felless, aby si s ní o tom promluvil. „Zdravím vás, starší výzkumníku,“ řekla, když spatřila na obrazovce jeho tvář. „Jsem ráda, že s vámi mluvím.“
„A já zdravím vás, nadřízená paní.“ Ttomalsse napadlo, jestli jeho sluchové blány pracují jak by měly. Felless jen

málokdy připustila, že ráda mluví s kýmkoli, a zvláště ne s ním.
O chvilku později vysvětlila, proč tomu tak je. „Po takové dlouhé době strávené stykem s Francouzi je dobré si popovídat s příslušníkem vlastního druhu.“
„Aha,“ řekl Ttomalss. „Ano, tojistě chápu.“
„A proč máte zájem se mnou mluvit?“ zeptala se Felless.
„Kvůli vašemu rozhledu, samozřejmě,“ odpověděl Ttomalss, což byla dokonce více či méně pravda. Řekl jí o znepokojivých údajích o Kassquit.
„Proč vás to překvapuje?“ zeptala se, a její hlas zněl také překvapeně. „Obecný zákon psychologického vývoje říká, že mláďatajsou více ovlivňována svými vrstevníky než předchozí generací. Platí to pro Rasu, platí to pro Rabotevy a platí to i pro Hallessiany. Proč by to nemělo platit také pro Velké Ošklivce?“
„Předpokládal jsem, že to bude jiné, jako důsledek prodloužené rodičovské péče, které se jim dostává, což je činí odlišnými od druhů - ostatních druhů, měl bych říct - Impéria,“ odvětil Ttomalss. „Také jsem si všiml, že vedoucí tosevanské psychologické teorie zdůrazňují primát vztahů mezi rodiči a mláďaty.“
Felless otevřela ústa v srdečném smíchu. „Proč, při Císaři, berete tosevanské psychologické teorie vážně?“ zeptala se.
„Několik z nich jsem prozkoumala. Jednak proto, že mi připadaly nesmyslné a pošetilé. A jednak proto, že si v mnoha směrech navzájem protiřečily, čímž dokazovaly, že nemohou být zcela pravdivé.“
„To chápu,“ řekl Ttomalss upjatě. „Zkoumal jsem tosevanské psychologické teorie mnohem déle než vy, mohl bych dodat. A jedna věc, v nížjsoujednomyslnéje zásadní důležitost této vazby.“
„Ale to nedává žádný logický smysl!“ zvolala Felless. „I v tosevanských podmínkách to nedává žádný logický smysl.“
„Tady bych s vámi mohl nesouhlasit, nadřízená paní,“ řekl Ttomalss. „Zdá se, že někteří z těch Velkých Ošklivců mají velmi přesvědčivé argumenty pro vliv rodičovské výchovy na mláďata. Vzhledem k jejich biologickým vzorcům se mi tyto argumenty zdají docela věrohodné.“
„Věrohodnost a pravda se líhnou z odlišných vajec,“ řekla Fel-less, což mohl Ttomalss sotva popřít. Žena z kolonizační flotily pokračovala: „Uvažujte, starší výzkumníku. Kde stráví dokonce i Velký Ošklivec většinu svého času? S rodiči a jejich ostatními mláďaty nebo se svými vrstevníky? Se svými vrstevníky, samozřejmě. Komu • se bude muset více přizpůsobovat, rodičům a jejich ostatním mláďatům nebo svým vrstevníkům? Opět samozřejmě svým vrstevníkům. Jeho rodiče a blízcí příbuzní jsou biologicky naprogramováni, aby se přizpůsobovali jemu. Kdyby tomu tak nebylo, tak by se s ním pravděpodobně vůbec nedokázali snést. Nicméně, jestliže si počíná jako by měl hlavu místo kloaky mezi svými vrstevníky, není pravděpodobné, že mu to dají velmi jednoznačně najevo? Žádný muž nebo žena Rasy, se kterými jsem se setkala, nehýřil chválou na tosevanskou laskavost a jemné mravy.“
Ta pichlavá ironie přiměla Ttomalsse, aby se zasmál. Nemohl také popřít, že na tom, co Felless říká, je něco pravdy. „Ne, chválou nehýřili,“ souhlasil, stále se směje. Po kratší úvaze pokračoval: „To může být docela přesvědčivá analýza, nadřízená paní. Skutečně ano. Jako vždycky by byly žádoucí experimentální údaje, ale vaše myšlenková nadstavba se určitě jevíjako logická.“
„Za což vám děkuji,“ odvětila Felless. Chovala se k němu srdečněji než dřív. Na druhé straně, ani on ji dřív nechválil. Byla to žena, která brala chválu vážně.
Ttomalss zamyšleně řekl: „Asi byste vyvolala zajímavou debatu, kdybyste publikovala tuto tezi v nějakém tosevanském psychologickém časopisu.“
„Za což vám neděkuji.“ Felless použila zdůrazňovací zakašlání. „Měla jsem s Velkými Ošklivci tolik potíží, že se dalším chci vyhnout, neje vyvolávat.“
„No dobře.“ Ttomalss pokrčil rameny. „Myslel jsem, že by pro vás mohlo být zábavné sledovat, jak se údajně vzdělaní Tosevané dávají dohromady, aby vás hezky zničili svou přehnaně zapálenou rétorikou.“
„Ještě jednou ne,“ řekla Felless. „Problém s Velkými Ošklivci je, že by u té rétoriky nemuseli zůstat. Kdybych je rozčilila příliš, mohli by se pokusit mě zničit výbušninou. Není pravda, že následovníci to muže jménem Chomejní vedou stále rebelii proti nám bez ohledu na to, že jsme ho zatkli a uvěznili?“
„Ano, to je pravda,“ připustil Ttomalss. „Ale oni zůstávají pod vlivem své pověry. Přispěvatelé do psychologických časopisů, dokonce i do tosevanských psychologických časopisů, mají rozumnější názory.“
„Nehodlám to experimentálně zkoušet,“ řekla Felless. „A zde je má rada pro vás, starší výzkumníku: protože Kassquit bude ovlivňována vrstevníky, uděláte dobře, když ji přesvědčíte, že její skuteční vrstevníci jsou muži a ženy Rasy, ne barbarští Velcí Ošklivci na povrchu Tosevu 3. A teď, jestli mě omluvíte...“ Zmizela z obrazovky.
I přesto Ttomalss protestoval: „Ale já jsem seji o tom vždycky snažil přesvědčit.“ A taky to fungovalo. Fungovalo to stále, do určité míry. Ttomalss si nedovedl představit, že by Kassquit zradila Rasu v nějakém závažném ohledu. Ale to sexuální pouto, které si tak rychle vytvořila s Jonathanem Yeagerem, zformovalo základ pro důvěrný vztah s ním zcela odlišný od toho, který si vytvořila k Rase.
Zajímalo by mě, jestli bych jí neměl opatřit nového sexuálního partnera, uvažoval. To by mohlo omezit její malomyslnost nad odchodem toho divokého Velkého Ošklivce. Ale mohlo by to také přinést nové a vážnější problémy. Pokud šlo o Tosevany, vyřešit jeden problém až příliš často vytvářelo další aještě horší problémy. Celý Tosev 3 byl jeden veliký a neočekávaný problém, nebo spíš množství problémů.
Nadiktoval do stroje poznámku, aby na tento problém nezapomněl, a pak se vrátil k analýze záznamů rozhovorů Kassquit s Jonathanem Yeagerem. V jednom okamžiku se ho zeptala: „Nelíbilo by se ti pořád žít a pracovat mezi Rasou?“ Ttomalss měl dojem, že tím myslela: Nelíbilo by se ti žít pořád se mnou ?
„Kdybych to mohl udělat ve službě svému ne-impériu, pak možná,“ odvětil divoký tosevanský muž. „Ale chtěl bych mít kolem sebe společnost někoho svého druhu. Příliš se od Rasy lišíme, než aby nám vyhovovalo být pořád s jejími příslušníky.“

Byla to propaganda Spojených států čelící propagandě Rasy, která zformovala jedinou indoktrinaci Kassquit, dokud se neobjevil Jonathan Yeager? Nebo to byl prostě jeho názor na to, kde je pravda? A jestli ano, měl pravdu?
Ttomalss se obával, že ano. Žádný divoký Rabotev nebo Halles-sian by takovou věc neřekl. Ty druhé dva druhy Impéria se vyvíjely stejným směrem jako Rasa, pouze nedošly tak daleko, když se na jejich planetách objevily dobyvatelské flotily. Velcí Ošklivci však po příchodu Rasy postupovali zcela odlišným směrem.
To, že v tom tolik z nich stále pokračovalo, pouze dokazovalo, jak silná byla jejich setrvačná síla. A přece ten směr nebyl tak odlišný jako byl před příchodem dobyvatelské flotily; byla to výslednice jejich dřívějšího kursu a toho, který se jim pokoušela vnutit Rasa. Která komponenta tohoto vektoru se nakonec ukáže silnější, to se teprve uvidí.
Zasyčel telefon. „Starší výzkumník Ttomalss," ohlásil se. „Zdravím vás, nadřízený pane." Na obrazovce se objevila Kassquit.
„Zdravím tě, Kassquit." Ttomalss se pokusil pokud možno skrýt svůj zájem. „Jak ti mohu pomoci?"
„Nevím. Pochybuji, že to někdo ví."
„Když nevíš, jak ti mohu pomoci, proč jsi mi volala?" zeptal se Ttomalss poněkud rozčileně. Neočekával racionální odpověď. Už měl několik podobných rozhovorů s Kassquit od té doby, kdy se Jonathan Yeager vrátil na povrch Tosevu 3.
„Je mi velice líto, nadřízený pane," řekla to, co slyšel už mnohokrát předtím. „Ale nemám nikoho jiného, s kým bych mohla mluvit."
To byla bohužel pravda. A byla to pravda, kterou sám vytvořil. Povzdechl si. Uznával závazky, které z toho pro něho plynuly. „Tak dobře," řekl. „Povídej."
„Nevím, co říct," zabědovala Kassquil. „Mám pocit, že mé místo v této společnosti není takové, jak jsem si myslela předtím, než jsem se seznámila s tím divokým Velkým Ošklivcem."
„To neni'pravda." Ttomalss přidal zdůrazňovací zakašlání. „Tvé místo tady se ani v nejmenším nezměnilo."
„Pak jsem se změnila já, protože už nemám pocit, že bych se na to místo hodila," řekla Kassquit.
„Aha." Toto bylo - projednou - něco, do čeho se Ttomalss mohl zakousnout. „Mnoho mužů z dobyvatelské flotily má podobné pocity, když se pokoušejí reintegrovat s početnějšími příslušníky kolonizační flotily. Čas, který strávili na Tosevu 3 a jejich styky s Tosevany je změnily natolik, že už nenalézají staré cesty soudržnosti naší společnosti. Zdá se, že něco takového se stalo tobě."
„Ano!" Nyní použila zdůrazňovací zakašlání jeho tosevanská schovanka. „Jak se ten syndrom léčí?"
Podle všeho nebyl vždycky léčitelný. Ttomalss však neměl v úmyslu to připustit. Řekl: „Hlavní lék je v tomto případě čas." Slyšel také, že to platilo i o následcích krátkých tosevanských sexuálních vztahů, ale o tom s ní nechtěl mluvit.
Kassquit svěsila ramena. „Pokusím se být trpělivá, nadřízený pane."
„Obávám se, že víc dělat nemůžeš," řekl Ttomalss. I on se bude muset snažit být trpělivý.
Po krátké službě v Greifswaldu se Gorppetova malá jednotka vrátila do německého střediska s nesmyslným jménem Peenemun-de. Ten přesun měl smysl; to místo bylo jasně největším a nejdůležitějším střediskem oblasti. Nebo spíš bývalo: dostalo totiž větší nářez, než si Gorppet vůbec dokázal představit, nemluvě o tom, že by někdy něco podobného viděl. On i jeho muži neustále kontrolovali své osobní dozimetry, aby se ujistili, že nedostanou nebezpečnou dávku radioaktivity.
Navzdory jaderným bombám, které na toto místo dopadly, i jeho trosky vypadaly působivě. Gorppet řekl jednomu ze svých mužů:
„Tohle bylo na nejlepší cestě stát se stejně velkým kosmickým pří-stavemjako kterýkoli z přístavů Doma."
„Asi máte pravdu, nadřízený pane," souhlasil voják jménem Yarssev.
„Když jsme přišli na Tosev 3, Němci ještě ani nezačali z tohoto místa vypouštět rakety," řekl Gorppet.
Yarssev udělal souhlasné gesto rukou. „To je taky pravda, nadřízený pane."
„Jak dlouho trvalo Rase, než se dostala od první vypuštěné rakety ke kosmickým přístavům?" zeptal se Gorppet.
„Nemám tušení, nadřízený pane," odpověděl Yarssev. „To je už dávno, co se mě pokoušeli učit dějepis, a už dávno jsem většinu z toho zapomněl."
„Já taky," řekl Gorppet. „Ale jedno ti řeknu: určitě jsme se nedostali od raket ke kosmickým přístavům během jedné generace."
„No to určitě ne, nadřízený pane," řekl Yarssev. „Jestli chcete slyšet, co si myslím, tak v tom, že se Velcí Ošklivci mění tak rychle, je něco nepřirozeného."
„Těžko se s tebou mohu přít, protože si to myslím taky," řekl Gorppet. „A řeknu ti ještě něco: myslím si, zeje něco nepřirozeného v tom, jak Němci vydávají svou výzbroj."
„Ano?" Yarssev ukázal na rozlehlou mokrou pláň, plnou válečných nástrojů: pozemních křižníku, bojových vozidel, děl, raketometů, kulometů a pěchotních zbraní.
Ale Gorppet udělal záporné gesto. „Není toho dost. Vzpomínáš si, kolik toho tito Velcí Ošklivci vrhli proti nám v Polsku? Měli toho mnohem víc, než je tady - a taky to byly mnohem lepší věci, nežjsou tyto. Nemají nás rádi. Nemají důvod mít nás rádi. Myslím, že se snaží ukrýt, co mohou."
„Co budete dělat, nadřízený pane?" zeptal se Yarssev. A Gorppet rozmrzele zasyčel. Nešťastná otázka. Byl by raději, kdyby ji voják nebyl položil. Odpověděl: „Není toho moc, co mohu udělat to víš. Jsem jen velitel malé jednotky. Nemám velkou autoritu, určitě ne takovou, abych mohl Němce k něčemu donutit. Mám jen bojové zkušenosti, a ty mi říkají, že něco není v pořádku."
Yarssev přišel s další nešťastnou otázkou: „Sdělil jste své poznatky veliteli roty?"
Gorppet znovu znechuceně zasyčel. „Ano, vlastně ano. Jeho názor na situaci je jiný než můj."
Víc Yarssevovi neřekl. Velitel roty byl samolibě přesvědčen, že Němci plní veškeré požadavky smlouvy. Gorppet znovu

zasyčel. Když býval prostý voják, zažil až příliš často, že ho důstojníci nechtěli vyslechnout. Nebylo to ani tak proto, že byli chytřejší nebo zkušenější než on. Ale měli svou hodnost, a tak nemuseli poslouchat. Tenkrát si byl jistý, že mezi důstojníky tomu bylo jinak, že svým kolegům pozornost věnovali, když už ji nevěnovali svým podřízeným. Ale pro jeho velitele roty zůstával podřízeným.
Mezi výzbrojí, kterou předávali Rase, se pohybovali němečtí muži. Němečtí civilisté se Rase náležitě podřizovali. Věděli, že jejich ne-impérium bylo poraženo. Ale toto nebyli civilisté. Měli na sobě šedivé stejnokroje a ocelové přilby. Také z nich skoro hmatatelně vyzařovala lítost nad tím, že boje skončily.
„Podívej se na ně," ukázal Gorppet jazykem. „Vypadají jako muži, kteří se spokojeně vrátí do civilního života?"
„Záleží na tom, jestli jsou spokojení nebo ne?" zeptal se Yarssev. „Když jsou demobilizovaní a nemají zbraně, se kterými by proti nám mohli vést válku, proč bychom se měli starat o to, jestli nás nenávidí?"
„Protože, jestli nás nenávidí, budou se snažit ukrýt a znovu si opatřit zbraně," odpověděl Gorppet trpělivě. „V této chvíli se podřizují prostě proto, že nemají na vybranou. Raději bych viděl, kdyby-chomjejich ne-impérium byli skutečně dobyli."
Yarssev se s ním už dál nepřel. Samozřejmě, pomyslel si Gorppet. Jsem důstojník Nevidí žádný smysl v tom, aby se přel s důstojníky, protože je stejně nepřesvědčí, i když má pravdu.
Gorppet se zasmál. Když on sám byl prostý voj ak, většina důstoj -níků mu také připadala jako zkažená vejce. Teď si však byl jistý, že pravdu má on a Yarssev se mýlí.
Ostatně, když nezajímalo velitele roty to, co mu musel říct, věděl o některých mužích, které to možná zajímat bude. Předal svou jednotku nejvyššímu poddůstojníkovi a odebral se k nedalekým stanům, kde bylo velitelství brigády. Stan velitele brigády byl přirozeně mnohem větší než všechny ostatní. Gorppet ho ignoroval. Stan, který byl jeho cílem, byl ten nejméně nápadný v celém táboře.
Když vstoupil dovnitř, muž s hodností nepříliš vyšší, než byla jeho, odvrátil jeden oční výčnělek od terminálu počítače a pohlédl na něho. „Ano? Co chcete?" zeptal se tónem, který napovídal, že bude dobře, když to bude něco zajímavého a důležitého.
„Nadřízený pane, je brigádní tajná služba přesvědčena, že Němci skutečně odevzdávají všechny zbraně podle podmínek jejich kapitulace?' ' zeptal se Gorppet.
Teď k němu muž obrátil oba oční výčnělky. „Co vás vede k názoru, že to nedělají, veliteli maléjednotky?" zeptal se ostře.
„To, co vidím, že tady předávají, nadřízený pane," odpověděl Gorppet. „Nezdá se mi, zeje to materiál té kvality, s nímž se moje jednotka setkávala, když jsme bojovali proti Němcům v Polsku. A jestli to není on, kam zmizel ten kvalitní materiál?"
„Kam zmizel?" opakoval důstojník Tajné služby. „Němci říkají, že většinu z něho zničila Rasa v boji. Na tom nepochybně něco je, nemyslíte?"
„Určitě, nadřízený pane," řekl Gorppet. Pak však odvážně pokračoval: „Ale nemyslíte, že to také poskytuje Němcům velice dobrou výmluvu pro to, aby ukryli všechno, co uznají za vhodné?"
„Řekněte mi své jméno," řekl muž z tajné služby. Gorppet zmateně poslechl. Kolik potíží si právě způsobil? Druhý důstojník chvíli komunikoval s počítačem, pak se znovu obrátil na Gorppeta: „A vaše výplatní číslo?" Gorppet mu je řekl. Napadlo ho, co z něho zůstane, až s ním ten muž skončí. Ale pak, po překvapeném zasyčení, důstojník řekl: „Vyjste ten muž, který zatkl agitátora Chomejního?" „Ano, nadřízený pane," přiznal Gorppet skromně. „Mluvil jste o té věci s vaším velitelem roty?" zeptal se muž z tajné služby.
„Ano. Ale on si myslí, že Němci své závazky dodržují," řekl Gorppet.
„Já si myslím, zeje hlupák," řekl muž z tajné služby. „Ten by nepoznal ani slunce, když vychází." Na okamžik se odmlčel. „Co vás přimělo přijít sem, veliteli malé jednotky, když vám váš nadřízený důstojník řekl, že to, co mu říkáte, není důležité?"
„Co mě sem přimělo přijít?" opakoval Gorppet ozvěnou. „Nadřízený pane, nelíbilo se mi bojovat s Němci. Můžete mi věřit, když vám řeknu, že vůbec nemám chuť bojovat s nimi znovu." Přidal zdůraz-ňovací zakašlání.
„Nikdo nechce s Němci bojovat znovu - nikdo, kdo má v hlavě trochu rozumu," řekl důstojník. „Nikdo nechce znovu bojovat se žádným z tosevanských ne-impérií. Reich nám způsobil až příliš velké škody. Další válka by bylajen horší.
„Pravda!" řekl Gorppet s dalším zdůrazňovacím zakašláním.
„A vy nevíte všechno, co Němci dělají," řekl druhý muž. „Nebo spíš o tom, co nedělají. To, co nám odevzdali ze součástí řízených střel a z otravných plynů zůstává daleko za rozpisem. A jejich výmluvy, mohl bych dodat, jsou velmi nevěrohodné."
„Svádějí to na škody v boji?" zeptal se Gorppet.
„No jistě. Myslel jste si něco jiného?" odsekl druhý muž. Gorppet udělal souhlasné gesto. Muž z Tajné služby na něho souhlasně pohlédl a řekl: „Veliteli maléjednotky Gorppete, projevil jste inteligenci a iniciativu. Nikdy vás nenapadalo, že je vás u pěchoty škoda?"
„Co tím míníte, nadřízený pane?" zeptal se Gorppet.
„Já se jmenuji Hozzanet," řekl muž z Tajné služby - což byla nepochybně známka toho, že má o Gorppeta zájem. A pak pokračoval: „Bylo by možné zařídit vaše převelení k nám, jestli máte zájem. Pak byste se mohl věnovat plnou svou energií odhalování tosevanských lstí a podvodů."
„To je lákavé," připustil Gorppet. „Ale nejsem si jist, jestli bych to chtěl dělat." Nemyslel si, že by u Tajné služby rádi viděli muže, který požíval zázvor. A kdyby si ho dali dohromady s tou zázvorovou záležitostí v Jižní Africe, kdy muži Rasy po sobě navzájem stříleli...
Ale kdyby si ho s tím někdy dali dohromady, byl by s ním konec, bez ohledu a to, k jaké službě by patřil. Na druhé

straně...
Hozzanet řekl: „Mimo záznam a čistě hypoteticky - neptám se vás, jen konstatuji - to, že tu a tam strčíte jazyk do sklenky se zázvorem vás nijak nediskvalifikuje. Pokud ovšem máte ve zvyku podávat zázvor ženám, abyste je přiměl k páření, pak tuto práci pusťte z hlavy.“
„Ano ... chápu,“ řekl Gorppet pomalu. „Ne, já nemám ve zvyku dělat takové věci se ženami. Pářil jsem se se ženami, které požily zázvor, to ano, ale vždycky to udělaly ze své vlastní iniciativy.“
„Chápu,“ řekl Hozzanet. „Tady na Tosevu 3 to udělalo mnoho mužů, já také. Ať se nám to líbí nebo ne, ta rostlina mění vzorce našeho sexuálního chování tady, a bude to dělat dál. Ale to, v této chvíli, je jenom svěděni pod šupinami. Ptám se vás znovu: máte zájem pracovat v tajné službě?“
„Já ... možná, nadřízený pane,“ řekl Gorppet. „Mohl bych dostat den na rozmyšlenou? Hozzanet udělal souhlasné gesto. Gorppet krátce zaujal uctivý postoj, a vyšel ze stanu. Nevěděl, co si vlastně sliboval od návštěvy brigádní Tajné služby, ale určitě neočekával, že bude vyzván, aby do ní vstoupil.
Byl na cestě zpátky ke své malé jednotce, když mu cestu zkřížil nějaký beffel. Podíval se na něho jedním očním výčnělkem, vydal přátelské zakviknutí, a pokračoval dál za svými záležitostmi.
„A ty buď taky zdráv, malý kamaráde,“ řekl Gorppet; beffel byl vítanou připomínkou Domova. Ušel dalších pár kroků, než se užasle zarazil. Co, při Císaři, dělal beffel tady, uprostřed zničené Velkoněmecké říše.
NA DNĚ, ALE NE VYŘÍZENÍ. Monika Dutourdová viděla ty plakáty v Marseille už tolikrát, že se jí z nich dělalo špatně. Nyní, v pozdním létě, sejí dělalo špatně ze všeho, co mělo cokoli do činění s jejím městem. Dělalo se jí špatně z trosek. Dělalo se jí špatně z vysokých cen čehokoli, na co se podívala. Obzvlášť špatně se jí dělalo ze stanového města, v němž musela žít, a navíc pohromadě se svým bratrem a jeho milenkou.
Francouzští úředníci slibovali, že se věci brzy vrátí k normálu. Nevěřila těm slibům, a ukazovalo se, že má pravdu. Francouzi celou generaci dělali jen to, co jim Němci řekli. Teďbyli Němci pryč. Francouzští úředníci mohli jednat podle svého. Ale zdálo se, že když jim nikdo neříká, co mají dělat, sami si s tím příliš nevědí rady.
Málem přejela nějakého Ještěra. „Pardon, pane,“ řekl ten tvor syčivou francouzštinou. Monika měla chuť se mu vysmát, ale neudělala to. Svým způsobem bylo docela osvěžující setkat se s někým, kdo nedokázal poznat, zdali je muž nebo žena. Bylo by dobře, kdyby někteří zjejích hrubých krajanů měli stejný problém, nemluvě už vůbec o Dieteru Kuhnovi.
Poprvé v životě ji pomyšlení na SS-Sturmbannfuhrera přimělo k úsměvu. Možná zahynul, když Ještěři svrhli na Marseille atomovou bombu. Pokud ne, tak táhl zpátky do Reichu, když Francie znovu získala svobodu. Tak nebo tak, zmizel z jejího života.
Se síťovkou plnou meruněk ujížděla na svém otlučeném bicyklu do stanového města. Před výbuchem bomby mívala lepší kolo. Teď však byla ráda, že má vůbec nějaké kolo. Však také řetěz, kterým ho zajišťovala, kdykoli šla do obchodu, vážil víc než samotný bicykl.
Když dojela do stanového města, panovalo tam značné vzrušení. Četa tvrdě vyhlížejících uniformovaných mužů hnala kopanci nějakého muže a ženu do přistaveného automobilu. Následoval je dav lidí, kteří jim nadávali a házeli po nich kamením. Monika nedokázala rozeznat, jestli nadávajívězňům nebo věznitelům.
„Co se děje?“ zeptala se muže, který tu stál a mlčky přihlížel.
„Četa Národní očisty,“ řekl a ukázal na zajatce. „Říkají, že ti dva kolaborovali s bosi.“
„Ah, jsou konečně tady?“ řekla Monika, a muž přikývl. Teď, když byla Francie opět svobodná, rozpoutaly se hony na všechny, kdo jakýmkoli způsobem kolaborovali s nacisty. Protože země byla pod německou vládou po čtvrt století, mohla nová vláda udělat exemplární případ skoro z každého. Ale nikdo neřekl ani slůvko protestu. Stěžovat si by se jevilo nevlastenecké, nefrancouzské a pravděpodobně proněmecké, a tudíž by se z případného stěžovatele mohl stát dobrý cíl pro čety Národní očisty.
Už týdny psaly noviny o tom, jak se vypořádávají s lidmi popisovanými jako 'zrádci Republiky'. Ale do Marseille všechno docházelo pomaleji než kamkoli jinam. Až dosud se zrádci mohli v klidu zabývat svými záležitostmi jako každý jiný.
Jeden z mužů z čety Národní očisty vytáhl pistoli a vystřelil do vzduchu. To přinutilo rozhněvaný dav couvnout, což umožnilo těm mužům dostat zadržený pár do auta. Dva nastoupili s nimi, ostatní nasedli do druhého vozu. Oba vozy spěšně odjely. „Jsou to skutečně kolaboranti?“ zeptala se Monika. „Ferdinand a Marie? O ničem takovém jsem nikdy neslyšel, a to je znám léta.“ Muž pokrčil rameny a pokračoval: „Může být, že nevím všechno, co dělali. Ale taky to může být tak, že někdo, kdo je nemá rád, na ně napsal udání.“
Víc neřekl. Kdyby řekl víc, mohl by se sám dostat do potíží. Pětadvacet let pod nacistickou vládou naučilo lidi opatrnosti. Také naučilo Francouze, kdysi milovníky svobody, psát udání na své sousedy, ať už důvodně nebo bezdůvodně.
„Pustí někdy čety Národní očisty lidi, které zatknou?“ zeptala se Monika.
Místo odpovědi se jí dostalo jen dalšího pokrčení rameny. Ten člověk evidentně nechtěl mluvit dál. Monika mu to neměla za zlé. Pod vládou Němců se nevyplácelo moc mluvit s cizími lidmi. Zdálo se, že s novým režimem se věci příliš nezměnily.
Když vozy odjely, dav se začal rozcházet. Monika dovedla své kolo ke stanu, který sdílela s Pierrem a Lucií. Zavedla bicykl dovnitř. Obyvatelé Marseille měli notoricky dlouhé prsty i v nejlepších dobách. V takových časech jako nyní byl bicykl ponechaný venku přímo pozvánkou pro zloděje.
„Ahoj,“ řekla, když vešla dovnitř. Dnes večer byli Pierre a Lucie sami. Lucie vařila na malých hliníkových kamínkách cosi, co docela dobře vonělo. Lucie ukázala na kamínka a zeptala se: „To je z výstroje Wehrmachtu ? “
„Pravděpodobně,“ odpověděla Lucie. „No a?“ „Nevím,“ řekla Monika. „Ale nechtěla bych, aby čety Národní očisty

věděly, že máte německá kamínka.“
Pierre Dutourd trpělivě řekl: „Moniko, pravděpodobně sedm osmin lidí v tomto táboře vaří na kamínkách Wehrmachtu. Teď je jich ve Francii mnohem víc než kamen francouzské výroby.“
„Nepochybně máš pravdu,“ řekla Monika. „Ale bude to zajímat čety Národní očisty?“
„Hm.“ Pierre zamyšleně přikývl, při čemž se mu trochu zahoupal podbradek. Monika byla ráda, že byla štíhlejší než její bratr. „Nemyslím, že si musíme dělat starosti s četami Národní očisty. Máme dost přátel mezi Rasou, aby se postarali, aby nás nechaly na pokoji-“
„Doufám, že máš pravdu.“ Monika byla ochotná připustit, že má pravdu. Ještěři formálně Francii neokupovali, jako to udělali Němci. Ale Francie byla ještě příliš slabá, příliš odvyklá vládnout si sama, aby dokázala obstát sama. Pokud se nechtěl přiklonit k nacistům, jediná další logická možnost byla Rasa.
Ukázalo se, že příjemná vůně, naplňující stan, pochází z králíka plněného houbami. S trochou sýra, snesitelným rose a ovocem, které koupila Monika, to byla ucházející večeře.
Pak Monika s Lucií umyly nádobí ve vědru s vodou. Poté se Lucie pustila-jako obvykle - s Pierrem dojedná z nekonečných partií Člověče, nezlob se. O Člověče, nezlob se neměla Monika žádný zájem. Přála si, aby tady měla své knihy. Nikdy nedokončila svůj článek o kultu bohyně Isis v Galii Narbonské. Její knihy, stejně jako její byt, se proměnily v radioaktivní popel.
Povzdechla si, přemítajíc, jestli sejí podaří v nové Francii znovu získat místo profesorky. Už měla po krk života s bratrem a s Lucií. Ale říšské marky, které jí před nedávnem Rasa dala, teď měly sotva nějakou hodnotu. Do oběhu přicházely nové francouzské franky, a německé peníze ztrácely hodnotu skoro stejně rychle jako po první světové válce. To sejí zdálo krajně nefér.
Její bratr si to však nemyslel. „Hele!“ zvolal triumfálně, když vyhrál hru. „Kdybychom hráli o peníze, teďbychtě měl, Lucie.“
Když se to tak vzalo, stejně Lucii měl. Monika to málem řekla nahlas, což by atmosféru ve stanu nijak neprojasnilo. Pierre a Lucie se pustili do další hry. Ani to nebylo Monice příjemné, ale její bratr a jeho milenka byli bohužel jiného názoru, a početně ji převyšovali. Tyranie demokracie, pomyslela si.
Zaslechla kroky venku: ne cupitání Ještěrů, ale solidní kroky mužů v těžkých botách. Jeden z nich řekl: „Tady je to,“ právě před vchodem jejich stanu. Mluvil čistou, pařížskou francouzštinou. To mělo Moniku varovat, co se stane vzápětí, ale přesto byla překvapená, když do stanu vpadli muži s pistolemi. „Která z vás je Monika Dutourdová?“
„Já,“ odpověděla Monika automaticky. „Co chcete?“
„Byla jste nacistická děvka,“ vyštěkl muž. „Je třeba očistit Francii od takových, jako jste vy. Pojďte s námi, nebo toho budete litovat.“ Výhružně pohnul pistolí.
„Podívejte, přátelé,“ řekl Pierre Dutourd, což znělo Monice jako nebezpečně nejistý předpoklad. „Děláte chybu. Kdybyste chvilku počkali-“
„Sklapni, ty tlustý špalku cukru,“ řekl vůdce čety Národní očisty studeně. „Říkám ti tojenomjednou.Potom .. .“Nyníústíjehopistole mířilo na kořen Pierrova nosu, Moničin bratr seděl tiše jako pěna. „Dobře,“ řekl druhý muž. „Pojďse mnou, děvko.“
„Já nejsem děvka,“ trvala na svém Monika, bojujíc s nepříjemným sevřením strachu. Jak má tyto tvrdé muže přesvědčit?
„Budete vyslýchána,“ řekl jejich vůdce, jako by ji neslyšel. „Po výslechu bude stanoven váš trest.“ Znělo to, jako by neměl sebemenší pochyby, že bude potrestána.
„Nacisté mě vyslýchali také, v Justičním paláci,“ řekla Monika. „Doufám, že budete jemnější než oni.“ Zachvátila ji hrůza při pomyšlení na další takový výslech, kterému ji podrobil Dieter Kuhn, aby od ní získal, co chtěl.
Vůdce čety Národní očisty však řekl: „Uděláme všechno, co bude nezbytné.“ V očích mu planul plamen spravedlnosti, stejně jako v očích Němců, kteříji vyslýchali a mučili tenkrát.
Tenkrát neměla na vybranou. Ani teď neměla na vybranou. S maximální důstojností, které byla schopna, řekla: „Budiž zaznamenáno, že s vámi jdu s protestem.“
„Budiž zaznamenáno, že to nikoho nezajímá,“ odpověděl ten fanatik. „Hněte sebou.“ Monika vyšla ze stanu do teplé noci. Někde blízko cvrkal cvrček. Ty si můžeš dovolit cvrkat, pomyslela si Monika hořce. Nikdo tě nebude vyslýchat.
Četa Národní očisty ji hnala táborem k čekajícímu automobilu.
Stejně jako při své předchozím služebním pobytu v Marseille, Felless i nyní shledávala to místo mnohem lepším než Norimberk. Protože k Norimberku chovala hlubokou a setrvalou zášť, příliš to neříkalo, ale něco přece. Zdejší počasí, ačkoli nedosahovalo standardu Domova nebo ani toho nového města na Arabském poloostrově, kde byla jako uprchlík, bylo určitě mnohem lepší než v Norimberku. V tomto ročním období bylo víc než snesitelné.
Brzy také zjistila, že sejí Marseille nyní líbí víc než při její první návštěvě, i když atomová bomba Rasy zničila její srdce. Tehdy městu vládli Němci, ajejich arogance, jejich automatický předpoklad, že jsou nejenom rovni, ale dokonce nadřazeni Rase, budily její odpor nejenom k nim, nýbrž i k celému městu.
Jednat s Francouzi bylo snazší. Technicky vzato tento subregion nebyl ještě součástí území, kterému vládla Rasa z Káhiry. Fungoval jako nezávislé ne-impérium. Ale francouzští Velcí Ošklivci poslouchali, co jim Rasa říkala. Alternativou bylo poslouchat Němce, a to Francouzi dělali příliš dlouho, než aby to chtěli dělat dál.
Felless by byla raději, kdyby si jí vyslanec Veffani tolik nevšímal, ale nemohla proti tomu nic dělat. „Zdravím vás, nadřízený pane," řekla, zdvořile j ako vždycky, když jí zatelefonoval.
„A já zdravím vás, starší výzkumnice,“ řekl Veffani, a jeho hlas zněl přátelštěji než obvykle. „Zajímal by mě váš názor v určité oblasti, která se týká vašeho profesionálního zaměření."
„Poslouchám, nadřízený pane.“ Felless rozhodně dávala jakékoli technické otázce přednost před jeho výhrůžkami

týkajícími se jejího návyku na zázvor, což byl obvykle důvod, proč jí volal.
„Dobrá," řekl. „Tady je má otázka: myslíte si, že tím, že ponecháváme tosevanská ne-impéria formálně nezávislá, ale ve skutečnosti závislá na Rase, můžeme položit základy pro jejich plné vtělení do Impéria?"
To byla zajímavá otázka. Felless nepochybovala, že není ani zdaleka jediný, kdo o ní uvažuje. Konečně řekla: „Na druhých dvou planetách, které Rasa dobyla, nebyla polovičatá opatření nezbytná. Tady by mohla být vhodná a prospěšná. Teď máme příležitost vyzkoušet to experimentálně, jak ve Francii, tak v Reichu."
„Vládnout Velkým Ošklivcům by nemělo být předmětem experimentu." Veffani se kysele zasmál. „Ale příliš často tomu takje."
„To budete vědět lépe než já, nadřízený pane." Felless mu nerada lichotila, zvlášť ne vzhledem ke všemu zármutku, který jí způsobil, ale jeho otázka byla důležitá pro Rasu, a tak byla ochotna odložit své vlastní pocity stranou. A navíc to byla pravda; jako muž z dobyvatel-ské flotily měl Veffani větší zkušenosti s Tosevany než ona. „Snad by takový přístup mohl napomoci konečné asimilaci Tosevu 3," řekla.
„Snad," řekl Veffani. „Snad na to přijdeme. Pokud byste mohla sepsat memorandum shrnující vaše hlediska, odešlu ho do Káhiry s doporučením, aby bylo vážně zváženo - a samozřejmě s vaším jménem."
„Děkuji vám, nadřízený pane," řeklaFelless. „Bude vykonáno."
„Skvělé," odpověděl Veffani. „Vždycky jsem věděl, že jste schopna skvělé práce. Jsem rád, že můžete svůj potenciál realizovat. Na shledanou." Jeho obraz se vytratil z monitoru.
Určitěji ten úkol nedal kvůli jejímu návyku na zázvor. Možná si myslel, že toho nechala. Pokud ano, mýlil se. Stále tu tosevanskou rostlinu požívala, kdykoli k tomu měla příležitost. Ale snažila se být opatrná, aby nevylučovala své feromony na veřejnosti; nechtěla položit další vejce. Od svého příchodu do Francie se jednou pářila, ale ke své úlevě se následkem toho nestala gravidní.
Zabrala se do memoranda, když zasyčel reproduktor u dveří. Felless také otráveně zasyčela. „Kdo je to?" zeptala se.
„Já, obchodní administrátor Keffesh," ozvala se odpověď. „Rád bych vás požádal o pomoc v určité delikátní záležitosti."
Co to má znamenat? pomyslela si Felless rozčileně. Mohla otevřít dveře bez obav; nevzala zázvor už několik dní. S povzdechem vstala od stolu a stiskla tlačítko u dveří. Když se dveře odsunuly, řekla: „Zdravím vás, obchodní administrátore."
„A já zdravím vás, nadřízená paní." Keffesh zaujal uctivý postoj. To bylo zdvořilé, ale nikoli nezbytné, protože jeho hodnost byla blízká její. Pravděpodobně to znamenalo, že od ní něco chce, a tak chce, aby byla v dobré náladě.
„Co je to za delikátní záležitost?" zeptala se Felless. Keffesh k tomu přistoupil oklikou. „Pochopil jsem správně, že v rámci psychologického experimentu před nedávnou válkou s Němci jste udělila jako odměnu vysokou částku peněz tosevanské ženě j ménem Monika Dutourdo va?"
„Než vám odpovím, musím se podívat do svých záznamů," řekla Felless. Za okamžik udělala souhlasné gesto. „Ano, to je správné. O cojde?"
„Totiž, nadřízená paní," začal Keffesh. „Monika Dutourdová má stejnou matku a otce jako Pierre Dutourd, Velký Ošklivec, s nímž jsem udělal mnoho obchodů. Určitě víte, jak moc u Tosevanů tyto vazby znamenaj í."
„Ovšemže vím." Felless udělala znovu souhlasné gesto. „Dobře jste si všiml jejich důležitosti. Ale stále nechápu..."
„Dovolte mi to vysvětlit," řekl Keffesh. „Monika Dutourdová má v této chvíli určité potíže s francouzskými úřady, protože je obviněna, že měla sexuální vztah s německým důstojníkem, když Němci okupovali tento subregion. Francouzi, jak musíte také vědět, chtějí zničit veškeré vzpomínky na německou okupaci a potrestat ty, kteří okupantům pomáhali a zpříjemňovali jim život."
„Ano, to také vím," řekla Felless. „Rasa to podporuje, protože to přivádí Francouze do větší závislosti na nás."
„V principu s tím souhlasím," řekl Keffesh. „V praxi však potíže Moniky Dutourdové komplikují Pierru Dutourdovi pokračování v jeho obchodě."
„To je jistě nemilé, ale ..." Felless pokrčila rameny. „Proč by na tom mělo záležet mně, nebo Rase jako celku?" Než mohl Keffesh odpovědět, obrátila k němu oba oční výčnělky. „Počkejte. Jaký obchod provozuje ten Velký Ošklivec?"
Teď Keffesh zaváhal. „Nadřízená paní, říkal jsem vám, že jde o delikátní záležitost. Doufám, že se mohu spolehnout na vaši diskrétnost. "Zvedl ruku k ústům a vymrštiljazykjako by lízal zázvor.
Kdyby Felless nebyla zvyklá brát zázvor, pravděpodobně by nevěděla, co to znamená. Ona však řekla: „Myslím, že rozumím."
„Ahh." Keffesh s úlevou vydechl. „Doufal jsem, že ano. Myslel jsem si to." Tím nepochybně mínil, že slyšel o Fellessině zázvorem zapříčiněné nemilosti. „Kdybyste mohla zařídit u Francouzů shovívavost, nadřízená paní," řekl, „zjistila byste, že nejsem nevděčný. Ani Pierre Dutourd by nebyl nevděčný."
Co přesně nabízel? Tolik zázvoru, kolik dokáže spotřebovat? Určitě něco takového. Její ocasní pahýl se zachvěl vzrušením. Pokusila se ho uklidnit. Pokud možno nedbale řekla: „Nic neslibuji - kdo může něco slibovat, když jsou v tom Velcí Ošklivci? - ale podívám se, co se dá dělat."
„Děkuji vám, nadřízená paní." Keffesh znovu zaujal uctivý postoj. „Nic víc bych nemohl žádat. A nyní vás už nebudu rušit." Opustil jejípracovnu.
Felless se vrátila ke svému memorandu. Jedno po druhém, řekla si. Ale nemohla se soustředit. Její mysl se stále vracela k zázvoru.
Nakonec s povzdechem uložila memorandum do paměti a začala telefonovat francouzským úřadům. Ukázalo se, že to není snadné; spojení mezi telefonním systémem Rasy a francouzskou sítí bylo ještě nedokonalé. Nakonec však dosáhla spojení s úředníkem, který měl hromový titul ministr Národní očisty. „Mluvíte jazykem Rasy?" zeptala se, uvažujíc, kde by sehnala tlumočníka, kdyby nemluvil.

Ale Joseph Darnand řečí Ještěrů mluvil, alespoň do jisté míry. „Mluvím, ale málo," odvětil. Jeho cizí přízvuk byl silný, ale dalo se mu rozumět. „Mluvte, prosím, pomalu. Co si přejete?"
„Chci, abyste propustil jistého vězně tady v Marseille, ženu jménem Monika Dutourdová," řekla mu Felless. Očekávala, že Velký Ošklivec řekne: Bude vykonáno. Ale Darnand si počínal, jako by Francie byla stejně nezávislé ne-impérium jako před válkou Reich. „Okamžik, prosím," řekl. „Podívám se do svých záznamů."
„„Dobře." Na to Felless sotva mohla říct ne. Trvalo to dost dlouho. Felless si připomněla, že tosevanské systémy vyhledávání dat byly mnohem méně účinné než podobné systémy Rasy. Musela si připomenout několikrát, než se Joseph Darnand konečně vrátil na linku. „Lituji, starší výzkumnice," řekl, „ale tohle bude těžké. Ta žena nepochybně udržovala sexuální vztah s německým důstojníkem - a nejen tak s nějakým německým důstojníkem, ale s důstojníkem jejich tajné policie. Taková zrada musí být potrestána, ledaže by tu byl nějaký velice závažný důvod k prominutí."
V první chvíli si Felless myslela, že prostě odmítl. Taková neposlušnost od Velkého Ošklivce závisejícího na Rase by ji rozzuřila. Ale pak uviděla v jeho slovech možná zadní vrátka. „Není pravda, že tato žena byla donucena k tomuto sexuálnímu vztahu proti své vůli?" Vědela, že tohle má mezi Tosevany značnou váhu. Díky zázvoru a vychytralým mužům to začínalo mít svou váhu i mezi Rasou na Tosevu 3.
„Ona to tvrdí," řekl Joseph Darnand pohrdavě. „Ale která žena by to za podobných okolností netvrdila? Naši vyšetřovatelé vůbec nevěří, zeje to pravda."
„Ale já - a Rasa, která mým prostřednictvím mluví - věříme, že je to v tomto případě pravda." Felless si uvědomila, jak daleko zašla. Ona sama o tom případu nevěděla téměř nic, a jejím prostřednictvím nemluvil admirál nebo vyslanec, ale obchodník se zázvorem. S mrzutým zasyčením nad sebou a svou rolí v této záležitosti pokračovala: „A ta žena s námi spolupracovala. Velmi bychom ocenili její propuštění." Pro jistotu přidala zdůrazňovací zakašlání.
Po dalším dlouhém tichu na druhém konci drátu francouzský ministr Národní očisty vzdychl. „Tak dobře," řekl. „Vydám příslušné rozkazy. Aspoň jste tak zdvořilí, že na rozdíl od Němců své rozkazy maskujete jako žádosti." Věděl tedy, že musí být poslušný. Felless o tom už začínala pochybovat.
Když dostala, co chtěla, mohla si dovolit být blahosklonná. „Velice vám děkuji," řekla, uvažujíc, kolik zázvoru jí Keffesh zaplatí za její služby.
„Není zač." Podle Darnandova tónu však bylo velice moc zač. Zabručel něco svým vlastním jazykem a zavěsil. Felless vůbec nevadilo, že ho otrávila. Vlastně si to spíš vychutnávala.
„Soudruhu generální tajemníku, finský vyslanec je zde," řekl tajemník Vjačeslava Molotova.
„Dobře. Velmi dobře," řekl Molotov. „Sem s ním. Na tento rozhovor jsem se těšil mnoho let. Konečně pro něj nastala vhodná situace."
„Dobré ráno, soudruhu generální tajemníku," řekl Urho Kekko-nen plynnou ruštinou. Natočil si čaj ze samovaru v koutě místnosti a posloužil si uzeným lososem na žitném chlebu.
„Dobré ráno," odvětil Molotov. „Nu - dospěla vaše vláda k nějakému rozhodnutí ohledně obsahu nóty, kterou jste dostali od ministerstva zahraničních věcí Sovětského svazu?"
Kekkonen pomalu a rozvážně žvýkal a polykal. Byl to velký, širokoramenný muž, který nosil ještě silnější brýle než Molotov. „Dospěla, soudruhu generální tajemníku," odpověděl. „Finsko odmítá vaše požadavky ve všech bodech."
„Cože?" Molotov byl ohromen, a dalo mu dost práce nedat to najevo. „Důrazně vám doporučuji, abyste to znovu uvážili. Velmi důrazně vám to doporučuji."
„Nět," použil Kekkonen jedno z nejoblíbenějších Molotovových slov s téměř urážlivým požitkem.
„Jste šílený?" zeptal se Molotov. „Je vaše vláda šílená? Po celou generaci jste se schovávali pod křídly Reichu. Ale Reich je teď mrtvý pták. Kde se skryjete nyní před oprávněným hněvem dělníků a rolníků Sovětského svazu nad vaší agresí?"
„Vy jste nebyli v právu, když jste nás v roce 193910 napadli," odpověděl Kekkonen, „a od té doby jste se nezměnili. Nemáme
10 Tzv. Zimní válka v zimě 1939 - 1940, kdy SSSR napadl Finsko a přes jeho statečnou obranu mu vnutil kruté a ponižující mírové podmínky. (Pozn. překl.) v úmyslu nic znovu zvažovat. Jestli nás napadnete znovu, budeme znovu bojovat."
„Tenkrát jsme vás porazili," řekl Molotov studeně. „A vy víte, že to dokážeme znovu. A, jak jsem řekl, Německo není v takové pozici, aby vám mohlo pomoci."
„To chápu," řekl Fin. „Velice dobře to chápu. Proto má vláda zahájila konzultace s Rasou. Musíte pochopit, že jsme k tomu neměli velkou chuť, ale postoj Sovětského svazu nám nedává na vybranou."
Pro Molotova byla tato slova jako kopanec do břicha. Hůře se nepřepočítal od svého paktu s nacisty. „Vy byste zradili lidstvo?" vyštěkl drsným hlasem.
„ Nět, " opakoval Kekkonen. „Naše vláda chce ochránit - a také ochrání-naši zemi před agresí. Jednání s Ještěry je jediná volba, kterou v této chvíli máme. Protože je to naše jediná možnost, akceptovali jsmeji."
Nebyla to volba, kterou si Molotov myslel, že Finové přijmou. Žárlivě střežili svou nezávislost před SSSR. Bránili ji také, pokud to šlo, i před Němci. Byli spojenci Reichu, ale ne - na rozdíl od Maďarska a Rumunska - podřízenými spojenci. Molotov zkusil nejlepší šíp, který mu zbyl v toulci: „Jak přijme váš lid zprávu, že jste kapitulovali před Rasou?"
Kekkonenův úsměv byl skoro tak studený, jaký by dokázal vykouzlit Molotov. „Vy mi špatně rozumíte, soudruhu generální tajemníku. V žádném případě jsme nekapitulovali před Rasou."
„Cože?" Molotov byl tak rozzuřený a tak znepokojený, že měl potíže zachovávat suchý tón. „Neřekl jste mi právě, že hodláte povolit Rase okupovat Finsko?"
„Ano, Rasa bude v mé zemi vojensky přítomná," odvětil Urho Kekkonen. „Ale Ještěři nás nebudou okupovat, o nic víc,

než nás okupovali Němci. My zůstáváme nezávislí. Muži Rasy ve Finsku zůstanou na svých základnách, pokud nebudeme napadeni, v kterémžto případě s námi budou spolupracovat při naší obraně. Jakýkoli útok na Finsko bude považován za útok na Rasu.“
„Já ... chápu,“ řekl Molotov. „Tato ... dohoda neporuší vaši suverenitu?“
Kekkonen zavrtěl svou velkou hlavou. „Nechceme, aby kdokoli porušil naši suverenitu. Sovětský svaz to nedokázal pochopit za celá ta léta. To se týká vás, to se týkáReichu, a týká. se to také Rasy.“
„Já ... chápu,“ řekl Molotov znovu. „Nevěřil jsem, že by Ještěři přistoupili na takovou dohodu.“ Kdybych si to myslel, nikdy bych neodeslal takové ultimátum.
„Možnájim nikdo předtím takovou dohodu nenavrhl,“ odpověděl finský vyslanec. „Možná nikdo předtím nebyl v takové pozici, aby jim takovou dohodu navrhl. Ale mi ano, a oni neztráceli čas a přijali.“
„Ovšemže přijali,“ vyštěkl Molotov. „Dovolili jste, aby vám strčili nohu do dveří.“
„Považovali jsme za lepší dovolit jim strčit nohu do dveří než nechat vás, abyste se k nám vecpali násilím,“ řekl Kekkonen.
Molotov hned neodpověděl. Zuřivě přemýšlel. Ještěři by nikdy s takovou dohodou nesouhlasili před poslední válkou s Němci. (Že by Finové tehdy takovou dohodu nepotřebovali, to teď bylo vedlejší.) Ponechali však Reich nezávislý, ale slabý. Obnovili nezávislou, ale slabou Francii. A nyní si pěstovali nezávislé Finsko, které nemohlo nikdy být jiné než slabé.
To je u nich něco nového, přemítal. Ještěři ještě stále nebyli dobří diplomaté, alespoň ne podle pozemských měřítek. Ale už si v tom počínali lépe, než když přišli na Zemi. Dokázali se poučit. Byl by si přál, aby s tím nezačali právě tady.
Kekkonen řekl: „Předpokládám, že nyní můžeme považovat vaše ultimátum za stažené?“
Měl bych mu říct ne, přemýšlel Molotov. Měl bych mu říct, že se s radostí pustíme do války s Finy i s Ještěry. To by ho vytrhlo z jeho blazeovaného buržoasního sebeuspokojení.
Jenže to by také mělo za následek katastrofu pro Sovětský svaz. To Molotov věděl až příliš dobře. Kdyby to byl nevěděl, nedávný děsivý příklad Velkoněmecké říše by mu to dal jasně na vědomí. Válka s Ještěry byla taktikou posledního východiska. A tak, provrtávaje skrze své brýle Kekkonena nenávistným pohledem, vymáčkl ze sebe jediné slovo: „Da.“
Pocítil určité uspokojení, když si všiml, jaká úleva byla na Finovi patrná. Kekkonen si nebyl jist, jestli Molotov neuvrhne svou zemi na pohřební hranici kvůli své hrdosti. Nacisté to koneckonců udělali. Ale nacisté neměli rozum. SSSR byl a vždycky bude bojovat proti imperialismu. Jestli dnes musel ustoupit, zítra zase postoupí kupředu.
Když Urho Kekkonen odešel, Molotov zavolal Andreje Gromy-ka a maršála Žukova. Řekl jim, co Finové udělali. Žukov šťavnatě zaklel. Gromyko šel k věci: „Co jste mu řekl, Vjačeslave Michajloviči?“
„Že to ultimátum stahujeme.“ Ta slova Molotovovi chutnala v ústech kysele jako zvratky, ale vyslovil je. Obrátil se kZukovovi a zeptal se: „Nebo si myslíte, že j sem udělal chybu?“
„Ne,“ řekl Žukov okamžitě. „Když vám čertova babička zvrtne plány, musíteje změnit.“
Molotovovi se ulevilo. Na rozdíl od Kekkonena to na sobě nedal znát. Kdyby byl Žukov odhodlaný bojovat proti Ještěrům, odsunul by Molotova na vedlejší kolej a udělal by to. Ale bojoval s nimi o generaci předtím, a neměl o nic větší chuť si tu zkušenost zopakovat než Molotov.
Gromyko svraštil své huňaté obočí. „Právě když si myslíme, že Rasa je příliš hloupá na to, aby přežila, dostane se nám takového překvapení.“
„Co navrhujete, abychom se vyhnuli podobným nemilým překvapením, Andreji Andrejeviči?“ zeptal se Molotov.
„Nu, kdybychom předložili podobné ultimátum současnému Rumunsku, byl by pravý čas přivést je zpátky k pořádku,“ odpověděl Gromyko. „Samozřejmě, žádný takový plán jsme neměli namysli.“
„Samozřejmě,“ řekl Molotov dutým hlasem. Všichni tři muži pohlédli jeden na druhého. Rumunsko stále drželo Besarábii a severní Bukovinu, území, která SSSR získal v roce 1940 na základě Vídeňské arbitráže jen proto, aby je opět ztratil následkem útoku hitlerovců. Teď, když už Reich nemohl svým přátelům přijít na pomoc, rumunská vláda by bývala byla další na sovětském seznamu hned po
Finsku. Ale kdyby Rumuni požádali o pomoc a Ještěři by jim vyhověli, jen by to poskytlo Rase delší hranici se SSSR.
„Zatraceně, proč tohle nikdo nepředvídal?“ Žukov vrhl na Molotova zamračený pohled. „Mohli jsme strčit koule do mlýnku na maso.“
Stejně jako s Kekkonenem, i teď musel Molotov bojovat, aby zachoval klid. Kdyby se Žukov dostatečně rozzlobil, velice brzy by začala vládnout v SSSR Rudá armáda. Ale Molotov věděl, že kdyby jednal tak, jako by se toho obával, jenom by to zvýšilo pravděpodobnost toho, že se to stane. Zhluboka se nadechl a zeptal se: „Georgiji Konstantinoviči, vy jste očekával, že Finové budou hledat podporu u Ještěrů?“
„Já? Ne, kčertu,“ odpověděl Žukov. „Ale já jsem voják. Nepředstírám, že jsem diplomat. Ponechávám tyhle věci na starosti lidem, kteří předstírají, žejsou diplomati.“ Nyní se zamračil na Andreje Gromyka. Lépe na Gromyka nežna mě, pomyslel si Molotov.
Gromykova klidná lhostejnost byla skoro stejně neprůstřelná jako Molotovova. Ministr zahraničí řekl: „O něco jsme se pokusili. Nevyšlo to. Svět tím nekončí. Nikdo rozumný si nedokázal představit, že by Finové dali přednost Rase před lidmi.“
Žukov zabručel: „V jednačtyřicátém dali přednost nacistům před lidmi. Nemají nás moc rádi, z toho či onoho důvodu.“
To bylo velmi mírně řečeno. Jak Žukov řekl, Finové se stali Hitlerovými spolubojovníky ihned, jak k tomu dostali příležitost. Učili teď Ještěry politice rovnováhy sil? A to všechno proto, aby se vyhnuli vlivu mírumilovných dělníků a rolníků SSSR? Molotov zavrtěl hlavou. „Finové,“ řekl, „jsou vrozeně nespolehlivý národ.“
„Na tom je dost pravdy,“ souhlasil maršál Žukov. Zamyšleně pokračoval: „Pravděpodobně bychom dokázali válku ve

Finsku vyhrát, i proti Rase. Logistika Ještěrů je velice špatná.“
„Pravděpodobně bychom dokázali vyhrát válku proti Rase ve Finsku,“ řekl Gromyko štiplavě. „Nacisté více nebo méně vyhráli válku proti Rase v Polsku. Ale svou vlastní válku proti Rase nevyhráli. Dokázali bychom to my?“
„Samozřejmě že ne,“ odpověděl Žukov okamžitě.
„Samozřejmě že ne. Souhlasím,“ řekl Molotov. „To je taky důvod, proč jsem, když mě Kekkonen postavil před hotovou věc, neviděl jinou možnost, než stáhnout naši nótu. Nemůžeme předvídat všechno, Georgiji Konstantinoviči. I dialektika ukazuje pouze trendy, nikoli však podrobnosti. Budeme mít další příležitosti.“
„JVu, vot,“ řekl Žukov jako trucovité dítě.
„Naše vlastní suverenita tím nebyla nijak oslabena,“ řekl Gromyko, a maršál přikývl. To ho uspokojilo, přinejmenším pro tuto chvíli. Molotova to zachránilo, ale neuspokojilo. Suverenita Sovětského svazu přežila, ale jeho prestiž, jak velice dobře věděl, utrpěla vážnou ránu.
Něco s tím bude třeba udělat. Ne v Evropě, na to si Ještěři dávali moc velký pozor. Ale SSSR měl ze všech národů - ze všech lidských národů - nejdelší pozemní hranice. „Persie,“ zamumlal Molotov. „Afghánistán. Čína, samozřejmě. Vždycky Čína.“
Atvar studoval se značným potěšením hlášení, která dostal z Helsinek a z Moskvy. Otočil jeden oční výčnělek k Pshingovi a řekl: „Tohle je pro změnu něco, co vypadá, že vyšlo velice dobře. Sovětský svaz stáhl své hrozby Finsku a náš vliv na toto malé ne-im-périum vzrostl.“ Otevřel ústa smíchem. „Protože jsme až dosud neměli žádný vliv na Finsko, jakýkoli vliv znamenájeho zvýšení.“
„Pravda, Vznešený pane flotily,“ přisvědčil jeho pobočník. Po chvíli však dodal: „Škoda, že jsme nedokázali přivtělit toto ne-impé-rium k území, které spravujeme přímo.“
„Mně by se to také líbilo,“ řekl Atvar. „Ale když naši zástupci tuto myšlenku předložili vůdcům finského ne-impéria, rozhodně odmítli. Vzali jsme, co jsme mohli dostat - ne všechno, co jsme chtěli, aleje to mnohem lepší než nic.“
Pshing vzdychl. „Na tomto světě, Vznešený pane flotily, jsme nikdy nebyli schopní dostat všechno, co jsme chtěli. Příliš častojsme se museli považovat za šťastné, když jsme dostali alespoň něco z toho, co jsme chtěli.“
„To je naneštěstí také pravda,“ řekl admirál. „Protojsem souhlasil s tímto Polovičatým opatřením - vlastně o něco méně než polovi-čatým. Ale dokázalo přimět SSSR, aby se stáhl.“
„Co byste dělal, kdyby se SSSR rozhodl zaútočit na toto malé ne-impérium navzdory naší přítomnosti tam?“ zeptal se Pshing.
„Řekl bych to takto: jsem rád, že jsme to nemuseli vyzkoušet.“ Atvar k tomu měl chuť přidat zdůrazňovací zakašlání, ale neudělal to; nechtěl, aby jeho pobočník věděl, jak moc rád byl. „Jedna věc, kterou jsme udělali od svého příchodu na Tosev 3, je to, že jsme ukázali Velkým Ošklivcům, že se mohou - musí - spolehnout na naše slovo. Proto byli Rusové přesvědčeni, že dodržíme náš závazek vůči Finsku, a tak se to neopovážili vyzkoušet. Jestli si myslíte, že z toho nemám radost, tak jste na omylu.“
„Co můžeme udělat, abychom zvýšili náš vliv na Finy, teď, když jsme zřídili tuto přítomnost?“ zeptal se Pshing.
„To ještě nevím,“ odpověděl Atvar. „Až do nynějškajsme s touto podskupinou Velkých Ošklivců měli málo co do činění, díky skutečně přísernému podnebí v jejich ne-impériu. Hlášení Rusů i Němců se shodují v tom, že to jsou prvotřídní bojovníci. Naši vlastní experti poukazují na to, že se Němci nezdráhali zásobovat je nejmodernější tosevanskou výzbrojí.“
„Ne bombami z výbušného kovu, doufám,“ zvolal jeho pobočník.
„Pokud vím, tak ne, za což děkuji duchům Císařů minulosti.“ Atvar na okamžik sklopil své oční výčnělky. „Nejsme si skoro jistí, že Finové nedisponují zbraněmi tohoto typu.“
„Pak, v případě nutnosti, můžeme využít hrozbu použití těchto zbraní proti nim, abychom je přiměli vyjít vstříc našim požadavkům,“ řekl Pshing.
Atvar však udělal záporné gesto. „I to bylo zvažováno. Bylo to zamítnuto. Analýza ukazuje, že finští Tosevané by pravděpodobně buď bojovali sami, nebo by požádali Rusy o pomoc proti nám.“
„Jak by to mohli udělat?“ zeptal se Pshing užasle. „Právě teď žádají o pomoc nás proti SSSR.“
„Tosevanští diplomaté mají frázi: rovnováha sil,“ řekl Atvar.
„Což znamená využívat méně obtížného souseda, aby vás ochránil před vaším obtížnějším sousedem. Jestliže se změní úroveň té obtížnosti, může se změnit i směr spojenectví, a může se změnit velmi rychle.“
„Chápu,“ řekl Pshing. „Ano, to je systém, který se dá od Velkých Ošklivců očekávat.“
„Mluvíte sarkasticky, ale ve vašich slovech je vejce pravdy,“ řekl admirál. „Protože Velcí Ošklivci byli vždycky rozděleni do mnoha soupeřících frakcí, potřebovali přirozeně vyvinout prostředky, které by zvýšili šance jejich konkrétní skupiny na krátkodobý úspěch -jediný, který oni berou v úvahu - a omezili šance svých oponentů. A teď, když jsme součástí tohoto konkurenčního systému i my, musíme tyto techniky sami přijmout nebo šije přizpůsobit. Bez nich bychom byli ve vážné nevýhodě.“
„Jsem přesvědčen, že naši předkové za starých časů byli mravnější,“ řekl Pshing.
„Byl byste pravděpodobně překvapen,“ odpověděl Atvar. „Při přípravě na tuto misi jsem musel prostudovat nejstarší historii mnohem podrobněji, než se obvykle učí ve školách. Dokážu pochopit, proč se o ní moc nemluví. Než Impérium sjednotilo Domov, naši předkové byli velmi svárliví ahašteřiví. Pravděpodobně byli lépe vybaveni k tomu, aby si poradili s Velkými Ošklivci, než my, protože strávili spoustu času pokusy ošidit jeden druhého.“
„Vznešený pane flotily, vy mě šokujete,“ řekl Pshing.
„Ano, já sám jsem byl šokován,“ přiznal Atvar. „Problém je, že naši dávní předkové tyto věci skutečně dělali a byli zkušení v diplomacii a dvojakosti. My jsme od té doby, kdy Impérium před sto tisíci lety sjednotilo Domov, na takové věci zapomněli. Nepotřebovali jsme je, ani když jsme dobývali Rabotev aHalless, i když je admirálové těch

dobyvatelských flotil také studovali. A samozřejmě, naši tak zvaní experti z kolonizační flotily studovali naše předchozí do-byvatelská tažení, protože se předpokládalo, že toto tažení bude analogické. Proto jsou nám tak málo k užitku: špatné předpoklady vždycky vedou ke špatným závěrům."
„Experti z kolonizační flotily," opakoval ozvěnou Pshing. „To mi připomíná, Vznešený pane flotily - určitě si vzpomenete na starší výzkumnici Felless?"
„Oh, ano." Atvar udělal souhlasné gesto. „Údajná odbornice na psychologii Velkých Ošklivců, která se rozhodla napodobit nebo překonat tosevanské sexuální výstřelky. Proč si na ni mám vzpomenout, Pshingu? Co udělala, aby přitáhla mé oční výčnělky? Další hanbu se zázvorem?"
„Nejsem si zcelajist, Vznešený pane flotily," odpověděl jeho pobočník. „Zdá se, že si nikdo není zcelajist. Použila svůj vliv ve Francii, aby dosáhla propuštění jistého vězně, obviněného z předchozí kolaborace - sexuální kolaborace - s Němci. Pokud tomu rozumím, zdá se, že ten vězeň byl ve skutečnosti k sexuální kolaboraci přinucen, cožje tosevanský zločin, který se díky zázvoru objevil i u nás."
„Skutečně," řekl admirál. „V čem je problém, jestli Felless jednala v zájmu spravedlnosti, jak se to v tomto případě jeví?"
„Problém, Vznešený pane flotily, je v tom, že dotyčný vězeň má také rodinnou vazbu s jedním z vedoucích tosevanských pašeráků zázvoru v Marseille," odvětil Pshing.
„Aha. Chápu," řekl Atvar významně. „Pomohla tedy starší výzkumnice Felless tomu Velkému Ošklivci ze smyslu pro spravedlnost nebo z touhy po neomezené zásobě té tosevanské rostliny?"
„To nikdo neví," odpověděl Pshing. „Vyslanec Veffani sděluje, že její práce v poslední době je skvělá, ale má také podezření, že ještě stále požívázázvor. Posoudit motivaci není vždycky snadné."
„V tom s vámi souhlasím," řekl Atvar. „Veffani je víc než schopný muž. Předpokládám, že pokračuje ve sledování vývoje ve Francii?"
„Ano, Vznešený pane flotily," řekl Pshing. „Jestli se ta dvojznačnost vyjasní, uvědomí nás a přijme patřičná opatření."
„Velmi dobře." Nebylo to velmi dobře, ale Atvar s tím nemohl nic dělat, jen čekat. „Jaké další lahůdky tam máme?"
„Přijali jsme další protest ne-impéria Spojených států, týkající se vpádů našich domácích zvířat najejich území," řekl Pshing. „Také si začínají stěžovat, že se semena některých našich rostlin rozšířila na sever od hranice mezi naším a jejich územím."
„Jestli tohle jsou nejhorší stížnosti, které američtí Velcí Ošklivci mají, pak by se měli považovat za šťastlivce," řekl Atvar s pohrdavým smíchem. „Mají štěstí. Zdá se, že si neuvědomují, jaké štěstí mají. Na tento protest nebudu osobně odpovídat. Můžete jim říct, aby srovnali svou situaci se situací Němců, a až to udělají, aby zvážili, jestli jejich fňukání - použijte to slovo -je opodstatněné."
"Bude vykonáno, Vznešený pane flotily," odvětil Pshing. „To udělám s velkou radostí. Američtí Tosevané si stěžují, protože přišli o dráp, ne proto, že přišli o prsty."
„Přesně tak," řekl Atvar. „To jim také můžete říct, a nemusíte to moc změkčovat. A můžete jim říct, že si mohou klidně posloužit a zabít kterékoli z našich domácích zvířat, které najdou na své straně hranice, a užít si jejich maso, když už je zabijí. Dále jim řekněte, že mohou vytrhat všechny naše rostliny, které objeví na své půdě. My si nebudeme stěžovat, když to udělají. Ale jestli si dělají iluze, že můžeme zabránit zvířatům v pohybu a rostlinám v rozšiřování, pak si myslím, že jsou skutečně na omylu."
„Jvlám jim říct toto ? " zeptal se Pshing dychtivě. „Proč ne?" řekl admirál. „Obecnou chybou Američanů je jejich vášeň pro spravedlnost, tak jako u Němců je to arogance a u Rusů jejich zmatek. Řekněte vyslanci Lodgeovi to, co musí slyšet, ne jen to, co by možná chtěl slyšet."
„Bude vykonáno, Vznešený pane flotily," řekl jeho pobočník. „A opět s velkým potěšením."
Atvar vyvolal na velké obrazovce mapy severní části menšího kontinentálního masivu. Zkontroloval klimatologické údaje, a pak posměšně zasyčel. „Zdá se nepravděpodobné, že by naše rostliny byly schopny prospívat ve většině regionů, kde američtí Velcí Ošklivci pěstují většinu svých potravin -jejich drsné zimy zabijí rostliny zvyklé na dobré počasí. Neztratí ani ten dráp; snad jen jeho špičku. Farmáři v subregionu většího kontinentálního masivu nazývaného Indie mají skutečné důvody ke stížnostem: tam naše rostliny úspěšně soupeří s těmi, které pěstují oni."
„Jak říkáte, Američané nemají nic velkého, co by je zaměstnávalo, tak se musejí zaměstnávat maličkostmi," odpověděl Pshing.
„Až objevíme Tosevana, který si nebude na nic stěžovat, tak to bude první takový exemplář."
„Pravda!" Atvar přidal zdůrazňovací zakašlání. „Skutečně věřím, že jejich stálé stěžování si bylo tím, co nakonec vehnalo Němce do války proti nám. Stěžovali si tak často a na tolik různých věcí, že nakonec přesvědčili sami sebe, že to, co dělají oni, je dobré, správné a oprávněné. A tak na nás zaútočili, a tak byli poraženi. Pochybuji, že je tato lekce dostatečně poučí, ale postaráme se, aby neměli sílu zkusit takové dobrodružství znovu.
„Na rozdíl od Tosevanů, my máme k takovému kursu dost trpělivosti," poznamenal Pshing.
„Ano."Admirálovy myšlenky se stočily jinam. „Máme štěstí, že SSSR, na rozdíl od Reichu, dal přednost rozumu. Kdyby byli Rusové odhodláni pokusit se anektovat Finsko navzdory našemu zákazu, věci by se značně zkomplikovaly."
„Porazili bychom je," řekl Pshing.
„Samozřejmě, že bychom je porazili," odvětil Atvar. „Ale porazit je, by bylo totéž jako porazit Němce: velice obtížné, a přineslo by to víc potíží, než za kolik stála příčina toho sporu." Na okamžik se odmlčel. „A jestli toto není shrnutí našich zkušeností na Tosevu 3, tak nevím, co to je."
Sam Yeager se vyšplhal na koně s určitým - dost velkým - nepokojem. „Nejezdil jsem od té doby, kdy byl Hektor štěně," řekl. „K čertu, nejezdil jsem od té doby, kdy jsem byljá štěně: každopádně ne od té doby, co jsem odešel z farmy. Teďje to víc než čtyřicet let."
Jeho společník, sluncem osmahlý šerif jménem Victor Watkins se zachechtal. „To je jako sježdění na kole,

podplukovníku -jak jednou přijdete jak na to, už na to nezapomenete. Mohli bychom dojet dál a rychleji v džípu, ale čtyři nohy nás dostanou tam, kam to čtyři kola nedokážou, i když ty kola patří džípu. A já vím, kde ty po-tvoryjsou, a kdeje ten krám, na kterém se pasou.“
„Okay.“ Yeager si nevzpomínal, kdy naposledy slyšel někoho říkat potvory. Možná to říkal Mutt Daniels, jeho manažer, když Ještěři přišli na Zemi. „Proto jsem tady, abych je viděl, tak se do toho dejme,“ pokračoval.
„Správně.“ Šerif Watkins pobídl svého koně koleny a uzdou. Sam ho neohrabaně následoval. Kůň se mu sice nevysmál, ale mohl to klidně udělat. Nebylo to jako jízda na kole. Přál si, aby jel na kole.
Pomalým krokem zamířili na jih od Desert Center v Kalifornii směrem k Chuckwallským horám. Deseit Center dělal čest svému jménu: bylo to malé městečko se sotva dvěma sty obyvateli na dálnici U.S. 70, pouze místo, kde se lidé cestující někam jinam mohli zastavit, koupit si benzín a odskočit si na toaletu, Yeager si nedokázal představit, že by zde žil; bylo to tu ještě izolovanější než farma, na které vyrostl.
Otřel si pot z čela, než si znovu nasadil Stetson se širokou střechou, který mu Watkins půjčil. „Chápu, jak Desert Center přišel ke svému jménu,“ řekl. „Počasí, že by se líbilo jenom Ještěrům.“
„Oh, to nevím,“ řekl šerif. „Mně se docela líbí - žil jsem v těchto končinách víc než třicet let. Samozřejmě, narodil jsem se v Saint Paul, takže se mi dělá nanic ze sněhu.“
„To dokážu pochopit.“ Sam si tiše povzdechl. Nikdy nehrál za Saint Paul; ten patřil do Americké asociace, jen o stupeň nižší než první liga, a o stupeň vyšší než jakákoli liga, ve které kdy hrál. Kdyby si byl nezlomil ten kotník na druhé metě v Birminghamu... Znovu vzdychl. Spousta hráčů by se byla mohla dostat do vyšší ligy, kdyby se nezranili. Teď už bylo příliš pozdě lámat si s tím hlavu.
Raději se v mysli vrátil k úkolu, který tady měl. Cosi -Ještěr s malým „j“? - uteklo před kopyty jeho koně a zmizelo ve stínu nějakého kaktusu. Když pohlédl vzhůru, uviděl několik káňat, optimisticky kroužících po obloze. Jinak byla ta země mrtvá: nic než pelyněk a kaktusy, řídce rozhozené v bledě žlutém písku. Jejich ostře ohraničené stíny vypadaly jako vyleptané do půdy.
Ta krajina nevypadala přesně tak, jak Sam očekával. Po pár minutách přišel na to proč. „Není tu žádný z těch velkých kaktusů,“ řekl. „Víte, které myslím: ty, co vypadají jako chlap, který stojí s rukama vzhůru.“
Victor Watkins přikývl. „Saguarie. Jo, na téhle straně řeky Colo-radojich moc neuvidíte. V Arizoně, to jo, tamjsou všude.“
„Jo?“ řekl Yeager, a místní šerif přikývl. „Mně se nezdá, že by tady mohlo moc žít cokoli,“ pokračoval Sam.
„No, je po desáté odpoledne,“ řekl šerif Watkins. „Všechny ty potvory jsou teď někde zalezlé pod skalami nebo kdekoli, kam nemůže slunce. Přijďte sem při východu nebo při západu slunce, a uvidíte mnohem víc: zajíce, klokaní krysy a hady a skunky a já nevím co všechno. A taky jsou tady sovy a rysové a kojoti,“ - vyslovil to jako kíjouti - „v noci, a někdy sejde z hor jelen. Najaře, když zaprší, je to docela pěkný kraj.“ „Jo?“ Yeager věděl, že to zní pochybovačně. Považovat tuto krajinu za pěknou mu připadalo podobné, jako považovat Frankensteina za fešáka proto, že si oblékl nové šaty.
Ale Watkins řekl: „Jo, sakra. Všude jsou květiny a motýli. Dokonce se tady v loužích líhnou žáby a kvákají jako blázni.“
„Když to říkáte.“ Sam se s ním nemohl přít, protože v těchto končinách nebyl těsně po dešti. Podle toho, co viděl, tady často nepršelo. Něco dost velkého mu zabzučelo kolem nosu. Zděšeně sebou trhl. „Co to sakra bylo?“ zeptal se, když to odletělo. „Nějaký sršeň?“
„Kdepak. Kolibřík.“ Watkins pohlédl na Yeagera. „Poslyšte, nezapomínejte pít hodně vody. Proto ji sebou vezeme. Takové horko ji z vás vytáhne.“ Sám se napil z jedné ze svých polních lahví.
Sam se poslušně také napil. V Desert Center byla voda ještě studená. Teď už ne. Ukázal na malý oblak prachu asi dvě míle před nimi. „Co je to, kdyžjsou teď všichni zalezlí?“
„Ještěří potvory ne,“ řekl šerif. „Pro ně je tohle pohodové počasí, jako v parku. Moc se jim to líbí.“ Jeli dál k oblaku prachu. Pak Watkins ukázal na rostlinu, které by si Sam asi jinak nevšiml. „Hele. Tohle tady začalo růst ve stejné době, kdy se objevily ty potvory.“
Teprve teď si Sam všiml, že se ta rostlina liší od těch, kolem kterých doposud projížděl. Neměla ten správný odstín zelené; připomínala mu zašlou měď. Nikdy také neviděl listy, které by se podobaly těmto: mohly to být spíš úzké mečovité listy trávy, pučící ze stébel. Neměla žádné květy, ale ty červené disky s černými středy na koncích některých stonků mohly plnit stejný úkol. Sam zastavil koně. „Můžu se na to podívat zblízka?“
„Proto jsme tady,“ řekl Watkins.
Sam slezl z koně stejně neobratně, jako na něj nasedl. Zamířil k rostlině ze světa Ještěrů, víříc při každém kroku prach. Když se dostal na dosah, sykl a rychle ucukl rukou. „Je to jako kopřiva,“ řekl. „Má to takové malé sarapatičky,“ - dobrý vědecký termín - „mezi těmi zasranými listy.“
„Tojste zjistil, jo?“ zeptal se šerif Watkins suše. Yeager se zeptal, hladíc si ruku: „Užjste viděl nějakého jíst tyhle rostliny?“
„Ne,“ odpověděl šerif. „Ne, pokud nemyslíte ty ještěří potvory. Nic normálního, co tady žije, se toho nedotkne. Neviděl jsem ani včely, které by šly po těch červených věcech.“
„Dobře.“ Sam vytáhl z kapsy zápisník a poznamenal si to. Jestli tyhle věci nenavštěvují včely, jak se opylují? Mohly by se opylovat tady na Zemi? Určitě, jinak by tady tato rostlina nebyla.
Watkins řekl: „Když si vezmete kožené rukavice a pokusíte se tu věc vytrhnout, takzjistíte, že má kořeny až do Číny.“
„Proč by mě to mělo překvapovat?“ Sam si zapsal další poznámku. Na rodné planetě Ještěrů rostliny musely vysát veškerou vodu, ke které se mohly dostat. Spousta pozemských rostlin to dělala taky. A jistě byly velmi efektivní.
Šerif Watkins řekl: „Nu, tak pojedeme dál. Tyhle věci jsou jen tak bokem. Vy vlastně chcete vidět ta zvířata, že?“
„Já vlastně nevím,“ řekl Sam zamyšleně. „Když tyhle věci vytlačí rostliny, které tady obvykle rostou, co budou žrát zajíci a klokaní krysy a tak? A když oni nebudou mít co k jídlu, co budou žrát ještěrky a rysové? Čím víc do těchto věcí

pronikáte, tím jsou složitější.“ Nasednout znovu na koně bylo taky složité, ale nějak to dokázal, aniž by na druhé straně spadl zase dolů.
„Asi máte pravdu,“ řekl Watkins, když vyjeli dál směrem ke zvířatům z Domova. „Není to důvod pořádně Ještěry zmáčknout za to, co nám tady dělají? Za to, co dělají Zemi, myslím, nejenom USA.“
„Nechtějí poslouchat,“ odpověděl Yeager. „Říkají, že my máme krávy, ovce, psy, kočky, obilí a kukuřici, takže je jenom přirozené, že oni si sem přivezli tyhle věci.“
„Přirozené, tak leda hovno.“ Watkins si odplivl. „Tyhle potvory jsou ty nejnepřirozenější věci, které jsem kdy viděl.“ Ukázal před sebe. „Podívejte se sám. Užjsme dost blízko.“
Skutečně, Sam teď dokázal proniknout pohledem prach a spatřit, co ho zvedalo. Domestikovaná zvířata Ještěrů v něm budila pocit, jako by se rázem ocitl před sedmdesáti milióny let a díval se na stádo dinosaurů. Zvířata nebyla tak velká jako dinosauři, a měla stejné oční výčnělky jako Ještěři, ale celkově takovým dojmem působila. Byla nízce stavěná, chodila po všech čtyřech, a namísto rohů měla kostěné kyje na koncích ocasů. Jedno z nich jim právě uhodilo druhé do boku. To zabučelo a uteklo.
„To jsou zisuiliové,“ řekl Sam. „Ještěři je chovají pro maso a kůži. Kůže ze zisuilihoje u nich šlágr.“
„Zatraceně důležité,“ řekl Watkins kysele. „Co s nimi máme dělat? Podívejte se, jak žerou všechno, co je na zemi. Pro Kristovy rány, jsou ještě horší než kozy. Tam, kudy jednou projdou, nezůstává nic než holá hlína, a tahle země toho moc nesnese.“
„Vidím to,“ odpověděl Sam. „Proto pravděpodobné zvedají tolik prachu.“ Mlaskl jazykem mezi rty. „Měl jste pravdu, šerife - tohle jsem sem přišel zjistit.“
„Já už jsem zjistil víc, než je mi milé,“ řekl Victor Watkins. „Otázkaje, jak říkám, co s těmi zatracenými věcmi budeme dělat?“
Oba muži neměli žádné potíže dostat se blízko k zisuiliům, ačkoli jejich koním se příliš nelíbil zápach cizích zvířat. Zvířatům z Domova pach ani vzhled pozemských zvířat a lidí nijak nevadil. Yeager řekl: „Střílíme je, kde je vidíme. Oni před námi nejsou nijak plaší, že?“
„To ne, ale když se začne střílet, utíkají jako blázni. Chlap s kulometem by tady odvedl lepší práci než chlap s puškou. Jenže v Desert Center nerostou kulomety na stromech.“
„Nějaké kulomety by se daly pravděpodobně opatřit,“ řekl Sam, ale napadlo ho, kolik kulometů by USA potřebovaly od Tichého oceánu k Mexickému zálivu a kolik mil na sever od hranice. A kulomety nedokážou udělat nic s rostlinami z Domova. Co by to dokázalo? Nic, pokud věděl, s výjimkou armády lidí, vytrhávajících je i s kořeny.
Ještěři se zařizovali na Zemi jako doma. Sam četl spoustu SF povídek o tom, jak lidé přizpůsobovali jiné planety svým potřebám, ale žádnou o tom, jak tvorové z jiného světa přebudovávají Zemi pro své potřeby. Teď o tom žádnou povídku číst nepotřeboval. Podle všech známek to prožíval.
Ani jemu, ani Watkinsovi nebylo moc do řeči, když se vraceli zpátky do Desert Center. Minuli dalších pár rostlin z Domova. Ať se sem dostaly jakýmkoli způsobem, byly tady.
„Uděláme všechno, co můžeme,“ slíbil Sam, když slezl z koně a s nemalou úlevou zamířil ke svému autu.
„To uděláte dobře,“ řekl šerif. Vydal se ke své kanceláři, neohlížeje se nazpět.
Vedle buicku parkoval další vůz. Předtím tam nebyl. Z malé kavárny naproti vyšli dva muži v oblecích a rázně vykročili k Samovi. „Podplukovník Yeager?“ zavolal jeden z nich. Když Sam přikývl, oba muži vytáhli revolvery a namířili je na něho. „Uděláte dobře, když půjdete s námi, pane,“ promluvil znovu muž. „Rozkazy. Je mi líto, kamaráde, ale tak to je.“
Walter Stone spokojeně vyhlížel oknem Lewise a Clarka. „Úžasné, co se dá udělat s fólií potaženou hliníkem, že?“ řekl.
„Není to tak zlé,“ souhlasil Glen Johnson. „Takové velké zrcadlo zachytí fůru sluneční energie na vytápění a dobíjení baterií a já nevím, co ještě.“
Stone na něj lstivě pohlédl: „Určitě nevíš?“
Johnson jeho lstivý pohled opětoval. „Kdo, já?“ Oba se zazubili. Zrcadlo, které dokázalo zaostřit velké množství světla na malý bod, bylo skvělý nástroj. Byla to také zbraň. Kdyby ten světelný bod náhle sklouzl na nějakou špionážní loď Ještěrů...
Stone s povzdechem řekl: „Jediná potíž je, že by to znamenalo válku doma, a to si nemůžeme dovolit.“
„Já vím.“ Johnson se zaškaredil. „Nejen že si to nemůžeme dovolit. Zatracenej istě bychom prohráli."
„Víš to jistě?“ zeptal se starší pilot.
„Na to můžeš vsadit svůj zadek, že jo,“ řekl Johnson, a přidal zdůrazňovací zakašlání. „Nezapomínej, že jsem odlétal spoustu orbitálních misí. Vím, co všechno tady Rasa má; sakra, vždyť já polovinu těch věcí znám křestním jménem.“
„Okay, okay.“ Napůl ke Glenově úlevě, napůl kjeho zklamání se Stone s ním o tom nechtěl přít. Měl rád takové spory, které vítězi nemohly přinést žádné potíže. Stone znovu ukázal na zrcadlo. „Jeden z důvodů, proč jsme tady, je komplikovat Ještěrům život všemi způsoby, na které ještě ani nepomysleli. Mít k dispozici spoustu energie je dlouhý krok tímto směrem.“
„Hádám se s tebou?“ zeptal se Johnson, a pak dodal: „Řekni, co je pravdy na tom, co jsem zaslechl před nedávnem o té druhé lodi, která sem má přiletět?“
Walter Stone náhle vypadal mnohem méně jako kamarád a mnohem víc jako naštvaný plukovník. „Ta zatracená rádiová kabina prosakuje jako zatracené řešeto,“ zavrčel. „Kdyby si otevřeli hubyještě víc, spadli by rovnou do nich.“
„Jo, asi jo,“ odpověděl Johnson, který tu pověst neslyšel od žádného z radistů. „Ale pokračujme. Teď, když už jsem něco zaslechl, pověz mi ten zbytek. Já nemám v úmyslu poslat Rase koresponďák nebo tak něco.“
„Špatná bezpečnost,“ řekl Stone. Johnson na něho pohlédl. Musel to být účinný pohled, protože starší pilot zrudl a něco zamumlal. Nakonec velice neochotně pokračoval: „Jo, je to pravda. Staví se na oběžné dráze. V příští opozici nebo tak nějak zamíří sem, a my uvidíme nové tváře.“

„Dobře," řekl Johnson. „Je mi na nic z pohledu na tvou starou tvář." To mu vyneslo zamračený pohled Stoneovy staré tváře. Ušklíbl se a zkusil to jinak: „Kolik lidí posílají ven?"
„Vím akorát, že posádka má být větší než posádka Lewise a Clarka," odpověděl Stone. Johnson přikývl, šťastný z těch zpráv; bylo to víc, než věděl předtím. Stone pokračoval: „Dva důvody. První, že nebudou tak dlouho na cestě, takže mohou se stejnými zdroji vzít víc lidí. A druhý - ta loď bude mít zdokonalenou konstrukci." „Jak?" zeptal se Johnson dychtivě. To bylo to, co chtěl slyšet. Stone však řekl: „Jak? Jak to mám k čertu vědět? Vlastně ani tohle nevím jistě." Odmlčel se a mrzutě zavrtěl hlavou. „Jenom předpokládám, že bude zdokonalená. Koneckonců, nejsme Ještěři; nemyslíme si, že naše projekty jsou zabetonované v cementu."
„To ani oni, ne přesně," řekl Johnson. „Jenomže my jsme zdokonalovali naše konstrukce padesát let - a oni to dělali padesát tisíc let. Po tak dlouhé době nevidí potřebu dělat moc změn."
„Neuč svou babičku rozbíjet vejce," řekl Stone popuzeně. „Vím to stejně dobřejako ty, a ty taky vis, že to vím."
„Jo, ale tyjsi kouzelný, když se zlobíš," řekl Johnson, což mu vyneslo další zamračený pohled staršího pilota. Znovu se zazubil a pokračoval: „Když budeme mít víc lidí, budeme se moci rozšířit mnohem dál. Ještěři nás nebudou moci tak snadno sledovat." „Cožje účel hry," řekl Stone, jako by hovořil s idiotem. „Nedělám si legraci," řekl Johnson. Pak dal volný průchod své představivosti. „Možná jednoho dne budeme mít skutečnou flotilu lodí, podnikajících pravidelné lety mezi Zemí a pásem asteroidů." Jeho oči hleděly někam daleko. „Možná se jednoho dne budeme schopni vrátit domů."
Walter Stone však zavrtěl hlavou. „Na to zapomeň." Jeho tón nepřipouštěl žádné protiřečení. „Jestli sem nějaká loď přiletí, zůstane tady. Nemůžeme si dovolit posílat cokoli zpátky, zvlášť ne velkou loď. Je hezké o tom snít, to jo, ale to se nestane."
Johnson se nad tím zamyslel, a musel přikývnout. „Ale možná by to pomohlo chudince Liz Brockové," řekl.
„Ne," řekl Stone. „Jednak na rakovinu jater umřeš i na Zemi. Ajednak celý vtip je v tom dokázat, abychom se nemuseli vracet na Zemi z jakéhokoli důvodu. Od nás se čeká, že přijdeme na to, jak udělat všechno, co tady máme udělat, aniž bychom se vraceli zpátky naZemi. Takový je plán, a my se postaráme, aby vyšel." „Je to jenom část toho plánu," řekl Johnson. „No samozřejmě." Stone vypadal překvapeně, že se o tom vůbec musel zmiňovat.
Zvon z palubního rozhlasu oznámil celou hodinu. Johnson řekl: „Mně padla." Jeho směna skončila. Stoneovi do konce zbývaly ještě dvě hodiny. Johnson řekl: „Dohlédni, aby mi nikdo neukradl křeslo, když budu pryč," a vyplul z řídící místnosti.
Protože křesla, stejně jako ostatní zařízení, byla přišroubována k podlaze, nezdálo se to pravděpodobné. Ale jako poslední šíp na odchodnou to nebylo nejhorší. Johnson doručkoval do kuchyně. Dostal jahody, fazole a brambory - všechno rostliny z neustále běžící hydroponické sekce. Spolykal také vitamínové pilulky. Nespotřebovali mnoho potravin, které si sebou vzali ze Země; schovávali si je většinou pro slavnostní příležitosti. Scházelo mu maso, ale méně, než očekával, když zmizelo z jídelníčku.
Někteří lidé si na to stěžovali stále. Dietetička na jednoho z nich vrhla poťouchlý pohled a řekla: „Je to zdravé. Pomůže vám to snížit váhu."
„Já už sakra nic neválím," řekl zlostný technik. „Jestli ztratím ještě další váhu, objevím antigravitaci."
„Ale jděte," řekla dietetička.
„Kriste pane," zavrčel technik. „Já bych snědl i laboratorní krysu, ale ani ty už nám žádné nezbyly." Vzal si své jídlo a rozzlobeně vyklouzl z kuchyně.
Johnson poslušně žvýkal fazole a uvažoval, jestli by se metan, který po nich lidé vyprodukují, nedal využít k nějakému užitečnému účelu - napadlo ho, že by se na to mohl zeptat někoho ze štábu sekce podpory života - když do kuchyně vplula Lucy Vegettiová. Když geoložka uviděla Glena, usmála se na něho a zamávala. Učinil totéž. Byl by k ní připlul a objal ji, ale muži takové věci nedělali, ne podle pravidel, které se vytvořila- z větší části neformálně - na palubě Lewise a Clarka. Protože muži početně převyšovali ženy zhruba v poměru dva ku jedné, byla veškerá volba na ženách. Johnsonovi se to nemuselo nezbytně líbit, ale věděl o lepších věcech, než kvůli tomu vymlátit radnici.
Když Lucy dostala své jídlo, přistoupila k němu a objala ho. To bylo podle pravidel. „Jak se daří?" zeptal se. „Nevěděl jsem, že ses vrátila z Ceres."
„Teď mě tam dole nepotřebují, aspoň na nějaký čas," odpověděla. Byla malá, podsaditá a vypadala velice italsky. Na Zemi by možná byla trochu neohrabaná, ale váha v kosmu nikomu nevadila. Snědla trochu brambor a vzdychla. „Bože, mně chybí máslo. Ale stejně, jsem tady jen na chvíli. Ledaři se do toho asteroidu pustili, takže mě pošlou hledat někam j inam. Zatím j sem se vrátila do města, abych se na chvílí podívala na zářivá světla neonů." Pohybem ruky zahrnula celý Lewis a Clark.
„Bůh ti pomoz," řekl Johnson. „Tím pobytem venku ti změkl mozek." Oba se zasmáli. Ale věděl, co tím mínila. Na Lewisi a Clarkovi bylo víc lidí než kdekoli jinde milióny mil na všechny strany odtud. Vidět tváře, které nějaký čas neviděla - a nevidět tváře, se kterými byla zavřená pohromadě celé týdny - to poskytovalo zatraceně dobrý pocit. Glen dodal: „Až budeš potřebovat někoho, kdo bude řídit tvé žihadlo, dej mi vědět."
„To dám raději vědět brigádnímu generálovi Healeymu," řekla, a přikývla s politováním zcela nefalšovaným. Jeho mínění o veliteli kosmické lodi nebylo vysoké; mínění velitele o něm bylo pokud možno ještě nižší. Kdyby bylo na Healeym, dal by vyhodit Johnsona z přechodové komory hned, jakmile přišel na palubu Lewise a Clarka. Na rozdíl od ostatních tady Johnson nezamýšlel letět do pásu asteroidů. Byl jen zvědavý, co se děje na orbitální stanici. No, tak teď to věděl. Úsměv ženy naproti němu se změnil. Snížila hlas a pokračovala: „Ráda s teboujezdím."
Pocítil, jak mu žhnou uši. Totéž platilo i o jistých relevantních částech jeho těla. On a Lucy byli milenci ještě předtím, nežji projekt těžby ledu odvedl pryč. Teď, když byla zpátky, nevěděl, zdali bude mít opět zájem. Jediné, co mohl každý muž na palubě Lewise a Clarka dělat, bylo čekat a doufat a vypadat chytře a roztomile. Na to nebyl Johnson nikdy moc

dobrý.
Ale Lucy udělala první krok, takže on mohl udělat příští: „Kdykoli, bejby. Je to lepší, nežjezdit na rotopedu - to vím sakrajistě.“
Znovu se zasmála. „Když se o tom teď zmiňuješ, tak jo. Ale ne že by to byla ta největší chvála na světě, víš.“
Později, v soukromí jeho maličké kajuty, se mu od ní dostalo chvály mnohem podstatnější povahy. Beztížný stav pro takové věci vůbec nebyl špatný, až na to, že lidé přitom museli viset jeden na druhém, aby se od sebe neodtrhli: tady jim nepomáhala žádná gravitace. Johnson ale zjistil, že držet se pevně Lucy Vegettiové není vůbec špatné.
Když pak sňal svůj prezervativ, napadla ho myšlenka napůl blázniva, napůl vážná. „Co k čertu budeme dělat, až nám tyhle věci dojdou?“ zeptal se.
Lucy mu odpověděla prakticky: „Všechno, až na tu skutečnou věc. Nemůžeme si dovolit mít tady nějaké těhotenství, dokud nevybudujeme rotující stanici k simulaci gravitace, a nemůžeme vyčerpávat naše zdravotnické zásoby kvůli spoustě potratů.“
Slyšel jsem, že už tady jeden nebo dva byly,“ řekl, i když se mu ta myšlenka příliš nelíbila. Nikdo z výzkumu však neřekl, že otěhotnět v beztížném stavuje pro člověka dobrý nápad.
„Taky jsem něco takového slyšela,“ přikývla Lucy. „Ale nikdo neřekl jména, cožje pravděpodobně dobře.“
„Jo.“ Johnson se natáhl a polaskal ji. Skutečně, absence gravitace vůbec nebyla na škodu. Za okamžik ho Lucy začala laskat také. Nebyl tak mladý, jak býval, ale ani nebyl tak starý, jak by mohl být. Využil příležitosti a dali si s Lucy další kolo, usilujíce vyhnout se jejímu možnému otěhotnění.
Straha se jednoho rána probudil a zjistil, zeje otravně chladno. „Zanedlouho bude zase podzim,“ řekl svému řidiči u snídaně, jakoby za to ten Velký Ošklivec mohl. „Budu zase muset vytrpět to nejhorší z počasí natáhle planetě.“
„V Los Angeles? Ani náhodou, kapitáne,“ odvětil řidič, vrtě hlavou. Pak použil i záporné gesto Rasy. „Kdybyste chtěl odjet na Sibiř, no pak...“
„Děkuji vám, ale ne,“ řekl Straha důstojně. „Toto je dost špatné; nemám zájem o horší.“
„A nezapomeňte,“ pokračoval řidič, když spolkl další plnou vidličku míchaných vajec, „že zima tady přichází jen z poloviny tak často jako ve vašem Domově.“
„To je pravda,“ připustil Straha. „Obrácená pravda je, že trvá dvakrát tak dlouho a je dvakrát horší, dokonce i tady.“
Jeho řidič se krátce zasmál hlasitým tosevanským smíchem. „My bychom to nazvali perfektním počasím, nebo alespoň skoro perfektním. Vy skutečně potřebujete jet na nějaké místo, jako je Arábie, abyste byl spokojený. To je jediné místo, které Rase vyhovuje.“
„I když Rase možná Arábie vyhovuje, já tam nejsem vítaný,“ řekl Straha. „To bude platit tak dlouho, dokud bude Atvar naživu, a naše lékařská péče je docela dobrá.“
„Tak jeďte do pouště tady,“ poradil mu řidič. „Teď tam bude sice chladněji než v létě, ale ne tak chladnojako tady.“
„Nu,“ řekl Straha, „to zní skoro lákavě. A slyšel jsem, že se v té oblasti začali zabydlovat i někteří naši živočichové a rostliny?“
„To je pravda, kapitáne,“ přisvědčil Velký Ošklivec. „Taky je pravda, že z toho nemáme žádnou velkou radost, ale nevím, co s tím můžeme dělat.“
„Nezkoumá právě Sam Yeager tuto pravdu, která vám připadá tak nešťastná?“ Straha s potěšením zmiňoval Yeagerovo jméno stále znovu a znovu, užjenom proto, aby popudil svého řidiče.
Dnes to fungovalo stejně jako vždycky. „Jak to víte?“ zeptal se řidič ostře.
„Protože mi to řekl,“ odpověděl Straha. „Nemyslel jsem si, a stále nemyslím, zeje to velké tajemství. Na azwacách a zisauliích nic není. Vaše noviny a televizní vysílání byly plné jejich obrázků a spekulací - některých chytrých, některých hloupých - o tom, jaký budejejich vlivná krajinu.“
„Spekulace o zvířatech z vaší planety jsou jedna věc,“ odpověděl řidič. „Spekulace o Samu Yeagerovi jsou zase jiná, mnohem citlivější.“
Straha se chtěl zeptat proč, ale pak se ovládl. Věděl proč. Jeho řidič mu to řekl jasně už předtím: Yeager byl typ Tosevana, který neustále strkal čumák, kam neměl. Na bezpečném místě vjeho domě byly ukryté papíry, které mu Yeager svěřil, výsledky jeho slídění. Strahu svědila touha dovědět se, co v těch papírech je, už od chvíle, kdy mu je Velký Ošklivec předal. Ale Yeager byl jeho přítel a požádal ho, aby se do nich nedíval - pouze v případě jeho smrti nebo náhlého zmizení. Byl by uposlechl takovou žádost svého přítele, který by byl příslušníkem Rasy, a uposlechl i žádost Tosevana. To ale neznamenalo, že nebyl zvědavý.
Jeho řidič pokračoval: „Bojím se, že jednoho dne - a nebude to dlouho trvat- Yeager zajde v očích svých nadřízených příliš daleko, pokud to už neudělal. Až se to stane, nebude pro vás moc dobré říkat, že jste jeho přítel. Naopak vám to může dost uškodit.“
„To je to tak zlé?“ Jestli to opravdu bylo tak zlé, možná by měl Yeagera znovu varovat.
„Není to tak zlé, kapitáne,“ odpověděl řidič, tentokrát tónem chmurného potěšení. „Je to mnohem horší.“
„Skutečně?“ řekl Straha, jako by si takovou věc nedokázal vůbec představit. „Jak se to mohlo stát?“
„Protože nedokázal šlápnout na brzdu,“ odpověděl Velký Ošklivec. „Když budete ignorovat varování dost dlouho, další už nepřijdou. Místo toho se začnou dít věci. Nešťastné věci. Velice nešťastné věci.“ Použil správných slov, ale neznělo to tak, jako by ty věci považoval za nešťastné- spíš naopak.
„Co se mohl tak strašného dovědět?“ zeptal se Straha, nyní vážně znepokojen.
Pohyblivá tvář jeho řidiče se zkřivila ve výrazu, který Straha vnímal jako mrzutost. „To nevím,“ řekl Velký Ošklivec, a dodal: „Ani to nechci vědět. Není to má věc.“ Jeho hlas teď naplnila pýcha., Já nejsem jako Yeager - já poslouchám své rozkazy. Kdyby mi moji nadřízení rozkázali, abych dal ruku do ohně, udělal bych to.“ Aby dal najevo, že myslí vážně to, co říká, vytáhl svůj zapalovač a škrtl kolečkem, aby zažehl plamínek.

„Dejte tu věc pryč," zvolal Straha. „Já vám věřím. Nemusíte mi to předvádět." Mluvil pravdu. Velcí Ošklivci si v podobných ukázkách fanatismu libovali mnohem víc než Rasa.
Další cvaknutí zapalovač zavřelo. „Vidíte, kapitáne? Jste můj nadřízený, a taky vás poslouchám." Řidič se znovu zasmál.
„Děkuji vám." Straha se pokusil, aby vjeho hlasu nezněla ironie. Kdo z nich byl nadřízený, to se různilo den ode dne, někdy chvíli od chvíle. Strahova hodnost tady znamenala málo; víc platila jeho užitečnost pro americkou vládu, a zdálo se, že v tomto směru byl nyní užitečnější jeho řidič než on.
Velký Ošklivec přešel do angličtiny: „Půjdu se teď trochu podívat na auto. Zdá se mi, zeje nějak blbě nastavený předstih. Tyhle vodíkové motory se štelují mnohem hůř než ty, které byly na benzín."
„Doufám, že si to vychutnáte, Gordone," odpověděl Straha rovněž anglicky. Někteří muži a ženy Rasy měli stejnou zálibu v hraní si s technikou. Straha sám to nikdy nechápal. Jeho vždycky víc zajímalo řídit ty muže a ženy.
Přešel k počítači a zapnul ho. Používat pro odesílání a příjem elektronických zpráv síť Rasy pro něho bylo poněkud riskantní. Jeho přítomnost v síti byla nezákonná; čím častěji dělal víc, než jen pasivně četl, tím byla větší možnost, že bude identifikován a ze systému vyhnán. Ale na druhé straně to byl jediný bezpečný způsob, jak komunikovat se Samem Yeagerem. Někdy se riziko muselo zakalkulovat. Jeho telefon mohl být odposloucháván, možná i Velkými Ošklivci. Totéž se týkalo pošty.
Jak jsem vás varoval předtím, napsal, pochopil jsem znovu, že úřady vašeho ne-impériajsou vážně dotčeny tim, že stále strkáte svůj čumák tam, kam by si ony přály, abyste ho nestrkal. Věřím, že neuděláte nic tak nepředloženého, abyste je přiměl k tomu, aby vás musely potrestat. Přečetl si zprávu, udělal souhlasné gesto paží, a odeslal ji. Když se vzápětí vrátil do předního pokoje, viděl, že jeho řidič se stáleještě sklání nad motoremjeho vozu.
Sam Yeager obvykle odpovídal na své elektronické zprávy téměř okamžitě. Nyní však uplynuly dva dny bez odpovědi. To Strahu udivilo, ale sotva se mohl někoho zeptat, co to znamená.
Když přišla odpověď, okamžitě poznal, zeji nepsal Yeager. Jeho přítel měl své vlastní obraty, ale ovládal řeč Rasy stejně dobře jako kterýkoli muž Rasy. V této zprávě byla spousta chyb, kterých by se Sam Yeager nedopustil. Můj otec už několik dní nepřišel domů, četl. Dostali jsme zprávu, že ho odvolaly nové povinnosti, ale ta zpráva nepřišla od něho. Máme obavy. Jonathan Yeager.
Straha zíral na text. Zíral na něj krajně nešťastně, uvažuje, jak velké potíže Sam Yeager má, a zdali je jeho tosevanský přítel ještě naživu. Jeho řidič věděl, o čem mluví. Ale přepočítal se.
A Straha měl od Yeagera své pokyny. Kdyby ten Velký Ošklivec zmizel, kapitán si měl přečíst papíry, které mu byly svěřeny. Měl chuť to udělat od chvíle, kdy je dostal. Avšak teď, když to mohl udělat, jeho dychtivost kupodivu opadla. Zjistil, že některé věci byly žádoucnější předtím, nežjich skutečně dosáhl.
A stejně, i když se do těch papírů mohl podívat, musel čekat na vhodnou příležitost. Jeho řidič po několik dalších dnů trčel doma, jako by věděl, že se mu pod čumákem něco děje, ale nemohl přijít na to, co.
Přesto však měl tu a tam nějaké úkoly, které ho odváděly z domu. Jakmile odjel, Straha si pospíšil ke své knihovně a vytáhl tlustý obrázkový svazek o oblasti Fesseckého průsmyku Doma, jednoho z nejkrásnějších míst celé planety. Svazek byl dárek od jednoho muže z kolonizační flotily, který Strahu navštívil; jednou si ho prohlédl a odložil ho stranou. Ale jeho velikost z něho činila perfektní skrýš pro papíry, které mu dal Yeager. Jeho řidič, kterého vůbec nezajímal Fessecký průsmyk, prošel kolem stokrát, aniž by svazku věnoval sebemenší pozornost. Totéž dělal i Straha. Vzdychl, když otevíral obálku. Ty papíry byly určitě jediný pomník, který jeho tosevanský přítel bude kdy mít. Vytáhl je a začal číst.
Byly samozřejmě psány anglicky. Mluvené řeči Straha rozuměl docela dobře. Ale četl jenom s obtížemi. Z anglického hláskování mu šla hlava kolem. Proč potřebovala tato skupina Velkých Ošklivců několik různých znaků k vyjádření téhož zvuku, a proč jindy stejný znak vyjadřoval několik různých zvuků? Protože to jsou idioti ze zkažených vajec, pomyslel si Straha rozmrzele.
Ale po chvíli, jakmile si uvědomil, co mu Sam Yeager vlastně dal, přestal se rozčilovat nad výstřednostmi anglického hláskování. Přestalo ho zajímat cokoli jiného. Jen četl a četl, až do poslední stránky.
Ta poslední stránka byla poznámka od Sama Yeagera. Jestli toto čtete, jsem mrtvý nebo ve vážných potížích, napsal Tosevan Straho-vým jazykem. Jestli toto dokážete předat Rase, jsem přesvědčen, že to bude bohatě stačit k tomu, aby vás nechali vrátit se na jejich teritorium navzdory všemu, co jste udělal. Vím, že jste tady ve Spojených státech byl často nešťastný. Každý si zasluhuje tolik štěstí, kolik dokáže získat. Sáhněte po něm oběma rukama. Podpis pod tím byl napsán dvakrát, jednou anglicky, jednou znaky Rasy.
„Má pravdu," zašeptal Straha užasle. „S tímhle bych skutečně mohl obnovit své dobrej méno." O tom neměl nej menší pochyby.
Začal snil o návratu do skořápky Rasy už krátce poté, kdy přeběhl do Spojených států. Věděl však, že dokud bude Atvar admirálem, musel by se stát nějaký zázrak, aby ktomu mohlo dojít. Teď v rukou ten zázrak držel.
Další otázka byla, jestli ho chce využít. Nikdy si nepředstavoval, že by s podobným zázrakem tato otázka mohla vyvstat, ale stalo se to. Mohl by tento materiál odnést na konzulát Rasy v Los Angeles, kde by mu zaručili odpuštění a přijetí nazpět. Mohl by navštívit nová města. Mohl by žít v jednom z nich, ve společnosti svého vlastního druhu.
AÍe co dalšího by se stalo, kdyby to udělal?
Po pobytu ve vězeňském táboře malých šupinatých ďáblů Liu Han ani v nejmenším nevadilo žít v malé vesnici, i když žila tolik let v Pekingu. Překvapovalo ji to. Nieh Ho-Ťing se jí vysmál, když to řekla nahlas. „To dokazuje, že všechno záleží na míře, kterou to poměřuješ."
„Máš nejspíš pravdu," odpověděla. „Jaké měřítko použijeme na imperialismus malých ďáblů?"
To zaujalo jeho pozornost i jeho myšlenky. Pomalu řekl: „Tady v Číně jsou horší než Japonci a horší než kulatoocí

ďáblové z Evropy. Jakéjiné měřítko tady je?“
„Žádné, předpokládám,“ připustila Liu Han, ale moc sejí ta myšlenka nelíbila. „Ajak budeme měřit náš boj proti malým ďáblům?“
K jejímu překvapení Nieh zazářil. „Dostal jsem dobré zprávy,“ řekl.
„Pověz mi je,“ řekla Liu Han dychtivě. „Dobré zprávy se vždycky hodí.“
„Pravda,“ řekl jazykem malých ďáblů. Liu Han na něho udělala obličej, skoro jako kdyby byli ještě milenci. Nieh Ho-Ťing se smíchem přešel zpátky do čínštiny: „Naši bratrští socialističtí soudruzi v Sovětském svazu se rozhodli zvýšit své dodávky zbraní Lidové osvobozenecké armádě. Rozhodli seje zvýšit dost podstatně.“
Liu Han spráskla ruce. „To je dobrá zpráva! Jak to, když nás Rusové tak dlouho v tomto směru nechali napůl hladovět?“
„No, nevím to jistě. Nemyslím, že někdo ví jistě, co se děje v Molotovově malém mozečku,“ řekl Nieh, což vyvolalo smích Liu Han. Důstojník Lidové osvobozenecké armády pokračoval: „Myslím to vážně. Stalinovi Mao rozuměl; dokázal myslet jako on. Ale Molotov?“ Zavrtěl hlavou. „Molotov je nevyzpytatelný. Ale řeknu ti, co si myslím.“
„Prosím,“ přikývla Liu Han.
„Vzpomínáš si, že před nedávnem dal Sovětský svaz Finsku ultimátum? A Finové, místo aby před Rusy padli na kolena, se schovali pod křídla malých ďáblů jako kuřata u své matky?“
Pro Liu Han bylo Finsko tak daleko, že mohlo být klidně ve světě, odkud přišli malí ďáblové. Nebyla si jistá, že o něm vůbec někdy slyšela, dokud na ně Sovětský svaz nezačal vyvíjet nátlak. I tak ... Znovu přikývla. „Rozumím. To je pomsta Rusů. Když nemohou dostat co chtějí od Finska,“ - musela pečlivě vyslovit neobvyklý název - „budou dělat, co mohou, aby malým ďáblům znepříjemnili ži-votjinde- a tojindejsme momentálně my.“
„Přesně tak.“ Nieh na ni pohlédl s respektem. „Strana měla štěstí, když ses k nám připojila a získala vzdělání. Vidíš věci velmi jasně; byla by škoda, kdybys promrhala svůj život jako utlačovaná rolnická žena.“
Tentokrát se mu vysmála Liu Han. „To nemá nic společného se vzděláním. Když silný rolník prohraje ve rvačce s ještě silnějším, co udělá? Nebude s ním bojovat znovu - zase by prohrál a ztratil by tvář. Ne: on zaseje nenávist vůči svému nepříteli u ostatních lidí ve vesnici, takže ten druhý muž bude mít potíže kamkoli půjde.“
„íií! “ vydal Nieh potěšený zvuk. „Máš pravdu. Máš velikou pravdu. Přesně to Rusové dělají. Tak soudruh Molotov uvažuje jako rolník, co? Určitě by se urazil, kdyby to slyšel.“
„Jaké zbraně dostáváme?“ Liu Han věděla, že se to jistě doví na příští schůzi Ústředního výboru, ale nechtěla čekat. Měla jednu speciální otázku: „Pošlou nám Rusové něco, co můžeme použít k ničení pozemních křižníku malých ďáblů?“
Nieh Ho-Ťing se opět usmál. „Ano. Tentokrát nám Rudá armáda skutečně otevřela své sklady. Rusové nám posílají spoustu svých min ve dřevěných schránkách, které neobjeví ani malí ďáblové. Když je zakopeme na silnicích a v polích, budou mít pozemní křižníky veliké problémy.“
„To je dobře,“ řekla Liu Han. „Ale miny nestačí. Co rakety, abychom mohli s malými ďábly bojovat, místo abychom čekali, až na nás zaútočí?“
„Víš, co Rusové o těch věcech vždycky říkali,“ odpověděl Nieh. „To se nezměnilo.“
Liu Han se zatvářila kysele. „Říkají, že nám nic takového nemohou posílat, protože by malí ďáblové poznali, odkud ty zbraně pocházejí. Ale myslela jsem, že jsi říkal, že nám skutečně otevřeli své sklady.“
„To udělali.“ Nieh se znovu usmál. „Po válce v Evropě se nějak dostali k německým protitankovým raketám. Nevím jak - možná Němci ty rakety dali raději jim, než by je vydali malým ďáblům, nebo je možná dostali od některého z německých loutkových režimů. Nu, ať je získali jakkoli, mají je - a posílají námje.“
„Ahh.“ Liu Han se Niehovi uklonila, jako by to byla jeho zásluha, že ty rakety dostávají. „Jenom nám ty rakety slíbili, nebojsou už skutečně na cestě?“
„První karavana už překročila mongolskou poušť,“ odpověděl. „Ty zbraně, nebo alespoň některé z nich, jsou v našich rukou.“
Liu Han neměla ostré zuby jako tygr, ale její úsměv by přiměl každého tygra s trochou zdravého rozumu ukrýt se v podrostu. Většinu svého dospělého života bojovala proti malým ďáblům, bojovala proti nim s nenávistí motivovanou nejen ideologicky a nacionálně, ale i osobně. Jestli teď Lidová osvobozenecká armáda měla šanci zasadit jim tvrdý úder, potěšilo to všechny tři složky její motivace.
Než to stačila říct, ozval se hněvivý ženský výkřik, a o chviličku později bolestný výkřik muže od nedalekého rolnického stavem. Překvapeně se otočila. Totéž učinil Nieh Ho-Ťing. O zlomek sekundy později se z chatrče vyřítil nějaký muž a upaloval, jako by mu šlo o život. Mohl utíkat rychleji, kdyby si nemusel držet kalhoty rukou.
„Deset miliónů malých ďáblů!“ zvolala Liu Han. „Koho se zase Hsia Shou-Tao pokusil znásilnit?“
Sotva to řekla, vyřítila se z chatrče její dcera. Liu Mei nesla nočník. Její bezvýrazná tvář byla ještě děsivější, než kdyby byla naplněna zuřivostí. Mrštila nočníkem oběma rukama, jako když muž hází těžký kámen. Nočník proletěl vzduchem a rozbil se Hsiovi o hlavu. Muž padl na obličej a zůstal nehybně ležet, jako by ho zasáhla kulka. Po vlasech mu stékala krev. A také moč a výkaly; nočník byl plný.
Liu Mei řekla s očima zářícíma smrtelným klidem: „Chtěl si vzít to, co jsem mu nechtěla dát. Nejdřív jsem mu dupla na nohu, pak jsem ho kopla, pak jsem mu udělala tohle, a teď ho zabiju.“
„Počkej!“ Nieh Ho-Ťing se vrhl mezi Hsia Shou-Taa a Liu Mei, která se zjevně chystala udělat přesně to, co říkala: vytáhla nůž a zamířila k důstojníkovi a hodnostáři komunistické strany, kterého srazila k zemi.
Hsia zasténal a pokusil se převalit. Liu Han napadlo, jestli mu nočník nerozbil lebku. Zjevně však ne. Moc špatné, pomyslela si. „Víš, jak se chová k ženám,“ řekla Niehovi. „Vis, že se vždycky takhle choval k ženám. Pokusil se znásilnit i mě, to přece víš, tehdy v Pekingu krátce po tom, co přišli malí ďáblové. Já jsem mu tenkrát nedala dost na pamětnou, takže co udělal teď? Pokusil se obtěžovat mou dceru. Jestli chceš znát můj názor, tak si plně zasluhuje všechno, co mu

Liu Mei udělá.“
Okolo se shromáždil dav, přivábený incidentem. Několik žen se začalo smát a pošklebovat, když uviděly krvácejícího a špinavého Hsia Shou-Taa na zemi. Jestli to neznamenalo, že Liu Mei není zdaleka jediná, koho se pokusil obtěžovat, Liu Han by se moc divila.
Ale Nieh Ho-Ťing zvedl ruku a přikázal Liu Mei, aby se zastavila. „Potrestala jsi ho, jak zasluhuje,“ řekl generál Lidové osvobozenecké armády. „Je to dobrý důstojník. Je to smělý důstojník. Je nebojácný v boji proti malým ďáblům.“
Liu Mei se zastavila, ale nůž neodložila. „Je to muž. Ty jsi taky muž,“ řekla. „Je důstojník. Ty jsi důstojník. Je tvůj přítel. Býval tvým pobočníkem. Není divu, že stojíš na jeho straně.“
Ostatní ženy, většinou rolnice, ale i některé nižší stranické funk-cionářky, bouřlivě souhlasily. Jedna z nich hodila po Hsiovi kamenem. Zasáhl ho do žeber. Škubl sebou a zavyl, stále ještě napůl v bezvědomí.
„Ne!“ řekl Nieh ostře a položil ruku na pistoli na opasku. „Říkám dost. Hsia může být podroben sebekritice nebo revoluční spravedlnosti, ale nebude utlučen davem. Revoluční boj ho potřebuje.“
Jeho slova by pravděpodobně rozzlobené ženy nezastavila. Pistole však ano. Liu Han napadlo, jestli boj mezi muži a ženami skončí dříve než boj proti malým šupinatým ďáblům. Pochybovala o tom; nebyla si ani jistá, že to vyřeší příchod komunismu.
„Matko!“ Hlas Liu Mei byl stále plný hněvu. „Ty dovolíš tomu, tomu muži, aby takhle chránil svého přítele?“
Ne, boj mezi pohlavími bude trvat ještě dlouho. Liu Han velmi neochotně přikývla. „Ano. Nelíbí se mi to, ale ano. Ať se o něho postará revoluční spravedlnost. My si ho budeme pamatovat potřísněného močí a výkaly. Všichni si ho tak budeme pamatovat. Už tě nebude znovu obtěžovat- tímjsem si jistá.“
„Ne, ale zkusí to s někým jiným,“ řekla Liu Mei vztekle. „Škoda, že jsem mu nevyrazila mozek z hlavy, aby to už nemohl udělat znovu.“
Nejspíš měla pravdu. Liu Han by vůbec nevadilo vidět Hsiu mrtvého, osobně ne, ani co by se za nehet vešlo. Ale Nieh řekl: „Bude také znovu škodit malým ďáblům, a to je důležitější.“
„Pro mě ne,“ řekla Liu Mei. „Tobě nestrkal své špinavé ruce do kalhot.“ Ale odložila svůj nůž. Lidé se začali trousit zpátky do svých chat. To nejhorší bylo pryč. Hsia Shou-Tao nedostal všechno, co zasluhoval, ale Liu Mei mu svůj díl dala.
Hsia znovu zasténal. Tentokrát se mu podařilo posadit se. Do očí se mu vrátilo cosi jako vědomí. Sáhl si rukou na zadní část hlavy. Když zjistil, zeje mokrá, ucukl s ní. Když zjistil, co je to za vlhkost, zuřivě si začal čistit ruku o hlínu vedle sebe.
„Měla jsem mu ho uříznout, když jsem měla tu příležitost,“ řekla mu Liu Han. „Kdybych to byla udělala, tohle by se ti nestalo.“
„Je mi líto,“ řekl Hsia neurčitě, jako by si nedokázal zcela vzpomenout, za co by se měl omlouvat.
„Líto, že jsi zraněn. Líto, že tě přistihli,“ řekla Liu Han. „Líto toho, cos udělal? Nenech se vysmát.“ Ženy, které ještě stále Hsiu pozorovaly, zatleskaly a souhlasně vykřikly. Liu Han se usmála. Ruské zbraně pro Lidovou osvobozeneckou armádu, Hsia Shou-Tao ponížený - to byl skutečně velice dobrý den.
Reuven Russie kráčel pomalu a zasmušile do ordinace, kterou sdílel se svým otcem. Slunce v Jeruzalémě hřálo i teď, začátkem podzimu, a žlutý pískovec, z něhož byla postavena většina budov, zářil a třpytil se v jeho paprscích jako zlato. Ta krása omračovala.
Jeho otec musel stále zpomalovat krok, aby mu neutíkal. V polovině cesty Mojše Russie poznamenal: „Mohljsi odjet do Kanady.“
„Ne, to jsem nemohl.“ Reuven si to už mnohokrát vybojoval sám v sobě. „Emigrovat by bylo příliš snadné. A kdybych to udělal, dopadlo by to pravděpodobně tak, že by mé děti nebyly Židy. To jsem nechtěl, ne po tom všem, čím jsme prošli, abychom zůstali tím, čím jsme.“
Otec ušel mlčky několik kroků, pak mu na okamžik položil ruku na rameno. „Je hezké, že to říkáš, hezké, že tak jednáš,“ řekl, „zvlášť když myslíš na ženu, které se vzdáváš.“
Nepřipomínej mi to, byla první myšlenka, která Reuvenovi proběhla hlavou. Jane mu chyběla. Po chvíli řekl: „Za chvíli mi bude třicet. Kdybych se musel v takové věci rozhodnout před šesti nebo osmi lety, kdo ví, jak bych se rozhodl.“
„Možná to s tím nějak souvisí,“ připustil Mojše Russie. „Na druhé straně, možná taky ne. Spousta mužů tvého věku, spousta mužů mého věku - gevalt, spousta mužů ve věku mého otce, jestli je ještě naživu - bude myslet v prvé řadě na svůj rozkrok a teprve pak na všechno ostatní.“
To byla nejspíš pravda. Vlastně to byla nepochybně pravda. A podle Reuvenova názoru nikdo, kdo v souvislosti s Jane Archi-baldovou nemyslel na rozkrok, nebyl normální. Po chvíli řekl znovu: „Příliš snadné.“
Otec mu rozuměl, tak jako většinou. „Být Židem v Kanadě, myslíš?“ řekl. „Nu, možná. Ale znovu, možná taky ne. Je možné být Židem v zemi, kde pro to nejsou persekvováni. Vzpomeň si, že až donedávna po nás Rasa nepožadovala žádný poplatek za privilegium konat bohoslužby v našich synagogách.“
Reuven přikývl. „Já vím. Ale lidé to teď berou vážněji, že? Protože vidí, zeje to ohroženo.“
„Někteří ano,“ řekl otec. „Možná dokonce většina. Ale někteří neberou vážně nic - nějaký čas, když jsi byl mladší, obával jsem se, že bys mohl být jeden z nich, ale myslím, že každý mladý muž působí svému otci takové starosti.“
Ušklíbl se, pak vzdychl. „A někteří -jejich málo - chodí do toho chrámu, co postavili Ještěři, a vzdávají úctu duchům Císařů minulosti.“
„Jane tam chodila,“ řekl Reuven. „Musela, když chtěla zůstat ve škole. Vždycky říkala, že to není nic špatného - říkala, zejí ta atmosféra vlastně připomíná kostel.“
„Nikdy jsem neřekl, zeje to špatné - pro Rasu,“ odvětil Mojše Russie. „Nebo ani pro lidi - nezbytně. Ale není to místo pro Židy. Kostel není špatný. Mešita není špatná. Ale nejsou naše.“ Na okamžik se odmlčel. „Znáš slovo apikoros ? “

„Slyšel jsem to," odpověděl Reuven. „Je to stejně v jidiš jako hebrejsky, že? Znamená to někoho, kdo nevěří nebo víru nepraktikuje, ne?"
Otec přikývl. „Obvykle jeden konkrétní druh osoby, která nevěří nebo nepraktikuje: toho, kdo si myslí, zeje nevědecké věřit v Boha, jestli víš, co tím myslím. Pochází to od jména řeckého filosofa Epi-kura. Nu, náhodou si myslím, že Epikuros byl dobrý člověk, ačkoli znám mnoho rabínů, o které se pokouší mrtvice, když me to slyší říkat. Ale ani on nebyl náš. Za časů Makabejských takové myšlenky jako jeho odvedly příliš mnoho lidí od naší víry. Ty svatyně duchů Císařů minulosti jsou další verzí té samé písničky."
„To předpokládám," řekl Reuven po krátkém zamyšlení. „Dobré vzdělání z tebe taky někdy udělá apikora, ne?"
„Je to možné," souhlasil Mojše Russie. „Ale nemusí to být. Kdyby ano, byl bys... kde se to v Kanadě Jane usadila?"
„Jmenuje se to Edmonton," odpověděl Reuven. Poslala mu pár nadšených dopisů. Odepsal jí, ale její odpovědi se začaly opožďovat. Zřejmě byla příliš zaměstnaná budováním svého nového života v zemi, kde nevládli Ještěři.
„Kanada," řekl jeho otec zamyšleně. „Zajímalo by mě, jak sejí líbí tamní zimy. Ty nejsou jako v Jeruzalémě, ani jako v Austrálii. Spis jako ve Varšavě, pokud se nepletu." Otřásl se. „Počasí v Polsku j e další věc, která mi vůbec nechybí."
Skoro všechny Reuvenovy dětské vzpomínky na zemi, kde se narodil, byly o hladu, strachu a zimě. Zeptal se:, Je vůbec něco ohledně Polska, co ti chybí? "
Jeho otec chtěl zavrtět hlavou, ale ovládl se. Tiše odpověděl: „Všichni ti lidé, které nacističtí mamzrim zavraždili."
Reuven nevěděl, co na to říct. Nakonec neřekl přímo nic, ale zeptal se: „Měl Anielewicz štěstí při hledání své rodiny?"
„Zatím ne, pokud jsem slyšel," odpověděl otec. „A to nevypadá dobře. Už je to nějaký čas, co skončily boje. Samozřejmě," - snažil se, aby jeho hlas zněl optimisticky - „ta země je veliká a pochybuji, že i ti verkakte Němci dokázali uchovat v pořádku své záznamy, kdyžje Ještěři rozsekali na kusy."
„Alevai máš pravdu, a alevai se objeví." Reuven zahnul za poslední roh, odkud už by la vidět j ej ich ordinace.
„To jsem zvědav, co nás dneska čeká," řekl Mojše Russie s úsměvem.
„Možná něco zajímavého," nadhodil Reuven, drže dveře, aby mohl otec projít. „Když jsem začal s praxí, nemyslel jsem si, že tolik věcí budejen... rutina."
„To není vždycky špatné," řekl jeho otec. „Zajímavé případy jsou obvykle také těžké, takové, které nedopadnou vždycky dobře."
„Stal ses lékařem proto, abys mohl zašívat pořezané nohy, dávat injekce dětem a říkat lidem s bolením v krku, aby brali penicilin?" zeptal se Reuven. „Nebo jsi chtěl vidět věci, které jsi nikdy předtím neviděl, možná i věci, které nikdo jiný předtím neviděl?"
„Stal jsem se doktorem ze dvou důvodů: abych pomáhal nemocným lidem a abych si vydělal na živobytí," odpověděl Mojše Russie. „Když vidím pacienta, který má něco, co jsem nikdy předtím neviděl, mám vždycky obavy, protože to znamená, že o tom z minulosti nic nevím. Musím začít hádat, a je snazší hádat špatně než hádat dobře."
„Měl bys být opatrnější, otče," řekl Reuven. „Vypadá to, jako by se z tebe stával konzervativec."
„Jistým způsobem snad," řekl Mojše Russie. „To sebou nese praxe všeobecného lékaře - začneš být vděčný za rutinu. Považuj to za varování. Jestli jsi chtěl zůstat radikální celý život, měl ses dát na chirurgii. Chirurgové si vždycky myslí, že dokážou všechno. Proto si na operačním sále hrají na Boha a mají potíže připomenout si rozdíl mezi Tím, kdo stvořil těla, a těmi, kdo seje pokoušejíopravovat."
Vešli do ordinace. „Dobré ráno, doktore Russie," řekla sestra Yetta, a pak: „Dobré ráno, doktore Russie." Zasmála se své vlastní chytrosti. Reuven se taky usmál, ale nebylo to lehké. Slyšel ten žert každé třetí ráno od té doby, kdy začal provozovat praxi se svým otcem, a už mu z toho bylo nanic.
Otec ze sebe vymáčkl úsměv, který vypadal poněkud upřímněji. „Dobré ráno," řekl mnohem srdečněji, než by to byl dokázal Reuven. „Tak copak máme dneska?"
Yetta mu přečetla seznam: žena s kožní houbou, kterou léčili už týdny, další žena s dítětem na injekci, muž s kašlem, další muž - diabetik - s vředem na noze, žena s bolestmi břicha, muž s bolestmi břicha ... „Možná bychom mohli udělat oba najednou," navrhl Reuven. „Dva za cenu jednoho." Otec si odfrkl, Yetta se zatvářila nesouhlasně. Její vlastní žerty sejí líbily víc, bez ohledu na to, jak často je opakovala. Doktor, který dělá žerty o medicíně, byl pro ni skoro tak špatný jako rabi, který žertuje o víře.
„Dobře, máme toho dnes na práci dost, i bez lidí, kteří přijdou bez objednání," řekl otec. „Očekávám, že nějací takoví taky přijdou; vždycky přijdou." Někteří lidé, samozřejmě, onemocněli neočekávaně. Ostatní nevěřili na objednávání se u lékaře o nic víc, než Reuven věřil, že Mohamed je prorok.
Dostal případ ženy s úpornou kožní houbou, paní Kratzovou. Yetta zůstala v místnosti jako gardedáma, jak činila vždycky v případě ženského pacienta. Klidně si to mohla ušetřit. Reuven neměl žádný smilný zájem o paní Kratzovou, a neměl by ho, ani kdyby neměla houbu na noze. Byla baculatá, šedovlasá a ještě starší než jeho otec.
„Tady," řekl, a podal jí malou tubu z umělé hmoty. „Tohle je nová mast. Je to vzorek, jen na čtyři dny. Používejte to dvakrát denně a pak nám zavolejte a řekněte nám, jak působí. Jestli pomáhá, předepíšu vám další."
„Dobře, doktore." Vzdychla., JJoufám, že jedna z těch mastí jednou zabere."
„Tahle by měla být velmi silná," řekl Reuven vážně. Aktivní ingredience, nová v lidské medicíně, měla úzkou vazbu na chemikálie, které používali Ještěři při léčení toho, čemu říkali purpurový svrab. To paní Kratzové neřekl. Počítal, že by ji to spíš urazilo než potěšilo.
Když odešla, přišel muž s kašlem. Reuven nakrčil nos. „Jak moc kouříte, pane Sadorowiczi?" zeptal se; aroma šířící se z mužova oděvu bylo neklamné.
„To nevím," odpověděl pan Sadorowicz, kašlaje. „Když mám chuť. Proč se na to ptáte?"
Reuven mu udělil svou standardní lekci o škodlivosti tabáku. Pan Sadorowicz mu očividně nevěřil ani slovo. Nechtěl jít ani na rentgen, když mu to Reuven doporučil. Nechtěl udělat nic, co mu Reuven navrhl. Reuven se divil, proč se k čertu

vůbec obtěžoval sem chodit. Nakonec pan Sadorowicz odešel, stále kašlaje.
Dovnitř znovu vešla Yetta. „Je tady paní Radofská ajejí dcera Miriam. Miriam má dostat protitetanovou injekci.“
„Dobře,“ odpověděl Reuven. Pak se rozzářil: paní Radofská byla hezká brunetka přibližně jeho věku, zatímco Miriam, které byly asi dva roky, ho obšťastnila zářivým dětským úsměvem. „Dobrý den,“ řekl Reuven její matce. „Obávám se, zeji na chvilku zarmoutím. Ruka jí možná oteče a bude pár dnů citlivá, a možná bude mít trochu horečku. Kdyby byly ještě jiné příznaky, přiveďte ji sem a podíváme se, co se dá dělat.“ Moc toho nebylo, ale to neřekl.
Potřel Miriam ruku alkoholem nasáklou vatou. Zahihňala se při pocitu chladu, který to způsobilo, pak se rozplakala, když jí píchl injekci. Vzdychl. Věděl, že to udělá. Přelepil jí místo vpichu čtverečkem gázy.
Paní Radofská konejšila dcerku, dokud nezapomněla na strašlivé příkon, které sejí právě přihodilo. „Děkuji vám, doktore,“ řekla. „Oceňuji to, i když Miriam ne. Chci udělat všechno pro to, aby byla v pořádku. Ona je všechno, co mi zůstalo po jejím otci.“
„Oh?“ řekl Reuven.
„Zahynul ... loni při nepokojích,“ řekla paní - vdova - Radofská. Když jí Reuven vyjádřil sympatie, zeptala se Yetty: „A co jsem dlužná?“ Reuven doufal, zejí sestra platbu promine, ale neudělala to.
Polský Tosevan jménem Kazimír ukázal hrdě na přístav raketoplánů. Uklonil se Nesseref, ne uctivým postojem Rasy, ale jeho ekvivalentem, který Velcí Ošklivci často používali, jak se dověděla. „Vy viděla, nadřízená paní?“ řekl. Mluvil jazykem Rasy špatně, ale srozumitelně. „Poleje připravené pro používání.“
„Vidím,“ řekla Nesseref, pokoušejíc se, aby to znělo šťastněji, než se cítila. Pak udělala souhlasné gesto rukou. „Ano, je připravené k použití. To je pravda, ano, a jsem velmi ráda, že to vidím.“
Za války se Němci snažili ze všech sil učinit přístav raketoplánů nepoužitelným. Podle toho, co říkali muži z dobyvatelské fotily, jejich možnosti v toto směru byly nyní daleko lepší než v předchozí válce. Rozbili plochu malými bombičkami ze vzduchu, právě tak, jak by to učinila Rasa. Některé z těchto bombiček byly určeny k rozbíjení betonu, ostatní k ničení živé síly, a musely být odstraňovány s velkou opatrností- mohly vybuchnout pod nohou muže nebo ženy Rasy, nebo, když na to přišlo, pod nohou Velkého Ošklivce. Navzdory úsilí Rasy jich několik udělalo přesně to. Číhaly v trávě na okrajích betonové přistávací plochy. Nesseref si ani nebyla jistá, jestli už byly všechny odstraněny. A s omezenými zdroji, které zbyly po válce, musela Kazimírova parta opravovat přistávací plochu ručními nástroji. Nesseref si nikdy předtím nepředstavovala Velké Ošklivce zalévající jámy horkým asfaltem a urovnávající je lopatami. To dodávalo ploše podivně strakatý vzhled a přispívalo k její nespokojenosti.
Měla i další důvody k nespokojenosti. Řekla, ukazujíc rukou: „Vaše záplaty nejsou tak pevné jako beton, který nahrazují - není to také pravda?“
„To být, nadřízená paní,“ připustil Kazimír. „Ale oni budou dělat dost dobrý. Jednou uděláme hezčí. Hezký ne důležité. Hladký ne důležité. Fungovat důležité.“
„Na tom, co říkáte, je něco pravdy,“ připustila Nesseref.
„Na tom, co říkat, moc pravdy,“ odpověděl Kazimír.
To Nesseref připustit nechtěla. Celkový způsob práce místních domorodců jí připadal nedbalý. Měli ve zvyku dělat věci jen tak, aby chvilku vydržely - a o nic lépe. Výsledkem toho bylo, že neustále záplatovali, drátovali a opravovali tam, kde Rasa udělala věci pořádně hned napoprvé a ušetřila si tak spoustu problémů.
Někdy však taková rychlá práce a nedbalá práce, práce, která měla vydržet na chvíli, ale ne příliš dlouho, docela dostačovala. Tohle byl možná ten případ. Přistávací plocha bude opravena lépe, ale to počká. V této chvíli byl přístav raketoplánů schopný provozu, a to bylo důležité.
Nějaký muž Rasy zamával na Nesseref z kontrolní věže. Vydala se k němu, aniž by otočila alespoň jeden oční výčnělek zpět ke Kazimírovi. Nebyla by tak hrubá k příslušníkovi Rasy, ale tato myšlenka jí bleskla myslí, když už byla od Velkého Ošklivce daleko. Pokrčila rameny. Nebyl to její přítel jako Mordechaj Anielewicz.
„Nu, pilotko raketoplánu, jsme provozuschopní?“ zeptal se muž. „Schválilajste všechno?“
„Jsem přesvědčena, že ano, starší techniku přístavu,“ odpověděla Nesseref. „Plocha sice není úplně taková, jak má být, ale dá se použít.“
„Dobře,“ řekl technik. „Myslel jsem si to taky, ale jsem rád, zeje to potvrzeno někým, kdo s raketoplánem bude skutečně létat.“
„Bude taky dobře, až se zase začne létat,“ řekla Nesseref. „Tento subregion byl odříznut od přímého kontaktu s naší hvězdnou flotilou už příliš dlouho. Letecká dopřávaje dobrá, ale my jsme nepřiletěli na Tosev 3 letadlem.“
„Pravda,“ řekl technik. „Neomezený přístup do kosmu a k jeho zdrojům a mobilita jsou naše hlavní výhody oproti Velkým Ošklivcům, které nám zbývají.“
„Myslím, že máte pravdu, ale, jestli ji máte, je to velmi deprimující myšlenka,“ řekla Nesseref. Technik jen pokrčil rameny. Možná to znamenalo, že on to nepovažuje za deprimující. Ale spíš to znamenalo, že ano, ale neví, co by s tím Rasa mohla dělat. Ani Nesseref nevěděla, co by s tím Rasa mohla dělat.
První raketoplán, který od skončení války přiletěl do západního Polska, přistál příštího dne. Přivezl nového regionálního subadmi-nistrátora jako náhradu za Bunima, z něhož zbyl jen radioaktivní prach. Zena, která se jmenovala Orssev, se rozhlédla kolem s nesouhlasem přerůstajícím v hrůzu. „Co je to za strašné místo?“ řekla. „To je tady vždycky taková zima?“
Když poslouchala její fňukání, Nesseref začala chápat, proč si muži z dobyvatelské flotily stěžovali na muže a ženy z kolonizační flotily.
Nesseref však znala věci, které Orssev neznala. „Nadřízená paní,“ řekla jí, „toto je konec období relativně dobrého počasí v tomto regionu. Po většinu roku bude skutečně špatné, skutečně chladné počasí - myslím tím našeho roku, jakje počítáme Doma.“

„Řekněte mi, že si děláte legraci," řekla Orssev. „Prosím vás, řekněte mi to. Co jsem udělala, abych si zasloužila takový osud?"
Na tuto otázku Nesseref odpověď neznala, a ani neměla zájem ji hledat. Orssev musela být prominentní žena, jinak by neměla hodnost regionálního subadministrátora. Ale taky mohla-dostat tento post proto, že urazila někoho ještě prominentnějšího; polské počasí nebylo to, co by administrátory přitahovalo. „Je mi líto, ale říkám pravdu," řekla. „Zdejší zima je mimořádně nepříjemná."
„Budu si stěžovat u admirála Reffeta," prohlásila nespokojeně nová regionální subadministrátorka. „Stala jsem se obětí nezasloužené krutosti."
„Přeji vám mnoho štěstí," řekla Nesseref tak neutrálně, jak dokázala. Nechtěla říct Orssev rovnou, že je idiot ze zkaženého vejce; urazit prominenta by nebyl dobrý nápad. Ale jakkoli byla Orssev prominentní, moc chytrá nebyla. Administrativní záležitosti drželi ve svých drápech pevně muži z dobyvatelské flotily, nikoli muži z kolonizační flotily. To bylo rozumné; znali Velké Ošklivce lépe než kolonisté. Nesseref si nemyslela, že admirál kolonizační flotily dokáže změnit Orssevino zařazení, i kdyby tomu byl nakloněn.
Orssev odešla do kontrolní věže, pravděpodobně proto, aby začala žhavit dráty, aby se dostala z Polska. Pilot raketoplánu, který ji přivezl, odešel také do kontrolní věže, což znamenalo, že nemá plánovaný okamžitý odlet. Nesseref doufala, že to také znamenalo, že bude možná určena k dalšímu letu s ním.
Okolo raketoplánu se začali hemžit technici provádějící kontrolu. Přijely cisterny a doplnily jeho nádrže vodíkem a kyslíkem. Nikdo však nevyvolal jméno Nesseref a neřekl jí, aby se okamžitě připravila k letu. Dospěla k závěru, že se může vrátit do svého bytu a připravit se dřív, než bude znovu povolána do služby.
Ta příprava spočívala do značné míry v tom, aby zajistila, že Orbit bude mít po dobu její nepřítomnosti dost jídla a vody. Tsiongi běhal ve svém kolečku, až skřípělo. Nesseref to považovala za ostudné; připomínalo to spíš nedbalou práci Velkých Ošklivců než něco, co by byla očekávala od Rasy. Nastříkala hřídel kolečka mazadlem. Or-bitovi se nelíbil jeho pach a vyskočil ven, švihaje ocasem, dokud zápach nevyprchal.
Sotva Nesseref odložila nádobku s mazadlem, zasyčel telefon. „Zdravím vás," řekla.
„A já zdravím vás, pilotko raketoplánu," odvětil muž z přístavu raketoplánů. „Je tady váš první úkol."
„Jsem připravena," odpověděla -jediná možná odpověď od pilota. „Kam mám letět?"
„Tento kontinentální masiv, východní subregion známý jako
Čína," řekl muž. „Startovní parametry a čas jsou už vloženy do počítače raketoplánu. Očekávaný čas startuje -" Uvedl přesný čas.
„Budu tam," řekla Nesseref. „Mám pasažéra nebo tentokrát poletím sama?"
„Máte pasažéra," odvětil muž z přístavu. „Je to lékařka jménem Selana. Její specializace je kožní houba: tosevanské bakterie a viry nám nedělají potíže, ale některým z těchto organismům chutnáme. V Čfněje ten problém vážnější než kdekoli jinde."
„Dobře," řekla Nesseref, která děkovala duchům Císařů minulosti, zeji taková houba nikdy netrápila. Sbalila si malý vak, který si sebou vždycky na cesty brala - protože nenosila šaty, její potřeby na takovou cestu nezabíraly tolik místa jako potřeby Velkých Ošklivců za podobných okolností.
Přetížení při startu, pak stav beztíže - to všechno jí připadalo jako staří přátelé, které dlouho neviděla. Jakmile nastal stav beztíže, měla příležitost ke krátkému rozhovoru se Selanou. „Proč jsou ty kožní houby v Číně tak rozšířené, starší lékařko?" zeptala se.
„Jsem přesvědčena, zeje to obrovským množstvím exkrementů, které se tam každodenně používají," odpověděla druhá žena. „Místní Velcí Ošklivci je používají jako hnojivo a palivo a někdy, smíchané s blátem, i jako stavební materiál. Zařízení pro desinfekci tělesných odpadů, jak si z toho jistě dokážete vyvodit, tam prakticky neexistují."
„Mrzíme, že jsem se ptala," řekla Nesseref. Beztížný stav u příslušníků Rasy nevyvolával nutkání ke zvracení, jak se to někdy stávalo u Velkých Ošklivců, ale znechucení tu práci dokázalo taky odvést. Napadla ji další myšlenka. „Jak mohou v takovém prostředí přežívat Tosevané? Jejich břemeno nákaz musí být daleko horší než naše."
„To je, a taky mnoho z nich nepřežije," řekla Selana. „To mi připomíná nejprimitivnější doby Rasy, na úplném úsvitu nejdávnější historie. Kdysi jsme také tak žili, ačkoli velký nadbytek vody v Číně vytváří mnohem nezdravější situaci, než jsme kdy na takovém rozsáhlém území poznali."
Nesseref nechtěla věřit, že Rasa někdy žila v takovém těsném spojení se špínou. Taková myšlenka by mohla poškodit pocit nadřazenosti, který cítila vůči Velkým Ošklivcům. „Budiž chvála duchům Císařů minulosti, že už nežijeme v takových děsivých podmínkách."
„Pravda," řekla Selana, a přidala zdůrazňovací zakašlání. „Ale tady na Tosevu 3 jsme k tomu nuceni, protože domorodci tak žijí. To vytváří obtíže samo o sobě."
„Starší lékařko," řekla Nesseref, „Velcí Ošklivci nedělají nic jiného, než že vytvářejí obtíže." Selana se s ní nepřela.
Když se konečně dostal do Greifswaldu, Johannes Drucker si skoro přál, aby tam nebyl nikdy došel. Město, kde žil se svou rodinou, nebylo sice zasaženo atomovou bombou, ale tvrdě se o ně bojovalo. A blízké Peenemiinde, Stralsund a Rostock byly zasaženy atomovými bombami, takže úroveň radioaktivity i tady zůstávala vysoká.
Mezi troskami žilo jen málo lidí, a ti žili tak, jako by se vrátili zpátky v čase o několik set let. Místo uhlím nebo plynem topili dřevem z rozbitých budov. Neměli tekoucí vodu. Páchli, a páchlo i celé město.
Čtvrť, kde žili Druckerovi, byla ještě zničenější než zbytek města. Zdálo se, že tam teď nikdo nežije; jen party mrchožroutů slídily mezi troskami po čemkoli, co se dalo najít. Nikdo z nich nepřipustil, že někdy slyšel o Druckerovi nebo jeho rodině.
„Zkus útulky Červeného kříže, kamaráde," řekl mu jeden z těžce ozbrojených kořistníků. „Možná tam budeš mít štěstí."
„Zkus taky hřbitovy," poradil mu jeho parťák, „Teď tam přibyla spousta lidí." Zasmál se. Totéž udělal jeho komplic.

Drucker měl sto chutí zabít je oba. Měl také pistoli, uklidňující váhu na pravé kyčli. Ale ti lotři byli příliš ostražití. Otočil se a vydal se dál troskami zavalenými ulicemi.
Zeptat se v útulcích Červeného kříže ale nebyl špatný nápad. Drucker to dělal pokaždé, když na nějaký narazil, po celou dlouhou cestu z Norimberka sem. Ale i když to dělal, věděl až příliš dobře, že mohl svou rodinu minout. Nemohl přece nahlížet do nekonečné řady stanů a provizorních přístřešků, jestli tam náhodou není Kathe, Heinrich, Claudia a Adolf. Musel se spoléhat na záznamy na správě každého tábora, který navštívil, a ty záznamy byly v děsivém nepořádku a chaosu - každý, kdo očekával obvyklou německou preciznost byl krutě zklamán.
To je válka, pomyslel si. Nakonec - a poprvé od té doby, kdy Bismarck a císař Vilém I. sjednotili Německo - Reich utrpěl katastrofu příliš velkou nato, aby ji dokázal zdolat. Přežívat ze dne na den mělo přednost před nějakým papírováním. Drucker to chápal, aniž by se mu to líbilo.
Zkontrolovat hřbitovy také nebyl nejhorší nápad, uvědomil si sklíčeně. Nebo by to alespoň nebyl špatný nápad, kdyby tolik těl nebylo prostě zahrnuto buldozery nebo vhozeno do hromadných hrobů bez jakýchkoli náhrobních kamenů - a kdyby tolik jiných těl ještě stále neleželo pod troskami, a kdyby se jich tolik prostě nevypařilo.
Někdo jel kolem na kole - což byla neklamná známka prosperity, jak to teď vypadalo. Ten muž také věděl, jak cenný je teď jeho bicykl; měl přes rameno zavěšenou útočnou pušku a vypadal jako člověk, kterému nedělá nejmenší potíže jí použít. Drucker na něho zavolal: „Promiňte, ale kde je tady nejbližší útulek Červeného kříže?“
„Na sever odtud,“ odpověděl muž. „Na silnici na Stralsund, kousek od tábora zatracených Ještěrů.“ Šlápl znovu do pedálů a přes rameno dodal: „Doufám, že najdete, koho hledáte.“ „Díky,“ řekl Drucker., Já taky.“
Doplahočil se do tábora. Po pravé straně se vlnil šedivý Balt. Byl cítit solí a rybinou: vůněmi domova. A tábor páchl výkaly a nemytým lidstvím, stejným zápachem, jaký byl cítit v každém táboře a v každém městě na jeho cestě z Bavorska.
Po táboře se pohybovalo víc vojáků Rasy, než viděl v ostatních táborech, kterými prošel. Vypadali také vyplašenej i a ostražitěji než ostatní, které doposud viděl. Přistoupil k jednomu z nich a řekl jazykem Rasy: „Zdravím vás.“
„A já zdravím vás,“ odpověděl Ještěr, ale vypadalo to, že je připravený nejdřív střílet, a pak se ptát. „Co chcete?“ zeptal se podezíravě.
„Hledám svou ženu a mláďata, od kterých jsem byl dlouho oddělen,“ řekl Drucker. Odpověď a plynulost, s jakou ovládal řeč Ještěrů způsobily, že se Ještěr trochu uvolnil. „A taky by mě zajímalo, proč tak hlídáte uprchlíky právě v tomto táboře.“
„Proč? To vám řeknu,“ odpověděl Ještěr. „Protože je tady mnoho německých vojáků, mužů, proti nimž jsme bojovali v Polsku. Nedůvěřujeme jim. Nemáme žádný důvod jim důvěřovat.“
„Chápu,“ řekl Drucker pomalu. Přikývl. Až dosud se setkal pouze s okupačními jednotkami, s Ještěry, kteří přišli do Reichu až po jeho kapitulaci a nezúčastnili se předchozích bojů. Ale tohle byli vojáci bojových jednotek. Nebylo divu, že nevěřili nikomu a ničemu. Drucker riskoval další otázku: „Kde je správní středisko tábora?“
„Tam, kde vlaje ta vlajka,“ odpověděl Ještěr, ukazuje hlavní své zbraně. „Můžete pokračovat.“
„Děkuji vám,“ řekl Johannes Drucker. Ještěr mu nepopřál štěstí při hledání jeho rodiny. Zčásti nepochybně proto, že Ještěři neuvažovali v pojmech rodiny. A jinak? Byl nepřítel. Proč by na něho měl nějaký muž Rasy plýtvat sympatiemi?
Právě přicházel k velkému stanu, nad nímž vlála vlajka s červeným křížem, když dovnitř vjel na kole nějaký muž přibližně jeho věku. Disponoval velmi působivou zbrojnicí. Slezl z kola, protáhl se, a chtěl vejít do stanu i se svým kolem.
„To nesmíte!“ zvolala nějaká žena, stojící ve vchodu. „Toje proti předpisům!“
„Toje špatné,“ řekl muž německy s polským přízvukem, okoře něnýmještě něčím dalším. „Nechci si ho nechat ukrást.“
„Má pravdu,“ řekl Drucker. „Nemá si ho tady kde přivázat řetě zem, a když ho nechá venku, tak mu zmizí beze stopy.“
„To je proti předpisům,“ odsekla žena. Zdálo se, že si neuvědomuje, jak se nyní v Reichu věci změnily. Ale když se znovu podívala na arzenál obou mužů, přestala klást odpor.
„Díky, kamaráde.“ řekl cizinec Druckerovi. „Někteří lidé ještě pořád nedovedou ve svých tupých mozcích pochopit, že se věci změnily.“
Po chvíli Drucker identifikoval druhotný přízvuk toho člověka. Už ho slyšel - v Polsku a v Sovětském svazu - předtím, než přistáli Ještěři. Jidiš, to bylo ono. „Vy jste Žid,“ vyhrkl.
Druhý muž se ironicky uklonil a přikývl. „A vy jste Němec. Já vás taky miluju,“ řekl. „Mordechai Anielewicz, k vašim službám. Snažím se tady najít svou rodinu, kterou někteří z vás, nacistických bastardů, odvlekli z Polska.“
Drucker na to řekl pouze: „Já se taky snažím najít svou rodinu. Žili v Greifswaldu, ale už tam nejsou, a z toho města moc nezbylo.“ Zarazil se, upřeně se dívaje na druhého muže. „Mordechai Anielewicz? Ježíši Tiriste, já vás znám. Před miliónem let,“ - přesněji řečeno za první války proti Ještěrům - ‚jsem byl řidičem tanku plukovníka Heinricha Jagera.“ Představil se.
„To jste byl vy?“ Anielewicz zúžil oči. „Gottenyu, asi ano. A když jste to byl vy, možná nejste nacistický bastard. Možná. Můj mladší syn se jmenuje po Heinrichu Jagerovi.“
„Můj starší syn taky,“ řekl Drucker. „Co se s ním stalo, po tom, co ho ta ruská pilotka odvezla z Polska?“ Nezmínil se o tom, jak on a kamarádi z osádky jejich tanku zabili několik esesáků, aby Jagerovi jeho útěk umožnili.
„Oženil se s ní,“ odpověděl Žid. „Užje mrtvý. Víte o té atomové bombě, kterou se Skorzeny pokusil odpálit v Lodži? Zabránili jsme tomu, on, Ludmila a já. Všichni jsme se přitom nadýchali nervového plynu. Jeho to zasáhlo nejvíc; už nikdy potom nebyl v pořádku a před dvanácti lety zemřel.“
„Toje mi líto,“ řekl Drucker, „ale děkuji vám, že jste mi to řekl. Byl to dobrý chlap - nejlepší důstojník, pod kterým jsem kdy sloužil - a vždyckyjsem chtěl vědět, co se s ním stalo, když zmizel.“
„Ano, byl nejlepší.“ Mordechai Anielewicz zamyšleně pohlédl na Druckera. „Vy jste tenkrát řídil jeho tank. Co jste dělal od té doby?“

„Zůstal jsem ve Wehmachtu," odvětil Drucker. „Skončil jsem jako pilot orbitálního stupně A-45. Ještěři mě zajali, když jsem na jednu z jejich hvězdných lodí odpálil dvě střely. Kdyby je byli obě nezničili, asi by se neobtěžovali zajmout mě živého, ale udělali to. Teď mě vysadili v Norimberku. Nějak se mi podařilo dostat se až sem. Teďještě kdyby se mi podařilo najít svou ženu aděti..."
Anielewicz na něho pohlédl, jako by neuspěl u zkoušky. „Sloužil jste pod Heinrichem Jagerem a zůstal jste ve Wehimachtu? On měl tolik rozumu, že dezertoval."
„Moc si na mě nevyskakujte," odsekl Drucker. „Já něco vím o tom, co Reich dělal Židům. Já jsem to nedělal. Vlastně mně to udělali taky."
„Oni to udělali vám taky, jo?" zavrčel Anielewicz. „Vy čubčí synu, vy," - zaklel v jidiš i v polštině - „co vy o tom víte?"
Zdálo se, že sáhne pojedná ze svých zbraní a začne střílet. Drucker také zaujal polohu, z níž by mohl palbu opětovat. Ale místo aby sáhl po pistoli, řekl Anielewiczovi tichým, ale naléhavým hlasem: „Já vám to řeknu. Zatkli mou ženu, protožeji někdo prásk], že měla židovskou babičku, to je to." Nikdy by si nebyl pomyslel, že o tom bude vykládat komukoli, ale ani náhodou si nedokázal představit, že se o tom bude bavit se Židem.
Ale účinkovalo to. Mordechaj Anielewicz se rázem uvolnil. „Tak dobře," řekl. „Něco o tom víte. " Pátravě na něho pohlédl. „Podle toho, co jste říkal, jste ji dostal zpátky. Jak jste to dokázal? Něco o gestapu a o SS taky vím."
„Jak?" Drucker se nevesele zasmál. „Povím vám to - byl jsem astronaut, pilotoval jsem A-45. Měl jsem známosti. Můj velící důstojník byl generál Domberger - teď je Fuhrer, ať je kdekoli. Pomohl mi. Prostě oficiálně měla Kathe čistý rodokmen."
„Když jste tu možnost měl, bylo třeba jí využít," souhlasil Anielewicz. Jeho tvář znovu zahalily mraky. „V roce 1940 byla spousta Židů, kteří tu možnost neměli."
Drucker nevěděl, jak odpovědět na tohle. Mohl pouze přikývnout. Nestaral se o Židy - ani je neměl zvlášť v lásce - dokud smrti-hlavové nezatkli Kathe. Nakonec řekl: „Jediná věc, o kterou mi teď jde, je zjistit, jestli je má rodina naživu, apokudje, tak ji dostat zpát-ky."
„V pořádku. V tom jsme na stejné lodi, bez ohledu na to, jak jsme se na ni dostali." Anielewicz ukázal na Druckera. „Jestli znáte Fuhrera, proč ho nepožádáte, aby vám pomohl najít vaše blízké?"
„Nejspíš ze dvou důvodů," odpověděl Drucker po krátkém zamyšlení. „Chtěl jsem to dokázat sám, a ... nejsem si jist, jestli existuje někdo, koho hledat."
„Ano, zjistit, že jsou mrtví, to by byla konečná, že?" Anielewiczův hlas zněl přísně. „Ale přece jenom, jestli máte kartu v rukávě, nemyslíte, zeje časji vynést?"
Drucker chvíli uvažoval, pak pomalu přikývl. „A když se to pokusím zjistit pro sebe, možná bych se měl pokusit zjistit to i pro vás?"
„Ta myšlenka mi bleskla hlavou," připustil Mordechaj Anielewicz. „Já můžu zatahat za drátky u Ještěrů. Uděláme obchod?" Drucker znovu uvažoval, ale ne dlouho. Napřáhl pravici. Anielewicz mu ji stiskl.
Sam Yeager si nikdy nepředstavoval, že by vězení mohlo být tak komfortní. Místo jeho vazby nevypadalo jako věznice. Vypadalo jako farmářský dům někde ... nikdo mu přesně neřekl kde, ale muselo to být v Coloradu nebo v Novém Mexiku. Mohl se dívat na televizi, ačkoli žádná stanice tu neměla dobrý signál. Mohl číst noviny z Denveru a z Albuquerque. Mohl dělat skoro všechno, co chtěl - jenom nemohl odejít nebo napsat dopis nebo použít počítač. Jeho strážci byli velmi zdvořilí, ale velmi nekompromisní.
„Proč mě tu držíte?" zeptal se jich jednoho rána, už asi po padesáté.
„Rozkazy," odvětil ten, který slyšel na jméno Fred.
To Yeager slyšel už také po padesáté. „Nemůžete mě tu držet navěky," řekl, ačkoli si tím nebyl jist. „Co se mnou budete dělat?"
„Co nám bude řečeno," odpověděl ten, který se jmenoval John. „Zatím nám nikdo neřekl, co s vámi máme dělat, kromě toho, že vás máme držet u ledu." Zvedl jedno obočí. „Možná byste měl být rád, podplukovníku."
Což nepochybně znamenalo, že by taky mohli Yeagera pohřbít na dvorku za domem, aniž by se o tom někdo dověděl. Byla to nejspíš - ne, určitě - pravda. „Ale jájsem nic neudělal, řekl Sam, dobře vědíc, že to není pravda. „A vy jste se ani nepokusili zjistit, jestli jsem něco udělal," dodal, což byla Boží pravda.
Fred pohlédl na Johna. John pohlédl na toho, kterému říkali Charlie, který málokdy něco řekl. Neřekl nic ani teď -jen pokrčil rameny. John, který byl zřejmě šéfem, odpověděl: „Nemáme žádné rozkazy vás vyslýchat. Možná nechtěli, abychom věděli to, co víte vy, ať je to cokoli. Já se na nic neptám. Já jen dělám, co mi bylo řečeno."
„Ale já nic nevím," protestoval Sam - další veliká lež.
Fred se uchechtl. „Tak možná nechtějí, abychom od vás chytili tu ignoranci." Z těch tří, kteří měli službu tento týden, i z těch druhých tří, kteří se s nimi po týdnu střídali, byl jediný, kdo měl alespoň náznak smyslu pro humor. Ukázal na Samův prázdný šálek. „Přejete si ještě kávu?"
„Jistě, odvětil Sam, a agent mu znovu nalil plný šálek. Sam trochu upil a zkusil otázku, kterou ještě nepoložil: „Na čí rozkaz mě tady držíte? Koneckoncůjsem důstojník U.S. Army."
Neočekával vlastně žádnou odpověď. Charlie tam jen seděl s kyselým výrazem. Fred pokrčil rameny, jako by chtěl říct, že nic neslyšel. Ale John řekl: „Na čí rozkaz? Já vám to řeknu. Proč sakra ne? Jste tady na rozkaz presidenta Spojených států, pane důstojníku U.S. Army."
„Presidenta?" vyjekl Sam. „Proč se k čertu president Warren o mě stará? Nicjsem neudělal."
„On si musí myslet, že ano," řekl John. „A když si president USA myslí, žejste něco udělal, kamaráde, takjste to udělal."
To byla naneštěstí nejspíš pravda. A Sam věděl příliš dobře, co si Earl Warren myslí, že udělal. A také to udělal, i když to tihle pochopové nevěděli nebo nechtěli vědět. Ale musel udržet frontu. Kdyby to neudělal, byl by zničen. A tak řekl: „Řekněte presidentovi, že s ním o tom chci mluvit, z očí do očí. Řekněte mu, zeje to důležité. Nejen pro mě. Pro celou

zemi.“ Vzpomněl si na papíry, které dal Strahovi a na věci, které řekl Barbaře a Jonathanovi. Bylo to důležité.
„Nesmysl,“ řekl Charlie - od něho to byl celý dlouhý projev.
John řekl totéž, jen jiným způsobem: „President Warren je zaměstnaný člověk. Proč by měl chtít mluvit s nějakým nedůležitým podplukovníkem?“
„Proč by měl chtít, aby ten nedůležitý podplukovník zmizel?“ opáčil Sam.
„To není naše starost,“ odpověděl John. „Nám bylo řečeno dát vás k ledu a držet vás tam, a to taky děláme.“
Yeager na to nic neřekl. Jen tam seděl a v tváři se mu objevil nepříjemný úsměv.
Charlie to nepochopil. Yeager nic jiného neočekával. John to také nepochopil. To Yeagera zklamalo. Po několika sekundách ticha řekl Fred. „Aha. Myslím, Johne, že tím chce říct, že by ho Velký šéf mohl chtít vidět ze stejného důvodu, proč ho dal k ledu, ať je to sakra cokoli.“
„Bingo,“ řekl Sam šťastně.
John nemluvil ani nevypadal šťastně. „Jako bych se staral o to, co říká.“ Provrtal Sama nepříjemným pohledem. „Další věc, kterou pořád říká, je to, že neví, proč je tady. Jestli lže v tom, kdo ví, v čem všem lže?“
Sam si to dovedl přeložit. Kdo ví, co bychom se měli pokusit z něho vymáčknout? X& starých časů, když hrával baseball, Sam poznal hodně malých maloměstských grázlíků - mužů, kteří se považovali za ostré hochy. Bylo to už mnoho let, ale zdálo se, že se to plemeno příliš nezměnilo, i když tito hoši dostávali své peníze od mnohem většího šéfa.
V této situaci měl Sam na vybranou dvě věci. Mohl říct něco jako: Když se mi cokoli stane, budete toho litovat. Nebo mohl zůstat tiše sedět. Vybral si to druhé. Ti chlapi mu připadali jako druh lidí, kteří by považovali varování za příznak slabosti, ne za známku sítyZajímalo by ho, jestli Straha už dospěl k názoru, že skutečně zmizel, ajestli se bývalý kapitán podíval do papírů, které mu dal. Sam o tom pochyboval. Kdyby se Straha do těch papírů podíval, neposlal by je co nejrychleji Ještěrům do Káhiry? Yeager by se vsadil, že by to udělal. A kdyby to byl udělal, už teď by se začaly dít věci. Tím si byl Sam jist.
Možná jeho věznitelé očekávali, že promluví a bude je varovat. Když zůstal zticha, zdálo se, že nevědí, co s tím. Nebyli zvyklí na lidi, kteří mohli vyjednávat z pozice síly? Nebo byli jenom příliš hloupí na to, aby si uvědomili, že on při tomto jednání nějakou silou disponuje?
Fredovi to zřejmě do jisté míry došlo. Kývl hlavou na druhé dva a řekl: „Musíme si o tom promluvit.“
Nemohli odejít do vedlejší místnosti a nechat Sama nestřeženého. Kdyby to udělali, určitě by zmizel jako namydlený blesk. Nevěděl, kde byl nejbližší další dům - přivezli ho sem v noci a neměl potuchy, jak velká farma to je - ale mohl by těm chlapům pořádně znepříjemnit život. Samozřejmě, taky by ho při tom mohli zastřelit. Bylo by moc zlé, kdyby to udělali, moc zlé pro něho a- velice pravděpodobně - moc zlé pro USA i pro celý svět.
Napadlo ho jestli by odsud nedokázal vyklouznout, zatímco se radí. Sotva mu ta myšlenka bleskla hlavou, John řekl: „Na to vůbec nemyslete, kamaráde.“ Yeagera by zajímalo, čím se prozradil. Sklouzl pohledem toužebně ke dveřím? Ať tomu bylo j akkoli, zůstal, kde byl.
Po pár minutách strážci svou poradu ukončili. „Řeknu vám, co uděláme,“ řekl Fred tak sladce, že Sam okamžitě pojal podezření. „Uděláme přesně to, co říkáte, podplukovníku. Předáme vaši žádost dál, a uvidíme, co z toho vzejde. Když to dopadne špatně, nebude to naše chyba. Je to fér?" Zářivě se na Yeagera usmál.
„V první řadě si nemyslím, že bylo fér mě unést,“ odpověděl Sam. „Kromě toho, jak mohu vědět, že vám mohu věřit? Můžete říct, že to předáte dál, a pak na to hned zapomenout. Jak mám vědět, že mluvíte pravdu?“
„A co od nás chcete?“ zeptal se John. „Máme vám to dát písemně?“
„To by bylo hezké,“ řekl Sam suše.
Všichni se zasmáli, jako kdyby byli parta dobrých kamarádů někde na pikniku.
Sam se rozhodl trochu přitlačit. „Když tu zprávu pošlete dál, možná byste taky mohli těm lidem naznačit, že už je možná později, než si myslí.“
„Nesmysl,“ řekl Charlie znovu.
„Když to říkáte,“ odpověděl Sam. „Ale myslím si, zeje důležité, aby president věděl všechno, co se děje.“
„Teď poslouchejte vy, podplukovníku,“ řekl John. „Vy nejste v pozici, abyste začal lidem říkat, co mají dělat. Vaší rodině se nic nestalo - zatím. Víte, co tím myslím?“
„Cože, vy čubčí- “ Sam vyskočil na nohy.
Udělal půl kroku kupředu, ale jen půl kroku. Všichni tři strážní vytáhli své armádní pětačtyřicítky a namířili mu je na hruď mnohem rychleji, než by byl považoval za možné. V tom byl rozdíl mezi těmito muži a malými grázly, které poznal v mládí. Ti maloměstští darebáci byli druhá liga, stejně jako tenkrát on. Tihle chlapi by mohli hrát na Yankee Stadium a každoročně by se dostali do all-stars týmu. Ano, byli to parchanti, ale byli zatraceně moc dobří v tom, co dělali.
Yeager se velice pomalu posadil. John přikývl. „Chytrý chlapec,“ řekl. Jeho pětačtyřicítka jako kouzlem opět zmizela. Stejně i Fredova. Charlie svou držel ještě stále v ruce. Zdál se zklamaný tím, že mu Sam neposkytl příležitost ji použít.
John pokračoval: „Vážně z toho nemusíte mít staženou prdel, podplukovníku, čestné slovo, že ne. Řekli jsme vám, že tu zprávu předáme dál, a to taky uděláme.“
Sam na něho pátravě pohlédl. „To se snadno řekne. Udělat to doopravdy - to je jiná věc. Říkám vám, že president Warren se mnou musí mluvit. On neví, jaké potíže mohou vzniknout, když to neudělá.“
„Řeči jsou laciné,“ řekl John.
„To je to, co jsem vám právě řekl,“ odpověděl Yeager. „Ale kolik zákonů vy chlapi porušujete, když mě tady takhle držíte bez toho, abyste mi dovolili zavolat si svého právníka, bez toho, abyste mi sdělili, jaké je proti mně obvinění, nebo jestli proti vůbec nějaké obvinění existuje?“
„Národní bezpečnost,“ odpověděl Charlie stejným tónem, jako by citoval Písmo svaté.
Yeager mohl očekávat, že něco takového řekne. Vlastně to čekal. A tak měl připravenou odpověď: „Když se ukáže, že

máte pravdu a všechno dopadne dobře, budete hrdinové. Ale když to dopadne špatně, kdo si to odsere? Vy, mládenci, protože nikdo nad vámi s tím hovnem nebude chtít nic mít.“
„To není vaše starost, podplukovníku,“ řekl Fred. „To je naše starost- a vypadáme ustaraně?“
„Ne,“ připustil Sam. „Ale vtip je v tom, že byste možná měli.“
„Nesmysl,“ řekl Charlie, muž přísných názorů a omezeného slovníku. John a Fred mu neprotiřečili - a, zatraceně, ani to nevypadalo, že si dělají nějaké starosti. Sam musel jen doufat, že přece jenom zasel nějaká semínka pochybností... a že ta setba vzejde.
Jonathan Yeager zjistil, že vzhledem k době, kterou strávil ve vesmíru, bude graduovat na UCLA o půl roku později, než by tomu bylo jinak. To byl jeho největší problém, když se vrátil zpátky do Gardeny - dokud nezmizel jeho otec. On i jeho matka věděli, nebo si alespoň mysleli, že vědí, proč otec zmizel. Kdyby použili ty papíry, možná by zvedli dost prachu, aby otce osvobodili. Ale neudělali to -ještě ne. To mračno by se taky mohlo ukázat jako mnohem větší, než by bylo žádoucí.
A tak, když teď znovu začaly přednášky, Jonathan jezdil do Westwoodu s pocitem, jako by byl v předpeklí. Nevěděl, kde je jeho otec, a kdy - nebo jestli - se vrátí. Policie údajně Sama Yeagera hledala. Totéž dělala armáda. Totéž FBI. Žádná z těchto organizací se nedopracovala žádných výsledků.
Cítil se jako v předpeklí i na UCLA. Protože se o půl roku opozdil, měl už mnohem méně přednášek společných se svými přáteli - ti pokračovali dál, zatímco on ne. To, co se naučil od Kassquit a od Rasy pro něho bylo nesmírně cenné, ale nijak mu to neprospělo na jeho dráze universitního studenta.
O tom hloubal, když odešel z přednášky moderní politické vědy - moderní samozřejmě znamenalo od příchodu Ještěrů - a loudal se na trávník mezi Royce Hall a Powellovou knihovnou, aby si snědl sendvič a pomeranč, které si přinesl z domova. Bylo to levnější než kupovat si obědy v některé menze, a jeho matka začala hlídat každý cent od té doby, co se otec nevrátil z Desert Center. „Nakonec,“ řekla jednou, „člověknikdy neví. Příště mohu zmizetjá.“
Právě si sedal, když kolem šla Karen. Než si zcela uvědomil, co dělá, zamával na ni. „Ahoj!“ řekl. „Máš pár minut?“
Zarazila se, očividně to zvažujíc. Chodili spolu - vlastně už uvažovali o svatbě - dokud neodletěl na hvězdnou loď poskytnou Kassquit instruktáž o sexuálních zvyklostech Tosevanů. Od té doby ... od té doby mezi nimi panovala napjatá situace. Věděl, že k tomu dojde, už když odlétal raketoplánem do kosmu. Nevěděl však, že válka mezi Reichem a Rasou ho tam zdrží tak dlouho - což napětí mezí ním a Karen jen zhoršilo.
Konečně pomalu přikývla, i když se přitom mračila. , Jak se máš?“ zeptala se, když si k němu šla sednout do trávy.
„Nějaké zprávy o tvém otci?“ To znělo, jako by jí to působilo skutečnou starost. Znali se už od střední školy, a ona vždycky vycházela s jeho rodiči dobře.
„Nic,“ odpověděl Jonathan. „Nula. Panebože, přál bych si, aby nějaké zprávy byly.“
„To je mi líto,“ řekla, a odhrnula si pramen rudých vlasů z tváře. Nos, tváře i ramena měla poprášené pihami a byla spálená od slunce. Navzdory tomu na sobě měla tělově zbarvenou podprsenku, aby byla vidět tělní kresba, podle níž byla údajně specialistkou na vojenské komunikace: jako spousta lidí jejich generace se i ona vášnivě zajímala o Rasu.
Po chvíli nalezla další bezpečnou otázku: „Jak se mají Mickey a Donald?“
Byla u toho, když se vyklubali ze svých vajec. Jonathan předpokládal, že to bylo porušení bezpečnosti, ale v té chvíli mu to bylo jedno, ajeho otec nad tím nakonec mávl rukou. „Dobře,“ odpověděl. „Rostou jako z vody a učí se stále nová slova.“ Zaváhal, pak opatrně zakormidloval blíž k věci: „Víš, že si vždycky myslí, že to je horké, když se na ně přijdeš podívat?“
„Ano?“ Karenin hlas nebyl horký; byl studenější než jakákoli zima v Los Angeles. „Ráda je vídám. Ráda vídám i tvoji mámu. Tebe... to už tak dobře nejde od té doby, co ses vrátil, a ty to víš.“
Jonathanův sáček se svačinou ležel vedle něho, zapomenutý. „Počkej,“ řekl. „Už jsem ti říkal mnohokrát, že to, co se stalo tam nahoře, nebylo to, co jsem měl na mysli, kdyžjsem odlétal.“
„Já vím,“ řekla. „Trvalo to déle, a tak sis užil víc zábavy, než jsi počítal, když jsi odlétal. Ale odlétal jsi s úmyslem se pobavit. Zkrátka a dobře, je to tak, že, Jonathane?“
Připustil to, co mohl sotva popřít. „Na tom něco je, jo. Ale není to všechno. Bylo to skoro jako začít si něco se skutečným Ještěrem. Obajsme se hodně naučili.“
„To se vsadím, že ano,“ řekla Karen špičatě. „Tak jsem to nemyslel, k čertu s tím,“ řekl Jonathan. „Ona teď uvažuje o tom, že by přišla sem dolů, aby viděla, jaký je život mezi Velkými Ošklivci, a všechno, co kdy chtěla předtím, bylo zůstat na hvězdné lodi a předstírat, zeje Ještěr.“
„A co bude dělat, když přijde sem dolů?“ zeptala se Karen. „Ať je to cokoli, bude to dělat s tebou?“
Jonathanovi zrudly uši. Nemělo to co dělat s počasím, ačkoli časný podzimní den byl velmi teplý. „To nevím,“ zamumlal. „Je to výzkum, toje to celé.“
„Tak tomu říkáš?“ řekla Karen. „Jak by se ti líbilo, kdybych já prováděla takový výzkum ? “ Vycedila to slovo s opovržením.
A Jonathan věděl, že by se mu to sakra nelíbilo. Zhluboka se nadechl. „To je jedna z věcí, které by se nestaly, i kdyby Kassquit přiletěla dolů na Zemi,“ řekl.
„Určitě - kdyby přistála v Moskvě,“ řekla Karen. „To jsem tím nemyslel,“ řekl Jonathan. „Ani zdaleka ne. Ví o svatbě - nemyslím, že to skutečně chápe, ale ví, co to znamená.
Proto,“ - znovu se začervenal - „můj táta nebyl proti tomu experimentu, jestli víš, co mám na mysli?“ „A tak?“ řekla Karen.
„A tak ...“ Jonathan se do toho vrhl po hlavě. „A tak, kdyžjsem chodil s tebou, nebylo to sice totéž, jako bychom byli manželé, ale směřovalo to k tomu, a ona pochopila, že ona a já už spolu nebudeme moci, uhm, nic dělat.“ Vychrlil ze sebe ta slova ve velkém, skoro zoufalém spěchu.

Kareniny oči se rozšířily - více, než kdy Jonathan viděl. Pomalu řekla: „Ty mě žádáš o ruku?“
„Jo.“ Jonathan přikývl a měl přitom pocit, jako by právě skočil z vysokého prkna, aniž by se podíval, jestli jev bazénu voda. „Počítám, že přesně to dělám. Vezmeš si mě?“
„Já nevím. Nevím, co ti na to říct.“ Karen zavrtěla hlavou, ne odmítavě, nýbrž užasle. „Kdyby ses mě byl zeptal předtím, než jsi posledně odletěl na tu hvězdnou loď, řekla bych ano bez váhání. Teď ...? Teď to spíš vypadá, že mě žádáš o ruku proto, aby ti to poskytlo důvod nemít nic s Kassquit, než z jakéhokoli jiného důvodu, a to se mi moc nelíbí.“
„To není proto,“ protestoval Jonathan, ačkoli i jemu to znělo pravděpodobně. Pokusil se říct co nejpřesvědčivěji: „Je to jediný způsob, na který dokážu přijít, jak ti říct, zeje mi líto, co se přihodilo tam nahoře, a že neexistuje nikdo jiný kromě tebe, s kým chci strávit svůj život.“ Jeho matka by možná neschválila jeho větnou stavbu, ale právě v této chvíli mu to bylo naprosto jedno.
A tentokrát řekl správnou věc, nebo alespoň něco blížícího se tomu. Karenin výraz změkl. „Toje ... moc hezké, Jonathane,“ řekla. „Dlouho jsem si myslela, že bychom se jednoho dne mohli vzít. Jak říkám, zvykla jsem si na tu myšlenku - ale věci se změnily, když jsi odletěl tam nahoru. Budu si to muset nějak přebrat.“
„Nebyli jsme zasnoubení.“ Jonathana napadlo, jestli by neměl dodat, že použil s Kassquit něco z toho, co ho naučila Karen. Ale neudělal to, protože by to nejspíš bylo sebevražedné.
„Ne, doopravdy ne,“ řekla Karen, „ale byli jsme si tak blízcí, že v tom prakticky není rozdíl - alespoň ja si to myslim."
To mělo zuby, ostré. Jonathan uvažoval, jestli má znovu vysvětlovat, že všechno, co dělal s Kassquit, dělal čistě v duchu vědeckého bádání. Ale pak přišel na lepší věc. To, co řekl, bylo skoro pobuřující, ačkoli si to hned neuvědomil: „Když o tom přemýšlím, možná bude lepší, když si mě nevezmeš. Možná by to pro tebe nebylo bezpečné.“
„Co tím myslíš, nebylo bezpečné?“ zeptala se Karen. „Já sice vím, že jsi blázen, ale nikdy jsem si nemyslela, že bys byl zvlášť nebezpečný.“
„Díky.“ Přál si, aby býval byl zticha. Neřekl jí nic o tom, co se dověděl, když se vrátil z hvězdné lodi. Neřekl to nikomu. Byl synem důstojníka, a věděl, jak snadno může tajemství uniknout, když si člověk začne pouštět pusu na špacír. Ale obával se, že jeho otec zmizel právě kvůli tomu, co věděl. Neznamenalo to, že on, Jonathan, má povinnost postarat se, aby to tajemství nemohlo být vymazáno. A na Karen se mohl spolehnout. Koneckonců, věděla přece i o mláďatech, ne?
Čím víc se na věci díváš, tím jsou komplikovanější. Otec mu to říkal odnepaměti. Zdálo se, že v tom měl starý pán pravdu.
„Ještě's mi neřekl, cos tím myslel,“ připomněla mu Karen.
„No ...“ Jonathan se snažil získat čas. „Mám určitou představu, proč můj otec zmizel. Má to co dělat s něčím, co věděl a co mi taky řekl.“
„S něčím, co věděl?“ opakovala Karen ozvěnou, zatímco pár kroků od nich přecházeli ostatní studenti, kteří se nestarali o nic, kromě svých přednášek a svačin. „S něčím, co věděl, ale neměl vědět, to myslíš? To zní jako ze špionážního románu.“
„Já vím. Je mi líto,“ odpověděl Jonathan. „Určitě budeš mít potíže jenom proto, že znáš mě. Je mi to líto.“ Uvědomil si, že se opakuje. Také užasl nad tím, jak rychle se démon konverzace dostal tak daleko od jeho záměru.
Karen řekla: „Ty něco víš?“ To byla jen obyčejná otázka; počkala, až zavrtěl hlavou, než pokračovala dál: „Teď mi to budeš muset říct. Myslím, jestli chceš, abych si tě vzala. Nemůžeš mit takové veliké tajemství před někým, s kým jsi ženatý.“
„Hej! To není fér. Ty ani nevíš, co žádáš,“ protestoval Jonathan.
„Ani nevis, do jakých potíží se můžeš dostat. Vzpomínáš na toho chlapa, který se pokusil hodit zápalnou bombu do našeho domu? Pokud víme, tak se mu za to nic nestalo.“
Karen si jen založila ruce a čekala. Řekla jediné slovo: „Povídej.“
A Jonathan poznal, že když už zašel tak daleko, nemůže udělat nic jiného, jen začít povídat. Naklonil se k ní, aby nikdo z ostatních studentů nemohl nic slyšet. Povědět jí, co věděl, netrvalo příliš dlouho. Když skončil, řekl: „Tak. Jsi spokojená?“
„Můj Bože,“ řekla Karen tiše. „Oh, můj Bože.“ Rozhlédla se kolem po sluncem zalitém kampusu UCLA, jako by ho nikdy předtím neviděla. „Co budeme dělat?“
„To je to, na co se snažím přijít,“ odvětil Jonathan. „Pořád jsem nepřišel na ty správné odpovědi. A když mluvíme o odpovědích, stále mi jednu dlužíš na otázku, kterou jsem ti před chvílí položil.“
„Co? Oh, tamto.“ Karenin hlas zůstal velice vzdálený. „S tím si budu lámat hlavu později, Jonathane. Tohle je důležitější.“
Jonathan uvažoval, jestli by měl být uražen. Uvažoval, jestli by se měl zlobit. Zjistil, že nedokáže ani jedno, ani druhé. Problém byl, že s ní souhlasil.
Mordechai Anielewicz si dovedl představit všechno možné i nemožné, co ho může potkat při jeho pátrání po své rodině. Ale nikdy mu nepřišlo na mysl, že s sebou bude mít Němce - Němce, který měl zájem mu pomoci. Ale Johannes Drucker také hledal svou rodinu. Anielewicz měl vždycky potíže představit si Němce jako lidské bytosti. Jak mohli být lidé a přitom dělat to, co dělali? Ale jestli muž zoufale hledající svou ženu, syny a dceru nebyl lidskou bytostí, čím byl? Co bylo legrační, jakýmsi strašným, makabrózním způsobem, byla skutečnost, že to, co si Drucker myslel o Židech, bylo jakýmsi zrcadlovým odrazem toho, co si myslel on o nacistech. „Nikdy jsem si nelámal hlavu s nepřáteli Reichu,“ řekl Mordechaiovi jednoho večera. „Když moji vůdcové řekli, že to jsou nepřátelé, šel jsem a vyřídil jsem si to s nimi. To byla moje práce. Nikdy jsem se nestaral o to, kdo je v právu, či neprávu, dokud se Kathe nedostala do potíží.“
„Není nad osobní kontakt,“ řekl Anielewicz suše.
„Vy si myslíte, že žertujete,“ řekl německý astronaut.

„Ne, zatraceně, já nežertuji.“ Teď se Mordechai nedokázal ubránit, aby nedal najevo hněv. „Kdyby měl každý Němec židovskou babičku nebo dědečka, nikdy by nedošlo k těm vražedným nesmyslům.“
Drucker si hluboce povzdychl a rozhlédl se po malé hospodě, kde seděli, a po nevábné večeři popíjeli nevalné pivo. Nebylo zde mnoho k vidění, jen krb příjemně hřál. „Těžko mohu říct, že se mýlíte,“ připustil, a pak se nevesele zasmál. „Těžko si představit, že tady sedím a bavím se se Židem. Nevzpomínám si, kdy jsem to udělal naposledy.“
„Ano? A co vaše žena?“ zeptal se Anielewicz štiplavě. Pozoroval, jak Němec rudne. Ale možná to nebylo zcela fér; znovu měl pocit, že se jeden na druhého dívají jako do zrcadla.
Drucker řekl: „Tak jsem to nemyslel, zatraceně. Myslel jsem s někým, kdo skutečně věří.“
„Jaký je v tom rozdíl?“ řekl Mordechai. „Ta skvrna je v krvi, ne ve víře, správně? Proč by se jinak starali o vaši ženu. Nestarali by se o konvertity. Nebyli by - ahhh!“ Udělal znechucený zvuk. „Proč ztrácím čas?“
Napil se piva. Bylo řídké a kyselé; vypovídalo o hloubce mizérie Reichu. Naproti němu se Johannes Drucker kousl do rtu. „Neusnadňujete mi to, co?“
„Měl bych?“ odsekl Mordechai. „Jak snadné to bylo pro nás, když jste ovládali Polsko? Jak snadné to bylo pro nás, když jste letos na jaře zaútočili na Polsko znovu? Bomby z výbušného kovu, jedovatý plyn, tanky - co jsme udělali, abychom si to zasloužili?“
„Stáli jste po boku Ještěrů, místo po boku lidstva,“ odpověděl Drucker.
Na tom bylo dost pravdy, aby to zabolelo. Ale nebyla to celá pravda, ani zdaleka ne. „Samozřejmě,“ řekl Anielewicz. „Proto jsem přijel hledat vašeho plukovníka Jagera, protože jsem byl po celou dobu na straně Ještěrů.“ Drucker znovu vzdychl. „Tak dobře. Věci nebyly jednoduché. Věci nejsou nikdyjednoduché. To jsem se naučil.“
Židé, pomyslel si Anielewicz, se s tou znalostí už rodili. Neřekl to Němci - k čemu by to bylo. Místo toho řekl: „Oba jsme prošli mlýnem. Jestli teď začneme bojovat jeden s druhým, k ničemu nám to nebude, a nijak nám to neusnadní nalézt naše rodiny.“
„Jestli existují,“ řekl Drucker. „Jaké jsou šance?“ Dopil dvěma doušky zvětralé pivo.
„Když jsem hledal svou rodinu, tahal jsem za drátky, které jsem měl k dispozici,“ řekl Mordechai. „Neměl jsem žádné štěstí, ale zatahám za ně znovu kvůli vaší. A pomohu vám dostat se do kontaktu s vaším Fuhrerem,“ - opravdu to říkám, užasl - „takže můžete zatahat za drátky kvůli vaší rodině.“ „A kvůli vaší,“ řekl Drucker.
„Ano. A kvůli mé.“ Anielewicz uvažoval, zdali se Reich obtěžoval vést záznamy o Židech odvlečených za války z Polska. U kohokoli jiného s výjimkou Němců by o tom pochyboval. Vlastně o tom pochyboval i tak. Ale ta možnost stále zbývala. Viděl německou výkonnost a německou byrokracii v akci ve varšavském ghettu. Jestli by si nějaká rozbitá, poražená, ustupující armáda uchovala přehled o lidech, s nimiž ustupovala, pak tou armádou mohl být jedině Wehrmacht.
Příštího rána, po snídani stejně nevábné jako byla večeře, zavedl Anielewicz Druckera k malé posádce, kterou zde Ještěři udržovali, aby dohlížela na uprchlický tábor. Tam narazil na byrokracii Ještěrů, která se ukázala být stejně nepružná jako její německá varianta. „Ne,“ řekl muž, na něhož se obrátil se svou žádostí. „Nemám k něčemu takovému oprávnění. Je mi líto.“ V duchu nejlepších tradic byrokratů, bez ohledu na to, jakého byli druhu, to vůbec neznělo, jako by mu to bylo líto.
Mordechai se zeptal, skrývaje svou podrážděnost: „Dobrá. Kdo má to oprávnění a kde ho najdu?“
„Tady ne,“ odvětil Ještěr. Opět se - jako u každého správného byrokrata - zdálo, že má ryzí potěšení, když může znepříjemňovat život těm, kteří za ním přijdou.
Ukázalo se, že Johannes Drucker ovládá řeč Rasy plynně. „Neodpověděl jste plně na otázku vůdce židovských bojovníků. Kde můžeme najít někoho s tímto oprávněním?“ Nepoužil Anielewiczovo vyznání jako pohanu, ale jako osten, aby připomněl Ještěrovi, že odmítá pomoci spojenci.
Také to zapůsobilo. Ještěr s mrzutým zasyčením řekl: „Nejbližší důstojníci s oprávněním jednat s nejvyššími úřady Reichu jsou na základně nedaleko místa jménem Greifswald.“ Měl jisté potíže s výslovností, ale toto jméno se naštěstí nedalo tak snadno zaměnit s jiným.
Anielewicz se obrátil na Druckera. „Zpátky tam, kde jsme začali. Mám na svém bicyklu zadní sedačku.“
„Je to asi dvacet kilometrů,“ odpověděl Drucker. „To zvládneme.“
„Já se nehádám,“ řekl Mordechai. Drucker byl přibližně jeho věku a nejspíš měl silnější nohy. Také se nikdy nenadýchal nervového plynu.
Vrátili se do Greifswaldu v časném odpoledni. Právě šlapal Drucker, když vjeli do ležení Ještěrů. Přes rameno řekl: „Myslíte, že tito muži se taky budou vytáčet?“
„Doufám, že ne,“ bylo všechno, co mohl Anielewicz říci. Kdyby tito Ještěři chtěli dělat potíže, stejně by s tím nic nenadělal.
Ale nedělali. Ukázalo se, že jeden z mužů v komunikační sekci bojoval po boku židovských bojovníků, kterým Mordechai Anielewicz velel. „Vaši muži mou jednotku několikrát pomohli zachránit,“ řekl, zaujímaje uctivý postoj. „Cokoli si přejete, budete mít, jen si řekněte.“
„Děkuji vám,“ odpověděl Mordechai, trochu zaskočen srdečnou spoluprácí. Představil Druckera a vysvětlil, proč se německý astronaut potřebuje spojit s vůdcem toho, co zbylo z Reichu.
„Bude vykonáno,“ řekl Ještěr. „Nechápu plně tu záležitost s blízkým příbuzenstvím, ale vím o jejím významu pro vás Tosevany. Pojďte se mnou. Zařídím ten hovor.“
Drucker zíral na Anielewicze s něčím blízkým úžasu. „To je příliš snadné,“ řekl německy. „V něčem bude chyba.“
„Raději buďte opatrný,“ odpověděl Mordechai stejnou řečí. „Říkejte takové věci, a lidé si začnou myslet, že vy sám jste Žid.“ Drucker se zasmál, i když Anielewicz nežertoval.
Ale v ničem nebyla chyba. Za pár minut už Ještěr mluvil s mužem Rasy ve Flensburgu, nepříliš radioaktivním městě

nedaleko dánských hranic, odkud generál Dornberger spravoval poražený Reich. Za dvě minuty poté se na obrazovce objevila Dornbergerova tvář. Byl starší, než Anielewicz očekával: starý, lysý a podle všech příznaků k smrti unavený.
„Ah, Drucker," řekl. „Jsem rád, že vás vidím naživu. Mnoho se jich z oběžné dráhy nevrátilo."
„Měl jsem štěstí, pane generále, jestli tomu tak chcete říkat," odpověděl astronaut. „Kdybych byl tu hvězdnou loď zničil, místo abych minul, Ještěři by mě byli určitě taky zabili."
„Pro znovuvýstavbu potřebujeme každého muže, kterého máme," řekl Walter Dornberger větu, která Anielewiczovi připadala skoro až příliš rozumná na to, aby vyšla z úst německého Fuhrera. Dornberger pokračoval: „Kdo je to tam s tebou, Hansi?"
Anielewicz promluvil sám za sebe: „Jsem Mordechai Anielewicz z Lodže." Čekal, aby viděl, jakou reakci to vyvolá.
„Slyšel jsem o vás," bylo všechno, co Dornberger řekl. Hitlera by ranila mrtvice při pomyšlení, že mluví se Židem. Himmler by nepochybně tiše zuřil. Dornberger se jen zeptal: „A co pro vás dva mohu udělat?"
„Hledáme své rodiny," odpověděl Anielewicz. „Druckerova zmizela z Greifswaldu, a moje byla odvlečena z Widawy ustupujícími německými oddíly." Řekl to už tolikrát, že to zraňovalo méně než předtím. „Jestli někdo může nařídit, aby vaše úřady prozkoumaly své záznamy, aby nám je pomohly najít, tak jste to vy." Trhl sebou; málem dodal pane.
Dornbergerova ruka na okamžik zmizela z obrazovky. Objevila se znovu s doutníkem, že kterého zatáhl. „Jak to, že jste se vy dva stali přáteli?"
„Přáteli?" Mordechaj pokrčil rameny. „To zachází příliš daleko," řekl, na což Drucker přikývl. Židovský vůdce pokračoval: „Ale oba jsme znali a měli rádi tankového důstojníka jménem Heinrich Jager."
„Znali a měli rádi ..." Walter Dornberger se zamračil. „Jager. Aha. Ten dezertér. Zrádce."
„Pane," - nyní to Anielewicz řekl - „on uchránil Německo, aby se mu v roce 1944 nestalo to, co se mu stalo v roce 1965. Zachránil mi také život, ale to pravděpodobně budete považovat za detail."
„To může být pravda," odvětil Dornberger. „To však z něho nedělá o nic menšího dezertéra a zrádce."
„Pane generále, Jager dezertér byl," řekl Drucker, „ale zrádce, to nikdy."
„Et tu, Brute?"[1]" zamumlal německý Fuhrer. Jeho oči sklouzly zpátky k Mordechaiovi. „A když vám nepomohu, předpokládám, že si na mě budete stěžovat svým přátelům Ještěrům."
„Pane, je to moje rodina," řekl Anielewicz upjatě. „Udělám, cokoli mohu, cokoli budu muset, abych je dostal zpátky. Vy byste to neudělal?"
Dornberger vzdychl. „Nepochybně. Dobře pánové, udělám, co mohu. Nevím, jak moc to bude. Jak situace vypadá, naše záznamy jsou v nemalém chaosu. Na shledanou." Jeho obraz zmizel.
„Naděje," řekl Mordechai, když sDruckerem vyšli ze stanu, z něhož mluvili s novým Fuhrerem.
„Já vím," řekl Drucker. „Je to požehnání nebo prokletí?" naklonil hlavu ke straně. „Co je to za legrační zvuk?"
Kdyby se byl nezeptal, Anielewicz by si možná ani nevšiml toho slabého, pištivého pípání. Ale když se to ozvalo znovu, naskočila mu husí kůže. „Můj Bože," zašeptal. „Tojebeffel."
„Co je beffel?" zeptal se Drucker. Ale Mordechai neodpověděl. Už běžel ke zvířátku.
1 Et tu, Brute? (lat.) - 'I ty, Brute?' Překvapená otázka Julia Caesara, když mezi svými vrahy uviděl i svého adoptivního syna lunia Decima Bruta. (Pozn. překl.)
Straha pozoroval, jak si jeho řidič bere vůz na cestu, která ho udrží mimo dům přinejmenším hodinu. Bývalý kapitán spokojeně zasyčel. Pospíšil si do koupelny a alkoholem si smyl tělní kresbu, jako by se ji chystal obnovit.
Ale místo aby si znovu namaloval tělní kresbu třetího nejvýše postaveného muže dobyvatelské flotily, vybral si mnohem jednodušší kresbu pilota raketoplánu. Práce, kterou odvedl, nebyla nejlepší, ale i tak poslouží. Ani Velcí Ošklivci, ani jeho vlastní druh ho pravděpodobně hned nepoznají.
Když vynesl kufřík tosevanské výroby z předních dveří, stočil jeden oční výčnělek zpátky k budově, uvažuje, jestli ji ještě někdy znovu uvidí, a jestli bude za pár dnů ještě stát. Nemalá část jeho mysli si přála, aby mu Sam Yeager to břemeno nebyl nikdy svěřil.
Ale Yeager to udělal, a musel znát pravděpodobné následky. Straha s povzdechem došel na konec bloku, zatočil doprava, a ušel další dva bloky. Před malým obchodem s potravinami stála telefonní budka ze skla a hliníku.
Straha nikdy předtím nepoužíval tosevanský veřejný telefon. Přečetl si návod a řídil se jím. Spokojeně zasyčel, když byl po vhození mince odměněn oznamovacím tónem. Vytočil číslo, které se naučil nazpaměť. Telefon třikrát zazvonil, než ho někdo zvedl. „Společnost Yellow Cab."
„Ano. Děkuji." Straha řekl svou nejlepší angličtinou: „Jsem na rohu Ryanovy a Zelziny. Chtěl bych jet do centra, na konzulát Rasy."
Čekal, uvažuje, zdali to nebude muset opakovat. Ale žena na druhém konci linky jen zopakovala po něm: „Ryanova a Zelzina. Ano, pane. Za pět minut."
„Děkuji vám," řekl Straha a zavěsil.
Taxíku to trvalo dvakrát tak dlouho, než žena slíbila, ale ne tak dlouho, aby z toho Straha znervózněl o moc víc, než už byl. Řidič vyskočil a otevřel mu zadní dvířka. „Dobrý den," řekl. „Nevozím muže Rasy každý den." Když promluvil znovu, bylo to Strahovou řečí: „Zdravím vás, nadřízený pane."
„Ajá zdravím vás," odvětil Straha. „Jak moc mluvíte mou řečí?" „Moc ne. Ne dobře," odpověděl Tosevan. „Rád to zkouším. Kam chcete jet?" Přízvuk měl skutečně špatný, ale dalo se mu rozumět.
„Na konzulát," řekl Straha, a opakoval to anglicky, aby se ujistil, že nedojde k žádnému nedorozumění, a udal mu adresu, rovněž anglicky.
„Bude vykonáno," řekl řidič a rozjel se. Straha považoval svého vlastního řidiče za Tosevana, který dbá na bezpečnost na silnici méně, než by měl. Ve srovnám s tímto řidičem byl však ten druhý Velký Ošklivec učiněnou ukázkou ctností. Jak řidič taxíku dokázal dojet na konzulát s nepoškozeným vozem, to Straha nedokázal pochopit, ale byl to fakt. „Tak

jsme tady," poznamenal vesele, když zastavil před budovou.
„Děkuji vám," řekl Straha, ačkoli cítil všechno jiné než vděčnost. Dal Velkému Ošklivci dvacetidolarovou bankovku, což více než pokrylo jízdné i spropitné. Americké peníze mu nikdy nepřipadaly skutečné, a byla velká naděje, že - tím nebo oním způsobem - si s nimi už nikdy nebude muset dělat znovu starosti.
Před konzulátem stáli dva Tosevané, kteří Strahovi připomínali jeho vlastního řidiče. Pohlédli na něho, když vcházel dovnitř, ale neudělali nic víc. Napadlo ho, jestli jeho řidič už objevil jeho zmizení. I kdyby ano, Velcí Ošklivci budou hledat kapitána, ne pilota raketoplánu. Straha spěšně přistoupil k recepčnímu pultu.
„Ano?" řekl muž u pultu, obraceje k němu jeden oční výčnělek. „Co pro vás mohu udělat, pilote raketoplánu?" Také viděl jen to, co očekával, že uvidí, co Straha chtěl, aby viděl.
Teď Straha s nemalým potěšením svou masku odhodil. „Nejsem pilot raketoplánu," odvětil. „Jsem kapitán. Kapitán Straha, velitel -nu, bývalý velitel-206. Císaře Yowera z dobyvatelské flotily."
Jeho ústa se otevřela smíchem, když sebou recepční polekaně trhl. Druhý muž se však rychle vzpamatoval a řekl: „Jestli jste ten, kdo tvrdíte, musíte vědět, zeje na vás vystavený zatykač."
„Jsem ten, kdo říkám, že jsem," odpověděl Straha. „Jsem si jist, že máte v databázi vzorec šupin na mém čumáku a dlaních. Sejměte mi ty vzorky a porovnejteje."
„Pro ověření takového pobuřujícího tvrzení to samozřejmě budeme muset udělat," řekl recepční. „Ale jestli jste ten, kdo říkáte, že jste, proč se po tolika letech zrady sám vydáváte zatčení a jistému trestu?"
Straha zvedl kufřík. „To, co mám tady, mě před trestem ochrání. Jakmile se na to podívá, jakmile pochopí, co to znamená, pochopí to i Atvar." Měl by, pomyslel si Straha. Tomu nemůže odolat ani jeho zášť vůči mně ... nebo může? Polovina jeho já chtěla z konzulátu uprchnout. Ale už zašel příliš daleko. Teď měl potíže s Američany i s Rasou.
„O tom nic nevím." Recepční ho neoslovil jeho náležitým titulem, ale začal hovořit do telefonní přípojky počítače. Po chvíli otočil své oční výčnělky ke Strahovi. „Jděte, prosím, do kanceláře Bezpečnosti ve druhém podlaží. Tam bude ověřena vaše identita."
„„Bude vykonáno," řekl Straha.
Když vešel do pracovny Bezpečnosti, zjistil, že muži a ženy tam málem vyskakují z kůže. Jejich ocasní pahýly sebou rozčileně škubaly. Většina z nich ještě nebyla na Tosevu 3, když přeběhl k Američanům, ale všichni o tom věděli.
„Nebude to trvat dlouho," řekl starší důstojník Bezpečnosti, přistupuje k němu se dvěma miskami voskovité tvárného zelenavého plastu. „Musím vzít otisky a pak je porovnat se vzorky v počítači."
„Ujišťuji vás, že tu proceduru dobře znám," odvětil Straha. Dovolil důstojníkovi přitisknout hmotu na jeho nos a levou dlaň, a pak čekal, až skončí porovnávání. Podle toho, jak důstojník ztuhl, když se na monitoru objevily výsledky, Straha poznal, že se prokázalo, že on je on. „Budete nyní, prosím, tak laskav," řekl, „a odvedete mě ke zdejšímu konzulovi? Myslím, že se jmenuje Tsaitsanx -je to správně?"
Důstojník Bezpečnosti udělal nepřítomně souhlasné gesto. „Bude vykonáno," řekl, a znělo to zmateně. „Ačkoli bych vás snad měl nejdříve vzít formálně do vazby."
„Ne. Ne když mám toto." Straha mávl kufříkem. „Jestli Tsaitsanx nečte plynně anglicky, bylo by dobře mít sebou nějakého muže nebo ženu - předpokládám nějakého muže z dobyvatelské flotily -kteří ten jazyk plynně ovládají."
„Konzul čte v místním jazyce, ano," řekl muž z Bezpečnosti. Nařídil dvěma svým podřízeným, aby eskortoval Strahu do konzulovy pracovny, jako by se obával, že by bývalý kapitán udělal cestou nějakou hanebnost, kdyby mu bylo povoleno jít chodbami bez dozoru.
Ukázalo se, že Tsaitsanx přiletěl s dobyvatelskou flotilou, ačkoli ho Straha neznal. Konzul řekl: „Vždycky jsem věděl, že žijete v mé oblasti. Mluvil jsem s muži a ženami, kteří se s vámi setkali jako, eh, poněkud legitimnější vystěhovalci. Ale nikdy jsem neočekával, že se s vámi seznámím tady, a nevím, jestli vás mám pozdravit nebo ne."
„Uděláte líp, když mě pozdravíte." Straha otevřel kufřík a vytáhl papíry, které mu dal Sam Yeager. „Prohlédněte šije, když budete tak laskav. Ujišťuji vás, že jsou pravé. Nebyl bych tady, kdyby nebyly. Dal mi je jeden z těch vzácných tvorů, Tosevan se svědomím."
„Prohlédnu šije, ovšem," odvětil Tsaitsanx. „Tak copak to tady máme ...?" Chvíli pozorně četl. Pak zvedl oční výčnělky od papírů před sebou a se zájmem pohlédl na Strahu. „Při Císaři, kapitáne, víte, co ty papíry znamenají?"
„Vím přesně, co znamenají, konzule. Přesně," řekl Straha. „Nebyl bych tady, kdybych to nevěděl."
„To věřím." Tsaitsanx se znovu zahloubal do čtení, ale ne nadlouho. „Mám vaše svolení ty papíry okopírovat a odeslat je do Ká-hiry?"
„Máte." Straha nepochyboval, že by to konzul udělal i bez jeho svolení, ale ocenil, že se ho alespoň zeptal.
Když elektronickou cestou odeslal papíry, Tsaitsanx řekl: „To mě přivádí k další otázce: co s vámi, kapitáne? Vás naskenovat a odeslat do Káhiry nemohu."
„Bylo by příjemné, kdyby to šlo," řekl Straha. „Zanedlouho si Velcí Ošklivci uvědomí, že jsem zmizel. Možná nebudou vědět proč. Ale na druhé straně možná budou. A tohle bude určitě jedno z prvních míst, kde budou hledat."
„Pravda," souhlasil Tsaitsanx. „Nejenom pravda, ale taková pravda, která představuje určitou obtíž: podle tosevanských zvyklostí konzulát, na rozdíl od vyslanectví, není považován za území té skupiny, kterou konzul zastupuje. Samozřejmě, protože nosíte tuto tělní kresbu, Velcí Ošklivci budou mít potíže poznat, kdo jste."
„Velcí Ošklivci ano," řekl Straha. „Ale nějaký vystěhovalec mě pozná bez ohledu na tělní kresbu, právě tak, jako jeden Velký Ošklivec nemá potíže poznat druhého bez ohledu na oblečení."
„To je také pravda," řekl konzul s povzdechem. Než stačil říct cokoli dalšího, zasyčela telefonní přípojka jeho počítače. Po tak dlouhém pobytu mezi zvonícími telefony sebou Straha škubl při zvuku, který by měl považovat za samozřejmý. Pak Tsaitsanx řekl: „Ano, Vznešený pane flotily. Sedí tady přede mou. Chcete s ním mluvit?"
„To chci," řekl Atvar.

Tsaitsanx pozval Strahu gestem k přístroji. Straha obešel konzulův stůl. Z obrazovky monitoru na něho hleděl admirál dobyvatelské flotily. „Zdravím vás. Atvare," řekl Straha. „Je to už dlouho."
„Ano," přisvědčil admirál. „Velmi dlouho. Myslíte, že si za ty dokumenty koupíte odpuštění?"
„Otevřeně řečeno, ano," odpověděl Straha. „Jakkoli nerad to říkám, můžete mít dokonce i pravdu," řekl Atvar. „Ale uvědomujete si, že jste tady možná zadělal na další válku?"
„To si bolestně uvědomuji," řekl mu Straha. „Za celou tu dobu jste neztratil svůj dar být nemožný," řekl Atvar. „Proč j ste mi dal ty dokumenty právě teď?"
„Ne kvůli vám, ujišťuji vás," odvětil Straha. „Dal mi je tosevanský přítel, abych si je přečetl, kdyby se mu něco stalo. Něco se mu stalo. Když jsem šije přečetl, předal jsem vám je. Teď je to vaše starost. Od toho jste tady, admirále."
Všechny ty roky jsem na tvém místě mohl sedět já, a ty bys byl v exilu. Mohlo to tak dopadnout.
Tsaitsanx se vmísil do hovoru: „Vznešený pane flotily, nepřejete si, abych zařídil odvoz ze Spojených států pro kapitána - eh, bývalého kapitána- Strahu? Tady nemohu zaručitjeho bezpečí."
Atvar chvíli mlčel. Straha věděl, jak velké problémy by mu admirál mohl způsobit, kdyby prostě řekl ne. Ale nakonec, s neochotným souhlasným gestem, Atvar řekl: „Myslím, že ano." Straha o svém starém rivalovi nikdy neměl valné mínění, Ale Atvar měl smysl pro spravedlnost - svým způsobem.
Po tak dlouhém pobytu v Basře a Bagdádu byl Gorppet zvyklý na popudlivé a temperamentní Velké Ošklivce. Viděl jich tam tolik, že mu to stačilo do konce života. I když počasí v Polsku a v Reichu bylo odporné, pobyt zde mu tolik nevadil, protože místní Tosevané byli obecně klidnější. Někteří z Poláků a Židů se k němu chovali skutečně přátelsky - něco, co by býval od Velkých Ošklivců nikdy nepovažoval za možné. A i Němci - ne muži na bojišti, samozřejmě, ale civilisté v jejich ne-impériu - se vůči mužům Rasy, kteří je porazili, chovali rezignovaně a zdvořile.
Ale nyní, 7,de v tomto táboře nedaleko Greifswaldu, kde si zvykal na své nové povinnosti důstojníka tajné služby, se Gorppet setkal snad s nerozčilenějším Velkým Ošklivcem, jakého kdy viděl. A důvod, proč byl ten Velký Ošklivec tak rozčilený, mu připadal naprosto nepochopitelný.
„Ten beffel!" řekl Tosevan, ukazuje na malé zvířátko z Domova, které sdílelo s Gorppetem jeho stan. „Kde jste vzal toho beffela?"
„Píip!" prohlásil beffel a rozběhl se ktomu Tosevanovi, který měl sebou ještě dalšího Velkého Ošklivce.
„Proč se o to staráte?" zeptal se Gorppet. „Když na to přijde, jak víte, že to zvíře je beffel? Mnoho Tosevanů by to nevědělo."
Když Velký Ošklivec promluvil, nebylo to k němu, ale k beffe-lovi: „Ahoj, Pancéři! Vzpomínáš si na mě?" Přešel zjazyka Rasy -kterým mluvil velice dobře - do své vlastní řeči, sehnul se a začal poplácávat a škrábat beffela způsobem, který ukazoval, že ho skutečně dobře zná.
„Píip!" řekl znovu beffel. Šťastně se vrtěl; bylo zjevné, že zná Tosevany - a možná i tohoto konkrétního Tosevana - mnohem lépe - než by Gorppet považoval za možné.
Gorppet zatoužil po dávce zázvoru. Jeho myšlenky by pak byly rychlejší a jasnější. Nebo si to alespoň myslel. Takhle mohl jen opakovat svou předchozí otázku: „Proč se staráte o toho beffela? A v první řadě, jak víte o beffelech?"
„Jsem Mordechaj Anielewicz," řekl Tosevan, jako by to jméno mělo něco pro Gorppeta znamenat. A po chvíli také ano: ten Velký Ošklivec byl velitelem bojovníků židovské pověry v Polsku, a tudíž spojenec - a velmi důležitý - Rasy.
Anielewicz pokračoval: „Hledám svou ženu a mláďata, kteří byli odvlečeni z Polska do Reichu."
„Rozumím vašim slovům," řekl Gorppet opatrně, „ale nechápu, co mají společného s tím beffelem tady."
„Mé nejmladší mládě-mladší z mých dvou mužských mláďat-měl beffela jako mazlíčka," odpověděl Mordechai Anielewicz. „Našel ho v Lodži na ulici a přinesl ho domů."
„A pojmenoval ho po pozemním křižníku," řekl druhý Velký Ošklivec rovněž jazykem Rasy. Zasmál se hlasitým tosevanským smíchem. „Vidím tu podobnost."
„A kdo jste vy?" zeptal se Gorppet. Celá ta záležitost se rychle zamotávala.
A zamotala se ještě víc, protože druhý Tosevan odpověděl: „Jsem Johannes Drucker, dříve z Raketových sil Wehrmachtu. Byl jsem kosmický pilot. Málem jsem zničil jednu z vašich hvězdných lodí."
„Počkejte!" Gorppeta z toho začala bolet hlava. „Co tady potom děláte vy dva spolu? Židé a Němci jsou nepřátelé. To vím bezpečně." Byla to jedna z mála věcí v této oblasti, které věděl bezpečně, a držel sejí.
Oba Velcí Ošklivci se zasmáli. „Máme společného přítele," odpověděl ten," který se jmenoval Drucker. „A máme společného i něco jiného: moje žena a mláďatajsou taky nezvětrní."
To pro Tosevany znamenalo mnohem víc než pro příslušníky Rasy. Příbuzenská pouta a z nich vyplývající závazky pomsty neustále mařily úsilí Rasy ovládnout muslimské fanatiky kolem Bagdádu a Basry. Ale pro Gorppeta tohle všechno byla jen rušivá odbočka. „Zpátky kbeffelovi," řekl, a otočil oční výčnělky k Anielewiczovi. „Dobře. Vaše mládě mělo beffela. Proč si myslíte, že to byl tento beffel?"
„Vypadá jako tentýž beffel," řekl Anielewicz. „Má stejné znaky - aspoň si to myslím. Zdá se, že mě zná. Přinejmenším dobře zná Tosevany, a kolik beffelů je zná? A dověděl jsem se, že německá vojenská jednotka, která odvlekla mou ženu a mláďata, ustupovala tímto směrem."
„Nemíním to jako urážku, ale jste Tosevan," řekl Gorppet. „Nemáte potíže odlišit jednoho beffela od druhého, tak jako má váš druh potíže odlišit jednoho muže Rasy od druhého, a dokonce i odlišit muže od žen?"
„Vy máte stejné potíže s námi," odpověděl Anielewicz, a Gorppet, i když poznal a zatkl nechvalně známého Chomejního, to sotva mohl popřít. „Měl jsem důvod prohlédnout si beffela mého mláděte velmi důkladně," pokračoval Velký Ošklivec. „V našem domě hořelo. Dost ošklivý požár. Mohl nás všechny zabít, ale ten beffel probudil mé mládě, a mládě probudilo nás ostatní."
„Já ... chápu," řekl Gorppet pomalu. Věděl, že tosevanské bu- ] dovy byly požárními pastmi; během své služby po celé

planetě viděl často požáry. Velcí Ošklivci se ani zdaleka nepřibližovali standardům Rasy, které byly považovány za samozřej mé po celá tisíciletí.
„A vy jste mi pořád neodpověděl na mou otázku," řekl Morde-chai Anielewicz. „Kde jste našel toho beffela?" K tázacímu zakašlání na konci věty přidal zdůrazňovací zakašlání - pro Gorppetovy sluchové membrány barbarský zvyk, ale měl pro něho svou naléhavost.
„Vlastně jsem ho našel tady blízko," odpověděl Gorppet. „Uslyšel jsem ho volat, a pak vyšel z nějakého křoví. Někam šel; musel jsem ho uchlácholit. Stal se z něho příjemný mazlíček."
„Tady blízko," řekl Anielewicz, a Gorppeta by zajímalo, jestli Tosevan slyšel i to ostatní, co řekl. „Jestli je to Pancéř, znamená to, že má žena a mláďatajsou někde blízko."
„Tady blízko je spousta uprchlických středisek," řekl Johannes Drucker. „Jejich spousta po celém Reichu."
„To vím," řekl Anielewicz, a i Gorppet vycítil jeho netrpělivost. Židovský Velký Ošklivec otočil hlavu zpět ke Gorppetovi. „Z jakého směru ten beffel přišel?"
„Nevěnoval jsem tomu zvláštní pozornost, to musíte pochopit," odvětil Gorppet. „Neměl jsem tušení, že to bude důležité. Stále ještě nejsem úplně přesvědčen, zeje to důležité. Moment..." Pokusil se vybavit si, kde byl, když poprvé uviděl beffela, jak k němu běží. „Myslím, že to bylo z toho směru ."Ukázal kjihovýchodu.
„Děkuji vám," zvolal Anielewicz a rozběhl se také tím směrem. Beffel běžel za ním, jako kdyby byl muž Rasy. Možná to potvrzovalo, že patřil jeho mláďatům. Možná to neznamenalo nic. Gorppet na zvířátko zavolal, ale to běželo dál. To ho roztrpčilo; těšilo ho mít ho kolem sebe. Pokrčil rameny. Možná se brzy vrátí, až vyprchá vzrušení z něčeho nového.
Johannes Drucker si povzdechl. „Přál bych si, abych měl alespoň takové štěstí při hledání něj aké stopy po mé ženě a mláďatech."
„Kdo ví? Možná budete mít štěstí," řekl Gorppet. „A teď, jestli mě omluvíte ..." Pravděpodobně by nebyl tak hrubý k muži Rasy, ale možná, že taky ano. Neměl rád rozruch a neklid. Obojího si už užil až dost.
„Ach ano." Druckerova slova byla zdvořilá, jeho tón ani zdaleka ne. „Vy máte všechno, co potřebujete. Máte svůj stan a svou pušku a svého beffela a možná svůj zázvor, a to je všechno, co potřebujete. My Tosevané, my nejsme takoví. My jsme jiní. My potřebujeme jeden druhého." Otočil se, aniž by čekal na odpověď, a rozběhl se za Mordechaiem Anielewiczem a beffelem, který se možná jmenoval -nebo možná taky nejmenoval -jako pozemní křižník.
Gorppet odpověděl, jako by Drucker ještě stál tady a mohl ho slyšet: „Nemusíte se chlubit svou vlastní slabostí."
A - bez ohledu na to, zdali Drucker poslouchal, v jedné věci měl ten Velký Ošklivec pravdu - Gorppet měl všechno, co potřeboval, právě tady, ve svém stanu. Měl možná méně zázvoru, než by chtěl, ale pořád to na dávku stačilo. Vytáhl ze svého vaku malou plastovou skleničku, odsypal si trochu na hřbet ruky a zvedl ruku k ústům. Skoro nezávisle najeho vůli se jeho jazyk vymrštil a slízl zázvor.
„Ahh," řekl tiše. Když se dostavil účinek rostliny, přestal se starat o Velké Ošklivce a jejich nesmyslné příbuzenské skupiny. Přestal se starat skoro o všechno. Cítil se nad tím vším. S čumákem plným zázvoru mu přestala vadit jeho bídná existence v bídném stanu v bídném táboře v bídné (a silně radioaktivní) části Tosevu 3. S takovou rozkoší, proudící mu v žilách, by mohl být samotným Císařem v jeho paláci Doma.
Udělal zamítavé gesto rukou. Byl na tom lépe než Císař. Císař, chudák, nikdy neochutnal zázvor.
Žádná hvězdná loď ještě neodletěla z Tosevu 3 zpátky Domů. To bude ještě chvíli trvat. Ale až začne mezihvězdná doprava mezi tímto světem a zbytkem Impéria, Gorppet by se vsadil, že nějací podnikaví muži, nebo možná i ženy, najdou cesty, jak propašovat zázvor přes inspektory, kteří se určitě pokusí jeho dovoz zablokovat.
Gorppet si přál, aby se na této pašerácké operaci mohl podílet. Mohl by případně zbohatnout ze zázvoru, který na něho čekal v Jižní Africe. Ale bylo bohatství a bohatství. První muži Rasy, kteří dopraví zázvor Domů, budou bohatí.
Pobaveně otevřel ústa. Nezpůsobí to zmatek, když ženy, které budou požívat tu rostlinu, začnou přicházet do pářícího období bez ohledu na kalendář? Na Tosevu 3 to určitě zmatek způsobilo.
A pak se zázvor z jeho organismu vyplavil, a jeho smích s ním. Věděl, jak tato rostlina zkomplikovala život tady na Tosevu 3, věděl to z vlastní zkušenosti. Přinesla by chaos i do Domova? Vjádru se Rasa dívala - a měla k tomu dobré důvody - na každou změnu s podezřením.
„Ubohý Domov," zamumlal - drtila ho následná deprese. „Ubohý, ubohý Domov. Už nikdy nebude stejný, rozhodně ne, až se tam dostane zázvor." Úvahy o tom, že Domov nebude stejný, ho roze-smutnily. Samozřejmě, při sklíčenosti, která následovala zázvorové rozjaření, ho rozesmutňovalo všechno.
Uvažoval, jestli si nemá dát další dávku, ale odolal. Byl stejný veterán, pokud šlo o zázvor, jako pokud šlo o boj. Kdyby si znovu smočil jazyk, rozkoš by byla kratší a následná deprese delší a hlubší.
Beffel, kterého nalezl, se nevrátil. Napadlo ho, co to znamená, a byl zvědav, jestli hoještě někdy uvidí.
Nesseref byla v Los Angeles už několikrát. Z jejího hlediska to bylo jedno z lepších tosevanských zařízení pro příjem raketoplánů. Když na to přišlo, přistávala by raději tady než v Káhiře. Nikdo tady po ní nikdy nevystřelil, když sestupovala k letišti v Los Angeles, které sloužilo zároveň jako přístav raketoplánů.
„Raketopláne, vaše sestupová osa je ve všech parametrech nominální," ozval se ve sluchátkách nějaký Velký Ošklivec z místního střediska řízení letového provozu. „Pokračujte ve své trajektorii a při-staňte na obvyklém místě."
„Bude vykonáno," odpověděla Nesseref. „Doufám, že ambulance je připravena, aby přivezla nemocného přímo k raketoplánu." Kdyby měla co do činění s vlastním druhem, považovala by to za naprosto samozřejmé. U Velkých Ošklivců však jeden nikdy nevěděl.
Ale Tosevan v kontrolním středisku řekl: „Pilote raketoplánu, ta ambulance čeká tady u terminálu. Právě tak kyslík a vodík pro vaše motory. Jakmile bude doplněno palivo, máte povolení ke startu, abyste mohla co nejrychleji dopravit toho muže do zdravotnického zařízení vašeho druhu. Doufám, že se uzdraví."
„Děkují vám," řekla Nesseref. „Jak za vaše laskavé přání, tak za dobře zorganizovanou pomoc příslušníku mého druhu."

Z brzdících trysek vyšlehly plameny. Decelerace vtiskla Nesseref do křesla. Přesto kontrolovala obrazovku radaru a svou okamžitou rychlost. Technika Rasy byla dobrá, velice dobrá. Většina pilotů raketoplánů — vlastně skoro všichni - strávila celou svou kariéru, aniž by byla nucena někdy použít ruční řízení. Ale pilot, který nebyl ve střehu, si potenciálně zadělával na těžké potíže.
Ale tentokrát ne. Elektronika i raketový motor fungovaly se svou obvyklou dokonalostí. Vysunuly se přistávací vzpěry. Raketoplán jemně dosedl na betonovou přistávací plochu letiště v Los Angeles. Okamžitě k němu přijela tři vozidla: cisterny s vodíkem a kyslíkem a další vůz s blikajícím majákem a symboly červeného kříže. Nesseref viděla vozidla s takovými symboly už v Polsku, a pochopila, že toto vozidlo je tosevanská ambulance.
„Bude ten muž potřebovat péči na palubě raketoplánu?“ zeptala se, když spouštěla žebřík.
„Bylo mi řečeno, že ne,“ odvětil Tosevan z kontrolní věže. „Bylo mi řečeno, zeje sice slabý, ale může se pohybovat sám.“
„Dobře,“ řekla Nesseref. „Očekávám ho.“ Nemusela čekat dlouho. Vnější kamera jí vzápětí ukázala muže, který zadními dveřmi opustil ambulanci a překvapivě svižně vykročil k žebříku. Když si všimla jeho tělní kresby, uniklo jí tiché, překvapené zasyčení - nikdo se neobtěžoval jí říct, zeje to taky pilot raketoplánu.
„Zdravím vás,“ řekl, když vklouzl dovnitř. Posadil se do křesla a upoutal se s rutinou, která dokazovala, že je s raketoplánem skutečně velice dobře obeznámen.
„A já zdravím vás, kamaráde,“ odpověděla Nesseref. „Máte bolesti? Mám v lékárničce analgetika, a ráda vám dám, cokoli budete potřebovat.“
„Děkuji vám, ale netrpím ani v nejmenším, s výjimkou úzkosti,“ řekl muž. „Až se tento raketoplán vznese, budu nejšťastnější muž na povrchu - nebo spíš nad povrchem - Tosevu 3.“
Určitě se nezdál slabý nebo churavý. Nesseref napadlo, proč musela obletět přes polovinu planety, aby ho odvezla do Káhiry. Když na to přišlo, vlastně se divila, proč ho nemá odvézt do Jeruzaléma, který se pyšnil mnohem specializovanějším lékařským zařízením. A stejně tak se divila, že se s obyčejným pilotem raketoplánu dělají takové ciráty.
„Nemůžeme nikam odletět, dokud nám Velcí Ošklivci nedoplní vodík a kyslík,“ řekla.
„To chápu,“ řekl s náznakem příkrosti v hlasu. Kdo si myslíš, že jsi, pomyslela si Nesseref podrážděně. Než mu to mohla říct, ozval se Tosevan z řídící věže. „Otevřete uzávěr vaší vodíkové nádrže. Opakuji, otevřete uzávěr vaší vodíkové nádrže.“
„Bude vykonáno,“ řekla Nesseref. „Otevírám uzávěr vodíkové nádrže. Opakuji, otevírám uzávěr vodíkové nádrže.“
Tosevané rozumně přijali při tankování postup Rasy, což omezilo možnosti vzniku nějaké chyby. Nesseref vsunula dráp do příslušné ovládací štěrbiny. Do nádrže začal proudit kapalný vodík. Jakmile Nesseref řekla: „Jsem plná,“ hadice se odpojila a cisternový vůz odjel.
„Nyní otevřete uzávěr vaší kyslíkové nádrže. Opakuji, uzávěr kyslíkové nádrže,“ řekl Velký Ošklivec z kontrolní věže.
„Bude vykonáno,“ opakovala Nesseref. Zopakovala příslušný rituál.
Když byla kyslíková nádrž plná a cisternový vůz odjel, Nesseref se zeptala: „Mám nyní povolení ke startu? Chci dostat toho muže co nejdříve do nemocnice.“
„Rozumím, pilote raketoplánu,“ odvětil Velký Ošklivec. „Start bude o pět minut odložen. Rozumíte pěti minutám, nebo vám to mám převést do vašeho časového systému?“
„Rozumím,“ řekla Nesseref, zatímco muži vedle ní uniklo hlasité, polekané zasyčení. „V čemje problém?“
„Bude přistávat dopravní letadlo, které nemá dost paliva na vyčkávání,“ odpověděl Tosevan. „Vzhledem k tomu, že váš přílet byl ohlášen na poslední chvíli, nemohli jsme je odklonit na jiné letiště. Jakmile přistane, dostanete povolení ke startu.“
„Dobře. Rozumím.“ Nesseref nevěděla, co by na to mohla říct jiného. Druhý pilot raketoplánu, ten muž, se kroutil, jako kdyby měl purpurový svrab. Nesseref na něho úzkostlivě pohlédla. Doufala, že ho nemá. Purpurový svrab byl vysoce infekční; neměla chuť dávat kabinu sterilizoval.
„Pospěšte si,“ mumlal muž stále polohlasně. „Prosím vás, pospěšte si.“
Po chvíli, která se Nesseref nezdála příliš velká - ale tomu muži musela připadat jako věčnost - se znovu ozval Velký Ošklivec na řídící věži: „Raketopláne, máte povolení ke startu. Ještě jednou se omlouvám za to zpoždění a doufám, že se váš pacient brzy uzdraví.“ „Děkuji, kontrolo Los Angeles.“ Nesseref naposled zkontrolovala přístroje. Když se přesvědčila, že všechny údaje jsou v normě, řekla: „Kontrolo, začínám odpočítávání od stovky. Při nule odstartuji.“
Odpočítávání bylo samozřejmě elektronické. Když se blížilo k nule, její dráp se vznášel nad ovladačem zážehu. Kdyby počítač nezažehl motor raketoplánu, udělala by to ona. Ale všechno šlo bezchybně. K zážehu došlo přesně podle plánu. Akcelerace ji zatlačila do křesla.
Zatlačila i druhého pilota. Přesto nadšeně vykřikl do řevu raketového motoru: „Díky Císaři a duchům Císařů minulosti, konečně jsem volný!“
Nesseref se ho na nic neptala, dokud přetížení nepominulo a neocitli se v beztížném stavu. Pak řekla: „Můžete mi říct, jak to, že vypadáte tak šťastně navzdory vaší nemoci?“
„Pilotko raketoplánu, já nemám žádnou nemoc,“ odpověděl muž, což však nebylo to největší překvapení, které měla Nesseref zažít. „Změna mého vzhledu pochází od nalíčení, které způsobuje, že vypadám churavý a také mě maskuje. Ani nesdílím vaši hodnost, musím přiznat. Méjméno je Straha. Možnájste o mně slyšela.“
Kdyby nebyla Nesseref upoutaná, její polekané škubnutí by ji vyneslo ze sedadla. „Zrádce Straha?“ vyhrkla.
„Tak mi říkají,“ odvětil muž. Ne, nebyl žádný pilot raketoplánu; býval kapitánem - a vysoce postaveným - než přeběhl k Velkým Ošklivcům. „Ne - tak mi říkali,“ pokračoval. „Teď jsem se vykou-pil.“
„Jak?“ zeptala se Nesseref s ryzím úžasem, přemýšlejíc, co by to muselo být, aby to přimělo Rasu Strahu znovu

přijmout. Něco to být muselo, jinak by nedostala příkaz letět pro něho do Los Angeles, a nikdo tam by mu nepomáhal přestroj it se, aby se dostal do raketoplánu. Straha odpověděl: „Je mi líto, ale raději vám to neřeknu. Dokud autority nerozhodnou, co s tou informací udělat, neměla by se šířit."
„To je tak citlivá?" zeptala se Nesseref, a Straha udělal souhlasné gesto. Příliš ji to nepřekvapilo. Kdyby se nedověděl něco důležitého, Rasa by pro něho nic neudělala.
Pak se ozvala letová kontrola v Káhiře, aby ohlásila, že trajektorie raketoplánu odpovídá výpočtům. „Ale váš odlet byl opožděný," řekl řídící důstojník poněkud otráveně. „Museli jsme kvůli vám nechat čekat dvě letadla."
„Omlouvám se," řekla Nesseref. „Zdrželi mě Velcí Ošklivci kvůli jednomu z jejich letadel, které nemělo dost paliva, aby mohlo čekat."
„Neschopnost," řekl řídící důstojník. „To je pro Tosevany typické. Jediné, v čem se dokonale vyznají, je dělat nám potíže." „Pravda," řekla Nesseref, zatímco Straha pobaveně otevřel ústa. I když to nebyla její chyba, Nesseref měla špatný pocit z toho, že svým opožděným přistáním způsobila těm dvěma letadlům obtíže. Protože s tím však nemohla nic dělat, pustila to z hlavy a soustředila se na přistávací manévr. Na radaru spatřila nejen ta dvě letadla, ale také helikoptéry hlídkující kolem letiště.
Straha je také uviděl, a pochopil, co to znamená. „Měl bych být poctěn," řekl. „Atvarnechce, aby byl tento raketoplán sestřelen."
„Já jsem také velice ráda, že se na to admirál tak dívá," odvětila Nesseref. „Velcí Ošklivci mě už několikrát ostřelovali, kdyžjsem tady přistávala, a nechci to zažít znovu. Na téhle planetě je až příliš mnoho míst, kde naše vláda není tak bezpečná, jak by měla být."
„Kdyby se mi bylo podařilo svrhnout Atvara během prvního období bojů - " začal Straha, ale pak se ovládl a znovu se zasmál, tentokrát s kyselým pobavením. „Je docela možné, že by situace vypadala stejně, až na to, že byste teď vezla Atvara ke mně a ne mě k Atvarovi. Rád si myslím, že by tomu tak nebylo, ale nemám žádnou záruku, že by to, co si rád myslím, byla pravda."
Brzdící trysky se rozeřvaly. Raketoplán se blížil k betonové přistávací ploše. K velké úlevě Nesseref na něj žádný fanatický Velký Ošklivec nezahájil palbu. Dosedla na povrch Tosevu 3 tak hladce, jako by byla na trenažéru.
K raketoplánu nepřijelo pouhé bojové vozidlo pěchoty, nýbrž rachotící pozemní křižník. „Admirál bere vaši bezpečnost velmi vážně," řekla Nesseref Strahovi. „Neviděla jsem tady pozemní křižník od svého prvního přistání v tomto městě."
„Možná se stará o mou bezpečnost," odvětil Straha, „a možná mě chce jenom zajistit." Vzdychl. „To poznám. Nemám na vybranou. Vy alespoň, pilotko raketoplánu, máte jistotu, že zůstanete volná." Nesseref o tom uvažovala, když s renegátským kapitánem vystoupili z raketoplánu a zamířili k mohutnému obrněnému vozidlu, které na ně čekalo.
V administrativním středisku Rasy, které bylo kdysi známé jako Shephearďs Hotel, čekal Atvar na příjezd pozemního křižníku z letiště s podobným potěšením, jako by se chystal do nemocnice na vážnou operaci. „Doufal jsem, že Straha zůstane ve Spojených státech navěky," řekl Kirelovi a Pshingovi. „Dokud zůstával mimo moji jurisdikci, mohl jsem předstírat, že neexistuje. Věřte mi, že mi to nijak nevadilo."
„To je pochopitelné, Vznešený pane flotily," odpověděl Pshing. „Strahův útěk a zrada nás poškodily daleko víc než kterákoli ze vzpour prostých vojáků, ke kterým došlo v prvním období boje proti Velkým Ošklivcům."
„Pravda," Atvar na svého pobočníka vděčně pohlédl. „A teď, vzhledem k tomu, co nám dal, nejsem si jist, že ho mohu vůbec potrestat, nehledě na to, co za svou zradu zasluhuje."
„Co nám dal," řekl Kirel, Jsou, jedním slovem, potíže. Nijak by mi nevadilo, kdyby ty informace, stejně jako Straha sám, zůstaly tam, kde byly. Budeme muset velice opatrně zvážit naši reakci."
„Vždycky jsme museli nanejvýš opatrně zvažovat naši reakci na
Strahu a na všechno, co s ním má co do činění," odvětil Atvar, na což Kirel udělal souhlasné gesto rukou. Oni dva byli jediní muži z doby-vatelské flotily, kteří Strahu převyšovali hodností. Jaká bude Strahova hodnost nyní? To byla v této chvíli nejmenší z Atvarových starostí. Ale kapitánem znovu nebude - to přísahal.
Vyhlédl z okna k západu, odkud měl přijet pozemní křižník se Strahou. A už tady taky byl, jako oživlý zlý sen. Vnější pancéřová brána se odsunula, aby vozidlo vpustila dovnitř. Jakmile jí křižník projel, opět se zasunula a otevřela se vnitřní brána. Tyto dvě brány se nikdy neotevíraly současně; to by přímo vybízelo Velké Ošklivce, aby do nich vystřelili z děla nebo odpálili raketu. Jako by potřebovali pobízet, aby dělali potíže, pomyslel si Atvar.
Z interkomu se ozval hlas: „Vznešený pane flotily, pasažér vstoupil do objektu."
„Děkuji vám," odvětil Atvar; jedna z největších lží, jaké kdy vyslovil. Nikdo neměl chuť vyslovovat Strahovo jméno na veřejnosti. Mezi muži dobyvatelské flotily byl od svého útěku k Američanům předmětem opovržení, zatímco muži a ženy z kolonizační flotily měli potíže uvěřit, že se něco takového mohlo vůbec stát. Jim to připadalo spíš jako drama z nejdávnější minulosti Domova, z časů, kdy ještě Impérium nesjednotilo planetu. Padesát tisíc let byla zrada ne-představitelná-jen pro Strahu ne.
„Vznešený pane flotily, co s ním máme udělat, když je teď tady?" zeptal se jeden z mužů u brány.
Zastřelte ho, jakmile vystoupí z pozemního křižníku, pomyslel si Atvar. Ale jakkoli měl pokušení napodobit barbarské a divoké Velké Ošklivce, odolal mu. „Pošlete ho sem, do mé pracovny," řekl. „Ne -doprovoďte ho sem. Nebude znát cestu. Když utekl, tak jsme měli hlavní stan ještě v kosmu."
„Bude vykonáno, Vznešený pane flotily," odvětil muž. Byl náležitě poslušný. Atvar si přál, aby nebyl.
Kirel řekl zamyšleně: „Jsem zvědav, co nám řekne. Něco chytrého, něco potměšilého- o tom nepochybuji."
„Straha ví všechno," řekl Atvar. „Když nevěříte mně, zeptejte se jeho." Kirel a Pshing se rozesmáli. Pak se otevřely dveře, a oni ústa rychle zavřeli. Do místnosti vstoupil Straha, doprovázený dvěma ozbrojenými pěšáky. První věc, které si Atvar všiml, bylo to, že by Strahu v davu nepoznal. Další věc byla, že Strahova tělní kresba není taková, jaká by měla být. Admirál řekl s ironií v hlase: „Zdravím vás, pilote raketoplánu."

Straha pokrčil rameny. „Nalíčení a falešnou tělní kresbu jsem potřeboval, abych se dostal od amerických Velkých Ošklivců. Fungovalo to.“ Až potom se sklonil do uctivého postoje. „A já zdravím vás, Vznešený pane flotily, i když ani jeden z nás příliš netouží vidět toho druhého.“
„Nu, to je pravda, a nebudu se to pokoušet popírat,“ řekl Atvar. „V jistém směru se mi ulevilo, Straho: nedovoláváte se přátelství nebo dokonce kamarádství, jak jsem se obával, že byste mohl učinit.“
„To ne,“ řekl Straha a přidal zdůrazňovací zakašlání. „Jak jsem vám říkal, neudělal jsem to, co jsem udělal, kvůli vám. Udělal jsem to kvůli svému příteli, tomu Velkému Ošklivci. Ale když jsem to udělal, myslel jsem si, že by se mi mohlo dostat vřelejšího přijetí tady, než mezi americkými Tosevany.“ Zakýval na Atvara jedním očním výčnělkem. „Nebo se mýlím?“
„Popravdě řečeno, nejsem si jist,“ odvětil Atvar. „Vy víte, jakou škodu jste Rase způsobil, když jste přeběhl.“
Straha udělal souhlasné gesto. „A také vím, jakou službu jsem Rase právě prokázal těmi dokumenty, které jsem vám poslal.“ „Je to služba? Nevím,“ řekl Atvar zamyšleně. „Admirál Reffet by to za ni považoval,“ řekl Straha lstivě. „Názor admirála Reffeta ...“ Atvar se ovládl. Neměl chuť demonstrovat své dlouho trvající neshody s velitelem kolonizační flotily. Pokračoval, pečlivě vybíraje slova: „Admirál Reffet má určité potíže adaptovat se na nepředvídané podmínky, které existují na Tosevu 3.“
Straha se rozesmál. „Myslíte si, zeje tak nemožný, jak jsem si vždycky myslel já o vás.“
Atvar vzdychl. Evidentně rozpory nemusel demonstrovat. „Na tom je něco pravdy,“ připustil. „Ale jednu válku jsme právě vybojovali, a ta byla mnohem těžší a nákladnější, než si kdokoli znáš myslel. Bylo mi řečeno, že existoval nějaký Velký Ošklivec, který po podobné válce zvolal: 'Ještě jedno takové vítězství, a jsem zničen,' Chápu ten pocit. Nejenže ho chápu, já s ním souhlasím. A tak nejsem příliš nadšený, že jsem dostal ty dokumenty, i když nemohu popřít a nepopírámjejich důležitost.“
„Tosevané vás také změnili,“ řekl Straha poněkud překvapeně. „U vás jim to trvalo déle než u mě, ale dokázali to.“
„Snad,“ odpověděl Atvar, dobře vědíc, že renegátský kapitán má pravdu. „Tosev 3 mění každého a všechno, čeho se dotkne.“
Straha udělal souhlasné gesto. „Nu, kdyby to bylo na mně, tak bych-“
Atvar hněvivě zasyčel. Než stačil převést toto zasyčení do souvislé řeči, řekl Kirel: „Vidím, že v jedné věci vás Tosev 3 vůbec nezměnil, Straho: stále chcete vydávat rozkazy, i když k tomu nejste oprávněn.“
„Pravda,“ přidal se Pshing.
Straha Pshinga ignoroval. Kirela ne. „Ara vy jste se nezměnil: vylíhl jste se z Atvarovy skořápky hned po něm.“
„A něco jiného se taky nezměnilo,“ řekl Atvar. „Vedeme stejné spory jako před vaším přeběhnutím, jako byste nikdy neodešel. To je, pokud se vám to líbí, hold síle vaší osobnosti.“
„Za což vám děkuji.“ Ano, Strahův hlas zazněl samolibě, tím si byl Strahajist.
Admirál pokračoval: „Ale kapitán Kirel má pravdu. Vy se stále snažíte převzít velení tam, kde k tomu nemáte žádné oprávnění. Je možné,“ - ta slova chutnala hořce na Atvarově jazyku -, je možné, říkám, že vzhledem k předání těch dokumentů Rase pro nás nebude nezbytné potrestat vás za vaše přeběhnutí.“
Ve Strahově zasyčení zazněla čirá úleva. „Vy jste nemožný, At-vare, ještě pořád. Ale máte svou čest. Myslel jsem si to. Vlastnějsem s tím počítal.“
„Neplýtvejte chválou předčasně,“ varoval ho Atvar. „Možná vám bude povoleno žít znovu na území, kterému vládne Rasa, znovu se zapojit do společnosti svého druhu. Ale, Straho, řeknu vám něco, co není jen možné, nýbrž zcelajisté: budete zde žít jako obyčejný občan, jako civilista. Jestli jste si jen na okamžik myslel, že vám bude vrácena bývalá hodnost, pakjste naprostý blázen. Rozumíte mi?“
Pozoroval muže, který ho málem svrhl, díval se na něj s nejvyšší pozorností. Straha zdráhavě učinil souhlasné gesto. Ale pak, stále ještě plný sebevědomí, bývalý kapitán řekl: „Civilista, ano, ale doufám, že ne obyčejný. Když jsem přešel k Američanům, vyslýchali mě nanejvýš důkladně o všem, co se týkalo Rasy. Když jsem nyní žil tak dlouho ve Spojených státech, nemyslíte, že budu o těchto Velkých Ošklivcích vědět věci, které byste se jinde nedověděli?“
„Nu, to je nepochybně pravda,“ souhlasil Atvar. „Samozřejmě vás vytěžíme, a nepochybuji, že nám poskytnete některé cenné postřehy. Možná vás dokonce budeme používat jako konzultanta, pokud bude třeba.“ Zachránil takto, pokud mohl, pýchu svého starého rivala, než pokračoval: „Ale opakuji: za žádných okolností se nikdy nevrátíte do velitelské funkce.“
„Považujte se za šťastného, že se těšíte admirálovu milosrdenství,“ dodal Kirel. „Kdyby byla jeho tělní kresba na mém trupu, neměl byste takové štěstí.“
„Kdyby byla admirálova tělní kresba na vašem trupu, Kirele, Velcí Ošklivci by vládli celému Tosevu 3,“ řekl Straha.
V Kirelově zasyčení zazněla nefalšovaná zuřivost. „Dost!“ řekl Atvar hlasitě a přidal zdůrazňovací zakašlání. „To už je příliš. Straho, vy uděláte dobře, když budete mít na paměti, že vás další blahobyt záleží na naší dobré vůli. Například je o vás známo, že máte návyk na zázvor. Možná, z vděčnosti za služby, které jste prokázal, vám bude v tichosti poskytnuta zásoba té rostliny. Na druhé straně, možnážetakyne.“
Straha na něho vrhl zhoubný pohled. „Možnájsem se příliš ukvapil, když jsem chválil vaši čestnost.“
„Možná.“ Atvar ukázal na strážné, kteří doprovodili navrátivšího se renegáta do jeho pracovny. „Odveďte ho na Bezpečnost. Ať začnou sjeho výslechy. Řekněte jim tam, že chci, aby ho vyslýchali skuteční odborníci na tosevanské záležitosti. Nechci přijít o jakoukoli informaci, kterou od něho můžeme dostat.“
„Bude vykonáno, Vznešený pane flotily,“ řekl starší z obou strážných. Spolu se svým kamarádem odvedli Strahu pryč. Sotva se za nimi zavřely dveře, Kirel řekl: „Pokud jde o mě, tak si ho Američané mohli klidně nechat.“
„Souhlasím,“ řekl Atvar. „Aleye zde, ^poskytl nám cennou informaci.“ Na okamžik se odmlčel. „A, při Císaři, jak bych si přál, aby to nebyl udělal!“

„Vznešený pane flotily, tu informaci jsme hledali celá léta, řekl Pshing.
„Ano, a teď, když jsme ji získali, budeme muset najejím základě jednat, tím nebo oním způsobem," řekl Atvar. „Nelhal jsem, když jsem říkal Strahovi, že by tato válka byla tvrdší než ta, kterou jsme vedli proti Reichu. Američtí Velcí Ošklivci mají větší území, větší průmyslovou kapacitu, větší přítomnost v kosmu a - pokud zprávy, které mám, jsou pravdivé - mají víc raketonosných ponorek plných střel s hlavicemi z výbušného kovu. Vyhlídka na válku s nimi se mi nij ak nezamlouvá."
„Ale jak se můžeme vyhnout válce s nimi, vzhledem ke všem okolnostem?" zeptal se Kirel.
„Ani na to neznám odpověď," řekl Atvar nešťastně. „A kladu Strahovi za vinu, že mě přivedl do těchto nesnází."
Ttomalss neměl chuť letět znovu dolů na povrch Tosevu 3. Jeho návštěva v Číně mu vynesla zajetí u Velkých Ošklivců. Jeho návštěva Reichu ho sice nepřivedla do fyzického nebezpečí, ale byla nesmírně frustrující a přivedla ho k úvahám, jestli jsou Němci skutečně rozumné bytosti. Beznadějná válka, kterou rozpoutali proti Rase, mu dokázala, že měl k těmto úvahám dobrý důvod.
Ale když mu admirál dobyvatelské flotily osobně nařídil, aby se hlásil v administrativním středisku Rasy v Káhiře, neměl na vybranou. A také si musel přiznat, že vyhlídka na rozhovory o Velkých Ošklivcích s navrátivším se uprchlíkem byla svůdná.
Cesta z přístavu raketoplánů do hotelu Shepheard's - kterému z nějakého důvodu zůstalo původní tosevanské jméno - skoro stačila k tomu, aby propadl panice. Káhira mu až příliš připomínala Peking, kde byl unesen, jak spoustou Velkých Ošklivců v ulicích, tak děsivou směsicí různých zápachů. Jistě, tito Velcí Ošklivci si oblékali jiné oděvy a mluvili jiným jazykem - útržky čínštiny, které si pamatoval, mu tady nebyly vůbec k ničemu - ale to byly pro něho jen detaily. Podstata těch dvou míst mu připadala až příliš podobná.
Když poprvé spatřil administrativní středisko, zvolal: „Tohle bylo kdysi místo, kam Velcí Ošklivci chodili pro potěšení? Vím, že
Tosevanéjsou blázni, ale tohle mi přesto připadá nepravděpodobné."
Muž, který ho vezl, se smíchem odvětil: „Trochu jsme vylepšili obranný perimetr, nadřízený pane."
„Trochu, ano," odvětil Ttomalss, což se mu zdálo jako velice mírná formulace. „Všiml jsem si dvojité zdi, kulometných hnízd a odpalovacích stanovišť raket. Jsem si jistý, zeje tady ještě spousta věcí, kterýchjsem si nevšiml."
„To by byl správný předpoklad, ano, nadřízený pane," řekl řidič, když se před nimi otevřela první pancéřová brána. Když se za nimi zavřela druhá, Ttomalss řekl: „Musím připustit, že teď se cítím mnohem bezpečněji. Může to být jen iluze - takové věci se na Tosevu 3 stávají často - ale ten pocit stej ně není k zahození."
Místnost, která mu byla přidělena, byla zjevně stavěna pro Velké Ošklivce. O tom svědčily její rozměry - zvlášť výška stropu - a její instalace. Ale spací matrace, zařízení, počítač a topný systém činily tuto místnost snesitelnou, možná víc nežjen snesitelnou.
Jakmile si Ttomalss vybalil své věci (což netrvalo dlouho, protože nebyl Tosevan, aby sebou vláčel spoustu kufrů plných šatstva), zatelefonoval Strahovi. Počítač v místnosti bývalého kapitána mu sdělil, že Straha je pryč a není okamžitě k sehnání, což Ttomalsse otrávilo, dokud si neuvědomil, že nemůže být jediným příslušníkem Rasy, který Strahu vyslýchá. Zanechal vzkaz a usadil se u počítače, aby zjistil, co se stalo v kosmu a na Tosevu 3, zatímco on cestoval z hvězdné lodi do Káhiry.
Žádný ze zpravodajských kanálů se nezmiňoval o Strahově návratu do skořápky Rasy nebo o pobuřující informaci, která tento návrat umožnila. To připadalo Ttomalssovi moudré; bylo by zlé, kdyby veřejný povyk zkomplikoval rozumné rozhodování. Dobrým příkladem bylo upevnění neformální kontroly Rasy nad subregionem jménem Francie. Ttomalss s tím z celého srdce souhlasil. Zdálo se, že neformální kontrola nebudila zlobu a zášť Velkých Ošklivců, a poskytovala dobrou naději na zřízení formální kontroly někdy v budoucnosti.
Ttomalss ještě stále uvažoval o Francii, když zasyčel telefon. „Zdravím vás," řekl.
„A já zdravím vás, starší výzkumníku." Muž na obrazovce měl tělní kresbu pilota raketoplánu, nikoli kapitána.
To postavilo Ttomalsse před problém. Když se představil, zeptal se: „Jak vás mám oslovovat?"
„Vrchní otrava, to by, myslím, odpovídalo," odvětil Straha, a Ttomalss otevřel ústa v překvapeném smíchu. Renegát pokračoval: „Velký Ošklivec jménem Sam Yeager si vaší práce váží, starší výzkumníku, jestli to má pro vás nějaký význam."
„Chvála od někoho, kdo sám dělá dobrou práci, je skutečnou chválou," řekl Ttomalss. „Setkal jsem se se Samem Yeagerem pouze krátce, ale mnohem lépe znám jeho mládě, Jonathana Yeagera. Je velmi slibný. A dobře znám práci toho staršího Tosevana. Je vnímavý."
„Víc než to. Byly chvíle, kdy jsem uvažoval, jestli se nějakým omylem nedostal duch muže Rasy do těla Velkého Ošklivce," řekl Straha. „Když jsem by v exilu, byl to nejlepší přítel, kterého jsem měl, bez ohledu na druh."
„Chápu." Ttomalsse napadlo, co to vypovídá o Strahovi a ostatních vystěhovalcích Rasy ve Spojených státech.
„Chápete?" řekl Straha. „O tom pochybuji. Řekl vám někdo, že jsem udělal to, co jsem udělal, ne kvůli Rase, ale kvůli Samu Yeagerovi, abych ho uchránil před potížemi, do nichž se, jak se zdá, dostal s úřady svého vlastního ne-impéria?"
„Ano, o tom jsem byl informován," řekl Ttomalss. „Mě to zvlášť nepřekvapuje. Příbuzenská pouta jsou u Velkých Ošklivců silnější než u nás. Ale pouta přátelství jsou silnější u nás než u nich. To vypovídá o vyšším stupni civilizace: jedinec si volí své přátele, ale nemá žádnou kontrolu nad tím, kdo jsou jeho příbuzní. Ale přesto, přátelství mezi příslušníky rozdílných druhuje něco mimořádného." „Sam Yeager není obyčejný Velký Ošklivec, jak jste už připustil," řekl Straha. „Doufám, že je v bezpečí a nedošel žádné úhony; Tosevané řeší své politické záležitosti mnohem drsněji než my." Re-negát se na chvíli odmlčel. „A další věc, kterou chci poznamenat, starší výzkumníkuje to, žejá nejsem obyčejný muž Rasy."
„Nebyl byste tak obtížný, kdybyste jím byl," odvětil Ttomalss. „Pravda." Straha použil zdůrazňovacího zakašlání.

Naštěstí považoval tuto poznámku spíš za pochvalu. „A já s hrdostí konstatuji, že jsem byl stejně obtížný pro Tosevany jako pro Rasu.“ Zakýval jedním očním výčnělkem na Ttomalsse. „A teď, nepochybně, mě budete chtít dát pod mikroskop, jak to udělali ti ostatní čmuchalové.“ „Je to moje povinnost.“ Ale Ttomalsse napadlo, nakolik se Straha stará o nějakou povinnost. Nejprve opustil Rasu, a pak i americké Velké Ošklivce, když se zdálo, že mu takový krok diktuje prospěch. Takový druh nespoutaného individualismu byl typičtější pro Tosevany než pro jejich druh.
„Nu, tak do toho.“ Strahův hlas zněl náhle přívětivě - tak přívětivě, že to vzbudilo Ttomalssovo podezření.
Ale byl to projev vstřícnosti, a on se ho pokusil využít co nejlépe. „Dobře. Jak to, že kladete prospěch Tosevana Yeagera nad prospěch kteréhokoli muže Rasy?“
„A proč ne?“ Když Straha odpověděl na otázku otázkou, Tto-malssův pocit, že to nebude lehké, jen zesílil. Ale pak se bývalý kapitán blahovolně snížil k vysvětlení: „Seznámil jsem se s ním mnohem důvěrněji než s kterýmkoli mužem Rasy na Tosevu 3. Také ho mám raději. Je jak inteligentní, tak spolehlivý. A ty informace, které jsem poslal Atvarovi, získal on za cenu nemalého osobního rizika. Ani nevím, jestli ještě žije. Jestli ne, pak věřím, že duchové Císařů minulosti uvítají jeho duši spíše než duše mnoha jiných mužů Rasy, které bych mohl jmenovat.“
To byla detailnější odpověď, než Ttomalss očekával. Straha projevoval značné nepřátelství vůči Rase, ale od přeběhlíka se sotva dalo očekávat něco jiného. Ttomalss zkusil další, navazující otázku: „Myslíte si, že Yeagerovy kladné vlastnosti, jak jste je popsal, jsou charakteristické pro něho jako pro individuum nebo pro ne-impé-rium, z něhož pochází?“
„No, to je zajímavá otázka,“ řekl Straha. „Zdá se, že jste skutečný psycholog a ne jeden z těch mužů z Bezpečnosti, jejichž pohled na svět je natolik zúžený, že by jim klidně stačil jen jeden oční výčnělek.“
„Děkuji vám,“ řekl Ttomalss suše. „A teď, místo chvály na tu otázku, byl byste tak laskav a odpověděl na ni?“
Straha se zasmál. „Jestli budu mít chuť,“ řekl. „Těší vás ta příležitost být hrubý na muže, jehož hodnost je o tolik vyšší než vaše?“
To bylo dobře mířené. Ttomalss musel nahlédnout do svého nitra, než odpověděl: „Ano, možná ano.“ Po kratičké pauze dodal: „A stále jste neodpověděl na mou otázku.“
„Protože projevujete určitou základní slušnost, možná na ni odpovím,“ řekl Straha, stále pobaveně. „Nicméně se obávám, že odpověď bude mnohem dvoj značnější, než byste si přál.“ „Život je plný dvojznačností,“ řekl Ttomalss.
„Dobře, dobře. Gratuluji,“ řekl mu Straha. „Už nejste mládě. Už jste dospěl.“
Ttomalss se víc než z poloviny posměšně sklonil v uctivém postoji. „Ještě jednou vám děkuji,“ řekl. „A-ještě jednou-stále jste mi neodpověděl.“
Byl zvědav, jestli si s ním Straha bude dál hrát se slovíčky, ale ex-kapitán jen řekl: „Dobrá. Zčásti je to charakteristické pro Yeagera jako takového, zčásti pro Yeagera jako Američana. Toto ne-impé-rium klade důraz na individualismus do takové míry, že je to pro Rasu nepochopitelné. Dobří Velcí Ošklivci mohou v tomto systému být velice dobří, a Yeager je. Spatní Velcí Ošklivci mají plný prostor pro své zlo, neschopní pro svou neschopnost. Ve Spojených státech mají mnoho velikých úspěchů, a stejně tolik strašných neúspěchů.“
„Ano, o tom jsem něco slyšel,“ řekl Ttomalss. „Z mého pohledu jeto svoboda obrácená v bezuzdnost.“
„Myslím si totéž,“ řekl Straha. „Víte, že jsem - krátce poté, kdy došlo k tomu útoku na lodi kolonizační flotily - řekl jednomu americkému reportérovi, že jsem přesvědčen, že ten útok provedlo jejich ne-impérium? Byl připraven vytisknout to ve vedoucích novinách, dokudjsem mu nevysvětlil, žejsem hojen tahal za ocasní pahýl.“
„Vláda Spojených států by nikdy nedovolila, aby se takový článek objevil,“ řekl Ttomalss.
„To jsem si myslel taky, starší výzkumníku, ale on mě ujistil, že se mýlím. Ostatní američtí Velcí Ošklivci mi řekli totéž,“ řekl Straha. „Američané tvrdí, že zcela neomezený tok informací vytváří nejrychlejší pokrok - to je jejich oblíbené slovo pro změnu. Pokud někdo vidí pokrok jako žádoucí, těžko s nimi může nesouhlasit.“
„Úžasné,“ řekl Ttomalss. Ani on sám si nebyl zcela jist, zdali tím mínil zvrácený nedostatek smyslu amerických Tosevanů pro bezpečnost nebo jejich úžasné tempo technologických změn.
„Věřím, že se mnou budete souhlasit, že v mé současné situaci je určitá ironie,“ řekl Straha.
„Oh, skutečně,“ odvětil Ttomalss. „Ale pak vaše situace ve Spojených státech byla plná ironie skoro od začátku, není to tak? To, co se změnilo, je pole působnosti.“
„Líbí se mi, jak to formulujete: pole působnosti,“ řekl Straha. „Předtím mě Velcí Ošklivci využívali, aniž by mi příliš důvěřovali, protože jsem zradil Rasu. Teď mě bude využívat Rasa, aniž by mi příliš důvěřovala, protože zrazuji Američany. To mi neponechává žádné místo, kamjít, a nikoho, na koho se obrátit.“
Ttomalsse předtím zajímalo, zdali Straha plně chápe svou vlastní situaci. Když uslyšel toto, dospěl psycholog k závěru, že s tím si už lámat hlavu nemusí.
Kassquit zjistila, že sedí na několika tajemstvích, která, kdyby se vyklubala ze svých skořápek, by mohla zapůsobit jako bomba z výbušného kovu. První elektronická zpráva od Jonathana Yeagera, v níž Jonathan Yeager žádal o pomoc Rasy při hledání svého otce, přišla před několika dny.
Udělám, co mohu, odepsala. Nevím, jak mnoho to bude.
Sam Yeager sejí docela líbil při jejich několika setkáních, a ještě více při jejich elektronické korespondenci. Ale její city vůči Jonathanu Yeagerovi byly pro ni hlavním faktorem, proč chtěla pomoci jeho otci.
Nejdříve zavolala do Reffetovy pracovny. Protože zjistila, že Sam Yeager, divoký Tosevan, dokázal libovolně cestovat v síti Rasy, myslela si, že by se jí mohlo podařit dostat se rychle až k admirálovi. To sejí skutečně povedlo. Když vysvětlila, co chce, a proč to chce, admirál řekl: „Popravdě řečeno, ta věc se už vyšetřuje. Zatím nebylo přijato žádné rozhodnutí přednést tu věc příslušným tosevanským úřadům.“
„Já... chápu,“ řekla Kassquit, ačkoli nechápala vůbec nic.
„Jistě,“ řekl Reffet. „Jde o víc než o bezpečnost tohoto jednoho Velkého Ošklivce, ujišťuji vás.“

To bylo všechno, co řekl. Kassquit zkusila zavolat admirála Atvara, ale jeho pobočník ji nepřepojil. Tlumočila obsah těchto zvláštních a ne zcela uspokojivých rozhovorů Jonathanu Yeagerovi.
A pak, skoro bez varování, dostal Ttomalss rozkaz odletět na povrch Tosevu 3. „Musím pomoci při výsleších přeběhlíka, který se vrátil - kapitána, který strávil skoro celý svůj čas na Tosevu 3 v ne-impériu Spojené státy," řekl.
„Toho pověstného Strahy?" zeptala se Kassquit, a Ttomalss udělal souhlasné gesto. Kassquit se rozblesklo v hlavě. „Má jeho příchod něco společného se zmizením toho Velkého Ošklivce jménem Sam Yeager?"
Podařilo sejí svého učitele překvapit. „Jakje možné, že to víš?"
„Jsem, jak si jistě vzpomenete, v kontaktu s Jonathanem Yeagerem," odvětila Kassquit, „a vím, že se Sam Yeager a Straha znali. To spojeními připadalo logické."
„Já... chápu," řekl Ttomalss, skoro jako Kassquit Reffetovi. „To je od tebe velmi vnímavé. Mé údaje naznačují, že Sam Yeager a Straha nejsou pouze známí, ale přátelé. Doufám, že si tento předpoklad potvrdím v rozhovoru se Strahou." Na okamžik se odmlčel. „Tento postřeh byl ve skutečnosti dost vnímavý na to, aby mě přesvědčil, že si zasluhuješ svou tělní kresbu mladšího výzkumníka nejenom proto, aby dávala najevo, že jsi moje chráněnka a učeň, ale se všemi příslušnými právy a výsadami. Přála by sis, abych inicioval schvalovací proces, jakmile najdu čas?"
„Děkuji vám, nadřízený pane," zvolala Kassquit. „To by od vás bylo velice šlechetné." Také by jí to poskytlo vlastní zajištěné místo v hierarchii Rasy, což rozhodně nebylo k zahození. A ... „Jak budou poraženi vaši kolegové, kteří vás nemají rádi, protože jste vychoval Velkého Ošklivce, až uvidí, že to mládě získalo místo v jejich vlastním oboru."
„Nemám nejmenší tušení, o čem mluvíš," řekl Ttomalss tak věcně, že si Kassquit málem nevšimlajeho ironie.
Pak odletěl na Tosev 3. Zůstal s Kassquit ve styku prostřednictvím elektronických zpráv a telefonu. Jonathan Yeager s ní také zůstal ve styku pomocí elektronických zpráv. Ten divoký Velký Ošklivec, jak si postupně uvědomila, byl přímo fanaticky zainteresován na bezpečí svého otce. Kassquit napadlo, jestli by někdy někdo měl takový zájem o ni. Pochybovala o tom; takové věci nebyly ve stylu Rasy. Když viděla intenzitu zájmu Jonathana Yeagera o svého otce, přála si, aby se i Rasa na takové věci dívalajinak. Víš, proč tvůj otec zmizel ? napsala mu.
Samozřejmě, odepsal. Zmizel proto, že věděl příliš mnoho. Přidal konvenční symbol Rasy pro zdůrazňovací zakašlání.
Příliš mnoho o čem? zeptala se Kassquit. O věcech, které bylo nebezpečné vědět, odvětil Jonathan Yeager obratem.
„No jistě," odfrkla si Kassquit, když si to přečetla. Napsala: O jakých věcech?
Řekl jsem ti: o věcech, které je nebezpečné vědět, odpověděl Velký Ošklivec.
To přimělo Kassquit znechuceně zasyčet. Jonathan Yeager byl úmyslně tajemný. Jeho otec dělal totéž při jejich elektronické korespondenci. Po chvíli však její rozmrzelost přešla. Jsi tak nekonkrétní z důvodů bezpečnosti? zeptala se.
Přesně tak, odvětil. Je mi líto, ale tak to je. Kdybys věděla všechno, možná by tě to přivedlo do nebezpečí, a taky mě by to možná přivedlo do většího nebezpečí, než ve kterém už jsem.
Kassquit předtím nepomyslela na nebezpečí pro Jonathana Yeagera. Ale jakmile se nad tím zamyslela, dávalo to smysl. Jestli Sam Yeager zmizel kvůli něčemu, co věděl, a jestli Jonathan Yeager věděl stejnou věc, bylo jen logické, že by mohl také zmizet. Kassquit se pokusila dovědět víc: Jestli je ta informace nebezpečná, možná bys ji měl předat dál, aby se neztratila, kdyby se ti přihodilo něco nešťastného.
Děkuji, ale myslím, že bude lépe, když to neudělám, napsal Velký Ošklivec, který býval jejím milencem - anglické slovo, které Jonathan používal k popisu vztahu, který Rasa neznala. Také si myslím, že se otec postaral, aby ty údaje nezmizely spolu s ním.
Teprve teď do sebe náhle zapadly kostky skládačky. Předal ty informace kapitánu Strahovi, který je sebou odvezl do Káhiry, napsala Kassquit. Nepoužila symbol pro tázací zakašlání.
Tentokrát to trvalo déle, než Jonathan Yeager odpověděl. Když jeho odpověď konečně přišla, byla opatrná. Je to možné, ano. Pak přerušil elektronické spojení.
To, co řekl, však stačilo - víc než stačilo - aby povzbudilo Kass-quitinu už aktivovanou zvědavost. Straha byl nepříjemný zápach v čichových receptorech Rasy už od svého pověstného útěku. Při svém návratu do Káhiry byl však vlídně přijat. To Kassquit věděla od Ttomalsse. Musel vědět něco důležitého, aby se mu dostalo od Atvara vlídného přijetí. To jen posilovalo myšlenku, že Sam Yeager věděl něco důležitého a předal to renegátskému kapitánovi.
Když příště mluvila s Ttomalssem, zeptala se ho: „Jakou informaci se Straha dověděl od Sama Yeagera?"
Potěšilo ji, že se Ttomalss neobtěžoval předstírat, že nemá tušení, o čem mluví. Řekl jen: „Raději ti to neřeknu. Ta informace je natolik pobuřující a žhavá, že mám štěstí - pokud se to dá nazvat štěstím, o čemžpochybuji-žeji svěřili mně samotnému."
„Komu bych to říkala?" zeptala se Kassquit. „Kdo z Rasy by chtěl něco vědět ode mě? Uvědomte si, prosím, nadřízený pane, že jsem jen Velký Ošklivec ze sirotčí snůšky." Ta metafora přesně neseděla, ale byla jediná, kterou Rasa v tomto směru měla. „Málokdo mě bere vážné. To, co mi řeknete, zůstane u mě v bezpečí."
Ttomalss se zasmál. „Jsi chytrá, to nemohu popřít. Vlastně to oceňuji. Jen málokoho z Rasy by napadlo použít své postavení outsidera jako ospravedlnění pro to, aby získal citlivé informace. Ale i přesto se obávám, že ti musím říci ne. Bezpečnostní klasifikace pro tuto informaci je příliš vysoká, než abych měl v tomto případě nějakou možnost volby."
„Při Císaři!" zvolala Kassquit, rozzlobená tím, že její záměr nevyšel. „Podle toho, jak mluvíte, bychom mohli být zítra ve válce s nějakým dalším tosevanským ne-impériem."
„Pravda," řekl Ttomalss. „To bychom mohli." A pak, stejně jako před ním Jonathan Yeager, co nerychleji ukončil svůj rozhovor s Kassquit.
„Při Císaři!" řekla 7,novu, a znovu pohlédla na podlahu své kajuty, aby dala najevo úctu k muži, kterého nikdy neviděla a nikdy neuvidí. „To je to tak zlé?" Nejspíš ano; Ttomalss, jak ho znala z celoživotní zkušenosti, neměl sklony k panice. Co mohl Straha vědět? Ta otázka ji mučilajako svědění pod šupinami. Zasmála se, když si uvědomila absurditu této fráze, a přejela si rukou po své hladké kůži. Ne, jazyk Rasy a jeho fráze v jejím případě nebyly vždycky přiléhavé.

Skutečnost, že se tomu dokázala zasmát, místo aby se nad tím trápila, napovídala, že je v lepší náladě než obvykle. Ale smích ji nepřivedl blíže k pravdě, ať byla jakákoli, ať ležela kdekoli. Co mohl Straha vědět? Co mohl vědět Sam Yeager? Jak to měla zjistit, když nikdy ani nohou nevkročila na povrch Tosevu 3. Ale ať to bylo cokoli, muselo to být něco, co mělo něco do činění s Rasou. Možná že vůbec nevadilo, že nevkročila na povrch Tosevu 3.
Neměla bych hádat, pomyslela si. Měla bych vědět. Všechny ty informace leží přede mnou. Některé z počítačových her Rasy, které se daly hrát ve skupinách nebo proti počítači, obsahovaly řešení složitých skládaček, kde byly zobrazeny všechny relevantní údaje a spousta nerelevantních zároveň. Toto bylo jako jedna z nich, až na to, že si nebyla jistá, že má k dispozici všechny kousky skládačky.
A v těchto hrách se mohla kdykoli zastavit a vrátit se zpátky. Ona však neměla přístup k záznamům rozhovorů, které vedla se Samem Yeagerem, když navštívil hvězdnou loď; Ttomalss ty záznamy donekonečna studoval, aby odhalil, jak Velcí Ošklivci uvažují. Ale mohla znovu projít elektronické rozhovory, které s tím Velkým Ošklivcem měla - ty, kde přiznával, ke kterému druhu patří, a také ty, v nichž vystupoval jako Regeya a Maargyees - fiktivní příslušníci Rasy, pod jejichž jmény dokázal proniknout do elektronické sítě Rasy.
Kassquit zjistila, zeji těší znovu procházet těmito zprávami. Sam Yeager měl zvláštní a zajímavý pohled na svět. Zčásti to, samozřejmě, bylo proto, že ve skutečnosti nebyl mužem Rasy. Jeho pohled na svět byl cizí. Ale zčásti, jak zjistila při setkání s Jonathanem Yeagerem a tím německým pilotem, Johannem Druckerem, to bylo pro Sama Yeagera charakteristické jako pro jedince. T ve srovnání s ostatními Velkými Ošklivci měl zvláštní a zajímavý pohled na svět. Měl také široké zájmy, a byl nesmírně zvědavý. To, jak Kassquit věděla, bylo mezi Tosevany obvyklejší nežli u Rasy. Ale i na Tosevana měl Sam Yeager dar vyhmátnout to, co je skutečně zajímavé a vrhnout se do toho po hlavě, bez ohledu na to, kam ho to nakonec zavedlo.
Kassquit si znovu přečetla několik věcí, které Sam Yeager napsal, když se vydával za Regeyu. Tiše, zamyšleně zasyčela, skoro jako by byla žena Rasy, kterou si přála být. Dál se nemohla dostat, pokud by nepoložila určité otázky, na které ovšem nemohla dostat odpověď. Ttomalss jí už řekl, že tyto věci jsou příliš tajné, než aby se je směla dovědět. Ale něco ji přecejen napadlo. Moc sejí to nelíbilo. Němci málem zničili tuto hvězdnou loď, a zničili příliš mnoho věcí, které patřily Rase. Nyní, obávala se, budou mít možná příležitost Američané.
Glen Johnson právě spal, když uvnitř Lewise a Clarka začalo zvonit poplašné zařízení. Trhl sebou, zaklel a pokusil se vymotat ze svého spacího pytle, aniž by rozepnul popruhy, které ho udržovaly na místě. To nešlo. Musel počkat, až jeho mozek plně obnovil svou činnost, nežjeho ruce dokázaly sáhnout po zámku a pásy rozepnout.
„Seru na vás, brigádní generále Healey," zamumlal, zatímco zařízení zvonilo a z chodby se ozývalo kvílení sirén. Chápal nutnost občasných cvičení. Jenom mu vadilo, že tohle ho vzbudilo. Za to mohl ten zatracený velitel kosmické lodi. A to mu měl Glen za zlé. Bylo to fér. Kdykoli se něco nelíbilo Healeymu, obviňoval za to Johnsona.
Sotva pilot číslo tři vyplul ze své kabiny, uvědomil si, o jaký cvičný poplach jde. Obvykle se na Lewisi a Clarkovi nacvičovala činnost posádky při ztrátě vnitřního tlaku, protože to byla nejpravděpodobnější možnost neštěstí. Tentokrát však ne. Ty sirény svolávaly posádku kosmické lodi na bojová stanoviště.
„Ježíši!" zamumlal Johnson, když ručkoval do řídící místnosti. Nedokázal si vzpomenout, kdy byl na lodi vyhlášen bojový cvičný poplach. Napadlo ho, jestli je to vůbec cvičný poplach.
Jestli ne, tak jsme někde šlápli do hovna, pomyslel si. To nebylo dobré pomyšlení, určitě ne, když široko daleko nebyl žádný Ještěr, do kterého by se mohli pustit. Špinavou práci odvedou nepilotovaná stroje Rasy.
Ve vchodu do řídící místnosti se málem srazil s Mickeym Flyn-nem. Chvíli si navzájem dávali přednost, dokud ho Flynn kopancem nepostrčil do nervového centra Lewise a Clarka. Walter Stone tam už byl; měl právě službu.
„No?" zeptal se Flynn. „Je z nás radioaktivní prach?"
„Plyn," odvětil Stone. „Radioaktivní plyn."
„Teď jsi mě ranil," prohlásil Hynn. Ale ať raněný nebo neraně-ný, připoutal se pásy ve svém křesle.
Johnson se také připoutal. „Co se sakra děje?" zeptal se. „To je snad cvičný poplach, ne?" Pane Bože, prosím tě, řekni mi, zeje to jenom cvičný poplach.
„Nikdo na nás neútočí," řekl Stone. „Všechna špionážní plavidla Ještěrů, která jsme identifikovali, se chovají klidně. Jestli je tu nějaké plavidlo, kteréjsmeještě neidentifikovali, tak se také chová tiše."
Než Johnson stačil vydechnout úlevou, Flynn řekl: „Samozřejmě existuje předpoklad, že by se ta plavidla nemusela chovat tiše a klidně. Užjsem slyšel předpoklady, které se mi líbily víc."
„Když se o tom teď zmiňuješ, tak já taky," řekl Johnson. „Od té chvíle, kdy jsme je zpozorovali, ty předměty neprojevily žádné nepřátelství. Proč bychom si s nimi měli najednou dělat starosti?"
Za ním se ozval drsný hlas: „Vy jste byl vždycky zvědavý čubčí syn, Johnsone, co?"
„Ano pane, totiž generále Healey," odpověděl Johnson. „To mě koneckonců přivedlo tam, kde jsem, pane."
Healeymu se jeho ironie nelíbila. Zavrčel: „Vy jste tady přebytečný. Možná byste měl být venku, ve skútru, a napadnout cíle z boku."
„Když to říkáte, pane," Johnson pokrčil rameny. Vlastně to nebyl tak špatný nápad. Nemyslel si, že by to moc pomohlo - nemyslel si, že by cokoli příliš pomohlo proti koordinovanému útoku Ještěrů -ale uškodit tp taky nemohlo. Samozřejmě, kdyby to všechno dopadlo špatně, j ak se dalo očekávat, čekala by ho ta nejosamělej ší smrt v celé sluneční soustavě. „Řekněte mi, pane, kam mám letět, a já tam poletím."
Než na to Healey stačil odpovědět, zeptal se Walter Stone: „Pane, co se k čertu děje?"
Stone si podobnou otázku mohl dovolit. Brigádní generál Healey se zamračil, vzdychl, a odpověděl: „Vztahy mezi Káhirou a Little Rockem se prudce vyhrotily. Nevím přesně proč," - zamračil se ještě víc; nelíbilo se mu, když něco nevěděl - „ale je to tak. Musíme být připraveni na cokoli."
„Užjsem slyšel lepší zprávy," poznamenal Mickey Flynn. , Já taky," souhlasil Stone. „Čeho se to týká, pane? President

Warren není blázen, jako byli nacisté. On Ještěrům určitě nevyhrožoval.“ „On ne,“ řekl Healey. „Oni se zlobí na nás, ajá prostě nevím proč. Říkal jsem vám to.“ Zavrtěl hlavou, krajně znechucený tím, že se musel opakovat.
„Jestli budou moc chtít, tak nás mohou vyhnat i z pásu asteroidů,“ řekl Johnson, což mu vyneslo zlý pohled od Healeyho.
„Jestli budou moc chtít, tak nás mohou vymazat ze světa,“ řekl Flynn.
„Doplatili by na to, kdyby se o to pokusili.“ Healeyho hlas zněl divoce a zuřivě. „Způsobili bychom jim větší ztráty než Němci. Jsme silnější.“
Johnson přikývl. Všechno, co velitel řekl, byla svatá pravda. A přece ... Nedokázal to a přece převést do běžných slov. Walter Stone to udělal za něho: „Mickey má pravdu, pane. Neříkám, že se mýlíte. Způsobíme jim ztráty. Způsobíme jim veliké ztráty. Ale jestli oni budou chtít, tak nás mohou vrátit zpátky do doby kamenné."
„Jo, to by se jim sakra líbilo,“ řekl Johnson. „Proto taky máme všechny ty bomby a rakety a ponorky. Oni přece musí vědět, že bychom je ve válce použili.“
„Ještě pár let,“ zamumlal Healey. „Možnájen dva roky. Ještě dva roky, a zasraní Ještěři nebudou ty svoje zatracené drzosti trousit z huby, ale z natržené prdele. Vy to víte, mládenci. Proto jsme tady.“
„Každopádně jeden z důvodů,“ řekl Flynn.
„To je důvod číslo jedna, a vy to víte stejně dobře jako já,“ zavrčel Healey. Zaškaredil se na Mickeyho Flynna, který se s ním opovážil nesouhlasit. Druhý pilot Lewise a Clarka zachoval diskrétní mlčení.
„Tady jde ještě o pár jiných věcí,“ řekl Johnson. „Dolování, kolonie na každé skále, kde jsme dokázali postavit kopuli - nemůžeme odtud prostě odejít, abychom se pustili do války. My jsme tu přece proto, abychom tu zůstali a rozšířili se, pokud to dokážeme, a to dřív, než se nám to Ještěři pokusí zarazit.“
„Máme tady všechny možné potřebné věci,“ souhlasil Stone. „Rasa nemá ani tušení, kolik chuťovek tady je. Podle toho, co říkají, jsou solární systémyjejich Impéria uspořádanější než náš.“
„Menší slunce,“ řekl Mickey Flynn. „Méně zbytků skal po zfor-mováníjejich planet.“ Zvedl jedno obočí. „Nevědí, o co přicházejí.“
„Když nám dají čas, který potřebujeme, nepřijdou o to,“ řekl Johnson.
Brigádní generál Healey ho provrtal pohledem. „Neporušujte bezpečnost,“ okřikl ho.
A bylo to. Johnsonův temperament vzkypěl. „Kriste na kříži, pane, dejte s tím už pokoj,“ řekl. „Nemám rádiové spojení s Rasou, a my všichni víme, co se tady děje.“
„Porušujete subordinaci,“ řekl Healey.
„Možná ano - a možná je taky už na čase,“ odsekl Johnson. „Někdo vám měl říct, abyste se šel vysrat, ještě než jsme opustili oběžnou dráhu kolem Země. Jestli to připadlo na mě, okay, tak teda připadlo.“
„S vámi jsou jen samé potíže od chvíle, kdy jste přišel na palubu této kosmické lodi,“ řekl Healey. „Měl jsem vás tenkrát vyhodit z přechodové komory.“
„Oh, nějaký užitek z něho je, pane,“ řekl Flynn. „Koneckonců, čí peníze bychom vyhrávali v kartách, kdyby tady nebyl?“
To byla pomluva; Johnson si v kartách víc než přišel na své. Ale rozptýlilo to velitele - i Johnsona. Stone kul železo, dokud bylo žhavé, aby zakormidloval debatu do bezpečnějších vod: „Jestli jsou na nás Ještěři dostatečně nasraní teď, tak na tom, co budeme schopní udělat za pár let, příliš nezáleží. Vzpomeňte si na Herniamw Gorin-ga.“ Německá napodobenina Lewise a Clarka se rozprskla na atomy během poslední války. „Jen by mě zajímalo, proč po nás, k čertu, Ještěři jdou,“ pokračoval Stone.
Brigádní generál Healey zavrtěl hlavou: „Tuto informaci nemám. Už jsem vám říkal, zeji nemám. Sakra rád bych ji měl.“ Z každého jeho póru čišelo, že si myslí, že má na tu informaci právo, a že vyčítá lidem na Zemi, zeji před ním drží v tajnosti.
„Ještěři to hrají pěkně na ostří nože, zatraceně. Člověk by si myslel, že to budou vykřikovat ze střechy, jestli nás přistihli, jak děláme něco, co bychom neměli, ale oni to nedělají.“
Stone zamyšleně řekl: „Na mě to dělá dojem, že budou bojovat, jestli k tomu budou dotlačeni, ale nechtějí to udělat, dokud si nebudou myslet, že musí.“
„Ale tlačí na nás,“ řekl Healey. „To je to, co z toho dělá takovou zmatenou záležitost.“
„Vznesli vůči nám nějaké požadavky?“ zeptal se Flynn.
„Nic, o čem bych slyšel,“ řekl velitel nespokojeně. „A měl bych o tom slyšet, zatraceně. Jak mám dělat svou práci, když sakra nevím, co se děje?“
„Mně to připadá, jako by všichni zamlžovali, o čem ten povyk je,“ řekl Johnson.
Brigádní generál Healey přikývl, jako by se před pár minutami s Johnsonem nepohádali. Hádanka, před kterou stál, ho rozčilovala ještě víc než jeho třetí pilot. „Máte pravdu - a právě to mi nedává žádný smysl.“
„Nic nedává smysl, když neznáte odpovědi,“ poznamenal Mickey Flynn. „Lidé, kteří je znají, musejí mít - nebo si myslí, že mají- dobrý důvod postarat se, aby se je nedověděl nikdo jiný. My je považujeme za nerozumné, oni nás za nevědomé. Je dost možné, že pravdu mají obě strany.“
„Udělají sakra dobře, když projeví určitou dávku zdravého rozumu, jinak my všichni - a strašná spousta lidí a Ještěrů na Zemi -budeme až po krk ve sračkách,“ řekl Johnson.
„To je pravda,“ přisvědčil Hynn. „Zesnulý doktor Kaltenbrun-ner neměl rozum - a teď už ho nikdy nedostane."
Johnson se zašklebil. „Jo, ale nacisté to vzali za špatný konec už od té chvíle, kdy Hitler začal vraždit Židy. My takoví nejsme. My jsme vždycky hráli poctivou hru.“ Zaváhal. „Hráli jsme poctivě ve všem, o čem vím, s výjimkou Lewise a Clarka, popravdě řečeno.“
„Kvůli nám to není,“ řekl Healey. „O tom jsem byl ujištěn. Kdyby to bylo kvůli nám, tak měla Rasa spoustu příležitostí nás shodit se stolu.“

A to byla taky pravda. Pak Johnson řekl: „Co když jsme nehráli poctivě v nějaké záležitosti, o které nikdo tady nahoře nic neví?“
„Jako v čem?“ zeptal se Walter Stone.
„Jak to mám vědět?“ odvětil Johnson. „Kdybych to věděl, nebylo by to něco, o čem nikdo neví.“
„Elementární, milý Watsone," zamumlal Hynn.
„Co když, co když, co když,“ zavrčel brigádní generál Healey. „My potřebujeme fakta. Jediný fakt, který známe, je to, že Rasa tlačí na Spojené státy. Když bude tlačit příliš silně, budeme muset bojovat nebo se podvolit. Nechystáme se podvolit.“
„No, je tady ještě další fakt,“ řekl Johnson. „Jestli půjdou USA do války s Ještěry teď, prohrajeme. A bez ohledu na to, kolik cvičných poplachů budeme mít, Lewis a Clark bude předkrm.“ Očekával - doufal - že se s ním Healey začne přít. Ale velitel to neudělal.
„Proč se, pro živého Boha, Ještěři chystají vést válku proti Spojeným státům?“ zeptal se u večeře Reuven Russie svého otce. „Copak se všichni na celém světě stali mešuge T'
„Ani by mě to nepřekvapilo,“ řekl Mojše Russie. „Je to jediné vysvětlení, které dává nějaký smysl.“
„Mluviljsi s admirálem?“ zeptala se Reuvenova sestra Judith.
„Volal jsem mu několikrát,“ odpověděl otec. „Většinou se mnou nechtěl mluvit. Když pak se mnou jednou byl ochotný mluvit, neměl mi moc co říct.“
„Ale co mohly Spojené státy udělat, že Rasu tak rozzlobily?“ zeptal se Reuven. „V případě Němců měl každý spoustu důvodů, aby je nenáviděl. Ale Spojené státy prostě seděly a hleděly si svého. Co je na tom špatného?“
„Nevím,“ řekl otec. „Atvar mi to neřekne. Ale řeknu ti toto -Straha je zpátky na území Rasy, a to je něco, co bych si v životě nepomyslel, zeje možné.“
Pro Reuvena to moc neznamenalo. „Straha?“ řekl tázavě a půl sekundy dříve, než se stejnou otázkou stačily přijít jeho sestry.
Úsměv Mojše Russieho byl napůl pobavený, napůl zamyšlený. „Byl jsi teprve malý chlapec, když přeběhl k Američanům, Reuvene,“ řekl. „Esther a Judith, vyjste ještě nebyly vůbec. Byl něco jako třetí nebo čtvrtý nejvýše postavený muž v dobyvatelské flotile. Pokusil se o jakýsi převrat proti Atvarovi, aten nevyšel, a on uprchl.“
„Nemyslím, že se teď půjdeš zeptat Atvara na podrobnosti,“ řekl
Reuven.
„Jde o. to,“ řekl otec, „že teď opustil Spojené státy a přišel do Ká-hiry - aspoň si myslím, zeje v Káhiře. Musel vědět něco důležitého, protože jinak by ho uvěznili - a on není ve vězení.“
„A to je pravděpodobně něco, co má co do činění se Spojenými státy, protože tam žil tak dlouho,“ řekl Reuven.
„Velmi dobře, Sherlocku.“ To byla Esther, která přečetla spoustu Doyleových knih v hebrejském překladu. „Teď už stačí jen přijít na to, co ví.“
Reuven pohlédl na otce. Mojše Russie pokrčil rameny a řekl: „Už jsem ti řekl, že nevím. Možná se to všichni zanedlouho dovíme. Já ale doufám, že se to nikdy nedovíme, protože to bude znamenat, že se problémy vyřešily.“
„Takhle jsem o tom neuvažoval.“ Reuven pozvedl sklenku s vínem. „Na nevědomost!“
Všichni si na to připili. Za všeobecného smíchu řekl Reuvenův otec: „To je pravděpodobně poprvé, kdy takový přípitek zazněl v židovském domě. Alevai, aby to bylo také naposledy.“ Zamračil se „Alevai, abychom takový přípitek nemuseli dělat znovu.“ „ Omayn,“ řekli Reuven a jeho matka současně. Po večeři se Reuven zeptal otce: „Jestli se USA a Rasa dostanou do války, co budeme dělat?“
„Myslíš my tady v Palestině?“ zeptal se Mojše Russie, a Reuven přikývl. Otec vzdychl: „Asi totéž, co jsme dělali, když Rasa bojovala s Němci: tiše sedět a doufat, že se Američanům nepodaří zasáhnout raketou Jeruzalém. Myslím, že v této válce to bude méně pravděpodobné než za války s nacisty. Američané nechovají k Židům nenávist, takže nemají žádný zvláštní důvod, aby sem nasměrovali nějakou střelu - a většina jejich střel je odtud mnohem dál, než ty, které na nás odpálili Němci.“
„Jak to víš?“ zeptal se Reuven. „Mohou mít tři ponorky umístěné rovnou tady u pobřeží. Jak to můžeme vědět?“
„To nemůžeme, dokud k něčemu nedojde,“ řekl otec. „Řekl jsem ti, co považuji za pravděpodobné. Jestli se ti to nelíbí, najdi si vlastní odpovědi.“
„Líbí se mi to. Doufám, že máš pravdu,“ řekl Reuven. „Vlastně doufám, že si děláme zbytečné starosti a že válka nebude.“ Tentokrát řekl jeho otec: „Omayn. “ Když šli příštího rána do práce, někdo čerstvě pomaloval zdi hákovými kříži a nápisy Allahu akbar! Reuven se zasmál, aby nemusel zaklít., ‚To si Arabové nevšimli, že ta firma už zkrachovala?“
„Kdo to může vědět?“ odpověděl Mojše Russie. „Možná si přejí, aby byla ještě v provozu. Nebo možná stále v provozu je, ale je o tom zticha. To by mě nepřekvapilo. Jakmile se některé věci vymknou zpod kontroly, je těžké je zlikvidovat.“
„Myslel jsem, že Dornberger by měl být poměrně civilizovaný člověk,“ řekl Reuven.
„Ve srovnání s Hitlerem, ve srovnání s Himmlerem, ve srovnání s Kaltenbrunnerem -jakáje to chvála?“ zeptal se otec. „Je to pořád Němec. Jestli najde nějaký způsob, jak Ještěrům uškodit, nemyslíš si, že ho použije? Popichovat Araby proti Rase je snadný způsob, jak to udělat.“
„A jestli je poštve i proti nám, tím lépe,“ řekl Reuven. Otec se s ním o tom nepřel. Reuven by byl raději i, kdyby to otec udělal.
Když došli do ordinace, Yetta jim předložila seznam objednaných pacientů. Reuven vzdychl. Když studoval na Lékařské koleji Mojše Russieho, připadaly mu lidská fyziologie a biochemie jako důležité předměty. Fascinovaly ho. Když je viděl ztělesněné v osobách svých pacientů, připadaly mu mnohem méně vzrušující. Spousta odpovědí, které

tady dostával, byla dvojznačných. Občas nedokázal nalézt vůbec žádnou odpověď. A i mnoho odpovědí, které byly dokonale jasné, nebylo nijak zajímavých. „Ano, pane, ten vřed reaguje na antibiotika. Ano, madam, ten prst je zlomený. Ano, to bude trochu bolet.
Píchl protitetanovou injekci. Odstranil kovový úlomek, který uvízl v noze zedníka. Sundal sádru ze zlomeného zápěstí, které jeho otec před pár týdny ošetřil. Zašil pod lokálním anestetikem rozříznutou ruku. To všechno bylo třeba udělat. Odvedl dobrou práci. Ale nebylo to to, co si představoval pod pojmem lékařská kariéra.
Právě obvazoval rozříznutou ruku, když do ordinace vstrčila hlavu Yetta a řekla: „Právě telefonovala paní Radofská. Její dcerka naříká, zeji bolí hlava- myslí si, zeji bolí v uchu. Můžeteji vzít?“
Plačící batole — přesně to potřebuji, pomyslel si Reuven. Ale přikývl. „Nojo, nějak to zvládnu.“
„To je výborné,“ řekla sestra. „Ptala jsem se vašeho otce, ale ten mi řekl, že má moc práce a poslal mě za vámi. Řeknu jí, že k vám může přivést Miriam tak za hodinu, jestli se vám to hodí.“ Vypadala u toho docela pobaveně.
„Dobře,“ řekl Reuven. Málem sejí zeptal, co jí připadá tak legrační, ale v poslední chvíli se zarazil, protože si dovedl představit možnou odpověď. Myslí si, že se mě otec snaží dát doh rornady stou hezkou vdovou, uvědomil si. Málem se rozesmál. Pak ho napadlo, co na tom vlastně bylo tak k smíchu. Když Jane odjela do Kanady, nevadilo by mu dát si schůzku s kýmkoli.
Jako kdyby o tebe paníRadofská měla zájem z jakéhokoli jiného důvodu, než kvůli ošetření své malé dcerky, pomyslel si. Nevadilo mu to. Bylo to prostě tak, j ak to mělo být.
I ve své ordinaci dokázal rozeznat, kdy vdova Radofská přinesla dcerku do čekárny. Řev, který Miriam vyluzovala, nemohl nikoho nechat na pochybách. Reuven vyšetřoval další vdovu, malou stařenku jménem Goldblattová, kterou trápily křečové žíly. „Gevalt!“ řekla. „Ta není moc šťastná.“
„Ne, to není,“ souhlasil Reuven. „Na tu nohu vám doporučuji elastický obvaz, aby vám pomohl udržet ty žíly pod kontrolou. Nemyslím si, že je to tak zlé, aby teď bylo zapotřebí chirurgického zákroku. Ale kdyby vás to začalo zlobit víc, vraťte se, a podíváme se na to.“
„Dobře, doktore, děkuji vám,“ řekla paní Goldblattová. Reuven potlačil úsměv. Učím se, pomyslel si. Kdybych jí řekl přímo, že bude mít za chvíli potíže, odešla by odtud se strachem. Takhle odešla dost spokojeně, i když všechno, co jsem pro ni udělal, byla pouze cukrová polévaná v podstatě stejné informaci.
„Můžete teď vzít paní Radofskou a její dceru?" zeptala se Yetta.
„Proč ne?“ Reuven nakrčil obočí. „Už je stejně nějaký čas slyším - tedy v každém případě alespoň Miriam.“ Sestra zafuněla. Ne, nebyla vysazená na j iné vtipy, než na ty, které dělala ona sama.
O chvíli později přinesla mladá vdova dcerku do ordinace. Miriam stále ječela z plných plic a neustále se snažila strčit si do ucha prst. To byla diagnóza sama o sobě. Paní Radofská se na Reuvena unaveně usmála a pokusila se překřičet ten povyk. „Děkuji, že jste mě vzal bez čekání. Probudila se s tím ve čtyři ráno.“ Nebylo divu, že její úsměv byl unavený. Reuven sáhl po otoskopu.'2 „Uvidíme, co se dá dělat.“ Miriam se nechtěla nechat vyšetřit. „Ne!“ křičela - oblíbené slovo dvouletých dětí, jak Reuven už vypozoroval, a jak si pamatoval i od svých sester - a snažila se mu sebrat otoskop a vytáhnout si ho z ucha.
„Můžete ji, prosím, podržet?“ zeptal se Reuven její matky. „Jistě,“ řekla vdova Radofská. I za svou nepříliš dlouhou praxi Reuven zjistil, že skoro žádná matka nedržela svou vzácnou ratolest dost pevně, aby to lékaři k něčemu bylo. Uvažoval o tom, že investuje do pediatrické svěrací kazajky, nebo že by je dokonce začal vyrábět a získal si tak vděčnost všech dětských lékařů po celém světě.
Ale byl překvapen. Paní Radofská dokázala Miriam zvládnout. Reuven mohl nahlédnout do červeného, oteklého zvukovodu. „Zánět středního ucha, tojejasné,“ řekl. „Píchnu jí penicilin a předepíšu jí kapky. Máte ledničku, abyste je mohla udržovat v chladnu?“ Většina lidí ji měla, ale ne všichni.
K jeho úlevě matka Miriam přikývla. Otočila dcerku na vyšetřovacím stole na bříško, aby ji Reuven mohl píchnout do zadečku injekci. To přirozeně vyvolalo další nářek. Když bylo po všem, vdova Radofská řekla: „Děkuj i moc.“
„Není zač.“ Reuven měl také chuť strčit si prst do ucha. „Do dvaceti čtyř hodin by sejí mělo ulevit. Jestli ne, přijďte s ní. Postarejte se, aby využívala ty kapky. Nej sou dobré, aleje to potřeba.“
„Rozumím.“ Teď paní Radofská už nemusela křičet, protože Miriam se konečně unavila a usnula. Její matka vzdychla a řekla: „Život není nikdy tak jednoduchý, jak bychom si přáli, že?“ Přihladila si uvolněný pramen tmavých vlasů.
12 otoskop - lékařský nástroj v podobě malého trychtýřku, používaný při vyšetřování uší. (Pozn. překl.)
„Ne,“ řekl Reuven. „Ale člověk se musí snažit.“ Paní Radofská přikývla, a pak na něj osiře pohlédla. Vnímá mě a ne pouze muže v bilemplášti? pomyslel si, a doufal, zeje tomu tak.
„Je tady Queek a jeho tlumočník, soudruhu generální tajemníku,“ ohlásil Molotovův tajemník.
„Dobře, Petře Maximoviči, už jdu.“ Vůbec to nebylo dobře, a Molotov to věděl. Nenáviděl Reich, ale teď, když z něho zbyl jen rozbitý stín své bývalé velikosti, mu chyběl. A Spojené státy měly potíže. Jestli Rasa nalezla ospravedlnění pro zničení USA, jak dlouho by se potom dokázal udržet Sovětský svaz? Bez ohledu na to, co říkala dialektika o nevyhnutelnosti vítězství socialismu, to Molotov neměl chuť vyzkoušet na vlastní kůži.
Pospíšil si do pracovny vyhrazené pro návštěvy vyslance Rasy. Opar minut později do ní uvedl jeho tajemník Queeka a Poláka, který mu dělal tlumočníka. „Dobrý den,“ řekl Molotov tomu člověku. „Předejte, prosím, mé pozdravy vašemu šéfovi.“ Jeho slova byla tak vřelá jako blizard v Murmaňsku, ale zachoval náležitou formu.
Polák to přeložil Ještěrovi. Ten odpověděl svou syčivou, kašlavou řečí. „On vám předává stejné pozdravy, soudruhu generální tajemníku,“ řekl posléze Polák.
Queekovy pozdravy byly pravděpodobně stejně přátelské jako
Molotovovy, ale stím sovětský vůdce nemohl nic dělat. „Děkuji vám, žejste tak pohotově souhlasil s naším setkáním,“ řekl Rus.

„To je má povinnost," odvětil Queek. „Teď, když jsem tady, zeptám se vás, proč jste si mě povolal." V podání jeho tlumočníka to znělo tak, že Molotov udělá moc dobře, když k tomu bude mít nějaký dobrý důvod.
Myslel si, že ho má. „Jestli je to možné, chci nabídnout své dobré služby, abych pomohl Rase a Spojeným státům dojít k mírovému řešení krize, která mezi vámi vznikla." Nevěděl, proč krize vznikla, což mu velice vadilo, ale v této chvíli na tom nezáleželo.
Queek zagestikuloval. Tlumočník řekl: „To znamená, že vyslanec vaši nabídku odmítá."
Molotov neočekával nic tak hrubého. „Proč?" zeptal se, potlačuje úžas ve svém hlase.
„Protože tato krize je mezi Rasou a Spojenými státy. Skutečně si přejete zatáhnout do ní vaše ne-impérium a nést následky takového činu?"
„To záleží na okolnostech," řekl Molotov. „Kdyby do ní byl Sovětský svaz zatažen na straně Spojených států, pochybujete o tom, že by to pro Rasu mělo také určité následky?"
Když to tlumočník přeložil, Queek chvilku vydával zvuky jako přetopený samovar, což zpravidla znamenalo, že je v dané chvíli dost nespokojený Ještěr. Tlumočník tyto zvuky ani nepřekládal. Asi po půl minutě se vyslanec Rasy poněkud uklidnil. Teď Polák jeho slova přeložil: „Zničíte sami sebe, když budete dost šílení, abyste se o něco takového pokusili."
„Možná." Ani pro Molotova nebylo snadné zachovat nevzrušený tón, když se mluvilo o zničení jeho země, ale on to dokázal. „Nicméně, když Rasa nejdříve zaútočí na Spojené státy a pak na mírumilovné dělníky a rolníky Sovětského svazu, naše zničení bude ještě pravděpodobnější. Jestli máte dojem, že jste v boji s Němci utrpěli ztráty, pak byste se měli vážně zamyslet nad ztrátami, které by vám společně dokázaly způsobit Spojené státy a Sovětský svaz."
„Vyhrožujete mi, soudruhu generální tajemníku?" zeptal se Queek.
„V žádném případě, vyslanče," odvětil Molotov. „Jen vás varuji. Když vypustíte ze svých kalkulací Sovětský svaz, dopustíte se vážné chyby. Tato vláda nemůže být, a také nebude slepá vůči nebezpečí, které Rasa představuje pro hlavní nezávislou lidskou mocnost, a tím i pro celé lidstvo."
„Ujišťuji vás, že jakkoli velké je nebezpečí, v němž se nacházejí Spojené státy, je to nebezpečí, které si toto ne-impérium ve vrchovaté míře zasloužilo," řekl Queek. „A také vás ujišťuji, že to není v žádném případě vaše věc."
„Jestli mě ujišťujete, že to není moje věc, nemohu si vaše tvrzení nijak ověřit," řekl Molotov. „Proto je musím považovat za bezcenné.'
„Považujte si je za co chcete," řekl Queek. „Nemáme zájem o vaše zprostředkování. Pokud bychom zprostředkování potřebovali, tak vás o ně požádáme. A pokud jde o vaše hrozby, přijdete na to, že nás nemůžete zastrašit."
„Nemám v úmyslu vás zastrašovat," řekl chladně Molotov. „Vy se budete řídit svými zájmy, a my zase našimi. Ale chtěl jsem se ujistit, že chápete, co Sovětský svaz považuje za svůj zájem."
„Sovětský svaz nechápe, co je v jeho zájmu, rozhodně ne, pokud riskuje, že - " Tlumočník vypadl z kontextu, a chvíli o tom s Quee-kem debatoval v jazyce Ještěrů. Pak se vrátil k ruštině: „Výraz, který by použili lidé, je asi' skončí jako můra v ohni'."
„Je možné, že bychom mohli být poraženi." Molotov dobře věděl, zeje to téměř jisté. Někdy však projevená vůle bojovat činila boj zbytečným. Takové Švýcarsko se nikdy nestalo součástí Velkoněmecké říše. „Dobře si však zvažte, zdali jste schopni vy nebo Rasa za to zaplatit nezbytnou cenu."
„Ujišťuji vás, soudruhu generální tajemníku, že vaše názory budou vzaty v potaz," odvětil Queek. „Myslím, že jsme si už řekli všechno, co bylo třeba. Je to tak?" „Je to tak," řekl Molotov.
Queek vstal. Stejně učinil i jeho tlumočník -jako dobře vychovaný pes, pomyslel si Molotov pohrdavě. „Možná se znovu setkáme," řekl vyslanec Rasy. „Ale taky je možné, že ne. Možná tato ošklivá budova přestane v nedaleké budoucnosti existovat. Když na to přijde, nebude to tak velká škoda."
„Nehodlám se s vámi bavit o architektuře," řekl Molotov ledově. „A jestli tato budova přestane existovat, jestli přestane existovat mnoho jiných budov v Sovětském svazu, vezme za své i mnoho budov, které si pro sebe postavila Rasa."
Ještěrův ocas sebou začal škubat - neklamná známka hněvu. Ale odešel bez dalších poznámek, což bylo nepochybně dobře.
Jakmile se za ním a za jeho tlumočníkem zavřely dveře, Molotov vyskočil a šel se převléknout, včetně ponožek, bot a spodního prádla. Rasa byla až příliš dobrá ve výrobě malých sledovacích zařízení, a on jí nechtěl dávat šanci, aby své štěnice instalovala i v Kremlu.
V Molotovově vlastní pracovně čekal maršál Žukov. „Poslouchal jste to, Georgiji Konstantinoviči?"
„Jasně." Žukov poplácal reproduktor primitivního ruského interkomu. „Slyšel jsem to. Odvedl jste skvělou práci, soudruhu generální tajemníku. No, a teď budeme čekat, co se stane."
„Je všechno připraveno k obraně rodiny? " zeptal se Molotov.
Žukov přikývl. „Strategické raketové síly jsou připraveny bránit vlast. Admirál Gorškov mi hlásil, že naše ponorky jsou v bojové pohotovosti. Naše pozemní síly jsou rozptýleny; Ještěři nebudou moci zničit celé armády jediným úderem."
Naše kosmické síly udělají, co bude v jejich silách."
„A naše antirakety?" Molotov potlačil naději ve svém hlase stejně účinně, jako dokázal potlačit strach.
Žukov pokrčil rameny jako mužik, a odpověděl: „Ty také udělají, co je v jejich silách. Ale já nevím, kolik toho dokážou. Možná pár raket Rasy sestřelíme. Ale nemyslím si, že jich bude dost, aby to mělo nějaký vliv na výsledek války."
„Kolik našich raket sestřelí oni?" zeptal se Molotov. „Rozhodně víc, než my jejich," řekl Žukov. „Vy jste to tomu
13 Tady Žukov naráží na červen 1941, kdy ruské armády prvního sledu byly soustředěny u hranic a při německém úderu utrpěly těžké ztráty jak na bojové technice, tak na živé síle. (Pozn. překl.)
Ještěrovi řekl přesně. My jim můžeme způsobit citelné ztráty. Společně se Spojenými státy jim dokonce dokážeme

způsobit velmi vážné ztráty. Oni nám však mohou udělat to, co udělali Reichu. Byl bych rád, kdybyste mohl zjistit, jak to, že ta krize s USA propukla tak rychle.“
„To bych sám rád věděl.“ Molotovův úsměv připomínal moskevskou zimu. „Myslíte, že mi to president Warren řekne?“
„U Američanů člověk nikdy neví, ale kvůli tomu se neposeru,“ odvětil velitel Rudé armády. Molotov přikývl; byl stejného názoru. Žukov hrubě zaklel. „Nechci bojovat se zatracenými Ještěry naslepo. Já s nimi nechci bojovat vůbec, ať už s Američany na své straně nebo bez nich.“
„Byl byste raději, kdyby Ještěři přišli a začali s námi bojovat až po tom, co Američany porazí? To mi připadá jako ta druhá možnost, kterou máme,“ řekl Molotov.
„Máte pravdu. Tohle je ještě horší,“ řekl Žukov. „Ale ani ta první možnost není dobrá. „Býval bych si přál, aby Ještěři přijali vaši nabídku zprostředkování.“
„Queek to nechtěl,“ řekl Molotov chmurně. „Queek, pokud se nepletu, touží po krvi Američanů.“
„To není dobré. To vůbec není dobré.“ Žukov udeřil pěstí do Molotovova stolu. „Máte samozřejmě pravdu, soudruhu generální tajemníku.“
Zazvonil telefon. Molotov sáhl rychle po sluchátku, hlavně proto, aby ho nepředběhl Žukov. Na druhém konci linky byl Andrej Gromyko. „No?“ zeptal se ministr zahraničí. Neměl ve zvyku plýtvat slovy.
„Špatné,“ odpověděl Molotov stejnějednoslabičně.
„Co budeme dělat, soudruhu generální tajemníku?“ Gromykův hlas zněl ustaraně. Pokud někdy Gromyko dával najevo vůbec nějaký pocit, znamenalo to, že situace je vážná, ne-li ještě horší. „Ve srovnání s hrozbou, kterou představují Ještěři, se zdá hrozba, kterou představovali v roce 1941 hitlerovci, jako nicotná.“
„Toho jsem si bolestně vědom, Andreji Andrejeviči,“ odpověděl Molotov. „Soudím, že se ta hrozba ze strany Rasy nesníží, bude-li
Ještěrům dovoleno zasadit úder Spojeným státům a pak jít proti nám. Maršál Žukov, který je tady se mnou, souhlasí. Vy jste jiného názoru?“
„Ne. Rád bych, ale nemohu,“ řekl Gromyko. „Všechny možnosti jsou špatné. Některéjsou možná horší než jiné.“
„Jsem přesvědčen, že naše největší naděje je, přesvědčit Rasu, že další agresivní válka by je stála víc, než kolik mohou doufat, že získají nazpět,“ řekl Molotov. „Protože je to očividná pravda, neměl jsem potíže dát své stanovisko, stanovisko Sovětského svazu, Quee-kovi velmi jasně na vědomí.“
Řekl to s větší jistotou, než jakou pociťoval. Telefonní linky do jeho pracovny měly být nejlépe zabezpečené v celém Sovětském svazu. Ještěři však byli v elektronice mnohem lepší než jejich sovětské protějšky. Molotov neměl žádnou záruku, že ho neodposlouchávají. Jestli to dělají, neuslyší od něho nic tajného, nic odlišného od toho, co řekl jejich vyslanci do jeho šupinaté tváře.
Gromyko ho chápal. „Ovšem, Vjačeslave Michajloviči,“ řekl ministr zahraničí. Byl dobrý, nikdo - člověk ani Ještěr - by nepoznal, že používá záměrně krajně urážlivý hlas, aby do svých slov vložil neobvyklý důraz.
„Máte nějaké další návrhy?“ zeptal se Molotov.
„Ne,“ odvětil Gromyko. „Ochotně ponechám všechno ve vašich schopných rukou.“ Kdyby si tím Molotov nebyl jist, zastával by funkci ministra zahraničí někdo jiný. „Na shledanou,“ dodal Gromyko, a zavěsil.
„.Souhlasí s vámi?“ zeptal se Žukov.
Molotov přikývl. „Da. A vy?“ Chtěl to slyšet otevřeně. Jestli s ním Žukov nesouhlasil, bude funkci generálního tajemníka zastávat také někdo jiný.
Ale maršál, i když zdráhavě, také přikývl. „Jak říkáte, naše největší naděje. Ale není dobrá.“
„Rád bych věřil, zeje,“ řekl Molotov. „Teď můžeme jen čekat.“
Rance Auerbach mluvil francouzsky pomalu a se silným jižanským přízvukem, ale četl v tom jazyce docela dobře. Všechno, co viděl v marseillských novinách, způsobovalo, že si přál, aby byl zpátky na druhé straně Atlantiku. „Kriste pane, to bych rád věděl, jestli by mě vzali zpátky do armády, kdybych je pěkně poprosil.“
Penny Summersová na něj pohlédla přes celou délku jejich pokoje v La Residence Bompard. Hotel ležel na západ od středu města, a tak přečkal výbuch atomové bomby bez většího poškození. „Co jsi to sakra večer pil,“ řekla, „a kolik toho bylo? Armáda by tě nevzala zpátky bojovat ani proti invazi čipmunků,' nemluvě o Ještěrech.“
„To nikdo neví,“ řekl. „Když na nás Rasa zaútočila poprvé, brali každého, kdo dýchal, a ani to moc přísně nekontrolovali.“
„Ty zrovna teď bůhvíjak moc nedýcháš,“ odsekla Penny, což bylo kruté, ale nikoli zcela nepřesné. „Slyším tě sípat až sem.“
I na tom bylo bohužel hodně pravdy. Auerbach se přesto zamračil. „To chceš být tady, když se Ještěři pokusí napadnout naši zemi?“
„Raději tady, než tam, protože z nás mohou vykopat střeva, a ty to víš stejně dobře jako já,“ řekla Penny.
Další pravda, bez které by se byl obešel. Nasadil pokud možno příjemný výraz a řekl: „Půjdeme si dolů zahýřit.“
„Z toho tak budeme mít.“ Penny přešla k oknu a zahleděla se na modré vody Středozemního moře. Hotel ležel na západním mysu zátoky, která přilákala řecké kolonisty, aby se usadili v Marseille už v dobách, které se podle pozemských měřítek zdály velmi dávné. Penny se otočila a pokračovala: „Jestli chceš jít, tak jdi. Já nemám náladu. Ale neber na mě ohled.“
Rance něco zabručel. Stejně jen žvanil, a věděl to. Kdyby si skutečně myslel, že by armáda vzala takovou zničenou trosku, jako byl on, vrátil by se, i kdyby kvůli tomu měl Atlantik přeplavat. Ale jak situace vypadala ... Jak situace vypadala, potřeboval drink, a potřeboval cigaretu. Zdejší cigarety byly odporné; chutnaly jako směs ta14 čipmunk - deňka americká, druh veverky s výraznými podélnými pruhy. (Pozn. překl.) báku, konopí a koňského hnoje. Přesto si jednu zapálil, spíš ze vzdoru nežjakéhokoli jiného důvodu.

Pohlédl na hodinky. „Je půl jedenácté," řekl. „V poledne se máme setkat s tím Pierrem Turdem. Raději bychom se měli pohnout."
„Jednoho dne mu to řekneš do očí, a budeš toho litovat," předpo-vědělaPenny.'5
„Pořád říkám, že tak nějak to jeho jméno zní." Rance si rychle potáhl z cigarety a uhasil ji. Utišil svou potřebu nikotinu, a chuť té cigarety byla hnusná.
Když napsal, co chce, Auerbach přiměl recepčního, aby mu zavolal taxi. O pár minut později se objevilo: otlučený volkswagen. „Kam to bude?" zeptal se taxikář. Kouřil stejné cigaretyjako ty, které měl Rance, ale dokuřoval je až skoro k prstům.
„„Rád ... jel... do uprchlického tábora... na sever... od města." Auerbach mluvil pomalu a vyslovoval tak pečlivě, jak dovedl. Někdy mu místní lidé rozuměli, někdy ne.
Tentokrát řidič přikývl. „Oui, monsieur," řekl a otevřel dveře, aby si Penny a Rance mohli sednout na zadní sedadlo. Auerbach zafuněl, když se snažil vecpat do úzkého prostoru. Skončil koleno na koleno s Penny, což bylo příjemné, ale ne tak příjemné, aby si nepřál, aby tady bylo víc místa.
Silnice na sever míjela Starý přístav, zátoku v srdci města. Objížděla také místa největší zkázy, způsobené bombou. Rance hleděl fascinovaně na ruiny. Viděl spoustu obrázků zkázy, způsobené atomovými bombami, ale až dosud ji nikdy neviděl ve skutečnosti. Zdálo se, že zkáza se šířila paprskovitě z jednoho centrálního bodu, což, jak předpokládal, bylo přesně to, co se stalo. Stávalo se to i u normálních bomb, ale ne v takovém měřítku. Zajímalo by ho, kolik lidí zemřelo, když bomba vybuchla. Pak ho napadlo, jestli to vůbec někdo ví, alespoň přibližně.
Spousta lidí však zůstávala až příliš naživu. Ten stanový tábor na
15 Těžko přeložitelná slovní hříčka. Francouz se jmenuje Dutourd a Auerbach to komolí jako 'the turď, což je v americké angličtině velmi hrubý výraz pro pojmenování mužského údu, přibližně něco jako 'vocas'. (Pozn. překl.) sever od města byl obrovský. Penny nakrčila nos. „Smrdí to jako čerstvě naplněný septik," řekla.
„Je to div, že tady nemají nakažlivé nemoci," řekl Rance s autoritou bývalého důstojníka. „Zanedlouho je tu budou mít, jestli sakra rychle něco neudělají s jejich sanitárními opatřeními."
„Dix-huitfrancs, monsieur," řekl řidič, když zastavil. Osmnáct franků, to byly asi tři dolary - ve Státech by to za takovou cestu byla vysoká cena, ale ne zas urážlivě vysoká. Auerbach zalovil v kapse a vytáhl dvě lesklé desetifrankové mince. Skoro nic nevážily; byly raženy z hliníku, což mu připadalo jako peníze pro držgrešle. Ale zdálo se, že řidič je docela rád, zeje dostal. „Merci beaucoup," řekl Auerbachovi.
Pak musel Auerbach říct totéž jemu, protože musel pomoci Penny vytáhnout ho ze zadního sedadla VW. Rance normálně nenáviděl vstávání, protože to zatěžovalo jeho zmrzačenou nohu víc, než její líbilo. Ale ve srovnání se zkroucenou polohou na sedadle toho mizerného auta nebylo vstávání ani z poloviny tak zlé.
Přistoupila k nim malá žena, o pár let mladší než Penny. „Vy jste ti Američané?" zeptala se. Jakmile začala mluvit, ulpěl na ní Ran-ceho pohled: jestli neměla ložnicový hlas, tak nikdy žádný neslyšel.
Musel si připomenout, že musí odpovědět. „Ano, my jsme ti Američané," řekl svou pomalou pařížskou francouzštinou s texaským přízvukem. „A vy?"
„Já jsem Lucie," řekla mu. „Jsem Pierrova přítelkyně. Pojďte se mnou."
Vykročili za ní. I bez tekoucí vody bylo stanové městečko v lepším pořádku, než by Rance hádal podle zápachu při příjezdu. Stranou od městečka byly vybudované latríny. Jen příliš mnoho lidí, a jsou tady příliš dlouho, pomyslel si. Znal to; on a Penny také na nějaký čas uvízli v uprchlickém táboře, když skončila první válka s Ještěry. Kolem s povykem pobíhali chlapci v krátkých kalhotách. Rance málem zakopl a malého, ňafaj ícího psíka.
Stan, v němž žili Pierre a Lucie byl dost velký. Přesto měl Rance problémy protáhnout se dovnitř, ale dokázal to. Když se znovu napřímil, řekl: „Oh, dobrý den," poněkud hloupě, anglicky, protože ve stanu s Pierrem a Lucií byla ještě další žena. Byla mladší než obchodník se zázvorem, ale byla mezi nimi jakási rodinná podoba -i když ona vypadala mnohem lépe, než se starému Pierrovi Turdovi kdy snilo.
Překvapila ho, když odpověděla anglicky: „Dobrý den. Já jsem Monika Dutourdo va, PierrovaíoeMr-jeho sestra."
Vrátil se ke své vlastní špatné francouzštině: „Jak to, že mluvíte anglicky?"
„Jsem profesorka římské historie," řekla, a pak dodala se zábleskem hořkosti: „Profesorka už příliš dlouho bez místa. Anglicky a německy čtu mnohem lépe, než mluvím." Zúžila ústa do tenké linky. „Doufám, že už nikdy nebudu mluvit znovu německy."
„Každý jazyk může být užitečný," řekl Pierre Dutourd, nejdříve anglicky, a pak jazykem Rasy. Vlastní řečí pokračoval: „Není to pravda?"
Za posledních pár let strávili Penny a Rance spoustu času ve společnosti Ještěrů. Teď oba zároveň udělali rukou souhlasné gesto Rasy. Lucie se zasmála, přičemž Auerbachovi tu a tam naskočila husí kůže. Penny na něho kysele pohlédla; musela poznat, co s ním Fran-couzčin hlas dělá.
Lucie zvedla zelenou láhev. „Víno?" zeptala se.
„Merci," řekl Auerbach, a Penny přikývla. Rance by dal přednost whisky nebo pivu, ale toto byla Francie, tak co se dalo dělat?
Pierre Dutourd zvedl svou sklenici na pozdrav. „Toto je lepší setkání než to poslední," řekl.
„Amen!" zvolal Rance a napil se. Pracně hledal slova. „Žádní náckové s puškami, žádné potíže, žádný strach."
„Každopádně méně strachu," řekl zázvorový dealer. „Méně potíží. Ještěři - Ještěři v úřadech - nás stále nemilují. Tak, jak to dnes ve Francii vypadá, to způsobuje jisté těžkosti."
„Ale vyje obcházíte," řekla Penny, když jí to Auerbach přeložil. Začal to překládat zpátky do francouzštiny, ale Pierrova sestra to udělala rychlej i a lépe, než by to dokázal on.
„Ano, to děláme." Tentokrát Pierre promluvil jazykem Rasy. „Rozumíme všichni tomuto jazyku?" Ukázalo se, že ano, až

na Moniku, a nezdálo se, že by jí to zvlášť vadilo. „Dobře," řekl Pierre. „Nuže - vyrozuměl jsem, že máte určité množství té rostliny, které mi chcete prodat."
„Pravda," řeklaPenny.
„Gratuluji vám, že jste ji dostali do tohoto ne-impéria," řekl Dutourd. „Teď je to obtížnější. Naše úřady jsou až příliš přátelské k Rase. Někteří z mých bývalých dodavatelů mají potíže, což je škoda: je tady spousta mužů a žen, kteří touží po zázvoru."
„Doufám, že jeden z těch dodavatelů je Basil Roundbush," řekl
Rance.
„Popravdě řečeno, ano," řekl Pierre. „Vy ho znáte?" Počkal, až Rance přikývne, a pokračoval: „Myslím, že teď obnovuje svou síť."
„Doufám, že ne," řekl Auerbach, a přidal zdůrazňovací zakašlání.
„Ah?" Dutourd pozdvihl jedno obočí, cítíc skandál. „Když budete obchodovat s Penny a se mnou, bude to znamenat, že budete mít menší potřebu obchodovat s ním," řekl Rance. „Chci mu nabourat jeho obchod, jestli budu moci."
Nečekal, až se ho francouzský zázvorový dealer zeptá proč, a vysvětlil mu svou srážku s Roundbushem v Edmontonu a to, jak Angličan pronásledoval Davida Goldfarba.
Pierre Dutourd poslouchal, ale nezdálo se, že by to na něho učinilo velký dojem. Business je pro něho business, pro čubčího syna, pomyslel si Auerbach. Ale když zmínil Goldfarbovo jméno, zvedla hlavu Monika Dutourdová. Pustila se s bratrem do debaty v rychlé francouzštině, většinou příliš rychlé na to, aby je mohl Rance sledovat. Vyrozuměl jen, že jí Pierre vysvětluje, co mu říkal.
Pak se zdálo, že Monika úmyslně zpomalila, aby dala Auerbachovi šanci rozumět jejím následujícím slovům: „Myslím, že jestli je možné, aby ses obešel bez toho Angličana a jeho zázvoru, měl bys to udělat. Každý, kdo dokáže poslat Žida - a Žida, který nezná skoro ani slovo francouzsky - mezi nacisty, není člověk, který zasluhuje důvěru. Kdyby měl šanci zradit tebe, udělá to."
„Měl jsem dlouhá léta krytá záda, Moniko," řekl Pierre pobaveně. „Nepotřebuji, abys mi říkala, jak to mám dělat."
Sestra se na něho zamračila. Auerbach si byl jist, že tuhle hru prohrál. Ale pak řekla Lucie: „Může být, že Monika má pravdu. Ani já jsem Roundbushovi nikdy nedůvěřovala. Je příliš přátelský. Je příliš hezký. Příliš si o sobě myslí. Na takové muže se nedá spolehnout -a teď máme na vybranou."
Rance se pokoušel přeložit to Penny, ale vzdal to. Přikývl a řekl starému dobrému Pierrovi Turdovi: „Cest vrai. Teď máte na vybranou."
„Může být," řekl Dutourd. Auerbach opatrně potlačil úsměv. Poznal, když ryba ťukla do návnady.
Monika Dutourdová vzhlédla od rozepsaného dopisu. Napadlo ji, kolik nabídek už rozeslala na university po celé Francii. Také ji napadlo, kolik z těch universit v této chvíli ještě existuje, a kolik z nich zmizelo z tváře světa v jediném záblesku atomového ohně.
A také by ráda věděla, kolik z dopisů, které poslala na stále existující university, došlo tam, kam byly adresovány. Pošta v nově nezávislé Francii stále pracovala otřesně špatně. Nacisté by takovou neschopnost nikdy netolerovali. Samozřejmě, nacisté si přitom mohli spoustu dopisů přečíst. Monika doufala, že úředníci République Francaise takové věci nedělali.
Doufala také, že vedoucí kateder četli dopisy, které jim posílala. Pro tuto naději i měla však jen velmi malý důvod. Do stanového města u Marseille přišly pouze tři nebo čtyři odpovědi. Žádná z nich nejevila sebemenší zájem o získání služeb nové romanistky.
Protože nikdo neměl zájem o její akademickou specializaci, zůstávala se svým bratrem a s Lucií. Přála si, aby mohla odejít, ale oni byli jediní, kdo měl peníze - měli jich spoustu. Byli vůči ní velkorysí: pravděpodobně velkorysejší, než by byla ona, kdyby se role obrátily. Ale jitřilo ji být závislá na dvojici dealerů zázvoru.
Nebylo to poprvé, kdy si Monika přála, aby byla místo latiny a řečtiny vystudovala něco užitečného. Pak by se byla mohla postavit na vlastní nohy, získat vlastní práci. Ale jak situace vypadala, musela zůstat tady, pokud nechtěla strávit zbytek života jako prodavačka nebo holka pro všechno.
Pierre na ni pohlédl a řekl: „Ty si vážně myslíš, že bych měl toho Angličana poslat kvodě? On a já jsme spolu obchodovali velice dlouho, a kdo ví, jestli ti Američanéjsou spolehliví?"
„Ty se mě ptáš na svůj obchod?" řekla Monika s nemalým úžasem. „Nikdy předtím ses mě na obchodní věci neptal, jedině když měly co do činění s tím cochonem'6 z Gestapa."
„Taky jsem o něm věděl spoustu věcí, aniž bych se tě ptal," řekl její bratr. „Ale stal se obtížným, když spojil nás dva."
„Obtížným!" Monika se musela držet, aby nevybuchla. Dieter Kuhn možná Pierra pronásledoval, ale Moniku nejen pronásledoval, ale podrobil ji i výslechu v nejlepším nacistickém stylu, a pak ji donutil, aby s ním šla do postele. Pokud se týkalo jí, jediná dobrá věc na bombě z výbušného kovu. která explodovala v Marseille, byla ta, že změnila Dietera Kuhna v radioaktivní prach.
„Obtížným," opakoval Pierre klidně. Monika ho provrtala pohledem. Ignoroval to. Jeho myšlenky byly pevně vázány na něho samotného, na jeho vlastní záležitosti. „Neodpověděls mi, na co jsem se tě ptal, pokud jde o ty Američany."
„Ano, myslím, že bys měl pracovat s nimi," odpověděla Monika. „Jestli máš na vybranou mezi někým se svědomím a někým bez něho, nebudeš raději pracovat s někým, kdo ho má?"
„Budeš mít nejspíš pravdu," řekl PieiTe. „Protože já žádné svědomí nemám, jsem proti lidem se svědomím v poměrně značné výhodě."
„Ty jsi nemožný člověk!" zvolala Monika. „Co by řekli otec s matkou, kdyby věděli, co se z tebe stalo?"
„Co by řekli? Já si myslím, že by řekli: 'Gratulujeme, Pierre. Nikdy jsme neočekávali, že někdo z naší rodiny zbohatne, a tys to dokázal'." Pierre zvedl jedno obočí. „Nezdá se, že tobě by hrozilo vážné nebezpečí zbohatnutí. Když jsi učila, moc

jsi nevydělávala, a teď ani nemůžeš sehnat práci.“
' cochon (fr.) - prase, hrubá nadávka. (Pozn, překl.)
„Dělala jsem, co jsem chtěla dělat,“ řekla Monika. „Kdybych nebyla tvá sestra, pořád bych dělala, co jsem chtěla dělat.“
„Kdybys nebyla má sestra, byla bys mrtvá,“ řekl Pierre studeně. „Žila bys ve svém starém bytě, a ten byl mnohem blíž k epicentru než můj byt v Porte ď Aix. Až budeš mít příště chuť dávat mi ošklivá jména, nebo si brát do úst rodiče, měj to laskavě na paměti.“
Měl, což bylo k vzteku, bohužel pravdu. To však Moničin hněv nijak neutišilo - právě naopak. Ale přimělo jí to být opatrnější v tom, co říkala. „Dobře.“ I ona slyšela, jak neochotně a zdráhavě to znělo. „Ale strávila jsem spoustu času tím, že jsem se učila být profesorkou historie. Nikdy jsem se neučila obchodovat se zázvorem.“
„Na to není nic potřeba, jen zdravý rozum,“ řekl jíbratr. „Zdravý rozum a dobrý postřeh pro to, co je a co není pravda - a odvaha nenechat se od nikoho ošidit. Lidé - i Ještěři - musejí vědět, že nikdy nikomu nedovolíš, aby tě ošidil.“
Ty první dvě vlastnosti potřeboval i historik. Pokud šlo o tu třetí ... Moniku napadlo, kolik lidí Pierre a jeho nohsledi zabili. Byl ochoten udělat dost - vlastně víc než dost - aby s pomocí svých přátel mezi Ještěry zařídil předčasný skon Dietera Kuhna. Nevyšlo to; ten najatý zabiják Rasy, neschopný odlišit jednoho člověka od druhého, tenkrát omylem zastřelil obchodníka s rybami. Samozřejmě, toto úsilí bylo i v jeho vlastním zájmu. Monika si pomyslela, jestli vůbec někdy udělal něco, co by nebylo v jeho vlastním zájmu.
A nelíbil sejí ani způsob, jak se na ni teď díval. Zamyšleným tónem řekl: „Když se dám dohromady s těmi Američany, sestřičko, mohla bys mi být užitečná - koneckonců umíš anglicky. Když zjistím, že to s těmi Američany nejde, vrátím se zpátky k tomu Angličanovi - a tam bys mi mohla být taky užitečná.“
„Co když nebudu chtít být ... užitečná?“ Monika nikdy - nu, s výjimkou Dietera Kuhna - neslyšela slovo, jehož zvuk by sejí líbil méně.
Její bratr, jak už věděla, byl zatvrzelý a neústupný pragmatik. Pokrčil rameny a odpověděl: „Už se o tebe nějaký čas starám, Moniko. Nemyslíš, že je čas, aby sis na své živobytí vydělala, tím či oním způsobem?“
„Přesně o to se snažím.“ Zvedla dopis, který právě psala. „Ne-mělajsem zatím štěstí, to je to celé.“
„Řekl jsem: tím či oním způsobem.“ Pierre vzdychl. „Obdivujitě za to, že se pokoušíš pokračovat v tom, co jsi dělala, opravdu. Můžeš v tom dokonce pokračovat. Nemám proti tomu žádné námitky, a rád ti poblahopřeji, jestli seženeš místo. Ale jestli ne ...“ Jeho úsměv byl smutný a podivně okouzlující. „Jestli ne, můžeš pracovat pro mě.“
„Zrovna jsem si myslela, že bys nebyl tak krutý, abys mi řekl něco takového,“ odvětila Monika hořce. Luskla prsty. „Tuhle.“
„Nemusíš se rozhodnout hned,“ řekl Pierre. „Ale vzpomeň si, že jsem to byl já, kdo tahal za drátky, aby ses dostala z drápů té očistné komise. Doufal jsem, že budeš chtít projevit trochu vděčnosti.“
Monika pohrdavě pohodila hlavou. „Kdybys nebyl můj bratr, využil bys toho, abys mě dostal do postele.“ Náhle jí ta vyhlídka být holkou pro všechno nepřipadala tak zlá.
„Děkuji moc, ale ne. Ani pak bych neměl zájem - nikdy mě nepřitahovaly ženské, které se neustále hádají a odmlouvají,“ odvětil Pierre s uraženou důstojností. Monika si pomyslela, jak dobře zná sám sebe, protože Lucie byla všechno jiné, než poslušná loutka.
Ale ta myšlenka jí jen letmo proběhla hlavou. Chtěla mu zasadit odvetnou ránu, chtěla ho zranit. „To věřím. Ty chceš, aby otevřely ustájen tehdy, když mají něco spolknout - přesně jako ten zatracený esesák. Divím se, že sis neoblékl svou vlastní černou košili. Koneckonců, byli by ti dobře zaplatili, a co jiného ti jde?“
Pierre ji překvapil okamžitou a důraznou odpovědí: „Aby mi nikdo neříkal, co mám dělat, samozřejmě. Rozkazů jsem si užil až po krk v armádě. Od té doby jsem dělal všechno pro to, abych je už nikdy nemusel přijímat.“
„Tyje nerad dostáváš, může být,“ odsekla Monika. „Ale vydávat je, to ti nevadí, co? Ne, to ti vůbec nevadí.“
Její bratr rozhodil rukama v překvapivě filosofickém gestu. „Když někdo nedostává rozkazy, je to proto, že je může vydávat, n 'estce-pas? Dokážeš si představit nějakéjiné uspořádání?“
„Já jsem měla jiné uspořádání, dokud se můj život neobrátil vzhůru nohama proto, že jsem tvá sestra,“ řekla Monika. „Měla jsem své přednášky, a kromě nich jsem studovala, co jsem chtěla, co mě zajímalo. Nikdo mě k tomu nenutil. Nikdo ani neměl zájem mě k něčemu nutit. Lidé mě nechávali na pokoji. Chápeš, co to znamená? Máš nějakou představu, co to znamená?“
„Znamená to, žes byla šťastná,“ řekl Pierre. „Jestli získáš nové místo, budeš zase šťastná. Ale když nebudeš mít takové štěstí, tak co potom? Pak budeš muset pracovat, aby sis vydělala na živobytí, jako každý druhý.“
„Je rozdíl mezi tím, jestli si někdo vydělává na živobytí, nebo dělá kurvu,“ řekla Monika. „Ty to možná nechápeš, ale mě už Němci kurvu přinutili dělat. Ať jsem prokletá, jestli dovolím svému bratrovi, aby ze mě udělal totéž.“
Zahodila dopis - proč ne? stejně byl určitě k ničemu - a vyřítila se ze stanu. Prchala nejen ze stanu, ale z celého stanového města, jako by byly prokleté. Možná opravdu byly, jak to viděla ona. Kdyby znala kletbu dost silnou, aby vymazala toto mizerné místo z povrchu světa, bez váháníbyji použila. Takto však odtud mohla jen utéci.
Marseille byla plná rachotu buldozerů a pneumatických kladiv a dalších strojů, které nedovedla ani pojmenovat. Rozbité budovy se bouraly a na jejich místě vyrůstaly nové. Většina z těch nových budov byly obytné bloky. Monice se však nezdálo, že by se stanové město zmenšovalo. Dobře věděla, co to znamená: někdo si plnil kapsu.
Nechtěla se dívat na ty budovy. Pohled na ně jí připomínal, že v žádné z nich nežije, že by si nemohla dovolit v žádné z nich žít. Byly věci, které si mohla koupit - pokud jí Pierre nepřestane dávat peníze. Co bych dělala pak? uvažovala. Mohla bych snést jeho obchody? Dost o tom pochybovala. A přece...
Nějaký muž s dýmkou za ní zavolal oplzlou nabídku. Monika se k němu otočila, a hlasem, který mohl být slyšet po celém náměstí, mu navrhla, aby požádal o tutéž službu svou matku. Muž zrudl, a zrudl ještě víc, když se mu lidé začali smát. Zmateně se vytratil.

„Krásná práce, profesorko Dutourdová," řekl někdo za Monikou. Takový otrapajako on si to plně zasluhuje."
Rychle se otočila, a svět se s ní také zatočil. Před ní stál Sturtnbannfuhrer Dieter Kuhn. V civilních šatech vypadal jako Francouz, ale jeho přízvuk prozrazoval, kdo je. „V tom případě si vy zasluhujete, aby si vás vzal čert," odsekla Monika. „Doufala jsem, že si vás vzal. Modlilajstm se za to."
Věnoval jí úsměv, o kterém si nepochybně myslel, zeje okouzlující. „Žádné takové štěstí, obávám se. Dva dny předtím, než tady vybuchla bomba, mě poslali zpátky do Vaterlandu. Chtěli mě zařadit do pancéřové jednotky, ale Reich kapituloval, než k tomu mohlo dojít." Pokrčil rameny. „Cestlavie."
„Co děláte zase tady? " zeptala se Monika.
„Co? Jsem turista, přirozeně. Mám pas a víza, která to potvrzují," odvětil esesman s dalším z těch ne zcela okouzlujících úsměvů.
„A co tady chcete vidět?" Monika ukázala na trosky a rekonstrukční práce. „Tady toho k vidění moc nezbylo."
„To ne, ale Marseille je stále domovem mnoha kouzelných rostlin," řekl Kuhn uhlazeně, ale s jistým nádechem ironie.
Kriste pane, pomyslela si Monika. On je stále v tom obchodu se zázvorem. Reich je stále v obchodu se zázvorem. Bude hledat Pierra. A jestli začne pracovat s Pierrem, bude chtít taky mě.
Pokaždé, když David Goldfarb přecházel ulici, nespokojil se s tím, aby se prostě rozhlédl na obě strany. Vždycky prováděl pečlivé výpočty. Jestliže nějaký vůz náhle zrychlí, mohl by ho dostat? Nebo by stačil doběhnout na chodník a dostat se do relativního bezpečí? Dokud se ho nepokusili přejet, nikdy si tak nelámal hlavu s bezpečností silničního provozu.
Samozřejmě, ten chlap, který se ho pokusil přejet, nebyl první řidič v Edmontonu, který ho málem zabil - jen první, který to měl v úmyslu. David byl celý život zvyklý podívat se nejdříve doleva, než vstoupil do jízdní dráhy. Ale Kanaďané, stejně jako jejich američtí bratránci, jezdili po pravé straně. Dívat se nejdříve vlevo byl za těchto okolností zaručený recept na sebevraždu. To se Goldfarb už naučil, ale ještě stále se mu někdy stávalo, že to bezmyšlenkovitě udělal naopak.
Toho rána se však dostal do Saskatchewan River Widget Works neškrábnut ani rádoby vrahy, ani řidiči, kteří si ho všimli příliš pozdě. „Nazdar," řekl Hai Walsh. Jako obvykle zde byl šéf první. Ukázal na samovar ruského stylu, který nedávno instaloval. „Udělejte si čaj, promažte si mozek, a dáme se do toho."
Goldfarb si jako obvykle postěžoval na samovar: „Proč jste tu nemohl nechat normální poctivý kotlík? Tahle zatracená věc je pohanský nápad."
„Vy jste ten pravý na to, abyste mluvil o pohanech, kamaráde," odsekl Walsh. Tu a tam si vystřelil z Goldfarbova judaismu. Kdyby tady byla podobná situace jako v Anglii, Goldfarba by to znervózňovalo. Ale Hal Walsh tím, na rozdíl od Sira Oswalda Mosleyho a jeho choromyslných přátel, nemínil nic zlého. Dobíral si Jacka De-vereauxe kvůli tomu, že byl francouzský Kanaďan, a dělal si legraci i ze svých anglosaských a keltských předků. Goldfarb dospěl k názoru, že se to dá přežít.
Připravil si šálek čaje. „Ještě že jste k tomu opatřil mléko," řekl. „Jinak bych si myslel, že chcete, abychom to pili v ruském stylu, jen s cukrem. Moji rodiče to tak dělali. Alejá ne."
„Jste asimilovaný," řekl Walsh. Goldfarb se musel zatvářit dost tupě, protože jeho šéf mu to vysvětlil: „Anglie byla vaší mateřskou zemí, takžejste si zvykl dělat věci tak, jakje dělají Angličané."
„To je fakt," řekl Goldfarb, a vysvětlil, v jakém nebezpečí byl pokaždé, když se pokusil přej ít ulici.
Walsh se rozesmál, pak se však náhle přestal smát. „Můj bratr byl před pár lety v Londýně, a vzpomínám si, jak si taky stěžoval, že se neustále díval na nesprávnou stranu. Nepomyslel jsem, že vy tady jste s ním na stejné lodi."
„Co je to za loď?" zeptal se Jack Devereaux. Šel rovnou k samovaru a natočil si šálek čaje. Nelámal si hlavu s tím, že ta lesklá hračka byla ne-britská; on sám nebyl Brit, ne podle krve, ačkoli anglicky mluvil plynněji než francouzsky.
„Davide, ty ses nalodil na Titanic?"
„Ovšem, a ty jsi hloupý, jestli si myslíš, že by mi vadilo plavit se potom dál na tom ledovci, jen abych se sem dostal."
Devereaux na něho potutelně pohlédl. „Co to máš v tom šálku s čajem?" zeptal se, a pak, než David stačil odpovědět, dodal: „Dejte mi taky."
„Nepotřebujeme kořalku, abychom pozvedli svého ducha," řekl Walsh, „nebo bychom aspoň neměli." Nevadilo mu, když si lidé dali pivo k obědu - sám si ho dával - ale na cokoli víc než jen to se mračil. Sám šel také příkladem. Protože sám dřel jako otrok, lidé, kteří pro něho pracovali, si sotva mohli stěžovat, že toho od nich očekává mnoho. Odložil svůj šálek a řekl: „Tak co máme dnes na programu?"
„Já se stále pokouším vychytat mouchy na té skelkwankové čtečce," odpověděl Devereaux. „Jestli to dokážu, budeme mít rychlejší a levnější přístroj než ten, který používali Ještěři. Jestli ne ..." Pokrčil rameny. „Každou sázku nemůžete vyhrát."
„To je pravda, jakkoli bych si přál, abyste to dokázal," řekl Walsh. „Co vy, Davide?"
„Já mám pár nápadů, jak zdokonalit ten identifikátor telefonních čísel," řekl Goldfarb, „ale jsou to zatím jen nápady, jestli víte, co tím myslím. Když budu mít možnost, udělám pár schémat a pohraju si s hardwarem, ale je jisté, že strávím spoustu času tím, že budu podávat pomocnou ruku tady Jackovi. Myslím, že už je dost blízko toho, kam se chce dostat."
„Oproti tomu, kam bys chtěl ty, abych se dostal," řekl Devereaux, a zašklebil se.
„V zimě je tam lepší klima než tady, ale v létě pravděpodobně ne," řekl Goldfarb.
„To by bylo legrační, jen pokud by to byla legrace," řekl Walsh. „Není to náhodou, že našemu fotbalovému týmu říkáme Eskymáci."
Goldfarb tomu, co Kanaďané hráli, neříkal vůbec fotbal. Pro něho to byla jedna z nejpodivnějších her, jakou si dokázal představit. Samozřejmě, ani Kanaďané nenazývali hru, na kterou byl zvyklý on, fotbalem. Pro ně to byla kopaná, a

dívali se na ni svrchu. Bylo mu to jedno. Větší část světa souhlasila s ním než s nimi.
Walsh si připravil další šálek čaje, a pak řekl: „Tak se do toho dáme.“
Byly chvíle, kdy si David připomínal, že je jenom technik, který se vypracoval, a ne řádně vyškolený inženýr. Ráno jevilo všechny známky toho, že to bude jedna z takových chvil. Nedostal se příliš daleko se schématy telefonního zařízení, na kterém pracoval. Vztekle mumlaje se vrátil k hardwaru a začal si s ním hrát. Metoda uřízni-a-zkus-to ho často přivedla dál a rychleji než pracné studie. Věděl, že to může platit i pro skutečné inženýry, ale zdálo se mu, že pro něho to platí v mnohem větší míře.
Vůbec mu proto nevadilo, když Jack Devereaux vzhlédl a řekl: „Davide, co ta ruka, kterou jsi mi slíbil?“ Goldfarb mu zatleskal. Devereaux zakvílel. „Myslím, že jsem si o to říkal. Ale nevadí mi, že jsem to musel dostat.“
„Ovšemže vadí,“ řekl Goldfarb, ale vstal a přispěchal, aby se podíval, co může pro druhého inženýra udělat.
Motorky, které otáčelyještěřími stříbřitými disky, reagujícími na skelkwankové světlo - technologie, kterou lidstvo v širokém měřítku napodobovalo - se všechny otáčely stejnou rychlostí. Pokud kdokoli z lidí věděl, otáčely se stejnou rychlostí tak dlouho, jak dlouho je Rasa používala. Fungovalo to. Bylo to dost rychle. Proč to měnit? To byl postoj Ještěrů.
Lidé ovšem nebyli tak trpěliví. Pokud by dokázali disky přimět, aby se otáčely rychleji, mohli by z nich také rychleji dostávat informace. To bylo zjevné. Získat však motorek alespoň přibližně tak kompaktní a spolehlivý, jako používali Ještěři, to byla jiná otázka. Od příchodu Rasy na Zemi se požadavky na kvalitu zvýšily. Lidé se ještě nedostali na takovou úroveň dokonalosti jako Ještěři, ale závady, které by o generaci dříve byly považovány za samozřejmé, by ly ny ní nepřij atelné.
„Běží dobře,“ řekl Devereaux, „ale je zatraceně moc hlučný.“ Podíval se zlostně na motorek, který skutečně bzučel jako rozzuřený včelí úl.
„Hmm.“ Goldfarb také pohlédl na motorek. „Možná bys to prostě mohl nechat, jak to je, a odhlučnit skříňku.“ Věděl, že je to technické řešení, ne inženýrské, ale nadhodil je, aby viděl, co s ním Devereaux udělá.
A Devereaux zazářil. „Pravda z dětských úst,“ řekl uctivě. „Tak do toho. Uvidíme, co to udělá.“
„Co budeme potřebovat na tu schránku?“ zeptal se David, a odpověděl si sám, když změřil motorek. „Ustřihnu kousek kovu. Taky bychom kolem měli mít nějakou izolaci. Pak uvidíme, jestli to bude praktické.“
Na takový postup byl zvyklý od RAF. Přesně ustřihnout kus kovu pro něho byla stejná rutina jako ořezat si tužku. Ale když nasazoval skříňku na motorek, sklouzla mu ruka." Sykl bolestí. „Cos dělal?“ zeptal se Devereaux.
„Pokusil jsem se uříznout si svůj zatracený prst,“ řekl Goldfarb. Zvedl krvácející prst. „Zasviním koberec,“ dodal, a sáhl po kapesníku.
Přispěchal Hal Walsh. „Ukažte, podívám se na to, Davide,“ řekl velitelským tónem. Goldfarb si nechtěl sundat kapesník, ale prosakující krev mluvila sama za sebe. Walsh mlaskl. „Budete to potřebovat zašít. Ve vedlejší budově otevřeli novou lékařskou ordinaci, a to je právě teď zatraceně dobře. Pojďte se mnou.“
David neprotestoval. Nemohl si vzpomenout, kdy byl naposled tak neobratný. Nechtěl se dívat na svou ruku. Kdykoli to udělal, dělalo se mu nanic. Krev měla zůstat uvnitř, a ne prosakovat všude kolem.
JANE ARCHIEALDOVÁ, M.D. hlásal nápis na dveřích. „Doktorka?“ řekl Goldfarb.
„Slyšel jsem, že studovala u Ještěrů,“ odpověděl Walsh. „Měla by být schopná vám to zašít, nemyslíte?“
„Co se stalo?“ zeptala se sestra, když Walsh zavedl Davida dovnitř. „Aha. Pojďte se mnou do ordinace, pane. Doktorka vám to dá hned do pořádku.“
„Díky,“ řekl David neurčitě. Posadil se na židli, sotva si uvědomujíc, co dělá. Tiše pro sebe klel v jidiš, když do místnosti spěšně vstoupila doktorka. Rozpačitě zmlkl, protože neočekával, že lékařka bude tak atraktivní. Pomaleji, než by měl, si uvědomil, že ta vysoká, plavovlasá, očividně anglosaská žena pravděpodobně nemohla rozumět jeho pichlavým poznámkám. Ale její smích mu řekl, že jím rozuměla, což ho uvedlo do ještě větších rozpaků. Vzápětí však přešla k věci. „Tak se na to podíváme,“ řekla s přízvukem britské nižší třídy, nebo možná australským. David si sundal svůj provizorní obvaz. Doktorka Archibaldová si prohlédla ránu a rázně přikývla. „Ano, to bude chtít pár stehů. Podržte si okraje u sebe, dokud vám nepíchnu trochu novokainu, abyste tolik necítil tu dalšíjehlu.“
„Dobře,“ řekl. Když mu dala injekci, zeptal se: „Vy skutečně rozumíte jidiš? Jak je to možné?“
„Jen trochu, pane - ?“ řekla doktorka Archibaldová, navlékajíc catgut, nebo co se to dnes používalo, do jehly.
„Goldfarb.“ David odvrátil pohled. Nechtěl vidět, co se bude dít dál. „David Goldfarb.“
Vytřeštila na něho své modré oči. „Snad ne ten David Goldfarb, který je příbuzný s Mojšem a Reuvenem Russiovými?“ Byla tak užaslá, že skoro - ale jen skoro - zapomněla začít šít.
A on byl tak užaslý, že si skoro - ale jen skoro - zapomněl všimnout, že to píchá navzdory novokainu. „Moji bratranci,“ řekl automaticky. „Odkud je znáte?“
„Byla jsem s Reuvenem na Russieho lékařské koleji,“ odpověděla. „Držte, prosím. Potřebuji udělat ještě dva stehy.“ To bylo řečeno tónem lékařky. Pak pokračovala osobněji: „Mohla jsem se za Reuvena provdat, ale on chtěl zůstat v Palestině, ajá už nemám žaludek žít pod vládou Rasy, po tom všem, co udělali Austrálii.“ Znovu změnila tón., ‚Tak. Hotovo. Teď vám to obvážu.“
Když mu obvazovala prst, Goldfarb řekl: „S vámi jsem se v Jeruzalémě nesetkal. Byl bych si vás pamatoval.“ To bylo pravděpodobně víc, než měl říct. Uvědomil si to příliš pozdě. Nu, Naomi o tom nemusela vědět.
Ani doktorka Archibaldová se nezlobila. Pravděpodobně takové věci slýchala už od čtrnácti. „To je dobře, že jsem se s vámi teď setkala,“ řekla. „Slyšela jsem o vašich potížích ve Francii a s tím, abyste se dostal z Anglie. To, že jste tady v Edmontonu, mi nějak vypadlo z mysli. Budete sem muset přijít asi za deset dní, abychom vytáhli stehy. Domluvte si termín s Myrtle.“ Vystrčila hlavu ze dveří a zavolala na sestru: „Tomuhle nevystavujte účet, Myrtle. Starý rodinný přítel.“

Když se David vracel do Widget Works, Hal Walsh řekl: „Viděl jsem tu doktorku. Starý rodinný přítel? Vy šťastlivce.“ David se jen usmál, snažíc se přitom vypadat jako lamač dívčích srdcí, kterým nikdy ani zdaleka nebyl.
Felless neměla dovolenou už příliš dlouho. Neudělala mnoho práce po svém útěku z Marseille do toho nového města na Arabském poloostrově, ale žít jako uprchlík se velice lišilo od života na dovolené. Tady v Austrálii si Rasa také zabrala zemi pro sebe, dokonce ještě důrazněji než v Arábii. A na rozdíl od Arábie zde nebyli žádní fanatičtí Velcí Ošklivci ochotní, dokonce dychtiví zemřít za svou pověru.
Krajina v centrální části kontinentu Felless podivně připomínala Domov. Skály, písek a půda byly téměř identické. Rostliny byly podobné, pokud se týkalo typu, i když se v detailech lišily. Mnozí zdejší tvorové připomínali příslušníkům Rasy tvory z Domova, ačkoli znepokojivý počet jich byl jedovatý.
Jen kožešinová zvířata, která dominovala pozemnímu životu na Tosevu 3, ve skutečnosti připomínala Felless, že zůstává na cizím světě. 1 když tato byla odlišná od velkých zvířat na zbytku planety; podle všech známek byla Austrálie dlouho ekologicky izolovaná. Dvounohá skákající zvířata, která zde zaplňovala místo velkých býložravců, byla tak zvrácená a nesmyslná, že Felless otevřela ústa v užaslém smíchu, když je poprvé uviděla. Ale tito tvorové byli velice dobře adaptovaní na své prostředí.
Viděla z toho prostředí méně, než by možná viděla jinak. Obchodní administrátor Keffesh byl velkorysejší, než doufala, když zařídila propuštění uvězněného Velkého Ošklivce Moniky Dutourdo-vé. Přivezla si do Austrálie spoustu zázvoru, a teď si ho užívala.
To však vyžadovalo opatrnost. Felless strávila vždycky jeden den v zázvorových orgiích a další v hotelovém pokoji, vyčkávajíc, až vyprchají feromony, aby pak mohla vyjít na veřejnost, aniž by vyprovokovala všechny muže v blízkosti, kteří by ji ucítili, k pářícímu šílenství. Nechat si přinášet jídla na pokoj, aby nemusela chodit do jídelny, vyžadovalo zvláštní příplatek. Felless podepsala účet bez nejmenšího váhání.
Všechny osoby, které jí přinášely jídlo, byly ženy. Jakmile si to uvědomila, připadlo jí to zajímavé. Přizpůsobili se muži a ženy, kteří vedli hotel, nevyhnutelné přítomnosti zázvoru na Tosevu 3? Nemohla si to nijak ověřit. Neodvážila se na to zeptat. Ale ten předpoklad jistě vypadal rozumně.
Během dnů, kdy se potulovala venku, si všimla, že zázvor skutečně projevuje v těchto nových městech svou přítomnost. Nedokázala cítit feromony, které uvolňovala ve svém pářícím období. Ty byly určeny pro muže. Ale viděla několik pářících se dvojic na chodnících, a viděla víc než jen několik mužů, ženoucích se někam v neobvykle vzpřímené poloze a se vztyčenými šupinami na svém čelním hřebínku. To znamenalo, že cítili ženské feromony a hledali příležitost k páření.
Jak hloupě vypadají, pomyslela si. Doma nikdy neviděla muže zajímající se o páření, pokud nebyla sama v pářícím období. Pak by je shledala přitažlivými, ne absurdními. Takto se na ně dívala s chladným odstupem, který Doma nepoznala.
Zajímalo by mě, jestli toto je postoj, který mají ke svým mužům tosevanské ženy. To jí připadalo jako zajímavý nápad. Možná by to stálo za další výzkum, až se vrátí do Francie. Mohla bych se dokonce zeptat té Moniky Dutourdové, pomyslela si. Dluží mi laskavost, a vím, že měla přinejmenším jeden sexuální vztah.
Tato myšlenka ji nenapadla v den, kdy si vzala zázvor, nýbrž v den zázvorového půstu, kdy pociťovala chmurné následky zázvorového opojení. Napadlo ji, co to znamená. Předpokládalo se, že zázvor činí ženu chytřejší. Ale možná jen způsoboval, že si to žena jen myslela.
Takové myšlenky se však vytratily, když jí zatelefonoval vyslanec Veffani. Bez úvodu řekl: „Starší výzkumnice, důrazně vám doporučuj i, abyste se okamžitě vrátila do Francie.“
„Proč, nadřízený pane?“ zeptala se Felless, snažíc se zamaskovat
úlek.
„Proč? Já vám řeknu proč,“ řekl Veffani ponuře. „Protože je vážné nebezpečí války mezi Rasou a ne-impériem známým jako Spojené státy.“
„Při Císaři!“ Felless byla tak překvapená, že si sotva vzpomněla, že má při zmínce o panovníkovi sklopit oční výčnělky. „To se všechna ta tosevanská ne-impéria zbláznila najednou?“
„Může být,“ odpověděl Veffani. „Existuje hrozba, že - pokud budeme bojovat se Spojenými státy - se ne-impérium zvané Sovětský svaz připojí k těm druhým Velkým Ošklivcům.“
„To by mohlo vést k lepšímu,“ řekla Felless. .Jakmile obě ta ne-impéria rozdrtíme, Tosev 3 bude bez diskuse náš.“
„Pravda,“ řekl vyslanec Rasy ve Francii. „Každopádně pravda do jisté míry. Otázkou zůstává, jaké ztráty nám Velcí Ošklivci mohou způsobit, než je rozdrtíme? Předpoklad je, že každé z těchto ne-impérií by nám samo o sobě mohlo způsobit přinejmenším stejně těžké ztráty jako Němci. Jestli proti nám budou bojovat společně, mohou nám uškodit ještě mnohem víc, protože nebudeme schopní zkoncentrovat veškerou svou vojenskou sílu ani proti jednomu z nich.“
„Ooh,“ protáhla Felless. Jakkoli si přála, aby tomu tak nebylo, toto dávalo dobrý, logický smysl. Ale napadla ji další otázka: „A proč bych měla zkrátit svou dovolenou a vrátit se do Francie? Nebudu tam přinejmenším ve stejném nebezpečí jako tady?“
Veffani udělal odmítavé gesto. „To si nemyslím, starší výzkumnice. Austrálie je součást území, kterému vládne Rasa, a tudíž je legitimním cílem jak pro USA, tak pro SSSR, stejně jako jím byla pro Reich. Ale Francie je nezávislé tosevanské ne-impérium. Podle pravidel války na Tosevu 3 pro ně není zákonným cílem, dokud jim samo nevyhlásí válku. A francouzská vláda nejeví žádnou ochotu to udělat.“
„To jsou tak nevděční, po tom, co jsme pro ně znovu získali nezávislost, o kterou je připravili Němci?“ zeptala se Felless rozhořčeně.
„Jsou to ty nejcyničtější bytosti, které jsem kdy poznal,“ odvětil Veffani. „Vědí, že jsme je neosvobodili od Němců pro jejich prospěch, nýbrž pro náš vlastní. A naše úsilí použít Velké Ošklivce jako vojáky proti jiným Velkým Ošklivcům

nebylo zdaleka tak úspěšné, jak bychom si byli přáli. Nechme je, ať jsou nezávislí. Nechme je být neutrální. Ponechejme jejich ne-impérium bezpečným přístavem. Tím během války s Němci nebylo.“
„Ano, to je pravda,“ řekla Felless. Pak dodala: „Řekněte mi, nadřízený pane, jaká je příčina té nejnovější krize s ne-impériem Spojených států? Myslelajsem, že s výjimkou takových výstředností, jako je sčítání čumáků, bylo relativně civilizované.“
„Znám odpověď na vaši otázku, starší výzkumnice, ale bezpečnost mi nedovoluje, abych vám ji řekl,“ odvětil Veffani. „Vyjednávání s USA ještě stále probíhá; existuje určitá naděje, že se té válce možná podaří předejít. To by bylo mnohem obtížnější, kdyby se příčiny té krize dostaly do všeobecné známosti. Ani my nejsme imunní proti tomu, abychom tak byli přinuceni k akcím, ke kterým bychom jinak nepřistoupili.“
„Ale nevykřičí ti Velcí Ošklivci z USA ty důvody do celého světa?“ zeptala se Felless. „Toto ne-impérium je přece notoricky známé tím, že řekne nahlas všechno, co by mělo zůstat tajemstvím.“
„Ne vždycky,“ řekl Veffani. „Američtí Velcí Ošklivci velice dobře utajili vypuštění své kosmické lodi do pásu malých planetek v tomto solárním systému. A mají mnohem větší důvod uchovat v tajnosti tohle - věřte mi, skutečně mají.“ Použil zdůrazňovací zakašlání. „Tohle nevykřičí, ledaže by chtěli v příštím okamžiku válku snámi.“
„Já, nejsem si jistá, že to chápu, nadřízený pane,“ řekla Felless -což byla zjevná bagatelizace, protože ji mrzelo, zejí Veffani nesvěřil tajemství, které znal, „ale poslechnu a vrátím se do Francie, jak nejdřív to půjde.“
„To od vás bude moudré,“ řekl jí Veffani. „Teď teprve vy z kolonizační flotily začínáte mít nějakou představu o radostech, kterým jsme my z dobyvatelské flotily čelili od chvíle, kdy jsme přišli na Tosev 3. Ale pro vás už to tak překvapuj ící není, že?“
Ukončil spojení dřív, než mu Felless stačila říci, jak naprosto se mýlí. Všechno na Tosevu 3 bylo strašným překvapením pro muže a ženy z kolonizační flotily. Felless si vzpomněla na své probuzení ze studeného spánku na oběžné dráze kolem toho, o čem si myslela, že to bude nový svět Impéria, aby ji informovali, že nic, o čem byla přesvědčená při odletu z Domova, není pravda.
Vrátím se do Marseille, uvažovala. Vrátím se do Marseille - až si tady ještě trochu užiju. Stále ještě měla ve svém zavazadle víc zázvoru, než mohla spotřebovat. Ne, to vlastně nebyla pravda. Spotřebovat se dal.
Za normálních okolností osciloval požívač zázvoru od rozjaření k depresi a zpět. Felless však nechtěla s další dávkou čekat, až odezní ta první. Zůstávala v zázvorovém opojení neustále.
Když žena, které zatelefonovala, aby si zařídila předčasný návrat do Francie, poukázala na určité obtíže, plynoucí z jejího změněného programu, začala na ni chrlit urážky. Druhá žena řekla: „Není žádný důvod štěkat na mě.“
„Ale - “ začala Felless. Zdálo sejí, že má všechny letové řády Rasy v malíčku. Ale když se pokusila získat přístup k té informaci myslící částí svého mozku, zjistila, že to nedokáže.
Ano, zázvor způsobuje, že si myslíme, že jsme chytří, připomněla si. Ale nečiní nás chytřejšími. Také ji činil mnohem zranitelnější frustrací, nežby bylajinak.
„Tady.“ Ženají nabídla další spoj. „Šlo by to?“ Felless to uvážila. „Ano, řekla nakonec, a druhá žena s viditelnou úlevou zmizela z obrazovky. Felless si vzala další dávku. Nebyla si jistá, jestli do odletu přestane produkovat feromony. Ale s takovým množstvím zázvoru, proudícím jí v žilách, jí to bylo naprosto jedno.
Příští den však začala mít obavy. Nejenže deprese, v níž se ocitla, byla nejhorší, jako kdy zažila, ale také nepřestala vylučovat feromony. Pářila se v hotelové chodbě, v autě, které ji vezlo na letiště, a v letištním terminálu, kde čekala na nástup do letadla.
„Dobrá dovolená,“ řekl ten poslední muž se zdůrazňovacím zakašláním.
A Felless odpověděla: „Pravda.“ Rozkoš z páření byla odlišná od rozkoše ze zázvoru, ale stačila k tomu, aby ji částečně vyvedla ze stínů, v nichž se ocitla od chvíle, kdy vytáhla jazyk ze skleničky se zázvorem.
Napadlo ji, jestli položí další vejce. Kdyžano, takáno, pomyslela si, a pak: Ale jestli ano, tak by o tom Veffani neměl vědět. Vyslanec by nebyl potěšen. Mohl by se dokonce rozzlobit natolik, že by ji poslal zpátky do Reichu.
Naštěstí se dokázala dostat na palubu letadla, aniž by vyvolala další rozruch. To by mohlo být nebezpečné, zvlášť když v posádce letounu byli muži. Ale její spolucestující ji nevěnovali žádnou zvláštní pozornost. Usadila se k dlouhému, nudnému letu do Káhiry, kde přestoupí na další letadlo, kteréji dopraví do Marseille.
Není to tak zlé, pomyslela si. Přála si, aby její dovolená byla delší. Ale i tak si užila. Možná byla opravdu připravená vrátit se do práce.
Liu Han a Liu Mei seděly bok po boku v děsivě přeplněném vagónu druhé třídy, zatímco vlak, jehož byl součástí, rachotil na sever. Děti povykovaly a plakaly. Kuřata kdákala. Kachny kvákaly. Psi -spíš určení do hrnce než mazlíčci - štěkali. Několik selat vydávalo zvuky ještě děsivější než lidské děti. Zápach zde byl stejně strašný jako hluk.
„Nemůžeme sem pustit nějaký čerstvý vzduch?“ zeptala se Liu Mei matky.
„Nevím,“ odpověděla Liu Han. „Zkusím to.“ Seděla u okna. Musela vynaložit veškerou sílu, aby je alespoň trochu pootevřela. Když to udělala, nebyla si jistá, zdali udělala dobře. Vlak táhla parní lokomotiva vytápěná uhlím, a její saze a zápach začaly okamžitě pronikat do vozu.
Liu Mei padla saze do oka a začala si ho zuřivě protírat. Jakmile se jí podařilo sazi odstranit, řekla: „Možná bys to měla zase zavřít.“
„Zkusím to,“ opakovala Liu Han. Tentokrát neměla štěstí. Co šlo dolů, odmítalo se vrátit nahoru. Liu Han vzdychla. „Věděly jsme, že tahle cesta nebude žádná legrace, už když jsme se na ni vypravily.“
„Taky jsme měly pravdu.“ Liu Mei se rozkašlala. Několik mužů kouřilo cigarety a dýmky, takže nevěnovali velkou pozornost dráždivě atmosféře, kterou dýchají. Jejich kouř činil vzduch ještě hustším pro všechny ostatní.
Jednomu z kojenců ve voze - nebo možná některému ze psů - se přihodila nemilá příhoda. Liu Han vzdychla. „Netěšilo by mě jít do Pekingu pěšky, ale ani tohle mě netěší. Ty se aspoň vracíš domů.“

Liu Mei se naklonila k Liu Han, aby jí mohla říct do ucha: „Vracíme se, abychom znovu začaly revoluční boj. Ten boj je náš domov.“
„Ano, tak to je.“ Liu Han pohlédla na dceru. Liu Mei dokázala myslet na boj, jako na domov. Byla mladá. Liu Han se blížila k padesátce. Uvězněná v tomto horkém, páchnoucím, přecpaném voze cítila každý z těch roků. Byly chvíle, kdy si přála, aby se mohla někde tiše usadit a zapomenout na revoluci. Obvykle se z toho dostala, jakmile měla možnost trochu si odpočinout, ale podobné chvíle přicházely v poslední době stále častěj i.
Dialektika říkala, že proletářská revoluce zvítězí. Po mnoho let to Liu Han a její soudruhy udržovalo v boji za svržení imperialistických malých šupinatých ďáblů navzdory všem porážkám, které utrpěli. Udržovalo to v nich i důvěru ve vítězství. Nyní však dialektika vedla Liu Han k úvahám v jiném směru. Jestli revoluce nevyhnutelně zvítězí, nezvítězí stejně nevyhnutelně i bez ní?
Nic takového Liu Mei neřekla. Vědela, že by tím dceru vyděsila. A také předpokládala, že jakmile se vrátí do Pekingu, žár revolučního zápalu se znovu zažehne i v jejím nitru. Vždycky tomu tak bylo. Ale přesto stále existovaly chvíle, kdy se cítila velmi, velmi unavená.
Stárnu, pomyslela si. Její pleť byla ještě pevná a svěží, a ve vlasech měla sotva pár nitek stříbra, ale na Číňanech nebyl jejich věk tolik znát jako na kulatookých západních ďáblech. To viděla při své návštěvě ve Spojených státech. Ale ať na ní její věk byl vidět nebo ne, cítila ho. Tenhle mizerný vagón přinutil každého, aby se cítil na svůj věk, a ještě o dvacet let navíc.
Vlak zastavil se skřípěním brzd v malém městečku. Několik lidí vystoupilo. Mnohem víc se jich vecpalo dovnitř. Nikdo nechtěl uvolnit místo nikomu dalšímu. Muži a ženy se strkali, povykovali a kleli. Liu Han se najezdila dost vlakem, aby věděla, že takové věci se stá- j vají vždycky.
Vagóny se pomocí loktů prodírali podomní obchodníci, prodávající rýži, zeleninu, ovocné šťávy a čaj. Nedělali velké obchody; většina cestujících měla dost rozumu, aby si na cestu vzala své vlastní zásoby. Liu Han a Liu Mei patřily mezi ně. Jen pár naivku, kteří jeli poprvé vlakem, si od obchodníků něco koupilo.
Když se vlak měl znovu rozjet, objevil se průvodčí, který začal křičet na obchodníky, ať vypadnou ven, nebo ať si koupí jízdenku. Vysmáli se mu; věděli na vteřinu přesně, kdy se vlak skutečně rozjede, a také věděli, že se je průvodčí vždycky snažili vyhnat dřív. Poslední z nich vyskočil, až když se vlak začal doopravdy rozjíždět. Vyplázl na průvodčího pohrdávej azyk.
„To ho bude stát extra úplatek, až tudy tahle vlaková četa pojede příště,“ předpovídala Liu Han.
„Máš asi pravdu,“ odvětila její dcera. „I tak uplatnil svou svobodu. Svým malým způsobem je revolucionář.“
Spíš to byl špatně naložený hlupák, ale Liu Han se s Liu Mei nepřela. Místo toho se začala znovu potýkat s oknem. Ale neměla štěstí; okno bylo zaseknuté, a zdálo se, že zaseknuté zůstane. Kouř, který vnikal do vagónu, byl hustý a černý, protože vlak nejel dost rychle na to, aby se rozptýlil. Liu Han kašlala a klela. Lidé kolem ní také kašlali a kleli.
Trochu se to zlepšilo, když vlak nabral rychlost, ale ne o mnoho.
A pak, o necelou půlhodinu později, vlak znovu zpomalil a zastavil, ne ve stanici, nýbrž ve volné krajině. „Co je zas?“ zeptala se rozhořčeně něj aká žena za Liu Han.
„Máme poruchu?“ Tři nebo čtyři lidé položili tuto otázku současně.
„Samozřejmě, že máme poruchu,“ zamumlala Liu Han k Liu
Mei. „Malí šupinatí ďáblové se nestarají o to, jestli vlaky dobře fungují, nebo jestli fungují vůbec, tak proč by se měli namáhat je udržovat?“
Ale toto, pro jednou, nebylo něco, z čeho by mohla obviňovat malé ďábly. Do vagónu strčil hlavu průvodčí a vykřikl: „Nemůžeme jet dál, protože bandité vyhodili trať před námi. Chvíli se tady zdržíme. Možná se budeme muset vrátit a najít nějakou okliku kolem toho poškozeného místa.“
Lidé začali křičet na něho i na sebe navzájem. Mohl jen opakovat, co už řekl. Většina nešťastných pasažérů začala proklínat bandity, ať patřili ke kterékoli straně. Lidé by proklínali cokoli, co zapříčinilo zpoždění.
Liu Mei se zeptala: „Myslíš, že tu sabotáž provedla Lidová osvobozenecká armáda?“
„Může být,“ řekla Liu Han. „Nikdo nevěděl, že budeme v tom vlaku. Ale mohl to být také Kuomintang. Těžko říct.“
Slunce pražilo. Teplota ve voze se stále zvyšovala. Lidé začali otvírat další okna. Některá nešla otevřít. Lidé je začali rozbíjet. To přivolalo rozlíceného průvodčího, ale tváří v tvář hněvu cestujících musel utéci.
„Ať to byl kdokoli, chtěl pravděpodobně tenhle vlak vykolejit,“ řeklaLiu Han. „To by způsobilo skutečnou škodu.“
Nám taky, pomyslela si. Vykolejování vlaků byla oblíbená hra Lidové osvobozenecké armády, a právě tak i Kuomintangu. Učilo to lidi, že vláda malých ďáblů zůstává nejistá. Také to mělo za následek spoustu mrtvých a raněných. Ona a Liu Mei se snadno mohly ocitnout mezi nimi.
A samozřejmě, někde tam mohl čekat kulomet s obsluhou, aby začal pálit na vlak, jakmile vykolejí, uvažovala Liu Han. To byla další hra, kterou Lidová osvobozenecká armáda i Kuomintang rády hrály. Totéž dělaly i nezávislé tlupy banditů, které se živily loupežemi. Ale tady nikdo střílet nezačal.
Trvalo to věčnost, než se dal vlak opět do pohybu, tentokrát opačným směrem. Protože couval, kouř z komína lokomotivy zůstával za vlakem a nešel do vagónů. Průvan, který pomalý pohyb zvedl, nebyl příliš silný, ale pořád to bylo lepší než nic. Pot na tváři Liu Han začal osychat. Sňala svůj kónický slaměný klobouk a začala se jím ovívat. Lidé po celém vagóně začali dělat totéž. Začali se jeden na druhého usmívat. Několik dětí a štěňat přestalo kvílet. Tak příjemnou chvíli v tomto vlaku Liu Hanještě nezažila.
Vlak přejel pozpátku výhybku. Pak zastavil, aby oba muži z lokomotivy mohli vystoupit a pomocí sochorů přestavit výhybku. Pak se vlak znovu rozjel kupředu, tentokrát po jiné koleji.
Vagón se znovu naplnil uhelným kouřem. Protože cestující předtím rozbili řadu oken, nemohli s tím teď nic dělat.
Průvodčí se jim vysmál. „Vidíte, vy hloupé želvy? Je to vaše chyba,“ řekl. Někdo po něm hodil shnilou švestkou a trefil

ho do tváře. Šťáva mu začala stékat na uniformu s mosaznými knoflíky. Zděšeně vypískl a rychle se ztratil. Všichni se rozesmáli.
Ale pak někdo kousek od Liu Han řekl: „Protože jedeme po koleji, po které nemáme jet, doufám, že proti nám nejede nějaký vlak.“
Ozvaly se zděšené výkřiky. „Ki!“ řekla Liu Han. „Ať deset tisíc démonů tancuje ve tvých kalhotách už jenom za to, že jsi na takovou věc vůbec pomyslel.“
Ale žádný vlak se s nimi nesrazil. Ani žádné koleje na nové trase nevyletěly do povětří. Důkladní partyzáni takové věci dělávali často, čímž způsobovali víc než dvojnásobná zpoždění a obtíže než při jednoduchém útoku. Když byla jednou na druhé straně barikády, Liu Han byla ráda, že tito útočníci nepatřili k těm důkladným.
Jejich vlak měl podle jízdního řádu přijet do Pekingu časně zvečera. I v nejlepších dobách byly železniční jízdní řády v Číně spis optimistické odhady než konstatování skutečnosti. Za nynější situace ... Vyhlídka na spánek vsedě na tvrdé lavici v páchnoucím, hlučném a zakouřeném vagóně byla zastrašující. Liu Han měla dojem, že si trochu zdřímla, ale nebyla si tím jistá.
S jistotou si všimla až slunce vycházejícího nad zemědělskou krajinou dvě hodiny před tím, než vlak konečně dorazil k nádraží v jihozápadní části Pekingu. Chvíli to ještě trvalo, než byl konečně vpuštěn do stanice. To už Liu Han tolik nevadilo. Umožnilo jí to rozhlédnout se z vyvýšeného náspu po městě.
Liu Mei dělala totéž. „Bojovali jsme s nimi tvrdě. Bojovali jsme s nimi vším, co jsme měli k dispozici,“ řekla, a v jejím hlasu zazvonila pýcha.
„To ano,“ souhlasila Liu Han. Zničených budov bylo víc než těch nedotčených. Všude bylo vidět dělníky, odnášející ve vědrech zavěšených na tyči přes ramena odpad a trosky. Liu Han vzdychla. „Tvrdě bojovat je důležité, ale jenom do určité míry. Důležitější, dokonce mnohem důležitější, je vítězit.“
Tento boj vyhráli malí šupinatí ďáblové, a znovu dostali Peking pod svou kontrolu. Na čerstvý důkaz toho narazila Liu Han hned na nádraží. Spolu s ostatními cestujícími musela ona i Liu Mei projít strojem, který dokázal říct, jestli nenesou zbraně. Nenesly je, a tak neměly žádné problémy. Někdo jiný z jejich vagónuje měl. Čínští policisté, toulaví psi imperialistických malých ďáblů, ho odvlekli pryč. Liu Han a Liu Mei vyšly z nádraží a ocitly se ve městě. „Domov,“ řekla Liu Mei, a Liu Han musela přikývnout.
Ačkoli mu Atvar slíbil svobodu, Straha zjišťoval, zeje v Káhiře daleko spíš vězněm, než byl v Los Angeles. „Tak toto je vaše odměna?“ zeptal se jednoho z vyšetřovatelů, ženy jménem Zeshpass. „Doufal jsem, že se vrátím do společnosti Rasy, ne že od ní budu navěky oddělen.“
„A to se také vrátíte, nadřízený pane,“ řekla Zeshpass konejšivě. Ale Strahu to neukonejšilo. V USA ho i Velcí Ošklivci, kteří ho využívali, oslovovali kapitáne. Ať byl tady čímkoli, nebyl kapitánem, a nikdy jím znovu nebude. Zeshpass pokračovala: „Jakmile bude tato krize vyřešena, bude učiněno konečné rozhodnutí o vaší situaci.“
To znělo také konejšivě, ale Straha k ní otočil jeden z očních výčnělků. „Ale jděte - to přece nic neznamená.“
„Samozřejmě, že ano,“ řekla Zeshpass nazlobeně. Jako každý z jeho vyšetřovatelů, i ona považovala svoji vševědoucnost za samozřejmou, a nelíbilo sejí, když to ostatní nebrali na vědomí.
„Tak dobře,“ řekl Straha. „Tak mi řekněte, proč můj případ nemůže být vyřešen teď.“
Žena odpověděla s krajní neochotou: „Tuto informaci nemám.“
Straha sejí vysmál. „Vy možná ne. Ale já ano. Atvar ještě nepřišel nato, co semnou udělat, protože se ještě nerozhodl, jestli jsem hrdina nebo problém, nebo obojí zároveň. Podle mého názoru jsem obojí zároveň, čímž jsem pro admirála otravnější.“ Jak měl ve zvyku, vyslovil Atvarův titul s největším opovržením, jakého byl schopen.
Zeshpass upjatě a nesouhlasně řekla: „Není na mně, abych posuzovala admirálovy důvody. Není to ani na vás.“
„A když není na nikom, aby ho posuzoval, jak může kdokoli poznat, když dělá chybu?“ zeptal se Straha, „Dost chyb už udělal, jen podle mého skromného názoru. Jak ho za ně pohnat k zodpovědnosti?“
„Pohnat k zodpovědnosti? Je to admirál.“ Zeshpass vypadala, jako by Straha náhle začal mluvit anglicky místo jazykem Rasy. Bylo zjevné, že myšlenka, že by admirála, jako každého jiného smrtelníka, bylo nutno volat k odpovědnosti, když udělal chybu, jí nikdy nepřislaná mysl.
Víš, co se s tebou stalo? zeptal se Straha sám sebe. A věděl to. Stal se z tebe počítač čumáků, alespoň zčásti. Žít tak dlouho mezi americkými Velkými Ošklivci se na tobě podepsalo.
I před svým útěkem do Spojených států měl o Atvarových schopnostech nízké mínění. Kdyby je neměl, kdyby se nebyl pokusil převzít velení sám, nebyl by musel uprchnout do USA. Ale léta strávená v zemi založené na institucionalizovaném sčítání čumáků, které navíc docela dobře fungovalo, měla za následek, že jeho vážnost k institucím Rasy byla ještě menší, než očekával. My jsme tupé množství, pomyslel si nespokojeně.
„Je možná admirál,“ řekl Straha nahlas, „ale není Císař.“ „To je pravda,“ připustila Zeshpass, sklánějíc své oční výčnělky. Straha si musel připomenout, aby udělal totéž. Neuvědomoval si, jak dalece se jeho zvyky v exilu změnily, dokud se nevrátil do společnosti Rasy. Zeshpass pokračovala: „Je pravda, žeReffet, admirál kolonizační flotily, měl s admirálem Atvarem časté neshody.“
„To věřím,“ řekl Straha suše. Podle jeho názoru s každým, kdo by s Atvarem souhlasil, nebylo něco v pořádku. „V jakých věcech se neshodují? Nevíte to náhodou?“
Když dostala šanci ke klevetám, Zeshpass si ani nevšimla, že se změnila z vyšetřovatelky ve vyslýchanou. „To jistě,“ řekla. „Jestli si to dokážete představit, Atvar navrhl odvádět vojáky z řad mužů a žen kolonizační flotily, aby vytvořil něco, co by v konečném důsledku bylo něco jako stálý Čas vojáků na Tosevu 3.“
„To udělal?“ řekl Straha. Jemu to připadalo pouze jako projev zdravého rozumu. Dokonce ani Atvar, jakkoli nerad si navrátivší se renegát tu myšlenku připouštěl, nebyl naprostý pitomec. Zamyšleně se zeptal: „AReffet s tím nesouhlasí?“

„Samozřejmě," odpověděla Zeshpass. „Přišli jsme sem tento svět kolonizovat, ne o něj bojovat."
„To chápu," řekl Straha. „Ale jestli jsou Velcí Ošklivci neustále připraveni pustit se námi do boje, co budeme dělat, až jednou muži z dobyvatelské flotily začnou stárnout a umírat?"
To Zeshpass očividně ještě nenapadlo. Po chvilce přemýšlení řekla: „Předpokládám, že budeme muset dokončit dobývání tohoto světa dřív, než k tomu dojde. Tento počínající konflikt se Spojenými státy nám dává příležitost učinit velký krok v tomto směru."
„Pravda- alejen dojisté míry," řekl Straha. „Rebelie pokračují i v zemích, které jsme zdánlivě dobyli. To taky musí být jeden z důvodů, proč mě odmítáte pustit ven, do Káhiry, abych na vlastní oči viděl, jakou společnost tady Rasa buduje."
„Vy jste také řekl pravdu, nadřízený pane - alejen dojisté míry," odvětila Zeshpass. „Velcí Ošklivci pod naší vládou dostávají zbraně a podporu od nezávislých tosevanských ne-impérií. Kdyby ta nezávislá ne-impéria už neexistovala, jak by mohli pokračovat v boji proti nám?"
To byla dobrá otázka. Straha na ni nedokázal odpovědět, ne hned. Po chvilce přemýšlení řekl: „Snad je to možné. Ale vzhledem ke zkušenostem s tvrdohlavostí a zvrácenostíTosevanů, které jsme my z dobyvatelské flotily získali, myslím, že je pošetilé předpokládat, že veškerý odpor uhasne během jedné generace."
„Vaše názory samozřejmě uvážíme," řekla Zeshpass. „Ale nejsme povinni učinit nic víc, než je uvážit."
„To chápu." Straha vzdychl. „Svými vlastními činy jsem se postaral, abych už nikdy znovu nepomáhal formovat politiku Rasy, tady na Tosevu 3." Znělo to rezignovaně, dokonce pokorně. Žádnou pokoru však necítil. Stále byl přesvědčen, že by s dobyvatelskou flotilou dokázal odvést lepší práci než Atvar. Ajestli Reffet nechápal potřebu vojáků z kolonizační flotily, byl to jen další muž s ozdobnou tělní kresbou a pískem mezi očními výčnělky.
Straha zkřížil první a druhý prst své pravé ruky - gesto, které američtí Velcí Ošklivci někdy používali, když řekli něco, co nemysleli vážně. Pro Zeshpass to gesto přirozeně neznamenalo nic. Pro Zeshpass byli Velcí Ošklivci jen otravnou mrzutostí, ničím víc. Zdálo se, že navzdory válce s Němci plně nechápe, jak nebezpeční mohou být, a tudíž jak důležité je studovat je.
To gesto také shrnovalo Strahovy pocity z jeho návratu k Rase. Čím mírnější a pokornější se jim bude zdát, tím dříve ho vyšetřovatelé a ti, kdo nyní vedli Rasu, nechají v klidu žít svůj život. Aspoň doufal.
Ale Zeshpass, ačkoli naivní, pokud šlo o Tosevany, nebyla v žádném případě hloupá, pokud se jednalo o záležitosti, které měly co do činění s Rasou. „Když jste předal svou informaci, nadřízený pane," řekla, „ten čin pomohl formovat naši politiku."
„Myslím, že ano," připustil Straha, „ale proto jsem to neudělal. Jak jsem říkal předtím, udělal jsem to, protože mě o to požádal můj přítel, Sam Yeager."
„Přátelství s Velkým Ošklivcem váží víc než politika Rasy?" řekla Zeshpass. „Za ta dlouhá léta v exilu se vaše priority určitě překroutily."
„Nesouhlasím." Straha udělal záporné gesto a dodal zdůrazňo-vací zakašlání. „Sam Yeager toho pro mě v exilu velice mnoho udělal. To činy vedení Rasy mě vyhnaly do exilu. Yeagerova přání a blaho pro mě byly a j sou důležité."
„Zaznamenám to," řekla Zeshpass tónem úředníka, vynášejícího rozsudek nad zločincem. Straha si uvědomil, že byl příliš horlivý, příliš otevřený. A to jsem chtěl být mírný a pokorný, pomyslel si. Zeshpass se vrátila k otázkám s vervou honícího psa: „Takže si myslíte, že pro vás bylo legitimní uzavírat přátelství s Velkými Ošklivci'."
„Ano, myslím," odpověděl Straha. Samozřejmě, že ano, ty zkažené vejce. „Koneckonců jsem byl přesvědčen, že mezi nimi strávím zbytek života." Možná mohl zakormidloval zpátky k mírnosti a pokoře.
Zeshpass mu to nehodlala usnadňovat. Ostře se zeptala: „To byl tedy ten důvod, proč jste nadřadil své osobní zájmy a zájmy toho vašeho tosevanského přítele nad zájmy Rasyjako celku?"
„Druh mého přítele není podstatný," řekl Straha, odvádějíc její pozornost od většího obvinění k menšímu. „Rabotevové a Hallessia-né nejsou občany Impéria o nic méně než muži a ženy Rasy. Jestli zde naše dobyvatelské tažení nakonec uspěje, totéž bude platit o Velkých Ošklivcích."
„To může být docela dobře pravda." Zeshpass připustila to, co by raději popřela. Musela to připustit; rovnost před zákonem a v posmrtném životě byla úhelným kamenem Impéria. Pokusila se přejít do protiútoku: „Všimla jsem si, že jste neřekl nic o vašem přebujelém a neospravedlnitelném individualismu."
To bylo nebezpečné obvinění, zvlášť ze zorného úhlu příslušníků kolonizační flotily. Straha řekl: „Všimla jste si, že muži z dobyvatelské flotily projevují víc individualismu, nežje obvyklé Doma?" „Všimla," odpověděla Zeshpass. „Každý z kolonizační flotily si toho všiml. Nikdo z kolonizační flotily to neschvaluje. Jsme toho názoru, že muži z dobyvatelské flotily byli kontaminováni bizarními tosevanskými ideologiemi."
„Dělali jsme, co bylo třeba, abychom přežili a prosperovali ve světě ovládaném divokým individualismem," řekl Straha. „To je pohled Rasy, samozřejmě. Pro Velké Ošklivce jsme beznadějní reakcionáři."
„Nechápu, proč by názory místních barbarů měly mít nějakou zvláštní váhu," řeklaZeshpass strojeně.
„Ne?" řekl Straha. „Byl bych si myslel, že odpověď je zřejmá, a dokázala to nedávná válka s Němci, pokud někomu nebyla zřejmá bez této demonstrace. Na tom, co si o nás Velcí Ošklivci myslí, záleží, protože nám mohou uškodit. Mohou nám vážně uškodit. Proč vám dělá takové potíže tomu uvěřit?"
Zeshpass řekla: „Taková situace zde neměla být, kdyžjsme přišli na Tosev 3. Neřekli nám, že to tady bude vypadat takto, až se sem dostaneme."
„Ale tak to je," řekl Straha. „Jestli to nedokážete pochopit, jestli se tomu nedokážete přizpůsobit, bude kolonizační úsilí čelit vážným nesnázím." „My jsme Rasa," řekla Zeshpass. „Zvítězíme. Vždycky jsme zvítězili. Dokážeme to znovu."
„To můžeme, jistě," souhlasil Straha. „Zdali ktomu dojde nebo ne ... to je jiná otázka. Jestliže jednáme tak, jako by náš

triumf byl zaručen, tak si všechno jenom ztěžujeme. Tosevané představují nejvážnější výzvu, jaké jsme kdy čelili. Když budeme odvracet od té výzvy oči a jednat, jako by neexistovala, to věci jen zhorší. Můžete si být jistá, že američtí Velcí Ošklivci, které znám nejlépe, nejsou skálopevně přesvědčeni, že jejich triumf je zaručený. To má za následek, že proti nám neustále vyvíjejí podvratnou činnost.“
„Něco dělat, je jedna věc. Uspět v tom, je druhá věc,“ řekla Zeshpass. „Konstatuji, nadřízený pane, že vás pohled na tyto věci je zabarven tím, že jste tak dlouho žil mezi americkými Velkými Ošklivci.“
„A já konstatuji, že váš pohled je zabarven tím, že jste nežila mezi žádnými Velkými Ošklivci, a vaší nevědomostí o nich,“ odsekl Straha.
Pohlédli jeden na druhého s dokonale vzájemnou záští. „Čas nám poví, kdo z nás má pravdu,“ řekla Zeshpass, a Straha udělal souhlasné gesto.
Bylo už po půlnoci, když strážný jménem Fred Sama Yeagera zatřesením probudil. „Vstávejte, kamaráde,“ řekl, když Yeager začal jevit známky návratu do reálného světa. „Spíte jako dudek. Je vidět, že máte čisté svědomí. Taky bych chtěl mít takový spánek.“
Sam zívl a protřel si oči. „Co se sakra děje, že to nemůže počkat do rána?“ Bez zubní protézy to znělo nezřetelně.
„Někdo vás chce vidět,“ odpověděl Fred. „Pojďte.“
„Jo?“ Sam Yeager si přál, aby to neznělo tak pochybovačně. Kdo by ho chtěl vidět uprostřed noci? Vzbudili ho strážní, aby s ním mohli pohodlněji skoncovat?
Fred mu možná četl myšlenky. „Nedělejte žádné hlouposti, Yeagere,“ řekl, a v ruce se mu jako kouzlem objevila pětačtyřicítka. „Kdybych vás chtěl zlikvidovat, mohl jsem vám vystřelit mozek z hlavy, aniž bych se namáhal vás budit, jasné? Žádný hluk, žádný zmatek, žádné potíže. Nekecal jsem vám. Někdo vás chce vidět a čeká v obývacím pokoji.“
Yeager začichal. Z kuchyně se linula vůně čerstvě uvařené kávy. To ho přesvědčilo víc než Fredova slova, že mu strážný nelhal. Nasadil si protézu a vyklouzl z postele. „Kdo je to?“ zeptal se. „A mám se nejdřív převléknout z pyžama?“
„Nestarejte se o pyžamo,“ odpověděl Fred. „A pokud jde o to, kdo to je, jděte tam a podívejte se sám.“
„Okay.“ Sam vzdychl. Ať to byl kdokoli, bude v uniformě nebo možná v obleku. Když před něho předstoupí v modrobíle pruhovaném bavlněném pyžamu, ocitne se automaticky v nevýhodě. Nu co, stejně už byl v dost velké nevýhodě. Vklouzl do pantoflí. „Tak pojďme.“
„To je ono.“ Fredova pistole zmizela stejně hladce, jako se objevila.
Yeager prošel chodbou. Když vešel do obývacího pokoje, nebyl překvapen, když viděl, že John a Charlie tam už jsou. S nimi tam byli další dva muži, které nikdy předtím neviděl. Měli na sobě skoro stejné tmavé obleky a oba vypadali čile a ostražitě navzdory pokročilé hodině. Toho si na nich Sam všiml, ale víc už ničeho, protože jeho oči utkvěly na muži v houpacím křesle u vzdálenější stěny. Navzdory pyžamu se chtěl postavit do pozoru. Ale neudělal to, ne docela. Místo toho kývl na pozdrav a řekl tak nenuceně, jak dovedl: „Dobrý den, pane presidente.“
Earl Warren jeho kývnutí opětoval. „Buďte zdráv, podplukovníku Yeagere,“ odvětil. „Musím vás upozornit, že oficiálně se tato rozmluva nekoná. Oficiálnějsem někde jinde - nemusíte vědět kde a spím. Přál bych si, aby to byla pravda.“
Pohlédl na jednoho z mužů v obleku. „Elliotte, proč nedáte tady Yeagerovi šálek kávy. Myslím, že by si dal.“
„Jistě,“ řekl příslušník Tajné služby - aspoň Yeager předpokládal, žejímje. „Přejete si cukr a smetanu, podplukovníku?“
„Oboje, prosím. Cukru čajovou lžičku,“ odpověděl Yeager, jako by to byla naprosto normální konverzace. Elliott odešel do kuchyně.
„Posaďte se, podplukovníku,“ řekl president Warren, a Sam si všiml, že mu strážní připravili křeslo vzdálené od presidentova houpacího křesla přes celou délku, snad aby se ujistili, že presidenta neu-škrtí. Když žádal o rozmluvu s Warrenem, ve skutečnosti neočekával, že mu někdo věnuje j akoukoli pozornost, ale teď byl Warren zde.
Elliott mu přinesl kávu. Ani kapka neukápla ze šálku na podšálek - muž z Tajné služby měl pevné ruce. „Díky,“ řekl mu Sam, a dostalo se mu oplátkou zdvořilého přikývnutí. Usrkl kávy. Byla horká, silná a dobrá.
President Warren ho nechal vypít asi třetinu šálku, a pak řekl: „Přejdeme k faktům?“
„Já jsem pro.“ Yeager ukázal na Freda, Charlieho a Johna. „Ale tihle mládenci říkali, že nechtějí vědět, proč mě tady drží. Mají poslouchat?“
Jeho strážci a muži z Tajné služby dali hlavy dohromady. Pak, k jeho překvapení, odešli muži, kteří ho zde hlídali z obývacího pokoje i z domu; uslyšel, jak za sebou zavírají dveře. President Warren řekl: „Myslím, že Jim a Elliott budou schopní zajistit mou bezpečnost.“ Yeager přikývl; určitě byli ozbrojení. I kdyby nebyli, kterýkoli z nich by ho dokázal přerazit vejpůl. President se s povzdechem zeptal: „Nu, podplukovníku, co máte na srdci?“
Sam se znovu napil kávy, než odpověděl. Také se zhluboka nadechl. Teď, když je mohl vyslovit, slova mu vázla v krku. Přál si, aby ta káva byla vylepšena něčím silnějším než cukrem a smetanou. Ale řekl to, co musel říct: „Pane, proč jste nařídil ten útok na kolonizační flotilu?“
Oba muži z tajné služby sebou trhli. Elliott něco polohlasně zamumlal. Oba pohlédli na presidenta. Earl Warren znovu vzdychl.
„Klasická odpověďje, že se mi to v té době zdálo jako dobrý nápad. A zdálo se to jako dobrý nápad. Byl to nejtvrdší úder, jaký lidé kdy Rase zasadili, a Ještěři nikdy doopravdy Spojené státy nepodezírali. Nikdo je nepodezíral - až na vás, podplukovníku. Těší vás to vědomí, že tím, že máte pravdu, j ste možná uvrhl svou zemi do plamenů?“ To přimělo Sama, aby se znovu zhluboka nadechl. „Pane presidente, už dávno jsem dospěl k názoru, že kdokoli odpálil ty střely na kolonizační flotilu, byl vrah,“ odpověděl. „Přísahám při Bohu všemohoucím, že jsem si myslel, že to byli nacisté nebo rudí. Nikdy mě nenapadlo, že by ta stopa mohla vést k nám.“
„Ale stále jste hledal, co?“ řekl president Warren. „Nepochopil jste náznaky. Prostě jste dál strkal nos do věcí, do kterých vám nic nebylo.“

„Náznaky, pane?“ řekl Sam s nefalšovaným údivem. „Jaké náznaky?“
Warren znovu vzdychl. „Neřekl byste, že ty nešťastné příhody, které se málem přihodily vám a vaší rodině - které by se přihodily, kdybyste byl méně ostražitý - byly náznakem, že vrtáte do věcí, které vám nepřísluší? Dokonce jsme se vám ten vzkaz pokusili předat, poprvé prostřednictvím generála LeMaye, a pak prostřednictvím Strahova řidiče.“
„Generál LeMay mluvil jen o Lewisi a Clarkovi,“ řekl Sam, „a o čem mluví Strahův řidič, to jsem prostě nevěděl - každopádně dokud jsem nezjistil, co se stalo kolonizační flotile. A to už bylo příliš pozdě.“
„Možná je příliš pozdě pro nás pro všechny,“ řekl president těžce. „Co vás to proboha posedlo, že jste dal Strahovi kopii toho, co jste zjistil?“
„Když jsem to zjistil, pane presidente, pochopil jsem najednou, proč jsem měl ty problémy, které jsem měl,“ odpověděl Yeager. „Považoval jsem Strahu za něco jako životní pojistku - kdyby se něco stalo mně nebo mé rodině, ta informace by se přesto dostala ven. Počítám, že se dostala?“
„Ano, dostala.“ Earl Warren ho provrtal pohledem. „Ten zatracený Ještěr vyklouzl z USA a dostal se do Káhiry, a podle všech známek se tam ty dokumenty dostaly ještě před ním. A od té doby Atvar vyhrožuje Spojeným státům válkou. Tu válku nemůžeme vyhrát, jak jistě víte.“ „Ano, pane, to vím,“ řekl Sam. „Vždycky jsem to věděl. Myslel jsem si, že vy to také víte. Ještěři vždycky říkali, že udělají něco strašného, když zjistí, kdo udeřil na kolonizační flotilu. Počítal jsem, že Německo nebo Rusko si to zasluhuje. Těžko si mohu myslet, že my ne. Je mi líto, pane, ale tak se mi to jeví.“
„Víte, jaký je jeden z hlavních požadavků Rasy?“ zeptal se president s hněvivým pohozením hlavou.
„Ne, pane. Nemám tušení,“ odvětil Sam. „V poslední době jsem neměl moc zpráv. Je má rodina v pořádku?“ Jeho mohli držet tady a Barbaře a Jonathanovi udělat bůhví co. Jeho strážci říkali, že to neudělali, ale přece jen ... Kdyby to udělali, zničili by experiment s Mickeym a Donaldem, ale to by jim pravděpodobně bylo jedno. Uchovám tajemství bylo podlejejich názoru důležitější.
Teď však president Warren přikývl: „Vaše žena a syn jsou v pořádku. Na to máte mé slovo.“ Yeager vždycky považoval jeho slovo za dobré. Teď však věděl, že nemusí být, nebo alespoň nikoli nezbytně. Sotva si to stačil uvědomit, Warren pokračoval: „Ještěři trvají na tom, abyste byl v pořádku propuštěn na svobodu a aby ani vaše rodina neutrpěla žádnou škodu. To je podmínka, kterou máme v úmyslu přijmout.“
Bůh žehnej Strahovi, pomyslel si Sam. Žil tak dlouho mezi Velkými Ošklivci, že získal nějakou představu o tom, jak důležití jsou pro nás rodinní příslušníci. A díky Bohu to dokázal dopravit Ještěrům do Káhiry. Nahlas řekl poněkud drsným hlasem: „To je důvod, proč ještě dýchám? A má žena a syn?“
„Je to ... jeden z důvodů,“ odpověděl Warren. Yeager presidentovi neochotně připsal k dobru, že se té otázce nevyhnul. „Je to také jediná z podmínek, kterou můžeme snadno přijmout. Rasa požaduje, abychom je buď nechali zničit jedno z našich velkých měst atomovou bombou, nebojím učinili ústupky, které by nás natrvalo oslabily - ne zcela do té míry jako Reich, ale nemělo by to k tomu příliš daleko.“
Yeager sebou trhl. Ještěři si určitě nedělali legraci. „A když jim řeknete na obě ty věci ne, znamená to válku?“
„Je to tak, podplukovníku,“ řekl president. „A za to musíme poděkovat vám.“
Ale Yeager zavrtěl hlavou. „Ne, pane. Vy jste byl ten, kdo nařídil útok. Rasa by na to dříve či později stejně přišla, a byli by i za sto let stejně rozzuření jako právě v této minutě.“
„Ode dneška za sto let bychom byli v lepší pozici pro obranu,“ řekl Warren.
„Možná,“ řekl Sam, „ale možná taky ne. Kdo ví, co sem zamíří z Domova, teď když Ještěři poznali, že nej sme snadná kořist.“
„V každém případě se musíme vypořádat s tím, co se děje teď,“ řekl president, „což znamená s tím, co jste nám navařil. Rusové možná stojí při nás. Alespoň myšlenka, že by to mohli udělat, přiměla Ještěry k odkladu.“
„Stáli by při nás?“ Sam věděl, že to zní překvapeně. Ale když se nad tím na okamžik zamyslel, už se mu to nezdálo tak nepravděpodobné. „Kdybychom byli poraženi, vědí, že další na řadě jsou oni, a nechtějí bojovat proti Ještěrům samotní.“ Nemyslel si, že by i USA a SSSR společně dokázaly porazit Rasu, ale alespoň by daly Ještěrům na vědomí, že by bojovaly.
Presidentova velká hlava vážně přikývla. „Ano, jsem pevně přesvědčen, že to je Molotovův důvod, ačkoli u Rusů člověk nikdy neví.“
Za celý život Sama nenapadlo, že se někdy bude radit s presidentem Spojených států. Jeho hlas zněl sotva hlasitěji než šepot, když se zeptal: „Co uděláte, pane?“
„To, co musím udělat,“ odpověděl Earl Warren. „To, co se zdá nejlepší pro Spojené státy a pro celé lidstvo. To je to, co jsem dělal stále.“ Zamyšlený úsměv mu zvedl pouze jeden koutek úst. „Díky vám to nevyšlo zcela tak, jakjsem očekával.“
Sam si dlouze povzdechl. „Ne, pane, počítám že ne.“ Chtěl dodat: Je mi to líto, ale to mu neprošlo přes rty.
President Warren řekl: „Zařídím samozřejmě vaše propuštění. Budu vám vděčný, když vy a vaši milovaní, které jste možná informoval, zachováte mlčení, dokud tato krize neskončí. Nenařizuji vám to, ale byl bych vám za to vděčný.“
„Jak se dovím, kdy to bude?“ zeptal se Sam.
President na něho pohlédl - spis pohlédl skrze něj. „Věřte mi, podplukovníku, to nepřehlédnete.“
Pshing vešel k Atvarovi a řekl: „Vznešený pane flotily, je tady vyslanec ne-impéria Spojených států, aby se s vámi setkal.“
Atvar udělal souhlasné gesto. „Setkám se s ním. Přiveďte ho. Ne - počkejte. Nejdříve přineste židli vhodnou pro tosevanský zadek. Nemám v úmyslu urážet ho žádným triviálním způsobem.“
„3ude vykonáno, Vznešený pane flotily.“ Pshing se spěšně vzdálil. Přinesl židli a pak přivedl dovnitř Velkého Ošklivce jménem Henry Cabot Lodge.

„Zdravím vás, Vznešený pane flotily," řekl vyslanec. „A já zdravím vás," odvětil Atvar. „Můžete se posadit." Pokud šlo o něho, ten divoký Tosevan si takové privilegium ve skutečnosti nezasluhoval, ale od skončení prvního kola bojů si admirál zvykl na diplomatické jemnosti. USA a Rasa byly teoreticky rovnoprávné a nebyly spolu ve válce - ještě ne. Nenabídnout Lodgeovi židli by byla urážka: malá, ale přesto urážka. Ne, Atvar neměl v úmyslu nabídnout Spojeným států žádné malé urážky.
„Jsem zde, Vznešený pane flotily, mimo jiné proto, abych vám předal omluvu své vlády za onen nešťastný incident, který postihl kolonizační flotilu," řekl Lodge.
„Já jsem tady proto, abych vám řekl, vyslanče, že žádná omluva není adekvátní," odvětil Atvar. „Žádná omluva nemůže být adekvátní. Jsem tady proto, abych vám řekl, že Rasa dostane kompenzaci za to, co Spojené státy udělaly."
Šedivá hlava Henryho Cabota Lodge přikývla - tosevanský ekvivalent souhlasného gesta Rasy. „Jsem připraven projednat takovou kompenzaci, jestli ji skutečně požadujete."
„Jestli ji skutečně požadujeme?" Atvar vyskočil z křesla. Jeho
ústa se otevřela, ne ve smíchu, ale způsobem, který připomínal jeho predátorské předky. Zvedl ruku, takže jeho drápy byly připravené trhat. Kdyby stál vzpřímeně místo v předklonu, a kdyby byl jeho hřebínek na hlavě vztyčený, vypadal by jako připravený k boji o samici. „Říkali jsme od chvíle, kdy k tomuto zločinu došlo, zeji budeme požadovat, jakmile zjistíme, kdo je viníkem. Měli byste nám být vděční za to, že jsme ještě nezahájili neomezenou válku."
Cistě v teoretické rovině musel amerického vyslance obdivovat. Velký Ošklivec zde seděl tak klidně, jako kdyby mu právě neadresoval svoji tirádu. Když skončil, Lodge řekl: „Jeden z důvodů, proč jste to neudělali, je samozřejmě to, že bychom vám přitom mohli způsobit vážné ztráty. Kdyby se k nám přidali Rusové - a v tom nemáme o nic větší jistotu než vy - škody, které Rasa a země pod její vládou utrpí, budou ještě větší."
Tím Atvara rozzuřil ještě víc, zčásti proto, že sám zůstal klidný, zčásti proto, že měl nepochybně pravdu. Atvar řekl: „Bez ohledu na to, co nám můžete udělat, my vám dokážeme uškodit daleko víc." To byla také přímo manifestační pravda. „A my to uděláme, abychom pomstili tu vraždu mužů a žen ve studeném spánku, dříve než měli vůbec šanci dostat se na povrch Tosevu 3."
„Pokud se nedohodneme na nějakém jiném řešení, které by uspokojilo současně vás i moji vládu," řekl Lodge.
„Víte, jaké jsou naše požadavky," řekl Atvar kamenně, doufaje, že Velký Ošklivec jeho tón pochopí. „Návrat Lewise a Clarka a té nové lodi z jejich současné polohy v pásu planetek. Žádné další expedice k těmto planetkám. Z amerických orbitálních pevností budou odstraněny zbraně z výbušného kovu, aby se tak předešlo dalším ne-vyprovokovaným útokům. Americké střely umístěné na pevnině budou početně omezeny. Americké střely umístěné na ponorných lodích budou zrušeny. Inspektoři Rasy budou mít kdykoli přístup kamkoli ve Spojených státech, kam uznají za vhodné, aby se ujistili, že tyto podmínkyjsou dodržovány."
„Ne," řekl Henry Cabot Lodge. „V tomto bodu jsou mé instrukce jednoznačné. Tyto podmínky jsou pro Spojené státy nepřijatelné. President Warren mí nepovoliljednat o nich byť i jen hypoteticky."
„Znáte také tu druhou alternativu," řekl Atvar. „Nechat zničit jedno ze svých měst, takjako byli zničeni kolonisté."
„Ne," řekl znovu americký vyslanec. „To je také nepřijatelné." „Když něco navrhuje slabý, ten silný může říct, zeje to nepřijatelné," řekl mu Atvar. „Když něco navrhuje silný, ten slabý může říct jenom: 'Bude vykonáno'. Kdo tady je silný? Kdo slabý? Doporučuji vám, vyslanče, abyste to pečlivě uvážil. Jestli odmítnete oba tyto požadavky, bude válka. Bez ohledu na škody, které způsobí nám, vás zničí. Rozumíte?"
„Rozumím, Vznešený pane flotily," řekl Lodge, stále klidně. „Pak můžete jít," řekl Atvar. „Měl byste se postarat, aby to pochopil i váš ne-císař. Pokud nebude s požadavky Rasy souhlasit, zničíme jeho ne-impérium."
Henry Cabot Lodge vstal a uklonil se. Nebyl to sice uctivý postoj Rasy, ale dost se tomu blížil. „Budu tlumočit vaše slova presidentu Warrenovi. Setkáme se znovu za dva dny ?"
Atvar ho provrtal pohledem. „Využíváte tento odklad ke zvýšení připravenosti vašich ozbrojených sil klást nám odpor."
„Ne, Vznešený pane flotily." Lodge zavrtěl hlavou. „My užjsme v nejvyšší pohotovosti nějaký čas. Jediný způsob, jak bychom mohli být ještě připravenější, by bylo začít válku sami. A to, ujišťuji vás, nemáme v úmyslu."
„Ovšemže ne," zavrčel Atvar. „Kdybyste to udělali, byli bychom připraveni. Tentokrát byste nám nedokázali zasadit zákeřný úder."
Lodge se znovu uklonil a bez dalšího slova odešel. To zanechalo v admirálovi smíšené pocity. Jakmile Tosevan odešel, do pracovny vešel Pshing. „Nějaký pokrok, Vznešený pane flotily?" zeptal se.
„Žádný." Atvar udělal záporné gesto. „Vůbec žádný." Vzdychl. „Budeme mít štěstí, když se vyhneme další válce, tentokrát mnohem horší než té, kterou jsme vedli s Němci. Američtí Velcí Ošklivci se odmítají vzdát svých pozic ve vesmíru, a také přirozeně odmítají vydat jedno ze svých měst našemu hněvu."
„Očekával jste, že to udělají?" zeptal se Pshing. „Ne," odpověděl Atvar. „Měl jsem v úmyslu použít tu hrozbu, abych je dostal pryč z kosmu a omezil jejich výzbroj, což by nám vůči nim poskytlo dominantní postavení i když zůstanou nominálně nezávislí. Ale oni zjevně postřehli dlouhodobé nebezpečí takového vývoje událostí. Ovšem, když nás odmítají, nebezpečí není dlouhodobé, nýbrž bezprostřední."
Jeho telefon zasyčel. Pshing si ho pospíšil vzít do předpokoje. Za okamžik zavolal: „Vznešený pane flotily, toje admirál Reffet."
Atvar chtěl mluvit s vůdcem kolonizační flotily asi stejně, jako si přál nechat si vytrhávat drápy bez místního umrtvení, ale chápal, že nemá na vybranou. S povzdechem řekl: „Přepojte mi ho sem."
Reffet vypadal rozhněvaně. To byla první Atvarova myšlenka, když spatřil svůj protějšek z kolonizační flotily. Reffetův hlas také hněvivě zněl: „Nu, přijal už ten prokletý Velký Ošklivec naše požadavky?"
„Bohužel ne," odpověděl Atvar.

„Tak dobře," řekl Reffet. „Tak musíme smazat jeho smradlavé ne-impérium - pitomý název pro kus země, jestli chcete vědět, co si o tom myslím já - z povrchu Tosevu 3. Tito Tosevané zasluhují všechno, co se jim stane, po tom, co oni udělali nám. To byla rána do zad. Nic než mizerná, zrádná rána do zad."
„Pravda," přisvědčil Atvar. „Ale když s nimi budeme bojovat teď, uštědří nám nepochybně několik úderů do tváře. Toto ne-impérium je mnohem větší a lidnatější než Německo. Jejich vojenskou připravenost nelze podceňovat. A jestli se zapleteme do války s ni- I mi, Rusové nám mohou skutečně zasadit ránu do zad."
„A čije to chyba?" Otázka admirála kolonizační flotily byla čistě řečnická. Byl přesvědčen, že ví, čije to chyba: Atvara, a nikoho jiného."
Atvar s povzdechem - kolikrát si už na Tosevu 3 povzdechl? -odpověděl: „Když musíte někoho obviňovat, obviňujte plánovače, kteří před šestnácti sty lety poslali sondu na tuhle mizernou planetu a předpokládali, že se mezitím nezmění. Kdybychom byli vyslali nějakou sondu sto let před naším odletem, byla by nás varovala a ušetřila by nám spoustu zármutku. Také jsem doporučil, aby se to stalo standardním postupem při plánování jakékoli budoucí doby-vatelské výpravy."
„Úžasné," řekl Reffet. „To nám skutečně hodně pomůže."
„Souhlasím," řekl Atvar. „Máte nějaké konstruktivní návrhy, co dělat, nebo jste mi zavolal jenom proto, abyste si stěžoval na všechno, co dělám?"
Admirál kolonizační flotily na něho rozhořčeně pohlédl. „Už jsem vám svůj návrh řekl: potrestejte ty Velké Ošklivce všemi prostředky, které máme k dispozici."
„Ptal jsem se vás na konstruktivní návrhy," odvětil Atvar. „Toto je destruktivní návrh. Jak destruktivní nakonec bude, to uvidíme, až skončí boje." Než mohl Reffet promluvit, Atvar zvedl ruku. „Vy mi řeknete, že je destruktřvnější pro Velké Ošklivce. Opět souhlasím. Alespoň by měl být. Ale nám uškodí také. Jakkoli moc si to možná přejete vyškrábat pískem, to také zůstává pravdou."
Reffet vztekle zasyčel. „Necháte tedy ty Tosevany uniknout bez trestu zajejich zločin?"
„V žádném případě." Atvar použil zdůrazňovací zakašlání. „Pokusím se zařídit jejich potrestání tak, aby to nezpůsobilo škody Rase. Jestli to dokážu, bude dobře. Jestli ne... pak přijmu další kroky, které budu považovat za nezbytné."
„To bude dobře," řekl Reffet. „Jestli v tom neuspějete, bude vám připadat úsilí, které k vašemu svržení vyvinul Straha, jako dětská hra."
Atvar předpokládal, že by ho taková hrozba neměla překvapit. Přece ho však z nějakého důvodu překvapila. Když už prošel takovým ponížením jednou, chtěl mu skutečně čelit podruhé? Měl na vybranou? Jestli zpacká vyjednávání s Američany, nezaslouží si být svržen? „Vyslechl jsem vás, Reffete," řekl. „Protože připouštíte, že nemáte žádný konstruktivní příspěvek, přeji vám příjemný den."
„Nepřipouštím nic z - " začal Reffet. Atvar pocítil divokou radost, když přerušil spojení a uťal ho v půli slova.
Pak se musel vypořádat s dalšími, drobnějšími problémy: nekonečnou rebelií v Číně, stejně nekonečnou rebelií v Indii, náhlým výbuchem nepokojů vsubregionu v jižní části menšího kontinentálního masivu zvaném Argentina. Všechny tyto problémy se daly koneckonců vyřešit, a žádný z nich, i nevyřešený, nepředstavoval pro
Rasu víc než určitou nepříjemnost. Atvar vydal příslušné direktivy s vědomím, že bez ohledu na to, jestli jsou dobré nebo špatné, svět se proto nezboří. Měl zde prostor pro chyby.
S americkými Velkými Ošklivci žádný neměl, a věděl to. Musel na ně vyvíjet stálý tlak, a musel to dělat takovým způsobem, aby odolal tlaku svých vlastních extrémistů. O dva dny později se -jak slíbil - Henry Cabot Lodge dostavil opět do jeho pracovny. „Mám pro vás návrh od presidenta Warrena, řekl, a předložil ho.
Když skončil, Atvar řekl: „Jste si jistý, žejste mu dobře rozuměl? Je si on jistý, že ví, co dělá?"
„Ano a ano, ve stejném pořadí," odvětil Lodge. „Májeden dodatečný požadavek: aby byl osobně informován v určitém předstihu -ne velkém, jen malém - o přesném načasování. Vaše zpravodajské zdroje se budou schopny ujistit, že toho Sppjené státy nevyužijí k žádnému pro vás nežádoucímu účelu." „Neočekával j sem - " začal Atvar.
Lodge ho přerušil: „Souhlasíte s tímto návrhem nebo ne? Jestli ne, nevidím žádný způsob, jak se vyhnout válce."
Atvar si nikdy nepomyslel, že by ho nějaký Velký Ošklivec mohl tlačit ke zdi. Ale teď ten pocit měl. Pohlédl na Lodge. Tosevan se stále tvářil velmi klidně. Když to Atvar uvážil, jeho dojem byl tentýž jako na první pohled: lepší nabídku od Američanů nikdy nedostane. Jeho levá ruka vytvarovala souhlasné gesto. „Přij imám," řekl.
Jonathan Yeager ještě nikdy nebyl tak šťastný, když seděl na gauči v předním pokoji jejich domu a díval se v televizi na baseball. Ten důvod spočíval v tom, že tam vedle něho seděl jeho otec. Sam Yeager seděl se zkříženýma nohama. Napil se z láhve Lucky Lager a vrátil ji do její klidové polohy na špičce pokrčeného kolena. Stála tam docela stabilně; její dovnitř vyhloubené dno velmi dobře odpovídalo oblouku jeho kolena. Kdykoli se o něco takového pokusil Jonathan, vylil si pivo nebo sodu na kalhoty.
Pálkař Kansas City odpálil dvojku do mezery v levém středu.
Dva běžci skórovali. „To znamená skóre 5 : 4 pro Modré," vykřikoval z přijímače Buddy Blattner.
„Tohle zblbl polař," mínil Jonathanův otec. „Jinak mohli Yankeeové dostat Mantla při druhém přeběhu - on sice uvažoval i o třetím, ale musel dupnout na brzdy."
Barbara Yeagerova řekla: „Rozebíráte baseball stejně, jak mě učili analyzovat literaturu."
„Proč ne?" řekl Jonathanův otec. „Já jsem se zase učil tohle. Neměl j sem talent na to, abych se dostal do první ligy - zvlášť potom, co jsem si zlomil kotník- ale vždyckyjsem věděl, co na hřišti dělám."
Než mohl někdo říct něco dalšího, baseballový přenos zmizel z obrazovky a byl nahrazen nápisem: NALÉHAVÉ ZPRÁVY. „Co je to?" řekl Jonathan.
Nápis vystřídala podlouhlá, zasmušilá tvář Cheta Huntleyho. Vypadala ještě zasmušileji než obvykle. „Při útoku provedeném bez jakéhokoli varování americkým úřadům svrhla Rasa velkou atomovou bombu na Indianapolis ve státě

Indiana," řekl. „Počet obětí není zatím přirozeně znám, ale musí jich být desítky, pokud ne stovky tisíc."
Když Huntleyova tvář zmizela a objevil se záběr hřibovitého mračna, zvedajícího se nad nějakým městem - mohlo to být Indianapolis, nebo to mohla být fotomontáž - Jonathan i jeho rodiče řekli současně: „Oh, Kriste Ježíši!"
„Oplatili nám to," dodal Sam Yeager. „Měli jsme na vybranou buď to, nebo navždy odejít z kosmu a vzdát se většiny našich zbraní. Takové byly Atvarovy podmínky. Ale nemyslel jsem, že to uděláme tímto způsobem." Dvěma dlouhými, křečovitými doušky dopil pivo.
Chet Huntley se znovu objevil, ale jen proto, aby řekl: „Nyní přepínáme na Erica Sevareida v Little Rocku pro odpověď naší vlády na tento nevyprovokovaný útok."
Nebyl nevyprovokovaný, jak Jonathan Yeager příliš dobře věděl. A když se na obrazovce objevil Sevareid, jeho tvář, normálně nevzrušená jako u každého hlasatele, byla mokrá slzami. „Dámy a pánové," řekl. „President Earl Warren byl právě nalezen mrtvý v ložnici Šedého domu. Je zjevné, že zemřel vlastní nikou."
A znovu Jonathan a jeho rodiče řekli téměř jednohlasně: „Oh, můj Bože!"
Eric Sevareid řekl: „Presidentův tiskový tajemník má před sebou prohlášení, které přečte národu. Vyslechneme také slova vicepresidenta - omluvte mě, presidenta - Harolda Stassena, jakmile bude nalezen a informován o dvojité tragédii dnešního dne. Vicepresident -ještě jednou promiňte, president; chvilku to bude trvat, než si na to člověk zvykne - je na rybářském výletu ve svém domovském státě Minnesota. A nyní, panHagerty."
Na obrazovce se objevila tisková místnost Šedého domu. James Hagerty zamrkal pod ostrými světly. Několikrát si olízl rty, a pak řekl: „Jako svůj zřejmě poslední čin v životě napsal president Warren vlastní rukou prohlášení, které leží přede mnou. Uložil ho tam, kde si byl jist, že bude nalezeno, až ho začneme hledat po zkáze Indianapolis. On byl v té chvíli už bohužel mrtev. Toto jsou tedy poslední slova presidenta Spojených států."
„Nikdy jsem si nepomyslel, že udělá tohle," řekl Sam Yeager. Jonathan i jeho žena na něho zasyčeli, aby byl zticha.
„Moji spoluobčané, ve chvíli, kdy posloucháte tato slovu, budu mrtev," četl James Hagerty. „Požadavky, které Rasa vznesla vůči Spojeným státům americkým, mě zastihly v situaci, kdy jsem nemohl s dobrým svědomím přijmout žádný z nich, ale kdy by jejich odmítnutí mělo za následek zničení našeho velkého národa."
Hagerty zamrkal a znovu si olízl rty. On to všechno taky slyší poprvé, uvědomil si Jonathan. Chudák. Tiskový tajemník pokračoval: „A přece, v požadavcích Rasy vůči nám je určitá spravedlnost, protože se to stalo na můj rozkaz, že raketové síly Spojených států odpálily střely s nukleárními hlavicemi proti dvanácti hvězdným lodím kolonizační flotily krátce poté, co se dostala na oběžnou dráhu kolem Země. Já, a nikdo jiný, jsem odpovědný za ten rozkaz. Stále jsem přesvědčen, že to bylo v nejlepším zájmu lidstva jako celku. Ale nyní byla moje role odhalena, amojezemě i jáza to musíme zaplatit."
Jonathanův otec zaklel a tvář se mu zkřivila grimasou. Matka ho poplácala po rameně. Jonathan si toho sotva všiml. Zíral jako v transu na televizní obrazovku..
„Admirál Atvar nás postavil před hroznou volbu," četl Warrenův tiskový tajemník. „Buď stažení našich zbraní a zařízení z kosmu a velké omezení našich pozemních a námořních zbraňových systémů - tedy v podstatě ztrátu naší nezávislosti - nebo zničení nějakého velkého amerického města. 'Oko za oko, zub za zub'. Pokud bychom nepřistoupili ani na jednu z těchto možností, pak by byla válka, válka, ve které bychom neměli naděj i zvítězit."
Hagerty se odmlčel, aby rukávem saka otřel oči. „Promiňte mi," řekl miliónům diváků. Pak četl dál: „Nemohu, nechci obětovat naši budoucnost omezením naší vojenské síly, které Rasa požaduje. A nemohu vás vést do války, v níž - jakkoli těžce bychom zasáhli nepřítele - by Spojené státy nevyhnutelně čekal osud Velkoněmecké říše. To mi neponechalo jinou volbu, než obětovat Indianapolis pomstě Rasy."
„Ježíši," zamumlal Jonathan. Napadlo ho, co by dělal on na Warrenově místě.
„Protože jsem učinil toto rozhodnutí," pokračoval tiskový tajemník, „dospěl jsem také k závěru, že já ... bych nemohl žít, když muži, ženy a děti, které jsem obětoval, budou mrtví. Doufám, že naleznu odpuštění těch žijících a v očích Boha všemohoucího. Mnoho štěstí a Bůh žehnej Spojeným státům americkým."
James Hagerty vzhlédl, jako by se chystal dodat pár svých vlastních slov. Pak ale zavrtěl hlavou. Jeho oči se znovu zalily slzami. Zvedl se a rychle odešel. Kamera dál snímala prázdné pódium, jako by kameraman nevěděl, co jiného má dělat.
„Jsi v pořádku, drahý?" zeptala se Jonathanova matka jeho otce. Na okamžik neměl Jonathan tušení, co má na mysli. Ale pak pochopil, že jestli krev lidí z Indianapolis byla na rukou Earla Warrena, byla také na rukou jeho otce. Kdyby Ještěři nezjistili, kdo zaútočil na kolonizační flotilu, nezničili by to město. Vrhl také úzkostlivý pohled na svého otce.
„Jo, jsem okay, nebo alespoň přibližně." Hlas Sama Yeagera zněl drsně. „Warren nemohl žít poté, co vrhl do ohně Indianapolis. Okay, ale co všichni ti Ještěři, které zabil? Kvůli nim nespavostí netrpěl, a ani oni nikomu nic neudělali. Ani nemohli - byli ještě ve studeném spánku. Jestli Ještěři nejsou rovnocenní lidem, co tedy potom jsou?"
Jonathan pomalu přikývl. „Pravda," řekl -jazykem Ještěrů. Nakonec z televizní obrazovky zmizel záběr prázdného pódia. Ale když se to stalo, Jonathan si přál, aby se to raději nebylo stalo, protože to, co se na obrazovce objevilo, byly trosky Indianapolis. Hlas Cheta Huntleye poskytl komentář: „Toto jsou okrajové části města. Do centra se nemůžeme dostat. Nevíme ani, jestli je bezpečné být tady."
Do záběru kamery vešel nějaký muž. Pravá část jeho tváře vypadala normálně. Levá strana, ajeho levá paže, byly strašlivě spálené. „Pane," zavolal novinář za kamerou, „co se stalo, pane?"
„Zrovna jsem kropil trávník," řekl muž se spálenou polovinou tváře. „Kropil jsem svůj trávník," opakoval nevěřícně. „Kropil jsem svůj zatracený trávník, a najednou celý zatracený svět vybuchl." Zakymácel se jako strom ve vichřici, a upadl.
„Musel ho zasáhnout záblesk," řekl Jonathanův otec. „Kdyby byl obrácený na druhou stranu, měl by spálenou druhou stranu obličeje. Nebo kdyby se byl díval přímo do ..." Jeho hlas se vytratil. Jo- "| nathan neměl potíže pochopit, co by

se bylo stalo v tom případě. Zvedl se mu žaludek. Kamera zabírala obraz zkázy.
Zazvonil telefon. Jonathan vyskočil a běžel ho zvednout, hlavně proto, aby unikl hrůze na televizní obrazovce. „Haló?“
„Jonathan?“ To byla Karen. „Můj Bože, Jonathane ...“ Znělo to f stejně zděšeně, Šokovaně a nevěřícně, jak se cítil on sám.
Jo,“ řekl. „Tak jeto.“
„Já vím,“ odpověděla. „Nikdy jsem si nemyslela, že to dopadne ...takhle.“
„Ani já ne. Já jsem jen rád, že tátu pustili a že je v pořádku doma.“ Hledět na osobní prospěch uprostřed všeobecné katastrofy byl velice lidský rys. Možná právě tato myšlenka ho popohnala dál: „Karen, vezmeš si mě, zatraceně?“
Dosud neřekla ani ano, ani ne.
Byla to špatná chvíle. Nemohla být horší. Ale možná nemohla být ani lepší, protože Karen řekla: „Ano, myslím, že bychom to měli udělat.“ A pak, než stačil něco říct, náhle zavěsila.
Celý omámený se vrátil do obývacího pokoje. Ale nedostal šanci něco říct, protože matka mu řekla: „Nalezli vicepresidenta - presidenta -Stassena.“
Ano, na obrazovce se objevil Harold Stassen, a pod ním nápis THJEF LAKE, MINNESOTA. Měl na sobě rybářskou vestu s četnými kapsami, měkký klobouk, a ve tváři měl stejně ohromený výraz jako každý druhý. Jonathan si pomyslel, že bylo kruté, když mu reportér nastrčil před obličej mikrofon a vyštěkl: „Ve světle současné situace, pane presidente, co máte v úmyslu udělat?“
Na to Stassen, podle Jonathanova názoru, dal tu nejlepší odpověď, jakou mohl dát: „Vrátím se okamžitě do Little Rocku, a přesně zjistím, co se stalo. Potom, s pomocí Boží, se pokusím tuto zemi vést dál kupředu. V této chvíli nemám, co bych řekl jiného.“
Navzdory j eho poslední větě se reportér zeptal:, ‚Pane presidente, byl jste si vědom, že ten útok na kolonizační flotilu provedly Spojené státy?“
„Ne,“ řekl Stassen. „O tom jsem nevěděl, až do té doby, kdy jste mi to před chvílí řekl vy. Za některé věci se budou zodpovídat někteří důstojníci. Očekávám, že zjistíme, o které jde.“
„Můžeš začít generálporučíkem Curtisem LeMayem,“ řekl Jonathanův otec, a pak, spíš zamyšleně než hněvivě dodal: „Zajímalo by mě, jestli bude mít tolik slušnosti, aby se sám zastřelil. Ale to sotva, ledaže bych se v něm mýlil. A taky by mě zajímalo, kolik lidí o tom vědělo. Nejspíš moc ne, jinak by to tajemství nezůstalo tajemstvím tak dlouho.“
„Tati, mami,“ řekl Jonathan. „Karen právě řekla, že si mě vezme.“
„To je dobře, synu,“ řekl jeho otec.
„Gratuluji,“ dodala matka. Ale oba dva ho poslouchali jen napůl ucha. Skoro všechna jejich pozornost se upínala k televizní obrazovce, která začala znovu ukazovat záběry zkázy, které bez varování podlehlo Indianapolis. Jonathan by se na ně proto zlobil mnohem víc, kdyby obrazovka nepřitahovala jako magnet i jeho vlastní oči.
„Byl jsem zrovna na orbitální hlídce, když ten satelit odpálil své střely na lodě kolonizační flotily,“ řekl Glen Johnson vjídelně Lewise a Clarka. „Počítal jsem, že to museli být náckové nebo rudí. Nikdy mě nenapadlo, že by takovou věc udělaly Spojené státy.“
„No, a teď, když to teda víte,“ řekla doktorka Miriam Rosenová, „co si myslíte o tom, co udělal president Warren?“
„Že nalehl na svůj meč, to myslíte?“ řekl Johnson. „Stejně by ho oběsili, kdyby to nebyl udělal.“
Ale doktorka zavrtěla hlavou, což způsobilo, že její vlasy vytvořily kolem její hlavy temný oblak. To by bylo nemožné jinde než v beztížném stavu. „Ne, to není to, co jsem měla na mysli. Co si myslíte o tom, že obětoval město, místo aby obětoval všechno, co jsme prozatím dokázali v kosmu?“
Než stačil Johnson odpovědět, řekl Mickey Flynn: „Jestli Spojené státy přežijí jako nezávislá mocnost, vejde do historie jako tragický hrdina. Jestli ne, tak bude, samozřejmě, ničema.“
Johnson spolkl další plné sousto pepřených fazolí. Pepř dodával základní vitamíny. Také byl tak ostrý, že mu z toho šly oči šejdrem. Svým způsobem to byla vítaná změna oproti fádní bezvýraznosti většiny pokrmů, které většinou na palubě kosmické lodi jedl. Na druhé straně ho to ovšem přinutilo napít se vody ze své láhve dříve, nezmohl znovu promluvit.
„Historii píší vítězové, tojejasné.“
Flynn přišel s další otázkou: „Co si myslíš o tom chlapovi, který Ještěrům práskl, co jsme udělali?“
„To je zajímavá věc,“ řekl Johnson.„Já jsem viděl, jak ty lodě vybuchly. Nevím, kolik tisíc - nebo stovek tisíc - Ještěrů v nich bylo. Fakt je, že neměli žádnou šanci. Ani se nedověděli, že jsou mrtví, protože se nikdy neprobudili ze studeného spánku. Kdybych byl věděl, že to udělali Němci nebo Rusové, okamžitě bych to byl Rase řekl, a neměl bych z toho žádný špatný pocit. Byl bych si myslel, že ti hajzlové dostanou to, co si zasluhují.“
„Je to ale jiné, když je ta bota na vaší vlastní noze,“ poznamenala doktorka Rosenová.
„A není to sakra pravda?“ Johnsonův souhlas byl z celého srdce, i když poněkud nespisovný.
„Kdybych měl hádat - “ začal Flynn.
Johnson ho přerušil. „Jak tě znám, Mickey, tak to znamená, že máš už nejmíň patnáct různých variant.“
„Tentokrát ne,“ řekl druhý pilot důstojně. „Nemám dost údajů. Jak jsem řekl předtím, než jsem byl tak hrubě přerušen, kdybych měl hádat, tak bych řekl, že Warren Rasu velmi nepříjemně překvapil, když jim dal Indianapolis místo všeho, co máme ve vesmíru.“
„Blahopřeji,“ řekla Miriam Rosenová. „Ten mrtvý muž milióny mil od nás měl totiž pravdu.“
Flynn se vážně uklonil, což vzhledem k tomu, že se v beztížném stavu vznášel víceméně kolmo k lékařce, vypadalo dost absurdně. „Děkuji vám. Jsem poctěn, že mám takového vynikajícího soudce. Teď to ozřejmím.“
„To znamená vysvětlím, ne?“ řekl Johnson - dost nevrle.
Flynn se jen ušklíbl a poznamenal: „Jen námořní pěšák potřebuje vysvětlit vysvětlení. No, jestli mohu pokračovat...?“
Zatímco si Johnson lízal utržené rány, druhý pilot řekl: „Vzdát se kosmických zařízení by byla při povrchním pohledu ta

snadná, lepší volba. Nestálo by to životy, nestálo by to peníze - v krátkodobém horizontu to vypadá lépe. A Rasa je přesvědčená, že my Tosevané uvažujeme jenom krátkodobě.“
„Ale to by z dlouhodobého hlediska Spojené státy zničilo,“ řekl Johnson. „Vydalo by nás to Ještěrům na milost a nemilost.“
„Přesně tak,“ přikývl Flynn. „Z dlouhodobého hlediska je ztráta Indianapolis zanedbatelná - nemyslím tím, samozřejmě, ty chudáky, kteří tam žili. Admirál pravděpodobně mínil zničení nějakého města spíš jako nátlakový prostředek na nás, abychom přijali to, co skutečně chtěl. Ale tím si naběhl; když mu president Warren v tomto směru dal, co chtěl, neměl Atvar jinou možnost, než to přijmout nebo jít do války - a to Atvar nechtěl. Proto tvrdím, že president Warren má dobrou šanci, aby se na něho vzpomínalo v dobrém.“
„Ano, to všechno zní rozumně,“ řekla doktorka Rosenová. „Co myslíte, Glene?“
„Když jste se mě na to ptala naposled, tak z krabičky na mýdlo vyskočil Mickey,“ odvětil Johnson, za což na něho Flynn vrhl uražený a raněný pohled. Johnson to ignoroval a přikývl. „Ale taky si myslím, že to zní rozumně. Warren hodně riskoval, nevyšlo mu to, a zaplatil za to cenu, která postihla i celou zemi. Zít s tím dál... počítám, že chápu, proč to nechtěl.“
„Byl by obžalován a odsouzen, jakmile by se ta věc provalila,“ řekla doktorka Rosenová. „Zajímalo by mě, jestli bychom ho potom vydali Ještěrům. Možnáje dobře, že se to už nikdy nedovíme.“ „Pravděpodobně ano,“ řekl Flynn. Ani Johnson nic nenamítal. „Kdybychom ho vydali Ještěrům,“ řekl, „byl by pomazaný dehtem a vyválený v peří. Málem zničil všechno, co budoval - všechno, co jsme budovali - po celá léta.“
„A přece ...“ řekl Flynn zamyšleným tónem, který používal, kdykoli se chystal říct něco, odporující konvenčním názorům. „A přece by mě zajímalo, jestli ten úder, který zasadil kolonizační flotile dřív, než Ještěří cokoli očekávali, je nepostihl víc, nežli ztráta Indianapolisu postihla nás. Za pět set let se o tom historikové budou přít - ale budou to naši historikové nebo muži a ženy Rasy?“ , ‚Být či nebýt, toť otázka,“ řekla doktorka Rosenová. „Jájsem nežertoval, Miriam,“ řekl Mickey Flynn. „Anijá,“ odpověděla.
Johnson pomalu řekl: „Tím, že udělal to, co udělal, Warren zajistil, že Lewis a Clark a teď i Columbus zůstanou tady venku. Zajistil, že neztratíme kosmické stanice, které jsme vybudovali na oběžné dráze kolem Země, a zbraně, které jsme tam už umístili. Rasa nás stále musí brát vážně. To není maličkost. Za dvacet let ode dneška, za padesát let ode dneška to bude určitě ta největší věc na světě. Za pět set let ode dneška to určitě řekne ten, kdo bude psát knihy o historii.“
Zvedl v pozdravu sklenici s vodou. „Na Earla Warrena-myslím.“
Flynn a doktorka Rosenová se také napili, se stejným zaváháním, jaké projevil on, když pronášel ten přípitek. Zvon v palubním interkomu odbil celou hodinu. Johnson pohlédl na své náramkové hodinky, jako by tomu nemohl uvěřit. Ale hodinky říkaly totéž, co palubní zvon.
„Opozdil jsem se,“ řekl. „Walt ze mě nebude mít velkou radost.“ „To je bagatelizace, na jakou bych byl sám pyšný,“ řekl Flynn. „Jájsem se taky opozdil - k nástupu odpočinku. Spát, nechat si zdát krásné sny...“
„Namazat se,“ řekl Johnson přes rameno, když před odchodem uklízel své nádobí.
„To je od vás hezké, že jste se ke mně připojil, podplukovníku,“ řekl Stone chladně, když Glen vplul do řídící místnosti. „Bylo by to ještě hezčí, kdybyste se ke mně připojil před čtyřmi minutami a, eh, dvaceti sedmi sekundami.“
„Omlouvám se, pane,“ řekl Johnson. Pak porušil kardinální vojenské pravidlo: nikdy nic nezdůvodňovat. „Pokoušeli jsme se s Mickeym a Miriam přijít na to, co se k čertu děje na Zemi, a já j sem prostě nevěnoval pozornost času.“
A kupodivu to fungovalo. Walter Stone se ve svém křesle předklonil a zeptal se: „Došli jste k nějakým závěrům?“
„Zeje Earl Warren buď hrdina, nebo mizera, ale nikdo to příštích pět set let nebude vědět jistě,“ odpověděl Johnson; připadalo mu to jako výstižné shrnutí celého jejich rozhovoru. Pak přidal vlastní komentář: „Teď to ví jen Bůh - nebo duchové Císařů minulosti.“
Stone se zasmál a řekl: „Pravda,“ v řeči Ještěrů, přidávaje pro dobrou míru zdůrazňovací zakašlání. Po několika sekundách ticha přešel zpátky do angličtiny: „Může být hrdina pro to, co udělal, když se na to díváš tímto způsobem. Může být. Ale řeknu ti jednu věc, Glene -je to největší darebák od doby Benedicta Arnolda,17 protože se nechal chytit. Když vydával ty rozkazy, měl je všechny vydat ústně. Jestli někdo napsal něco písemně, měl to spálit sekundu po odpálení těch střel. Pak by nebylo zbylo nic pro nějaké pozdější čmuchaly. Mám pravdu nebo se mýlím.“
„Oh, jistěže máš pravdu. O tom není pochyb. Čmuchalové ...“ Johnsonův hlas se vytratil do ztracena.
Stone si myslel, že ví proč, a zasmál se. „Jasně, tobě se to nezdá
Benedict Arnold - jeden z velitelů amerických oddílů za války o nezávislost, který později z důvodů neukojené osobní ctižádosti zradil a přešel na stranu Britů. (Pozn. překl.) tak legrační, protože ty sám jsi čmuchal, a podívej se, co ti to vyneslo.“
„Jo.“ Ale Johnson zůstával odtažitý. Znal dalšího čmuchala, nějakého Yeagera z Kalifornie, který byl stejně zvědavý na to, co se k čertu děje na té kosmické stanici, z níž se stal Lewis a Clark, jako on sám. A Yeager byl také veliký expert na Rasu. Jestli čenichal, a jestli narazil na něco, co mělo raději zmizet, kdo byl pravděpodobnějším kandidátem na toho, kdo to řekl Ještěrům? Johnson to málem řekl nahlas, ale vlastně nic nevěděl, nejistě, a tak o tom raději pomlčel. Místo toho řekl: „Při takovém businessu zůstanou skoro vždycky nějaké stopy v papírech. Nemělo by to být, ale stává se to.“
„Jo, neřeknu, že se mýlíš, protože se nemýlíš,“ řekl Stone. „Ale i tak, člověk by čekal, že s něčím tak důležitým budou opatrnější. Měli jsme zatracené štěstí, žejsme nemuseli zaplatit víc než Indiana-polisem.“
„Jo,“ řekl Johnson znovu. „To není jako bychom ztratili nějaké důležité město.“ Oba muži na sebe pohlédli s dokonalým vzájemným porozuměním. Oba pocházeli z Ohia, kde bylo Indianapolis často nazýváno jako Indiánská ne-obec.“
Stone řekl: „Ta jedna věc, za kterou Warrena vysoce hodnotím, je to, že nás udržel v kosmu. Znáš koncepci existující flotily?“
„Jistě,“ přikývl Johnson. „Máme dost prostředků, aby nám museli věnovat pozornost, ať něco děláme nebo ne.“

„To je ono," přisvědčil Stone. „Kdybychom se museli toho všeho vzdát, co bychom pak byli? Takový přerostlý Nový Zéland, tak je to."
„Ale teď musíme pokračovat," řekl Johnson. „Stálo nás to dost. Stálo nás to zatraceně moc. Ale jsme stále ve hře. A jednoho krásného dne..." Vyhlédl oknem na zdánlivě bezpočetné hvězdy.
„Jednoho krásného dne." Stejně jako on, i Walter Stone vyslovil ta slova, jako by to byla kompletní věta.
„Zajímalo by mě, jaký způsob pohřbu pro Warrena naplánovali," řekl Johnson. „Slavnostní, nebo ho prostě hodí do popelnice a nechají mu čouhatjednu nohu ven?"
„Pokud jde o mě, bral bych tu druhou variantu, a nějaký vandrák by mu ještě mohl sebrat boty," řekl Stone. „Ale byl to president, takže se dá předpokládat, že to udělají s celou parádou." Na okamžik se odmlčel. „Zatraceně."
Poslední místo na zeměkouli, kde si Vjačeslav Molotov přál být, byl státní pohřeb v Little Rocku v Arkansasu. Nenáviděl létání, ale Earl Warren by nevydržel tak dlouho, než by přeplul Atlantik lodí. Alespoň trochu se pomstil tím, že nařídil Andreji Gromykovi, aby letěl s ním.
K jeho mrzutosti na to ministr zahraničí reagoval s filosofickým klidem. „Mohlo by to být horší," řekl, když se s Molotovem sešli na sovětském vyslanectví před odchodem na státní pohřeb.
„Jak?" Molotov byl natolik popuzený, že to na sobě dal znát. V letadle, které ho přeneslo do Ameriky, vůbec nespal, a ani po dlouhé noci strávené v posteli na vyslanectví si jeho tělo nebylo jisté tím, která denní doba vlastně je.
„Kdyby k tomu došlo před pár měsíci, bylo by tady čtyřicet stupňů Celsia a vzduch by byl tak vlhký, že byste v něm mohl plavat," odpověděl ministr zahraničí. „Washington v létě nestál za nic, ale Little Rock je horší."
„Božemoj!" řekl Molotov. Dobrý komunista by se správně neměl zmiňovat o Bohu, ale staré zvyky bylo těžké předělat. Generální tajemník pokračoval: „Vyrozuměl jsem, že Dornberger přijel osobně, aby reprezentoval Reich, a Eden z Anglie taky. Tojo je tady taky?"
„Ano," odpověděl Gromyko. „Kdyby Ještěři chtěli vyřídit všechny vůdce lidských států najednou, mohli by odpálit střelu na Little Rock."
„Pcha," řekl Molotov. „Přijít o Edena by Anglii pravděpodobně spíš pomohlo. ADoriot, jak jsem si všiml, tady není. Kolaboroval s Němci tak dlouho a tak dobře, že nemá žádné problémy kolaborovat teď s Ještěry, když se stali vedoucí silou ve Francii."
Gromyko mlaskl. „Takový cynismus, Vjačeslave Michajloviči.
Oficiálně poslala vláda Rasy svou kondolenci vládě Spojených států, takže v tomto směruje všechno korektní."
„Korektní!" Molotov se protáhl, snaže se trochu ulevit svým zádům, která ho bolela po dlouhém sezení v sedadle letounu. Už nebyl mladík. V Moskvě jen málokdy cítil svých sedm křížků; díky železné rutině byl jeden den obvykle stejný jako druhý. Ale když byl ze své rutiny vytržen, potřeboval mnohem víc odpočinku než před dvaceti lety. Mrzutě řekl: „Vztahy jsou většinou nejkorektnější těsně předtím, než se začne střílet."
„Zdá se, že tomu se Warren vyhnul," řekl Gromyko. Tišeji dodal: „Za což bychom mu možná měli být všichni vděční."
„Ano." Molotov důrazně přikývl. „To by bývala byla nepříjemná volba, což? Byli bychom se mohli připojit ke Spojeným státům v předem prohrané válce proti Rase, nebo bychom mohli čekat, až Rasa pohltí Spojené státy, a pak stát tváří v tvář vlastní předem prohrané válce proti Ještěrům."
„Vzhledem k tomu, že to dopadlo tak, jak to dopadlo, a že USA zůstávají ve hře, lidstvo získalo šanci." Podle tónu, kterým to Gromyko řekl, nepovažoval tu šanci za příliš velkou.
Molotovovo osobní mínění bylo stejné, ale on nikdy své osobní mínění neříkal, pokud se tomu mohl vyhnout. Místo toho řekl: „Zdálo se, že Moskva padne nejdříve do rukou Němců, pak Ještěrů. Ale srp a kladivo nad ní vlají stále."
Protože to byla holá pravda, ministr zahraničí s tím mohl sotva nesouhlasit. I tak, než k tomu stačil cokoli poznamenat, do místnosti vešel protokolární úředník a řekl: „Soudruzi, limuzína čeká, aby vás odvezla do Šedého domu."
„Děkuji vám, Michaile Sergejeviči." Molotov si dal práci, aby si zjistil jméno a jméno po otci tohoto mladého muže; podle všech hlášení byl velmi schopný, i když měl sklon nadřazovat formu nad obsah.
Čekající automobil byl Cadillac. Molotov zvedl nespokojeně obočí. Gromyko řekl: „Je nesmírně nákladné dovážet na naše ambasády naše vlastní automobily. V Reichu používáme - používali jsme - Mercedes. Nevím, co tam používáme teď."
„Ano?" Molotov neměl zájem uvažovat o tom, co bylo předtím. Pokrčil rameny. Pokud se tím bude zabývat, tak to bude mít čas, až se vrátí do Moskvy. V této chvíli prostě relaxoval. Automobil byl pohodlný. Ale nenechal se chytit do pasti falešného pocitu bezpečí. Řekl Gromykovi: „Žádné řeči o důležitých věcech. Kdo ví, kdo nás může poslouchat."
„No ovšem, soudruhu generální tajemníku." Hlas ministra zahraničí zněl poněkud uraženě. „Víte, že nejsem nezkušená panna."
„V pořádku, Andreji Andrejeviči," řekl Molotov konejšivě. „Lepší je mluvit a nemuset, než muset a nemluvit."
Než stačil Gromyko odpovědět, limuzína zastavila. Sovětské vyslanectví bylo od Šedého domu jen pár bloků. Molotova napadlo, jak malé město ve skutečnosti Little Rock je, a jak nové jsou všechny důležité budovy. Před invazí Ještěrů, předtím, než zničili Washington, to bylo malé, ospalé, provincionální město, které nestálo za řeč, něco j ako Kaluga nebo Kujbyšev.'8
Pravda, kdyby byli fricové nebo Ještěři dobyli Moskvu, Kujbyšev by díky tomu byl také získal velikost. „Tohle místo vypadá dost příjemně," řekl Molotov; což byla asi tak největší chvála, kterou byl schopen říct o nějakém městě.
„Jistě, dost příjemné - s výjimkou léta," řekl Gromyko. „A s klimatizací je i to menší problém, než by byl před dvaceti lety." Pak ministr zahraničí ukázal okénkem stojícího vozu: „Tam je Stassen -nyní president Stassen. Mluví s generálem Dornbergerem."
„Děkuji, že jste mi ho ukázal," odpověděl Molotov. „Jinak bych ho nepoznal." Stejně jako Dornberger, i Stassen byl holohlavý. Ale Američan byl mladší - byl ještě na té slunné straně šedesátky - a vypadal na to, že za sebou neměl tak

tvrdou školu. Možná až do War-renovy sebevraždy žádným obtížím nečelil. No, tak teď si toho užije.
Řidič otevřel sovětským představitelům dveře. „Mohu vás představit?“ zeptal se Gromyko. „Na to moje angličtina stačí.“
18 Nyní Samara, město na řece Volze přibližně 800 km východojiho-východně od Moskvy (dnes cca 1,2 mil. obyv.). Za druhé světové války sem byly evakuovány některé sovětské vládní úřady a zahraniční zastupitelství. (Pozn. překl.)
Ve skutečnosti mluvil anglicky velmi dobře, ale raději to nedával najevo. Molotov přikývl. „Buďte tak laskav. Nikdy jsem se nesetkal ani s Dornbergerem. Mluví anglicky?“
„To nevím,“ řekl Gromyko. „Taky jsem s ním nikdy nejednal. Ale to můžeme zjistit.“
Přistoupili s Molotovem k americkému a německému vůdci. Stassen se odvrátil od Dornbergera a otočil se tváří k nim. Oslovil je anglicky. „Čistě konvenční,“ řekl Gromyko. „Děkuje vám za vaši přítomnost a říká, zeje pro něho potěšením setkat se s vámi.“
„Řekněte mu totéž,“ odpověděl Molotov. „Vyjádřete mou kondolenci a kondolenci všeho sovětského lidu.“ Zatímco to Gromyko překládal, Molotov napřáhl pravici. Nový president Spojených států mu jí potřásl. Jeho stisk, pevný ale krátký, o něm neřekl nic, kromě toho, že si už předtím potřásl rukou se spoustou lidí.
Gromyko přeložil jeho slova: „Doufá, že můžeme žít v míru mezi sebou i s Rasou. Říká, že tomu napomůže, když zůstaneme silní.“
„Dobře. Není tedy úplný hlupák,“ řekl Molotov. „Přeložte mu to, ale nějak přátelsky a přívětivě.“
Když to ministr zahraničí udělal, nový německý Fuhrer přistoupil a čekal, až mu věnují pozornost. Byl jako žebrák, čekající na to, až si ho boháči uráčí všimnout, což nebyla v posledních devadesáti letech pozice německých představitelů. Když Dornberger promluvil, bylo to anglicky. „Říká, zeje rád, že se s vámi setkává,“ přeložil Gromyko.
„Řekněte mu totéž.“ Molotov si potřásl rukou i s Němcem. „Řekněte mu, že se s ním mnohem raději setkávám teď, když Reich už nemá rakety namířené na SSSR.“
Dornberger prostřednictvím Gromyka odpověděl: „Ano, měli jsme takové rakety, ale mnohem víc našich raket bylo namířených na Rasu.“
„Ty vám byly hodně platné,“ řekl Molotov. Po pádu Reichu se nenamáhal být příliš diplomatický.
Dornberger pokrčil rameny. „Já jsem tu válku nerozpoutal. Já jsem v ní jen bojoval, jak rozhodli lidé, kteří byli postavení nade mnou. Až už z těchto lidí nezbyl nikdo naživu, tak jsem tu válku ukončil, jak nejrychleji jsem mohl.“
„To bylo moudré. Nezačínat ji by bylo moudřejší.“ Molotov by byl rád, kdyby víc ruských generálů jevilo nechuť jejich německých protějšků plést se do politiky. Snad k tomu měl blízko Žukov. Ale i Žukov, ačkoli netoužil po titulu, chtěl přinejmenším určitou moc, která s ním souvisela.
„Nyní musím posbírat kousky a udělat co bude v mých silách, abych obnovil sílu svého národa,“ řekl Dornberger.
„Možná nám v tom Sovětský svaz může pomoci, jak to učinil po první světové válce.“
„Možná,“ řekl Molotov. „Nemohu vám nic slíbit, i když ta myšlenka stojí za prozkoumání. Rasa má mnohem lepší špionáž, než měly státy Dohody.“19 Odvrátil se od německého Fuhrera, který už nevedl velmoc, a pohlédl na amerického presidenta, který ji stále vedl. „Presidente Stassene, chci si být jist, že chápete, jak statečný byl president Warren, že vás nevydal na milost Ještěrům za cenu dočasné politické výhody.“
„Chápu,“ odvětil Stassen. „Také chápu, že mě vydal na milost a nemilost demokratům, protože dal Ještěrům Indianapolis. Neočekávám, že budu v roce 1968 znovu zvolen.“ Usmál se. „Jen pro tu chvíli, a jen trošičku, vám závidím váš systém.“
Kdyby o tom uvažoval, Molotov by záviděl Američanům jejich tradici pokojného nástupnictví, když se Berija pokusil o svůj puč proti němu. Ale za nic na světě by to nepřipustil. Než stačil vůbec něco říct, nějaký Američan začal svolávat shromážděné hodnostáře. „To je jejich protokolární úředník,“ řekl Gromyko. „Říká nám, jak se máme seřadit.“
Obřad nebyl tak velkolepý, jak by tomu bylo v Sovětském svazu - jak tomu bylo, když zemřel Stalin - ale měl v sobě svou vlastní
19 Molotov i Dornberger zde narážejí na tajnou vojenskou spolupráci mezi SSSR a Německem ve 20. letech, kdy SSSR Němcům umožnil ve svých výcvikových prostorech zkoušet zbraňové systémy, které měli Němci zakázané Versailleskou mírovou smlouvou, a provádět s nimi výcvik budoucích velitelských kádrů. (Pozn. překl.) strohou a uměřenou působivost. Šest bílých koní táhlo vůz, na němž ležela vlajkou zahalená rakev s Warrenovými ostatky. Za ní vedl voják černého koně bez jezdce s prázdnými botami ve třmenech. Vdova po presidentu Warrenovi, jeho děti, jejich manželé a manželky ajejich děti kráčeli za koněm. Pak šel nový president Spojených států se svou rodinou, a pak shromáždění zahraniční hodnostáři s Molotovem v první řadě. Za nimi pochodovaly vojenské hudby a jednotky amerických ozbrojených sil, některé pěšky, jiné na koních.
Průvod prošel pomalým pochodem více než míli po Capitol Street a Embassy Road, pak zatočil na jih, k velkému kostelu. Molotov tomu všemu věnoval pramalou pozornost, až na to, že ho začaly bolet nohy. Pocítil však sardonické potěšení při představě, že Walter Dornberger, který měl obuté nacistické holínky, musí trpět ještě hůř než on.
Co ho doopravdy zajímalo, to byli lidé, kupící se na chodnících, aby shlédli rakev, vezenou kolem nich. Někteří se chovali tiše a s úctou. Ostatní něco křičeli, což by si v SSSR nikdo nedovolil. Gro-myko zašeptal Molotovovi do ucha: „Někteří z nich křičí, že měl zasadit Ještěrům větší úder. Ostatní ho proklínají za to, zeje vůbec napadl.“
„Někdo si zjistí jména těch lidí,“ řekl Molotov s velikou jistotou. Spojené státy se možná pyšnily svobodou slova, kterou poskytovaly svým občanům. Když však kritizovali vládu, byl přesvědčen, že za to těžce zaplatí.
Přetrpěl bohoslužbu v jazyce, kterému nerozuměl. Gromyko se neobtěžoval překládat. Molotov beztak věděl, co asi kněz bude říkat: Warren byl důležitý, a teď je mrtvý. Jednoho dne budou straničtí funkcionáři říkat totéž o Molotovovi. Doufal, že to nebude příliš brzy.
Felless se právě chystala vzít si dávku zázvoru, když zasyčel telefon. Zasyčela taky, vztekle a mrzutě. Když vysypala

prášek z dlaně zpět do skleničky, stiskla tlačítko příjem, a řekla: „Zdravím vás.“
Na obrazovce se objevil vyslanec Veffani. „A já zdravím vás, starší výzkumnice,“ odvětil. „Doufám, že se vám daří dobře.“
„Ano, nadřízený pane; děkuji vám.“ Felless byla ráda, že si předtím nestihla dát dávku. Kdo ví, v jakých potížích by se zase mohla ocitnout? Koneckonců, druh potíží se dal dost dobře odhadnout; otázkou byl jen jejich stupeň. „A vy?“
„Mně se daří dobře,“ řekl Veffani. „Volám vám, abych vás informoval, že jste přidělena k detašovanému úkolu a přeložena z Marseille do Káhiry.“
„Já ... jsem přeložena do Káhiry?“ Felless nemohla uvěřit svým sluchovým blánám. „Po tom nešťastném incidentu s muži ze štábu admirála dobyvatelské flotily?“
„Po tom, co se s vámi všichni pářili, ano, stejně jako já.“ Veffani si neodpustil podrobnosti, které by Felless bývala raději pominula. „Věřím, že tam nepojedete nacpaná zázvorem. Bylo by velice nešťastné, kdybyste to udělala.“ Použil zdůrazňovací zakašlání.
„To nebude žádný problém, nadřízený pane,“ řekla Felless, ačkoli by to byl problém, kdyby Veffani zavolal o chviličku později. „Ráda bych znala důvod, proč jsem povolána do Káhiry, zvlášť ve světle dojmu, který ten nešťastný incident vytvořil.“
„Ten důvod je prostý,“ odpověděl Veffani. „Admiral Atvar vytváří komisi, která by prozkoumala a odhalila důvod, proč nám američtí Velcí Ošklivci obětovali jedno ze svých měst.“
„Myslela bych si, že by to mělo být zřejmé,“ řekla Felless. „Aby nám zabránili zničit válkou jejich zemi stejně, jako jsme zničili Reich.“
Veffani vydal netrpělivý zvuk. „Proč se rozhodli raději obětovat město než kosmická zařízení, kterými disponují? Na povrch to byla ta snazší volba, a Tosevané jsou povrchní. Byla to možnost, kterou jsme očekávali, že si zvolí. Tu druhou možnost jsme jim poskytli hlavně proto, že na tom trval admirál Reffet. A teď, když ji akceptovali, zůstávají velmocí- a pro nás nebezpečnou velmocí.“
„Chápu.“ Felless udělala souhlasné gesto. „Ano, to je téma, které stojí za úvahu. Kdo budou moji kolegové?“
„Vím o starším výzkumníkovi Ttomalssovi a náčelníkovi Bezpečnosti Diffalovi. Obajsou z dobyvatelské flotily,“ odpověděl Veffani. „To, že jste byla přizvána, je pro vás značná poklona, protože jste na Tosev 3 přišla teprve nedávno.“
„To je skvělé,“ řekla Felless; pro jednou byla ochotná s vyslancem souhlasit. „Kdyje příští spojení z Marseille do Káhiry?“
„To si snad zjistíte sama,“ řekl suše vyslanec. „Náklady za letenku vám budou refundovány.“
„Bude vykonáno,“ řekla Felless. „Děkuji vám, že proti mně nepoužíváte minulost.“
„S tím nemám nic společného,“ řekl jí Veffani. „Atvar požádal jmenovitě o vás, a já nejsem v pozici, abych mohl admirálovi odmítnout. Ani vy v takové pozici nejste.“ Jeho obraz zmizel z monitoru.
Felless zjistila, že letoun odlétá téhož odpoledne. Na její dotaz ji sdělili, že jsou v něm volná místa, takže neměla problém dostat se na palubu. Při přistávání v Káhiře na letadlo nikdo nevystřelil. Na kterémkoli jiném světě Impéria by to bylo samozřejmé. Na Tosevu 3 to však byla Felless ochotná považovat za něco blížícího se triumfu.
Nikdo nevystřelil ani na její obrněné vozidlo, kterým cestovala do hotelu Shephearďs. „Zdá se, že Velcí Ošklivci už víc akceptují naši vládu,“ poznamenala k ženě, sedící vedle ní, jakmile se zajejich vozidlem zavřela druhá pancéřová brána.
„To ano,“ odvětila žena. „Přinejmenším dokud je zase něco ne-popíchne, aby začali vřít jako olej na horké pánvi.“
Felless neodpověděla. Podle všeho, co viděla, cynismus, který býval typický pro muže z dobyvatelské flotily, začal nyní infikovat i kolonisty. Možná to znamenalo, že kolonisté narážejí na vážné těžkosti ve svém úsilí zformovat v tomto světě stabilní společnost.
Když vstoupila do vestibulu administrativního střediska Rasy, očekával ji tam Ttomalss. „Zdravím vás, nadřízená paní,“ řekl. „Můžete dostat číslo pokoje a plánek, ale tohle místo je jako bludiště. Váš pokoj je přes chodbu od mého. Jestli je vám libo, doprovodím vás tam.“
„Děkuj i vám, starší výzkumníku. To by od vás bylo laskavé,“ odpověděla Felless. Když kráčeli chodbami - které jí připadaly příliš vysoké a příliš široké - zeptala se: „Kdo kromě Diffala bude s námi v té komisi?“
„Jediný další člen, který byl doposud vybrán, je vrchní otrava Straha,“ řekl Ttomalss. Než k tomu mohla Felless něco poznamenat, Ttomals pokračoval: „To je jeho nynější titul, který si sám navrhl. Podle své zkušenosti z práce s ním musím říct, zeje to velmi dobrý titul.“
„Pracovat s přeběhlíkem?“ Felless se chtěla rozzlobit. Pak se ovládla. „Možná to není vůbec tak špatný nápad. Zil s Velkými Ošklivci déle a důvěrněji než my.“
„Vaše reakce odráží moji,“ řekl Ttomalss. „Vyslýchal jsem ho, jak možná víte. Když jsem uslyšel, že bude součástí této komise, byl jsem nejdřív zděšen, ale pak jsem si uvědomil, stejně jako vy, že by se jeho náhledy mohly ukázat cennými. A taky se ukázaly. Má takové empirické znalosti Tosevanů, jaké májen málokdo z nás.“
„Dobrá,“ řekla Felless. „Další otázka je, zda můžeme těmto náhledům důvěřovat. Neboje stále do jisté míry loajální k Velkým Ošklivcům, kteří mu tak dlouho poskytovali útulek?“
Ttomalss udělal záporné gesto. „Byl vyslýchám za použití drog odhalujících pravdu. Jeho poznámky o úřadech Spojených států, ačkoli méně souvislé, než když nebyl pod vlivem drog, mají tentýž sardonicky ráz i obsah. Jediná loajalita vůči nějakému Tosevanovi, kterou projevuje, je osobní loajalita k Samu Yeagerovi, kterého považuje skutečně za přítele.“
„Dobrá. To tedy můžeme vyloučit,“ souhlasila Felless. „Škoda, že nemáme takové drogy, které by se daly použít na Velkých Ošklivcích.“
„Zkoušeli jsme to, během prvního kola bojů,“ řekl Ttomalss. „Nefungovaly dobře, pokud fungovaly vůbec. A protože

se muži příliš spoléhali na falešné výsledky, které s nimi obdrželi, dopadlo to nakonec hůř než výslechy bez použití drog.“ „Toje nepříjemné,“ řekla Felless.
„Ano, pro zúčastněné muže to často dopadlo velmi nešťastně,“ řekl Ttomalss. „Nicméně většina z nich už může vysvětlovat svou smůlu jen duchům Císařů minulosti.“ Zastavil se. „Tady je váš pokoj. Můj, jak jsem řekl, je naproti. Řekněte mi, kdybyste něco potřebovala. Ještě něco. Mám dojem, že se budeme scházet příliš často, než abyste mohla brát zázvor, aniž byste zkomplikovala život sobě i ostatním. Nemíním tojako kritiku, pouze jako konstatování faktu.“
„A jako varování,“ řekla Felless. Ttomalss udělal souhlasné gesto. Felless vzdychla. „Děkuji vám. Je těžké překonat ten zvyk.“ Zvlášť těžké to bylo pro někoho, kdo ho překonat nechtěl. „Kdy bude první schůzka?“ zeptala se.
„Zítra ráno po snídani,“ odpověděl Ttomalss. „Tak si budete moci odpočinout a zotavit se po cestě.“
„Dobře,“ řekla znovu Felless. „Děkuji vám za vaši pomoc.“ Vešla do pokoje a zavřela za sebou dveře. Rozhlédla se po místnosti. Stejně jako chodba, i ona byla postavena pro Tosevany, takže jí připadala přehnaně velká. Část instalací také pocházela z časů, kdy sem chodili Velcí Ošklivci. Ale zbytek byl modernizován na standard Rasy, takžejíto celkem vyhovovalo.
Když se vypravila do jídelny, zjistila, že jídlo se zde podává velmi dobré. Pak si u stolu v rohu všimla admirála dobyvatelské flotily v živém rozhovoru s kapitánem, jehož tělní kresba byla skoro stejně impozantní jako jeho. Jestli tady jídal admirál, pak jídlo muselo být dobré, jinak by si to někdo rychle odskákal.
Snídaně příštího rána byla také dobrá. Felless použila plánek komplexu, aby našla zasedací místnost. Diffal a Ttomalss tam už byli. Těsně po ní přišel muž s tělní kresbou pilota raketoplánu. Ttomalss řekl: „Starší výzkumnice, představuji vám navrátivšího se přeběhlíka a bývalého kapitána Stranu.“ „Zdravím vás,“ řeklaFelless.
„A já zdravím vás, starší výzkumnice,“ řekl Straha nenuceně. „Tu tělní kresbu jsem použil, abych unikl ze Spojených států. Bylo mi nařízeno nepoužívat tělní kresbu své bývalé hodnosti. Rozčilovalo by spoustu mužů a žen, Atvara v první řadě. Oslovujte mě, jak si přejete. Spousta mužů mi ta léta dávala spoustu jmen.“ Zdálo se, že je na to zvráceně pyšný.
„Přejděme k věci,“ řekl Ttomalss. „Shromáždili jsme se tady, abychom analyzovali, proč zjevně úspěšný vůdce jako Earl Warren, poté co byla odhalena jeho proradnost, obětoval raději město než výzbroj, jakjsme očekávali, že učiní.“
„Jeho akce neukazují na nějaké selhání rozvědky z naší strany,“ řekl Diffal. „Učinil to rozhodnutí sám a s nikým je nekonzultoval. Neposkytl nám žádný signál, který bychom mohli sledovat.“ „Nikdo tady vás nekritizuje,“ řeklaFelless.
„Muj názor je prostý,“ řekl Straha. „Nikdy neočekával, že pravda o útoku na kolonizační flotilu vyjde najevo. Když se to stalo, zvolil řešení, které Spojeným státům uškodilo nejméně. Konec příběhu.“ „To nemůže být tak jednoduché,“ řekl Diffal. „Proč ne?“ zeptal se Straha. „Drefsab, váš předchůdce, by něco takového neřekl.“
„Drefsab měl dar uvažovat jako Velký Ošklivec. Já ho nemám. To připouštím,“ řekl Diffal. „Ale co mu ten dar nakonec přinesl? Smrt v bezvýznamné šarvátce, a nic víc. Já jsem stále tady a dělám, co mohu.“
„Jste muž z Bezpečnosti, takže vidíte komplikace všude,“ řekl posměšně Straha.
„Komplikace/wM všude,“ řekl Diffal.
„Vy jste mi říkal totéž, vrchní otravo.“ Zdálo se, že Ttomalss s potěšením používá titul, který si Straha sám udělil.
„Řekl jsem, že dvojznačnosti jsou všude,“ řekl Straha. „To je rozdíl.“
„Snad,“ řekl Ttomalss.
„Vraťme se k tomu, co tady máme vyřešit,“ řekla Felless. „Byl Warren muž s komplexní osobností, nebo byl mužem, na kterého se dalo spoléhat, že bude dělat samozřejmé, obyčejné věci?“
„Protože jsem se s ním několikrát setkal, mohu prohlásit, aniž bych se obával, že si budu protiřečit, že to byl jeden z nejobyčejnějších mužů, kteří se kdy vylíhli,“ řekl Straha.
Diffal však udělal záporné gesto. „Přál si, aby ho tak vnímali, to je pravda. Ale žádný muž, který by byl skutečně prostý a čitelný, by nemohl nařídit útok na kolonizační flotilu a tak dlouho to úspěšně tajit. Žádný muž, který by byl prostý a čitelný, by neodmítl náš požadavek na oslabení jeho impéria a neobětoval by místo toho město. Pod jeho šupinami nalézáme lstivost.“
„Každý muž, který je schopen udržet tajemství, udržet ústa na zámek, připadá komukoli z Bezpečnosti jako přírodní div,“ řekl Straha.
„Každý muž, který je schopen udržet tajemství by měl určitě připadat jako přírodní div vám,“ odsekl Diffal. „Vy máte cenu, jen když jsou vaše ústa otevřená.“
Straha vztekle zasyčel. „Dost, oba dva!“ vykřikla Felless. „To už je skutečně příliš. Jediná věc, kterou tato komise předvádí, jsou naše vlastní slabé stránky, ne slabiny Tosevanů, které tady máme prozkoumat a vyšetřit.“ Myslela si, že to, co říká, je jasná a očividná pravda, ale ostatní na ni zírali, jako kdyby právě zplodila zázrak. Jak se věci měly, možná ano.
Po několika schůzkách Warrenovy komise se Ttomalss poučil o slabinách svých kolegů mnohem víc, než si kdy přál vědět. Straha si myslel, že ví všechno o všem. Diffal byl přesvědčen, že nikdo neví nic o ničem. A Felless byla přesvědčena, že dokáže usmiřovat oba muže, bez ohledu na to, jak zuřivě spolu nesouhlasili.
Co se dověděli oni o něm? Pokud něco, tak to, že se klonil spíš k Diffalovi. „Představovat si, že dojdeme k jistotě o důvodech jakéhokoli chování Velkých Ošklivců, je cvičení v dohadech a domněnkách,“ řekl jednoho rána, kdy byli ještě zlostnější než obvykle.
„Co tady potom děláme?“ zeptal se Straha.
„Hledáme pravděpodobnosti,“ odpověděla Felless. „I ty jsou lepší než naprostá nevědomost a divoké spekulace.“
„Spekulace Bezpečnosti nejsou nikdy divoké,“ řekl Diffal. „Jsme, nicméně, nuceni analyzovat divoce rozporuplné údaje, což-“
„Vám poskytuje omluvu, když dojdete ke špatným závěrům, jak se vám tak často stává,“ přerušil ho Straha.

Ttomalss měl chuť kousnout je oba. Místo toho se pokusil změnit téma: „Prozkoumejme, proč Warren ukončil svůj život v téže chvíli, kdy se rozhodl dovolit zničení amerického města.“
„Můj názor je, že to byla impulzivní reakce, která nastává v okamžení,“ řekl Diffal. „Velcí Ošklivci zřídkakdy uvažují komplexněji.“
„Tady bych souhlasila,“ řeklaFelless.
Ttomalss by také souhlasil. Než však stačil vyslovit svůj souhlas nahlas, Straha se rozesmál smíchem s naplno otevřenými ústy, smíchem muže poprvé přicházejícího z venkova do města. S mimořádným požitkem řekl: „Náhodou vím - vím, říkám vám - že se mýlíte oba.“
„Ajak to víte?“ Diffal udělal všechno proto, aby se vyrovnal sarkasmu bývalého kapitána.
Ale Straha měl drtivou odpověď: „Protože jsem byl v elektronickém spojení se Samem Yeagerem, který byl v osobním styku s Warrenem předtím, než se sám zabil. Yeager mi řekl naprosto jasně, že
Warren věděl, co dělá, věděl, co zaplatí, a nebyl připraven žít dál po tom, co zajeho činy muselo zaplatit jeho ne-impérium.“
„To není fér!“ řekla Felless. „Vy jste znal odpověď na tu otázku dříve, než byla vyslovena.“
„Říkal jsem to.“ Strahův hlas zněl spokojeně. „Co byste raději -poznat skutečnou pravdu nebo tady sedět a donekonečna debatovat, dokud se neshodnete na tom, co si představujete, že by měla pravda být?“
Podle hněvivého předklonu jejich těl by Felless i Diffal dali přednost debatě. Veterán nekonečných zasedání různých komisí Ttomalss měl pro jejich postoj do jisté míry sympatii, ale jen do jisté míry. „Zdá se,“ řekl, „že v tomto konkrétním ohledu jsme se dobrali k pravdě. Navrhuji, abychom naše jednání o den odročili, abychom mohli přistoupit k dalším otázkám s osvěženou myslí.“
„Nikdo nic nenamítal. Komise se na den rozpustila. Felless a Diffal spěšně odešli. Strahaještě zůstal. „Fakta? Faktajsou ošklivé věci, starší výzkumníku. Provrtají se i té nejlepší teorii až do jater a pošlou ji jako hrst střepů do hrobu.“
„Určitým způsobem, vrchní otravo, jste se stal velice podobným nějakému americkému Velkému Ošklivci,“ řekl Ttomalss. „Předpokládám, že to bylo nevyhnutelné, a zdá se, že se to stalo.“
Straha udělal souhlasné gesto. „Nejsem zvlášť překvapen. Pozoroval jsem Američany dlouho, a je pravda, že pozorovatel a pozorovaný ovlivňují jeden druhého. Myslím, že jsem je také ovlivnil, ale spíš méně: jichje mnoho a jájenomjeden.“
„Ale vyjste tam nebyl jediný vystěhovalec Rasy,“ řekl Ttomalss. „Zkoumali jsme vliv vystěhovalců na posun americké technologie kupředu. Ale vlastně jsme neuvažovali o jejich vlivu na společnost tohoto ne-impériajako celku. Musí to mít nějaký vliv.“
„To musí.“ Nyní Strahův hlas zněl spíš zamyšleně než vychloubačně. „Jak jsem vám říkal, když jste mě vyslýchal, kladete zajímavé otázky. A na tuhle byste myslím dokázal i odpovědět, kdybyste chtěl. Většina vystěhovalců - na rozdíl ode mě - může libovolně cestovat mezi USA a územím, kde vládne Rasa.“
Ale Ttomalss řekl: „To není to, co jsem chtěl. Rád bych pochopil pohled Američanů na vliv vystěhovalců - to mi připadá důležitější. A mohlo by být, že ti vystěhovalci ovlivňují Američany způsoby, kterých si ani jedna skupina není vědomá.“
„To jsou všechno pravdy, každá z nich,“ přisvědčil Straha. „Všechny také stojí za prozkoumání, tím jsem si jist. Nejsem si jist, že Američané něco podobného dělají.“
Že by Američané mohli dělat něco podobného, to Ttomalssovi vůbec nepřišlo na mysl. „Máte k těmto Velkým Ošklivcům značný respekt-není to další pravda?“ řekl. „A k Warrenovi, jejich vůdci?“
„Ano, na obě otázky,“ řekl Straha. „Warren byl veliký vůdce. Na rozdíl od Němců našel způsob, jak nám uškodit za cenu relativně menších škod pro své ne-impérium. Kdyby měl víc štěstí - kdyby neměl ve svém ne-impériu muže už ovlivněné Rasou - mohl nám uškodit a nezaplatit za to vůbec nic.“
„Zní to, jako byste si přál, aby uspěl,“ poznamenal Ttomalss.
K jeho hrůze se nad tím Straha zamyslel, než na to odpověděl: „Vcelku ne. Koneckonců, jeho neúspěch je to, co mi dovolilo vrátit se do společnosti Rasy, a musím přiznat, že jsem to toužil udělat skoro od svého útěku, a zvlášť od příletu kolonizační flotily.“
„To je ten nejegocentričtější postoj, s jakým jsem se kdy setkal,“ řekl Ttomalss. „Co ti muži a ženy na palubách zničených lodí?“
„Byli ve studeném spánku a tak neměli tušení, že zemřeli,“ řekl Straha. „Když se to tak uváží, je to konec, který se dá závidět - rozhodně lepší, než můžeme očekávat vy nebo já.“
„Sofistika. Nic než sofistika.“ Ttomalss byl rozzlobený a nesnažil se to skrývat. „A co ti Velcí Ošklivci v Indianapolis a v jeho okolí, z kterých mnozíj eště stále trpí následkem našeho útoku?“
„Jsou to jen Velcí Ošklivci,“ řekl Straha s mrazivou lhostejností. Ale pak se zarazil. „Ne, starší výzkumníku, v tom máte pravdu, a já to musím připustit. Víte, co s oblibou říkají Tosevané o mužích a ženách, kteří zemřeli při útoku na kolonizační flotilu? 'Jsou to jenom Ještěři'.“ Poslední slovo řekl anglicky a vysvětlil je: „To je slangový termín, kterým nás Tosevané označují, tak jako my je nazýváme Velcí Ošklivci, když nejsou v doslechu.“
„Dívat se na ně je někdy jako dívat se do zrcadla - vidíme sami sebe, ale obráceně,“ řekl Ttomalss, a Straha udělal souhlasné gesto. Ttomalss pokračoval: „Ale jindy se vidíme jako v pokřiveném zrcadle- přichází mi na mysl případjejich sexuality.“
Straha se zasmál. „To může být pravda ve vztahu k tomu, jak to chodí Doma, Ale díky zázvoru to není pravda tady, a vy to velice dobře víte.“
„„Zákazy té rostliny -" začal Ttomalss.
„Jsou k ničemu,“ přerušil ho Straha. „Ve své nekonečné velko-dušnosti a šlechetnosti mi Vznešený pán flotily dal na

srozuměnou, že mi dovolí pokračovat v požívání té rostliny z vděčnosti za službu, kterou jsem prokázal Rase, ale neučiní to, když nebudu náležitě poslušný muž. Tato hrozba mě nejdříve znepokojila, ale potřeboval jsem přibližně půl druhého dne, abych si našel svého vlastního dodavatele, a nejsem ani zdaleka jediný v tomto komplexu, kdo tuto rostlinu požívá. Nikdyjste nezachytil vůni ženských feromonů?“
„Zachytil,“ připustil Ttomalss. „Přál bych si, abych mohl říct, že ne, ale zachytil.“
„Kdykoli žena požije zázvor tam, kde ji mohou ucítit muži, je velmi pravděpodobné, že se bude pářit,“ řekl Straha. „Kdykoli se nějaká žena páří mimo své pářící období, kdykoli taková žena podnítí muže k páření, stává se naše sexualita podobnější sexualitě Velkých Ošklivců. Je to pravda, nebo lžu a klamu vás?“
„Je to pravda,“ řekl Ttomalss. „Bezpochyby je to také nejhorší sociální problém, kterému Rasa na Tosevu 3 čelí.“
„Je to problém jen když ho tak nazýváme,“ řekl Straha. „Když ho tak nebudeme nazývat, je to spíš zajímavé, dokonce zábavné.“
„To je nechutné,“ řekl Ttomalss s nemalou důstojností. Straha se mu vysmál. Nestaral se o to. Vyskočil a vyšel z konferenční místnosti. Když otvíral dveře, otočil jeden oční výčnělek zpátky k bývalému kapitánovi a dodal: „Až spolu budeme mluvit znovu, tak doufám, že to dokážeme bez takových odporných poznámek.“ Straha na to nic neřekl, ale smál se dál.
Ttomalss vztekle dusal chodbou ke svému pokoji - bezpečnému přístavu, chráněnému před Stranovou zkažeností a zvrhlostí. Když jeho čichové receptory zasáhl určitý pach, tiše zasyčel a zrychlil chůzi ... v poněkud vzpřímenější poloze. Sotva si to uvědomil, dokud nedorazil do své vlastní chodby. V té chvíli už mu stály i šupiny tvořící hřebínek na vršku hlavy -jistá známka muže připraveného pářit se, a také připraveného o páření bojovat, kdyby musel. Pak by nenazval Strahova slova nechutnými. Část jeho mysli si to uvědomovala, ale jen malá část.
Protější dveře byly otevřené. Odtud přicházely ty lahodné feromony. Ttomalss si pospíšil dovnitř. Skoro se srazil s jiným mužem, který právě odcházel. „Pokračujte,“ řekl ten chlapík spokojeně. „Nebudeme se prát. Jájsem se už pářil.“
Uprostřed pokoje stála Felless. Právě se začala napřimovat z pářící polohy, ale pohled na Ttomaissuv vzpřímený postoj a vztyčený hřebínek ji přiměl znovu se předklonit. Když se spolu spojili, zamumlala: „Nemělajsem v úmyslu, aby se to stalo.“
„Nezáleží na tom, co jste měla v úmyslu,“ odpověděl Ttomalss. Jeho zasyčení, když ho prostoupila rozkoš, nebylo ani zdaleka tiché. Mohl by se s ní pářit znovu, ale to nutkání už nebylo tak naléhavé. Místo toho se otočil a odešel do svého pokoje. Když opouštěl Felles-sin pokoj, už k němu spěchal další vzrušený muž.
Za zavřenými dveřmi svého pokoje už feromony necítil. Vrátilo se mu rozumné uvažování. Sám zázvor nikdy neochutnal, ani jedinkrát. Ale i tak tato rostlina zasáhla jeho život. Možná se Straha tak dalece nemýlil, bez ohledu na to, jak surově a hrubě to vyjádřil.
Ttomalss vzdychl. Chtěl mluvit s bývalým kapitánem o mrtvém vůdci Spojených států. Jejich rozhovor se ale nějak stočil k sexualitě. Přes zázvor, vzpomněl si. Zdálo se, že Straha není vůbec nešťastný kvůli svému zlozvyku. Ttomalss by se styděl. Možná se Straha také styděl, občas. Ale Tosev 3 rozleptával stud stejně, jako rozleptával všechno, co činilo Rasu tím, čím byla. Ttomalss si připomněl, aby se nezmiňoval Kassquit o tom, že se znovu pářil s Felless.
Mordechaj Anielewicz si z nízkého návrší prohlížel statek. Mohl by být klidně důstojníkem, připravujícím nejvhodnější plán útoku.
Vlastně to bylo přesně to, co dělal. Obrátil se k četě Ještěrů za sebou a řekl jejich jazykem: „Děkuji vám za vaši pomoc v této záležitosti.“
Jejich velitel, poddůstojník jménem Oteisho, pokrčil rameny překvapivě lidským způsobem. „Máme rozkaz pomoci vám. Vy jste pomáhal Rase. My své dluhy platíme.“
To ano, pomyslel si Mordechai Anielewicz. V tom jste lepší než většina lidí. Nahlas řekl: „Nejlépe bude, když budeme postupovat ve volném tvaru. Nemyslím, že tenhle Gustav Kluge po nás začne střílet, ale mohu se mýlit.“
„Bude velmi nešťastný německý muž, když se o to pokusí,“ poznamenal Oteisho; napůl profesionální odhad, napůl potěšené očekávání. Muži Rasy, kteří bojovali proti Němcům v Polsku, je vůbec nemilovali. Oteisho se otočil a vydal rozkazy mužům své čety. Ti se okamžitě rozptýlili, se zbraněmi připravenými k palbě. Oteisho řekl Anielewiczovi: „Veďtenás.“
„Jo.“ Nemohl říct bude vykonáno, rozhodně ne, když byl pověřen velením. Doufal, že je nevede do honu na divoké husy. Přesto strhl z ramene svou automatickou karabinu a rozběhl se ke Kluge-ově statku.
Na polích pracovali lidé. To se konečně dalo čekat, vzhledem k tomu, že bylo období sklizně. Co se však nedalo očekávat, byl fakt, že jiní lidé - všichni to byli muži - střežili pole, aby žádný z dělníků neutekl. Stráže byly ozbrojené a vypadaly ostražitě. Kolik statků v Německu využívalo za poslední války otrockou práci? Kolik z nich v tom pokračovalo dokonce i potom, co byl Reich zadupán do prachu? Některé zjevně ano. Z hlediska statkářů, proč ne? Německo zůstalo nezávislé na Ještěrech; kdo byjim říkal, co už nesmějí dělat?
„Já, Bože,“ zamumlal Mordechai. Oteisho k němu obrátil jeden oční výčnělek. Když Mordechai neřekl nic dalšího, poddůstojník se uvolnil a věnoval svou pozornost svým mužům. Byli to veteráni; to Anielewicz viděl podle toho, jak se chovali. Ale i tak ho napadlo, jestli má za sebou takovou palebnou sílu, jakou disponoval Gustav Kluge na svém statku. Klugeho muži byli nepochybně také veteráni: demobilizovaní vojáci, hledající práci, kteráje nasytí.
Jeden ze strážných, v civilní košili a kalhotách od uniformy
Wehrmachtu vykročil vstříc Anielewiczovi a Ještěrům. V koutku úst měl cigaretu a přes záda měl přehozenou útočnou pušku. Nesáhl po ní, ale položil nevyhnutelnou otázku: „ Was ist los ? “
„Hledáme jisté lidi,“ odpověděl Anielewicz. Dal si pozor, aby mluvil německy, ne jidiš. Klugeho poskok ho stejně neměl rád; měl by ho však ještě méně rád, kdyby zjistil, zeje Žid.
„Tady je teď spousta lidí,“ řekl strážný s drzým úsměvem. „Proč bychom je měli nechat jít, i kdybyste je našel? Jestli

podepsali pracovní smlouvu, kamaráde, tak tady zůstanou, a jestli se vám to nelíbí, dejte tok soudu.“
„Je to má žena a mé děti,“ řekl Anielewicz upjatě. „Bertha, Miriam, David a Heinrich.“ Neřekl příjmení, protože to by naznačilo až příliš mnoho.
„A kdo k sakru jste vy?“ zeptal se strážný. Ta otázka nezněla tak odporně, jak by mohla znít. Jeho další věta vysvětlila proč: „Vy musíte být někdo, když máte pod kontrolou bandu Ještěrů.“
Ukázalo se, že jeden z pěšáků mluví trochu německy. „My nejsme tlupa,“ řekl. „Udělej špatný pohyb. Uvidíš, jak nejsme banda.“ Znělo to, jako by doufal, že Němec ten špatný pohyb udělá.
Od stavení k nim přišel zavalitý, šedovlasý muž, opírající se o berli, protože měl amputovanou nohu nad kolenem. Strážný se k němu otočil s něčím, co vypadalo jako úleva. „To je Herr Kluge, šéf. Můžete se domluvit s ním.“ Ustoupil stranou, aby nechal mluvit statkáře.
Kluge měl ty nejstudenější šedé oči, které Anielewicz kdy viděl. „Kdo jste a co děláte namých pozemcích s Ještěry za zády?“
„Hledám svou ženu a děti,“ odvětil Mordechai a sdělil mu jejich jména, stejně jako je sdělil strážnému.
„Nemám žádné dělníky toho jména,“ řekl Kluge sebevědomě -jako otrokář, kterým ve skutečnosti byl.
„Přesvědčím se o tom,“ řekl Anielewicz. „Jestli je najdu po tom,
20 mínéna automatická puška schopná střelby i dávkami MP 43 'Sturm-gewehr1, založená na odběru prachových plynů z hlavně, uzamčená kyvnou závorou ve vertikální rovině, používající náboj 7,92x33. (Pozn. překl.) co jste mi právě řekl, že tady nejsou - zabiju vás. Nikdo mi kvůli tomu neřekne ani slovo, to si pište. Rozumíte mi?“
Němec jde člověku buď po krku, nebo mu líbe kolena. A tak to taky bylo. Mordechai pozoroval, jak se statkář sesypal. Kluge měl navrch po celou generaci. Teď už to však nebyla pravda, a netrvalo mu dlouho, než si to uvědomil. Zeptal se, náhle ochraptělým hlasem: „Kdo vlastnějste?“
Nastal čas odhodit masku. Mordechai se jedovatě usmál. „Kdo jsem?“ opakoval, přecházeje do jidiš. „Jsem Mordechai Anielewicz z Lodže. Jestli si myslíte, že vás neodprásknu, takjste blázen.“
„Židák!“ zvolal strážný, což mu mohlo vynést okamžitou likvidaci.
Anielewicz se však jen přezíravě usmál. „Ano, jsem židák. Dost toho Reichu dlužím. Teď vám něco vrátím. Mluvte, Kluge, jestli chcete ještě někdy vidět svoji Frau. “¦
Kdyby tady jeho žena a děti nebyly, tak by Mordechaiovi celé to hromobití bylo celkem k ničemu. Bylo by mu k ničemu i v případě, že by Kluge nebyl zbabělec. Ale statkář ukázal za velké stavení, kde jeho žena i děti nepochybně žily v pohodlí bez ohledu na katastrofu, která postihla jejich národ. „Tam, na tom žitném poli. Snažím se pomáhat rodinám a držet je pohromadě.“
„Ano?“ řekl suše Mordechai. „Vy jste skvělý člověk. Doveďte mě k nim. Jestli lžete, tak vás nechám zbičovat k smrti. Teď sebou hněte a řekněte těm parchantům s puškami, že jestli se pohnou, budou mít děravého šéfa.“
Kluge se otočil a vykřikl něco německy. Pak spolu zamířili k žitnému poli.
Mordechaiovo srdce bušilo stále rychleji a rychleji. Začal volat jméno své ženy a svých dětí. Nedokázal řvát tak jako německý statkář. Ale také se o to nemusel snažit. Čtyři postavičky na poli, tři normální velikosti a jedna menší, se mu rozběhly vstříc.
„To obilí...“ řekl Kluge bolestně. V tomto okamžiku málem zemřel; ústí Anielewiczova automatu se otočilo směrem k němu. Ale velitel židovských bojovníků se ovládl, a Němec horlivě pokračoval: „Uvidíte, že se s nimi nezacházelo špatně.“
„To bude vaše štěstí,“ zavrčel Mordechai. Pak se také rozběhl.
Na první pohled si všiml, že jeho žena, synové a dcera jsou celí Vyzáblí. Pak si uvědomil, že na sobě mají otrhané hadry. Pak na okamžik přestal uvažovat. Jen se objímali a líbali a říkali si pošetilá slůvka. Přihlížející Ještěři to bezpochyby vůbec nechápali.
A pak, když znovu začal být schopen uvažovat racionálně, zeptal se:„Jste v pořádku?“
„Mohlo to být horší,“ odpověděla jeho žena. Pohlédla na statkáře. „Samozřejmě věděl, že jsme Židé. Ale krmil nás - potřeboval od nás práci.“
„Koupil si nás,“ řekl vztekle David. „Koupil si nás za hromadu chleba od vojáků, kteří nás odvlekli. Nejdřív se podíval mamince na zuby, jako by byla nějaký kůň.“
Přikulhal k nim Gustav Kluge. „Tak vidíte, je to, jakjsem vám říkal,“ řekl Anielewiczovi. „Jsou tady. Jsou v pořádku . Nikdo s nimi špatně nezacházel. Zacházel jsem s nimi stejně jako se všemi ostatními, kteří pro mě pracují.“
/ když jsou to Židé. Viselo to ve vzduchu, ačkoli to nebylo vysloveno nahlas. Mordechai se neubránil otázce: „Nejsem si jist, že ty poslední dvě věci jsou totožné - tím si vůbec nejsem jist.“ Přesto německý statkář -plantážník, pomyslel si Anielewicz, vzpomínaje na knihu Odváté větrem - příliš nelhal.
„Vezměte si je. Jestli jsou to vaši příbuzní, vezměte si je,“ řekl Kluge.
Přistoupili k nim Oteisho a ostatní vojáci Ještěrů. Stále mířili na Klugeho. Poddůstojník se zeptal Anielewicze: „Je to dobře? Našel jste svou ženu a mláďata?“
„Je to dobře. Děkuji vám.“ Mordechai se sklonil v uctivém postoji. „Ano, toto je moje žena. Toto jsou má mláďata.“
Heinrich Anielewicz, který studoval řeč Ještěrů na gymnáziu v Lodži, také zaujal uctivý postoj. „Já vám děkuji, nadřízený pane,“ řekl.
Zdálo se, že to vojáky pobavilo a potěšilo. Zasmáli se. Pak řekl Oteisho vážně: „Není zač, tosevanské mládě.“
Heinrich se zeptal polsky: „Tati, víš něco o Pancéřoví? Je v pořádku?“ Ještěrům vysvětlil: „Mám beffela. Pojmenoval jsem ho ve své řeči podle pozemního křižníku.“ To vyvolalo u vojáků další výbuch smíchu.
Miriam řekla: „Teď s tím pitomým zvířetem tátu neotravuj.“
Mordechai však řekl: „To není otravování. Popravdě řečeno, Pancéř je v mém stanu. Měl ho nějaký důstojník Rasy.

Slyšel jsem ho pípat, a začal jsem se toho muže vyptávat, kde ho našel, a to mě sem vlastně přivedlo.“
Heinrich vydal triumfální výkřik, který svědčil o tom, zeje s ním všechno v pořádku. „Vidíte? Pancéř nás znovu pomohl zachránit, i když se ztratil.“
David řekl: „Kde budeme žít? Kam půjdeme? Lodž už neexistuje.“
„Nevím,“ odpověděl Mordechai. „Od začátku války jsem byl v poli, a od té doby, co válka skončila, jsem vás hledal.“
Zavrtěl hlavou. Cítil se jako opilý, ačkoli nepil nic silnějšího než vodu. „A víte co? Je mi to celkem jedno. Jsme zase spolu. To je to, na čem doopravdy záleží.“
„Můžemejít někam, kdeje skutečnéjídlo?“ zeptal se David.
To vypovídalo za celé romány o tom, jak to na statku chodilo. Anielewicz provrtal Gustava Klugeho dalším záštiplným pohledem. Musel však říct: „Nikde v Německu v této chvíli není dost skutečného jídla. Uvidíme, co se dá dělat.“
„Jsme zase svobodní,“ řekla jeho žena, což také vypovídalo za celé romány. „Ve srovnání s tím na ničem jiném vlastně nezáleží.“
Mordechai jednou paží objal ji, druhou Miriam. Kolem nich se nakupili synové. „Pravda,“ řekl. Všichni dodali zdůrazňovací zakašlání.
Nebylo to poprvé, kdy se Kassquit cítila opomíjená a odříznutá od věcí. Věděla, že byla na okraji velkých událostí, ale nebyla schopná se k nim více přiblížit. Až dodatečně se dověděla, že otec Jonathana Yeagera byl ten Velký Ošklivec, který poskytl Rase informaci
0 tom, že jeho ne-impérium bylo odpovědné za útok proti kolonizační flotile.
Poslala Samu Yeagerovi elektronickou zprávu: Blahopřeji vám. Díky vám mohla Rasa vykonat náležitou pomstu.
To je pravda, odepsal, ale je to pravda za vysokou cenu. Muž, který byl skvělý vůdce, s výjimkou svého útoku na kolonizační flotilu
- což byla chyba - se sám zabil a jedno velké město v mém ne-impé-riu bylo zničeno. Podívejte se na tu pomstu, než se nad ní začnete radovat.
Nebyl problém přehrát si na videu záběry z Indianapolis. Rasa je široce publikovala, aby dala najevo mužům z dobyvatelské flotily a mužům a ženám z kolonizační flotily, že útok Velkých Ošklivců byl po zásluze potrestán. Zničené budovy a motorová vozidla napůl zatavená do asfaltu potvrzovaly sílu atomové bomby, která nad městem vybuchla.
Tyto záběry Rasa promítala stále znovu a znovu. Ale existovali
1 jiné záběry - záběry spálených a napolo spálených Tosevanů, kteří si přáli zemřít; ale ty se tak široce nepublikovaly.
Kassquit chápala proč: myslícímu tvoru se z nich dělalo nanic, i když byl jiného druhu. A ona, samozřejmě, nebyla jiného druhu. Kdyby se byla vylíhla
- ne, narodila - tam, mohlo její stát totéž. Nové slunce na obloze ... Nebylo dobré uvažovat o podrobnostech.
Ti muži a ženy ve studeném spánku nevěděli, co je zabilo. Ani spousta Velkých Ošklivců, kteří se nacházeli v blízkosti epicentra, se to nedověděla. Ale mnozí se to dověděli. To byla ta část pomsty, kterou Rasa příliš široce nepublikovala. Kassquit dokázala pochopit proč.
Chvíli jí to trvalo, než napsala Samu Yeagerovi další zprávu. Vy jste nevěděl, že se vašemu ne-impériu stane taková věc? zeptala se.
Když jsem začal hledat odpovědi, myslel jsem si, že se to přihodí některému jinému ne-impériu, odpověděl. Byl jsem přesvědčen, že si to Reich nebo SSSR zasluhují. Jak bych pak mohl říci, že mé vlastní ne-impérium si to nezasluhuje ?
To dává perfektní logický smysl, napsala Kassquit. Mýlím se, když si myslím, že i přesto z toho nejste šťastný?
Nemýlíte, odepsal. Ne-impérium je rozšířená rodina. Když se přihodí zlé věci příslušníkům vašeho vlastního ne-impéria, je to horší, než kdyby se staly lidem v jiném ne-impériu. Použil konvenční symbol pro zdůrazňovací zakašlání.
Kassquit napadlo, jak silné emoce musel cítit. Ne-císař USA se sám zabil, potom co souhlasil se zničením toho města. Doufala, že Sam Yeager necítí podobný závazek. Ptát se ho však na to by tento popud mohlojen posílit, a tak se tomu vyhnula.
A pak jí napsal Jonathan Yeager: Musím ti sdělit, že vstupuji do stálého pářícího svazku se ženou jménem Karen Culpepperová, o které jsem se občas zmiňoval, když jsem byl na palubě hvězdné lodi. Říkal jsem ti, že se to možná stane. Jsem rád, že k tomu konečně došlo. Doufám, že i ty mi to přeješ.
Kassquit na ten nápis chvíli hleděla. Nebyla to dlouhá chvíle, ale jí to připadalo jako věčnost. Nakonec její prsty, spíš mimovolně než silou její vůle, vyťukaly: Blahopřeji ti. Chvíli na ta slova němě zírala. Kdysi někde četla, že vojáci v žáru bitvy mohou být někdy těžce zraněni, a uvědomí si to až později. Vždycky si myslela, že to je reakce typická pro Rasu, ale nikoli pro Velké Ošklivce. Nyní to však začala chápat. Právě utrpěla těžké zranění, zásah do srdce. Ale z jakéhosi důvodu necítila nic. Bylo to, jako by se celé její tělo ocitlo v mrazničce.
Ne, celé její tělo ne. Z očí jí začaly téct slzy a koulet se dolů po tvářích. Ani si to neuvědomila. Ale bylo to, jako by otevřela stavidla.
Vzala si kapesník a pokusila se osušit si tvář. Ale čím více se otírala, tím více slz teklo. Nakonec to vzdala a nechala to na svém těle, kdy bude mít konečně dost.
Trvalo to překvapivě dlouho. Když to konečně odeznělo, vstala a podívala se na sebe v zrcadle. Zděšeně vydechla. Ale Jonathan Yeager řekl, že nejsem ošklivá, pomyslela si. Řekl, že jsem pro divoké Tosevany sexuálně přitažlivá, a dokázal to tím, že ke mně byl přitahován.
Myšlenky na Jonathana Yeagera vyvolaly nový proud slz. Když ustal, vypadalaještě ošklivěji než předtím, i když by nevěřila, že je to možné. Kdy to přejde?
Doufám, že dřív, než budu muset jít znovu do jídelny, pomyslela si toužebně. Ttomalss byl na povrchu Tosevu 3, a kdo jiný by se staral o mladou, velmi mladou psycholožku, navíc odlišnou od všech ostatních občanů Impéria?
Přála si, aby měla nějaké místo, kde by se mohla ukrýt i sama před sebou. Ještě víc si přála, aby měla nějaké místo, kde

by se mohla ukrýt před elektronickými zprávami Jonathana Yeagera. Ne že by jí v nich lhal. To nedělal. Zmiňoval se o tom, že pravděpodobně vstoupí do stálého pářícího svazku, jakmile se vrátí na povrch Tosevu 3. Ale Kassquit neočekávala, že to udělá tak brzy.
„To není fér," řekla nahlas. Jonathan Yeager se bude nerušeně oddávat normální tosevanské sexualitě. Bude se pářit s tou ženou Karen Culpepperovou kdykoli bude chtít, po dlouhá a dlouhá léta. Na ni, na Kassquit, zapomene, nebo - pokud ne - vzpomene si jen na krátké okamžiky rozkoše.
Místo zoufalství ji zaplavila zuřivost. Na co se mohla v příštích letech těšit ona? Na tuto kabinu. Na své vlastní prsty. Na vzpomínky na krátký, příliš krátký styk s někým z jejího vlastního druhu.
„To není fér," opakovala, tentokrát zcela odlišným tónem. Vzplál v ní hněv. Přidala zdůrazňovací zakašlání.
Kdyby Jonathan Yeager seděl tady před ní, řekla by mu svůj názor pěkně od plic. Přiletěl sem nahoru, užil si s ní sexuální rozkoš, a pak odletěl dolů na povrch Tosevu 3, aby se vrátil ke svému normálnímu životu? Jak si to dovolil?
Napadlo ji, jestli byla někdy takto zrazena nějaká žena Velkých Ošklivců. Pochybovala o tom. Těžko by některá z nich byla tak naivní jako ona.
Pospíšila si k počítači, aby mu zatepla sdělila, co si o něm myslí, ale v poslední minutě se zarazila. Jednak mu nechtěla poskytnout to zadostiučinění, aby věděl, že se mu ji podařilo zranit. A jednak si stále vážila jeho otce. Nechtěla, aby Sam Yeager četl ošklivou zprávu, určenou jeho mláděti. To, co udělalo jeho mládě, to nebyla jeho chyba. On by nějaké ženě určitě nikdy nic takového neudělal.
A co zbývalo jí? Nic než zasmušilý souhlas. Nic než život se vzpomínkami. To nebylo moc dobré.
Kassquit luskla prsty. Naučil ji to Jonathan Yeager. Teď to však ignorovala. „Mohu si nechat dopravit z povrchu Tosevu 3 jiného muže. Mohu mít svou vlastní rozkoš."
Budu si o tommusetpromluvit s Ttomalssem, pomyslela si. Přesto uvažovala, jestli by to bylo stejné. Protože Jonathan Yeager byl první, bude to on, s kým bude porovnávat všechny další. A ona mu dala všechny své city bez výhrady, neuměla to jinak. Udělá to znovu? Její ruka sama od sebe udělala záporné gesto. Nebudu tak hloupá dvakrát.
Kopla do kovových dveří své kajuty. Kdyby si sem přivedla mu- I že pouze pro sexuální potěšení, kdyby v tom nebyl zahrnut žádný cit, co víc by jí mohl poskytnout, než jí poskytovaly její vlastní prsty? Co, s výjimkou zrady?
„Už jsem měla dost zrady," řekla. Ukázal by se ten druhý muž také tak zrádný, tak nepoctivý jako Jonathan Yeager? Nebylo to vyloučené.
To ji přivedlo zpátky k tomu, s čím začínala: bude sama, jen se ' svou rukou. Nevadilo jí to - ne příliš - dokud se nesetkala s Jona-thanem Yeagerem. Ukázal jí něco ze spektra tosevanských sexuálně vázaných citů ... a nyní je marnotratně rozdával té ženě Karen Cul-pepperové.
Kassquit pohlédla znovu do zrcadla. K její úlevě jí skvrny už za- ] činaly mizet z obličeje. Za chvíli zmizí úplně. Nikdo na ní nepozná žádné vnější známky zármutku a bolesti. Ale bolest v ní byla, ať viditelná nebo neviditelná.
„Co budu dělat?" zeptala se kovových stěn. Nedostala žádnou odpověď.
Možná by bývalo lépe nikdy se osobně se žádným divokým Velkým Ošklivcem vůbec nesetkat, uvažovala. Určitě bych udělala lépe, kdybych s jedním z nich nenavázala sexuální vztah. Mohla bych se dál snažit napodobovat podle svých nejlepších sil ženu Rasy. Nebyla bych se dověděla o určitých citech, dostupných Velkým Ošklivcům, o citech, pro které Rasa nemá reálné ekvivalenty. Já jsem také neměla reálné ekvivalenty, jen mlhavé vědomí, že cítím věci, které Tto-malss necítí. Teď už chápu mnohem víc, teď jsou tyto oblasti v mé mysli otevřené - a já je nemohu využívat. Nebylo by mi lépe, kdyby zůstaly uzavřené?
Na to neměla žádnou reálnou odpověď. Nemohla se vrátit zpátky do skořápky, v níž byla předtím. Ale nemohla tyto nové oblasti využívat, těšit se z nich - pokud bude sama. I kdyby na hvězdnou loď přišel nový Velký Ošklivec, i kdyby se ve všem vyrovnal Jonathanu Yeagerovi, a byl ještě lepší... dříve či později by se vrátil zpátky na Tosev3,aonabybylazasesama.
„Co budu dělat?" opakovala bezradně. A opět nedostala žádnou odpověď.
„Blahopřeji," řekl Johannes Drucker Mordechai Anielewiczovi. „Blahopřeji," opakoval Anielewiczově rodině. Žena, dva chlapci a dívka - přesně tak, jako jeho vlastní rodina, ačkoli Anielewiczova dcera byla z dětí nejstarší, zatímco jeho Claudia byla ve věkovém pořadí mezi Heinrichem a Adolfem.
Nevypadali nijak zvlášť jako Židé, nebo tak, jak si představoval, že Židé vypadají. Měl podezření, že německá propaganda přeháněla, pokud šlo o jejich nosy, rty a brady. Vypadali prostě jako ... lidé. Bertha Anielewiczova, Mordechaiova žena, nevypadala nijak zvlášť', dokud se neusmála. Když to však udělala, byla velmi půvabná. Kdyby byla mladší, byla by pravděpodobně velmi přitažlivá.
„Doufám, že také najdete svou ženu a své děti," řekla mu. Mluvila jidiš, ne německy. Její hrdelní hlásky byly drsnější, samohlásky zněly poněkud zvláštně, ale rozuměl jí dobře.
„Děkuji," řekl. Když slyšel jidiš, připomnělo mu to, jak zvláštní bylo stát před útulkem Červeného kříže nedaleko Greifswaldu, a hovořit s pěti Židy. Před poslední válkou by to nebylo zvláštní; bylo to nemožné, nepředstavitelné. Spousta věcí, které by ještě před několika měsíci byly nepředstavitelné, se nyní zdálo zcela běžných. „Co budete dělat?" zeptal se Anielewiczových, snaže se skrýt svou žárlivost najejich štěstí. „Půjdete domů?"
Mordechai se zasmál. „Domů? Nemáme domov, když Lodž zmizela z mapy. Ale něco si v Polsku najdeme. Právě v této minutě nevím kde, ale něco si najdeme."
„Určitě," přisvědčil Drucker. Ne, ubránit se žárlivosti nebylo snadné. „Vy pomůžete sbírat kousky tam. A já je pomůžu sbírat tady ... tím či oním způsobem." Nechtěl u toho prodlévat. Uchovat si naději nebylo snadné.
Anielewicz mu položil ruku na rameno. Měl chuť ji setřást, ale neudělal to. Židovský vůdce mu řekl: „Nevzdávejte se, toje všechno. Nikdy se nevzdávejte."
On si mohl dovolit to říct. On se teď mohl vzdát - našel svou pomyslnou jehlu v seně. Ale měl pravdu. Kdyby

neproslídil tento kout Pruska,“1 nikdy by se se svou ženou a dětmi znovu nesetkal. „Já vím,“ řekl Drucker. „Budu pokračovat. Musím. Co jiného mohu dělat? Zabít sejako americký president? To sotva.“
Pokusil se představit si Adolfa Hitlera, páchajícího sebevraždu tváří v tvář nějaké katastrofě. Sotva, zazvonilo mu znovu v hlavě. První Fuhrerby určitě sebral mauserovku nějakého padlého vojáka, a pálil by na své nepřátele, dokud by sám nepadl. Sebevražda byla východisko pro zbabělce.
Heinrich Anielewicz - pojmenovaný, stejně jako Druckerův vlastní Heinrich, po Heinrichu Jagerovi, kterého oba obdivovali -choval svého malého beffela. Malý živočich z Domova otočil jeden z očních výčnělků k Druckerovi. „Píip!“ prohlásil, skoro jako by to bylo mačkací gumové zvířátko. Drucker se neubránil chabému pousmání. To byl skutečně jeden z nejpošetilejších přátelských zvuků, které kdy slyšel.
Heinrich Anielewicz poškrábal beffela mezi očními výčnělky a pod bradou. Pancéřoví se to líbilo a okomentoval to dalším: „Píip!“ Chlapec mu řekl pár slov polsky. Drucker neměl potuchy, co řekl; z toho jazyka pochytil jen pár slov, a z nich už většinu stejně dávno zapomněl. Pak Heinrich Anielewicz přešel do jidiš a řekl Druckerovi: „Víte, kdyby nebylo Pancéře, možná by nás táta nikdy nenašel.“
21 Tady se autor mýlí - Greifswald neleží v Prusku ale v Pomořanech-Meklenbursku. (Pozn. překl.)
„Ano, to vím. Byl jsem s tvým otcem, když ho uslyšel,“ odpověděl Drucker. „Nevěděl jsem, co ten zvuk znamená. Ale on ano.“
„To byla náhoda, nic jiného,“ řekl Mordechaj Anielewicz. „Ale někdy náhoda pomůže, když už nemáte nic jiného.“
„Vám náhoda jenom nepomohla. Vy jste po ní sáhl oběma rukama,“ promluvil z Druckera voják. Kdyby tam nestály Bertha a Miriam Anielewiczovy, řekl by to pravděpodobně zemitěji.
„Poslyšte,“ řekl Mordechai Anielewicz. „Mluvil jsem s tím mužem jménem Gorppet, s tím, který měl Pancéře. Ví, že jsem Velký Ošklivec,“ - použil k vyslovení tohoto výrazu jazyka Rasy -„na jehož spokojenosti Ještěrům záleží. Řekl jsem mu, aby vám poskytl veškerou pomoc, která je v jeho silách. Je to důstojník tajné služby, takže má přístup k informacím. Doufám, že vám to k něčemu bude.“
„Díky,“ přikývl Drucker. „To je - zatraceně hezké od vás, když se uváží všechno kolem.“
„Když se uváží všechno kolem.“ Mordechai vychutnával tu frázi. „Tady je toho skutečně spousta k uvážení, to je pravda, Herr Oberst. Je tady Reich, za který jste bojoval. Aleje tady i vaše žena a vaše děti. A vy jste osvobodil Jagera z rukou SS, a kdybyste to nebyl udělal, Lodž by zmizela z povrchu světa už v roce 1944 místo až letos na jaře. Bertha a já bychom byli mrtví a ta válka by možná pokračovala a vedla by ke zničení celého světa. Takže bych možná nestrávil tolik bezesných nocí v obavách z té války, která právě skončila.“
„Díky,“ řekl Drucker znovu. Ale nezdálo se mu to dost. Napřáhl ruku. Anielewicz jí potřásl. Bertha Anielewiczova ho objala, což ho překvapilo. To neudělala žádná žena od ... od té doby, kdy naposledy viděl Káthe, ještě před vypuknutím bojů. Příliš dlouho. Bože, to už bylo příliš dlouho. Drsně řekl: „Teď půjdu do toho tábora.“
„Mnoho štěstí,“ řekli za ním sborem.
Už viděl mnoho uprchlických táborů, než aby ho tento mohl něčím překvapit. Stany. Lidé v ošumělých šatech. Stejně ošumělé šaty sušící se na šňůrách. Zápach latrín a nemytých těl. Tupý, apatický pohled mužů a žen, kteří si nemysleli, že by se situace mohla někdy zlepšit.
Uprostřed tábora, stejně jako tomu bylo v jiných táborech, stál stan, nad nímž vlála vlajka s Červeným křížem. Muži a ženy uvnitř -většinou to byly ženy - byli čistí. Oni měli čisté šaty na výměnu.
Když vešel do stanu, uslyšel rytmický klapot psacího stroje. Nebyl to počítač, ale uprostřed uprchlického tábora to ještě stále byla známka nadřazenosti. Několik žen k němu vzhlédlo od své práce. Pravděpodobně ho považovaly za jednoho z lidí, kterým tady měly pomáhat.
„Ano?“ řekla jedna z nich. „Co je?“ Podle jejího tónu to sotva mohlo být tak důležité jako formuláře, které právě vyplňovala.
„Hledám tady svou rodinu. Ženu, syny, dceru. Druckerovi. Ka-therina - Kathe. Heinrich. Adolf. Claudia.“ Drucker zůstával zdvořilý a věcný.
„Aha. Jeden z těchhle.“ Žena přikývla. Teď věděla, kam ho zařadit. Vytáhla z krabice za sebou nějaký formulář. „Tohle vyplňte. Vyplňte to velice pečlivě. Budeme pátrat. Jestli je v našich záznamech objevíme, dáme vám vědět.“
„Až je najdete? Kdy o tom dostanu vědět?“ zeptal se Drucker. „Proč se nepodíváte hned. Já jsem tady teď.“ Podle všeho potřebovala, aby jí to připomněl.
Žena pomalu zrudla. Nebyly to rozpaky, byla to zlost. „Máme tady spoustu důležitých věcí na práci, pane,“ řekla hlasem studeným jako ruská fronta. „Až budeme mít čas, budeme se moci podívat do záznamů kvůli vám.“ To mohlo být taky za dvacet let. Nebo také možná nikdy. „Vyplňte, prosím, ten formulář.“ Formulář byl důležitý. Rodina, kterou představoval? Možná také, ale spíš ne.
Tenhle postoj Drucker zažil už předtím. Měl určitou zbraň, kterou s tím mohl bojovat. Vytáhl z peněženky telegram a podal žlutý list té arogantní ženě. „Tady. Doporučuji, abyste si to přečetla dobře.“
Na okamžik si myslel, že žena telegram zmačká. Byl by jí v tom zabránil - i násilím, kdyby to bylo nezbytné. Ale ona si ho přečetla a její modré oči se při četbě stále více rozšiřovaly. „Ale to je z Flens-burgu,“ řekla, a všechny ostatní ženy z Červeného kříže vykřikly, když padlo jméno nového hlavního města. I písařka přestala bušit do stroje. Žena uctivým šeptem pokračovala: „To je od Fuhrera, od samotného Fuhrera. Říká, že máme tomuto muži pomoci.“
Všechny se kolem ní seběhly, aby si prohlédly ten speciální telegram, nad nímž se vznášela orlice, třímající svastiku, a vykřikovaly nad ním nadšením. Pak už šlo všechno mnohem snadněji, jak Johan-nes Drucker vzápětí zjistil. Náhle přestal být obtížný klient a stal se z něho očividný nadřízený, protože byl muž, který znal Fuhrera -Fuhrera osobně, pomyslel si Drucker kysele.
„Helgo!“ vyštěkla modrooká žena. „Okamžitě zkontroluj záznamy pro pana Oberstleutnanta. Druckerovi. Káthe.

Heinrich. Adolf. Claudia. Sofort!“ Drucker zvedl obočí. Poslechla ho, protože se bála neposlechnout. Ale pro něho věci jen zhoršila, nikoli zlepšila - ta líná, zakyslá čubka.
Helga řekla: „Jawohl!“ a pustila se do krabic se spisy tak rychle, až sejí uvolnily vrkoče plavých vlasů ze sponek, které je přidržovaly. Když s tím skončila, podívala se nešťastně na Druckera a řekla: „Je mi líto, pane podplukovníku, ale nemáme tady o nich žádný záznam.“ Protože se znal s Fuhrerem, znělo to, jako by jí to bylo opravdu líto, ne pouze otráveně a znuděně, jak by tomu bylo za jiných okolností.
To už Drucker znal. Teď však položil další otázku: „Podívejte se, jestli tu máte někoho, kdo bydlel na Pfordtenstrasse v Greifswaldu.“ Snad by nějaký soused mohl něco vědět. Snad.
„Helgo!“ zaječela znovu žena, držící v ruce telegram. Zatímco Helga hledala v dalších krabicích, Drucker si vzal vzácný list žlutého papíru zpátky. Bylojasné, že hoještěbude potřebovat.
Asi po patnácti minutách Helga zvedla hlavu. „Mám Andrease Bauriedla, číslo popisné 27, Pfordtenstrasse.“
„Pane Bože!“ zvolal Drucker. „Kloboučník Andreas! Ten žil o tři vchody ode mě. Dokážete ho tady najít?“
Dokázali to. Za půl hodiny si potřásl rukou s hubeným, malým Andreasem, o deset let starším než Drucker. „Moc rád tě vidím, Hansi!“ zvolal Andreas. „Nevěděl jsem, žes to přežil.“
„No, jsem tady,“ odpověděl Drucker. „Co je s mou rodinou? Víte o nich něco?“
„Heinrichovi dali flintu, stejně jako mně, a povolali ho do Volks-sturmu,“ odvětil Bauriedl. „Víte, to bylo když Ještěři postupovali na Greifswald. Každému, kdo byl muž a ještě dýchal, dali pušku a doufali, že Ještěry zastaví. Samozřejmě, že to byla blbost.“
Chlapci a starci, pomyslel si Drucker. Všichni ostatní už byli dávno ve Wehrmachtu. Položil otázku, kterou musel položit: „Víte, co se s ním stalo?“
Bauriedl zavrtěl hlavou. „To ti nepovím, Hansi. Povolali ho o pár dnů dřív než mě, a do jiné jednotky než mě. Je mi líto. Rád bych ti řekl víc.“
Drucker vzdychl. Už se taky něco naučil. „A co Kathe a děti?“
„Odešly z města krátce po Heinrichovi. Všichni skočili do volkswagenu a odjeli.“ Bauriedl se zamyslel. „Říkali něco o strýci Lotharovi? Nebo o strýci Ludwigovi? To sakra nevím. Sel jsem zrovna po ulici, když Káthe jela kolem. Něco na mě volala, pro případ, že bych se s tebou viděl. Víc ti neřeknu, ale za pár minut potom začali náš blok bombardovat. Dostali Effi, ať jsou prokleti. Já jsem byl vjiné místnosti, a ...“ Tvář mu zkřivila zlá grimasa. „Šel jsem do Volks-sturmu a doufal jsem, že mě taky zabijí. Neměl jsem takové štěstí.“
„To je mi líto.“ Drucker doufal, že jeho hlas zní věrohodně. Už slyšel mnoho takových příběhů. Ale vzrušení ho neopouštělo. „Kathe má,“ - úmyslně použil přítomného času - „nějakého strýce v Neu Strelitz. Myslím, že jeho jméno začíná na L. Něco ti povím -půjdu si to zjistit.“ Neu Strelitz nebyl zase tak daleko, když už se sem dokázal dostat pěšky až z Norimberka. Ale možná nebude muset jít pěšky. Teď měl styky, a měl v úmyslu jich využít.
Gorppet zjišťoval, že se mu práce v tajné službě líbí. Byla jako dělaná pro muže s nedůvěřivosti zakořeněnou v hloubi mysli. Byla také jako dělaná pro muže, kteří chtěli víc, než jen plnit rozkazy. Tady mohl přemýšlet vlastním rozumem, aniž vyvolával podezření.
Právě psal hlášení o svém podezření na nezákonné aktivity, probíhající mezi Němci, když do jeho stanu vstoupil nějaký Velký Ošklivec a řekl: „Zdravím vás, nadřízený pane. Jsem Johannes Drucker, přítel Mordechaie Anielewicze.“
„A já zdravím vás.“ Tosevan se představil, což Gorppet považoval za slušné. I po tak dlouhé době na Tosevu 3, i poté, co zatkl pověstného maniaka Chomejního, mu ještě stále většina Velkých Ošklivců připadala naprosto stejných. Protože mu však tento Drucker sdělil, kdo je, Gorppet mohl položit další logickou otázku: „A co si ode mě přejete?“
„Nadřízený pane, má Rasa nějakou posádku ve městě jménem Neu Strelitz?“
„Nemám tušení,“ odpověděl Gorppet. „Řekněte mi to jméno znovu, abychje mohl zavést do počítače a zjistit to.“
Drucker to učinil. Gorppet pokud možno převedl tyto podivné zvuky německé řeči do písma Rasy. Na obrazovce se objevila mapa Reichu s blikajícím symbolem nějakého města na jih od Greifswaldu. To blikání znamenalo, že si systém není zcelajistý správnou identifikací. Gorppet ukázal na to město jazykem. „To je to místo, které máte na mysli?"
Johannes Drucker se předklonil, aby lépe viděl na monitor. Pak přikývl. „Ano, nadřízený pane, toje to místo.“
„Dobře,“ řekl Gorppet do počítače. Blikající symbol zhasl. Gorppet zkontroloval marginální údaje a sdělil Tosevanovi: „Ne, v současné době v tom městě nemáme žádné muže. Nemůžeme být všude, to víte.“ To byla pravda, která mu dělala starosti. Němci mohli vysedět problém přímo pod nosem Rasy - jen proto, že tu nebylo dost mužů, aby ohlídali všechno. Ale o tom se Druckerovi nezmínil; nebyl žádný důvod dodávat další nápady bývalému německému důstojníkovi. Pravděpodobně jich už beztak měl až příliš mnoho. Místo toho se Gorppet zeptal: „Proč to chcete vědět?“
„Je možné, že je tam má žena a dvě z mých mláďat,“ odvětil Drucker. „Doufal jsem, že kdyby tam Rasa měla nějakou posádku, mohl bych se tam svézt s některým z vašich vozidel.“ Jeho povzdech byl až překvapivě podobný tomu, jak by si povzdechl muž Rasy. „Teď budu muset jít pěšky.“
„Počkejte.“ Gorppet se zamyslel. Mordechaj Anielewicz byl
Tosevan, jemuž Rasa chtěla vycházet vstříc. To znamenalo vycházet vstříc i jeho příteli - zvláště když vtom hrály roli i příbuzenské vztahy. Anielewicz sám byl skoro šílený radostí, když objevil svou ženu a mláďata. A zavázat bývalého německého důstojníka vděčností vůči Rase, to by také možná nebyl ten nejhorší nápad. Vlastně by se mohl ukázat velmi užitečným. Gorppet řekl: „Musím si několikrát zatelefonovat, a pak se podíváme, co se dá dělat.“
„Děkuji vám,“ řekl Drucker. „Vadilo by vám, kdybych si sedl na zem? Ten stan je na mě moc malý.“
„Prosím,“ řekl Gorppet, a udělal souhlasné gesto. Když dokončil své telefonáty, řekl pouze: „Takjo. Zařídil jsem to.“
„Ano?“ zeptal se Drucker dychtivě. „Myslel jsem si to, ale když jste mluvil rychle, takjsem vás nestačil sledovat.“
„No vážně,“ řekl Gorppet pobaveně. Nějakou pobavenost si koneckonců zasloužil. „Tři stany odtud na vás bude čekat auto. Řidič vás odveze do toho Neu Strelitz.“

„Děkuji vám," řekl Velký Ošklivec, a přidal přehnané zdůrazňo-vací zakašlání. „Jste velice velkorysý k muži, který byl vaším nepřítelem."
„Ani já nejsem zcela nezainteresovaný," řekl Gorppet. Drucker, napadlo ho, byl dost chytrý, aby to pochopil sám. A Tosevan přikývl. Gorppet pokračoval: „Myslím, že když je teď po válce, měli by se Němci a Rasa pokusit hledat způsoby, jak spolu nejlépe vycházet."
„To se vždycky snáze říká vítězi než poraženému," řekl Johan-nes Drucker. „Ale přesto, i já si myslím, zeje to pravda. A Rasa bojuje čestně - to nemohu popřít. Málem jsem zničil jednu z vašich hvězdných lodí, ale vás pilot přijal moji kapitulaci a nezabil mě. A teď toto. To je velmi laskavé."
„To nic. Jeďte. Nenechte řidiče čekat, nebo bude mrzutý." řekl Gorppet. Řidič bude nepochybně otrávený už jen proto, že se bude muset někam trmácet s Velkým Ošklivcem, ale o tom se Gorppet nezmínil. Řekl jen: „Doufám, že najdete svou ženu a svá mláďata."
„To udělám," řekl Drucker. „Nemáte tušení, s jakou chutí." Vstal a předvedl nepříliš valnou verzi uctivého postoje. Pak spěšně opustil stan.
Hozzanet - muž, který zverboval Gorppeta do Tajné služby, vešel do stanu vzápětí po Druckerovu spěšném odchodu.
„Hledáte si přátele mezi Velkými Ošklivci?" zeptal se suše - ale jeho hlas zněl většinou suše.
„Popravdě řečeno ano, nadřízený pane." Gorppet vysvětlil, co a proč udělal. Očekával, že Hozzanet si bude myslet, že překročil své pravomoci.
Ale druhý muž řekl: „To je dobře. To je vlastně moc dobře. Čím víc takových vazeb máme s Tosevany, tím na tom budeme lépe a tím snazší bude okupace."
„Přesně to si myslím," řekl Gorppet. „Podle všech známek jediná věc, která brání Němcům povstat proti nám, je jistota, že budou poraženi,"
„Souhlasím," řekl Hozzanet. „Naši nadřízení taky souhlasí. Berou tu myšlenku na potíže ze strany Němců skutečně velmi vážně. Měl jste pravdu, a já jsem měl pravdu - tito Velcí Ošklivci schovávají zbraně na den vzpoury. Nedávno jsme objevili dvacet pozemních křižníku, spolu se zásobami, ukrytých v chodbách opuštěného uhelného dolu."
„Dobrá věc, že jsme je objevili," zvolal Gorppet. „To hlášení jsem přehlédl. Další zajímavá otázka je, kolik jsme toho neobjevili? A objevíme to, až už bude příliš pozdě?"
„Ano, to je vždycky zajímavá otázka." Hozzanet pokrčil rameny. „Už jednou jsme učinili toto místo radioaktivním. Vždycky to můžeme udělat znovu. Každopádně si nemyslím, že Němci dokázali ukrýt větší množství zbraní z výbušného kovu."
„A určitě jim nezůstaly žádné zbraňové systémy dalekého doletu," řekl Gorppet. „To, co mají, proti nám mohou použít pouze uvnitř území Reichu." Kysele se zasmál., Jak povzbudivé."
„Povzbudivé pro Rasu," řekl Hozzanet. „Ne tak povzbudivé pro muže tady - to mohu sotva popřít." Otočil jeden oční výčnělek ke Gorppetovi. „Víte, mohlo by to být horší, kdybyste byl zůstal u pěchoty. Pak byste možná musel bojovat proti tomu ne-impériu zvanému Spojené státy."
„Děkuji pěkně, jsem moc rád, žejsme se tomu boji vyhnuli," řekl
Gorppet. „Nemyslím, že by to bylo snadné - víte, díval jsem se na mapy."
„To bylo od vás správné. Proto taky v databázi jsou," řekl Hoz-zanet. „Ale nemyslím, že by na menším kontinentálním masivu bylo tolik pozemních bojů jako tady. Tady napadli Němci naše území, takže jsme s nimi museli bojovat na zemi. Proti USA bychom pravděpodobně byli použili střely, abychom toto ne-impérium dostali na kolena, a až pak bychom s pomocí pěchoty posbírali zbytky."
Gorppet to uvážil. „Ano, to zní rozumně. Ale oni by zase použili střely proti nám, jako to udělali Němci. To by bývalo bylo ... nepříjemné. Je dobře, že k té válce nedošlo."
Očekával, že Hozzanet řekne: Pravda! Ale druhý muž zaváhal. „Těžko říct. Uvažuji," řekl. „Doufali jsme, samozřejmě, že se američtí Velcí Ošklivci vzdají svých vesmírných instalací. Když se místo toho vzdali města, uchovali si svou schopnost páchat škody neztenčenou. Dříve nebo později i se s nimi budeme muset vypořádat."
„Taky myslím." Gorppet vzdychl. „Tento svět dělá strašné věci s námi se všemi. Když jsem přišel do jednoho z těch nových měst, kde žijí kolonisté, vůbec jsem tam nezapadl, i když to město vzniklo z vejce z Domova. Už je mi nanic z toho být vojákem, ale nemám tušení, co jiného bych se svým životem mohl udělat. A kdybychom my z dobyvatelské flotily přestali být vojáky, co nadělají kolonisté proti Velkým Ošklivcům?"
Hozzanet také vzdychl. „To, jak jsem pochopil, je předmětem diskuse na mnohem vyšších úrovních, než je naše. Jak to vidím já, kolonisté mají dvě možnosti: mohou se naučit být vojáky, nebo se mohou naučit žít pod vládou Velkých Ošklivců."
„Ano, tak je to," řekl Gorppet. „Také nevidím žádnou jinou možnost. Byl jsem zvědav, jestli ji nevidíte vy." Vstal od obrazovky počítače. „Zajdeme do jídelního stanu? Mé útroby jsou prázdné."
„Moje také," přisvědčil Hozzanet.
V jídelně podávali žebírka z azwacy. Gorppet se do nich pustil s chutí. Tosevanských jídel si užil do sytosti před příletem kolonizační flotily. Některá z nich mu docela chutnala, zvlášť vepřové. Ale maso z Domova bylo nepochybně lepší.
Když se najedl, vrátil se ke své práci. Den se pomalu chýlil ke konci, když zasyčel telefon. Když odpověděl, na obrazovce monitoru se objevila tvář ubytovatele. „To vozidlo, které jsem poslal ven s tím Velkým Ošklivcem, seještě nevrátilo," řekl.
„Ale to by mělo," odpověděl Gorppet. „To místo Neu Strelitz není moc daleko."
„Ne, to teda sakra není," odpověděl ubytovatel. „Mám starost o svého řidiče. Chinnossje dobrý muž. Co nato říkáte vy?"

„Někde se stala chyba.“ To bylo všechno, co v této chvíli Gorppet dokázal říct. Zradil ho Drucker, nebo někdo zradil Druckera? „Budeme to muset zjistit.“
David Goldfarb vzhlédl od své práce, když se Hal Walsh přiloudal po obědě zpátky do Saskatchewan River Widget Works. Goldfarb se poškrábal na hlavě. Jeho šéf byl vysokotlaký typ, pokud někdo takový vůbec existoval. Až do nedávna ho David nikdy neviděl loudat se; ať se pohyboval kamkoli, dělal to, jako by se tam chtěl dostat už předevčírem. Ten zasněný výraz v jeho tváři byl také nový.
Při pohledu na něj se Goldfarbovi rozsvítilo v hlavě. „Vy jste byl zase na obědě s mou doktorkou.“
K jeho pobavení se Walsh začervenal jako školačka. „Nu, ano, popravdě řečeno, ano,“ řekl. „Jane je... skvělá.“
„O tom se svámi nepřu,“ řekl Goldfarb, nanejvýš upřímně. „Kdybych byl o deset, patnáct let mladší a volný, tak bych si to s vámi rozdal. Možná i kdybych nebyl o deset, patnáct let mladší.“
„Až uvidím příště Naomi, řeknu jí, co jste říkal,“ řekl Walsh.
„Mám povoleno se podívat,“ odpověděl Goldfarb. „Mám povoleno přemýšlet. Jenom ruce musím držet stranou.“
„To zní jako rozumné uspořádání,“ řekl jeho šéf. „Jo, a když mluvíme o vašich rukou, Jane mě požádala, abych se vás zeptal, co dělá váš prst od té doby, co vám vytáhla stehy.“
„Jde to,“ řekl David. „Ještě je trochu citlivý, alejde to.“Pohlédl na Hala Walshe. „Vyrozumívám, že si Jane myslí, že budete mít brzy příležitost jí tu zprávu předat.“
Walsh se znovu začervenal. „To je pravda.“ Odkašlal si, pak pokračoval: „Víte, pořezat si ten prst byla možná ta nejlepší věc, kterou jste pro mě kdy udělal.“
„No to se mi líbí!“ řekl Goldfarb v hraném rozhořčení. „To se mi moc líbí. Já vám dám identifikátor telefonních čísel, a co za to?“ Zašklebil se. „Akorát jsem si rozřízl prst až na kost, to za to.“ Zvedl in-kriminovaný prst.
Walsh zakvílel a zvedl jiný prst. Oba se zasmáli. Právě v té chvíli vešel do pracovny Jack Devereaux. Uviděl zvednutý prst svého šéfa. „Tobě taky, Hale,“ řekl a použil totéž gesto.
„Ty ani nevíš, proč to děláš,“ řekl Walsh.
„V bouři dobrájakákoli výmluva,“ odpověděl Devereaux.
„V RAF to nikdy nebylo takové,“ řekl Goldfarb. Jediné časy, které se poněkud blížily takové neformálnosti, byla doba, kdy pracoval pod velením plukovníka Freda Hippla, zoufale se pokoušeje zjistit všechno, co mohl, o radarech a tryskových motorech, které používali Ještěři. Docela rád na ty časy vzpomínal - dokud se do jeho života nevrátil Basil Roundbush, který s ním tehdy také pracoval.
V poslední době o sobě Roundbush nedal vědět, a ani žádný z jeho kanadských společníků. Ani se ho nikdo nepokusil zabít. To oceňoval. Ještě víc by uvítal, kdyby věděl, že Roundbush svých snah zanechal. Bohužel, nic takového nevěděl. A Roundbush nebyl druh člověka, který se vzdával snadno.
Ale každý den bez potíží byl další vyhraný den. To si myslel za války, nejdříve během bitvy o Anglii, kdy nikdo nevěděl, jestli se nacisté vylodí, a pak za války proti Ještěrům. Když se vrátil mír, bych schopen dívat se dál dopředu. Ale potíže ho vrátily zpátky k počítání dnů po jednom.
Walsh řekl: „Podíváme se, jestli se dnes zmůžeme i na něco užitečnějšího než výstřední obscénní gesta?“
„Moje nebylo výstřední,“ řekl Devereaux. „Já jsem ho udělal správně.“
„Vzhledem k dlouhé praxi o tom nemám žádné pochyby,“ odvětil jeho šéf. Goldfarb očekával, že francouzsko -kanadský inženýr to gesto předvede znovu, ale Devereaux odolal. Walsh vypadal mírně zklamaně. Devereaux zachytil Davidův pohled a mrkl. Goldfarb se usmál, a pak zakašlal, aby měl důvod dát si ruku před ústa, aby si toho Walsh nevšiml.
Pustili se znovu do práce. David měl dojem, že to bude jedno z těch odpolední, kdy se nic velkého nestane. Ukázalo se také, že měl pravdu. Zažil spoustu takových odpolední v RAF; od jeho příjezdu do Kanady jich už bylo mnohem méně. Nebylo těžké přijít na to proč: britská vláda si je mohla dovolit mnohem snáze než Saska-tchewan River Widget Works. Ale tu a tam se to stávalo i tady.
Cestou domů si dával jako obvykle pozor. Nic nepřiměje člověka dávat si pozor na maniaky na silnicích lépe, než když je sám málem přejet, pomyslel si. Ale nikdo se ho nepokusil přejet. Všichni ti šílenci ve velkých amerických vozech byli tentokrát šílení jen ze své vro- i zené pitomosti, ne proto, že chtěli zabít Davida Goldfarba.
„Něco tady příjemně voní,“ řekl, když otevřel dveře.
Naomi odpověděla z kuchyně: „Peču kuře. Bude hotové asi za půl hodiny. Máš chuť nejdřív na láhev piva?“
„Nevím, na co bych měl větší chuť,“ odpověděl. Naomi otevřela dvě láhve Mooseheadu a přinesla je do předního pokoje. „Díky,“ řekl Goldfarb, a políbil ji. Ten polibek se chvíli protáhl. Pak David řekl: „No, možná vím, na co bych měl větší chuť. Co dělají děti právě teď?“
„Domácí úkol.“ Naomi na něj vrhla postranní pohled a dodala: „Optimisto.“
„Dokázali jsme se dostat sem do Edmontonu, ne?“ řekl David, a pak dodal cosi, co byl závěr nevyplývající zcela nezbytně z daných premis: „Děti musí jít do postele dříve nebo později.“ Vzhledem k tomu, jak byly velké, ho to také označovalo jako optimistu.
Posadil se na gauč a napil se piva. „Není špatné,“ řekl. „Nevyrovná se tomu, co člověk dostane v dobré hospodě rovnou od čepu, ale není zlé. Dá se pít.“ Znovu se napil, jako by to chtěl dokázat.
„Co je nového?“ zeptala se jeho žena.
„Povím ti co: můj šéf navštěvuje tu doktorku, co mu sešívala prst,“ řekl. „Ona za to taky stojí, to ti řeknu.“ Naomi ho se sladkým úsměvem rýpla loktem do žeber. „Opatrně,“ zvolal. „Málem jsem si vylil pivo. Ted'ještě musím přijít na to, jestli se o tom mám zmínit, až budu příště psát Mojšemu do Jeruzaléma.“
„Proč bys ne - ? Oh,“ řekla Naomi. „To je ta doktorka, která chodila s Reuvenem, že?“
David přikývl. „No právě. Ona nechtěla zůstat v zemi, kde vládnou Ještěři, a on neměl chuť emigrovat, a tak ...“ Pokrčil rameny. Měl pocit, že kdyby on měl před svatbou s Jane Archibaldovou a ona mu řekla, že chce odjet do Siamu, začal

by se okamžitě učit Siamský. Ale protože už loktem do žeber dostal, nechal si to pro sebe.
Místo šťouchance do žeber se mu dostalo zdviženého obočí. Byli spolu dvacet let. Občas se mohl dostat do potíží, aniž by řekl jediné slovo. Tohle vypadalojakojeden z těch případů.
„Půjdu se podívat na to kuře," řekla.
Právě otvírala dveře, když zazvonil telefon. „Já to vezmu," řekl David. „Ať je to kdokoli, otravoval by nás určitě za chvíli při večeři." Zvedl sluchátko. „Haló?"
„Haló, Goldfarbe." Mráz i oheň přeběhly Davidovi po zádech: byl to Basil Roundbush. Goldfarb pohlédl na identifikátor telefonních čísel. Ukazoval, že rozhovor přicházel ze Spojeného království, ale víc nic: Roundbushovo blokovací zařízení bylo stále v činnosti.
„Co k čertu chcete?" zavrčel Goldfarb.
„Volám vám, abych vám řekl, že můžete odvolat své psy, tak proto," odpověděl Roundbush. Jeho hlas zněl o deset let stařeji, než když naposledy Goldfarbovi vesele vyhrožoval zničením, nebo to možná bylo jen tím, že jeho hlas ztratil svou bezstarostnost.
„O čem to k sakru mluvíte?" zeptal se David. Snažil se mluvit tiše, aby nevyplašil Naomi. To bylo samozřejmě zbytečné, protože stejně přišla z kuchyně podívat se, co se děje. Nezvučně jí ústy hláskoval Roundbushovo jméno. Její oči se rozšířily.
„Řekl jsem vám to - odvolejte své psy," řekl důstojník RAF a obchodník se zázvorem. „Dostal jsem vzkaz, můžete mi to věřit. Nebudu vám už dělat žádné potíže, takže v tom už nemusíte pokračovat."
„Jak mám vědět, že vám mohu věřit jediné slovo?" Goldfarb stále neměl nejmenší tušení, o čem Roundbush mluví, ale líbilo se mu, jak to znělo. Nepřipadalo mu jako dobrý nápad dát najevo, že neví, o čemje řeč.
„Protože nechci sakra přijít o hlavu, tak je to," vybuchl Roundbush. „Vaši malí přátelé mé už dvakrát málem dostali, a já vím, že to dříve nebo později dokážou udělat, jak se patří. Čeho je moc, toho je příliš. Podle mého jsme spolu kvit."
Jestli neříkal pravdu, měl by být filmovým hercem. Goldfarb věděl, zeje dobrý, ale nemyslel si, zeje tak dobrý.
„Uvidíme," řekl, doufaje při tom, že to zní patřičně výhružně.
„Řekl jsem všechno, co jsem chtěl říct," řekl mu Roundbush. „Pokudjde o mě, ten sporje vyřešený."
„Není to tak příjemné, když si ty boty obuje ten druhý, eh?" zeptal se Goldfarb, stále se pokoušeje přijít na to, co se k čertu děje. Smířlivý Basil Roundbush byl stejně nepravděpodobný zjev jako chichotaj ící se lední medvěd.
„Zatracení náckové nemají co dělat, když teď šel Reich do hajzlu," řekl Roundbush hořce. „Skutečně bych si nebyl pomyslel, že ze všech lidí zrovna vy budete schopen zatahat za tyhle nitky, ale dneska člověk nikdy neví, což?" Zavěsil dřív, než David dokázal na jakékoli další slovo, které by řekl, odpovědět.
„Nu?" zeptala se ho Naomi, když také pomalu zavěsil.
„Nevím," odpověděl. „Skutečně nevím. Řekl, že mě nechá na pokoji a že od něho mám odvolat své psy. Řekl, že ho dvakrát málem zabili. Řekl taky, že to byli nacisté."
„Je mešuge," zvolala Naomi. Dodala pro dobrou míru ještěří zdůrazňovací zakašlání.
„Taky myslím," řekl David. „Musel Němce nějak podtrhnout, a teď si myslí, že jsem za tím já. A víš co? Jestli si to chce myslet, tím líp pro mě."
„Ale co se stane, když ti lidé, ať je to kdokoli, půjdou po Round-bushovi dál?" zeptala se Naomi. „Nebude tě z toho obviňovat a nepošle na tebe znovu své přátele?"
„To by sakra mohl," připustil Goldfarb. „Ale nevím, co s tím mohu dělat. Ať jde po tom mamzerovi kdo chce, já s tím nemám nic společného." Obrátil oči v sloup. „Náckové! Jediní náckové, které jsem kdy viděl, byli ti, kterej sem viděl za války na radaru."
„„Co myslíš, že bychom měli dělat?" zeptala se Naomi.
Goldfarb pokrčil rameny. „Nevím, co můžeme dělat, leda pokračovat v tom, co děláme. Dokud budeme opatrní, gorily drahého Basila s námi nebudou mít tak snadnou práci." Zvedl obočí. „A kdo ví. Možná ho ti chlapi, ať je to kdokoli, nakonec dostanou. Já pro to slzy ronit nebudu, to ti řeknu."
„Ani já ne," řekla Naomi.
Teplé středomořské slunce zářilo z modré oblohy. Voda byla jen o dva odstíny tmavší než nebesa. Nad hlavami poletovali rackové a mořské vlaštovky. Každou chvíli se některý z ptáků vrhl do moře. Někdy se vynořil s rybou v zobáku. Někdy - Rance Auerbach si myslel, že častěj i - bez ní.
Zapálil si cigaretu. Byla to francouzská značka, a pěkně odporná, ale americký tabák, i když tady byl k sehnání, byl nemožně drahý. Samozřejmě, i americký tabák by ho byl přiměl ke kašli, takže to nemohl klást za vinu žabožroutům.
Usrkl trochu vína. Nebylo bůhvíjaké, ale francouzské pivo chutnalo jako oslí moč. Zvedaje sklenici, usmál se na Penny Summersovou. „Bláto do očí." Pak se obrátil ke Sturmbannfiihrerovi Dieteru Kuhnovi, který s nimi sdílel stůl v přímořské kavárně, a řekl: „Prosit!"
Všichni se napili. Esesman mluvil francouzsky mnohem lépe než Penny nebo Rance. „Lituji, že plukovník Roundbush naneštěstí přežil další střetnutí s mými přáteli."
„Quelle dommage," řekl Rance, ačkoli si nemyslel, zeje to škoda. „Bude nutné zkusit to znovu." Místo znovu použil wieder, protože si dokázal vzpomenout na německé slovo, ale ne na jeho francouzský ekvivalent. Učil se francouzsky i německy na West Pointu. Protože tady v Marseille francouzštinu používal, nebyla tak zrezivělájako jeho němčina, ale ani jedním z těchtojazyků nemluvil plynně.
„Život je zvláštní." Pennyina francouština, stejně jako Auerba-chova, spoléhala na klišé. „V Kanadě jsme se pokoušeli s Round-bushem obchodovat. Teď se ho pokoušíme zabít."
„Skutečně zvláštní," řekl Kuhn s úsměvem, který pravděpodobně považoval za neodolatelný. „Když jsme všichni byli v Marseille naposled, byla to součást Reichu a mou povinností bylo vás dva zatknout. Teď se znovu zrodila République

Francaise, a my všichni j sme tady j ako prostí turisté.“
Nikdo se nezasmál příliš hlasitě. To by k nim přitáhlo větší pozornost, než si přáli. Penny řekla: „Teďjsme na stejné straně.“
„Každopádně máme stejné nepřátele,“ řekl Rance. Nechtěl považovat esesmana za bytost na své straně, i když přesně tak se věci měly.
„Stejné nepřátele, ano, ale rozdílné důvody,“ řekl Dieter Kuhn. Možná ani on nebyl příliš šťastný ze svého spojení s Američany. „My chceme přimět Pierra Dutourda, aby chtěl pracovat s námi a ne sRoundbushem a jeho společníky, zatímco vy chcete pomoci svému příteli v Kanadě.“
„Důvody nejsou důležité,“ řekla Penny. „Výsledky jsou důležité.“
„Pravda,“ řekli Auerbach a Kuhn současně, oba v řeči Ještěrů. Jeden na druhého podezíravě pohlédli. Žádný z nich nepoužil zdů-razňovací zakašlání. Auerbach se znovu napil vína. Pak se zeptal Němce: „Řeknete vašim nadřízeným ve Flensburgu, že pracujete s námi, abyste pomohl Židovi?“
„Ovšemže ne,“ odpověděl Kuhn okamžitě. „Ale nemyslím, že by se o to příliš starali, jak teď situace vypadá. Neprozrazuji žádné tajemství, když to říkám. Reich potřebuje ke své znovuvýstavbě peníze. Ty můžeme získat prostřednictvím prodeje zázvoru Ještěrům. Když s námi Dutourd bude pracovat, pracovat naším prostřednictvím, pomůže to přinést peníze. A tak, v této chvíli, mě Židé příliš nezajímají. Odstranit toho Angličana a přivést Dutourda na naši stranu je v této chvíli důležitější.“
Jak teď situace vypadá. V této chvíli. Rance si prohlížel Sturm-bannfiihrera, jako by si prohlížel chřestýše. Kuhn - a pravděpodobně i jeho nadřízení - se nevzdali. To, že dostali do zubů - sakra, zeje vykopali ringu -je přinutilo změnit své priority, ale Auerbach si nemyslel, zeje to přinutilo změnit své názory.
„Jak pokračuje znovuvýstavba?“ zeptal se. „Jak těsně vás Ještěři hlídají?“
„Merde alors!“ zvolal Kuhn s krásným pseudo-galským znechucením. „Jejich oční výčnělkyjsou všude. Jejich čumákyjsou všude. Člověk nemůže jít na pissoir a rozepnout si poklopec, aniž by nějaký Ještěr nekoukaljakho má dlouhého.“
„To je špatné,“ řekl Rance. Z poloviny to myslel vážně. Rovnováha sil mezi Ještěry a lidstvem se po pádu Německa vychýlila ve prospěch Rasy. Druhá polovina jeho mysli, ta, která si vzpomínala na doby před příchodem Ještěrů, na dny, kdy nejhorší nepřátelé byli Hitlerovi hrdlořezové, ta naopak doufala, že se nacisté nikdy znovu nepostaví na nohy.
Možná se něco z toho objevilo na jeho tváři. Nebo ho možná Dieter Kuhn chtěl jenom popíchnout. S bezvýraznou tváří se zeptal: „Ajakjetoteď s Indianapolis?“
Auerbach pokrčil rameny. „Vím jen to, co jsem četl v novinách. Noviny tady říkají, co chtějí Ještěři.“
„Francouzi jsou děvky.“ Kuhn se neobtěžoval ztišit hlas. „Dávali Reichu. Teď dávají Rase.“ Vstal, hodil na stůl dost hliníkových mincí, aby to pokrylo útratu, a vyšel ven.
Penny se vrátila k angličtině: „Tohle je pořádně nešťastný chlap, i když to moc dobře skrývá.“
„To se vsaď,“ souhlasil Rance. „Řeknu ti, že se mi líbí zatraceně víc ve své osamělosti než v čele tlupy vojáků se samopaly.“
„Amen,“ řekla Penny vroucně. „Vis co, Rance? Jsem už zatraceně unavená lidmi, kteří na mě míří, to teda jsem.“
Auerbach si zapálil další cigaretu a skrze kouř pohlédl na Penny. „Víš, zlato, v tom případě sis možná našla špatnou práci.“
Zasmála se. „Proč j sem na to sakra nepomyslela dřív?“
„Tentokrát to nejde tak špatně,“ řekl Auerbach. „Lépe, než jsem čekal, to ti teda řeknu.“
Místo aby se znovu zasmála, Penny předstírala, že se hroutí úžasem. To přimělo zasmát se i Auerbacha, což ho přimělo rozkašlat se, což způsobilo, že měl pocit, j ako by se mu hruď trhala na kusy. Penny ho bouchla do zad. Příliš to nepomohlo. „Neříkej mi takové věci,“ řekla. „Mé srdce to nevydrží.“
„Bez obav. Nezvyknu si na to.“ Auerbach si dolil sklenici z karafy červeného vína, stojící na stole. „Tohle je komplikovaný obchod, víš? Musíme stát na Dutourdově straně, protože s ním obchodujeme, a musíme stát na Kuhnové straně, protože s ním taky obchodujeme,' a oni nemají rádi jeden druhého ani co by se za nehet vešlo.“
„Bylo by mnohem lepší, kdybys neměl nic do činění s tím zatraceným nákem,“ řekla Penny. „Nepotřebujeme to, alespoň pokud se peněz týče.“
„Oh, to já vím,“ odpověděl Rance. „Ale řekl jsem tomu čubčímu synovi Roundbushovi, že mu přivážu prázdnou plechovku na ocas, a myslel jsem to zatraceně vážně. Vysmál se mi. Nikdo se mi nebude smát beztrestně. Nikdo, slyšíš?“
Penny na to hned neodpověděla. Zapálila si cigaretu, dala si šluk, udělala znechucený obličej, a napila se vína, aby .spláchla nepříjemnou pachuť. Chvíli ho studovala skrze závoj kouře. Pak řekla: „Každý, kdo se na tebe podívá nebo tě poslouchá třeba jen malou chvíli, přijde na to, žejsi troska.“
„Taky bude mít pravdu,“ řekl Rance ihned s jistou zvrácenou pýchou.
Penny však zavrtěla hlavou. Znovu potáhla z cigarety. „Zatraceně, nevím, proč ty věci kouřím.“ Odmlčela se. Pak řekla: „Kde jsem to byla? Aha. Tyjsi jako starý sochor celý pokrytý rzí. Kdokoli se na něj podívá, bude si myslet, že ho dokáže zlomit přes koleno. Ale uvnitřje pevné železo. Můžeš s ním komukoli rozbít hlavu.“
Auerbach zabručel. Nebyl od ní zvyklý na chválu - ani na dvojznačnou chválu, jako byla tato. A jemu se líbilo cítit se sešlý a vyčerpaný; kdykoli v něčem neuspěl, měl předem připravenou omluvu. „K čertu,“ řekl, „mé vlastní páčidlo teď nepracuje ani z poloviny takjakbymělo.“
Penny si odfrkla. Pak řekla: „Ty jsi praštěný pytlem,“ v čemž byla nepříjemná dávka pravdy. „Chceš jít zpátky do hotelu, nebo se mnou půjdeš nakupovat?“

„Vrátím se do hotelu," řekl bez váhání. „Když ty jdeš nakupovat, to je jako když lovci velké zvěře vyrazí na safari." To byla také svým způsobem poklona.
Penny se vydala uplatňovat svou bídnou francouzštinu a svůj šarm naivky z amerického Středozápadu na marseillských obchodnících. Rance si vzal taxi k La Residence Bompard. Sotva se tam dostal, někdo zaklepal na dveře. Luger,"2 který si opatřil, nebyl legální, ale spousta věcí, které ve Francii dělal, nebyla legálních. „Kdo je to?" zeptal se. Jeho chraptivý hlas byl naplněn podezřením - žádnou společnost nečekal.
K jeho překvapení se odpověď ozvala anglicky: „To jsem já Monika Dutourdo va."
„Oh." Dříve než otevřel dveře, zasunul pistoli do kapsy kalhot. „Helou," řekl rovněž anglicky. „Pojďte dál. Jako doma."
„Děkuji." Rozhlédla se po pokoji, pak pomalu přikývla. „Ano, tak to vypadá - být civilizovaný. Vzpomínám si na to. Už je to nějaký čas." „Posaďte se," řekl Auerbach. „Mohu vám nabídnout nějaké víno?" Zavrtěla hlavou. „Co tedy pro vás mohu udělat?" zeptal se.
„Přála bych si vědět" -její angličtina byla pomalá a přesná, musela mezi slovy přemýšlet, stejně jako on ve francouzštině, i když ona mluvila o trochu lépe - „proč jste přátelští k tomu esesmanovi, k tomu Dieterovi Kuhnovi." Přidala několik slov v doběla rozpálené francouzštině, která neměla nic společného s tím, co studoval na West Pointu. Neporozuměl přesně, co ta slova měla znamenat, ale ten tón byl nezaměnitelný.
„Proč?" řekl. „Protože on a já máme stejného nepřítele. Vzpomínáte si na Goldfarba, toho Žida, kterého sem ten anglický obchodník se zázvorem poslal, když tohle město bylo ještě součástí Reichu?" Počkal na její přikývnutí, než pokračoval: „Využívám toho nacistu, abych se pomstil tomu Angličanovi."
22 Německá armádní pistole vz. 08/15 Parabellum ráže 9 mm, zkonstruovaná ing. Karlem Lugerem. (Pozn. překl.)
„Chápu," řekla. „Kdybych to byla já, použila bych toho Angličana, abych se pomstila tomu nacistovi, který si ze mě udělal svou nevěstku. Je to správné anglické slovo, nevěstka?"
„Rozumím mu, ano," řekl Rance nespokojeně. „Je mi líto, Miss Dutourdová, ale jak to vidím já, spousta lidí v obchodě se zázvorem jsou parchanti, a vy si musíte vybrat toho, který vám v dané chvíli nejvíc pomůže. Pro měje to zrovna teď Kuhn. Jak říkám, je mi líto."
„Vy jste ..." Znovu hledala správné slovo. „Poctivý."Rance se usmál. Nemohl si pomoci. Nikdy předtím vlastně neslyšel nikoho říct slovo poctivý. Naznačil jí rukou, aby pokračovala, a ona řekla: „V tomjstejako můj bratr. Ani on se neomlouvá za to, co dělá."
„Není mi líto škodit Ještěrům, jak jen můžu," řekl Rance. „Dělat z nich návykové požívače zázvoru není tak dobré, jako je střílet, ale taky to splní svůj účel."
„Nemám ráda Ještěry, ale k bosům cítím to, co vy cítíte o nich -k nim," opravila se Monika Dutourdová.
„A jak se na to dívá váš bratr?" Auerbach nebyl proti tomu získávat informace o lidech, s nimiž obchodoval. Dostal víc, než v co doufal. „Pierre?" Monika pohrdavě zkřivila rty. „Když může dostat své peníze, nezajímá ho, odkud pocházejí." Auerbach příliš často neslyšel ani slovo pocházet. Napadlo ho, že se učila anglicky z knih. „A když nedostane své peníze, když by je měl dostat," dodala, „pakje možné, že se přihodí nešťastné věci."
Zatraceně, tohle bylo dobré vědět. Současně by býval Rance šťastnější, kdyby to nebyl slyšel. On i Penny zůstávali malými rybami v nádrži plné žraloků.
Peking byl domov. Liu Han si tím nebyla jistá, když se do města poprvé vrátila, ale bylo tomu tak. Ke svému skutečnému úžasu dokonce zjistila, zejí chutnají víc nudle než rýže.
„To je divné," řekla kLiu Mei, nabírajíc hůlkami pohankové nudle z misky s masovou polévkou. „Když jsem sem přišla poprvé, nudle mi připadaly jako cizíjídlo."
„Jsou dobré." Liu Mei považovala nudle za samozřejmé. Proč ne? Jedla je celý život.
Hovořit o nudlích bylo bezpečné. Tato malá jídelna nebyla jedna z těch, v níž se shromažďovali členové strany. Ten vrásčitý muž u vedlejšího stolu mohl být operativec Kuomintangu. Ten tlustý chlapík na druhé straně, který vypadal, jako by s sebou nosil těžké peníze, pokud by je měl uložené v tuku, mohl pracovat pro malé šupinaté ďábly. Bylo to vlastně dost pravděpodobné. Muži, kteří pracovali pro malé ďábly, vydělávali dost, aby si mohli dovolit dobře jíst.
„Těžké časy," řekla Liu Han s povzdechem.
Její dcera přikývla. „Ale lepší časy přicházejí. Tím jsem si jistá." Říkat toto bylo také celkem bezpečné. Všechny strany - dokonce i malí ďáblové - si myslely, že jejich triumf bude znamenat lepší časy pro Čínu. Liu Han zvedla misku s polévkou a usrkla.
Když dojedly a vyšly do hutungu před jídelnou, Liu Han řekla: „Konečně máme ve městě dost čaje."
„Ano?" řekla Liu Mei, zatímco kolem nich spěchali muži a ženy zaneprázdnění svými vlastními záležitostmi. Hutung byl ve stínu; byl tak úzký, že se sem slunce dostalo, jen když stálo přímo v nadhlavníku. Liu Mei se neusmála - to neuměla - ale oči jí při matčiných slovech zazářily. „To je dobře. Trvalo nám to dost dlouho."
Než stačila Liu Han odpovědět, sedlají na špičku nosu moucha. Vztekle ji odehnala, šilhajíc po ní. Moucha odletěla. Byla to, samozřejmě, jen jedna z tisíců, miliónů, miliard. V Pekingu se jim dařilo stejnějako v rolnických vesnicích.
Liu Han řekla: „Nu, toto je speciální čaj, ne pouze obvyklý druh. Trvalo to dlouho vybrat ten nejlepší a dopravit ho sem z jihu."
„Příliš dlouho." Liu Mei byla v jedné ze svých nálad, kdy nesouhlasila s ničím. Liu Han to chápala. Nebylo snadné zůstat trpělivá, když viděla, jak malí ďáblové každým dnem zatínají své drápy hlouběji do těla Číny. Liu Mei pokračovala: „Budeme ten čaj muset vařit na pořádně horkém ohni."
„Jinak dobrý čaj neuděláš," souhlasila Liu Han.
Vyšly na Hsia Hsieh Chieh, Dolní svážnou ulici, v západní části
Čínského města, nedaleko od chrámu Věčného jara. Kolem se řítily bicykly, automobily, autobusy, nákladní auta - Dolní svážná ulice byla dost široká pro všechny. Protože ji však proto používali všichni, byly zde časté dopravní

kolapsy.
To bylo mrzuté. Malí ďáblové v mechanizovaném bojovém vozidle si to určitě museli myslet; museli se plazit krokem spolu s ostatními. Malí ďáblové byli netrpělivá stvoření. Nenáviděli, když museli čekat. Svůj vlastní život měli zorganizovaný tak, že čekání bylo jen zřídkakdy nezbytné. Pokud se však pohybovali po přecpaných čínských ulicích, co měli na vybranou?
Když to Liu Han řekla nahlas, Liu Mei odpověděla: „Mohli by prostě jet rovnou přes lidi, nebo začít střílet. Kdo by je zastavil? Kdo by je mohl zastavit? Jsou to imperialističtí okupanti. Mohou dělat, co sejim zlíbí."
„To mohou, ano, ale vyvolali by tím nepokoje, kdyby to udělali," řekla Liu Han. „Jsou - alespoň většina z nich - dost chytří, aby to věděli. Nechtějí nás popuzovat. Chtějí jenom, abychom byli hodní, klidní a zticha, a nechali je, aby nám vládli, a nedělali jim žádné potíže. A tak budou raději i trčet v dopravní zácpě, jako kdyby byli lidé." „Ale oni mají moc, aby začali přejíždět lidi, nebo aby začali střílet," řekla Liu Mei. „Myslí si, že mají právo dělat takové věci, ať seje rozhodnou dělat nebo ne. To je to zlo: že si myslí, že mají to právo."
„Samozřejmě," souhlasila Liu Han. „Nemyslím, že Iidé mohou něco udělat s tím, že jsou malí ďáblové s námi tady na zemi - na to už je příliš pozdě. Ale aby si mysleli, že mají právo nám vládnout - to je jiná záležitost. Musíme být svobodní. Jestli to nedokážou pochopit, budou potřebovat převýchovu." Usmála se. „Možná bychom si všichni mohli sednout k čaji."
Ne, její dcera se neuměla usmát: další dluh, který vůči ní malí ďáblové měli. Ale přesto přikývla a řekla: „Myslím, že by to bylo velice dobré."
Vůz malých ďáblů se pokusil proklouznout na volné místo, které se utvořilo právě před ním. Ale včas se tam vecpal muž s károu taženou voly. Musel zvířata pobídnout, aby se tam dostal dřív než obrněné vozidlo. Jakmile se ocitl před ním, odložil bič a nechal voly jít svým obvyklým loudavým krokem. To malé ďábly rozzuřilo. Jejich stroj vydal hlasité, děsivé zasyčení, jako by křičel: Kliď se mi z cesty! Ale muž na káře byl možná hluchý, protože nij ak nereagoval.
Lidé - Liu Han mezi nimi - se začali smát a pošklebovat. Chlapík na káře smekl svůj slaměný klobouk a zamával jím, přijímaje aplaus. Jestli tomu malí ďáblové porozuměli, muselo je to vytočit jako nikdy předtím. Jenže s tím nemohli nic dělat.
Pak se ozval další smích. Začal o pár bloků výš a rychle se šířil k Liu Han a k Liu Mei. Liu Han si stoupla na špičky, ale přes hlavy lidí kolem ní nic neviděla. „Co se děje?" zeptala se dcery, která byla
0 několik palců vyšší.
Liu Mei řekla: „Je to parta ďábelských chlapců, kteří vyvádějí a dělají ze sebe hlupáky." Její hlas byl naplněn nesouhlasem. Tito mladí muži a - někdy - mladé ženy, kteří napodobovali malé šupinaté ďábly a přijaly jejich zvyky, byli klatbou pro komunistickou stranu. Naučili se řeč malých ďáblů; nosili těsné šaty zdobené malbami, které připomínaly tělní kresby malých ďáblů; někteří z nich si dokonce holili hlavy, aby se víc podobali cizím imperialistům.
1 v USA existovali takoví mladí lidé, ale Spojené státy byly stále svobodné. Možná si tam lidé mohli dovolit ten luxus nechat se fascinovat malými ďábly a jejich zvyky. Čína si to dovolit nemohla.
Pak ale Liu Mei překvapeně vydechla. „Oh!" řekla. „To nejsou obyčejní ďábelští chlapci."
„Co dělají?" zeptala se Liu Han popuzeně. „Pořád nic nevidím." Znovu si stoupla na špičky. Ale stále to k ničemu nebylo.
Dcera řekla jen: „Počkej chvilku," což ji podráždilo ještě víc. „Jdou sem. Za chvíli to uvidíš sama."
Naštěstí pro sebe měla Liu Mei pravdu. Výkřiky, smích a povzbuzování davu kolem ní začalo dostávat nějaký smysl. Pak konečně uviděla přes rameno své dcery škvírou v davu, o co jde - začala se sama smát.
Liu Mei měla také pravdu, když řekla, že to není obyčejná parta ďábelských chlapců. Místo aby otrocky napodobovali malé šupinaté ďábly, oni je parodovali. Předstírali, že jsou smíšená skupina mužů a žen Rasy, kteří si vzali zázvor a freneticky se pářili.
„Vylijte na ně vodu!" zavolal někdo rádoby moudrý vedle Liu Han.
„Ne! Dejte jim další zázvor!" vykřikl někdo jiný. To vyvolalo ještě větší smích.
A pak Liu Han taky začala křičet: „Tao Sheng-Mingu! Okamžitě pojď sem!"
Jeden z ďábelských chlapců užasle vzhlédl, když uslyšel volat své jméno z davu. Liu Han na něho rázně zamávala. Napadlo ji, jestli ji vůbec vidí, a pokud ano, jestli ji vůbec poznává. Neviděli se už skoro tři roky, a pochybovala, že si pamatujejejíjméno.
Ať už tomu bylo jakkoli, pospíšil si k ní. A poznal ji; to viděla podle jeho očí. Nebo možná poznal jen Liu Mei, která vzhledem k tomu, že byla bližší jeho věku a mnohem hezčí, mu spíš utkvěla v paměti. Ale ne - když promluvil, jeho slova byla určena Liu Han: „Helou, paní. Zdravím vás." Poslední dvě slova byla v jazyce Rasy.
„A já zdravím vás," odpověděla ve stejné řeči. Pak se vrátila k čínštině: „Jsem ráda, že jste v pořádku přečkal potíže, kterými Peking prošel od té doby, kdyjsme se viděli naposledy."
„Zvládl jsem to." Podle tónu, kterým to řekl, byl takové věci zvyklý zvládat. Jeho úsměv byl ironický, pobavený, a mohl patřit staršímu muži, než byl on. „Ijájsem rád, že vás vidím v pořádku, vás i vaši krásnou dceru." Ano, pamatoval si i Liu Mei. To vyvolalo její úsměv.
Ohlédla se a položila otázku, kterou mu chtěla položit: „Byl jste někdy navštívit starého Lina v Maově obchodu s brokátem?"
Pokud Tao Sheng-Ming starého Lina navštívil, byl zverbován do komunistické strany. Jestli ne, bude lépe, když nebude znát jméno Liu Han. Ale chlapec přikývl a oči mu zazářily. „Oh ano, udělal jsem to," řekl. „Vím teď o soudružství víc, než jsem věděl kdy předtím. Mám vám říct" - snížil hlas - „co Mao říká o čtyřech charakteristikách revoluční války v Číně?"
„Není třeba," řekla Liu Han. „Stačí, zeje znáš." Neznal byje, pokud by nebyl sám komunista. Nebo pokud by nedělal

návnadu v pasti, napadlo ji. Ale pak zavrtěla hlavou. Kdyby malí ďáblové věděli, že přijíždí do Pekingu, byli byji zatkli. Neobtěžovali by se s pastmi.
Možná byl komunista. Ale stále byl i ďábelský chlapec. Rád provokoval a urážel. Ta hloupá parodie, kterou on a jeho kamarádi předváděli, to dokazovala. „Dělal sis legraci, když jsi před masami zesměšňoval malé ďábly?“
„Samozřejmě,“ přikývl. „To byl smysl těch šaškáren. Dobrá propaganda, nemyslíte?“
„Velice dobrá,“ souhlasila Liu Han. „Budu to muset projednat v ústředním výboru“ - to způsobilo, že vykulil oči, jak také doufala -„ale myslím, že vy a vaši ďábelští chlapci možná budete moci být ještě užitečnější v pokračujícím revolučním boji.“
„Jak?“ zeptal se dychtivě Tao.
Liu Han se usmála na Liu Mei. „V záležitosti speciálního čaje, který sem přichází zjihu, samozřejmě.“ Liu Han se zasmála. Liu Mei nikoli, ale přikývla. Tao Sheng-Ming vypadal krajně zmateně. Liu Han se znovu zasmála. Už věděla, jak využít výstřednost ďábelských hochů ve prospěch strany.
„Neexistuje žádná spravedlnost,“ prohlásila Monika Dutour-dová s jistotou a stejně velkou hořkostí.
Její bratr se právě holil s pomocí břitvy a kapesního zrcátka. Na okamžik oddálil břitvu od tváře a řekl: „A teď mi řekni něco, co bych nevěděl.“
„Oh, sklapni,“ zavrčela. „Tobě nevadí zase pracovat s tím Němcem, bez ohledu nato, co mi udělal.“
Pierre Dutourd vzdychl a zvedl hlavu, aby se mohl oholit pod bradou. Nějaká malá částečka na dně Moničiny duše doufala, že si podřízne krk. Samozřejmě se to nestalo. Vedl břitvu s rutinou, danou dlouholetou praxí. Nepromluvil, dokud si neoholil ohryzek. Ale když si začal holit levou tvář, řekl: „Nikdo v tomhle obchodě není svatý, sestřičko. Ten nácek ubližoval tobě. Ten Angličan ubližoval někomu jinému - tomu Židovi, říkal ten Američan.“
„Nikdo není svatý?“ Monika obrátila oči v sloup. „No, kdybych to už nevěděla, ty bys toho byl důkazem.“
„Merci beaucoup.“ Pierra bylo těžké rozčílit, což byla jedna z věcí, které ji na něm pobuřovaly nejvíc. Skončil s holením, omyl a otřel břitvu a zbytkem vody v umývadle si opláchl tvář. Utřel si obličej ručníkem a zkontroloval v zrcátku výsledek své práce. Spokojeně přikývl, a pak teprve pokračoval: „Víš přece, že když tady začneš být příliš nešťastná, můžeš vždycky odejít kamkoli jinam. Někdy jsou chvíle, kdy bych ti s chutí řekl, ať si posloužíš.“
Ha! pomyslela si Monika. Tady jsem zasáhla nerv, i když to nechce dát najevo. Ale Pierre taky zasáhl nerv, a bolestivě. Monika stále neměla kam jít, a věděla to. Dostala dalších pár odpovědí z universit, které přečkaly válku. Zdálo se, že nikdo nepotřebuje odbornici na římskou historii, z jejíž university byla nyní jen halda trosek, u kterých Geigerův počítač zděšeně cvakal.
„Můžeš si být jistý, že to udělám, jakmile se naskytne příležitost,“ řekla, a každé slovo znělo jako odštípnuté z ledu.
„Ale mezitím by od tebe bylo moudré, kdybys nekousala ruku, která tě krmí,“ pokračoval její bratr. „Také by od tebe bylo moudré, kdyby ses pokusila být nějakým způsobem užitečná.“
„Užitečná!“ Vyslovila to slovo jako kletbu. „Jsi rád, že ty jsi uži-tečný Ještěrům?“
„Ovšemže jsem,“ odpověděl. „Kdybych nebyl, byl bych musel po většinu života pracovat mnohem tvrději. Mnohem víc lidí, které nemám rád, by mi říkalo, co mám dělat. Mohlo to být lepší, ano, ale taky to mohlo být mnohem horší.“
Byl neprůstřelný. Monika se vyřítila ze stanu. Poslední dobou to dělala stále častěji. Tentokrát málem vrazila do Ještěra, který se právě chystal vejít. „Excusez-moi,“ řekl syčivou francouzštinou. Monika kolem něho prošla beze slova. Dostala se právě na okraj stanového města, když kolem ní spěšně prošla skupina Ještěrů. Všichni měli zbraně. Nebyla příliš zběhlá v tělních kresbách, které Rasa používala, ale měla dojem, že jejich tělní kresby - všichni je měli podobné - mají něco společného s vynucováním zákona.
Olala, pomyslela si. Otočila se a podívala se za nimi. Samozřejmě, mířili ke stanu, z něhož právě odešla. A ona nemohla nic dělat.
Pohybovali se rychleji, než by dokázala ona. Byla příliš daleko, aby mohla na Pierra zavolat, aby ho varovala. A po jejich posledním výstupu stejně neměla velkou chuť něco podobného udělat.
Čekala. Když se ještěři opět ze stanu vynořili, vedli s sebou nejen toho, který tam přišel před nimi, ale i jejího bratra. Vyvedli své vězně z tábora - vedli je rovnou kolem Moniky, ačkoli Pierre si jí nevšiml -nacpali je do auta s blikajícími oranžovými světly a odvezli je.
Tak, pomyslela si Monika. Co teď? Nechtěla hledat práci v obchodě. Tím by až příliš připouštěla, že nikdy nezíská další místo na universitě. Dokud mohla žít s Pierrem a Lucií, mohla se oddávat těmto nadějím.
Když byl teď její bratr zatčen Rasou, bude muset něco dělat, pokud chce dál jíst. Prodavačku, umývačku nádobí ... cokoli kromě prodávání se na ulici. Dieter Kuhn ji přinutil dělat něco, co se tomu velice podobalo. Už nikdy znovu, přísahala si. Raději skočit ze skály a doufat, že si srazí vaz. Všechno by se tím vyřídilo.
Dostat se na dno, uvědomit si, že si musí hledat práci, která neměla nic společného s její akademickou hodností, to v ní mohlo vzbudit chuť udělat to. Mohlo, ale nevzbudilo. Namísto toho to bylo podivně osvobozující. Dobrá, nemohla být profesorkou - nebo, přinejmenším, nemohla být profesorkou právě teď. Bude tedy něčím jiným.
Vyšla z tábora a zamířila do obnovující se Marseille. Nedošla daleko, když se potkala s Lucií, která se vracela ze města. Na rozdíl od jejího vlastního bratra šijí Lucie všimla. Samozřejmě, Lucii právě nesbalili Ještěři.
Monika měla pokušení nechat ji vrátit se do zpátky do stanu. Možná tam Ještěři nechali nějaké zařízení, aby je upozornilo, až se vrátí, aby ji mohli také sebrat. Ale Pierrova milenka Monice nikdy neublížila. S Lucií vlastně vycházela lépe než se svým vlastním bratrem.
A tak řekla: „Buď opatrná. Ještěři právě sebrali Pierra.“
„Ach, pro lásku Boží!“ řekla Lucie. „Byl to ten vůz, který jsem vidělajet dolů k městu?“
„Asi ano.“ Monika přikývla. „Pierre a já jsme měli další hádku.
Zrovna jsem vyšla ven, když přišel nějaký Ještěr - nějaký zákazník, chci říct. A ušla jsem sotva pár kroků, když se

přihnala celá četa ješ-těfichfliků a sebrali Pierra i jeho zákazníka.“
Lucie řekla něco výrazně ostřejšího než pro lásku Boží! Pak pokračovala: „Keffesh se obával, že ho sledují. Pierre byl hlupák, že ho nechal přij ít do stanu.“
„Co budeš dělat?“ zeptala se Monika.
Lucie se zamračila. „Budu si muset najít nějaké místo, kde mohu zůstat. Byla bych idiot, kdybych teď šla zpátky. Pak budu muset vyřídit pár telefonických rozhovorů. Musím určité lidi a určité Ještěry varovat, a musím položit pár otázek. Jestli se mi budou líbit odpovědi, které dostanu, budu pokračovat v tom businessu na vlastní pěst. Byla jsem dlouho Pierrovou pravou rukou a ještě dvěma prsty levé navíc. Mé stykyjsou stejně dobré jako jeho, a troufám si říct, žejsem mnohem opatrnější, než kdy byl on.“
Tohle všechno Moniku překvapilo, i když vlastně nevěděla proč. Ona se vyznala v římské historii. V čem se vyznala Lucie? V obchodování se zázvorem. Monika si musela kajícně připustit, že se poptávka po zázvorových dealerech zdá vyšší než poptávka po profesorech římské historie.
Milenka jejího bratra možná uvažovala podobně. „Co s tebou, Moniko?“ zeptala se. „Co budeš dělat?“
„Hledat práci,“ odpověděla Monika. „Myslím jakoukoli práci, ne místo na universitě. Musím jíst. A“ - vzdychla - „myslím, že se podívám, co se dá dělat, abych dostala Pierra z vězení.“ Všimla si, že o tom se Lucie nezmínila.
Pierra va milenka rovněž vzdychla. „Ano, počítám, že se na to budeme muset podívat, že? Ale nebude to lehké. Úřady Rasy jdou po zázvoru jako psi po kočkách. Potřebuješ styky, aby ses s nimi někam dostala. Máš nějaké?“
„Možná,“ odpověděla Monika, což Lucii, zdá se, překvapilo. „Ajsem si jistá, že ty taky.“
„Snad.“ Ano, v Luciině hlasu zazněla neochota. Kdyby se Pierre dostal z vězení, bylo by pro ni mnohem obtížnější obchodovat na vlastní pěst.
Monika smutně řekla: „Jedna z konexí, kterou možná máme obě, je Dieter Kuhn. Jestli se rozhodneme, že ho budeme muset využít, budeš to muset být ty, kdo za ním půjde. Já to nedokážu, ani pro svého bratra.“
„Nemyslím, že si budeme muset dělat starosti s tímhle,“ řekla Lucie. „Když budou Ještěři Pierra vyslýchat, bude zpívat. Bude zpívat jako slavík. To je asi ta jediná věc, která by je mohla přimět, aby k němu byli shovívaví. Nemyslíš, že by mohli mít radost, kdyby jim dokázal přihrát pěkného, šťavnatého nácka? To by jim možná umožnilo vymačkat další ústupky z Němců.“
Monika si ji prohlížela s náhlým respektem. Lucie nebyla hlupák. Ne, vůbec nebyla hlupák. A pašování zázvoru byla síť svazující dohromady celý svět. Žádný div, že se Pierrova milenka tak dobře orientovala v problémech geopolitiky.
„Jestli Pierre bude zpívat,“ řekla Monika pomalu, „bude zpívat i o těch Američanech.“
„Ale ovšem,“ řekla Lucie. „A co? Nikdy jsem neviděla smysl v tom obchodovat s nimi. Američané.“ Její rty se zkřivily. „Zasloužili si, že jim zničili to město. Až dosud to měli všechno moc snadné. Většina z nich to má pořád snadné.“
„Jsou to lidé,“ řeklaMonika, „Nechci je vydat Ještěrům.“
„Nevím proč.“ Lucie pokrčila rameny. „Dělej, jak chceš. Já kvůli nim o spánek nepřijdu, to ti říkám, a ani pro ně nehnu prstem. Oni by to pro mě taky neudělali.“ Ať byl její světový rozhled jakkoli široký, Lucie stále zůstávala ve svých očích číslem jedna.
Monika odešla do Marseille. Neodvážila se vrátit do stanu ani pro své kolo. Ještěři by se mohli vrátit i pro ni. Keffesh ji viděl s Pierrem a Lucií, a tlumočila Pierrovi, když jednal s těmi Američany. V očích Rasy by to bylo pravděpodobně víc než dost, aby ji také odsoudili.
Když se dostala na kraj města, objevila telefonní budku a vhodila do ní pár franků. Volala hotel, kde bydleli Rance Auerbach s Penny Summersovou. Telefon několikrát zazvonil. Už to chtěla vzdát, když nějaký muž odpověděl: „Mio?“ Auerbachův přízvuk byl směšně špatný. Monika zvolila angličtinu, aby se ujistila, že nedojde k nedorozumění: „Ještěři mají Pierra. Víte, co to znamená?“
„To si pište,“ odpověděl, což považovala za souhlas. „Znamená to, že jsem v zatraceném maléru. Merci.“ Zavěsil.
Monika pro jistotu otřela rukávem otisky prstů z telefonního sluchátka. Předpokládala, že Ještěři budou Auerbachův telefon odposlouchávat, a že by mohli vysledovat, odkud přišel tento hovor. Ale ať dokážou, že to byla ona, kdo volal. A když měla z krku jednu z věcí, které musela udělat, mohla se postarat o ostatní. Vešla do obchodu s oděvy, přistoupila k muži, který vypadal jako vedoucí, a zeptala se: „Promiňte prosím, ale nepotřeboval byste další prodavačku?“
Nesseref byla ráda, že konečně mohla vzít Orbita na procházku bez velkých obav ze zbytkové radioaktivity. Tsiongi byl také rád. Zvykl si na cvičné kolečko v bytě, ale to nebylo totéž. Teď mohl jít ven, vidět nové věci, cítit nové pachy, a být pokaždé znovu zklamaný, když mu tosevanští ptáci uletěli právě ve chvíli, kdy je už už chytil.
Stále se tvářil absurdně rozhořčeně pokaždé, když mi ti opeření tvorové unikli. Zdálo se, že si myslí, že ho podvádějí, když uletí. Na tomhle světě bylo mnohem víc různých druhů létajících zvířat než Doma. Místní predátoři pravděpodobně považovali takové úniky za samozřejmé. Ale pokud šlo o Orbita, bylo to porušení pravidel.
Beffel běžící kolem bez vodítka byl také porušením pravidel. Tak jako Doma, i v nových městech na Tosevu 3 předpisy zakazovaly nechat beffely pobíhat volně. Stejně jako Doma, ani tady tyto předpisy neměly velkou cenu. Beffelové mnohem víc inklinovali k tomu dělat to, co chtějí oni, než dělat to, co po nich chce Rasa. Kdyby byli chytřejší, mohli by sloužit jako model pro Velké Ošklivce.
Kdyby se Orbit dokázal dostat beffelovi na tělo, udělal by s ním krátký proces. Ale zdálo se, že beffelové jsou dost chytří na to, aby pochopili, že on je na vodítku a oni ne. Mohli ho provokovat, jak chtěli. Byl by se po nich vrhl stejně jako po ptácích, ale vodítko v ruce Nesseref mu to pokaždé znemožnilo.
„Ne,“ řekla mu už potřetí na této procházce. V bytě věděl, co to slovo znamená. Většinou uposlechl. Venku se však snažil předstírat, že nerozumí.
„Píp,“ řekl beffel o půl bloku dál. Orbit se znovu pokusil vrhnout za ním. Nesseref mu to znovu nedovolila. Orbit k ní

otočil jeden oční výčnělek, aby jí udělil vyčítavý pohled. Druhým výčnělkem stále sledoval beffela, který si sedl, poškrábal se a pak znovu řekl:
„Píip.“
„Ne!“ opakovala Nesseref, když se tsiongi opět pokusil vyřítit se po něm. Použila zdůrazňovací zakašlání. To pro Orbita nic neznamenalo, i když jí to poskytlo určité malé zadostiučinění.
Beffel s pípáním odběhl dávno předtím, než se Orbit dostal dost blízko, aby mohl být nebezpečný. Nesseref se začala bát, že jí její mazlíček vytrhne ruku z ramenního kloubu. Kdo s kým tady cvičí? pomyslela si. Tsiongiové byli pyšná zvířata. Urazte jejich důstojnost, a máte problém.
Ale Nesseref tsiongie znala a věděla, jak uchlácholit jejich špatnou náladu. Sáhla do kapsy na opasku a vytáhla nějakou pochoutku. Hodila ji kousek před Orbita. Ten okamžitě zapomněl na svou mrzutost. Vyrazil kupředu a sebral ji. Nesseref mu hodila další, aby ho udržela v pohybu.
Někdy tsiongiové přišli na to, že předstírání mrzutosti jim může vynést větší příděl pochoutek. Orbit byl však ještě mladý a dosud si takovou licoměrnost neosvojil.
Cestou zpátky se pokusil chytit ještě pár ptáků, ale už se neobjevil žádný další beffel, aby ho týral, což potěšilo Nesseref natolik, že sklopila oční výčnělky a zamumlala pár slov díků duchům Císařů minulosti.
Jakmile byl uvnitř bytu, tsiongi se vrhl do svého kolečka a začal v něm běhat, jako by měl nadosah beffela velkého jako autobus. „Ty jsi velice hloupé zvíře,“ řekla přísně Nesseref. Orbit jí nevěnoval žádnou pozornost. Nesseref to ani neočekávala, a tak nebyla zklamaná.
Odešla do ložnice a zkontrolovala, jestli má nějakou elektronickou poštu. Neobjevila nic, co by vyžadovalo okamžitou odpověď, a pár zpráv okamžitě vymazala. Proč si muži a ženy, které nikdy neviděla, mysleli, že bude převádět peníze ze svého účtu na jejich za služby, které nechtěla, to bylo nad její chápání. Předpokládala, že vyhledávali své zákazníky namátkou na elektronické síti.
Tyto zprávy přirozeně skončily v elektronickém koši na odpadky. Nesseref se právě dívala, jak mizejí, když zasyčel telefon. „Pilotka raketoplánu Nesseref - zdravím vás,“ řekla rázně, zvědavá, jestli je to nový úkol.
Ale na obrazovce se neobjevil nadřízený s rozkazy, nýbrž Velký Ošklivec. „Já zdravím vás, pilotko raketoplánu,“ řekl. „Vím, že muži a ženy Rasy mají potíže odlišit jednoho Tosevana od druhého, tak vám řeknu, žejsem Mordechaj Anielewicz.“
„A já zdravím vás, můj příteli,“ odvětila Nesseref. „Řekla bych, že jste jediný Tosevan, u kterého je pravděpodobné, že mi zavolá domů. Jak se máte? Bylo vaše pátrání po vaší ženě a mláďatech úspěšné?“
Vzápětí si začala přát, aby to nebyla řekla. Bylo až příliš pravděpodobné, že odpověď zní ne. V tom případě Tosevana rozesmutnila. Přátelé nemají rozesmutňovat přátele.
Ale Anielewicz odpověděl: „Ano,“ a použil zdůrazňovací zakašlání. „A víte co?“ dodal. „Pomohl mi je najít beffel Pancéř, mazlíček mého mláděte Heinricha.“
„Ano?“ zvolala Nesseref. „Povězte mi jak - a já slibuji, že to neřeknu svému tsiongimu.“ Podle rozvážného a uspořádaného způsobu, jakým jí Anielewicz historku podal, usoudila Nesseref, že ji vyprávěl už několikrát. Když skončil, řekla: „Měljste veliké štěstí.“
„Pravda,“ souhlasil Anielewicz. „Budu děkovat Bohu“ - to slovo nebylo v jazyce Rasy - „po celý zbytek života.“ Odmlčel se, pak dodal: „Vy byste to nazvala mou pověrou a děkovala byste místo toho duchům Císařů minulosti.“
„Chápu.“ I Nesseref se na okamžik zarazila, a pak přičinila opatrnou poznámku: „Vy Tosevané berete své pověry velmi vážně. Když jsme otevřeli svatyně duchů Císařů minulosti tady v Polsku, málokteří Tosevané - ať vaší pověry, nebo té polské - do nich vstoupili.“ Po poslední válce zůstalo stát jen málo z těchto svatyní. Myslela si, že jednoho dne budou vybudovány znovu, ale teď měla Rasa na starosti důležitější věci.
Mordechaj Anielewicz se zasmál hlasitým tosevanským smíchem, „Kolik mužů a žen Rasy vzdává úctu Bohu v tosevanských svatyních?“
„Cože? Žádní, přirozeně,“ řekla Nesseref. Za okamžik dodala: „Oh, už chápu.“ Velcí Ošklivci se stále považovali za rovné a rovnocenné příslušníkům Rasy. Takové myšlenkové modely nepřipadaly Nesseref přirozené. Ona mohla považovat Mordechaie Anielewicze za přítele, ale většina Velkých Ošklivců pro ni nebyla nic jiného než barbaři - nebezpeční barbaři, ale i tak barbaři.
„Možná ano,“ řekl Anielewicz a znovu se zasmál. „Ale já jsem vám nevolal proto, abychom diskutovali o pověrách. Doufám, že vás neobtěžuji, ale volal jsem vám proto, abych vás požádal o další laskavost, když budete tak hodná.“
„Přátelé mohou od přátel žádat laskavost,“ řekla Nesseref. „To je jedna z věcí, které definují přátelství. Žádejte. Jestli je to v mé moci, budete to mít.“
„Děkuji vám.“ Anielewicz dodal další zdůrazňovací zakašlání. „Přátelé jsou všechno, co teď mám. S výjimkou mé ženy a mláďat všichni moji příbuzní zemřeli při bombardování Lodže nebo Varšavy.“
„To je mi líto,“ řekla Nesseref. „Chápu to. Mezi Tosevany příbuzní zaujímají stejné místo jako dobří přátelé u Rasy.“ Chápala to rozumem, ne vnitřně, ale předpokládala, že si to Anielewicz uvědomuje. „Jak jsem řekla předtím, žádejte. Jestli vám mohu pomoci, pomohu vám.“
„JJobrá.“ Anielewicz chvíli váhal, a pak řekl: „Momentálně jsme v uprchlickém středisku. Žili jsme v Lodži, a Lodž - samozřejmě -už neexistuje. Můžete mě odkázat na nějaké úředníky v Pinsku, na které bych se mohl obrátit, aby nám pomohli sehnat ubytování -skutečné ubytování?“
„Samozřejmě. Počkejte prosím, než se podívám, kdo by vám nejspíš mohl rychle pomoci.“ Vyvolala si na počítači organizační schéma Rasy v Pinsku. Když dala Anielewiczovi tři nebo čtyři jména, řekla: „Pokud si přejete, počkejte den nebo dva, než jim zavolám. Promluvím s nimi první a řeknu jim, kdojste a co potřebujete.“
„To by bylo nádherné,“ řekl jí Tosevan. „Mnoho vašich administrátorů je v Polsku také nových, a ti mě tak dobře

neznají jako ti muži a ženy, kteří zahynuli za války.“
„To je přesně to, proč jsem učinila tento návrh. Dovolte mi tedy, abych se do toho dala.“
„Skvělé.“ Anielewicz dokonce pochopil, že tím má na mysli, že je jejich rozhovor ukončen. Spousta příslušníků Rasy by po takové narážce klábosila dál, ale on přerušil spojení.
První telefonický hovor s Pinskem měla se styčným důstojníkem mezi vojenskými silami Rasy a ozbrojenými silami Velkých Ošklivců v Polsku. Nikde jinde na Tosevu 3 by Rasa takového styčného důstojníka neměla. To, že byl tady, stále připadalo Nesseref nepřirozené, ale teď mohla toho muže využít.
A on - k její úlevě - věděl, kdo je Mordechaj Anielewicz. „Ano,“ řekl. „Dostal jsem hlášení ojeho pátrání po jeho pokrevních příbuzných od muže z Bezpečnosti v Reichu. Zdá se, že každý užasl nad tím, že se mu je podařilo najít, zvlášť když mají Němci tak nepřátelský postoj k Tosevanům jeho pověry.“
„Já jsem určitě byla překvapená, když mi právě teď telefonoval,“ řekla Nesseref. „Byla jsem také překvapená, když jsem se dověděla, že muž, který poskytl Rase tolik důležitých služeb, musí bydlet ve středisku pro uprchlíky, protože nemůže najít ubytování pro sebe, svou ženu a svá mláďata.“
„To;'e nešťastné,“ souhlasil styčný důstojník. „Děkuji vám, že jste mě na to upozornila. Možná bych měl promluvit s někým z ubytovacího úřadu.“
„To bych byla velice ráda,“ řekla Nesseref. „Měla jsem v úmyslu udělat to sama, ale oni budou spíš poslouchat muže z dobyvatelské flotily než obyčejnou pilotku raketoplánu, která nemá žádné velké styky.“
„Občas si myslím, že byrokrati, zvlášť ti z kolonizační flotily, nevěnují pozornost nikomu kromě sebe samých,“ řekl styčný důstojník. „Ale co mohu udělat, to udělám: o tom vás ujišťuji.“
„Děkuji vám,“ řekla Nesseref. „Myslím, že tam také zavolám. Možná vás tím mohu podpořit. Považuji Mordechaie Anielewicze za přítele, a ráda pro něho učiním, cokoli je v mých silách.“
„Samozřejmě, pokud je to přítel,“ odvětil muž z dobyvatelské flotily. „Já sám mám tosevanské přátele, takže chápu, co cítíte.“
„Oh, dobře. Moc ráda to slyším,“ řekla Nesseref. „Dodává mi to naději, že navzdory všemu, ještě stále můžeme žít s Velkými Ošklivci na dlouhodobém základě.“ Zaváhala. Pak, spíš jako na obranu, dodala: „Možná.“ Styčný důstojník její nesmál. Obávala se však, že to spíš znamenalo, zeje zdvořilý, nežli to, že s ní souhlasí.
„Reuvene!“ zavolal Mojše Russie prostřednictvím telefonní a počítačové jednotky ještěří provenience. „Přijď sem na minutku, ano? Možná mi můžeš pomoci. Aspoň doufám, že můžeš - potřeboval bych to.“
„Už jdu, otče.“ Reuven spěchal do přední místnosti. „Co se děje?“ zeptal se, a pak se překvapeně zastavil, když uviděl Shpaaku, jednoho z vedoucích lékařů na Russieho koleji, jak se na něho dívá z monitoru. Přešel do řeči Rasy: „Zdravím vás, nadřízený pane.“
„A já zdravím vás, Reuvene Russie,“ odpověděl Shpaaka. „Je dobré vás znovu vidět, i když jste se rozhodl dát přednost vaší pověře před dokončením studia u nás.“
„Děkuji vám. I já vás rád vidím.“ Pohled na Shpaaku připomněl Reuvenovi, jak mu lékařská kolej chybí; něco, na co se většinou snažil nemyslet. Pokoušeje se na to nemyslet i teď, zeptal se: „Jak vám mohu pomoci?“
Jeho otec si několikrát odkašlal. „Myslím, že nechám Shpaaku, aby ti to vysvětlil, jakto začal vysvětlovat mně.“
„Velmi dobře,“ řekl Shpaaka, ačkoli podle jeho tónu to bylo všechno jiné než velmi dobré. Vypadal tak nespokojeně, jak ho Reuven ještě nikdy neviděl. To musí mít něco společného se sexem, pomyslel si. Určitě. A lékař Rasy skutečně řekl: „Zavolal jsem vašeho otce, Reuvene Russie, abych s ním diskutoval o případu zvrácenosti.“
To přimělo Mojše Russieho říct: „Bylo by lépe, doktore, kdybyste promluvil o případě samotném, a nechal nás udělat si nezávislý úsudek.“
„Ano, ovšem, ačkoli zjišťuji, zeje pro mě obtížné hovořit o tom bez emocí,“ řekl Shpaaka. „Ten problém spočívá vjedné dvojici z kolonizační flotily, ženě jménem Ppurrin a muži jménem Waxxa. Doma byli nejlepší přátelé, a v tomto přátelství pokračovali i po příchodu na Tosev 3. Naneštěstí si po příchodu na Tosev 3 oba osvojili návyk na zázvor, tu nejzhoubnější ze všech rostlin.“
„Mhm,“ řekl Reuven svému otci. „Že už vím, co přijde dál?“ „Z poloviny, možná,“ odpověděl Mojše Russie. Shpaaka řekl: „Mohu pokračovat?“jako kdyby se bavili najedná z jeho přednášek. Když se zadívali znovu na monitor, Shpaaka pokračoval: „Jak si můžete představit, ti dva se spolu začali pářit, kdykoli si Ppurrin vzala zázvor. A, následkem tohoto opakovaného páření, se u nich vytvořila vášeň jednoho ke druhému naprosto nevhodná a nepřiměřená pro příslušníky Rasy. Koneckonců, jak moc se během řádné pářící sezóny liší jeden partner od druhého?“
„Chápete, nadřízený pane, že my Tosevané se na tyto věci díváme odlišně.“ Reuven se snažil, aby jeho poznámka zněla nevzrušeně a nezaujatě. Nepoužil zdůrazňovací zakašlání. Nezačal se ani smát.
„Řekl jsem totéž,“ poznamenal jeho otec. „To samozřejmě chápu,“ řekl Shpaaka netrpělivě. „To je přesně ten důvod, proč to konzultuji s vámi. Chápete, Ppurrin a Waxxajsou tak nestydatí ve svém zvráceném chování, že usilují o formální, výlučnou pářící dohodu, jako je tomu zvykem u vašeho druhu.“
„Oni se chtějí vzít?“ zvolal Reuven. Řekl to nejprve hebrejsky, čemuž Shpaaka nerozuměl. Pak to přeložil do angličtiny, kterou ovládal ještěří lékař velmi dobře.
A Shpaaka udělal souhlasné gesto. „To je přesné to, co chtějí udělat. Dokážete si představit něco nechutnějšího?“
Než mu odpověděl, Reuven řekl rychle svému otci: „Měl jsi pravdu. Na tohle jsem nepomyslel.“ Pak se vrátil kjazyku Rasy a řekl: „Nadřízený pane, vyrozumívám z toho, že seje nechystáte prostě potrestat, protože požívaj í zázvor.“
„Mohli bychom to udělat,“ připustil Shpaaka, „ale oba dva, s výjimkou své sexuální zvrácenosti, vykonávají svou práci velmi dobře. Přesto, schvalovat stálé vztahy takového druhu by působilo destruktivně na pořádek a řád. Příště si budou pravděpodobně chtít ponechat svá mláďata a učit je stejnému pobuřujícímu chování.“
Tentokrát se Reuven rozesmál. Nemohl si pomoci. Přinutil se opět k vážnosti a řekl: „Víte, my Tosevané nepovažujeme

žádné podobné chování, o jakém jste se zmínil, za nechutné.“
„Souhlasil bych. Není nechutné - pro Tosevany,“ řekl Shpaaka. .„My z Rasy jsme to u vás shledávali nechutným, když jsme se o tom dověděli, ale to je už dávno. Pochopili jsme, že je to pro váš druh normální. Ale nechceme, aby to napodobovali naši mužové a ženy o nic víc, než byste chtěli vy, aby vaši mužové a ženy napodobovali naše zvyky.“
„Některým z našich mužů by se možná vaše pářící období líbila - dokud v sobě mají mízu,“ řekl Mojše Russie. „Ale souhlasím, že většina našich žen by to neschvalovala.“
„To je irelevantní,“ řekl Shpaaka přísně. „Doufal jsem v pomoc, ne v posměch a v ironii. S výjimkou svého návyku na drogu a perverzní vazby jednoho na druhého jsou Ppurrin a Waxxa skvělými příslušníky Rasy, jakjsem říkal.“
„Proč tedy prostě neignorovat to, co dělají v soukromí?“ zeptal se Reuven.
„Protože to odmítají držet v soukromí,“ odpověděl Shpaaka. „Jakjsem vám říkal, požádali o formální uznání jejich statutu. Jsou pyšní na to, co dělají, a předpovídají, že vzhledem k zázvoru bude většina mužů a žen Rasy časem hledat stálé a výlučné sexuální partnery.“
„Misionáři monogamie,“ zamumlal Mojše Russie.
Reuven přikývl. „Co když mají pravdu?“ zeptal se Shpaaky.
Jeho bývalý profesor v hrůze ucouvl. „V tom případě se kolonisté na Tosevu 3 stanou párii Impéria, až se ta pravda dostane Domů,“ odpověděl. „Myslím, zeje zcela pravděpodobné, že se následl kem toho duchové Císařů minulosti obrátí zády k celému tomuto světu.“
On to myslí vážně, uvědomil si Reuven. Ještěři zavrhovali jeho víru jako pověru. On se občas díval stejně na jejich víru. Tady by to ale byla chyba.
„Jestli šije nepřejete potrestat a přejete šije umlčet,“ řekl, „proč jim nenavrhnete, aby emigrovali do některého z nezávislých ne-im-périí - snad do Spojených států? Zázvor je tam legální, a“ - z nutnosti přešel k angličtině - „mohli by se tam také vzít.“
„To je dobij nápad.“ Mojše Russie použil zdůrazňovací zakašlání. „To je velice dobrý nápad. Také by vám vytrhl tuto dvojici zpod šupin, Shpaako, takže by nemohli dál agitovat mezi Rasou.“
„Snad.“ Shpaaka otočil jeden oční výčnělek k Reuvenovi. „Děkuji vám, Reuvene Russie. Je to - v každém případě - myšlenka, na kterou jsme sami nepomysleli. Uvážíme ji. Na shledanou.“ Jeho tvář zmizela z obrazovky.
„Ještěři, kteří se chtějí vzít!“ Reuven se otočil k otci. Teď se mohl smát, co hrdlo ráčilo, a také to udělal. „Tomu bych nikdy nevěřil.“
„Od té doby, co přišli na Zemi, přinutili lidi hodně se změnit,“ řekl Mojše Russie. „Teď právě začínají zjišťovat, jak moc se změnili i oni. Pokud jde o ně, měnit nás je v pořádku. Ale nelíbí se jim, když se to dějejim. Nikomu se to nelíbí.“
„Kdyby se dokázali zbavit zázvoru, udělali by to v téže minutě,“ řekl Reuven.
„Kdybychom se my dokázali zbavit alkoholu, opia a mnoha jiných věcí, spousta z nás by to také udělala,“ řekl otec. „Nikdy jsme to nedokázali. Nemyslím ani, že jim se tak snadno podaří zbavit se zázvoru.“
„Máš nejspíš pravdu, zvlášť když ho tolik používáme v našich jídlech,“ odpověděl Reuven. „Ale jednoho dne se o to možná pokusí - vážně pokusí, chci říct. To bude zajímavé.“
„Existuje pro to jedno slovo.“ Mojše Russie zamrkal. „Jestli se ti Ještěři vezmou, kdo odhalí nevěstu?“
Než mohl Reuven odpovědět, zazvonil telefon v ordinaci. Přistoupil k němu a zvedl ho. „Haló?“
„Doktor Russie?“ Ženský hlas, z něhož zaznívala bolest. „Tady Deborah Radofská. Je mi líto, že vás obtěžuji, ale zrovna jsem nešťastnou náhodou na chodníku zakopla a obávám se, že jsem si zlomila prst na noze.“
Reuven se jí chystal říct, že doktor toho se zlomeným prstem moc nenadělá - zpráva, která jeho pacienty vždycky potěšila. Chtěl jí říct, ať tedy přijde ráno do ordinace, jestli se chce skutečně nechat vyšetřit. Místo toho se uslyšel, jak říká: „Připomeňte mi vaši adresu, a j á tam zajdu a podívám se na to.“ Jeho otec zamrkal.
„Jste si jistý?“ zeptala se vdova Radofská. Reuven přikývl - zbytečná věc u telefonu, který nebyl vybaven videem. Když jí poskytl ujištění, které mohla slyšet, dala mu adresu. Nebylo to víc než patnáct minut chůze; Jeruzalém byl důležité město, ale ne kvůli své velikosti.
„Návštěva doma?“ zeptal se Mojše Russie, když Reuven zavěsil. „Obdivuji tvou energii, ale nedělej to moc často.“
„To je paní Radofská,“ odpověděl Reuven. „Myslí, že má zlomený prst na noze.“
„I když má, nebudeš schopen jí příliš pomoci, a ty to velice dobře víš,“ řekl otec. „Nechápu, proč jsi jí prostě neřekl, aby přišla zítra ráno do ord ...“ Jeho hlas se vytratil, když mu všechny kousky skládačky zapadly do sebe. „Aha. Paní Radofská. Vdova Radofská. No, tak tedyjdi.“
Reuven sebral svůj lékařský kufřík a raději zmizel. Neměl potíže najít malý dům vdovy Radofské. Když zaklepal, musel chvíli čekat, než mu otevřela. Podle toho, jak kulhala, pochopil proč. „Posaďte se,“ řekl jí. „Dovolte, ať se na to podívám.“
Posadila se do velkého křesla pod lampou a zvedla pravou nohu. Trhla sebou, když jí stáhl trepku. Čtvrtý prst byl oteklý do dvojnásobku své normální velikosti. Sykla, když se ho dotkl, a sykla znovu a zavrtěla hlavou, když sejí zeptal, jestli s ním může pohnout. „Mám ho zlomený, že?“ řekla.
„Obávám se, že ano,“ odpověděl Reuven. „Mohu vám na něj dát dlahu, nebo to mohu nechat tak. Zahojí se to takjako tak.“
„Oh,“ řekla nešťastně. „Takové je to?“
„Obávám se, že ano,“ opakoval, a pokusil se odvést její myšlenky od své neschopnosti pomoci jí k něčemu jinému: „Co dělá vaše dcerka?“
„Šla spát,“ odpověděla vdova Radofská. Nedala se tak snadno přivést na jiné myšlenky. „Proč jste se obtěžoval sem chodit, když jste věděl, že s tím moc nemůžete udělat? Mohl jste mi říct, abych počkala do rána.“
„To je v pořádku - mohla to být ošklivá pohmožděnina. Není, ale mohla být.“ Reuven zaváhal, a pak dodal: „A -

doufám, že vám nevadí, když to říkám - byl jsem taky rád, že mám příležitost vás vidět.“
„Ano?“ Teď se na chvíli odmlčela ona. Pak řekla: „Ne, to mi nevadí.“
„Skútr volá Columbus. Skútr volá Columbus,“ vysílal Glen Johnson, když se přibližoval ke druhé americké kosmické lodi s konstantním zrychlením. „Ohlaste se, Columbe.“
„Pokračujte, skútre,“ řekl radista na palubě Columba. „Máme vás na radaru. Máte povolení přiblížit se k přechodové komoře číslo dvě. Povedou vás světla.“
„Díky, Columbe. Provedu. Konec.“ Světla kosmické lodi ho už nějakou chvíli vedla. Nepotřeboval o tom klábosit. Ale službu konající radista Columba byla žena s příjemným, přátelským hlasem. Bylo příjemné ji poslouchat, a tak mluvil víc, než kdyby tomu bylo jinak.
Neměl tušení, zdali by měl potěšení z pohledu na ni; nikdy se osobně nesetkali. Věděl, že ho těší dívat se na Columbus. Tak se to má dělat jak se patří, pomyslel si. Lewis a Clark začal jako kosmická stanice, a musel se zvětšovat a měnit, než opustil oběžnou dráhu kolem Země. Dostal se do blízkosti Ceresu, to ano, a splnil to, co měl udělat, až se tam dostane, ale to neznamenalo, že to nebyl kosmický ekvivalent popelářské bárky.
V kontrastu s tím byl Columbus navržen a postaven jako meziplanetární plavidlo od samého počátku. Nebyl to tak elegantní technologický výtvor jako hvězdná loď Ještěrů, ale byl k tomu na správné cestě. Skládal se ze série koulí: jedna pro posádku, pak následoval nosník, pak další koule pro reakční hmotu, za ní druhý nosník, a pak nukleární motor, který ohříval a vypuzoval reakční hmotu. Byl to ve všech směrech lepší výtvor než Lewis a Clark. A kosmická loď, která přiletí po Columbovi, bude ještě lepší. Lidská technologie nebyla statická j ako technologie Rasy.
Johnson snížil svoji relativní rychlost vzhledem ke kosmické lodi téměř na nulu, a rychlost jeho splývání se dala měřit spíše v palcích za sekundu než ve stopách. Další minutu jemně pracoval se svými manévrovacími tryskami, aby vplul do přechodové komory. „ Columbe, jsem uvnitř,“ ohlásil. „Rychlost... nula.“
„Rozumím.“ To nebyla radistka, ale muž obsluhující přechodovou komoru. Vnější vrata se za skútrem uzavřela. Jakmile byla zajištěná, odsunula se vnitřní vrata. Muž obsluhující komoru řekl: „Je na-tlakováno, podplukovníku Johnsone. Můžete otevřít kryt a vystou-pit.“
„Díky,“ řekl Glen. „To udělám s radostí.“ Než otevřel poklop, musel vyrovnat tlak, protože Columbus udržoval svůj vnitřní tlak na o něco vyšší úrovni než Lewis a Clark nebo skútr. Když Johnson vylezl, zazubil se. „Vždycky je dobré vidět neznámé tváře.“
„To věřím,“ řekl muž, který obsluhoval komoru. „Sakra, i pro mě je dobré vidět vás, a to jsem v tomhle blázinci jen pár měsíců.“
„Pak nevíte, co je to blázinec,“ řekl Johnson, loajálně pomlouvaje své vlastní kolegy z lodi.
„No, možná máte pravdu,“ připustil druhý muž. „Vy tam máte dokonce černého pasažéra, co? Myslím někoho, kde neměl být na palubě.“
„Jistěže máme.“ Glen Johnson by se byl pyšně napřímil, ale v beztížném stavu by to nemělo smysl. „Popravdě řečeno, právě se na něho díváte.“
„Oh,“ řekl technik. „Promiňte. Nemínil jsem to jako urážku.“
„Pusťte to z hlavy,“ řekl Johnson shovívavě. „Po tom, jak mě posledních pár let nazýval brigádní generál Healey, mě někdo jiný může sotva nasrat.“ Odstrčil se od skútru a sáhl po nejbližším madle. Chodby Columba byly stejně jako u Lewise a Clarka projektovány tak, aby se lidé mohli převtělit v šimpanzy.
„Váš pasažér tady bude každou minutu,“ řekl technik. „To je v pořádku. Nespěchám,“ odpověděl Johnson. „Ještě nemáme letový řád - to bude muset chvíli počkat. Až sem přijde, tak poletíme. Vezmu ho tam, kam potřebuje.“
„Ji. Ne jeho,“ řekl muž z Columba. „Doktorka Chris Harperová jejednoznačně ženského vyznání.“
„Okay. Vlastně ještě lépe,“ řekl Johnson. „Počítal jsem, že někdo, kdo je doktor přes elektrotechniku, bude nejspíš chlap, i když Chris je jedno z těch jmen, podle kterých se to nepozná. Ale nevadí mi, žejsem se zmýlil.“
„Máme taky smíšenou posádku, stejně jako Lewis a Clark,“ odvětil technik. „Není to padesát na padesát - spíš šedesát na čtyřicet.“
„To je lepší než u nás-my to máme přibližně dvě ku jedné,“ řekl Johnson. Napadlo ho, jestli větší počet nově přibyvších žen nějak změní společenská pravidla, která se vyvinula na palubě Lewise a Clarka. Čas ukáže, pomyslel si nepříliš originálně.
Podle toho, co říkal technik přechodové komory, Johnson očekával, že doktorka Chris Harperová bude oslňující blondýnka, která by mohla hrát ve filmu, místo aby se zabývala elektrotechnikou. Nebyla; měla nakrátko ostříhané světle hnědé vlasy, a nebyla ani zdaleka krásná. Chytrá bylo to slovo, které mu přišlo na mysl: opět nic originálního.
„Jsem rád, že se s vámi setkávám,“ řekl, a napřáhl volnou ruku.
„Potěšení na mé straně,“ řekla. „Vy mě máte dopravit do Kopule 22, správně?“
„Mhm,“ řekl. „Už jsou tam na vás připravení. Pravděpodobně by dokázali udržet provoz v chodu sami, ale dokážeme udělat dvakrát tolik - možná víc než dvakrát tolik - když na tom bude pracovat víc lidí.“
„To je ta myšlenka,“ řekla doktorka Harperová. Ukázala na skútr. „A co mám dělatteď?“
„Nastoupit, posadit se do zadního křesla a zapnout si bezpečnostní pás,“ odpověděl Johnson. „Jízdné je sedmdesát pět centů, po-kladničkaje na pravé straně. Společnost zakazuje, aby řidič přijímal spropitné.“
Vyprskla a usmála se. „Stále nám říkali, že lidé na palubě Lewise a Clarkajsou kapánek divní. Vidím, že měli pravdu.“
Než to stačil Johnson popřít, technik na něho ukázal a řekl: „On je ten černý pasažér.“
Doktorka Harperová vykulila oči. „Chcete říct, že tam skutečně byl? Kdyžjsem to slyšela poprvé, myslelajsem si, že to je nějaký vtípek, který vytahují na nováčky.“ Její pozornost se přesunula na Glena Johnsona. „Proč cestujete načerno? Jakjste to udělal?“
„Já jsem nic neudělal,“ řekl Johnson. „Byl jsem na orbitální hlídce, a dostal jsem se na palubu Lewise a Clarka - tehdy to

byla kosmická stanice - protože se nezažehl můj hlavní motor.“ Závadu na motoru způsobil sám, ale nikdy to nikomu neřekl, a neměl v úmyslu s tím začínat tady. „Dostal jsem se sem těsně předtím, než loď opustila oběžnou dráhu kolem Země, a velitel nechtěl, aby se někdo, kdo není zasvěcený do toho tajemství, vrátil zpátky a pouštěl si tam pusu na špacír, aby se tak k Ještěrům doneslo, co se děje. Takže si mě ne-chalnapalubě ajáseúčastním letu.“
„Aha,“ řekla. „To není tak vzrušující jako skrývat se někde v prádelně nebo tak, což?“
„Obávám se, že ne,“ odpověděl Johnson. Ukázal na skútr. „Poletíme?“ Odstrčil se od stěny a doplul do malého kokpitu. Doktorka Harperová učinila totéž. Uměla se v beztížném stavu dobře pohybovat, ale stále ho nepovažovala za tak samozřejmý jako posádka Lewise a Clarka. Usadila se za ním a připoutala se.
Utěsnil poklop, dvakrát se přesvědčil, zda skutečně těsní, a pohybem ruky dal technikovi na vědomí, že je připraven k letu. Muž přikývl a stiskl knoflík. Vnitřní vrata přechodové komory se uzavřela. Čerpadla odsála většinu vzduchu zpátky do nitra Columba, Pak se otevřela vnější vrata. Johnson vyvedl mírnými impulsy manévrovacích trysek skútr z přechodové komory. Vrata se za ním zavřela.
„V tomhle jste dobrý,“ poznamenala Chris Harperová.
„To já musím,“ odpověděl Johnson, otáčeje nos skútru směrem ke Kopuli 22. Když s tím byl hotov, řekl: „Za války s Ještěry jsem byl stíhací pilot, a pak -jak jsem už říkal -jsem létal na orbitální hlídky. A taky jsem tady venku už nějaký ten pátek. Takže jsem měl tolik cviku jako málokdo jiný.“
„Vždycky ráda pozoruji někoho, kdo ví, co dělá, bez ohledu na to, co to je,“ řekla. „Vy to víte. To je vidět.“
„Jsem rád, že si to myslíte,“ řekl. „Teď se budu muset zvlášť dobře postarat, abychom nenarazili do nějakého balvanu.“
Kopule 22 byla umístěna na asteroidu o průměru asi půl míle. „To je ten, který použijí při tom testu, že?“ zeptala se Chris Harperová, když se blížili k tomu kusu skály a kovu.
„Jo, myslím že jo,“ odpověděl. „Proto sem letíte, ne? Naposledy se přesvědčit, že všechno jde, jak má?“
„Tak nějak,“ přisvědčila doktorka Harperová. „Myslíte, že si Ještěři toho testu všimnou?“
„Všichni předpokládají, že ano, nebo že si přinejmenším všimnou jeho zahájení,“ řekl. „Samozřejmě, možná tomu asteroidu přestanou věnovat pozornost, jakmile odstraníme kopuli a všechno odvezeme. Doufáme, že přesně to udělají, ale nevsázejte na to nic, o co si nemůžete dovolit přij ít.“
„To vypadá dost rozumně,“ řekla rázně, a pak mu, kjeho překvapení, poklepala na rameno. „Vím, že jste říkal, zeje proti předpisům, aby řidič bral spropitné, ale něco pro vás mám, jestli chcete.“
Byl zvědav, co má na mysli. Kokpit skútru nebyl ideálním místem pro některé z věcí, které vytanuly na mysli jemu, zvlášť když už byli tak blízko od kopule. „No, jistě,“ řekl tak neutrálně, jak dokázal. Koneckonců, mohl se mýlit.
A také se mýlil, protože řekla: „Tak dobře. Tu máte,“ a podala mu dvě věci.
Byly tak malé, že se mu obě vešly do dlaně: roličku Lifesavers“ a balíček žvýkaček Wrigley's Spearmint. I když to nebylo její docela pěkné bílé tělo, stejně zajásal: „Díky moc!“
„Není zač,“ odpověděla doktorka Harperová. „Počítám, že vám, lidičky, takové věci pravděpodobně už před nějakým časem došly.“
„A taky máte pravdu,“ řekl. „Pokud jde o zuby a tak, jsme na tom teď pravděpodobně lépe, ale to neznamená, že si to sakra neu-žiju. Třešňové Lifesavers... Ježíši.“
Byli už teď tak blízko, že mohli vidět celou konstrukci, zvedající se vedle Kopule 22. Sevřel bonbóny a žvýkací gumu. Zasmál se sám sobě. Mluvím jak v nějakém pitomém nábarovémfilmu.
„Vodík, kyslík - kdo potřebuje něco jiného?“ řekl, a pak, jako ústupek své cestující: „No, neuškodí ani jeden nový, šikovný inženýr.“
„Děkuj i pěkně,“ řekla Chris Harperová. Oba se rozesmáli.
Stargard bylo jedno z měst v severovýchodním Německu, které Wehrmacht a Volkssturm bránily do posledního muže a do posledního náboje. Ještěři na ně neobětovali atomovou bombu; zničili je svými tanky a údery ze vzduchu, a pak se věnovali větším a důležitějším centrům odporu. Po kapitulaci Reichu se ani neobtěžovali do tohoto města mezi Greifswaldem a Neu Strelitz poslat svou posádku.
Johannes Drucker to Ještěrům nevyčítal. Ani on na jejich místě by do Stargardu neumístil posádku. K čemu by to bylo? Než se přes toto malé město převalila válka, mohlo mít tak čtyřicet, padesát tisíc obyvatel - asi tak, jako Greifswald. Nyní? Nyní by se moc divil, kdyby jich tu žila čtvrtina tohoto počtu. Počet trosek a prázdných domů značně převyšoval počet obydlených domů.
Toto všechno činilo ze Stargardu perfektní místo pro záškodníky. Druckera napadlo, kolik jiných zničených měst v Reichu disponovalo rotou - i když někdy bylo těžké vést dělící čáru mezi rotou a praporem - bývalých vojáků Wehrmachtu a banditů, kteří se snažili dělat co mohli proti okupantům Reichu.
Pochyboval, že na to někdy dostane odpověď. Věděl jen, že ve Stargardu taková jednotka je. V této chvíli byl v jejím zajetí. Ještěr, který ho vezl do Neu Strelitz, už nebyl mezi živými. Kdyby pár kulek z kulometné dávky, která zničila vůz a zabila řidiče, šlo o pár centimetrů víc doprava, ani Drucker by už nebyl mezi živými.
Jak situace vypadala, i tak zůstávalo nejisté, jak dlouho mezi živými zůstane. Záškodníci ho drželi ve sklepě budovy, která utržila několik zásahů z tankového děla. Nevyhořela, ale ani tak by v ní nikdo nechtěl bydlet.
Dveře sklepa se otevřely se zaskřípěním rezavých závěsů. Do sklepa vešli dva strážní. Jeden z nich nesl petrolejovou lampu. Druhý měl útočnou pušku, kterou namířil Druckerovi na břicho. „Pojďte s námi,“ řekl.
„Dobře.“ Drucker hbitě vstal. Druhá alternativa byla nechat se zastřelit na místě. „Kam jdeme?“ zeptal se. Několikrát ho vedli k výslechu, což mu umožnilo vidět kousek Stargardu, i když nebylo o co stát.
Ale voják s lampou mu dnes dal odlišnou odpověď: „K Lidovému soudu. Tam ti dají, co zasluhuješ, ty všivý zrádče.“
„Já nejsem zrádce.“ Drucker říkal stejnou věc už od okamžiku, kdy ho zajali. Kdyby mu záškodníci byli věřili, nechali by ho jít. Kdyby mu naprosto nevěřili, zastřelili by ho, když zabili jeho řidiče. Málem to udělali. „Co tím míníte - Lidový

soud?“
„Lidový soud, aby vykonával spravedlnost pro Volk.“ „Aby dal kolaborantům, co si zasluhují,“ dodal druhý voják.
Drucker unaveně řekl: „Já nejsem kolaborant.“ Říkal to pořád dokola. Kdyby to říkal pouze on, k ničemu by mu to nebylo. Ale měl také v peněžence telegram od Waltera Dombergera. Osobní vzkaz od Fuhrera přiměl dokonce i záškodníky, aby si dali pauzu.
Když Drucker vyšel na ulici, s překvapením si uvědomil, že je časné ráno. Ve sklepě ztratil představu o čase.
V této časné hodině bylo na ulicích jen málo lidí. Nezdálo se, že by někdo z nich vyhledával pohled muže, kterého vedla ozbrojená stráž. Druckera napadlo, co by se stalo, kdyby zavolal o pomoc. Ale bylo to jasné. Nikdo by mu nepomohl a ten mladík s útočnou puškou by do něho napumpoval celý zásobník. Zůstal zticha.
„Sem,“ řekl voják s lucernou, která byla ve dne k ničemu.
Sem byla trafika. Sklo výkladu bylo rozbité. Drucker si byl jist, že uvnitř nezůstal ani gram tabáku. Ztratil touhu po tabáku na palubě hvězdné lodi Ještěrů, a vlastně nikdy nebyl velkým kuřákem - kouření v návratovém stupni A-45 na oběžné dráze bylo krajně nepraktické. Ale až na rozbitý výklad vypadala trafika netknutě.
V zadní místnosti bývalo pravděpodobně původně zboží, které nebylo za výkladem. Nyní tam byl stůl a osm nebo deset židlí, které se k sobě nehodily. Podél jedné strany stolu seděli tři muži. Drucker dva z nich viděl už předtím. Vyslýchali ho. Třetí, který seděl uprostřed, měl na sobě uniformu majora Wehrmachtu. Byl mladý, ale jeho tvář vypadala jako ocelová past: samé ostré hrany a úhly, bez humoru, bez slitování. Druckera napadlo, proč nesloužil raději v SS než v armádě. Ať k tomu měl jakýkoli důvod, obával se, že tady se mu řádného procesu nedostane.
„My, Lid Reichu, předvoláváme obžalovaného zrádce Johanna Druckera před tuto soudní stolici,“ řekl major.
Druckerovi nikdo židli nenabídl. Přesto si sedl. Strážní něco zavrčeli. Major ho provrtal pohledem, ale nic neřekl.
Drucker ano: „Všechno, co jsem chtěl, bylo najít svou rodinu. To není zrada. Neudělal jsem nic, co by se dalo kvalifikovat jako zrada.“
Jeden z vyšetřovatelů řekl: „Nějaký Ještěr vám udělal laskavost. Proč by vám Ještěři dělali laskavost, když nejste zrádce?“
„To jsme probírali už předtím,“ řekl Drucker tak trpělivě, jak dokázal. „Věděli, kdo jsem, protože jsem létal na návratovém stupni A-45. Zajali mě v kosmu a drželi mě v zajetí až do konce války. Myslím, že mi pomáhali proto, že Fuhrer byl můj velitel v Peene-miinde. Byl tak velkorysý, že mi poslal ten telegram. Doslechl jsem se něco o tom, že by moje rodina mohla být v Neu Strelitz, tak jsem požádal Ještěry o dopravu. Šel jsem pěšky z Norimberka do Greifswaldu. Když jsem měl možnost se svézt, tak jsem jí prostě využil. To je všechno. Je to jednoduché.“
Tak jednoduché to ovšem nebylo. Nezmínil se ani slovem o Mor-dechai Anielewiczovi. Kdyby se záškodníci dověděli, že spolupracoval se Židem, byl by mrtvý muž.
Soudě podle očí majora s tvrdou tváří byl beztak mrtvý muž. Dustojník - evidentně vůdce této skupiny záškodníků - suše řekl: „Spolupracoval jste s nepřítelem. Žádný řádný občan Reichu nemá mít nic společného s Ještěry, a to za žádných okolností.“
„Kriste pane,“ řekl Drucker, už ne tak trpělivě. Možná to byla chyba, ale nemohl si pomoci. „Povolali mě do Wehrmachtu, když vy jste ještě nosil krátké kalhoty a tahal za sebou kohouta. Byl jsem řidič tanku. Kdybych byl tenkrát neničil tanky Ještěrů, nebyl byste teď tady a nenazýval mě zrádcem.“
„To, co jste dělal kdysi, je pryč.“ Major luskl prsty. „Takhle. Záleží na tom, co děláte teď, když je Reich v nebezpečí. A vy jste nepopřel, žejste byl zajat ve společnosti Ještěra.“
„Jak bych to mohl popřít?“ řekl Drucker. „Seděl jsem vedle něho, když ho vaši muži zastřelili. Co popírám, je to, že sedět s Ještěrem v autě ze mě dělá člověka neloajálního k Reichu. Jsem stejně loajální k Fuhrerovi jako každý jiný muž tady. Kde je váš telegram od generála Dornbergera, Herr major?“
To by bylo mělo sloužit jako záchranná vesta. Bohužel si však Drucker všiml, že to nefunguje tak, jak doufal. Majorovy oči mohly skutečně pocházet z náborového plakátu SS: byly šedomodré jako led, a stejně ledové. Nyní řekl: „Není ani tak zcela jisté, že Fuhrer není zrádce Reichu. Kapituloval příliš brzy a přistoupil na příliš těžké mírové podmínky.“
Větší roajalista než sám král, pomyslel si Drucker. Nahlas řekl: „Kdyby nekapituloval, tak by teď byl pokrytý každý čtvereční milimetr Německa radioaktivním sklem. Vy byste nebyl naživu, abyste mi vykládal takové nesmysly. Já bych možná naživu byl, protože jsem byl v kosmu. Ale nejel bych tady dole s tím Ještěrem, protože bych věděl, že nikdo z mé rodiny není naživu.“
„Jestli podporujete Filhrerovu bezpáteřnost, odsuzujete se sám svými vlastními ústy,“ odvětil velitel záškodníků hlasem stejně le-dovýmjako jeho oči.
Drucker měl chuť začít tlouct hlavou do stolu. „Jestliže nesledujete politiku vašeho vlastního Fuhrera, říšského Fuhrera, jak se můžete ještě nazývat vojáky Reichu? Vy nejste vojáci. Vy jste jen banditi.“
„My jsme vojáci skutečného Reichu, čistého Reichu, Reichu, který chceme obnovit, Reichu, který bude mít Fuhrera hodného toho jména, a ne kolaboranta.“ Malá změna v jeho tónu naznačovala, že by Reich možná nemusel takového Fuhrera hledat moc daleko. A soudě podle tváří obou mužů, kteří Druckera předtím vyslýchali, oni s tím souhlasili.
Pokud šlo o Druckera, tak se pomátli. Samozřejmě, v roce 1921 by devět set devadesát devět lidí z tisíce v Mnichově o Hitlerovi a hrstce jeho stoupenců nic nevědělo. A kolik rádoby Hitlerů tenkrát v Německu bylo? Určitě stovky. Ale spíš tisíce. Jaká byla pravděpodobnost, že tenhle chlapíkje ten pravý? Malá, velice malá.
Ale ať tomu bylo jakkoli, tady držel v ruce bič on. A zjevně ho měl v úmyslu použít. „Z moci svěřené mi jako důstojníkovi Reichu -skutečného Reichu, nezkaženého Reichu - nyní vynesu rozsudek ve věci vaší vlastizrady,“ řekl. „Tento rozsudek zní- “
Než stačil říct, jak zní rozsudek, jeden z jeho mladých násilníků vešel do zadní místnosti trafiky s nějakým baKkem v ruce. Major se odmlčel. Druckera napadlo, proč se s tím obtěžoval. Napadlo ho, proč se major vůbec obtěžoval s celou

touhle šaškárnou, když byl zjevně rozhodnut dát Druckera popravit ve jménu toho, co nazýval lidovou spravedlností.
Mladík na Druckera zvědavě pohlédl. Bylo mu asi sedmnáct nebo osmnáct, na bradě mu sotva začaly rašit vousy. Drucker zvedl ruku k vlastní bradě; za dobu jeho zajetí mu vyrostl hustší vous než byl mladíkův.
Ruka mu však na poloviční cestě ztuhla. Mladík na něho také upřeně hleděl. „Heinrich?“ zašeptal Drucker v téže chvíli, kdy mladík řekl: „Otče?“ Drucker vyskočil ze židle - major a hrozící trest smrti byli rázem zapomenuty. Sevřel svého syna v náručí. „Co se to tady děje?“ zeptal se major.
„Co se děje, pane majore?“ odpověděl Heinrich Drucker rovněž otázkou. „Věděl jsem, že jsme někoho uvěznili, ale nevěděl jsem koho.“ Podle výrazu n&jeho tváři byl připraven bít se se svým velitelem i s celým světem. Drucker býval v jeho věku stejný. Heinrich pokračoval, a z jeho hlasu zaznívalo nebezpečí: „Je to soud kvůli zradě?“
„Když se teď o tom zmiňuješ, tak ano,“ řekl Drucker. Musel svého syna zachytit, aby neskočil majorovi po krku.
„Snad,“ řekl vůdce záškodníků, „ve světle tohoto nového důkazu-“
„Důkaz, to jsem jakojá?“ zavrčel Heinrich.
„Ve světle tohoto nového důkazu,“ opakoval major, „snad můžeme prozatím ospravedlnit zastavení procesu. Snad.“
Když uvážil, co by se s ním bylo stalo, Druckerovi nevadil ani ten podmínečný způsob.
Felless byla ráda, že unikla z Káhiry a vrátila se do Marseille. Nikdy by nevěřila, že by si něco takového mohla myslet, nicméně to byla pravda. Poznala sama, že se nedokáže zbavit svého návyku na zázvor. Kdyby vyvolala další skandál přímo před očními výčnělky admirála dobyvatelské flotily, zavedlo by ji to nepochybně na horší místo než Marseille. V tom ne-impériu jménem Finsko, které se nově dostalo pod vliv Rasy, bylo počasí příšerné i podle tosevanských měřítek.
Zasyčela úlevou nad tím, že se v Káhiře podílela pouze na jedné malé pářící orgii, a že se zpráva o tom nedostala k Atvarovi. Za to musela děkovat Ttomalssovi. Nelíbilo se jí být zavázaná druhému psychologovi, ale věděla, že tomu tak je. Kdyby teď od ní něco chtěl, nevěděla, j ak by mu to mohla odepřít.
Alespoň nebyla gravidní- nebo si nemyslela, zeje. To odstranilo aspoň jednu starost, plynoucí ze zázvorem vyvolané sexuality. A tak vyhlížela okénkem letadla na modrou vodu pod sebou - na tomto světě bylo tolik vody- a čekala na přistání v Marseille.
Jakmile letoun zastavil, vystoupila a zařídila si dopravu do budovy nového konzulátu. Formality byly minimální; na rozdíl od Němců Francouzi Rase nedělali potíže.
To je taky dobře, pomyslela si. Dluží nám mnohem víc, než já dlužím Ttomalssovi. Samozřejmě, podle všech známek se Velcí Ošklivci starali o splácení svých dluhů mnohem méně než Rasa.
Všechna motorová vozidla před budovou terminálu byla tosevanské výroby a řídili je Velcí Ošklivci. Do jednoho z nich nastoupila a řekla: „Na konzulát.“ Mluvila jazykem Rasy, protože žádný jiný neznala.
„Bude vykonáno,“ řekl řidič. „Dvacet franků.“ Věděla, že franky používají místní Velcí Ošklivci jako peníze. Měla několik těch malých kovových kotoučků. Lišily se od sebe hodnotou, v závislosti na jejich velikosti a znacích na nich. Některé z těchto znaků představovaly nepochybně tosevanské číslice. Felless seje nikdy neobtěžovala naučit, ale věděla, jaká velikost odpovídá deseti frankům. Podala řidiči dvě z nich. Udělal souhlasné gesto Rasy. „Děkuji vám.“
Když se dostali ke konzulátu, Felless si vůbec nebyla jistá, že má poděkovat jemu. Vědela, že mnoho Tosevanů jezdí, jako by jim bylo jedno, jestli budou žít nebo zemřou. Zdálo se však, že tento Francouz aktivně vyhledává smrt. Řídil, jako by jeho automobil byl střela, a vedl ho do úzkých mezer, dokonce i do imaginárních mezer, ohrožuje všechny ostatní kolem sebe. Doma by si tak počínal nějaký zvířecí samec, bojující během páříciho období o své teritorium. Jaký smysl to mělo tady, to se vymykalo Fellessinu chápání.
Utekla z auta, jako by utíkala z vězení - i když si nedovedla představit žádné vězení tak nebezpečné jako tato cesta z letiště na konzulát. Když se pozdravila se známými muži a ženami, zašla do své vlastní místnosti. Pokoj, který měla v hotelu Shepheard's, byl docela slušný, ale toto byl domov.
Měla chuť dát si dávku zázvoru na oslavu přežití svého setkání s tím šíleným Velkým Ošklivcem, ale odolala. Blížil se čas večeře a věděla, že bude chtít jít dolů do jídelny: podle nějaké tradice možná starší než sjednocení Domova pod vládou Impéria v letadlech nikdy nepodávali dobrá jídla. Čas na tu rostlinu přijde, řekla si. Dříve nebo později si vždycky nějakou příležitost najde.
Když přišla do jídelny, měla potíže udělat si čas na jídlo. Byla příliš zaneprázdněná výměnou pozdravů s přáteli a známými a vyprávěním o Káhiře a její práci se Strahou. Všichni jí věnovali maximální pozornost, když o tom mluvila; ten bývalý kapitán fascinoval jak veterány z dobyvatelské flotily, tak muže a ženy z řad kolonistů.
Fascinoval i Felless; jeho příběh neposlušnosti a zběhnutí byl daleko od obvyklých modelů chování Rasy.
Protože strávila tolik času vyprávěním, chvíli jí trvalo, než si všimla, že jídlo nedosahuje té kvality jako v Káhiře. Pokrčila rameny - co mohla očekávat v takovém provinčním hnízdě, jako je Francie? Také jí chvíli trvalo, než si všimla, že jedna známá tvář chybí. „Kdeje obchodní administrátor Keffesh?“ zeptala se nějaké ženy, sedící vedle ní.
„Vy jste to neslyšela?“ zvolala překvapeně druhá žena. „Ale, ani jste nemohla - byla jste přece v Káhiře. Jak hloupé ode mě. Nu, obchodní administrátor Keffesh je teď vězeň Keffesh, obávám se. Chytili ho, jak obchoduje se zázvorem s notoricky známým Tosevanem. Ta rostlina je taková obtíž.“ Mluvila se samolibou nadřazeností někoho, kdo nikdy zázvor nepožil.
„Pravda: ta rostlina je skutečně potíž,“ řekla Felless dutým hlasem. Jestli je Keffesh vězeň, pravděpodobně ho vyslýchali a on jim pravděpodobně řekl všechno, co věděl, v naději na shovívavost z jejich strany. Felless by zajímalo, jestli považoval své obchody s ní za dostatečně důležité, aby se o nich úřadům zmínil.
Tak či tak to brzy pozná. Buď se nestane nic, nebo bude mít další nepříjemný telefonát od vyslance Veffaniho. Nebo se možná Veffani ani nebude namáhat telefonovat. Možná prostě pošle policisty, aby prohledali její pokoj a zatkli ji, jestli objeví nějakou zakázanou drogu.

Ale pak udělala pod stolem záporné gesto. Veffani mohl nařídit prohlídku jejího pokoje, když byla v Káhiře. Kdyby to byl udělal, bezpochyby by poslal do administrativního střediska Rasy příkaz k jejímu zatčení rádiem. Protože to neudělal, možná se o ní Keffesh vůbec nezmínil. Aspoň mohla doufat.
Napila se zkvašené ovocné šťávy, která byla k jídlu. Alkohol bylo potěšení, které znala z Domova, a nevadilo jí pít tato tosevanskou variaci na toto téma. Ale oproti zázvoru byl alkohol slabé dráždidlo. Vezmu si další dávku, pomyslela si divoce. Vezmu, při Císaři.
Když sklopila oční výčnělky, napadla ji ironie toho, že přísahá při panovníkovi, když přitom uvažuje o té ilegální rostlině. Pokrčila rameny. Císař nevěděl, o co přichází. Bude to ještě mnoho let trvat, než se to doví, jestli vůbec.
Když se dověděla tu zprávu o Keffeshovi, připadal jí návrat do jejího pokoje jako únik, skoro jako když se dostala z vozidla Velkého Ošklivce. Ten francouzský muž ji však nemohl pronásledovat až sem. Telefon, ten nebezpečný přístroj, však mohl - a také to udělal. Trhla sebou, když zasyčel. „Starší výzkumnice Felless," řekla. „Zdravím vás."
Jak se obávala, na obrazovce se objevil Veffani. „A já zdravím vás, starší výzkumnice," odvětil. „Vítám vás doma. Doufám, že vaše cesta z Káhiry proběhla v pořádku?"
„Děkuji vám, nadřízený pane. Ano, celkem to šlo." Felless se s radostí držela zdvořilých všeobecností. „V každém případě to šlo celkem dobře, dokud jsem se nedostala do Marseille." Nemusela předstírat hněv, když mu popisovala svou cestu taxíkem.
A Veffani s ní v tom sympatizoval. „Ano, to je problém tady, a je to problém v mnoha částech Tosevu 3, kde vládneme přímo," řekl. „Než jsme přišli na Tosev 3, Velcí Ošklivci do svých automobilů ani neinstalovali bezpečnostní pásy. Zabíjejí jeden druhého po desetitisících, a zdá se, žejim je to krveprolití úplně lhostejné."
„Pak se musím považovat za šťastnou, že jsem dnes ráno nebyla mezi oběťmi," řekla Felless.
„Jsem rád, že jste nebyla," řekl Veffani. „Mám tady samá dobrá hlášení o vaší práci v Káhiře, a s nemalou radostí vám to sděluji."
„To je velmi dobrá zpráva, nadřízený pane," odvětila Felless. Nemáš ani tušení, jak dobrá je. Kdybys měl, řekl bys mi něco zcela jiného. A to bys taky udělal s nemalou radostí. „Byla to velice zají-mavá zkušenost, a mnoho jsem si z ní vzala."
„Chápu to správně, že vaše komise dospěla k závěru, že ten Tosevan Warren jednal tak, jak jednal, spise s politických důvodů než z nějakého vrtochu nebo ze zoufalství poté, kdy byla odhalena jeho činnost proti nám?"
„Na tom jsme se shodli, ano," odpověděla Felless. „Díky údajům, které Straha obdržel ze soukromých tosevanských zdrojů, se žádný jiný závěr nezdál možný."
„To je zlé," řekl Veffani. „Byl bych raději, kdybychom ho mohli považovat za hlupáka, ale on svému ne-impériu posloužil dobře."
„Byl to vrahounský barbar, a já jsem ráda, zeje mrtvý a nebude už dál ohrožovat Rasu," řekla Felless.
„Souhlasím s každým slovem, které jste řekla," odpověděl Veffani. „Nic z toho, nicméně, neprotiřečí tomu, cojsem řekl."
„Ne, myslím že ne." Felless se na okamžik zamyslela nad tónem vyslancova hlasu. „Vy ho obdivujete, nadřízený pane. Není to pravda?" Věděla, že to zní, jako by ho obviňovala. Vlastně její to docela líbilo. Poslouchala už tolikrát Veffaniho obvinění, která byla obvykle až příliš oprávněná. Teď mu mohla něco vrátit.
„Snad ano," připustil Veffani. „Vy jste nikdy neobdivovala nějakého zvlášť schopného oponenta ve hře?"
„Ovšemže ano." Felless vložila do svého hlasu nesouhlas. „Ale sotva bych nazvala náš pokračující boj s Velkými Ošklivci hrou."
„Ne? Skutečně ne, starší výzkumnice?" řekl Veffani. „Co jiného to tedy je? Pro mě je to největší, nejkomplexnější hra, jaká se kdy hrála, a také hra s nejvyššími sázkami. Nemohu si pomoci, aby si nevážil Velkých Ošklivců, kteří ji hrají dobře."
„Hrají tu hru s našimi životy," řekla Felless rozzlobeně.
„Ano, to hrají," řekl Veffani. „Myji hrajeme zase s jejich životy. A když se podíváte na metody, oni nám udělali jen málo věcí, které jsme neudělali i my jim. Šetří si své nejhorší hrůzy pro svůj vlastní druh."
„Ajámyslím, zeje budete příště obhajovat," řekla Felless.
Vyslanec udělal záporné gesto rukou. „Neobhajuji nic. Ale ani nesnižuji Tosevany a jejich výsledky. To je chyba, která se až příliš často stává mužům a ženám z kolonizační flotily. Velcí Ošklivci jsou barbaři, ano. Ale nejsou hlupáci." Použil zdůrazňovací zakašlání. „Zacházejte s nimi jako s hlupáky, a budete toho litovat."
„Chápu, nadřízený pane," řekla Felless, což mělo hodně daleko k tomu, aby řekla, že souhlasí.
Veffani s rozčilující trpělivostí řekl: „Zkušenost vás případně naučí totéž, starší výzkumnice." Felless si myslela, že se pak rozloučí. Místo toho dodal: „Zkušenost by vás také měla naučit, abyste si dávala pozor na to, jaké muže si vybíráte za své známé. Přeji pří-jemný den." Jeho obraz zmizel.
Felless ještě chvíli zírala na monitor. Veffani věděl. Otřásla se. Možná neví dost, aby mě mohl obvinit, ale něco ví. Co budu dělat?
Penny Summersová si zapřela ruce v bok a hleděla přes pokoj na Rance Auerbacha. Měla na sobě šedohnědé šaty s květinovým vzorem. Skoro tak mizela na pozadí tapet, které byly také šedohnědé s květinovým vzorem. „Nevěděla jsem," řekla, „že jsme se tady zařídili jako charita. Počítám, že jsme se do toho obchodu pustili, abychom vydělali peníze, a ne abychom pomáhali chudým a utlačova-ným."
„No, mohli bychom na tom taky něco vydělat," odpověděl Rance. Věděl, že se Penny bude zlobit. Ale nemyslel si, že to bude tak zlé. „Ale proto to neděláš," odsekla. „Děláš to proto, že se ti líbí ta malá francouzská čubka."
Oho, pomyslel si. Tak takhle to je. Popravdě řečeno se mu Mo-nika Dutourdová líbila, ale říci to Penny mu nepřipadalo jako nejchytřejší nápad. Místo toho řekl: „Jasně - a Davidovi Goldfarbovi jsem pomohl proto, že to byla ta nejhezčí věc, kterou jsem kdy viděl." Obrátil oči v sloup a vzdychl.

„Čert tě vem," řeklaPenny procítěně. „Tyjsi dáreček, co?" „Musím být, abych to s tebou vydržel," řekl. To bylo lichocení, ale skrývalo se v něm dost pravdy. „Kromě toho," pokračoval, „když je teď Pierre Turd v base, bude náš obchod obtížnější, než byl. Měli bychom děkovat Bohu, že nás nepráskl. Takže zkusíme na chvilku něco jiného, okay? A jeho sestra nás varovala, že ho Ještěři dostali."
Penny stále nevypadala šťastně. „Poznám sladké řečičky, Rance Auerbachu. Poznám také, když mě někdo balamutí. A jestli tohle není přesně to ..."
„Tak je to něco jiného," řekl Rance Auerbach. „To je to, co jsem se ti pokoušel říct, kdybys mě byla poslouchala."
„Pokoušel ses mi říct všechno možné," řekla Penny kysele. „Ale moc pravdy jsem v tom neslyšela. Tyjsi ale pevně rozhodnutý zkusit to, co?" Počkala, až Rance přikývne, pak přikývla také. „Okay. Když to vyjde, dobře. Když to nevyjde, nebo když začneš blbnout za mými zády, tak nenajdeš ve světě místo, kde by ses přede mnou schoval."
Rance znovu přikývl. „Mám rád ztracené případy. Musím. Tebe jsem se ujal už před nějakým tím pátkem. Nebo jsi na to dokázala zapomenout?"
Na tváři sejí objevil úžas. „Teď si mě přinutil začervenat se, a já kčertu nevím, kdy jsem se červenala naposledy. Okay, Rance, půjdeme do toho a uvidíme, co se stane. Ale ty uděláš dobře, když si budeš pamatovat, co jsem řekla o té francouzské holce."
„Není pravděpodobné, že bych na to zapomněl. Chceš jít se mnou a držet mě za ruku?"
„Měla bych říct, že ano," odpověděla Penny. „Ale ty mluvíš francouzsky, a já jsem ta, kterou by Pierre spíš práskl Ještěrům, kdyby někoho práskl. Dej šedo toho. Ale buď opatrný, to je všechno."
„Budu." Auerbacha napadlo, kolik pomoci by se mu dostalo od Penny, kdyby něco nevyšlo. O důvod víc, abych to nechtěl zjistit, pomyslel si.
Setkal se s Monikou Dutourdovou v malé kavárně nedaleko od obchodu s oděvy, kde našla po zatčení svého bratra zaměstnání. „Bonjour," řekl, a pokračoval anglicky: „Jste připravená?"
„Myslím," řekla. „Doufám." Dopila sklenku vína před sebou.
„Tak pojďme," řekl. „Allons-y. Venku na mě čeká taxi."
Taxík byl nevyhnutelně volkswagen. Rance nenáviděl nastupování do těchto malých potvor z Reichu. Sedět na zadním sedadle koleno na koleně s Monikou nebylo sice špatné, ale nebylo to ani moc dobré. Monika řekla řidiči: „Nakonzulát Rasy, prosím."
„Bude vykonáno," řekl řidič jazykem Rasy, a volkswagen se děsivým skřípotem v rychlostní skříni rozjel.
Vystoupit z vozu bylo, jako obvykle, pro Auerbacha horší než dostat se dovnitř. Zaplatil řidiči; podle toho, co viděl, se Monika moc nepodílela na bratrově kořisti. Na konzulát vstoupili společně. Nějaký Ještěr vzhlédl od toho, co dělal - nebo možná dělala - a zeptal se syčivou francouzštinou:„ Oui? Qu 'est-ce que vous désirez?"
„Chceme se setkat se ženou jménem Felless," odpověděl Rance jazykem Rasy. Nemluvil jím příliš dobře, ale předpokládal, že tady bude užitečný.
V každém případě vzbudil pozornost recepčního.„Zeptám se," řekl Ještěr. „Dejte mi svájména."
„Bude vykonáno," řekl Rance, stejně jako předtím řidič taxi. Jakmile představil sebe a Moniku, dodal: „Děkuji vám."
Když jednal s Rasou oficiálně, považoval za rozumné být zdvořilý.
„Není zač," řekl Ještěr, takže to muselo k něčemu být. „Nyní, prosím, počkejte." Když promluvil do telefonu, Ještěr sklouzl znovu jedním očním výčnělkem k Monice a Auerbachovi. „Starší výzkumnice Felless tady bude za okamžik."
„Děkuji vám," řekl Rance znovu. Monika přikývla. Řekl jí francouzsky: „Může být, že to bude fungovat."
„Může být," řekla ozvěnou. Pak, jen na okamžik, mu položila ruku na paži. „Děkuji vám, že se snažíte. Nikoho jiného to vůbec nezajímalo."
„Uvidíme, co se dá dělat, to je všechno," řekl anglicky. „Když nevsadíte, nemůžete vyhrát." Nebyl si jist, zda by to dokázal přeložit do francouzštiny. Monika znovu přikývla, aby mu naznačila, že rozumí.
Auerbach chtěl ještě něco říct, ale chodbou k nim přicházel nějaký Ještěr. Recepční na ně ukázal - ukázala? - svým jazykem. Nově příchozí Ještěr k nim přistoupil a řekl: „Zdravím vás. Já jsem Felless. Který z vás je který?"
„Já jsem Auerbach," řekl Rance jazykem Ještěrů. Pak představil Moniku a dodal: „A zdravíme vás." Měl chuť se zasmát neschopnosti Felless na pohled je od sebe odlišit, ale neudělal to. Kdyby mu to Monika neřekla, také by nevěděl, že Felless je žena, tak proč by to neplatilo i naopak?
„Co si ode mě přejete?" zeptala se Felless. Poznala Moničino jméno? To Rance nemohl říct. Nemyslel si, že někdy slyšela jeho jméno. To bylo pravděpodobně taky dobře.
„Mohli bychom najít nějaké soukromé místo, abychom si promluvili'?" řekl. To bylo pravděpodobně varování - bylo to určitě varování, jestli měla trochu rozumu - ale neviděl, co jiného mohl dělat. Jistě se nechtěl bavit obchodně tady ve foyer.
Než odpověděla, Felless ucouvla a zaváhala. V pořádku, měla tedy rozum; pochopila, že jde o něco podezřelého, i když nevěděla, o co. Po chvilkovém váhání řekla: „Tak dobře. Pojďte se mnou." Rázně se otočila a vydala se chodbou, kterou sem přišla. Rance a Moni-kaji následovali.
Nevěděl, co očekával: možná to, že vezme dva lidi do svého vlastního bytu. Ale neudělala to. Místnost, do které je zavedla, byla očividně ještěřím ekvivalentem pozemské zasedací místnosti. Auerbach neměl moc rád ještěří židle, které byly příliš malé a špatně tvarované pro bytosti s normálním tvarem zadku. Přesto se posadil. Monika učinila totéž. Felless přecházela sem a tam. Když promluvila, měl dojem, že v jejím hlasu slyší hořkost: „Teď mi řekněte, co chcete. Bude to mít něco společného se zázvorem, o tom nepochybuji."
„Ne přímo," řekl Auerbach. „Má přítelkyně tady je profesorka. Je vám vděčná za to, že jste ji zachránila z francouzského vězení." Přeložil to zběžně Monice, spis anglicky než francouzsky.
„Není zač," řekla Felless. „O co jde teď? Řekl jste, že to není přímo spojené se zázvorem. Jakje to s ním spojené

nepřímo?“
„Když bomba z výbušného kovu zničila většinu Marseille, zničila i Moničinu universitu,“ odpověděl Rance. „Teď nemá žádné místo. Chce pracovat v tom oboru, který zná, ne prodávat oděvy ostatním Tosevanům.“
„Jak hezké,“ řekla Felless se zdvořilou neupřímností. „Ale nechápu, co to má společného se mnou.“
„Doufali jsme, že byste mohla použít svých styků a svého vysokého postavení jako ženy Rasy, abyste jí pomohla získat místo někde ve Francii,“ řekl Auerbach. „Když žena Rasy - zvlášť vysoce postavená žena Rasy - promluví, Tosevané tomu musí věnovat pozornost.“
„Tosevané, podle všeho, co jsem viděla, 'nemusí' udělat vůbec nic,“ odpověděla Felless. „A v každém případě, proč bych jí měla znovu pomáhat?“
Než jí odpověděl, řekl Rance Monice anglicky: „A teď uvidíme, co uvidíme.“ Přešel znovu do jazyka Rasy: „Protože jste jí předtím pomohla kvůli obchodnímu administrátorovi Keffeshovi.“
Felless sebou trhla. Auerbach skryl úsměv. Žena řekla: „Co víte o obchodním administrátorovi Keffeshovi?“
„Víme, zeje v maléru kvůli zázvoru,“ řekl Rance. „Víme, že nechcete, aby úřady Rasy věděly, žejste mu dělala laskavosti.“
„To je - “ Felless použila slovo, které neznal. Předpokládal, že to znamená vydírání. ‚Proč bych měla dělat něco takového,“ pokračovala, „a jak vím, že mě nezradíte, i když to udělám?“
Nyní se Rance usmál. Jestliže to brala takhle, věděl, zeji dostal. „Nežádám o peníze.“ Zatím, pomyslel si. „Žádám vás o pomoc pro přítelkyni, nic víc. Zasluhuje si pomoc. Je to dobrá profesorka. Měla by dostat šanci pracovat v tom oboru, který vystudovala.“
„A jaký obor jste vystudoval vy, Rance Auerbachu?“ zeptala se Felless.
Znovu se usmál, i když ona možná nevěděla, co ten výraz znamená. „Válku,“ řekl.
„Ano?“ řekla Felless. „Proč mě to nepřekvapuje? A když vás odmítnu, budete informovat mé nadřízené o mých nešťastných stycích.“
„Nechceme to udělat,“ řekl Rance. „Chceme, abyste nám pomohla.“
„Ale když vám nepomůžu, uděláte to?“ řekla Felless.
Rance pokrčil rameny. „Doufám, že to není třeba. Vy jste vědec. Nechcete pomoci jinému vědci?“
„Jaký druh vědceje ta tosevanská žena?“ zeptala se Felless.
Když se Auerbach zeptal Moniky, jak na to má odpovědět, řekla mu: „Řekněte jí, že jsem studovala - a chci v tom pokračovat - dějiny římského impéria.“ Přeložil její slova do jazyka Rasy.
Felless zafuněla. „Připadá mi divné, že byste vy Tosevané měli mluvit o impériích. Neznáte skutečný význam toho slova. Existuje pouze jediné skutečné Impérium, a tím je Impérium Rasy.“
„Velmi zajímavé,“ řekl Rance, „ale nemá to nic společného s tím, o čem tady mluvíme. Pomůžete mé přítelkyni, nebo bude nezbytné, abychom vám udělali komplikace?“
„'Komplikace' není to správné slovo.“ Felless vzdychla. „Tak dobře. Pomohu. Jak říkáte, tohle je relativně malý problém.“ Znělo to, j ako by se o tom snažila přesvědčit sama sebe.
Když to Auerbach přeložil Monice, zeptal se: „Co si myslíte?“
„Myslím si, zeje to zázrak, jestli je to pravda,“ odpověděla anglicky. „Ale budu tomu věřit, až to uvidím na vlastní oči.“
„Jestli to není pravda, bude nám stačit promluvit si s úřady Rasy,“ řekl Rance, také anglicky. Pak to přeložil do jazyka Rasy, aby z toho Felless také něco měla. Podle toho, jak sebou trhla, nezdálo se, zeji to příliš potěšilo. Rance se znovu usmál. To nebyla jeho starost. To byla výhradně její starost.
Ke svému úžasu Monika Dutourdová zjistila, že prodávat šaty ji těší. Za svých akademických dnů se naučila, jak vycházet s lidmi bez zbytečné hysterie. To jí teď bylo ku prospěchu. Také se naučila oblékat rozumně: z profesorského platu si sotva mohla dovolit utrácet za manikúru. A tak teď mohla pomoci ostatním ženám, aby vypadaly co nejlépe, aniž by přitom finančně vykrvácely.
Její šéf byl mužjménem Charles Boileau. Když pracovala v jeho obchodě asi dva týdny, řekl jí: „Měl jsem o vás své pochyby, Mademoiselle Dutourdová. Myslel jsem si, že buď budete vzdělaná na práci se zákazníky, nebo se nebudete schopná naučit obchodu. V obou směrech jsem se mýlil, a nejsem na sebe moc pyšný, že to musím přiznat.“
„Moc vám děkuj i.“ Monika byla potěšená, a - opět - překvapená tím, že si to připustila. „Jsem ráda, že si myslíte, že se k tomu hodím.“
Boileau přikývl. „Věděl jsem, že víte, co děláte, když jste přemluvila Madame du Cange, aby si nekupovala ty zelené šaty, aniž byste ji urazila nebo ji přiměla, aby se sama styděla za svůj úsudek.“
„Musela jsem, pane, i když jsme na tom měli o něco menší tržbu,“ řekla Monika. „Madame du Cange je žena ... úctyhodných tvarů.“ Její gesto doplnilo to, co neřekla: že ta zákaznice byla velice tlustá. „Kdyby si byla koupila ty šaty, byla by vypadala jako obrovský citrón s nožičkami.“
Její šéf byl střízlivý, usedlý člověk. Teď vybojoval - a prohrál -bitvu proti smíchu. „Takhle bych to nebral,“ řekl, „ale neřeknu, že se mýlíte.“
„A kdyby to byla udělala,“ řekla Monika horlivě, „vrhalo by to špatné světlo na ni, a vrhalo by to i špatné světlo na nás. Lidé by řekli: 'Kde jste koupila ty šaty?' Ona by jim to řekla, protože by si myslela, zeje to poklona. A nikdo z lidí, kterým by to řekla, by sem už znovu nepřišel.“
„Tak zlé by to nebylo, to nemyslím,“ řekl Boileau, „ale váš postoj vám slouží ke cti.“
Její postoj jí nakonec vynesl víc než jen tuto pochvalu. Když dostala na konci týdne výplatní šek, bylo na něm o padesát franků víc. Nebylo to dost, aby /bohatla. Nebylo to ani dost, aby z ní činilo něco víc než velmi pochybnou střední třídu. Ale každý z těch franků byl víc než vítaný.
Nalezla si malý zařízený pokoj pár bloků od obchodu. Byl v něm vařič a výlevka. Žádný sporák, žádná toaleta, žádná

vana, žádný telefon. Toaleta a vana byly dole na konci chodby. V celém budově měla sporák a telefon pouze domácí.
Po vaření ve stanu neměla Monika žádné problémy vařit na vařiči. A objevila, zejí nechybí ani telefon. Aspoň jí nemohl volat Dieter Kuhn, za předpokladu, že byl ještě v Marseille. Ani Lucie ji nemohla dostihnout. Ani Rance Auerbach, ale toho mohla kdykoli z veřejného telefonu zavolat sama.
Stále čekala na zprávu, jestli se Felless podařilo přesvědčit nějakou universitu, aby jí dala práci. Ta zpráva však nepřicházela. Jednou, když spolu telefonicky hovořili, se Auerbach zeptal: „Zmáčkneme ji?“
Ale Monika, ne bez lítosti, řekla: „Ne. Pomohla mi z vězení. Nechci ji zradit, pokud nebude zcelajasné, že ona zrazuje nás.“
„Okay,“ řekl Auerbach - mluvili spolu anglicky. „Pořád si myslím, že jste ke své škodě až moc hodná, ale okay.“
Monika si nejprve musela ujasnit, co to přesně znamená ve francouzštině. Když to udělala, dospěla k závěru, že je to spíš poklona. „Mohlo by to být horší,“ řekla. Při vzpomínce na Dietera Kuhna se zachvěla. „Ano, mohlo by to být mnohem horší. Věřte mi, já to vím.“
„Okay,“ řekl Rance Auerbach znovu. „Vy sama víte nejlépe, co chcete. Já se vám jen snažím pomoci.“
„Já vím. Děkuji vám.“ Monika zavěsila, škrábajíc se na hlavě. Věděla, že Auerbach měl rád taková gesta. Podal pomocnou ruku Davidu Goldfarbovi, i když to znamenalo, že se musel obrátit na nacisty, aby zmáčkli toho Angličana, který Goldfarbovi znepříjemňoval život. Takže nebylo divu, že by Američan zmáčkl zranitelného Ještěra, aby pomohljí.
Měl nějaký další motiv? Chtěl se s ní dostat do postele, tak jako většina mužů? Nebyla by překvapená, ale pokud ano, nedával to najevo. Nedělal z toho quidpro quo,14 jak by to učinilo mnoho jiných mužů. Dieter Kuhn určitě, ať ho vezme čert- když mu dala své tělo, uchránil ji před dalším výslechem násilníků z gestapa. Nejhorší na tom bylo, že měla stále pocit, že tehdy udělala tu nejlepší možnou dohodu, bez ohledu nato, jak sejí Stunnbannfiihrerhnusú.
Možná o Kuhnovi neměla přemýšlet cestou domů. Kdyby o něm nepřemýšlela, možná by neseděl na předních schodech a nečekal na ni. Monika se zastavila tak prudce, jako by uviděla jedovatého hada. Pro ni jedovatým hadem byl.
„Haló, miláčku, jak se dnes daří?“ zeptal se svou francouzštinou s německým přízvukem.
„Jděte pryč,“ odsekla. „Vypadněte. Nechci vás už nikdy vidět. Jestli mě okamžitě nenecháte na pokoji, zavolám policii.“
„Prosím,“ odpověděl Kuhn. „Jsem pouhý turista, a mám papíry, které to potvrzují.“
„Jste zatracený esesák, bez ohledu na to, co říkají vaše papíry,“ odsekla Monika. Zkřivila pohrdavě rty. „Máte takové malé tetování, které to dokazuje. Já bych to měla vědět. Vídalajsem je až příliš často.“
Jeho úsměv už nebyl ani zdaleka okouzlující. „Poslužte si. Rek' quidpro quo (lat.) - něco za něco (Pozn. překl.) něte jim, že jste šoustala s esesákem. Když jim to neřeknete vy, řeknu jim to já - a pak uvidíme, jak moc se budete smát.“
Monika se mu vysmála do tváře, což jí poskytlo skoro takovou rozkoš jako orgasmus. „Jen do toho. Uvidíte, k čemu vám to bude. Já užjsem kvůli tomu ve vězení byla, a zase jsem se dostala ven. Dokázala jsem, že jste mě ktomu donutil. Okamžitě táhněte a už se nevracejte, nebo zavolám policii.“
„Ty radši pícháš s tím Američanem, s tím kriplem,“ řekl Kuhn pohrdavě.
„Každý den,“ odpověděla okamžitě. „V neděli dvakrát. Táhněte pryč.“ Zhluboka se nadechla. Skutečně měla v úmyslu začít křičet.
Kuhn to musel vidět, protože vstal s nedbalou elegancí atleta. „Dobře,“ řekl. „Já půjdu. Spi s tím Američanem. Spi s Ještěry, pro mě a za mě. Ale řeknu ti toto: Reich neskončil. Ještěři o nás neslyšeli naposledy. Ani ty ne.“ Odešel, arogantníjako vždycky.
Monika sáhla po železném zábradlí a s úlevou se o ně opřela. Až do konce této druhé války prožila celý svůj dospělý život v zemi pod nacistickou patou, v zemi, kde si Gestapo mohlo dělat, co se mu zlíbilo. Žila tímto způsobem tak dlouho, že ho považovala za samozřejmý. Nyní poprvé viděla, co to znamená žít ve vlastní zemi, v nezávislé zemi. Kdyby byla zavolala policii, zatkli by ho, místo aby si před ním klekli na kolena.
Vyšla nahoru do svého pokoje. Až tam si uvědomila, že věci nejsou až tak jednoduché. Komise národní očisty v její vlastní nezávislé zemi zatkla a uvěznila i ji. Její bratr ji odtud nedostal proto, zeji zavřeli neoprávněně. Dostal ji odtud proto, že zatahal za nitky u Ještěrů. Francie byla nucená dělat to, co chtěli Ještěři, skoro stejně, jako byla nucená dělat to, co chtěli Němci.
„Skoro,“ zamumlala Monika. Pro ni ten rozdíl byl obrovský. Zaprvé, Ještěři formálně respektovali francouzskou svobodu. A za druhé, nebyli to nacisté. To samo o sobě tvořilo nebetyčný rozdíl.
Právě si smažila játra na cibulce, když si uvědomila, že by měla udělat víc pro to, aby se Pierre dostal z vězení. On jí koneckonců pomohl. Jenže ona neměla žádné nitky, za které by mohla zatahat. Rance Auerbach je možná měl, ale on je už použil v jejím zájmu. Jak by ho mohla žádat, aby udělal víc? Odpověď byla, bohužel, zřejmá: to nemohla.
Kdyby ho uplatila svým tělem, pomohl by jí s Pierrem? Hněvivě nabrala játra obracečkou a hodila je na pánev. Nikdy by takhle nezačala uvažovat, kdyby nebylo Dietera Kuhna. A nikdy by si byla nemusela dělat starosti s Kuhnem, kdyby nebyla Pierrova sestra. A to jí připadalo jako dobrý důvod nechat svého bratra tam, kde je.
O pár večerů později, právě když psala ještě další žádost o místo - kdo mohl vědět, jestli Felless něco podnikne, a jestli uspěje? - někdo zaklepal na dveře. Neváhala, jestli na to má reagovat, jak by byla učinila předtím, než nacisté opustili Francii. Jediná věc, z níž měla obavy, byli lupiči, a lupiči, říkala si, museli vědět, že existují lukrativnější cíle než pokojík v horním patře laciného činžáku.
Když otevřela, vytřeštila oči úžasem. Její bratr jí kývl na pozdrav. , .Nepozveš mě dál ?“
„Pojď dál,“ řekla automaticky. Stejně automaticky za ním zavřela dveře. Pak jí mozek začal znovu pracovat. Položila první otázku, která ji napadla: „Co tady děláš?“
„Přišel jsem ti poděkovat,“ odpověděl Pierre vážně. „Nebudu se ptát, co jsi musela udělat, abys přiměla Dietera Kuhna, aby mi pomohl dostat se z té zatracené cely. Pravděpodobně to nechci vědět. Ty mi to pravděpodobně nechceš říct.

Jsem si jist, že to nebylo nic, co bys byla chtěla udělat - vím, co je Kuhn zač. Ale stejně jsi to udělala, i když si myslíš, že jsem pro tebe spíš obtíž než bratr. Takže ti děkuji z hloubi srdce.“ Naznačil mírnou úklonu.
Teď na něho Monika zírala v naprostém zmatku. „Ale já jsem nic neudělala,“ vyhrkla. „Před pár dny tady byl - otravoval mě; s tebou to nemělo nic společného - a jájsem mu řekla, aby šel k čertu.“
„Má styky, dokonce i teď,“ řekl Pierre. „Využil je. Myslel jsem, že to bylo kvůli tobě. Jestli se mýlím ...“ Pokrčil rameny, a jeho tvář nyní vypadala jako ledová maska. „Jestli se mýlím, nebudu tě už obtěžovat. To ti pravděpodobně bude nejvíc vyhovovat. Au revoir.“ Než stačila Monika něco říct, vyšel ze dveří. Ani se neobtěžoval je za sebou zabouchnout.
Monika klesla do křesla. Nemohla uvěřit, že by to Dieter Kuhn
Uvažoval o tom, že by mohl přesunout některé z Velkých Ošk- -livců z postižených území někam, kde tosevanská ekologie zůstávala více či méně nedotčená. Ale sotva mu ta myšlenka přišla na \ mysl, uvědomil si zjevné obtíže, které v sobě skrývala. Tosevané ze severní Indie by možná transfer odmítli; v tomto směru byli Tosevané velmi reakční. Ať by je přesunul kamkoli, stávající obyvatelé by je také nepřivítali s radostí. Ani by tam neměli dost jídla; tosevanské zemědělství nebylo příliš efektivní. A ekologické změny zasáhnou mnohem víc oblastí planety, i když to zatím nebylo patrné.
Znovu vzdychl. Některé problémy prostě neměly uhlazené a spořádané řešení. Tato myšlenka by byla Doma nepřijatelná. Sto tisíc let sjednoceného Impéria mluvilo pro to, že Rasa dokáže vyřešit všechno. Ale Velcí Ošklivci a jejích svět představovali výzvu odliš- I nou a těžší, než to, co Rasa poznala od dob své nejdávnější historie -a možná horší, než si kdokoli dokázal představit.
Admirál přešel k další zprávě - a znepokojeně zasyčel. Pověrčiví fanatici z hlavního kontinentu odcestovali na menší kontinent 1 a provedli útok na pevnost, kde byl vězněn ten maniak Chomejní.
„Při Císaři!“ zvolal Atvar, a pak znovu vzdychl, tentokrát úlevou, když zjistil, že ten útok neuspěl. „To by byla katastrofa - Chomejní zase na svobodě!“ To by jistě způsobilo povstání ve všech oblastech, kde převládala muslimská pověra ... včetně samotné Káhi-ry. Atvar už viděl dost takových věcí - ve skutečnosti až příliš mnoho.
Uděluji pochvalu všem mužům, kteří zabránili Chomejního útěku, napsal. Uděluji pochvalu tosevanským policistům, kteří bojovali bok po boku s našimi muži. A zvláštní pochvalu uděluji tomu, kdo přišel na nápad uvěznit Chomejního v regionu obydleném Velkými Ošklivci, kteří vyznávají jinou pověru než on. To pomohlo zajistit loajalitu místních úřadů.
Další zpráva byla o tom, že američtí Tosevané rychle rozšiřují svou přítomnost v pásu asteroidů a působí na tolika místech, že průzkumné sondy Rasy nemohou udržovat dohled nade vším, co tam dělají. Když je nebudeme stále sledovat, můžeme si být. jistí, že nedokážou najít nějaký způsob, jak nám z takové dálky uškodit? ptal se vedoucí dálkového průzkumu. Nebo máme vynaložit další zdroje na nepřetržitý dohled nad nimi ?
Atvar neváhal ani na okamžik. Jestli je zapotřebí dalších sond, musíme je tam poslat, napsal. Američané raději obětovali město, než by se stáhli z kosmu. To znamená, že očekávají nějaký prospěch ze své pokračující přítomnosti mezi těmi malými planetkami. Možná ten prospěch bude pouze ekonomický. Možná ale, že bude vojenský, nebo si to aspoň oni myslí. Nemůžeme si dovolit riskovat.
Jeho ocasní pahýl sebou začal škubat vzrušením, které nemohl skrýt. Ta komise, kterou zřídil, aby prostudovala motivaci Earla Warrena, dospěla k závěru, že ten Velký Ošklivec věděl přesně, co dělá, a měl pouze smůlu - z jeho hlediska, i když ne z hlediska Rasy - že při tom byl přistižen. To bylo to poslední, co chtěl Atvar slyšet. Raději by byl věřil, že se ten tosevanský vůdce zbláznil. To by bylo činilo Warrena méně nebezpečným. Ale Atvar musel připustit, že důkazy podporovaly závěr komise.
Další na řadě byly stížnosti okupačních orgánů v Reichu, že Němci neodevzdávají své zbraně, ale že seje pokoušejí schovávat pro případné další povstání. To ho rozčililo ještě víc.
Sdělte jejich ne-císaři, napsal, že jejich města zůstávají rukojmím za jejich dobré chování. Jestli odmítnou vydat zbraně, jak slíbili při své kapitulaci, jedno z těchto měst bude zničeno stejně náhle jako Indianapolis. Jestli tomu nebudou věnovat pozornost, bude zničeno další město. Už nám uškodili dost. Další šanci nedostanou.
Takový rozkaz také napomůže tomu, aby vešel do historie jako Atvar Brutální. Doma by to bylo nemožné. Každý, kdo by se pokusil vydat takový rozkaz, by byl považován za krvežíznivého barbara a byl by okamžitě zbaven funkce. Tady, na Tosevu 3 ... Atvar necítil ani vinu, ne po tom všem, co Němci udělali Rase. Tady na Tosevu 3 ten rozkaz byl prostě projevem zdravého rozumu.
Zbývaly už jen dvě zprávy. Doufal, že budou nedůležité. Věděl, že je to planá naděje. Nedůležité věci se řešily na nižších úrovních, než byla jeho. Většinou se o nich ani nedověděl. To, co se dostalo až k němu, to byly věci, o kterých si jeho podřízení z toho či onoho důvodu mysleli, zeje nemohou vyřídit sami.
Samozřejmě, další zpráva se týkala Číny. V neposlední řadě díky dlouhé hranici se SSSR a fanatikům, kteří sdíleli politickou doktrínu tohoto nezávislého ne-impéria, tento subregion stále kladl odpor pacifikaci. Podle posledních zpráv tito fanatici připravovali další povstání. Kdykoli se pokusili povstat, Rasa je rozdrtila. Ale nezdálo se, že by si to připouštěli.
Atvar byl v pokušení i tady nařídit použití zbraně z výbušného kovu. Ale pak to s určitým váháním zavrhl. To by vyvolalo hněv SSSR, a on s tímto tosevanským ne-impériem měl už tak dost problémů. A nyní mělo i Japonské impérium zbraně z výbušného kovu a muselo se s ním zacházet obezřetně. V Číně bude Rasa muset vystačit s konvenčními prostředky.
Než se stačil podívat na poslední zprávu, zavolal Pshing. „Vznešený pane flotily, mám na telefonu admirála Reffeta.“
„Řekněte mu, že si vyměňuji kůži a nemohu být rušen,“ ale pak se mu pobočníka zželelo, a řekl: „Tak ho sem přepojte.“
Když se admirál kolonizační flotily objevil na obrazovce, řekl Atvar pokud možno zdvořile: „Zdravím vás, Reffete. Co pro vás mohu udělat?“

Ukázalo se, že ta zdvořilost byla zbytečná, protože Reffet bez úvodu řekl: „Vy jste určitě ten nejarogantnější muž v historii Rasy. Jak se opovažujete - jak se opovažujete - jednostranně nařídit Čas vojáků a zahájit přípravy k odvodům příslušníků kolonizační flotily do vojska?“
„Jako obvykle, kladete mi špatnou otázku,“ odpověděl Atvar. „Správná otázka zní: jak jsem mohl čekat tak dlouho? Po válce s Němci, po hrozícím konfliktu s Američany, je snad stále jasnější, že si musíme uchovat bojovou schopnost i pro následující generace. Nebo byste se raději spolehl na tosevanské žoldáky, aby vás chránili před nezávislými ne-impérii?!“ „No, to ne,“ řekl Reffet, „ale - “
„Poslyšte,“ řekl Atvar. „Odkládal jste to a kladl odpor pokaždé, když jsem vám to navrhl. Už nemáme čas na dohady a odklady. Potřebujeme kolonisty, kteří budou schopní bránit sami sebe. Proto jsem zahájil nezbytné kroky, abych zajistil, zeje budeme mít.“
„Máte vůbec představu, jak zásadně to naruší ekonomiku Rasy na Tosevu 3?“ zeptal se Reffet. „Válka není výnosná. Válka je pravý opak.“
„Důležité je přežití,“ odpověděl Atvar. „Pokud jde o ekonomiku, tak nevím, jak ji to naruší. Ale prohrát válku s Velkými Ošklivci by ji narušilo hůř. To vím. A taky vím, že od našich poddaných Tosevanů můžeme dostat většinu z toho, co by vyprodukovali ti příslušníci Rasy, z nichž se stanou vojáci.“
„Už jsme dostali od našich poddaných Tosevanů a od divokých Velkých Ošklivců příliš mnoho toho, co bychom si byli měli vyrobit sami,“ řekl Reffet. „Také je to destabilizující a demoralizující. Víte, neočekávali jsme tady průmyslovou konkurenci.“
„V tom případě mají ti příslušníci Rasy, kteří by měli vyrábět, ale nedělajíto, posloužit Rase jiným způsobem.“ Atvar potlačil veselí ve svém hlasu. „Vidíte? Prospěch pro všechny.“
„Já vidím muže, který překračuje svou pravomoc,“ odsekl Reffet.
„Vidíte muže, který dělá to, co je třeba dělat,“ odvětil Atvar. „Uvědomuji si, že to pro vás může být novum. Nicméně v tom budu pokračovat. Chci udržet Rasu na Tosevu 3 bez ohledu na to, jak moc vy chcete celou tuto planetu vrátit Velkým Ošklivcům.“ Jak doufal, přimělo to Reffeta, aby přerušil spojení. V nastalém tichu se Atvar znovu pustil do práce.
Gorppet otočil jeden oční výčnělek k Hozzanetovi. „Promiňte, nadřízený pane, ale jak moc z Velkoněmecké říše Rasa vlastně kontroluje?“
„Aha.“ Hozzanet kývl v ironickém ocenění svým očním výčnělkem. „Vidím, že to začínáte chápat. No, kolik z Reichu si vy myslíte, že kontrolujeme?“
„Tam, kam dohlédneme,“ odpověděl Gorppet okamžitě. „Ale ani o tloušťku šupiny víc. Kam nevidí naše oči nebo naše kamery, tam si Němci dělaj í, co se jim zlíbí. A jim se líbí to, co nám škodí.“
„Měl bych zlanařit do Bezpečnosti další pěšáky,“ poznamenal Hozzanet. „Vy nemáte potíže vidět to, co nevidí tolik mužů s ozdobnějšími tělními kresbami, nežje vaše.“
„Proč mě to nepřekvapuje?“ řekl Gorppet. „Muži s vysokou hodností se nikdy nejdou podívat na vlastní oči. Spoléhají na hlášení od ostatních, a ta hlášení jim většinou říkají, zeje všechno v pořádku. A obvykle/á všechno v pořádku ... tam, kam dohlédneme. Jinde - nu, za to nezodpovídám.“
„Myslím, že to je moudré,“ odvětil Hozzanet. „Další otázka pro vás: co je jediná věc, která Němcům brání po vstat proti nám?“
„Pomyšlení na to, že je rozdrtíme, jestli se o to pokusí,“ řekl Gorppet. „Skoro bych si přál, aby povstali, aby nám tím poskytli záminku udělat to.“
„Nejste jediný,“ řekl Hozzanet. „Ve skutečnosti - a to je jen pro vaše sluchové blány - vám řeknu, že se vedly jisté diskuse o vyvolání rebelie v Německu, abychom měli záminku znovu potrestat tyto Velké Ošklivce a získat nad tímto územím větší kontrolu.“
„Až na jednu věc by se mi to docela zamlouvalo,“ řekl Gorppet.
„Vím, co řeknete,“ řekl mu Hozzanet. „Řeknete něco jako: 'Kde vezmeme muže na okupaci Reichu?' Mám pravdu, nebo se mýlím? Byla to ta věc, kterou jste chtěl říct nebo ne?“
„Po pravdě řečeno byla, nadřízený pane,“ přiznal Gorppet. „Už teď je dost obtížné najít dost mužů do posádek v tomto ne-impériu. Kde vezmeme další, bez ohledu na to, jak moc je potřebujeme?“
K jeho překvapení Hozzanet řekl: „Na to vám možná odpovím. Bylo mi řečeno, že můžeme ihned začít s bojovým výcvikem příslušníků kolonizační flotily. To nám dá ty vojáky navíc, které potřebujeme.“
„To ano,“ souhlasil Gorppet. „Nicméně tomu uvěřím, až to uvidím, aani o chvilku dřív. Mělijsme to udělat hned, jakmile sem kolonizační flotila dorazila. Ale protože jsme to neudělali, tak počítám, že si kolonisté budou pořád stěžovat a naříkat, a nikdy vlastně cvičit nezačnou.“
„Vy ale/sře velmi cynický chlap,“ řekl Hozzanet s nemalým obdivem. „Ale opět připouštím, že na tom, co si myslíte, něco je. Nicméně bych řekl, že v tomto případě se mýlíte. Nakonec, my z doby-vatelské flotily tady nezůstaneme navěky, jakkoli bychom chtěli. Dříve nebo později se budou kolonisté muset bránit proti Velkým Ošklivcům sami. Když to nebudou dělat, kdo to udělá za ně?“
„Oni tak daleko neuvažují,“ řekl Gorppet. „Proč by taky měli?“ Napadlo ho něco jiného, a začal se smát. „Chtěl bych být poddůstojníkem, který je bude cvičit. To bych si, myslím, vychutnal.“
„Ano, spousta mužů by uvítala příležitost ukázat kolonistům, jak nevědomí jsou, pokud jde o to, jak to chodí na Tosevu 3,“ přisvědčil Hozzanet. „Na tuto práci by nám dobrovolníci nechyběli.“
Gorppet udělal souhlasné gesto. Pak ho napadlo ještě něco: „Mají v úmyslu dělat vojáky z mužů a žen, nebo jenom z mužů? Dřív by na tom záleželo jenom v pářícím období. Ale se zázvorem na tom záleží pořád. Obtěžoval se někdo nad tím zamyslet?“

„To nevím," řekl Hozzanet. „Ale nijak by mě nepřekvapilo, kdyby se naši šéfové snažili tvářit, že ta rostlina neexistuje."
„To by byli pěkní hlupáci," řekl Gorppet. „Samozřejmě, to je nezastaví. Ale pokud vím, tak vojenská disciplína a pářící chování nepůjdou dohromady. Někdo byjim to měl říct."
„Pravda," řekl Hozzanet. „Jdětejim to říct."
„Já?" Teď udělal-Gorppet záporné gesto. „Nikdo by mi nevěnoval žádnou pozornost. Jájsem vůbec rád, že jsem tak tak důstojník."
„Vaše schopnosti z vás udělaly důstojníka. Štěstí s tím nemá nic společného," řekl Hozzanet. „Napište memorandum, a já je schválím a pošlu je dál."
„Bude vykonáno, nadřízený pane." Nic jiného Gorppet říct nemohl, i když si myslel: Tak se podívej, kam tě tentokrát přivedla tvá nevymáchaná huba. Po chvíli řekl: „Někteří příslušníci Rasy možná řeknou, že se tím připodobňujeme Velkým Ošklivcům, kteří také obvykle vylučují své ženy z boje."
„Někteří příslušníci Rasy jsou hlupáci," odvětil Hozzanet. „Vy, mám dojem, jste si toho už všiml sám. Velcí Ošklivci jsou sexuálně dimorfní mnohem víc než my, a mechanizovanou válku provozují také jen krátký čas. Až donedávna v jejich boji rozhodovala hrubá síla, takže není divu, že ženy byly obecně z boje vyloučeny. To se nás sice netýká, ale kontrola sexuality ano. Dokážete si představit, jak by s námi zatočili například Němci, kdyby rozprášili zázvor nad bojištěm, kde by společně bojovali naši muži a ženy?"
„Dokážu, ale raději si to nepředstavuji." Gorppet se při té myšlence otřásl. „Dobře, nadřízený pane. Zdůrazním ve své zprávě toto hledisko."
Ze psaní té zprávy neměl žádnou radost. Jako poddůstojník takové věci nemusel dělat často. Riziko boje bylo alespoň jasné: bolest, zmrzačení, smrt. Tato rizika byla zákeřnější a choulostivější, ale nicméně s sebou nesla rozpaky a ponížení. Nebyl žádný velký spisovatel, a byl si této své neschopnosti bolestně vědom. Obával se, že si to uvědomí každý, kde jeho zprávu bude číst.
S určitým - víc než jen určitým - rozechvěním předal zprávu Hozzanetovi, jakmile s ní byl hotov. Druhý důstojník šiji beze slova přečetl. Gorppet si byl jist, že vyrobil pouze rozbité vejce. Když pak Hozzanet konečně odvrátil oční výčnělky od monitoru a znovu na něho pohlédl, dokázal se zeptat: „Nu, nadřízený pane?" Znělo to uboze. Také se tak cítil.
„Udělám to, co jsem říkal," odpověděl Hozzanet. „Schválím ji a pošlu našim nadřízeným v naději, že to k něčemu bude. Myslím, zeje velmi působivá- velmi jasná, velmi otevřená a poctivá. Odvedl jste dobrou práci. Mě jste určitě přesvědčil. Někteří důstojníci nad námi, samozřejmě, mají problémy dohlédnout na špičku vlastního čumáku. Možná to budou ignorovat. Ale na druhé straně jim to možná pomůže, aby dohlédli dál. My můžeme jen doufat, co?"
„Ano, nadřízený pane." Nyní zněl Gorppetův hlas skoro omámeně. Pronikla jím rozkoš, skoro jako kdyby si vzal dávku zázvoru. „Jasná? Otevřená? Má práce? Děkuji vám, nadřízený pane!"
„Není zač," řekl Hozzanet. „Skutečně není zač. Vy jste tu práci odvedl. Já pouze oceňuj i její kvalitu, která by měla být - a já myslím, že bude - každému zřejmá."
„Děkuji vám," opakoval Gorppet, stále poněkud omámeně. Tohle bylo opravdu lepší než zázvor, protože ta radost přetrvávala. Ne-vytrácela se, aby byla nahrazena přinejmenším stejně silnou depresí.
„Jak jsem řekl, tu pochvalu jste si zasloužil," řekl mu Hozzanet. „Ani by mě nepřekvapilo, kdybych vám jednoho krásného dne začal říkat 'nadřízený pane'."
To, alespoň pro Gorppeta, už byla extravagance. Neřekl to; protiřečit Hozzanetovi by bylo hrubé. Ale ani tu poznámku nebral vážně. Jeho dlouholetá služba prostého vojáka a poddůstojníka ho přesvědčila, že přežití je rozhodně důležitější než služební postup.
Práce nějaký čas pokračovala, zatímco čekal, až se jeho nadřízení k memorandu vyjádří. Ale jeho dlouhodobá služba vojáka a poddůstojníka ho přesvědčila i o tom, že oni mají na všechno dost času.
Jednoho odpoledne však překvapeně zasyčel. Hozzanet k němu otočil jeden oční výčnělek a zeptal se: „Něco zajímavého?"
„Ano, nadřízený pane," odpověděl Gorppet. „Vzpomínáte si na toho tosevanského muže jménem Drucker, který odjel hledat do Neu Strelitz svou ženu a mláďata?"
Hozzanet udělal souhlasné gesto. „Na něho sotva zapomenu. Ten výlet nás stál jednoho dobrého muže a vozidlo. Prokletí němečtí bandité! Proč se ptáte? Co je s ním?"
„Byl pozitivně identifikován v Neu Strelitz," řekl Gorppet. „Až dosud jsme předpokládali, že byl při tom útoku také zabit, i když se jeho tělo nenašlo."
„Předpoklady mají obvykle cenu své váhy v zázvoru," řekl Hozzanet, což vyvolalo Gorppetův smích. Druhý muž pokračoval: „Myslíte, že by vám řekl pravdu o tom, co se stalo v Neu Strelitz, kdybyste tam jel a zeptal se ho?"
„To nevím, nadřízený pane," odpověděl Gorppet. „Předpokládám, že by to zčásti záviselo na tom, co se tam stalo, a na tom, jak těsné jsou jeho svazky s těmi bandity. I když mi něco dluží, Tosevané považují příbuzenství za důležitější a přátelství za méně důležité než my."
„To chápu," řekl Hozzanet. „Co mi jiného zbývá, na téhle mizerné kouli bláta. Nu, dejte se do toho."
„Bude vykonáno," řekl Gorppet- co mu taky jiného zbývalo?
Když dojel do Neu Strelitz, uviděl jen další malé město, těžce poškozené válkou. Němci seje však ze všech sil snažili dát zase do pořádku. Byli skoro znepokojivě energičtí a pracovití.
„Tam!" řekla jeho informátorka, žlutovlasá tosevanská žena, která slyšela na jméno Friedli. Mluvila jazykem Rasy špatně, ale srozumitelně. „Vidět ho tamjít?"
„Ano." Gorppet připadl na jednu otázku, kterou jí položil dřív, než se vydal za Druckerem. „Proč nám ho vydáváte?1'
„On zradit a ohrozit moje muž," odpověděla. „Tak si ho vzít!"

Příbuzenští, ne přátelství, pomyslel si Gorppet. Vydal se po ulici za Johannem Druckerem. Když ho konečně dohnal, řekl: „Zdravím vás.“
Německý muž se zastavil a shlédl na něho ze své výšky. „Gorppet?“ řekl, a Gorppet udělal souhlasné gesto. „Co tady děláte?“
„Přijel jsem, abych vám položil stejnou otázku,“ řekl Gorppet. „Jak jste unikl z té vražedné pasti, která stála život Chinnosse? Našel jste svou ženu a mláďata?“
Drucker zaváhal, než odpověděl. V tom okamžiku nabyl Gorppet přesvědčení, že se nic nedoví. A měl pravdu. Velký Ošklivec odpověděl: „Je mi líto, ale skutečně vám nemohu říct, co se toho dne stalo. Upadl jsem do bezvědomí, když se automobil převrátil, takže nic nevím.“
„To vám nevěřím,“ řekl Gorppet hrubě.
„Je mi líto,“ opakoval Drucker. „Měl jsem štěstí, žejsem sám nebyl zabit.“
„To nebylo štěstí,“ řekl Gorppet. „Nebyl jste zabit proto, že nejste muž Rasy.“
Johannes Drucker lhostejně pokrčil rameny. „Musím jít. Omluvíte mě?“
„Co kdybych vás místo toho zatkl?“ zeptal se Gorppet, potlačuje svůj vztek.
„Můžete to zkusit.“ Velký Ošklivec znovu pokrčil rameny. „Pochybuji, že se vám to podaří, ve městě, kde není vaše posádka.“
V tom měl - naneštěstí - skoro j istě pravdu. Gorppet na něho vrhl káravý, odsuzující pohled, i když nebylo pravděpodobné, že by nějaký Tosevan takový pohled rozeznal. „Myslel jsem, že jsme přátelé, vy a já,“ řekl.
Drucker ho překvapil, když udělal záporné gesto Rasy. „Vy a já nejsme nepřátelé. To je pravda. Ale váš lid a můj nejsou přátelé, a to je taky pravda. A teď se musím rozloučit.“ Vykročil dál ulicí.
Gorppet mohl jít za ním. Gorppet mohl zvednout zbraň a začít střílet. Místo toho se s povzdechem vrátil ke svému vozidlu. Ne, držet Němce v područí nebude snadné, ani náhodou. Jako kdybych to liž nevěděl, pomyslel si hořce.
Sam Yeager si divil, proč byl povolán do Little Rocku. Nechtěl jet do hlavního města. Ani jeho žena a syn nechtěli, aby tam jel; strkat hlavu do jámy lvové, to byla ta fráze, kterou o tom Barbara použila. Jenže stále zůstával důstojníkem U.S.Army. Pokud nechtěl rezignovat, musel poslouchat rozkazy. A on nechtěl rezignovat; musel moc tvrdě pracovat, aby se dostal tam, kde teď byl. Rezignovat by bylo něco jako připustit, že všechno, čím prošel, bylo něco, co si svým způsobem zasluhoval. Byl by blázen, kdyby něco takového udělal.
Neškrábej to. To se naučil ve druhé lize. Nedovol těm bastardům, aby věděli, že tě zranili. Nadhazovač, který poslal člověku rychlý míč do žeber, si mohl myslet, že ten člověk z toho není moc šťastný. Ale když si člověk tu ránu neškrabal, ten chlapík nepoznal, jak moc to bolelo, nebo jestli to vůbec bolelo.
A tak, navenek klidný, seděl v čekárne Šedého domu, četl si Newsweek, a předstíral, že toto všechno je jen pouhá rutina. Po chvíli přišel nějaký tajemník a řekl: „President vás teď přijme, podplukovníku.“
„Okay.“ Yeager odložil magazín a vstal. Úředník Šedého domu ho odvedl do presidentovy pracovny. Vidět Harolda Stassena za jeho psacím stolem byl šok. Ale ani to Yeager nechtěl dát najevo. Postavil se do pozoru a zasalutoval. „Hlásím se podle rozkazu, pane.“
„Posaďte se, podplukovníku,“ řekl president Stassen. Jeho hlas v sobě neměl ani zdaleka tu váhu autority jako Warrenův hlas. Ale Warren byl pryč, mrtvý a pohřbený. Král je mrtev, ať žije král. Stassen se zeptal: „Budete si přát kávu, nebo něco jiného?“ „Ne, děkuji vám, pane,“ odpověděl Sam. „Dobře.“ President se podíval do svých poznámek. „Vyrozuměl jsem, že vy a vaše rodina jste zodpovědní za výchovu páru ještěřích mláďat pokud možno jako lidských bytostí.“
„To je pravda, pane presidente.“ V Yeagerovi vykvetla naděje. Možná si ho sem Stassen zavolal, aby si s ním promluvil o Mickeym a Donaldovi. Byli důležití, o tom nebylo pochyb. Jestli tady byl kvůli nim, pak možná Warren nikomu nic neřekl o jeho roli při jeho pádu a zničení Indianapolis. Možná jsem jediný, kdo zná celý ten příběh, pomyslel si Sam. Kristepane, doufám, že ano.
President Stassen řekl: „Ajak se mláďatům daří teď?“
„Jsou v pořádku, pane,“ řekl Sam. „Právě teď to jsou batolata-víte, rostou jako z vody a každý den se naučí něco nového. Mluví mnohem víc, než by mluvila normální ještěří mláďata v jejich věku.“
Stassen se nepochybně probíral papíry - poznámkami. „Zjišťuji, že Ještěři před námi v podobném výzkumu majíznačný náskok.“
„To je pravda, ale s tím nemůžeme nic dělat,“ řekl Yeager. „Získali mládě - uh, dítě - hned po skončení první války. My jsme na podobný experiment nemohli ani pomyslet, dokud sem jejich kolonizační flotila nepřivezla ženy Rasy."
„Ovšem.“ President přikývl. „Nu, vy jste se setkal s tou dívkou, kterou Ještěři vychovávají, jako by byla jedna 7, nich.“ Počkal, až Sam přikývne, a pak se zeptal: „Co si o ní myslíte?“
„Pane, Kassquit je ... pořádně zdeformovaná, obávám se,“ odpověděl Yeager. „Nevím, jak to jinak říct. Když vezmu v úvahu, jak byla vychována, nemělo by to pro mě být nějaké velké překvapení. Je to pravděpodobně Boží zázrak, že není ještě šílenější, nežje.“
„Znamená to ...“ Stassen pohlédl znovu do svých papírů. „Znamená to, že Mickey a Donald skončí také tak?“
„Myslíte z hlediska Rasy, pane?“ Sam vzdychl. „Obávám se, že asi ano. Nevím, co s tím dělat. Ani si nemyslím, že se s tím dá něco dělat. Někdy z toho mám špatný pocit, ale pro nás je důležité vědět, nakolik se z nich mohou stát lidé.“ Znovu si povzdechl. „Ttomalss, ten Ještěr, který vychoval Kassquit, má pravděpodobně podobné pocity.“
„Chápu.“ Stassen si zapsal nějakou poznámku. „Abychom přešli k další věci: Jak vážné vidíte rozšiřování rostlin a živočichů z domovské planety Ještěrů tady na Zemi?“
Věděl Stassen, že Yeager byl zatčen, právě když tuto věc zkoumal? Jestli ano, nedal to najevo. Sam se rozhodl předpokládat, že Stassen nic nevěděl, a proto odpověděl: „Ano, to bude problém, pane presidente. Možná to není

takový problém tady ve Státech, protože si nemyslím, že by mnoho zvířat z domovské planety Ještěrů dokázalo vydržet zimy, panující ve většině této země. Ate v tropech, zvlášť v pouštních oblastech, se obávám, že dojde k celkové výměně. Ještěři se pokoušejí předělat Zemi tak, aby vyhovovala jim. My bychom dělali pravděpodobně totéž, kdybychom byli na jejich místě."
„To by mě nepřekvapilo." Stassen si zapsal další poznámku. „Váš názor je podobný názoru ostatních expertů, se kterými jsem tu otázku konzultoval."
„To rád slyším, pane." Samovi se dýchalo o trochu lépe. Tohle byla čistě pracovní záležitost. Při troše štěstí se vrátí domů vychovávat ještěří mláďata- nebo oženit Jonathana. Pohnul se ve svém křesle, připraven zvednout se. „Je tu ještě něco dalšího, pane?"
„Ještě jedna věc, podplukovníku," přehodil president výhybku. „Jaký máte pocit ze své účasti na tom, co se přihodilo během posledních pár měsíců?"
Sam se napřímil. „Pane, udělal jsem to, co jsem si myslel, že musím udělat," řekl. „Nevím, co jiného vám na to říct."
„Nevadí vám žít s myšlenkou na zkázu Indianapolis?" zeptal se Stassen.
„Nevadí?" Sam zavrtěl hlavou. „To bych neřekl, pane presidente. Vůbec bych to neřekl. Není jediného dne, kdy bych o tom nepřemýšlel. Aleje to v rovnováze, pokud mě se týče. Myslíte si, že president Warren nespal kvůli těm Ještěrům z kolonizační flotily, které nechal zabít?"
„To, upřímně řečeno, nevím," řekl Stassen. „Až do nedávných tragických událostí jsem neměl ani tušení, že s tím měl něco společného." Nevesele se uchechtl. „Jak možná víte, vicepresident je asi k takovému užitkujako slepé střevo."
„Jestli vám nevadí, že to říkám, pane, měl jste vědět, co udělal," řekl Yeager. „Jak teď situace vypadá, vicepresident musí být připraven řídit věci, když náhle zjistí, zeje presidentem. A to se nedávno párkrát stalo - pravda, Cordell Hull nebyl vicepresidentem, když převzal úřad, ale vy víte, co mám na mysli."
„Vím, co máte na mysli," přisvědčil president. „Pro Hulla bylo pravděpodobně snazší převzít úřad než pro mě, protože se na rozhodování podílel víc než já. President Warren dělal, co uznal za vhodné. Teď to musím dělat já."
Chtěl ještě něco říct, ale ovládl se. Ale Sam měl tušení, co to mělo nejspíš být. Všechno by bylo v pořádku, kdybyste jen nestrkal svůj velký nos do těchto záležitostí. Byla to dokonce i pravda - pro ty, kteří nepovažovali Ještěry za lidi. President Warren je za lidi nepovažoval, v hloubi duše ne.
„Je tu ještě něco dalšího?" zeptal se Sam znovu.
Tentokrát Harold Stassen zavrtěl hlavou. „To bude všechno, podplukovníku. Ale chtěl jsem se s vámi setkat. Myslím, že chápete důvody mé zvědavosti."
„Ano, pane, myslím že ano." Tentokrát byl Yeager ten, který neřekl všechno, co si myslel. Kdyby nebylo mě, nebyl bys teď presidentem. Nikdy se mu ani nesnilo o takovém vlivu na události. Ani po tom nikdy netoužil. Ale to, co člověk chce, a to, co nakonec dostane, jsou dvě různé věci. Letos dovršil padesát osm let. Po určitou dobu, v tom domě nedaleko Four Corners, byl zvědav, jestli bude slavit ještě něj aké další narozeniny.
„Tak dobře," řekl mu Stassen. „Můžete jít."
„Děkuji vám, pane presidente." Ale než opustil jeho pracovnu, Sam řekl: „Mohl bych se vás na něco zeptat, pane?"
„Prosím," řekl president. „Ale neslibuji vám, že vám odpovím. Myslím, že důvody také chápete."
Nikdo ti už nesvěří nic skutečně důležitého, až do konce života. To bylo to, co měl president na mysli, i když byl příliš zdvořilý na to, aby to řekl nahlas. Sam zachoval nepohnutou tvář. Neškrábej to, bez ohledu na to, jak to bolí. Pokusil se o nenucený tón. „Nebyl to děsivě velký meteorit, který dopadl na Mars? V počítačové síti Rasy jsou velice pěkné snímky, pořízené jejich v kosmu umístěnými teleskopy"
„Ano, viděl jsem je," řekl Harold Stassen. „Astronomové budou muset ten nový kráter pojmenovat, podle toho, co jsem pochopil. Mars je naštěstí celkem bezcenný pozemek."
„Je jen velké štěstí, že skála této velikosti nezasáhla Zemi," souhlásil Sam. „Bylo by to horší než atomová bomba, podle toho, co ří-kajíJeštěři."
„Máte nejspíš pravdu - lidé z mého štábu jsou stejného názoru," řekl Stassen. „No, co to bylo za otázku, kterou jste mi chtěl položit?"
„Na tom nezáleží, pane," řekl Sam. „Pravděpodobně byste mi řekl, že zase strkám nos do věcí, do kterých mi nic není. To nemá smysl. Tentokrát budu raději ztícha."
„To je od vás pravděpodobně velice dobrý nápad," řekl president. „Přeji příjemný den, podplukovníku, a bezpečný let zpátky do Los Angeles."
„Děkuji, pane presidente." Yeager by byl raději, kdyby to Stassen neřekl. Takhle si bude muset dělat starosti, dokud se podvozek letadla nedotkne ranveje na Los Angeles International Airport. President - nebo jeho lidé - by snad nezorganizovali leteckou katastrofu jen proto, aby se zbavili jedné bodavé mouchy ... nebo ano? Sam si to nechtěl myslet, ale věděl, že existují lidé, kteří by si ho přáli vidět mrtvého.
Kdyby se něco takového stalo, Ještěři by měli vůči americkým úřadům spoustu nepříjemných otázek. Kdyby se jim nelíbily odpovědi, které by dostali, pravděpodobně by vykonali exemplární pomstu. To však Sama příliš nezajímalo - nebyl by u toho, aby to viděl. Když Yeager vyšel znovu na ulici, všiml si, že listí na některých stromech mění barvu ze zelené na žlutou a rudou. Když do Šedého domu šel, byl příliš zaneprázdněn myšlenkami na nadcházející schůzku, než aby tomu věnoval nějakou pozornost. Teď ho však ten pohled přiměl k úsměvu. V Kalifornii jen málokdy spatřil takovou výraznou připomínku přechodu jednoho ročního období ve druhé.
Nadechl se, a pak spokojeně vydechl. Dokázal jsem to, pomyslel si. Jestli nespadne letadlo, kterým poletím zpátky, tak jsem to dokázal. Ve skutečnosti nevěřil, že se stane. Kdyby se ho Stassen chtěl zbavit, mohlo se zřítit i letadlo, kterým do Little Rocku letěl. Všechno bude okay. Občas o tom musel sám sebe přesvědčovat každé dvě minuty.
„Brzy se vrátím na hvězdnou loď," řekl Ttomalss z monitoru. Kassquit ho sledovala nepříliš potěšené. Neuvědomoval

si to, jak se nyní často stávalo. Radostněji, než by za stávajících okolností bylo přiměřené, pokračoval: „A pak, doufám, se tvůj život může vrátit k něčemu blížícímu se normálu - po tom stresujícím období, které jsi musela přetrpět.“
„Jak definujete 'normál', nadřízený pane?“ zeptala se Kassquit.
„Nu, přece tak, jak věci byly, než ses zapletla s těmi Velkými Ošklivci, samozřejmě,“ odpověděl Ttomalss. „To je, tak říkajíc, základ tvého problému. Nebyl by takový návrat žádoucí?“
Nechápe, pomyslela si Kassquit. A nemá ani tušení, kolika věcem z mého vnitřního života nerozumí nebo je vůbec nevnímá. Byl to, koneckonců, muž Rasy. A ona ... nebyla žena Rasy. bez ohledu natojaký duplikát ženy Rasy se z ní pokoušel udělat.
Kassquit řekla, opatrně volíc slova: „Kdybych mohla zapomenout na ten čas, kdy tady byl Jonathan Yeager, bylo by to snad možné, nadřízený pane. Nicméně, takjak se věci mají, pochopilajsem, co to znamená být součástí druhu, jemuž je vlastní stále aktivní sexualita. Toto vědomí mě vede jistým způsobem k nové definici normálnosti pro mě.“
A při termojaderné reakci se vyvíjí teplo, a cesta z Domova na Tosev 3 trvá dlouho.
Ttomalss to však vzal doslova. „Mám dojem, že časový odstup bude mit zmírňující efekt. Tvé emoce se ti už nebudou zdát tak naléhavé jako teď.“
Kassquit odsekla: „Vy nechápete - nemůžete chápat - že já nechci, aby ty emoce vyprchaly. Chci si je uchovat. Chci cítit další takové. Činí z života věc, kterou stojí za to žít - víc než cokoli, co j sem kdy zažila na palubě této hvězdné lodi.“
„Oh,“ řekl Ttomalss nezvučně.
Kassquit věděla, že ho zranila. Zčásti byla natolik rozzlobená, že jí to bylo úplně jedno. Zčásti si však vzpomínala na dobu, kdy pro ni byl nejdůležitější osobou v jejím vesmíru. Ještě to nebylo tak dávno.
Jenom se to zdálo jako věčnost. Zaťala ruce v pěst. Uvnitř vedla válku sama se sebou. Bála se, že to tak zůstane, dokud bude naživu.
Ttomalss se trochu sebral a řekl: „Víš, to nebude snadné. Musím ti říct, že ani mezi Tosevany nejsou regulérní sexuální vztahy nezbytně zárukou štěstí. Literatura, hudba a filmy tosevanské produkce to nepochybně potvrzují.“
„To věřím,“ řekla Kassquit. „Pochopte, prosím, že nehledám pouze sexuální rozkoš. Tu si mohu, do jisté míry, opatřit sama. Ale přátelství, které jsem poznala s Jonathanem Yeagerem, spolu se sexuální rozkoší... to mi moc chybí.“
Vzdychla. „Jakkoli moc bych si to přála, nejsem a nemohu být ženou Rasy. Jsem, do jisté míry, neodvolatelně Velkým Ošklivcem.“
Tato myšlenka jí přišla na mysl i předtím, než se vůbec setkala s nějakými divokými Tosevany. Tenkrát ji zděsila a znechutila. Do jisté míry tak na ni působila stále. Ale nemohla popřít, že chtěla poznat víc z pocitů, které měla, když s ní byl na palubě hvězdné lodi Jonathan Yeager.
Ttomalss řekl: „Některé tosevanské jazyky mají slovo pro emocionální stav, který popisuješ. Jonathan Yeager používal jazyk zvaný angličtina, že? V angličtině ten termín zní ...“ Poradil se s počítačem, a pak udělal souhlasné gesto, aby dal najevo, že našel to, co hledal. „Ten termínje láska.“
Ze samotné povahy věcí mohl cit, který to slovo vyjadřovalo, pochopit pouze intelektuálně. Ale nebyl hlupák; skutečně identifikoval cit, který Kassquit stravoval. I ona udělala souhlasné gesto. „Jonathan Yeager mě to slovo naučil,“ přisvědčila. „A -jak musíte vědět -on mě informoval, že vstupuje do stálého pářícího vztahu s divokou tosevanskou ženou - což v konečném důsledku znamená, že miluje někohojiného. Bylo pro mě těžké přijmout to s klidnou myslí.“ Tak. A bylo to venku.
„Věděla jsi, když Jonathan Yeager přišel na tuto hvězdnou loď, že jeho vztah s tebou bude pouze dočasný,“ připomněl jí Ttomalss. „Z jeho perspektivy to byl experiment, stejně jako z tvé - experiment prodloužený následkem války, která vypukla s Němci. Možná by bylo lépe, kdyby ten experiment nebyl prodloužen.“
„Ano, snad ano,“ řekla Kassquit. „Ale nemohu s tím nic dělat, jedině se co nejlépe přizpůsobit následkům, které to mělo. Naučit se tomuto intenzívně radostnému pocitu a pak o něj muset přijít, to bylo těžké.“ Bylo to i těžké podhodnocení dané věci.
„Předtím jsem se tě ptal, jestli chceš, abych ti našel jiného tosevanského muže,“ řekl Ttomalss. „Jestli si to přeješ, s radostí ti ho opatřím.“
„Děkuji vám, nadřízený pane, ale to není přesně to, co chci,“ řekla Kassquit. „Jednak si nejsem jistá, že by se to vyrovnalo rozkoši, kterou jsem prožívala s Jonathanem Yeagerem, jak sexuálně, tak emocionálně. A za druhé: připusťme, že bych to udělala. Tento vztah by byl nezbytně také pouze dočasný, a já bych se opět octila v depresi, až by skončil. Jak jsem pochopila, podobá se to spíš emocionálním cyklům požívačů zázvoru.“
„Možná ano. Nemohu se k tomu vyjadřovat z vlastní zkušenosti, a jsem taky rád, že nemohu,“ řekl Ttomalss. „Mohu jen říct, že se zdá, že někteří požívači zázvoru dávají přednost cyklu mezi rozkoší a depresí, zatímco někteří se mu snaží uniknout tím, že přestanou užívat tu rostlinu.“
„Ale co mám dělat já? “ zeptala se Kassquit, ačkoli Ttomalss jí to sotva mohl říct.
„Takže máš na vybranou zůstat tak, jak jsi, a litovat toho sexuálního a emocionálního svazku, který jsi měla, nebo navázat další podobný svazek, a pak toho taky litovat. Já budu první, kdo připustí, že ani j edna z těchto variant mi nepřipadá ideální."
„Mně připadají obě katastrofální.“ Kassquitiny 'drápy' byly krátké, široké a tupé. Přesto je teď zaťala do měkkého masa svých dlaní. „A přece, nadřízený pane, žádnéjiné nevidím.“
„Uděláme pro tebe, co budeme moci, Kassquit. Na to máš mé slovo,“ řekl Ttomalss. Kassquit napadlo, za kolik jeho slovo bude stát, a jestli bude mít vůbec nějakou cenu. Ale věřila mu, že se pokusí. „Brzy se s tebou setkám osobně,“ pokračoval. „Těším se na to. Zatím se loučím.“
„Na shledanou,“ řekla Kassquit, aTtomalssův obraz zmizel z monitoru.

Rozhlédla se po své kabině a znovu si povzdechla. Po většinu jejího života byla tato malá místnost jejím útočištěm před muži -a později i i ženami - Rasy, kteří jí opovrhovali. Nyní jí připadala spíše jako past. Co tady mohla sama dělat? Co mohla dělat sama kdekoli? A jak by se- mezi muži a ženami Rasy-mohla někdy cítit, že není sama? Její ruka udělala záporné gesto. To bylo nemožné.
Pak se poškrábala na hlavě. Trochu to svědilo. Měla se oholit už včera, ale neměla chuť. Ale příště, až se bude umývat, to udělá.
Proč se s tim vůbec obtěžuji? napadlo ji. Odpověď jí vyvstala v mysli ihned, jakmile se ta myšlenka zformulovala: abych se víc podobala příslušníkovi Rasy.
Kassquit přešla k zrcadlu zabudovanému ve stěně. Jako obvykle se musela trochu sehnout, aby se v něm viděla; zrcadlo bylo vyrobeno pro příslušníky Rasy, ne pro Velké Ošklivce. Uviděla svou plochou, podlouhlou tvář s měkkou kůží, malým nosem, očima bez očních výčnělků a masitými zvukovými receptory po obou stranách.
„Co na tom změní vlasy?“ řekla nahlas. Ať se bude snažit, jak chce, nikdy nebude vypadat jako příslušník Rasy. Pak ji napadla nová myšlenka: „Ani Rabotevové a Hallessiané nevypadají jako příslušníci Rasy, ale jsou občany Impéria. Já jsem tosevanský občan Impéria. Jestli chci, mohu vypadat jako Tosevan.“
Divocí Velcí Ošklivci - s výjimkou takových, jako byl Jonathan Yeager, kteří také napodobovali Rasu - si nechali vlasy růst. I Jonathan Yeager si holil pouze vlasy na lebce a na tvářích, ale ne na zbytku těla. A podle toho, co říkal, většina žen, i mezi těmi, které napodobovaly Rasu, si nechávala růst vlasy i na hlavách.
Ta žena, se kterou se bude pářit, ta Karen Culpepperová, pravděpodobně má vlasy, pomyslela si Kassquit. Nejdříve jí to připadalo jako dobrý argument pro to, aby se holila. Ale pak zaváhala. Možná vlasy zvyšovaly sexuální přitažlivost stejně, jako u mužů Rasy vztyčený hřebínek šupin na hlavě pobízel ženu, aby se s takovým mužem pářila.
Jsem Velký Ošklivec. Nemohu si pomoci. I když se tento svět stane součástí Impéria, tosevanští občané Impéria si pravděpodobně nechají vlasy růst. Proč bych nemohla udělat totéž? Nemohu být žena Rasy, ale mohu být tosevanská žena, která je občankou Impéria. Vlastně to nemůže být jinak.
Přejela si rukou po lebce, uvažujíc, jak dlouho potrvá, než vlasy dorostou do náležité délky. Pak nechala ruku sklouznout mezi stehna. Nechá si narůst vlasy i tam, a v podpaží taky. Přemítala, jestli by si tyto části neměla holit dál, i když si nechá narůst vlasy. Pak pokrčila rameny. Ani Jonathan Yeager si tyto partie neholil. Rozhodla se, že se holit nebude. Jestli se jí to nebude líbit, může se později kdykoli oholit.
Vlasy na její hlavě začaly brzy vzbuzovat pozornost. O několik dnů později jí výzkumníkjménem Tessrek v jídelně řekl: „Snažíte se vypadat jako divoký Velký Ošklivec? Jestli ano, tak se vám to daří.“
Nikdy ji neměl rád, ani když byla ještě pouhé mládě. Ani ona ho neměla ráda, ani trochu. „Proč bych neměla vypadat jako Tosevan, nadřízený pane?“ odpověděla. „Pokud jste si toho nikdy neráčil všimnout, tak to je to, co jsem.“
„Taky je nejvyšší čas, abyste to připustila, místo abyste se pokoušela jednat jako fotokopie příslušníka Rasy,“ řekl, ale opatrně - už mu předvedla, že nad ním dokáže zvítězit ve válce inteligence.
„Civilizace nezávisí na vzhledu,“ řekla nyní. „Civilizace závisí na kultuře. Vy to dokazujete.“
„Děkuji,“ řekl, než si uvědomil, že to nemínilajako poklonu. Několik mužů u stolu to pochopilo rychleji. Jejich smích řekl Tessrekovi, že ze sebe zase udělal hlupáka. Prudce vyskočil od stolu a vztekle odešel.
Když otec Jonathana Yeagera položil telefon, vybuchl smíchem. „Co je tak legračního, tati?“ zeptal se Jonathan.
„Máme tady horkou novinku,“ odpověděl otec se smíchem. „Přijmeme párek Ještěrů - a myslím tím párek v každém smyslu toho slova - kteří nejsou jen političtí uprchlíci. Jsou to také sexuální uprchlíci. Sexuální psanci, dalo by se dokonce říct.“
„Psanci? Proč? Co udělali?“ Jonathan se pokusil představit si, jakého sexuálního zločinu se nějaký Ještěr - ne, dva Ještěři - mohli dopustit. Ale jeho představivost na to byla bohužel příliš krátká.
Sam Yeager se zašklebil. „Zamilovali se do sebe, a chtějí se vzít. A tak je Ještěři vyhazují ze svého území a nechávají na nás, abychom se o ně postarali. Pomazali by je dehtem, vyváleli v peří a vyhnali ze města, nebýt toho, že peří považují za stejně divné a nepřiro-zenéjako zamilovat se.“
Jonathan si nemyslel, že zamilovat seje nepřirozené. Jemu se to líbilo. Ale nenapadlo ho, že by se Ještěrům mohlo přihodit totéž. „Jak je to možné?“ zeptal se. Než otec stačil odpovědět, zvedl ruku: „Má to něco společného se zázvorem, co? Mělo by mít.“
„No jistě.“ Otec přikývl. „Ta žena a její mužský přítel se pářili, kdykoli si ona vzala zázvor; a ona si ho brala často. Po nějaké době -podle toho, co mi řekli po telefonu, to byli nejlepší přátelé už předtím, než si osvojila ten návyk - se rozhodli, že spolu chtějí zůstat nastálo. A samozřejmě se dostali do potíží, když se o tom, co chtějí, zmínili místnímu starostovi, nebo co to tam sakra mají.“
„To se vsadím,“ zvolal Jonathan. Pokusil se na věc podívat z hlediska úředníka Rasy. Když to udělal, tiše hvízdl. „Je to div, zeje nestrčili do lochu a nezahodili od něj klíč.“
„Pravda,“ řekl otec jazykem Ještěrů, a přidal zdůrazňovací zakašlání. „Možná si mysleli, že ten pár bude mít špatný vliv i ve vězení. Nevím o tom všechno. Vím jenom, že jim Rasa dovolila požádat o azyl tady ve Spojených státech, a že my jsme jim ho udělili. Chtějí se usadit v Kalifornii.“
„Máme tady pravděpodobně největší vystěhovaleckou komunitu v zemi,“ řekl Jonathan.
Jeho otec se znovu zasmál. „Do Bostonu nebo Minneapolis se moc necpou,“ přisvědčil. „Nelíbí se jim tamní počasí. Já jsem nedaleko Minneapolis vyrostl. Ale ani mně se moc nelíbilo.“
Vzhledem k tomu, že většinu svého života Jonathan prožil v Los Angeles, měl potíže představit si počasí v Minneapolis. Ani tím neztrácel čas. Místo toho řekl: „Můžu o tom říct Karen? Taky si bude myslet, zeje to legrační.“
„Jistě,“ odpověděl otec. Zvedl a zamířil do kuchyně. Přes rámeno ještě dodal: „A díky, že ses zeptal, než jsi jí o tom řekl. Tato informace není klasifikovaná, ale mohla být.“

„Nepouštím si pusu na špacír, tati," řekl Jonathan upřímně. Po chvíli však přiznal: „Řekl jsem jí o tom, co jsi zjistil - ale až po tom, co tě sbalili. Když se na to podívám zpětně, tak nemyslím, že jsem jí tím prokázal nějakou velkou laskavost."
„Ne, to si nemyslím ani já," řekl otec. „Ale pokoušel ses zajistit, aby neunikli lidé s tím, co udělali Rase. A taky ses pokoušel chránit můj vlastní krk, takže počítám, že ti to prominu."
„Okay." Jonathan přistoupil k telefonu. „Já jí brnknu hned, jestli ti to nevadí. Těm lidem, se kterými pracuje, se to bude taky zdát legrační."
Vzhledem k času, který strávil na hvězdné lodi, mu do absolvování UCLA chyběl ještě jeden semestr. Když Karen absolvovala, sehnala práci u firmy, která se zabývala adaptací technologie Ještěrů pro potřeby lidí. Jonathan vytočil její číslo do práce. Když zvedla sluchátko, neřekla: Borogove Engineering - u telefonu Karen Cul-pepperová, jak se mu ohlásila předevčírem. Teď řekla: „Ahoj, Jona-thane. Jak se vede?"
„Dobře," odpověděl automaticky. Pak zamrkal. „Jak to, žes poznala, žejsem tojá? Neřekl jsem přece ani slovo."
„Zrovna jsme dostali takovou novou věcičku - budeme ji dělat v licenci od nějaké kanadské firmy," odpověděla. „Zobrazuje na displeji telefonní číslo volajícího."
„To je paráda," řekl Jonathan. „To měl někdo opravdu dobrý nápad. No, důvod, proč jsem volal, je ..." Zopakoval příběh ještěřího Romea a Julie, který slyšel od otce.
Když skončil, Karen se bouřlivě rozesmála. „No, to je síla," řekla. „To by mě zajímalo, co si o nás teď bude myslet Rasa. Spojené státy americké - smetiště pro jejich devianty."
„Jo." Jonathan se také zasmál, ale nesmál se dlouho. „Víš, to by možná nebylo tak dobré. Jestli se na nás začnou dívat tímto způsobem, určitě je to přiměje k tomu, aby se na nás dívali svrchu."
„Možná bys to měl říct svému tátovi," řekla Karen.
„To asi jo," odpověděl. „Pořád chceš jít navečeří k Helen Yu?"
„Jistě," odpověděla. „Je pátek - takže zítra nemusíme ráno vstávat. Přijeď pro mě tak po šesté, abych se ještě stihla osprchovat, až přijdu domů."
„Tak jo. V šest třicet, okay? Měj se." Zavěsil a otočil se k otci. „Tati..."
„Vím, co ode mě budeš chtít." Sam Yeager vytáhl peněženku. „Dvacet babek stačí?"
„Díky. Bohatě." Jonathan uchvátil bankovku a strčil si ji do kapsy. „Ale to nebyla jediná věc, kterou jsem měl na mysli."
Otec se zasmál. „Jo, ale to si vyřiď s Karen a ne se mnou." Jona-thanovi zrudly uši. Otec uměl být někdy velmi surový. Sam Yeager pokračoval: „Tak dobře. Co je tak důležité, kromě peněz?"
„Něco, co řekla Karen," odpověděl Jonathan, a popsal její reakci na to, co by si Rasa mohla myslet o tom, že Amerika poskytuje útulek těm dvěma Ještěrům, kteří se chtějí vzít.
„To je zajímavé," řekl jeho otec. „Ale my jsme svobodná země. A budeme ještě svobodnější. Jestli dokážeme dát našim černochům jejich práva, myslím si, že dokážeme najít prostor i pro pár Ještěrů, kteří dělají divné věci. Rasa si už beztak myslí, že jsme tak svobodní, až nám to škodí."
„Jo," řekl Jonathan. „Když to nedělá starosti tobě, tak si s tím taky nebudu lámat hlavu."
„Počítám, že máš zrovna teď stejně v hlavě jiné věci," řekl jeho otec. Jonathan se zatvářil tak nevinně, jak jen dokázal. Podle otcova smíchu se však zdálo, že se mu to příliš nepodařilo.
Zastavil před Kareniným domem přesně v šest třicet. Před jejími rodiči si mohl dovolit jen jeden rychlý polibek. Když se dostali k Helen Yu, nedaleko Western, bylo volných jen pár boxů. Jonathan bez meškání jeden zabral. Byla to jedna z nejstarších a nejpopulárnějších čínských restaurací vGardeně - přesněji řečeně hned za hranicemi města.
Dali si polévku s vaječnou zavářkou, vepřová žebírka na sladko-kyselo a chow mein.25 K jídlu pili čaj - něco, co by ani jeden z nich
25 Chow mein - čínské jídlo: guláš z kuřecího masa, hub, cibule a celeru, podávaný s opraženými nudlemi. (Pozn. překl.)
mimo čínskou restauraci neudělal. Po chvíli Karen řekla: „Zajímalo by mě, co by si o tom jídle tady myslela Liu Mei."
„Pravděpodobně by řekla, zeje dobré," odvětil Jonathan. „Jen nevím, za jak čínské by je považovala." Ta otázka ho napadla už předtím. Rozumně o tom pomlčel. Když Liu Mei navštívila se svou matkou Státy, trochu se do ní tenkrát zakoukal. Karen to také poznala, a neměla z toho moc velkou radost. Ale teď, když tu otázku položila sama, mohl na ni bez nebezpečí odpovědět.
Když dojedli mandlové koláčky, Jonathan zaplatil. Vrátili se do vozu. Vzal Karen rukou kolem pasu. Naklonila se k němu. „Kolik je hodin?" zeptala se.
Jonathan pohlédl na své náramkové hodinky. „Něco po osmé," odpověděl. „Další představení vdrive-inu začíná v 8:45. Můžeme tam zajet, jestli máš chuť."
„Jistě," řekla Karen, a tak se Jonathan rozjel na východ po Ro-sencransově třídě na Vermont Avenue, a pak kjihu přes Artesii. Kino nebylo příliš plné. Film - nějaký thriller o pašerácích zázvoru v Marseille předtím, než město bylo zničeno atomovou bombou -hráli už pár týdnů. Jonathanovi to nevadilo. Vyhledal místo vzdálené od ostatních vozů, pod lucernou se spálenou žárovkou.
Karen se zachichotala. „Kolik z toho filmu uvidíme?" zeptala se. „Nevím," odpověděl. „To poznáme. Mám skočit pro nějakou colu?"
„Jasně," řekla. „Ale na bonbóny a popcorn se vykašli - alespoň pokud jde o mě. Jsem pěkně nacpaná."
„Okay. Já taky. Hned jsem zpátky." Jonathan vystoupil a vydal se ke stánku s občerstvením. Když se vrátil s limonádami, zjistil, že se Karen mezitím přemístila na zadní sedadlo. Jeho naděje vzrostly. Z toho filmu pravděpodobně moc neuvidí. Vklouzl vedle ní. „Tu máš," podal jí colu. „Měli bychom si dát pozor, abychom je pak ne-rozlili."
Podívala se na něho. „Nevím, o čem mluvíš," řekla, čemuž se oba rozesmáli tak upřímně, že coly málem rozlili hned. Prvním minutám filmu věnovali ještě jistou pozornost, ale větší pozornost věnovali jeden druhému. Jonathan Karen

objal a ona se k němu přitulila. Nevěděl, kdo koho první políbil. Ať to byl kdokoli, polibky pokračovaly. Karen si ho přitáhla k sobě.
Začal jí hladit ňadra přes látku halenky. Zavrněla. Takto povzbuzen jí rozepnul první dva knoflíky na blůze a vklouzl jí rukou do podprsenky.
Zanedlouho měla blůzu i podprsenku dole. I ona ho hladila přes slipy. Doufal, že předčasně neexploduje.
Vsunul jí ruku pod sukni a začal ji laskat. „Oh, Bože, Jonatha-ne," zašeptala.
„Mám v peněžence gumu," řekl. Váhala. Ještě nikdy spolu nedospěli až na konec. Jonathan se pokusil stáhnout jí kalhotky, stáhnout kalhoty sobě a nasadit si prezervativ, to všechno současně. Konečně to dokázal. „Miluji tě," zašeptal.
Prezervativ mu pomohl. Byl si jist, že bez něho by skončil, sotva by začal. Stejně jako v případě Kassquit, i tady zjistil, že Karen to dělala poprvé. Protože on ne, měl lepší představu o tom, co dělat, než měl na palubě hvězdné lodi. Karen sebou trhla, když do ní vnikJ.
Ani s prezervativem to netrvalo dlouho. Když skončil, zeptal se: „Jsi okay? Bylo to okay?"
„Bolí to," odpověděla. „Vím, že to dál bude lepší. Ale právě teď se mi víc líbí tvá ruka a ústa. Je to v pořádku?" zeptala se úzkostlivě.
„Hádám, že ano," odpověděl Jonathan. Jemu bylyjejí ruce a ústa přinejmenším stejně příjemné. Ale toto mělo vyvrcholení, kterému se nemohlo vyrovnat nic jiného. Políbil ji. „Miluji tě."
„Taky tě miluji," řekla Karen. „Podal bys mi halenku, prosím tě?" Za dvě minuty byli oba oblečeni - právě ve chvíli, kdy se na plátně začala odehrávat velká automobilová honička.
Ttomalsse napadlo, jestli všechen čas, který strávil výchovou Kassquit, vůbec k něčemu byl. Kdykoli na ni pohlédl, pokaždé z toho měl málem záchvat. Vlasy měla každým dnem delší, a tak se stále více podobala divokému Velkému Ošklivci. I její duch mu každým dnem připadal podobnější duchu divokého Velkého Ošklivce.
Blízek zoufalství, řekl jí posměšně: „To si také smyješ tělní kresbu a začneš nosit šaty?"
„Ne, nepovažuji to za nutné," odpověděla Kassquit s provokujícím klidem. „Ale jestli jsem tosevanský občan Impéria, neměla bych se držet tosevanských zvyklostí tam, kde nejsou na škodu? Nemyslím si, že vlasy na hlavějsou příliš škodlivé."
„V bezprostředním slova smyslu pravděpodobně ne," připustil Ttomalss. „Ale to, že si je necháváš růst, je políček Rase, která vynaložila tolik úsilí, aby tě vychovala a vštípila ti kulturu."
„Udělali jste ze mě stvůru, nástroj, účelovou věc," řekla Kassquit. „Trvalo mi dlouho, pravděpodobně příliš dlouho, než jsem si uvědomila, že mohu být víc než jen to. Jestli jsem občan Impéria, měla bych mít tolik svobody jako každý jiný občan. Jestli se rozhodnu být výstřední, mohu." Pohladila si rukou své tmavé vlasy.
„Jestli se rozhodneš být ošklivá, chceš říct," řekl Ttomalss.
Ale Kassquit udělala záporné gesto. „Zdá se, že vlasy přispívají u Tosevanů - a zvláště u tosevanských žen - k jejich přitažlivosti. Měla bych dát přednost tomu být posuzována podle měřítek svého vlastního biologického druhu. Už jsem měla dost toho být považována za odporně ošklivou imitaci ženy Rasy. Věřte mi, nadřízený pane, mám toho už víc než dost." Použila zdůrazňovací zakašlání.
Ttomalss ustoupil. Věděl, co Tessrek a ostatní muži říkali, když Kassquit vychovával. Nikdy vlastně nepřemýšlel o účinku, který takové řeči mohly mít na mladého jedince, izolovaného díky svému vzhledu a biologii od svého okolí. Existovalo pravděpodobně mnoho věcí, na které při výchově Kassquit nikdy nepomyslel. Některé z nich se teď vynořovaly ze stínů, aby ho zasáhly.
Pomalu řekl: „Trestat mě za chyby, kterých jsem se dopustil v minulosti, neslouží k žádnému rozumnému účelu."
„Netrestám vás. To nemám vůbec v úmyslu," řekla Kassquit. „Nicméně uplatňuji svou vlastní individualitu. To může dělat každý občan Impéria."
„To je pravda," řekl Ttomalss. „Další pravda ovšem je, že většina občanů Impéria do značné míry svou individualitu potlačuje, aby tak lépe zapadli do společnosti, jejížjsou pouze malou částí."
Kassquit si znovu přejela rukou po hlavě a pak po svém hladkém těle bez šupin. I když se sklonila do uctivého postoje, promluvila s jedovatou zdvořilostí: „Jak přesně, nadřízený pane, mám potlačovat svou individualitu? Nedokážete mě změnit v ženu Rasy. Nevíte, kolikrát jsem si přála, abyste to dokázal. Protože nemohu být ženou Rasy, co mohu dělat lepšího, než se stát pokud možno co nejlepší tosevanskou ženou?"
Její argument měl až bolestnou vnitřní logiku. Ale Ttomalss měl svůj vlastní argument: „Nejsi kulturně připravená být tosevanskou ženou."
„Ovšemže nejsem," řekla Kassquit. „Vy jste byl ten, kdo mi řekl, že jsem prvním tosevanským občanem Impéria. Nepopíráte teď tato slova, protože jsem se naučila chápat, že jsem skutečně Tosevan a nemohu všemi myslitelnými způsoby imitovat Rasu?"
„Zdá se, že v této chvíli děláš všechno pro to, abys Rasu neimito-vala." Ttomalss se nesnažil skrýt svou hořkost.
„Strávila jsem celý život napodobováním Rasy," řekla Kassquit. „Nemám právo strávit určitý čas objevováním toho, co znamená biologická složka mé osobnosti, a jak se mohu co nejlépe přizpůsobit jejím požadavkům?"
„Samozřejmě máš," odpověděl Ttomalss, ačkoli si přál, aby mohl říct ne. „Ale byl bych rád, kdyby ses nevrhala na tuto objevitel-skou cestu s takovou bolestnou intenzitou. Nepřinese ti nic dobré-ho."
„Nepochybně jste měl správný pohled na takové věci, kdyžjsem byla mládě," řekla Kassquit. „Nicméně teď, kdyžjsem dospělá, zvolím si svůj kurs podle svého nejlepšího uvážení, ne podle názorů ně-kohojiného."
„I když se ten kurs ukáže katastrofální chybou?" zeptal se Ttomalss.
Kassquit udělala souhlasné gesto. „I když se ten kurs ukáže katastrofální chybou. Vy jste, nadřízený pane, samozřejmě od té doby, kdyjste protrhl skořápku svého vejce, neudělal jedinou chybu."

V této chvíli si Ttomalss myslel, že nejkatastrofálnější chyba, které se kdy dopustil, bylo rozhodnutí vychovat tosevanské mládě.
Myslel si to už předtím, když ho ta strašlivá čínská žena jménem Liu Han unesla jako odvetu za to, že se pokoušel vychovávat její mládě tak, jak se mu to později podařilo s Kassquit. Ale ukazovalo se, že i tento úspěch je plný trnů, které nikdy neočekával.
„Každý muž, každá žena dělá chyby," řekl. „Ale ti moudří nedělají zbytečné chyby."
„Které jsou které, to je na mém uvážení, nadřízený pane," řekla Kassquit. „A teď, jestli mě omluvíte ..." Ani nečekala, jestli ji omluví. Prostě se otočila a vyšla z jeho kabiny. Kdyby měla dveře stejného typu jako dveře naTosevu 3, bylaje za sebou zabouchla.
Ttomalss se s povzdechem vrátil k rozdělané práci, k tomu, co nashromáždil, když pracoval dole s ostatními členy komise vyšetřující případ Earla Warrena. Prostudoval zprávu o tosevanské návštěvnosti svatyní zasvěcených duchům Císařů minulosti. Protože zřízení těchto svatyníbyl jeho nápad, zprávy chodily přirozeně k němu.
Byl by raději viděl vyšší čísla návštěvnosti, než uváděla zpráva. Jen málo Velkých Ošklivců v regionech, kde byly jejich domorodé pověry obzvlášť silné, chtělo tyto pověry opustit. To bylo nešťastné, protože se většinou jednalo o oblasti, kde si Ttomalss obzvlášť přál změnit chování a víru Tosevanů.
„Trpělivost," řekl sám sobě. Trpělivost byla základ, na kterém Rasa vystavěla svůj úspěch. Ale zdálo se, že to platilo víc Doma než tady na Tosevu 3.
Ttomalss překvapeně zasyčel, když si všiml, že svatyně s největší návštěvností nebyly vůbec na území, kde vládla Rasa, nýbrž v ne-impériu Spojených států. Uvažoval, co to znamená, a uvažoval o tom tím víc vzhledem k tomu, že Američané raději obětovali své město, jen aby zabránili Rase získat nad nimi vliv.
Další výzkum tohoto zjevného paradoxu může být velmi cenný, napsal. Pak si všiml, že Atvar zařídil odeslání těch dvou zvrhlíků, kteří způsobili takový skandál, do Spojených států. Američané zjevně snesou cokoli, bez ohledu na to, jakje to bizarní.
Zasyčel telefon. „Starší výzkumník Ttomalss," řekl. „Zdravím vás."
„A já zdravím vás." Na monitoru se objevil Tessrek, který byl jako svěděni pod Ttomalssovými šupinami už od chvíle, kdy začal vychovávat tosevanská mláďata. S ním taky musím snést všechno, pomyslel si Ttomalss. Tessrek pokračoval: „Jste si vědom posledního znechucujícího chování vašeho tosevanského mazlíčka?"
„Ona není můj mazlíček," řekl Ttomalss. Jakkoli moc ho Kass-quit rozzlobila, Tessrek byl ten poslední muž, před kterým by to dal najevo. „Je to občanka Impéria, stejnějako vy nebo já."
„V každém případě se tím chlubí," řekl Tessrek, „ale její chování činí z tohoto vychloubání sotva něco, na co by Impérium mohlo být pyšné."
„Z čehož usuzuji, že jste seji zase pokoušel napadat a zaplakal jste nad výsledkem," řekl Ttomalss. „Už byste se vážně měl poučit, Tessreku. Tohle se vám stávalo už předtím, a bude se vám to stávat i dál, tak dlouho, dokud neuznáte, že je to dospělá a inteligentní bytost." Sám nebyl moc žhavý uznat Kassquit jako dospělou, ale ani to by Tessrekovi nikdy nepřiznal.
Tessrek pohrdavě zasyčel. „Nemluvím o její obvyklé hrubosti Velkého Ošklivce. Na to jsem rezignoval." Lhal, jak Ttomalss dobře věděl, aby získal morální výhodu. „Mluvím o znechucujícím růstu vlasů, které si pěstuje na vrcholku hlavy. Z toho se mi skutečně dělá nanic. Chce se mi odvrátit oční výčnělky pokaždé, když ji vidím."
„Nikdy jste si nestěžoval na vlasy, které rostou divokým Velkým Ošklivcům," odvětil Ttomalss, „takže si myslím, že si ji vybíráte za cíl své nepatřičné pozornosti."
„Ti ostatní Velcí Ošklivci jsou -jakjste správně poukázal - divocí," řekl Tessrek. „Vy i Kassquit pořád žvaníte o tom, že je řádným občanem Impéria. Řádným občanům Impéria nerostou vlasy."
„Nevím o žádném zákonu nebo předpisu, který by zakazoval občanům Impéria mít vlasy." Ttomalss otočil oba oční výčnělky k Tessrekovi a řekl rozvážně: „Vlastně byste to mohl zkusit sám. Mohlo by s vaším zjevem udělat zázraky."
Tessrek znovu zasyčel, tentokrát rozzuřeně. Ttomalss uprostřed toho zasyčení přerušil spojení. Při troše štěstí ho teď Tessrek nějaký čas nebude otravovat. Ttomalss otevřel ústa smíchem. Tak si neužil od ... odpaření s Felless, pomyslel si. Pak ale udělal záporné gesto. Rozkoš z páření byla zcela odlišná ode všech ostatních. Vrátil se k práci s výrazně lepší náladou. O chvíli později však také zasyčel, s úžasem a zklamáním. Před chvílí vlastně otloukl Tessrekovi o čumák Kassquitiny argumenty. Dávaly překvapivě dobrý smysl, když je použil proti muži, kterého dlouhodobě nesnášel. Samozřejmě, když Kassquit použila tyto argumenty proti němu, považoval je za absurdní. Co to znamenalo? Byl natolik vědcem, aby si uvědomil jednu možnost, kterou předtím zavrhl. Při Císaři, pomyslel si, a sklopil oční výčnělky. Co když má pravdu?
Jakmile byli připojeni k Impériu, Rabotevové aHallessiané brzy opustili skoro všechno ze své kulturní výbavy a včlenili se do širší, komplexnější a propracovanější kultury Impéria. A jejich případ byl vždycky pro Rasu modelem toho, co se stane na Tosevu 3.
Ale co když ten model byl špatný? Biologicky byli Velcí Ošklivci mnohem odlišnější od Rasy než Rabotevové nebo Hallessiané. A po kulturní stránce byli Rase mnohem bližší, než bývali Rabotevové nebo Hallessiané. Oba tyto faktory svědčily pro to, že jejich kulturní přizpůsobení bude probíhat pomaleji a do menší míry, než tomu bylo u obou druhů, které Rasa už začlenilado Impéria.
I když bude Tosev 3 nakonec plně dobyt, Tosevané možná budou dál nosit šaty a nechávat si růst vlasy. Možná budou dál mluvit svými vlastními jazyky a praktikovat své vlastní pověry. Tím bude život - nemluvě o správě - pro Rasu mnohem obtížnější a komplikovanější.
Ttomalsse napadlo, jestli Velcí Ošklivci ve své vlastní historii někdy poznali situace analogické této. O tosevanské historii věděl méně, než by měl. Totéž se týkalo Rasy jako celku. Nezdálo se, že by to k něčemu bylo. Ale možná že

bylo. Rád bych věděl, jak se mohu zkontaktovat s nějakým tosevanským historikem, pomyslel si. Možná bude znát nějakou cestu Felless.
„Ne," řekl Pshing Strahovi, když se pokusil zavolat Atvarovi. „Admirál je zaneprázdněn důležitými záležitostmi, a vydal rozkazy, že nesmí být rušen."
„Já už tedy nejsem důležitá záležitost?" zeptal se Straha hněvivě. „Kdyby nebylo mě, ještě stále byste neměli ani tušení, které tosevanské ne-impérium zaútočilo na kolonizační flotilu."
„Je mi líto, nad - " Atvarův pobočník se zarazil. Strahova hodnost zůstávala nejasná. Už nebyl kapitán, pro nikoho, leda snad pro sebe. Co tedy byl? To nikdo přesně nevěděl. Ale zjevně neměl dost vysoké postavení, aby ho Pshing oslovoval nadřízený pane. „Je mi líto," opakoval Pshing. „Admirál mi dal jednoznačný rozkaz, a já ho nemohu neuposlechnout."
Strahu napadlo, jestli on nebyl jediným mužem Rasy na Tosevu 3, který si vůbec dokázal představit neuposlechnutí rozkazu. Po chvilkovém uvažování si uvědomil, že nebyl. V prvním období bojů došlo ke vzpourám - bylo jich sice jen pár, ale došlo k nim. Podle všeho, co o tom byl schopen vypátrat, jen málo z nich skončilo pro vzbouřence dobře. Skončilo pro něho dobře jeho vlastní přeběhnutí? Na to se stále pokoušel přijít. Mohlo to být horší. To věděl. Mohl například přeběhnout do SSSR. Otřásl se při té myšlence. Mohl to udělat. Tenkrát spoustu věcí nevěděl.
„A teď, jestli mě omluvíte..." řekl Pshing a přerušil spojení.
Strahu napadlo, co by se stalo, kdyby se pokusil vniknout do Atvarovy pracovny navzdory tomu, že tam nebyl vítán. S největší pravděpodobností by ho vyhodili Vzdychl. Ačkoli velice rád admirála rozčiloval, tady by víc prodělal než získal.
Ve Spojených státech jsem byl svobodnější, pomyslel si. Na okamžik mu bleskla myslí myšlenka na opětovné přeběhnutí. Ale udělal záporné gesto. Po zničení Indianapolis by byl pro Američany sotva vítanou osobou.
Na druhé straně, ani pro Rasu nebyl vítaný. Pro muže a ženy tady v Káhiře byl stále zrádce Straha. To, co věděl, bylo užitečné. Ale on sám? O jeho informace měli zájem, ale o něho ne. V tom byli stejní jako Američané.
Znovu udělal záporné gesto. V tomto ohledu byla Rasa horší než Američané, protože jeho vlastní druh byl pokrytečtější. A také si uvědomil, že mu více chutná svoboda, možnost dělat co chce tehdy, kdy to chce dělat, než tomu bylo předtím, než přeběhl do Spojených států.
Kdo by tomu uvěřil? pomyslel si. Ideologie Velkých Ošklivců se na mně podepsala. Nebyla to pravda v nějakém přehnaném rozsahu -ještě stále si myslel, že ten americký reportér, který byl ochoten vytisknout jeho názor, že za útok proti kolonizační flotile jsou odpovědné Spojené státy, byl blázen. Nebylo věcí toho muže dělat takové věci.
A pak se ústa ex-kapitána otevřela v překvapeném smíchu. Když nabídl reportérovi tento názor, myslel to jenom jako žert, jako něco, čím by se dostal tomu Tosevanovi pod šupiny - ne, pod kůži zněla anglická fráze, protože Velcí Ošklivci žádné šupiny neměli. Ale nakonec tomu muži řekl pravdu.
A co ? pomyslel si. / když to byla pravda, neměla co se objevovat v novinách. Možná nejsem tak zamilovaný do svobody, jak jsem si myslel. Ale udělal další záporné gesto. V porovnání s Američany byl reakcionář. Ve srovnání s vlastním druhem byl však radikál, a ještě horší radikál, než byl před svým útěkem do USA.
A existovala spousta mužů - a nyní velice pravděpodobně i spousta žen - kteří byli mnohem radikálnější než on. Vystěhovalečka komunita ve Spojených státech vzkvétala. Někteří muži byli dokonce připraveni dívat se vlídně na sčítání čumáků i na návrhy uzákonit je i v Rase. Tohle Strahovi stále připadalo k smíchu.
Ale samotný fakt, že příslušníci Rasy mohli mít takové myšlenky, byl zarážející. Každý mluvil o způsobech, kterými Rasa ovlivňovala Tosev 3 a Tosevany. A z dobrého důvodu: vliv Rasy na planetu a její obyvatele byl hluboký.
Zdálo se však, že nikdo - přinejmenším nikdo z Rasy - neměl velký zájem mluvit o způsobech, jakými Tosev 3 a Tosevané vykonávali vliv opačným směrem. Nikdo neočekával, že Velcí Ošklivci budou mít nějaké myšlenky, které by stály za prozkoumání. Sonda sem vyslaná neukázala všechno, co by bylo dobré vidět - nebo se spíš Tosev 3 a Tosevané změnili mnohem rychleji, než by kdokoli Doma považoval za možné. Vedoucí civilizace byly nebezpečně vyspělé intelektuálně i technologicky.
A Tosev 3 sám ovlivňoval Rasu. U Strahovy spací matrace stála slušně velká sklenice zázvoru. Stačilo se natáhnout, a měl svou dávku. Kolik mužů, kolik žen se takto oddávalo zázvoru, kdykoli se jim k tomu naskytla příležitost? On to mohl dělat svobodně - malá milost od Atvara, když už zjevně neměl v úmyslu poskytnout mu nějakou větší.
Ale pro Rasu jako celek, a zvlášť pro ženy, zůstával zázvor ilegální, s drsnými tresty vyměřovanými těm, kteří se nechali při jeho požívání chytit. Ale muži i ženy brali zázvor pořád. Páření sezóna jako krátké, oddělené období byla věcí minulosti. Kolonisté byli na Tosevu 3 stále noví. Ještě se plně té změně nepřizpůsobili; spousta z nich se stále snaží předstírat, že se to nestalo. Ale jak budou věci vypadat za pár generací?
Straha slyšel tu skandální historku o dvou zvrhlících, kteří se stali sexuálně tak navyklí jeden na druhém, jako byli fyzicky navyklí na tu rostlinu. Když se uvážily všechny aspekty, musel Straha připustit, že od Atvara bylo moudré poslat je do exilu do USA, kde Velcí Ošklivci považovali takové bláznovství za normální.
„Ale Atvar má veškerou představivost blátivé kaluže," řekl Straha. Byl si jist, že jeho pokoj je odposloucháván, ale bylo mu to jedno; jeho názor na admirála nebyl ani zdaleka tajemstvím. Atvar nepochybně věřil, že ti dva zvrhlíci byli jen náhodnou úchylkou. Možná že byli. Straha by na to však nic nevsadil. Jemu se zdálo mnohem pravděpodobnější, že to je první náznak věcí, které přijdou.
Zasyčel telefon. ‚3ývalý kapitán a současný otrava Straha u aparátu," řekl Straha. „Zdravím vás."
„A já zdravím vás." Na monitoru se objevil Atvar. „Pojmenoval jste se dobře."
„Za což více nebo méně děkuji vám." Se zázvorem v žilách Strahovi moc nezáleželo na tom, co říká.
„Pshing mi říká, že jste se mi pokoušel volat," řekl Atvar. „Byl jsem zaneprázdněn. Teď už nejsem. Co chcete? Jestli je to něco rozumného, pokusím se to pro vás zařídit."

„To je víc, než jste říkal předtím," odvětil Straha. „Co bych chtěl vědět hlavně, je to, jestli jste už vysál všechen žloutek z mého vejce. Jestli ano, rád bych žil někde jinde než v hotelu Shephearď s."
„Zdá se, že vaše vytěžování je ukončeno, ano," odpověděl Atvar. „Ale co budete dělat, když budete propuštěn mezi příslušníky Rasy tady na Tosevu 3? Čím se budete živit? Post kapitána s sebou nesl plat. Post otravy, i kdyžjinak vynikající, ho s sebou nenese."
Straha se s ryzí a nefalšovanou zvědavostí zeptal: „Kde jste se naučil takové ironii? Nemluvil jste tak, kdyžjsem býval kapitánem."
„S tím má možná něco společného styk s admirálem Reffetem," řekl mu Atvar. „Styk s Velkými Ošklivci taky. I když rozdílným způsobem, on i oni přivádějí rozumného a soudného muže k šílenství."
To předpokládalo, že on byl rozumný a soudný. Straha si to nemyslel. Ale neřekl to nahlas, Atvar měl v rukou jeho osud. Řekl pouze: „Nejste úplně takový, jako jste býval."
„Nikdo, kdo přijde na Tosev 3, neunikne změnám," řekl Atvar. „Ale vy jste neodpověděl na mou otázku. Máte nějaké plány, jak si vydělávat na živobytí, když vám bude povoleno vstoupit do širší společnosti Rasy?"
„Po pravdě řečeno, mám," řekl Straha. „Uvažoval jsem o tom, že napíšu své paměti, a budu žít z výtěžku jejich publikace. Jsem - počítám - notoricky známý. Měl bych být schopen využít to ke svému prospěchu."
„Nikdo, kdo přijde na Tosev 3, neunikne změnám," opakoval Atvar. „Kdyžj ste byl kapitán, nikdy byste se byl tak neponížil."
„Snad ne," řekl Straha. „Ale opět, kdo ví? Získal jsem unikátní zkušenosti. Proč by ostatní nezajímalo poznat je?"
„Protože jsou ilegální?" nadhodil Atvar. „Protože jsou hanebné a neslušné? Protože ve své publikaci budete možná hanobit úřady Rasy?"
„Všechny tyto věci by kmému příběhu měly přitáhnout pozornost," řekl Straha vesele. „Nikoho nebudou zajímat paměti úředníka, který nedělal nic jiného, jen proseděl celý život u monitoru."
„Nikdo nebude číst vaše paměti, jestli budou hanobit úřady Rasy," řekl Atvar. „Už nejste ve Spojených státech, víte."
„Vznešený pane flotily, já nemusím hanobit Rasu, abych byl zajímavý," řekl Straha.
„To posoudím já a moji pobočníci, až uvidíme váš rukopis," řekl Atvar.
Kdyby byl Straha Velký Ošklivec, byl by se usmál. „Vy a vaši pobočníci nebudete jediní, kteří ho budou posuzovat. Jsem si jist, že admirál Reffet a spousta kolonistů bude fascinována, když se dovědí všechny podrobnosti o tom, co se stalo předtím, než sem dorazili. A jak říkám, pochybuji, že budu muset překrucovat pravdu, abych je zaujal."
Čekal, jak to Atvar vezme. Sám pohrdal Reffetem skoro stejně jako Atvar, ale když teď mohl využít admirála kolonizační flotily jako páku proti admirálovi dobyvatelské flotily, nejenže to udělal, ale udělal to s potěšením. A Atvar podle očekávání řekl: „Myslíte si, že mě přivedete do rozpaků a doufáte, že Reffetovi se to bude líbit natolik, že vám dá zelenou a nechá vás to publikovat."
„To jsem vůbec neřekl, Vznešený pane flotily," protestoval Straha, ačkoli to bylo přesně to, co měl na mysli.
„Předpokládejme, že vám to povolím," řekl Atvar. „Předpokládejme, že budu předstírat, že jsem nepostřehl, co byste snad mohl říct o mně. Zahrnete do svých pamětí pasáže naznačující potřebu dlouhodobého Času vojáků tady na Tosevu 3, abyste pomohl zastavit nekonečné námitky ze strany kolonistů? Koneckonců, Rasa je důležitější než kdokoli z nás."
Tohle Straha neočekával. Ano, Atvar se za ta léta změnil. Do jisté míry to způsobilo, že bylo těžší cítit k němu odpor, ale jen do jisté míry. Straha učinil souhlasné gesto. „Myslím, že jsme se dohodli."
„Představte si mé potěšení." Atvar přerušil spojení. Ne, vůbec nebylo tak těžké cítit k němu averzi.
Když Reuven a Mojše Russiovi šli ráno do ordinace, kterou sdíleli, Reuvenův otec se zeptal: „A jak to teď vypadá s prstem paní Ra-dofské?"
Jeho tón byl trochu moc nenucený, než aby byl zcela přesvědčivý- „Zdá se, zeje to v pořádku," odpověděl Reuven. Když poslouchal sám sebe, zjistil, že jeho hlas také zní až příliš nenuceně na to, aby byl zcela přesvědčivý.
„To rád slyším," řekl Mojše Russie., A co si myslíš o těch partiích paní Radof ské umístěných na sever od zlomeného prstu?"
„Podle mého lékařského názoru je zbytek paní Radofské zcela zdráv," odpověděl Reuven.
Otec se usmál., JSIemyslím, že jsem se ptal natvůj lékařský názor."
Reuven se začervenal. Po několika krocích řekl: „Nu, myslím, že je to velice hezká osoba. Její dcerka je sladká malá holčička."
„Ano, to je vždycky dobrá známka," souhlasil Mojše Russie.
„Dobrá známka čeho?" zeptal se Reuven.
„Že je někdo hezká osoba," řekl otec. „Hezcí lidé mají obvykle hezké děti." Vrhl na syna postranní pohled. „Tu a tam jsou samozřejmě výjimky."
„Ano, někdy ošklivý otec může mít hezkého syna," řekl Reuven uhlazeně. Otec se znovu rozesmál a plácl ho po zádech. Oba se smáli, ještě když vešli do ordinace. Sestra Yetta už tam byla. Vrhla na ně nesouhlasný pohled. „Tak copak nás dneska čeká, Yetto?" zeptal se Mojše Russie. Oba sice měli docela dobrý přehled o seznamu objednaných pacientů, ale Yetta by byla mrzutá, kdyby nerespektovali to, co ona považovala za své výsadní právo.
Občas - jako právě teď - byla mrzutá i tak. „Ani jeden z vás nemá dost pacientů, aby byl plně vytížen," stěžovala si. „Nevím, jak chcete zaplatit účty, když nebudete mít víc pacientů."
„Všechno řádně platíme," řekl Reuven, což byla pravda, a víc než pravda.
„Jo, ale nebudete, ledaže by onemocnělo víc lidí," odsekla Yetta. Reuven pohlédl na otce. Otec pohlédl na něho. Teď bylo těžší smát se dál. Ale nějak to dokázali. Prošli kolem Yetty, která vypadala jako ztělesněný nesouhlas, a zmizeli ve svých ordinacích. Žádný z nich neměl pacienta objednaného dřív než na desátou. To znamenalo, že zbývala ještě

hodina a půl. Reuven se pustil do papírování - nikdy nekončícího boje - a pak se zahloubal do nějakého ještěřího lékařského časopisu, když ho zavolal otec. „Co se děje?“ zeptal se Reuven.
„Slyším, že Ppurrin a Waxxa skutečně odjeli do Spojených států,“ odpověděl Mojše Russie.
„Jo?“ řekl Reuven. „No, tak má starý Atvar jeden problém vyřešený, a měl by nám být vděčný, protože ten nápad jsme mu přihráli my.“
„Vděčný, to ano,“ řekl otec. „Vyřešený problém? Nevím. Nevsá-zelbychnato, i když v této chvíli nepochybuji, že si to Atvar myslí.“
„Co tím myslíš?“ řekl Reuven. „Američané si tam ty Ještěryjistě nechají. Možnájsou zvrhlíci pro Rasu, ale pro nás ne.“
„Jistěže šije tam Američané nechají, ano,“ přikývl otec. „To není problém, nebo ho v tom aspoň nevidím.“
Reuven se poškrábal na hlavě. „Tak v čem je tedy problém? Odpusť, otče, ale vůbec ti nerozumím.“
„Ne?“ Mojše Russie se usmál. „Tak dobře. Postavme to takto: myslíš si, že Ppurrin a Waxxa budou jediný pár zvrhlíků, jak jim říkají Ještěři? Spousta Ještěrů požívá zázvor.“
„Aha,“ řekl Reuven, a pak, zcela odlišným tónem hlasu: „Aha.“ Vrhl na otce obdivný pohled. „Myslíš, že ti dva jsou jen vrcholek ledovce, že?“
„A ty ne?“ opáčil jeho otec. „Konečně, kolonisté tady nebyli příliš dlouho, a už se to začíná stávat. Jak to bude vypadat, až ty budeš v mém věku? Jak to bude vypadat, až v mém věku budou tvé děti?“
Normálně by Reuven poukázal na to, že v současné době žádné děti nemá. Dnes však jen zamyšleně přikývl. „Budou muset změnit spoustu věcí, aby se tomu přizpůsobili, že? Myslím, jestli skutečně začnou vytvářet stálé sexuální páry.“
„Začnou se zamilovávat a ženit,“ řekl Mojše Russie, a Reuven přikývl, přijímaje tu opravu. „Bude pro ně stejně těžké zvyknout si na myšlenku stálého párového soužití,“ pokračoval jeho otec, „jako by bylo pro nás zvyknout si na myšlenku stálé promiskuity.“ Zahrozil prstem na syna. „A zbav se toho oplzlého úsměvu.“
„Kdo? Já?“ řekl Reuven tak nevinně, jak dokázal. „Nevím, o čem mluvíš.“
„To je dobré,“ řekl Mojše Russie. „A teď mi pověz ještě další vtip.“
„Ne.“ Reuven zavrtěl hlavou. Opatrně vyhlédl ze dveří. „Kdo si myslíš, že jsem? Yetta?“ Jeho otec obrátil oči v sloup.
„Dělá svou práci dobře. Pokud jde oto ostatní ...“ Pokrčil rameny a pak, skoro šeptem, pokračoval: „Mohli jsme dostat někoho, koho pořád bolí v zádech a nedělá svou práci dobře. Se špatnými vtipy se dokážu vyrovnat.“
„Taky myslím.“ Reuven se vrátil k původnímu tématu. „Opravdu si myslíš, že se dočkáme dne, kdy se Ještěři začnou párovat po tisících? To by učinilo tento svět v mnoha důležitých směrech odlišným od všech ostatních světů Impéria.“
„Já vím,“ řekl Mojše Russie. „Nejsem si jist, jestli to Rase už došlo. A bude to trvat léta, než ostatní planety Impéria zjistí, co tady způsobuje zázvor. Rádiové zprávy mezi hvězdami letí celá léta, a cestování trvá ještě déle. Rasa je trpělivější než my. Nemyslím, že my bychom dokázali vybudovat impérium, které by drželo pohromadě navzdory všem těm zpožděním ve vydávání rozkazů a jejich plnění.“
„V tom máš určitě pravdu,“ řekl Reuven. „Někdo, kdo by byl guvernérem na jedné planetě, by se rozhodl, že chce být králem nebo presidentem, nebo jak by si říkal, a přestal by přijímat rozkazy a ustavil by vlastní vládu, nebo by rozpoutal občanskou válku.“
„Ano, my jsme takoví,“ přisvědčil otec. „Zdejší Ještěři to také vědí. Zajímalo by mě, co si o nás myslí u nich Doma.“
„To mě taky,“ řekl Reuven. „Ať je to cokoli, určitě to bude už deset let neaktuální.“
„Já vím.“ Mojše Russie se zasmál. „A až přijde odpověď z Domova, bude neaktuální už dvacet let. Atvar právě teď zjišťuje, co si Císař myslí o příměří, které uzavřel s námi Velkými Ošklivci." „A co si Císař myslí?“ zeptal se Reuven.
„Řekl ti to Atvar?“ „Moc toho neřekl,“ odpověděl otec. „Vyrozuměl jsem, že Císař ví, že Atvar je člověk, uh, Ještěr na svém místě, a tak má dělat to, co uzná za vhodné. Je dobře, že mu Císař nerozkázal začít znovu válku proti nám všem.“ I když mluvil hebrejsky, použil zdůrazňovací zakašlání.
„Opravdu si myslíš, že by to udělal, kdyby mu to Císař nařídil?“ zeptal se Reuven. Ta nepříjemná možnost mu předtím nepřišla na mysl.
Jeho otec přikývl. „Kdyby mu Císař řekl, aby napíchl Zemi na klacek a opekl ji na ohni, udělal by to. Myslím, že si nedovedeme ani představit, jak moc Ještěři poslouchají Císaře.“ „Asi ne,“ připustil Reuven.
Přední dveře se otevřely. „Dobrý den, pane Krausi,“ řekla Yetta. Zvýšila hlas: „Doktore Russie. Je tady pan Krause.“
„Ten je můj,“ řekl Reuvenův otec. Potichu dodal: „Kdyby shodil dvacet kilo a přestal pít a kouřit, prodloužil by si život o dvacet let.“
Reuven řekl: „Pravděpodobně si myslí, že by to bylo otravných dvacet let.“ Vstal a odešel do své vlastní ordinace, zatímco jeho otec se nad tím ještě škrábal na hlavě.
Než Yetta ohlásila příchod jeho prvního pacienta, Reuven zvedl sluchátko a vytočil číslo. Po několika zazvoněních ho někdo na druhé straně zvedl. „Haló?“ řekla nějaká žena.
„Paní Radofská?“ řekl Reuven.
„Ne, je v práci. Tady její sestra,“ odpověděla žena. „Kdo volá, prosím?“ Ve sluchátku bylo slyšet, jak něco žvatlá Miriam - sestra ji nepochybně hlídala.
„Zde doktor Russie. Volám, abych zjistil, co dělá její zlomený prst.“
Předpokládal, že mu to sestra prostě řekne a zavěsí. Místo toho však řekla: „Oh, děkuji vám, doktore Russie. Dám vám její číslo.“
Nadiktovala mu je. Když se s ní rozloučil, vytočil je. „Nábytek U zlatého lva,“ řekla nějaká žena.
Tentokrát Reuven poznal hlas paní Radofské. Představil se a zeptal: „Co dělá váš prst?“
„Ještě je citlivý,“ odpověděla vdova Radofská. „ale užje to lepší. Není tak oteklý, jak byl, a ani tolik nebolí.“
„To rád slyším,“ řekl, jako by měl, na rozdíl od běhu času, s jejím uzdravením něco společného.
„Děkuji vám za zavolání,“ řekla. „Jsem si jistá, že většina doktorů by to pro své pacienty neudělala.“

Reuven si byl také jistý, že by to pro většinu svých pacientů neudělal. Měl také silný dojem, že to ví i vdova Radofská. I tak nervózně zabubnoval prsty na stůl, než se zeptal: „Neměla byste chuť zajít si se mnou na večeři, abychom oslavili to, že se cítíte lépe?“
Na druhém konci linky bylo ticho. Připravoval se na odmítnutí. Kdyby řekla ne, kdyby ještě stále měla v srdci svého mrtvého manžela a nikoho jiného, jak by jí to mohl vyčítat? Nemohl by. Když na to přišlo, kdyby o něho prostě neměla zájem z mnoha jiných důvodů, jak byjíto mohl mítzazlé? Opět by nemohl.
Nakonec však řekla: „Děkuji. Myslím, že bych měla chuť. Zavolejte mi domů a domluvíme se.“
„Výborně,“ řekl. Yetta si vybrala právě tento okamžik, aby zavolala jeho jméno. Objevil se jeho první pacient. Reuven se rozloučil a zavěsil. Usmíval se. Ten pacient se opozdil právě dostatečně dlouho.
Maršál Žukov měl - nebo mohl mít - větší moc než Vjačeslav Molotov. Molotov to také věděl. Ale vzhledem ke své stranické funkci měl nad maršálem jistou morální autoritu - pokud ji Žukov hodlal uznávat, což prozatím činil.
Molotov z toho právě teď těžil. „Předpokládám, že naše podpora Lidové osvobozenecké armády bude zcela tajná, Georgiji Konstantinoviči. V každém případě by měla být.“
„Jestli není, soudruhu generální tajemníku, bude to pro mě přinejmenším stejně velké překvapení jako pro vás,“ odpověděl Žukov.
To bylo, nepochybně, míněno jako vtip. Molotov vtipy neschvaloval. Podle jeho žlučovitého názoru byly dobré jen k tomu, aby odváděly pozornost od projednávaného tématu. To nechtěl. Zvláště v tomto případě nechtěl žádnou dvojznačnost a nejasnost. „Jestli budeme odhaleni, soudruhu maršále, bude to mít za následek velmi nepříjemné věci. Vzpomeňte si na Reich. Vzpomeňte si na Spojené státy.“
„Beru to v úvahu. Beru to v úvahu každý den,“ řekl Žukov. „Pokud Lidová osvobozenecká armáda ví, naše pomoc nebyla odhalena. Pokud GRU ví, nebyla odhalena. Pokud ví NKVD, nebyla odhalena. Jsme v takovém bezpečí,jakje tojen možné.“
Jeho rty se zkřivily, když se vůbec snížil ke zmínce o NKVD. Špionážní a bezpečnostní služba strany, protějšek (a často i protivník) rozvědky Rudé armády, zažila od Berijova zpackaného puče těžké časy. Zčásti to bylo na Molotovovo naléhání, zčásti na Žukovo-vo - NKVD špehoval Rudou armádu stejně jako zbytek světa. Potřeboval očistit od Berijových stvůr, a důkladné čistky se mu také dostalo.
I přesto si však Molotov přál, aby NKVD pracoval s vyšší úrovní účinnosti, než jakou vykazoval právě teď. GRU byla dobrá služba, ale její loajalita patřila v první řadě armádě, nikoli straně - Žukovovi, ne jemu. A také ke svému rozhodování potřeboval víc než jen jedno hledisko. Když se musel spoléhat pouze na GRU, cítil se jako jednooký.
Nic z toho Žukovovi samozřejmě neřekl. Jen by to zvýšilo maršálovu podezíravost, a maršál byl dost podezíravý i bez toho. Myslel by si, že se Molotov pokouší znovu vybudovat svou nezávislou politickou pozici. Byl by také měl pravdu.
Nahlas řekl velice mírně: „Doufejme tedy, že ty odhady jsou správné. Myslíte si, že stěmi německými zbraněmi, které jsme jim dokázali poslat, mají nějakou seriózní šanci vypustit Rase v Číně žloutek?“
„Pravděpodobně ne, ale mohou Rase nadělat obrovské potíže, a v čem jiném se kdy Mao dobře vyznal než v tomhle?“ odpověděl Žukov, dokazuje tak Molotovovi, že mezi sovětskými vůdci není cynismus jeho výlučnou výsadou. „Kromě toho, i kdyby se zdálo, že by Číňané mohli Ještěry vyhnat, Rasa má atomové bomby a Lidová osvobozenecká armáda ne.“
„Každopádně ne od nás,“ souhlasil Molotov. „Ale život se stal obtížnějším a komplikovanějším, kdyžje teď mají Japonci.“
Žukov přikývl. „Měli imperialistické plány v Číně předtím, než se objevili Ještěři. Určitě na ně nezapomněli. Stále považují Čínu za svoji právoplatnou sféru vlivu.“
„To je část toho, Georgiji Konstantinoviči, ale jenom část.“ Molotov byl rád, že mu Žukov ponechal kontrolu nad zahraniční politikou. Žukov nebyl ani zdaleka pitomec, ale někdy mu unikaly jemné nuance. „Další věc je, že Rasa teď také může déle váhat, než použije atomové zbraně, když musí brát Japonce vážněj i než předtím.“
„Možná,“ řekl Žukov, ale neznělo to přesvědčeně. „Ještěři nedali ani za mák na to, co jsme si mysleli, když srovnali Německo se zemí. Léta a léta se budeme vypořádávat s radioaktivním odpadem v pobaltských republikách, v Bělorusku a na západní Ukrajině.“
„Všechen ten odpad není z bomb Ještěrů,“ řekl Molotov. „Zčásti pochází i z bomb, které použili Němci proti Polsku.“
„Na tom nezáleží,“ řekl odmítavě Žukov. „Pointa je v obou případech stejná: udělají to, co si budou myslet, že musí udělat, a se vším ostatním si budou dělat starosti až později. Jestli to bude vypadat, že povstalci v Číně vítězí, jejich města se začnou měnit v prach a dým.“ Zamával rukou. „Do svidanija, Mao.“
Molotov uvažoval. Možná se soustředil na jemné detaily a přehlédl kus celkového obrazu. „Může být,“ připustil.
„Jsou chvíle, kdy bych ho nepostrádal, to mi věřte,“ řekl Žukov. „Je arogantní, jako býval Stalin, jenže Stalin toho dokázal tolik, že měl právo být takový. Mao není nic jiného než náčelník banditů, který se vyšvihl, a to si ještě myslí jenom on sám.“
Toto ponoukalo Molotova k úsměvu daleko víc než nedávný hloupý žert. Také ho to ale přimělo nervózně se rozhlédnout po pracovně. Všiml si, že Žukov udělal totéž. „Oba dva se bojíme, že Josef Vissarionovič poslouchá,“ řekl.
„Je už mrtvý víc než dvacet let,“ řekl Žukov. „Ale jestli někdo po těch letech ještě dokáže poslouchat, takje to on.“
„To je pravda,“ přisvědčil Molotov. „Tak dobře. Snažte se dopravit Číňanům ještě další zbraně: Jestli budou obtěžovat Ještěry, chceme, aby to dělali ve velkém měřítku. Čím větší pozornost bude Rasa věnovat Číně, tím méně se bude moci starat o cokoli jiného -včetně nás.“
„A čím méně pozornosti nám Rasa bude věnovat, tím víc se nám to bude líbit.“ Žukov přikývl. I on si uvědomoval, zeje to velice žádoucí. Znovu přikývl a rázně vstal. „Dobře, soudruhu generální tajemníku. Budeme pokračovat v kursu,

který jsme nastoupili.“ V jeho široké sedlácké tváři zasvítil úsměv. „A při troše štěstí podezření padne na nacisty.“
„Ano, a to by mi zlomilo srdce,“ řekl Molotov, což vyvolalo Žu-kovův hlasitý výbuch smíchu. Maršálův pozdrav byl nezvykle upřímný. Pak udělal rázně čelem vzad a vypochodoval z pracovny generálního tajemníka.
Molotov se poškrábal na bradě. Krůček po krůčku získával - nebo si alespoň myslel, že získává - zpátky něco z autority, kterou musel přepustit maršálu Žukovovi poté, kdy Rudá armáda rozdrtila Berijův nedonošený pokus o převrat. Nesnažil se o to ze všech sil; mohl by se v tom dopustit chyby. Ale jednoho krásného dne by se o to možná měl pokusit. Nebude žít věčně. Nechtěl, aby byl jeho nástupce tak zavázán armádě jako on. Samozřejmě - to, co chtěl, nemuselo mít vůbec nic společného s tím, jak věci nakonec dopadnou.
Do místnosti nahlédl jeho tajemník. „Je tady další domluvená návštěva, soudruhu generální tajemníku,“ řekl. „Je to - “
„Já vím, kdo to je, Petře Maximoviči,“ odsekl Molotov. „Víte, že tyto věci sleduji. Pošlete ho sem.“
„Ano, soudruhu generální tajemníku.“ Tajemník spěšně zmizel.
Do pracovny vešel David Nussboym. „Dobrý den, soudruhu generální taj emníku."
„Dobrý den, Davide Aronoviči,“ odpověděl Molotov automaticky. Pak se prolomil i jeho legendární bezcitný klid. „Posaďte se. Udělejte si pohodlí. Naliji vám čaj.“ Když vstal, aby to udělal, dodal: „Jak se cítíte?“
„Už jsem se cítil lépe,“ připustil Nussboym. Jeho hlas byl stejně zlomený jako jeho vzhled. Když ho Molotov viděl naposledy - když dal Nussboymovi povolení odjet do Polska - židovský příslušník NKVD byl hubený, holohlavý a nenápadný. Teď byl ještě hubenější: vypadal jako kostlivec. A byl ještě lysejší: nejen že mu chyběly vlasy, ale neměl ani řasy a obočí. Žádný Ještěr nebyl tak lysý. A už nebyl ani nenápadný: s jeho těstově žlutou pletí si ho musel nadlouho zapamatovat každý, kdo ho uviděl.
„Prosím.“ Molotov mu podal silně oslazený čaj. „Přejete si sladký pirožek?“
„Ne, děkuji vám, Vjačeslave Michajloviči.“ Nussboym zavrtěl hlavou. Zdálo se, že i na tento malý pohyb potřeboval veškerou svou silu. „Obávám se, že na takové věci ještě nemám tu správnou chuť.“ Jeho rytmický polský přízvuk dodal jeho ruštině nádech vitality, která jemu chyběla.
„Slyšel jsem, že jste trpěl nemocí z ozáření,“ řekl Molotov, vraceje se ke svému stolu po této neobvyklé ukázce starostlivosti, „ale neměl jsem tušení...“
I Nussboymovo pokrčení rameny vypadalo namáhavě. „Podle toho, co mi říkají doktoři, bych po té dávce radiace, kterou jsem dostal, měl být mrtvý.“ Znovu pokrčil rameny. „Jsem pořád tady. Mám v úmyslu tu ještě nějaký čas zůstat. Říkají, zeje pravděpodobné, že časem dostanu rakovinu, ale s tím nic nenadělám. Kdo ví? Možná vyhraju tu sázku ještějednou.“
„To doufám,“ řekl Molotov zcela upřímně. Nussboym ho nemusel dostat z cely, kam ho uvěznil Berija, ale udělal to. A pak byl velice rozumný, pokud šlo o odměnu, kterou požadoval. A tak mu Molotov přál, aby se z toho dostal. Koneckonců, byl užitečný.
„Děkuji vám,“ řekl Nussboym. „Mezitím budu sloužit Sovětskému svazu.“
„ Charašó.“ Molotov souhlasně přikývl. „To jste řekl jako starý bolševik.“ Stalin - samozřejmě - zlikvidoval většinu starých bolševiků, mužů, kteří provedli ruskou revoluci. Kdyby bylo potřeba, Molotov se mohl kdykoli zbavit i Nussboyma. Toto vědomí bylo uklidňující. Generální tajemník pokračoval: „Povězte mi o situaci v Polsku.“
„Budete mít - nebo měl byste mít - aktuálnější informace, než vám mohu poskytnout já,“ odvětil Nussboym. „Posledních pár mě-sícůjsem strávil nainfúzích.“
Molotov býval vždycky vrásčitý, hubený malý muž - což mu možná pomohlo přežít Stalinovu vládu, protože ani Josef Vissarionovič nebyl příliš velký. Navzdory tomu, že nevypadal nijak robustně, byl vždycky zdravý. Při představě, že by měl jít do nemocnice - že by měl svěřit svůj život nějakému lékaři, kterého plně nekontroloval - ho přímo mrazilo. Snaže se na to pokud možno nemyslet, řekl Nussboymovi: „Nějaký čas jste tam žil, a přežil jste válku, což se mnoha našim operativcům nepodařilo. A samozřejmě, jste místní rodák. Vaše dojmy z toho, co se tam děje, pro mě budou obzvlášť cenné.“
„Jste příliš laskavý, soudruhu generální tajemníku,“ zamumlal David Nussboym s pohnutím. „Podle toho, co jsem viděl, Židé stojí pevně za Rasou, která to chápe a využívá toho. Mnoho Poláků dává přednost nezávislosti, ale také - s výjimkou několika fašistických šílenců nebo pokrokových komunistů - dávají přednost Ještěrům před Reichem i před Sovětským svazem.“
To bylo v souladu s tím, co Molotov už slyšel. „Co myslíte?“ zeptal se. „Do jaké míry mají Poláci a Židé Rase za zlé rozsáhlé škody, které Polsko utrpělo následkem války?“
„Obávám se, že k tomu vám nemohu moc říct.“ Nussboym věnoval sovětskému vůdci svůj úsměv kostlivce. „Já sám jsem utrpěl svou vlastní rozsáhlou škodu příliš brzy, než abych na toto mohl mít nějaký názor. Ale jestli si přejete, vrátím se tam a zjistím to.“
„Budu o tom přemýšlet,“ řekl Molotov. „Ale vy se nejdříve musíte zotavit.“ Kdyby se s ním agent NKVD byl přel, poslal by Nussboyma zpátky do Polska okamžitě - nejlepší nástroj byl vždycky ten, který sám aktivně usiloval o to, aby byl použit. Ale David Nussboym se s ním nepřel. To Molotova poněkud zklamalo, ačkoli to na sobě nedal znát.
Mordechaj pozvedl sklenku slivovice v přípitku. „Uchaim,“ řekl, a pak dodal: „A na život celé rodiny.“
„ Omayn,“ řekla jeho žena. Jeho synové a dcera zvedli sklenky -i Heinrich dnes večer dostal malou odlivku slivovice. Všichni se napili.
Heinrich předtím ochutnal slivovici jen jednou nebo dvakrát. Tehdy ji jen opatrně usrkával. Dnes však, aby napodobil otce, do sebe zvrátil celou skleničku naráz. Okamžitě se rozkašlal a zrudl. „Jsem otrávený?“ zasípal.
„Ne,“ řekl Mordechai, snaže se potlačit smích. „To bys musel vypít mnohem víc slivovice, abys byl skutečně otrávený, věř mi.“
„Mordechai!“ řekla Bertha Anielewiczova káravě.

Anielewicz se na ni jen zazubil - a také na Heinricha, jemuž se začala vracet normální barva. „Kromě toho, když toho vypiješ příliš, nepoznáš, jak moc jsi otrávený - až druhý den ráno. Tyjsi toho neměl zdaleka tolik, aby sis s tím musel dělat starosti.“
Jeho žena na něho vrhla další káravý pohled. Předstíral, že ho nevidí. Byli spolu dost dlouho, aby si něco takového mohl tu a tam dovolit. Pohled, který mu žena věnovala poté, co ignoroval její první pohled, ho však varoval, že si takové věci nemůže dovolovat příliš často.
Jeho dcera Miriam byla dost stará na to, aby byla se slivovicí obeznámenější, ale měla dost rozumu, aby lačně nevypila na ex to, co jí nalil. Teď zvedla svou sklenku, v níž ještě valná část obsahu zbývala. „A na Přemysl, protože nás přijal.“
Všichni se na to napili - až na Heinricha, kterému ve sklenici už nic nezbylo. Město v jižním Polsku nedaleko od slovenských hranic za poslední války příliš neutrpělo. A žila tady poměrně velká židovská komunita. V roce 1942 chtěli esesáci odvézt zdejší Židy do vyhlazovacího tábora, ale místní velitelé Wehrmachtu to nedovolili -Židé pro ně představovali nepostradatelnou pracovní sílu. A pak nacisty z Polska vyhnali Ještěři, a Židé v Přemyslu přežili.
Myšlenka na muže z Wehrmachtu, kteří byli, když už ne slušní, tak alespoň pragmatičtí, s sebou přinesla i vzpomínku na Johanna Druckera. Mordechai řekl: „Zajímalo by mě, jestli ten německý kosmický pilot nakonec našel svou rodinu.“
„Doufám, že ano,“ řekla jeho žena. „Konečně, jeho žena a děti jsou také částečně Židé.“
„Bez ohledu na to, jak málo se jim to líbí.“ To byl David, Morde-chaiův starší syn.
„Nebyl to špatný chlap,“ řekl Anielewicz. „Poznal jsem spoustu horších Němců.“ Použil zdůrazňovací zakašlání.
„Jeho vlastní rodina mu pomohla připomenout si, co to znamená být lidská bytost.“ David byl ve svých patnácti letech přesvědčen, že všechny věci jsou buďto černé, nebo bílé. Ale v tom, co řekl teď, bylo nejspíš mnoho pravdy.
Bertha Anielewiczova řekla: „On půjde svou cestou, my půjdeme naší cestou, a při troše štěstí spolu už nebudeme mít nikdy co do činění. Je to dost pravděpodobné.“ V tom bylo nejspíš taky hodně pravdy.
Než to Mordechai stačil říct, přiběhl kněmu Pancéř a řekl: „Píip!“ Beffel se k němu zvedl, natahuje své přední tlapky, jak jen to šlo. To znamenalo, že chce, aby ho poškrábal. Vyhověl mu. Beffel se možná narodil Doma, ale naučil se vycházet s lidmi lépe, než to dokázali Ještěři.
„Měli jsme si připít na Pancéře,“ řekl Heinrich. „Kdyby nebylo jeho, nebyli bychom teď všichni tady.“
Mordechai zvedl láhev slivovice. „Tu máš, synu. Chceš dalšího panáka? Můžeš ho mít.“ Heinrich spěšně zavrtěl hlavou. Anielewiczův úsměv měl zakrýt jeho úlevu. Byl by chlapci nalil další sklenku pálenky, ale na druhé straně byl rád, zeji Heinrich nechtěl.
„Povím ti, na co bych si připila já,“ řekla Miriam a pohodila hlavou.„Na většíbyt.“
„Tenhle není tak špatný,“ řekl Mordechai. „V porovnání s tím, jak to vypadalo ve Varšavě, než přišli Ještěři, je tohle učiněný ráj.“
„A v Lodži,“ přisvědčila jeho žena. Jejich děti nevěděly, jak to vypadalo v nacisty vytvořených ghettech. To bylo také velice dobré.
Miriam nechápala dobrodiní nevědomosti. „Už mě unavuje spát na lehátku v předním pokoji,“ řekla, a znovu pohodila hlavou.
„Všichni spíme na lehátkách,“ poukázal Mordechai. „Tvoji bratři jsou v jedné ložnici, já a matka ve druhé, a ty máš tuhle místnost tady. Jediná další volná místa na spaní pro tebe jsou pod sprchou nebo na kuchyňském stole.“
„To vím,“ řekla Miriam netrpělivě. „Proto potřebujeme větší byt.“
„Na tom tak moc nezáleží,“ řekla Bertha Anielewiczova. „Všechno, co jsme byli zvyklí mít, se proměnilo v kouř. Přála bych si, aby se to nestalo - lhala bych, kdybych říkala něco jiného - ale to všechno zvládneme, dokud budeme všichni pohromadě.“
Miriam chtěla něco říct, ale pak se rozhodla, že bude moudřejší mlčet. Anielewicze napadlo, co asi měla na mysli. Možná bylo lepší, že to nevěděl.
Jeho žena však nepotřebovala hádat. Ta věděla. Zahrozila prstem na dceru. „Tys chtěla říct, že jsme všichni až příliš pohromadě, že? Ale ani to není pravda. Jen si vzpomeň, jak to vypadalo v barácích na tom nacistově statku. Ve srovnání s tímje toto taky ráj.“
„Ale tamjsme neměli na vybranou,“ řekla Miriam.
„Ani tady nemáme na vybranou, alespoň ne teď,“ řekla Bertha Anielewiczova. „Ale buď chvíli trpělivá, a bude to lepší. Kdyby nás tvůj otec nebyl nalezl, tam bychom neměli nikdy na vybranou.“
1 „A kdyby byl Pancéř nezapípal ve chvíli, kdy ho otec mohl uslyšet, tak by nás možná nikdy nenašel.“ Heinrich poškrábal svého mazlíčka. Malé šupinaté zvířátko se blaženě zavlnilo.
Miriam obrátila oči v sloup. „Kdybys byl gój,26 tak bys řekl, že by tenbeffelměl býtkanonizován.“
„Pancéř si to zasluhuje víc než nějací pitomí svatí,“ odsekl Heinrich.
„Přestaňte s tím,“ řekl Mordechaj Anielewicz ostře. „Gójovéd mohou dovolit dělat vtipy o nás -jejich desetkrát víc než nás. My si nemůžeme dovolit dělat vtipy o nich, I s podporou Ještěrů je to příliš nebezpečné.“
Zdálo se, že jeho děti jsou připraveny se s ním o tom přít. Byly si už méně vědomé než on toho, jak může být nebezpečné být malou menšinou. Ale než spor stačil vypuknout, zazvonil telefon. Bertha seděla nejblíže. „Já to vezmu,“ řekla. Pak podala sluchátko Aniele-wiczovi. „Pro tebe. Nějaký Ještěr.“
„Nesseref?“ zeptal se, a jeho žena pokrčila rameny. Vzal si sluchátko. .Zdravím vás,“ řekl jazykem Rasy.
„A já zdravím vás,“ odpověděl Ještěr. „Jsem Odottoss, styčný důstojník mezi vojenskými silami Rasy a vašimi tosevanskými ozbrojenými silami tady v Polsku. Užjsme spolu mluvili.“
„Pravda,“ přisvědčil Anielewicz. „Pilotka raketoplánu Nesseref byla tak laskavá, že mi dala vaše jméno. Děkuji vám za pomoc, kterou jste poskytl mně a mé rodině.“
„Není zač,“ odvětil Odottoss. „Vy a vaši bojovníci jste sloužili Rase dobře. Je jenom správné, abyste dostali za tu

službu nějakou kompenzaci.“
„Znovu vám děkuji. A teď, nadřízený pane, co pro vás mohu udělat?“ Ani na chvíli nevěřil, že mu ten muž Rasy telefonoval pouze proto, aby si spolu vyměňovali zdvořilosti.
A měl pravdu, protože Odottoss se zeptal: „Víte něco o tom, kde se nachází ta bomba z výbušného kovu, o které vy Židé už od konce prvního období bojů tvrdíte, zeji máte?“
„V této chvíli to nevím,“ přiznal Mordechai. „Od počátku poslední války proti Reichu jsem byl zaneprázdněn jinými věcmi. Až doposud se nikdo nezmínil o nějakých problémech s tou bombou.“
1 gój (jidiš) - křesťan. (Pozn. překl.)
Ani jánevím, že nějaké jsou,“ řekl Odottoss. „Ale ani nevím, že žádné nejsou. Pokud Rasa dokázala zjistit, ta bomba není tam, kde jsme si původně mysleli, zeje. Nařídil jstejejí přemístění?“
Já osobně? Ne,“ řekl Anielewicz. „Ale to neznamená, že takový rozkaz nemohli vydat jiní židovští bojovníci. Pokud jde o to, nikdy jsme nechtěli, aby Rasa věděla, kde ji uchováváme.“
„Chápu vaše důvody pro to,“ řekl Odottoss. „Vy pochopíte, doufám naše důvody, proč se snažíme získat tuto informaci.“
„Myslím, že ano.“ Anielewicz se snažil, aby to neznělo odmítavě, ale nebylo to lehké.
Tak dobře,“ řekl Ještěr. „Jestli ta bomba byla tajně přemístěna, pochopíte také náš zájem o to, kdeje teď, a k jakému účelu může být použita “ Tajně přemístit bombu z výbušného kovu nebylo snadné. Mordechai byl zvědav, do jaké míry to Odottoss chápe. To zanzeni vážilo kolem deseti tun. V roce 1944 se Němci teprve učili, jak takové věci konstruovat. Od té doby se to naučili mnohem lépe.
Ale i ta stará, primitivní zbraň by měla zničující účinek, kdyby explodovala. Anielewicz si nebyl jist, jestli by dokázala explodovat. Nebyl si však také jist, že by to nedokázala. Uvědomoval si, že je příliš mnoho věcí, kterými si není jist.
„Pokusím se zjistit, co je v tom směru nového, nadřízený pane,“ řekl.
A pak mi to ohlásíte?“ zeptal se Odottoss. Možná vám nesdělím podrobnosti,“ řekl Mordechai. „Jestli zjistím že se nic vážného nestalo, ale že ta bomba byla za války přemístěna pouze z bezpečnostních důvodů, její umístění zůstane před Rasou utajeno.“
„Chápu,“ odvětil Odottoss. „Nesouhlasím, ale chápu. Poměry v Polsku byly tak dlouho natolik neuspořádané, že nějaká další nere-gulérnost už příliš neuškodí. Ale ocenil bych, kdybych věděl, že ta bombaje v bezpečí a v odpovědných rukou.“
„Jsme dohodnuti,“ řekl Anielewicz. „Jestli to zjistím, řeknu vam to. Nashledanou.“
Když zavěsil, Bertha se zeptala: „O co šlo? Ty mluvíš jazykem Ještěrů mnohem lépe než já.“ Když jí to Mordechai vysvětlil, řekla: „Ani ty nevíš, kde ta bombaje? Nebylo by dobře ji ztratit.“
„Já vím.“ Mordechaj chtěl sáhnout po telefonu, ale ovládl se. „Odtud raději volat nebudu. Jestli Ještěři vědí, kde jsem, musím předpokládat, že moji linku odposlouchávají. Proč jim to usnadňovat?“
Trvalo mu několik dní, než se mu podařilo na lince, kterou považoval za bezpečnou, spojit se s Yitzkhakem, jedním ze Židů v Glow-ně, kteří byli pověřeni péčí o bombu. Dvě minuty strávili výměnou vzájemných gratulací k tomu, že jsou oba naživu. Pak Yitzkhak řekl: „Předpokládám, že voláš kvůli tomu balíku.“ Ani na bezpečné lince nechtěl otevřeně mluvit o bombě z výbušného kovu.
Mordechai mu to neměl za zlé. „Ano, vlastně ano,“ odpověděl. „Někdo se bál, že ho možná doručili na špatnou adresu. Pošta v poslední době nestojí za nic, to ví každý.“
„No, to je fakt. Vlastně se bojím, že se to možná stalo,“ řekl Yitzkhak s přesně odměřenou dávkou mrzutosti. Když řekl, že se bojí, myslel to vážně. „Ti Iidé, kteří ho měli na starosti během nedávných zmatků, jsou zatraceně nedbalí, a mohou se pokusit přivlastnit si ho sami.“
„Oy!“ To byla ta nejhorší zpráva, kterou si Mordechai dokázal představit. Kdo se za války bomby zmocnil? Odvezli ji nějací přisluhovači zrádce a agenta NKVD Davida Nussboyma do Ruska, nebo chtějí nějaké horké židovské hlavy zasadit poslední úder Velkoněmecké říši, zatímco leží na zemi? Mordechai tu otázku formuloval poněkud odlišně. „Mířil ten balík na východ nebo na západ?“
„Myslím, že na západ,“ odpověděl Yitzkhak.
„ Oy!“ opakoval Anielewicz. Jestli teď bomba vybuchne v Německu, budou se nacisté považovat za zrazené a pokusí se o odvetu? Zbylo jim něco, s čím by se o odvetu mohli pokusit? Měl podezření, že ano. S povzdechem řekl: „Myslím, že se musíme pokusit ten balík dostat zpátky.“ Na okamžik se odmlčel. „Zatraceně.“
Tao Sheng-Ming přistoupil k Liu Han a Liu Mei. Jeho oholená hlava zářila a na tváři měl drzý úsměv. Zdravím vás, nadřízená paní,“ řekl jazykem malých ďáblů. „Vydejte mi rozkaz. Cokoli budete žádat, bude vykonáno.“
Liu Han přešla do čínštiny: „Co když ti rozkážu, abys nebyl tak nemožný a pošetilý?“ Ale zavrtěla hlavou. „Ne. To by bylo hloupé. Žádný dobrý důstojník nevydává rozkazy, o kterých ví, že jich nebude uposlechnuto."
Tao se uklonil, jako by mu tím složila velkou poklonu. „Příliš mě přeceňujete,“ řekl, stále řečí malých ďáblů. „Všechno, o co usiluji, je být co nejobtížnějším.“
„Myslíš pro malé ďábly nebo pro Lidovou osvobozeneckou armádu?“ zeptala se Liu Han suše.
„No přece pro oba, samozřejmě,“ odpověděl Tao Sheng-Ming. „Život by byl nudný, kdybychom všichni pořád dělali to, co máme.“
„To je pravda,“ řekla Liu Mei. „Trocha nepředvídatelností je výhoda.“ Také použila řeč malých ďáblů, jako by tím chtěla dát najevo solidaritu s Tao Sheng-Mingem.
Liu Han si pomyslela, že její dcera odpověděla zcela předvídatelně. Liu Mei měla toho ďábelského chlapce ráda. Liu Han byla zvědavá, co -jestli vůbec něco - z toho vzejde. Nevzejde z toho vůbec nic, jestli si Tao nedá větší pozor na to, co mu vyjde z úst, dříve, než je otevře. „Když nebudeš přesně plnit rozkazy svých nadřízených, staneš se obětí čistky

jako nespolehlivý," varovala ho. „To by bylo velice nešťastné."
„Kdo by si to pomyslel," řekl Tao Sheng-Ming. Nedokázal brát vážně nic, ani čínskou komunistickou stranu.
Liu Mei ho možná měla ráda, ale byla oddaná revolucionářka. „Musíš poslouchat příkazy strany, Tao," řekla vážně. „Je to naše jediná naděje proti bezuzdnému imperialismu malých šupinatých
ďáblů."
Stáhl se, jako by byl uražen. „Nepřišel jsem za vámi přít se o politice," řekl. „Přišel jsem, abych se dověděl, jak se věci vyvíjejí, a co mohu udělat, abych tomu napomohl."
„Myslíš, že ti nikdo neřekne, až přijde čas?" zeptala se Liu Han. „Myslíš, že tě necháme postávat na chodníku, až znovu začne revoluční boj?"
„No, to ne," připustil, poprvé v tomto rozhovoru používaje čínštinu - snad z rozpaků. „Ale nejsem kostka z mah-jongu, aby se mnou hrál někdo jiný. Jsem svéprávná osoba a chci vědět, co dělám, a proč to dělám."
Liu Mei řekla matce: „Mluví spis jako Američan nežjako správný Číňan."
Na tom bylo něco pravdy. Liu Han se však rozhodla nepřiznat to. Místo toho řekla: „Mluví jako hloupý mladý muž, který si myslí, že je důležitější, než je." Nechtěla Tao Sheng-Minga příliš rozzlobit, takže svůj výrok zmírnila tím, že dodala: „Aleje do jisté míry důležitý, a dozví se - ujišťuji tě, že se dozví- to, co bude třeba, aby věděl, tehdy, až bude třeba, aby to věděl."
Tao, kterého to nijak nepřivedlo do rozpaků, řekl: „Ale já chci vědět víc, a chci to vědět dřív."
„Řeknu ti, co potřebuješ vědět, ne to, co chceš vědět," řekla Liu Han. „To, co potřebuješ vědět, je fakt, že brzy povstaneme proti malým šupinatým ďáblům. Až to uděláme, ty a ostatní ďábelští chlapci je budete lákat do zkázy. Vám budou důvěřovat víc, než by důvěřovali jiným lidským bytostem. Vyje přimějete, aby za svou chybu zaplatili."
„Ano!" řekl Tao Sheng-Ming, a použil zdůrazňovací zakašlání. Oči mu zazářily očekáváním.
Liu Han předpokládala, že většina ďábelských chlapců určených k matení šupinatých ďáblů za svůj podvod zaplatí. Nezmínila se však o tom. Jestli to Tao Sheng-Ming nechápal sám, tím lépe bude následkem své nevědomosti pracovat. Když o takové taktice přemýšlela, občas se krátce zastyděla. Ale jen krátce, protože zůstávala přesvědčená, že boj proti imperialistickým malým ďáblům je důležitější než osud kteréhokoli jedince.
„Musím vám říct ještě jednu věc," řekl Tao. „Někteří z malých šupinatých ďáblů začínají mít podezření, že se něco možná děje. Mluví o provádění nějakých přesunů. Nevíme o tom tolik, kolik bychom chtěli, protože malí ďáblové vždycky ztichnou, když jsme na27 mah-jong - čínská stolní hra, která se hraje s kostkami na hrací desce. (Pozn. překl.) blízku. Vědí, že spousta z nás mluví jejich řečí, a nechtějí, abychom je mohli uslyšet."
„To není dobré," řekla Liu Mei.
„Ne, to není," přisvědčila Liu Han. „Ten nůž má dvě ostří. Malí ďáblové důvěřují ďábelským chlapcům, protože vědí, že ďábelští chlapci napodobují jejich zvyky. Ale také vědí, že ďábelští chlapci rozumějí tomu, co říkají. Musíme vyslat ven víc běžných Číňanů, kteří znají jazyk malých ďáblů, a doufat, že před nimi budou malí ďáblové indiskrétní."
„Vy budete znát lidi, kteří to dokážou zařídit. Aspoň doufám, že takové lidi budete znát," řekl Tao Sheng-Ming. „Já jsem se pokusil oslovit určité lidi s vyšším postavením, než je moje, ale oni mě nebrali vážně. Koneckonců, jsem jenom ďábelský chlapec. Vypadám směšně a mám divné nápady - a jestli mi nevěříte, jen se zeptejte něho z Lidové osvobozenecké armády." Nepokoušel se skrýt svou hořkost. Pak napodobil nafoukaného generála s kulatým břichem a prázdnou hlavou.
Liu Mei se zasmála a zatleskala. Liu Han se také zasmála; nemohla si pomoci. Pokusila se do svého hlasu vložit výtku, když řekla: „Já jsem z Lidové osvobozenecké armády, Tao, a ty taky." Pokusila se do svého hlasu vložit výtku, to ano, ale sama slyšela, že její to nepodařilo.
„Ano, jsme z Lidové osvobozenecké armády, ale nejsme staří muži, kteří neměli žádnou novou myšlenku od doby, kdy Číně vládl poslední císař," odpověděl Tao s pohrdáním mládí. Liu Mei důrazně přikývla. Proč ne? Byla také mladá.
Liu Han už nebyla tak mladá, jako jí občas připomínalo její tělo -a někdy i její duch. Ale věděla, jaký druh lidí má Tao Sheng-Ming na mysli. Doufala, že ona není jedním z těch lidí. „Jsem v ústředním výboru," řekla. „Dokážu přimět lidi, aby mě poslouchali." Ztlumila hlas: „Kromě to, věci se dají zanedlouho do pohybu." Tao va tvář se rozsvítila. Tohle byl druh zprávy, kterou chtěl slyšet.
Liu Han měla dostatečně vysoké postavení, aby prosadila, že informaci od Taa byla věnována pozornost. Doufala, že to k něčemu bude. Způsobilo to, že termín zahájení operace byl uspíšen. To přimělo Liu Mei znovu zatleskat. Ona chtěla akci. Liu Han také chtěla akci, ale ne za tu cenu, že by se udeřilo dříve, než bude Lidová osvobozenecká armáda připravená. To chápal každý v ústředním výboru. Ale zdálo se, že to nikdo není ochoten připustit, alespoň ne nahlas.
Když v Evropě začala druhá světová válka - v těch šerých, dávných dobách před příchodem malých šupinatých ďáblů - Němci zin-scenovali pohraniční incident, aby si vytvořili záminku pro vstup do války proti Polsku.28 Němci byli, samozřejmě, fašisté, ale Mao obdivoval tu lest: pustila Wehrmacht ze řetězu přesně ve chvíli, kdy to jeho vůdcové potřebovali.
Poučen německými knihami, Mao zorganizoval incident na nádraží v severozápadní části Pekingu. Liu Han se zdržovala nedaleko. Když uslyšela první výstřely Ještěrů poté, kdy se provokace ďábelských chlapců staly už nesnesitelnými, pronesla do vysílačky jediné slovo: „Teď!" Pak přerušila spojení a rychle se přesunula jinam, aby malí ďáblové nemohli vystopovat její vysílání. Toto slovo bylo signálem pro vypuknutí nepokojů na předem pečlivě vybraných místech v okolí nádraží.
Tak, jak plánovači Lidové osvobozenecké armády předpokládali, čínští policisté - nástroje imperialistických malých ďáblů - se sem spěšně začali sjíždět z celého Pekingu, aby potlačili tyto sekundární nepokoje. A vjeli přímo do ničivé kulometné palby: kulomety byly na svých stanovištích rozmístěny i s obsluhami už pár dnů předem, a pokrývaly všechny pravděpodobné přístupové trasy.

Čínští policisté se zděšeně vrhli zpátky. Liu Han to s potěšením pozorovala z okna ve třetím patře. Toulaví psi malých ďáblů nebyli vojáci, a nemohli doufat, že obstojí v boji proti skutečným vojákům. Teď, když zjistili, že neobstojí ani proti vzbouřencům, co udělají? Samozřejmě zavolají malé ďábly, pomyslela si Liu Han a zpozorněla.
Malí ďáblové, jako obvykle, neztráceli čas. Byli to vojáci, a dobří vojáci. Tři zjejich obrněných bojových vozidel - strojů identic28 autor míní fingované přepadení německého vysílače v Gleiwitz (nyní polské Hliwice), provedené Němci převlečenými do polských uniforem, které zorganizovala německá tajná služba. (Pozn. překl.) kých s tím, ve kterém Liu Han, její dcera a Nieh Ho-Ťing opustili zajatecký tábor- s rachotem projela kolem ní. Nedojela však moc daleko. Už začaly vznikat barikády. Když seje vozidla pokusila prorazit, ukázalo se, že ty překážky mají překvapivě tvrdé jádro. Z domů vyběhli Číňané a začali na bojová vozidla házet hořící láhve s benzínem. Liu Han nikdy nezjistila, proč se jim říká Molotovovy koktajly, ale říkalo se jim tak. Dvě z vozidel rychle vzplanula. Třetí kolem sebe rozsévalo smrt svým lehkým kanónem a ručními zbraněmi malých ďáblů, kteří pálili ze střílen. Bojovníci padali jeden za druhým. Ale nakonec začalo hořet i třetí vozidlo. Malým ďáblům uvnitř zbývalo jen vyskočit nebo uhořet. Mimo svou obměnou skořápku však přežili sotva pár okamžiků. Nad celým Pekingem se začaly zvedat knebi sloupy kouře. Když je Liu Han uviděla, přikývla se střízlivým zadostiučiněním. Teď malí ďáblové už vědí, že mají co dělat s povstáním. Co teď udělají, když se jejich obměna vozidla dostala do potíží? Pošlou sem pozemní křižníky, samozřejmě. Pozemní křižníky byly tím kyjem, který použili, aby znovu dobyli Peking po posledním povstání pokrokových sil.
A tady už také dva přijížděly, kryty rojnicí pěšáků před útoky vrhačů Molotovových koktajlů. Někteří z pěšáků padli. Zbytek se však stále držel v blízkosti pozemních křižníku. Byli stateční, jakkoli si Liu Han přála, aby jim tuto ctnost mohla upřít.
Pozemní křižníky však padly do pasti krátce poté, co minuly vypálené vraky obrněných vozidel a prolomily barikádu, která zastavila menší vozidla. Protitankové střely vyrobené v Reichu zasáhly jejich relativně tenký boční pancéř. Oba okamžitě začaly hořet a plameny šlehaly z jejich věží.
„Jakpak se vám to líbí!“ zařvala Liu Han. Rusové by jim nedodali rakety vlastní výroby, ale těchto j im byli ochotni dodat spoustu.
A když vzápětí přirachotila helikoptéra, další raketa ji srazila z oblohy. Liu Han znovu zavýskla radostí. Jestli si malí ďáblové mysleli, že budou držet Čínu navěky, jestli si mysleli, že se jim podaří vládnout lidem, kteří měli právo vládnout si sami, pak potřebovali převýchovu. Lidová osvobozenecká armádajimji zajistí.
„Můžete ten let odmítnout, pilotko raketoplánu,“ řekla žena na monitoru Nesseref. „Už ostřelovali raketami raketoplán pokoušející se přistát v subregionu známém jako Čína. Raketoplán byl poškozen. Další dva, musím s velkým politováním konstatovat, byly zničeny.“
Nesseref napadlo, kolik je na tom pravdy. Jestli dispečerka připustila dva zničené raketoplány, kolik jich bylo ve skutečnosti zničeno? Nicméně řekla: „Nadřízená paní, přijmu tu misi. Viděla jsem následky války tady v Polsku. Musíme si udržet kontrolu nad oblastmi Tosevu 3, v nichž v současné době vládneme.“
„Děkuji vám za tento projev obětavosti,“ řekla dispečerka. „Zdá se, že se mnozí z kolonizační flotily zdráhají přijímat jakékoli osobní riziko při hájení našich pozic naTosevu 3.“
„To shledávám nešťastným,“ řekla Nesseref. „To jen podporuje pravdivost zlehčujících poznámek, které dělají někteří muži z do-bytvatelské flotily o nás kolonistech. Tosev 3 je nyní i náš svět!“
„Přesně tak.“ Druhá žena udělala souhlasné gesto, a pak jedním očním výčnělkem pohlédla na jiný monitor než na ten, jehož prostřednictvím mluvila s Nesseref. „Hlaste se okamžitě ve vašem přístavu raketoplánů. Ten muž, kterého máte dopravit do Číny, tam na vás bude čekat.“
„Bude vykonáno,“ řekla Nesseref a přerušila spojení. Neopustila svůj byt okamžité. Nejdřív se postarala, aby měl Orbit po dobu její plánované nepřítomnosti dost jídla a vody. „Chovej se tady slušně, až budu pryč,“ řekla tsiongimu. Orbit s velkopanským opovržením zívl, jako by chtěl říct, že mu nikdo nemá co vykládat, co má dělat.
Nemohla čekat na pravidelný spoj do přístavu raketoplánů. To znamenalo, že si musela najmout nějakého Velkého Ošklivce, aby ji tam odvezl. Podle jejích zkušeností byli Tosevané v motorových vozidlech nebezpečnější než příslušníci Rasy v raketoplánu, ale nakonec cestu přežila.
Jeden z mužů pověřených údržbou raketoplánu k ní spěšně přistoupil. Ukázal na stroj čekající na betonové ploše. „Kyslíkové i palivové nádrže jsou plné. Raketoplán jsme důkladně překontrolovali. Všechnoje v pořádku.“
„Děkuji vám.“ Přesto Nesseref provedla i vlastní kontrolu -jako obvykle. „Je můj pasažér připraven?“ zeptala se. „Měl by být, vzhledem k tomu, jak urgentně mě sem povolali.“
„Užjde,“ odpověděl technik, ukazuje jazykem ke kontrolní věži.
Když k nim muž dorazil, Nesseref řekla: „Zdravím vás, nadřízený pane,“ protože jeho tělní kresba byla mnohem vyšperkovanější nežjejí.
„A já zdravím vás, pilotko raketoplánu,“ odpověděl. „Já jsem Relhost. Mám značné zkušenosti s bojem proti Velkým Ošklivcům, jak v boji velkého rozsahu proti organizovaným silám, tak v boji proti nepravidelným jednotkám. Bylo mi dáno na srozuměnou, že situace v Číně kombinuje prvky obou těchto způsobů boje.“
„V pořádku, nadřízený pane.“ Nesseref nepotřebovala znát Relhostovi! odbornost. Nepochybovala o ní; jinak by ho neposílali do Číny. Zamířila k raketoplánu. Relhost ji následoval. Vylezla po žebříku nahoru a upoutala se v pilotním sedadle. Relhost se upoutal v sedadle pasažéra se zručností, která svědčila o tom, že předtím letěl už mnohokrát.
„Musíme informovat SSSR, že poletíme nad jejich územím?“ zeptal se Relhost.
„Obávám se, že ano, nadřízený pane,“ odpověděla Nesseref. „Povolení je pouhá rutina, ale tito Velcí Ošklivci jsou velmi citliví na to, aby byli informováni o našich letech. A od nás se požaduje, abychom jednali s jejich nezávislými ne-impérii jako se sobě rovnými.“
„Chápu,“ řekl Relhost s povzdechem. „Ale SSSR sdílí stejnou ideologii jako čínští Velcí Ošklivci. Rebelové se tak dozví

o našem letu, jakmile odstartujeme, pokud o něm už nevědí. Mohou na nás čekat při našem příletu.“
„S tím nemůžeme nic dělat, nadřízený pane,“ řekla Nesseref. Zeptala se rádiem řídící věže: „Máme povolení ke startu?“
„Máte, pilotko raketoplánu,“ přišla odpověď'. Nesseref zkontrolovala naposledy všechny přístroje. Všechno bylo, jak má být. Byla by se divila, kdyby tomu bylo jinak. Stiskla startovací tlačítko. Pod nimi zahřměl motor a akcelerace je zatlačila do sedadel.
Byl to samozřejmě pouze suborbitální skok, asi čtvrtina obvodu Tosevu 3. Když motor zhasl - přesně podle programu - ocitli se nakrátko v beztížném stavu, než bude Nesseref muset zahájit přistávací manévr.
Relhost vzdychl. „Rád bych věděl, jaké nové špinavé triky na nás zase Velcí Ošklivci vymysleli. Velel jsem útoku na Chicago - to je město na menším kontinentálním masivu - během první válečné zimy. Podmínky byly strašné, a američtí Velcí Ošklivci tvrdě zaútočili na naše křídla. Odrazili nás a vrhli nás zpět. Tehdy jsme si uvědomili, jak zoufalý boj je před námi, než dokážeme z tohoto světa udělat náš svět.“
„Ještě jsme z něho náš svět neudělali.“ Nesseref byla možná méně diplomatická, než měla být.
„Ne, to ne,“ přisvědčil Relhost. „Ale ať je to jakkoli, nemůžeme připustit, aby se jakékoli rebelující území vymklo z naší kontroly. To by bylo otevřené pozvání pro všechny Tosevany na celé planetě, aby se nás pokusili zbavit.“
„To je asi pravda.“ Nesseref se opravila dřív, než ji stačil opravit její vysoce postavený pasažér: „Ne, to je určitě pravda.“
Z přijímače se ozval tosevanský hlas: „Raketopláne Rasy, tady kontrola Akmolinsk. Vaše trajektorie je přijatelná. Varujeme vás, abyste neprováděli žádné manévry nad územím mírumilovných dělníků a rolníků Sovětského svazu, nebo budeme nuceni rázně odpovědět na vaši agresi.“
„Potvrzuji, kontrolo Akmolinsk,“ řekla Nesseref, a pak vztekle vypnula vysílačku. K Relhostovi dodala: „Stále víc mě unavuje arogance, kterou ti Velcí Ošklivci projevují.“
„To nás všechny, pilotko raketoplánu,“ odpověděl důstojník. „A to ještě dávají najevo méně, než cítí- v Akmolinsku naše jméno proklínají, stejně jako na většině této planety. Oni skutečně věří, že jsou nám rovni, jak jste říkala. Převychovatje bude trvat celé generace: jak jejich nesmyslné pověry, tak jejich politické ideologie mezi nimi zapustily hluboké kořeny. Dříve nebo později i však uspějeme.“
„Snad to tak bude,“ řekla Nesseref. „A teď, nadřízený pane, jestli mě omluvíte ...“ Zkontrolovala skutečnou trajektorii, porovnala ji s plánovanou a vydala palubnímu počítači příkaz, aby pomocí několika nezbytných krátkých zážehů motoru uvedl obě trajektorie do vzájemného souladu. „Brzy bychom měli přistát.“
Jako by to chtěl potvrdit, ozval se v přijímači hlas příslušníka Rasy: „Raketopláne, máme vás na radaru. Vaše trajektorie je v pořádku.“
„Jak milé,“ řekla Nesseref štiplavě. „Velcí Ošklivci v SSSR mi řekli přesně totéž.“
„Tak buďte ráda,“ odpověděl letový kontrolor v pekingském přístavu raketoplánů. „Mohli by být nanejvýš nepříjemní, dokonce nebezpeční, kdyby se vaše trajektorie jakýmkoli způsobem lišila od plánované. To víte nepochybně sama. Ale když mluvíme o nebezpečí, řeknu vám něco, co vám Velcí Ošklivci v SSSR neřekli: buďte velice opatrná při sestupu. V této oblasti jsou tosevanští rebelové velice aktivní, a jsou vyzbrojeni střelami, které se navádějí na radar nebo na tepelné vyzařování vašeho motoru, když před přistáním brzdíte.“
„A co mám dělat, když na mě jednu z těch raket odpálí?“ řekla Nesseref.
„Co můžete, pilotko raketoplánu,“ odpověděl kontrolor. „V tom případě poznáte, jak dobrý pilot ve skutečnosti jste, a jak dobře zvládáte ruční manévry. Palubní počítače raketoplánů nejsou programovány, aby operovaly za předpokladu, že seje něco pokouší sestřelit.“
„Tady na Tosevu 3 by tak ale měly být naprogramovány,“ řekla Nesseref rozhořčeně.
„Může být, pilotko raketoplánu,“ řekl kontrolor. „Možná budou - někdy v budoucnosti. Prozatím vám mohu přát jen hodně štěstí. Končím.“
Relhost ironicky zakýval jedním očním výčnělkem. „Hodně štěstí, pilotko raketoplánu.“
„Děkuji moc, nadřízený pane,“ řekla Nesseref.
Obrátila oční výčnělky k manuálním ovladačům. Samozřejmě s nimi absolvovala nekonečná cvičení na simulátoru. Ale jak vážně je brala? Jak dobře dokáže řídit raketoplán ručně? A kdyby se s ní něco stalo, kdo se postará o Orbita? Snad Mordechai Anielewicz? Ne. Ten měl beffela. Ta dvě zvířata nešla dohromady. Nesseref doufala, že na tyto otázky nebude muset hledat odpovědi.
Když počítač aktivoval brzdný chod motoru k finálnímu sestupu na plochu přístavu raketoplánů, stále úzkostlivě sledovala obrazovku radaru. A tak pro ni poplašný výkřik kontrolora nebyl varováním, jen ji rušil. „Já to vidím,“ zavrčela. „Teď mě nerušte.“
Její drápy se rozběhly po ovladačích ručního řízení. Nevypnula brzdný chod hned, ale sledovala radar a data na displeji, zobrazující letové parametry střely. Byly znepokojivě přesné. Ať se rozhodne udělat cokoli, bude to muset udělat rychle.
Relhost řekl: „Navrhuji, pilotko raketoplánu, abyste neztrácela čas.“
„Vy taky sklapněte,“ zasyčela Nesseref, a o chvíli později nepřítomně dodala: „Nadřízený pane.“
Měla jen jedinou šanci. To pochopila. Kdyby začala manévrovat příliš brzy, ta prokletá střela by ji sledovala a sestřelila ji. Kdyby začala manévrovat příliš pozdě, nedostala by šanci manévrovat vůbec. Zkontrolovala ukazatele stavu paliva. S tím si bude dělat starosti také až později i. Teď...
Teď převzala od počítače ovládání hlavního motoru a dala mu maximální tah, což ve svém důsledku vedlo k tomu, že se znovu vznesla, jako by opět startovala. Střela zůstala pozadu a vybuchla pod raketoplánem. Střepiny udeřily do pláště trupu. Některé z nich pronikly dovnitř. Rozsvítila se poplašná světla.
Nesseref vrátila řízení počítači. Doufala, že jí zbylo dost paliva na opakované brzdění. Pokud ne, tak Velcí Ošklivci, kteří

odpálili tu střelu, zvítězili, i když ji nezasáhli. Doufala také, že Velcí Ošklivci nemají další střelu připravenou k odpálení. Jednou měla štěstí - alespoň si to myslela. Pochybovala však, že by to dokázala dvakrát po sobě.
„Dobrá práce," řekl Relhost.
„Doufám." Výstražný sykot, signalizující nízkou zásobu paliva, se ještě neozýval s maximální intenzitou, takže byla naděje, že se dostane dolů v celku. „Uděláte dobře, když pomůžete potlačit ty rebely, nadřízený pane," pokračovala. „Jinak mě velmi zklamete." Dopřála si luxus zdůrazňovacího zakašlání.
Když David Goldfarb přišel do kanceláře Saskatchewan River Widget Works, Ltd., zjistil, že Hal Walsh tam už je. To samo o sobě nebylo nic mimořádného; často si myslel, že Walsh v kanceláři bydlí. Ale hudba valící se ze skelkwankového přehrávače byla jiná věc. Bylo to píseň, kterou hrála čtveřice mladých Angličanů s oholenými hlavami, kteří si říkali - snad kvůli svému vzhledu - Beetles.
Pokud šlo o Davida, tak produkovali hluk, ne hudbu. Jeho šéf, skoro o generaci mladší, to však miloval, stejně jako spousta dalších lidí Walshova věku. Podle Goldfarbova zaujatého a tendenčního názoru byli Beetles mnohem populárnější, než si zasluhovali. Walsh z plna hrdla zpíval s nimi, když Goldfarb vešel do místnosti
Protože Walsh neměl hudební sluch, nijak svým zpěvem tu hudbu nevylepšil. Když spatřil Davida, přestal zpívat a dokonce vypadal poněkud zahanbeně. Ještě lepší bylo, alespoň z Davidova hlediska, že poněkud ztlumil přehrávač.
„Dobré ráno," řekl v relativním tichu, které takto nastalo.
„Dobré ráno," odpověděl Goldfarb. Kdyby Walsh chtěl hrát hudbu Beetles s maximální hlasitostí, Goldfarb věděl, že by s tím moc nenadělal, ledaže by se musel poohlédnout po jiném místě. K tomu neměl moc chuti.
„Jen jsem chtěl, abyste věděl, že jsem právě teď ten nejšťastnější člověk na světě," řekl Hal Walsh. „Včera jsem požádal Jane o ruku, a ona souhlasila."
„Blahopřeji! Není divu, že si zpíváte - jestli tomu chcete říkat zpěv." David napřáhl ruku. Walsh mu s ní zapumpoval.
„To je báječná zpráva," řekl David.
„To si myslím," řekl jeho šéf a přidal zdůrazňovací zakašlání v ještěřím stylu. „A taky si myslím - kdybyste se nebyl řízl do prstu, pravděpodobně bych se s ní nikdy nesetkal."
„Život je legrační," souhlasil Goldfarb. „Nikdy nemůžete říct, kdy něco, co se zdá jako maličkost, skončí tak, že všechno změní. Kdybyste nevystoupil z vašeho auta pět minut předtím, než z něho nějaký opilec udělá kůlničku na dřevo..."
„Já vím." Walsh energicky přikývl. „Skoro to člověka nutí uvažovat, jestli ty větší věci nefungují stejně. Co kdyby Francouzi vyhráli na Abrahámových pláních?29 Nebo kdyby nepřišli Ještěři? Nebo tucet dalších věcí, které mě napadají?"
„Takhle jsem o tom nepřemýšlel," řekl David. Pouhá tato myšlenka ho přiměla vykulit oči dokořán. Uvažovat o změnách v životě byla jedna věc. Člověk mohl odhadnout, co by se změnilo, kdyby se věci byly seběhly jinak. Ale pokoušet se představit si tento fenomén na širší úrovni, pokoušet se představit si, jak by se změnil celý svět, kdyby se něco přihodilo jinak ... Zavrtěl hlavou. „To je na mě moc velká myšlenka, takhle brzy ráno."
„Měl byste číst víc science fiction," řekl Hal Walsh. „Vlastně to není špatná věc pro kohokoli, kdo pracuje v našem oboru. Tím, že jde tak daleko dopředu, pomáhá lidem myslet neortodoxně, jestli víte, co tím míním. Čím přizpůsobivější je vaše mysl, tím větší máte šanci, že přijdete s něčím novým a zvláštním, když pracujete s ještěří elektronikou."
„Myslím, že na tom něco je," připustil Goldfarb. „Čítával jsem americký časopis Astounding. To bylo ještě před válkou. Ale pak ho přestali přes Atlantik posílat, a tak jsem odvykl."
„Ještě pořád ho tisknou," řekl Walsh. „Mají ho i vedle v drugstó-ru." To byl amerikanismus, na který Davidovi chvíli trvalo, než si zvykl. „Předválečné ročníky mají dnes velkou cenu, jestli ještě nějaké máte."
„Asi ne," odpověděl Goldfarb. „Kde ty loňské sněhy jsou?"
29 Abrahámovy pláně - výšina na levém břehu řeky sv. Vavřince západně od Québecu, kde 13. září 1759 došlo k rozhodné bitvě mezi anglickým vojskem pod velením generála Wolfeho a francouzskými silami pod velením generála Montcalma. Ve tomto střetnutí, při němž byli oba velitelé smrtelně zraněni, zvítězili Angličané, což ve svém konečném důsledku vedlo ke ztrátě francouzského panství nad Kanadou. (Pozn. překl.)
„Tady v Edmontonu jsou určitě tam, kde byly loni, a čekají, ažje někdo odhází," odpověděl Walsh. „Ale tu pointu chápu."
Dveře se otevřely a dovnitř vpochodoval Jack Devereaux. Nikdy nepřišel pozdě, ale také nikdy nevypadal, jako by spěchal. „Nazdar, všichni,"řekl, a nalil si čaj. „Co máme na programu dnes?"
„Řezat a zkoušet," řekl David Goldfarb. „Nadávat, když to nepůjde tak, jak bychom chtěli. Nic mimořádného." Všiml si, že se Hal Walsh zhluboka nadechl, a zlomyslně ho předešel: „Jo, a Hal se žení. Jakjsem říkal, nic důležitého."
To mu vyneslo očekávaný pohled od šéfa. Také mu to vyneslo Devereauxovo zvednuté obočí. „Vážně?" zeptal se druhý inženýr Hala Walshe.
„Jo, vážně," řekl Walsh, stále provrtávaje Goldfarba kyselým pohledem. „Požádal jsem Jane o ruku, a ona byla natolik nepředložená, že souhlasila."
„To je nejlepší zpráva, jakou jsem dnes ráno slyšel," řekl fran-couzsko-kanadský inženýr. „Samozřejmě, až dosud jsem dnes ráno moc zpráv neslyšel, takže nevím, co to dokazuje."
„Děkuji moc," řekl Walsh. „Vzpomenu si na tebe, až budu mít noční můru."
Goldfarb řekl, stále s pomlouvačnou ochotou: „Obviňoval mě a tebe vlastně taky - protože jsem se řízl do prstu, když jsem ti pomáhal. Kdybych to byl neudělal, tak by mě nemusel vzít k té doktorce, a ona by dnes ještě pořád byla šťastná žena."
Měl pocit, že by měl také v nejbližší době napsat Mojše Russiemu, že Reuvenova bývalá přítelkyně vstoupí do svazku manželského. Byl zvědav, jak to Reuven přijme. Jeho synovec kdysi nechtěl s doktorkou Jane Archibaldovou zůstat. Jak to viděl David, neznamenalo to pro jeho synovce dobrou zprávu, ale s tím nemohl nic dělat. Byl zvědav, jestli si

Reuven po odchodu doktorky Archibaldové z Palestiny našel někoho jiného. Možná mu to řekne Mojše.
Zatím měl dost práce tady. On a Devereaux ještě stále pilovali vnitřnosti toho rychlého nového skelkwankového přehrávače. On sám měl v zásuvce taky svůj vlastní projekt, který zatím sestával z několika spěšně načrtnutých poznámek, ale o kterém doufal, že se jednoho krásného dne ukáže být zajímavým. Hal Walsh věděl, že na něčem pracuje, ale ještě nevěděl na čem. Walsh byl dobrý šéf. Netrval na tom, aby věděl do posledního detailu, co mají jeho zaměstnanci na mysli.
Mezi přehrávačem disků a jeho vlastním nápadem utekly jeho pracovní hodiny v Saskatchewan River Widget Works tak rychle, že ho skoro vyděsilo, když si uvědomil, že může jít domů. Ulekl se také, když uviděl, jaká je tma a jak studený vítr od severozápadu začal foukat. Podzim byl tady. Zima na sebe nedá dlouho čekat - a zima v Edmontonu, jak už zažil, připomínala spíš zimu na Sibiři než zimu na britských ostrovech.
Když přišel domů, Naomi ho přivítala polibkem. „Máš rady dopis z Londýna," řekla.
„Ano?" řekl. „Od koho?"
„Nevím," odpověděla jeho žena. „Žádný rukopis, který bych poznala. Podívej se sám." Podala mu obálku.
Ani on nepoznal rukopis, ačkoli mu připadal mučivě známý.„No tak se podíváme," řekl a roztrhl obálku. Jeho hlas zněl suše a přísně. Stejný výraz se uvelebil na tváři Naomi. Musela si myslet totéž co on: co mu zase chce Basil Roundbush.
„Oh!" zvolali oba najednou. Naomi to doplnila: „Jerome Jones se už dlouho neozval."
„To ne," přisvědčil Goldfarb. „Je lépe, zeje to on, než kdyby to byli lidé, které bych raději nejmenoval."
„To ano," přisvědčila jeho žena. „Kdyby nám nebyl pomohl, byli bychom ještě v Severním Irsku, a vždycky jsem si o něm myslela, žejedobrý chlap."
„Ano?" zeptal se Goldfarb zvláštním tónem. „Ano." Naomi na něho vyplázla jazyk. „Ne tak, jak si myslíš." Strčila ho do žeber. „Co v tom dopisu píše? Čekala jsem už od té chvíle, co přišel pošťák."
„Zvědavost zabila kočku," řekl Goldfarb, čímž si vysloužil další rýpnutí do žeber. Zvedl ruce do vzduchu. „Nech toho! Vzdávám se. Já ti to přečtu. 'Drahý Davide,' píše, 'doufám, že se tvá krásná žena i celá tvoje rodina těší plnému zdraví a daří se jim dobře'."
„Není divu, že jsem ho měla ráda," poznamenala Naomi.
„Jo, on byl vždycky laskavý a zdvořilý. Spousta holek na to doplatila," řekl David, což mu vyneslo káravý pohled. Raději vzal dopis a pokračoval ve čtení: „Já se mám asi tak, jak se dá očekávat od někoho s takovou rozvrácenou minulostí. Možná tě bude zajímat, že jistého tvého nikoli-přítele dostihla jeho vlastní nechutná minulost -nebo se to tak každopádně aspoň jeví."
Vzhlédl od dopisu. Jeho žena udělala drobné netrpělivé gesto. , .Nepřestávej," řekla. „Pokračuj, proboha!"
„Miluji, když mi říkáš takové věci," řekl David, což přimělo Naomi se začervenat „Jo, ty ale myslíš ten dopis," pokračoval. „Kde jsem to byl? Aha ... 'Jistý plukovník Basil Roundbush je v nemocnici, a neočekává se, že to přežije - při vysoké rychlosti selhaly v zatáčce brzdy jeho Bentleye. Podle všeho k tomu těm brzdám někdo pomohl. „Vysoce profesionální práce," napsal někdo ze Scotland Yardu do hlášení, které mi právě přišlo na stůl'."
„Přála bych si, abych mohla říct, zeje mi to líto,"řeklaNaomi.
„Já taky," souhlasil Goldfarb. „Ale nedokážu to, protože mi to není líto. Hele, tady ještě něco je: 'Nikdo není příliš nespokojen s tímto vývojem, protože jeho frakce měla těsné vazby na Reich, a Reich, který je nyní radioaktivnější, než je slušné, už není vnímán jako naše pevná záštita proti Ještěrům. Kdo bude naší záštitou proti Ještěrům teď, nemám tušení, ale vidět Roundbushe napíchnutého na vlastní hákový kříž tě nepochybně potěší. Jako vždycky, tvůj Jerome'."
Goldfarb políbil svou ženu. „A víš co, drahoušku? Má pravdu." Znovu ji políbil.
Kassquit se trochu sehnula, aby se viděla v zrcadle. Udělala souhlasné gesto. Možná divocí Tosevané nebyli tak pošetilí, když si nechávali růst vlasy. Líbilo sejí, jak rámovalyjejí tvář. Pravda, činilo ji to méně podobnou ženě Rasy, ale na tom jí už záleželo mnohem méně než předtím, kdy se začala setkávat s divokými Velkými Ošklivci. Teď už neviděla žádný důvod popírat své biologické dědictví. Bylo její součástí, bez ohledu na to, jak moc toho ještě někdy litovala.
Podívala se na sebe dolů. Pod pažemi a v místech, kde se stýkaly nohy, jí také rostly vlasy. Zvláště to poslední místo ji stále uvádělo do rozpaků. Pomáhaly za dávných časů takové chomáčky vlasů po-lointeligentním předkům Tosevanů nacházet vzájemně své reprodukční orgány? Zvířata Doma a tady na Tosevu 3 často používala takové zvýraznění. Možná to bylo něco velmi podobného. Kassquit nedokázala přijít na žádný jiný účel, kterému by ty vlasy mohly sloužit.
Zasyčel telefon a vyrušil ji. „Mladší výzkumnice Kassquit u aparátu," řekla. „Zdravím vás." Občas tak vylekala volajícího, který sice věděl, že je odbornicí na Velké Ošklivce, ale neuvědomoval si, že byla sama tosevanského původu.
Tentokrát však byla překvapená ona. Na monitoru se objevil Velký Ošklivec - a nejen tak nějaký Velký Ošklivec. „A já zdravím vás, nadřízená paní," řekl Jonathan Yeager formálně. Pak zformoval tvář do tosevanského výrazu přátelství a pokračoval: „Ahoj, Kassquit. Jak se máš? Jsem rád, že tě zase vidím."
Na její tváři se toho zračilo málo. Už z povahy věcí se tam mnoho zračit nemohlo. Když se vzaly v úvahu její pocity, bylo to možná dobře. Nicméně její hlas, to byl jiná věc. Řekla, jak nejstudeněji dovedla: „Co chceš?"
„Chtěl jsem tě pozdravit," odpověděl. „Chtěl jsem ti to říct tváří v tvář. Obávám se, že jsem ti způsobil zármutek, kdyžjsem ti řekl, že vstoupím do stálého pářícího svazku - ožením se, říkáme anglicky -s Karen Culpepperovou. Zařídil jsem si tento telefonát z konzulátu Rasy tady v Los Angeles, abych se ti omluvil."
Zvedla se v ní náhlá naděje. „Aby ses mi omluvil za ten svazek s tou tosevanskou ženou?"
„Ne," odpověděl Jonathan Yeager. „Toho mi není líto. Aleje mi líto, jestli jsem ti způsobil zármutek. Doufám, že mi budeš věřit, když ti řeknu, že jsem to neměl v úmyslu." Odmlčel se, pak na ni ukázal prstem. „Ty sis nechala narůst vlasy."

„Ano.“ Kassquit udělala souhlasné gesto. Zapomněla- no, skoro zapomněla - se na něho zlobit, když se zeptala: „Co si myslíš?“ Mínění příslušníků Rasy o jejím vzhledu pro ni moc neznamenalo-neměli žádná srovnávací měřítka. Jonathan Yeager je měl.
„Líbí se mi to,“ řekl teď, a použil zdůrazňovací zakašlání. „Zdá se, že vlasy skutečně přispívají k přitažlivosti ženy - i když ty jsi byla přitažlivá už předtím.“
„Ale ne tak přitažlivá, abych ti zabránila vyhledat permanentní pářící závazek s tou druhou ženou.“ Kassquit nemohla - a ani se s tím neobtěžovala- skrýt svou hořkost.
Americký Velký Ošklivec, který býval jejím pářícím partnerem, vzdychl. „Znal jsem Karen Culpepperovou mnoho let. Vyrostli jsme spolu. Pocházíme obaze stejné kultury.“
Kassquit, samozřejmě, nevyrůstala s nikým. Neměla tušení, co to znamená. Měla tušení, zejí kvůli tomu něco uniklo, ale nemohla s tím nic dělat. Když na to přišlo, mívala občas dojem, že způsob, kterým byla vychována, jí upřel všechny druhy sociálního a emocionálního vývoje, které většina Velkých Ošklivců považovala za samozřejmé, ale ani s tím nemohla nic dělat.
Místo toho řekla: „Považoval bys za nemožné zůstat tady nahoře a strávit všechen svůj čas se mnou?“ Nezeptala se ho na to, když byl na palubě hvězdné lodi. Nevěděla, jak moc ji bude bolet, až odejde -a pak už bylo příliš pozdě.
„Obávám se, že ano,“ odpověděl. „Považovala bys ty za možné jít dolů na Tosev 3 a strávit všechen svůj čas tady?“
„To nevím,“ řekla. „Jak to mohu vědět? Nikdy jsem na povrchu Tosevu 3 nebyla.“ Vzdychla. „Ale chápu tvé srovnání. Může být, že máš pravdu.“
„Za to ti děkuji,“ řekl Jonathan Yeager. „Byla jsi, myslím, ke mně vždycky čestná. Ajájsem se snažil být čestný ktobě.“
Snad ano. Jenže tehdy nechápala všechno, co říká, ne do hloubi duše. Chápala to teď? Jak si tím mohla být jistá? Nemohla, a věděla to. Ale přece jenom teď chápala víc než tenkrát. Tím si byla jistá. S povzdechem řekla: „Ty uděláš, co uděláš, a já udělám, co udělám. To je všechno, co ti právě teď mohu říct.“
„To je pravda,“ řekl americký Velký Ošklivec s přikývnutím, které u jeho druhu znamenalo, že souhlasí. „Přeji ti všechno dobré, Kassquit. Věř mi, prosím tě.“
„I já... ti přeju všechno dobré,“ odvětila. Bylo v tom víc pravdy než jindy - víc by o tom říct nemohla. Zhluboka se nadechla. „Máme ještě něco dalšího, co bychom měli jeden druhému říct?“ „Nemyslím,“ řekl Jonathan Yeager.
„Ani já ne.“ Kassquit přerušila spojení. Obraz Jonathana zmizel z jejího monitoru. Zírala na monitor a čekala, až přijde příval slz. Ale nepřišel. Po chvíli si uvědomila proč: už konečně přijala fakt, že se k ní Jonathan Yeager nevrátí.
Musím pokračovat, přemítala. Ať budu dělat cokoli, bude to muset být v tomto kontextu. Jestli si najdu pro sexuální potěšení jiného divokého Velkého Ošklivce, budu muset reagovat na něho a ne na své vzpomínky na Jonathana Yeagera. Napadlo ji, jak to dokáže. Zajímalo ji, jestli to vůbec dokáže. Samozřejmě to dokážeš. Musíš. Právějsi na to přišla sama. Už jsi začala zapomínat?
Pravděpodobně ano. Emocionální tkáni vo vyrůstající ze sexuálních záležitostí bylo mnohem komplexnější a silnější než cokoli, co poznala předtím, než do jejího života vstoupil Jonathan Yeager. To, obávala se, byla také součást jejího biologického dědictví. Dřív se snažila předstírat, že to dědictví neexistuje. Teď - přejela si rukou po své vlasaté hlavě - je začínala přijímat. Zajímalo ji, jestli to povede k nějakému zlepšení. Nezbývalo než počkat, co se stane dál.
Dále se stalo to, že znovu zasyčel telefon. „Mladší výzkumnice Kassquit,“ ohlásila se. „Zdravím vás.“
„Ajá zdravím tebe, Kassquit,“ řekl Ttomalss. „Jak se dnes máš?“
„Oh, dobrý den, nadřízený pane.“ Kassquit naznačila uctivý postoj - víc se dělat nedalo, když seděla u monitoru.
Ttomalss svou otázku nejspíš položil jako obecnou zdvořilost, ale ona ji vážně uvážila, než odpověděla: „Když se všechno uváží, je mi docela dobře.“
„To rád slyším,“ řekl Ttomalss. „Poslouchal jsem tvou konverzaci s Jonathanem Yeagerem. Myslím, žes ji zvládla s emocionální dospělostí, o které si může spousta divokých Velkých Ošklivců ne-chatjen zdát.“
„Děkuji vám,“ řekla Kassquit. Pak, jakmile ta slova byla venku, si nebyla tak jistá, že mu vůbec děkuje. Řekla: „Nadřízený pane, chápu, proč jste tak těsně monitoroval můj život, když jsem byla mládě a adolescent: byla jsem, koneckonců, experimentální objekt. Ale nedokázala jsem, že vás experiment byl do značné míry úspěšný?“
„Jsou chvíle, kdy si myslím, že ano,“ řekl její učitel. „Ale jsou i chvíle, kdy si myslím, že navzdory veškerému mému úsilí neuspěl. Když vidím, že napodobuješ divoké Tosevany, uvažuji, jestli prostředí hraje vůbec nějakou roli při formování osobnosti individua.“
J&jsem Tosevan. Nemohu si pomoci,“ řekla Kassquit s pokrčením rameny. „Musím z toho vycházet. Ale nezískala jsem také občanství Impéria a nejsem schopná prokazovat Rase důležité a užitečné služby? Nemohu ve skutečnosti poskytovat některé tyto služby právě proto, žejsem současně občan Impéria a Velký Ošklivec?“
Očekávala s úzkostí, jak na to odpoví, a měla chuť radostně zvolat, když udělal souhlasné gesto. „Z každého slova, které jsi řekla, se líhne pravda,“ odvětil. „Nedokážu vyslovit, jak potěšen jsem, když objevuji, jak seriózně bereš své závazkyjako občan Impéria.“
„Samozřejmě, že je beru vážně,“ řekla Kassquit. „Na rozdíl od mnoha příslušníků Rasy- pokud mohu soudit z toho, co jsem viděla -je beru vážně proto, zeje nepovažuji za samozřejmé.“
„To je dobře řečeno,“ řekl jí Ttomalss. Použil zdůrazňovací zakašlání. „Tvá slova by mohla být příkladem a inspirací pro mnoho mužů a žen Rasy.“
„Znovu vám děkuji, nadřízený pane,“ řekla Kassquit. „Ajsem také potěšena, že mám výsady, které s sebou nese občanství Impéria.“
Znovu čekala. Ttomalss řekl: „A to bys taky měla být. Říkej o di- j vokých Velkých Ošklivcích co chceš, ale ty jsi součástí starší, větší, moudřejší a propracovanější společnosti, než je kterákoli z jejich společností.“
„Souhlasím, nadřízený pane.“ Kassquit se nedokázala usmát tak, aby o tom věděla její tvář, jak by to dokázal Velký

Ošklivec, ale usmívala se uvnitř. „A nebudete souhlasit, nadřízený pane, žejednou z těch výsad je právo nebýt svévolně špehován?“
Ttomalss otevřel ústa, zaseje zavřel, a pak to zkusil znovu: „Ty nejsi obyčejný občan Impéria, víš.“
„Jsem méně než obyčejný občan?“ zeptala se Kassquit. „Jestli ano, jaký jsem vůbec občan?“
„Ne, nejsi méně než obyčejný občan,“ řekl Ttomalss.
Než k tomu stačil něco dodat, Kassquit vyjela: „Tak proč máte právo pokračovat v odposlouchávání mých hovorů?“
„Protože jsi odlišná od běžného občana Impéria,“ odpověděl Ttomalss. „Těžko můžeš ten rozdíl popřít.“
„Nepopírám ho,“ řekla. „Ale myslím, že přichází čas, pokud už nepřišel, kdy začne převažovat má potřeba vést svůj život tak, jak uznám za vhodné j á, ne tak, j ak to pro mě považuj ete za nej lepší vy.“
„Poslu ž si, zraňuj mě dál,“ řekl Ttomalss.
„Ani náhodou.“ Kassquit udělala záporné gesto. „Vy jste muž, který mě vychoval. Naučil jste mě většinu toho, co vím. Ale teďjsem se vylíhla z vejce nedospělosti. Jestli jsem občan, jestli jsem dospělá, mám právo na nějaký vlastní život.“
„Pomysli na údaje, které Rasa ztratí!“ zvolal Ttomalss s úlekem.
„Jsem pro vás důležitá jako jedinec, nebo kvůli údajům, které ode mě můžete získat?“ Jakmile Kassquit tuto otázku položila, napadlo ji, jestli na ni chce slyšet odpověď.
„Oboje,“ odvětil Ttomalss, aji napadlo, že mohl říct něco mnohem horšího. Ale nebylo to ani dost dobré, už ne.
„Nadřízený pane,“ řekla, „pokud nedosáhneme vzájemného porozumění, využiji svých práv občana Impéria a budu se domáhat ochrany svého soukromí zákonnými prostředky. A jestli zjistím, že jsem ve skutečnosti spíš pokusné zvíře než občan, budu muset učinit další volbu. Není to pravda?“ Ukončila rozhovor dřív, než jí Ttomalss stačil říct, zdali si myslí, že má pravdu, nebo ne.
„Myslím, že jsme ve hře,“ řekl Glen Johnson. „Panebože, opravdu myslím, že jsme zase ve hře. Prošlo nám to bez průseru.“
„Gratuluji,“ řekl Mickey Flynn. „Právě jsi vyvodil maximum závěrů ze série o jednom případu.“
„Oh, vy malověrní,“ řekl Johnson.
„Já mám velkou víru - víru ve schopnost věcí pokazit se v nejhorší možné chvíli,“ odvětil Flynn. „Měj vždycky na paměti, že 0'Reilly tvrdil, že Murphy je optimista.“
„Obvykle jo,“ souhlasil Johnson. „Obvykle, ale ne vždycky.“
Flynn pokrčil rameny. „Jestli si myslíš, že mě nakazíš bezuzd-ným optimismem, tak si to nech znovu projít hlavou. Nebo sejdi vy-dovádět někam jinam.“
Johnson si odfrkl a řekl: „Zajímalo by mě, co se stane, až na to Ještěři přijdou.“
„To závisí na okolnostech,“ řekl Mickey Flynn důstojně.
„Děkuji moc.“ Johnson si znovu odfrkl. „A na čem - řekni mi laskavě - to závisí, ó mudrci věků?“
„Vokativ,“ řekl druhý pilot s čímsi podobným úžasu. „Neslyšel jsem vokativ, skutečný, živý, dýchající vokativ od té doby, kdy jsem před mnoha lety utek] z poslední hodiny latiny.“ Johnson nikdy neslyšel o vokativním pádu, ale ani za nic by to nepřipustil. Flynn pokračoval: „Ano, to může záviset na mnoha různých věcech.“ „Vážně? To bych byl nikdy neřekl.“
„Kuš.“ Flynn se vyhnul jeho sarkasmu, jako když se dospělý vyhýbá pětiletému spratkovi. Začal vypočítávat na prstech: „Zaprvé to závisí na tom, jak brzy Rasa přijde na to, co se děje.“
„To má smysl,“ přikývl Johnson. „Jestli na to přijdou pozítří, budou mít větší šanci s tím něco udělat, než když na to přijdou za rok.“ „Přesně.“ Flynn zazářil. „Nejsi tak hloupý.“ Ale Johnson ho teď ignoroval a sledoval vlastní nit myšlenek: „A taky to bude záviset na tom, jestli na to přijdou sami nebo jestli jim do toho budeme muset strčit čumáky.“
„To je taky pravda,“ souhlasil Flynn. „V tom druhém případě se pravděpodobně pokusí namočit do toho současně nosy i nám. Z toho plyne potřeba hodně si umývat obličej, nebo jinak nás čeká bahenní lázeň - chci říct, krvavá lázeň. Podívej se, například, na nepříliš oplakávaný Reich.“
Johnson se otřásl, ačkoli se teplota na palubě Lewise a Clarka nijak nezměnila. „To, co se stalo Hermannu Goringovi, se nám letos v létě mohlo stát taky. Ještěři se zatraceně dobře postarali, aby se nacisté nedostali do pásu asteroidů.“
„Nám se to nestalo, protože se to stalo Indianapolis,“ řekl Mickey Flynn. „Zanedlouho bude Den díkůvzdání. Budeme za to vzdávat díky-nebo ne?“
„Ať visím, jestli to vím,“ řekl Johnson. „Ale řeknu ti něco, co jsem slyšel. Nevím, jestli je to pravda, ale stejně ti to řeknu.“ „Mluv,“ pobídl ho Flynn.
„Slyšel jsem,“ řekl Johnson tichým, konspirativním tónem, „slyšel jsem, že Columbus má v mrazácích nějaké krocany, aby mohl být správný oběd na Den díkůvzdání.30 Krocan.“ Pohlédl zbožně k ne30 Den díkůvzdání - svátek, který se slaví čtvrtý čtvrtek v listopadu. Poprvé byl slaven v Massachusetts roku 1621 jako díkůvzdání kolonistů za přežití první zimy a sklizení první úrody v Americe. (Pozn. překl.) besům, ale neviděl tam nic než odraz světel a hliníkové panely stropu řídící místnosti Lewise a Clarka. „Pamatuješ si, jak chutná? Myslím, že já ano.“
„Já taky myslím, že ano, ale nevadilo by mi ověřit mou hypotézu experimentálně.“ Flynn pohlédl na Johnsona. „Kdybys býval věděl, že strávíš zbytek života pojídáním fazolí, řepy aječmene, nebyl bys tak dychtivý stát se černým pasažérem, co?“
„Neměl jsem v úmyslu stát se černým pasažérem, zatraceně,“ řekl Johnson, už asi po pětisté. „Chtěl jsem jenom dát rychle opravit svůj motor a v klidu se vrátit domů, ale náš milovaný velitel mě unesl.“
„Leckdo by si myslel, že měl nějaký důvod dbát o bezpečnost,“ řekl Flynn.
„Nikomu bych to byl neřekl, pro Kristovy rány.“ To byla také součást Johnsonovy historky, a možná to byla dokonce i pravda.

„Brigádní generál Healey, ve své nekonečné moudrosti, byl jiného názoru," odvětil Flynn. „Kdo jsem já, pouhý smrtelník, abych si myslel, že by velitel mohl vůbec chybovat?"
„Kdo jsi ty, nějaký Ir, abys dělal někomu druhému nohy?"
„To ukazuje, jak málo víš," řekl Flynn. „Vzájemné hádkyjsou irský národní sport. Samozřejmě, jsme také známí tím, že je odložíme - občas, rozuměj - když jde kolem nějaký Sasík." Upřel na Johnsona mírný a zamyšlený pohled, a pak vzdychl: „A také je o nás známo, zeje většinou neodložíme, když jde kolem nějaký Sasík. Kdyby nebylo toho, mám dojem, že by dějiny Irska byly mnohem šťastnější. Byly by taky mnohem víc irské, a méně anglické."
Johnson mnoho nevěděl o historii Irska a, když na to přišlo, ani o historii Anglie. Znal dějiny Spojených států z přednášek vlastenecké výchovy na střední škole a pak z četby vojenské historie. „Irové nejsou jediní, kteří mezi sebou mají spory," řekl. „Moji pradědové byli unionisté. Poslechni si některé z lidí tady, kteří pocházejí z Texasu nebo z Karolíny, a budeš si myslet, že občanská válka skončila před týdnem."
„Moji pradědové byli taky unionisté. Armáda byla jediné místo, kde jim tenkrát poskytli aspoň trochu slušnou šanci. Ale posledních sto let byla Amerika nudné místo. Kdykoli jsme bojovali, bylo to proti někomujinému."
Než na to mohl Johnson odpovědět, interkom začal vyvolávat jeho jméno: „Podplukovník Johnson! Podplukovník Glen Johnson! Hlaste se okamžitě v pracovně velitele!"
„A je to tady, vidíš?" řekl, rozepínaje si pásy. „Healey nás zase špehuje." Myslel si, že žertuje, ale nebyl si tím tak zcelajist.
Když proplul chodbami Lewise a Clarka a pracovnou pobočníka, zachytil se židle před velitelovým stolem, zasalutoval a řekl: „Hlásím se podle rozkazu, pane."
„Ano." Healeyho buldočí tvář zřídkakdy vypadala, jako by cokoli schvalovala. Alespoň pokud si Johnson vzpomínal, velitel nikdy nevypadal, že by schvaloval jeho. „Slyšel jste někdy o důstojníkovi jménem Sam Yeager?" pokračoval velitel.
„Ano, pane," odpověděl Johnson. „To je ten chlapík, který hodně píše o Ještěrech, ne?"
„To je ten muž." Brigádní generál Healey přikývl. Předklonil se a provrtal Johnsona pohledem., ‚Setkaljste se s ním někdy?"
„Ne, pane," odpověděl Johnson. „O co jde, jestli vám nevadí, že šeptám?"
Svrběla ho zvědavost. Nikdy se s Yeagerem nesetkal, to ne, ale mluvil s ním po telefonu. Yeager byl další šťoura, muž s touhou vědět. Johnson občas uvažoval, jestli se expert na Ještěry nepokoušel zjistit, kdo zaútočil na lodi kolonizační flotily. Healeymu o tom samozřejmě neřekl ani slovo.
„Ten muž je potížista," řekl velitel. „Vy jste taky potížista. Ptáci stejného druhu, jestli víte, co tím míním."
„To není spravedlivé, pane," řekl Johnson.
„Ne?" řekl Healey. „To bych se divil. Co byste byl udělal, podplukovníku, kdybyste zjistil, že jsme to byli my, kdo zaútočil na kolonizační flotilu Ještěrů?"
„To nemohu říct, pane, protože opravdu nevím," odvětil Johnson.
„To je špatná odpověď," zavrčel brigádní generál Healey, provrtávaje věčně zlostným pohledem. „Správná odpověď je: Tane, neřekl bych ani jediné zatracené slovo, dokud peklo nezamrzne'."
„Co kdybych zjistil, že to udělali Rusové nebo Němci, pane?" zeptal se Johnson. „Taky bych neměl zpívat?"
„To je rozdíl," řekl velitel. Než se Johnson stačil zeptat, jaký je v tom rozdíl, Healey to vysvětlil: „Tamto jsou oni. Toto jsme my. Kdokoli to vyklopil Rase, má na rukou krev Indianapolisu, a taky krev presidenta Warrena. Kdybych věděl, kdo to byl..." Byl v beztížném stavu už dlouho. Pravděpodobně by se nikdy nemohl vrátit znovu do gravitace. Ale nějak se nezdálo, že by mu to příliš vadilo. Kdyby chytil toho žvanila, zakroutil by mu krkem.
„Pane ..." řekl Johnson pomalu, „chcete mi tím říct, že si myslíte, že ten Yeager byl ten, kdo řekl Ještěrům, co jsme udělali?" To odpovídalo nepříjemně dobře jeho vlastním spekulacím. A Healey měl přístup ke spoustě tajněj ších informací než on.
„Nevím," odpověděl velitel mrzutě. „Prostě nevím, zatraceně. Nikdo neví - nebo jestli to někdo ví, nemluví o tom. Ale spousta lidí to chce zjistit - na to můžete vsadit svůj poslední dolar. Yeager je šťoural a čmuchal. To vím jistě. Například se pokoušel něco vyčmuchat i o tomto místě. To vím taky j istě."
„Ano?" Johnson to věděl zatraceně dobře. Napadlo ho, jestli generálporučík Curtis LeMay taky položil Yeagera na žhavé uhlí. Ale na to se mohl sotva zeptat.
Myslel si však, že odpověď stejně dostal, protože brigádní generál Healey pokračoval: „Ať si pustil hubu na špacír kdokoli, stálo nás to nejen presidentův krk. Spousta dobrých důstojníků teď sedí na trestné lavici. Možná to či ono věděli a mlčeli, jak se od nich očekávalo. A jakého poděkování se jim za to dostalo? Řeknu vám jakého," řekl Healey divoce. „Odkašlali si to, tak je to. To není správné."
„Ano, pane," řekl Johnson, a pak, značně opovážlivě: „Pane, vy jste věděl něco o tom, co se dělo?"
Tvář brigádního generála Healeyho pojednou vypadala jako zavřené dveře. „Můžete jít, podplukovníku," řekl, a sklonil se nad papíry připevněnými ke stolu gumovými páskami.
Johnson předpisově zasalutoval, odstrčil se z křesla a vyplul z velitelovy pracovny. Horečně přemýšlel. Healey se ho snažil dát dohromady se Samem Yeagerem a přimět ho říct, že si myslí, že
Yeager je ten, kdo informoval Ještěry, že na jejich hvězdné lodi zaútočily USA.
Johnson zavrtěl hlavou. „Ať visím, jestli to řeknu," zamumlal. Neřekl by to, ani kdyby si myslel, že je to pravda, a to bez konkrétního důkazu nemohl vědět. Ale jednu věc věděl: ani za nic by nechtěl být v kůži Sama Yeagera.
Sam Yeager políbil ženu a zamířil ke dveřím. „Uvidíme se večer, zlato," řekl. „Nevím, proč chtějí, abych dnes přijel do města, ale chtějí to. Užij si to s Mickeym a Donaldem."
Barbara obrátila oči v sloup. „Už se na to těším. Nevěnují mi tolik pozornosti jako tobě."

„Jsem větší," řekl Sam. „To u nich možná něco znamená. Mám taky hlubší hlas. To by něco znamenalo u lidí. Nejsem si jistý, nakolik na tom záleží u Ještěrů. Možná bychom se to měli pokusit zjistit." „Nemyslíš, že bychom s nimi měli jednat v první řadě jako s dětmi, aažpakjako s morčaty?" zeptala se Barbara.
„Zčásti ano," připustil Sam. „To je ta druhá část, ta, která viděla Kassquit. Nezáleží na tom, zdali říkáme, že s nimi zacházíme jako s dětmi nebo jako s morčaty. Skončí jako morčata. S tím se nedá nic dělat. Nevíme dost, abychom je mohli vychovávat tak, jak by to dělala Rasa."
„Nejsem si jistá, zeje Ještěři vůbec vychovávají, když jsou malí," řekla jeho žena. „Jen se jim pokoušejí zabránit, aby nesežrali jeden druhého."
„Možná máš pravdu," řekl Sam. „Ale ať je to jakkoli, pořád musím jet do města."
„Já vím," odpověděla Barbara. „Buďopatrný."
„Budu. Vždycky jsem." Sam poplácal pětačtyřicítku na své kyčli. „Je to součást mé uniformy, a nosím jí. Není zas tolik lidí, kteří vědí, o co šlo, a jsou nebezpeční- aspoň doufám, žejich moc není. Ale v žádném případě neriskuji." Než Barbara mohla odpovědět, zavřel dveře a zamířil k autu.
Cesta do centra Los Angeles za ranní špičky mu připomněla, pročji nerad podniká příliš často. Boj o místo na zaparkování tu lekci jenom podtrhl. Konečný vykřičník byl přecpaný výtah, který ho vyvezl nahoru ke kancelářím, kde občas pracoval, když nemohl zůstat doma.
I pouhý pobyt zde mu připomínal nepříjemné věci. Tady si ho generálporučík Curtis LeMay podal za to, že byl příliš zvědavý, pokud se týkalo kosmické stanice, z níž se pak stal Lewis a Clark. Kdyby byl LeMay tenkrát věděl, na co jiného byl ještě zvědavý, byl by mu nejspíš zakroutil krkem.
Sam se ušklíbl a trochu se napřímil. On tady stále byl, zatímco Curtis LeMay už pro armádu Spojených států nepracoval. Existoval malý kádr. vysoce postavených důstojníků - dříve vysoce postavených důstojníků - kteří už pro U.S.Anny nepracovali. Žádný z nich neřekl novinám ani slovo o tom, proč už pro armádu nepracují. Yeager měl podezření, že by se jim přihodilo něco skutečně drastického, kdyby se s tím pokusili jít do novin.
Zajímalo by ho, jestli se Haroldu Stassenovi podařilo vymýtit všechny, kteří byli zapleteni do útoku na kolonizační flotilu. Předpokládal, že to bylo možné, nicméně o tom měl své pochybnosti. Stas-sen pravděpodobně udělal přesně tolik, kolik bylo třeba, aby Ještěři nekřičeli příliš hlasitě, a víc už ne.
„Dobré ráno, Yeagere," řekl plukovník Edwin Webster, Samův nadřízený.
„Dobré ráno, pane." Sam zasalutoval. Vrhl toužebný pohled na konvici s kávou, ale zeptal se: „O co jde?" Povinnost především.
Webster si toho pohledu všiml. „Nalijte si kávu, jestli chcete, Yeagere," řekl. „Svět se nezboří, když si vypijete šálek kávy."
„Díky." Yeager sáhl po jednom z těch plastových pohárků, které vytlačily voskované, vylepšil si kávu šlehačkou a cukrem a vrátil se k plukovníku Websterovi. Když kávu pofoukal a usrkl si, řekl: „Jsem připraven, pane."
„Pojďte do mé pracovny," řekl mu Webster, a Yeager ho tam poslušně následoval. „Za posledních pár měsíců nám došlo mnohem víc zatracených hlášení o zvířatech a rostlinách z Domova na Jihozápadě a na Jihu. Vím, že jste na tom pracoval, když vás v létě odveleli k detašovanému úkolu, a tak se zdálo logické zavolat vás, abyste se na ta hlášení podíval."
„Detašovaný úkol," opakoval Yeager dutým hlasem. „Jo." Pohlédl na plukovníka Webstera. Jistě, byl odvolán ze své práce, byl z ní odvolán dvěma chlapíky, mluvícími jménem vlády Spojených států a podepírajícími své argumenty pistolemi. Odjel do Desert Center. Potom mohl zmizet třeba na konci světa. Detašovaný úkol byla krycí historka, která se mohla hodit skoro na cokoli. Věděl Webster víc, než dával najevo? Jestli ano, Sam to na jeho tváři nedokázal rozeznat.
Kdyí začneš hledat lidi, kteří vědí víc, než dávají najevo, začneš brzy slyšet hlasy, pomyslel si. Pak po tobě půjdou se sítí a strčí té do gumové cely. Samozřejmě, když se vůbec nebudeš starat o to, co se s tebou stane, určitě zase zmizíš, a je velice pravděpodobné, že se už nevrátíš.
„Chtěl jste něco říct o vašem úkolu?" zeptal se Webster.
„Uh, ne, pane," odpověděl Sam. „Jen jsem přemýšlel, že jsem byl rád, kdyžjsem se dostal zpátky do Kalifornie."
„Okay," řekl jeho nadřízený rázně. „Nu, tady na vás čekají ta hlášení. Je to skutečný problém. Snad budete schopen přijít na to, co s tím dělat. Když to dokážete, tak vás to posune daleko před kohokoli jiného."
„Nejsem si jist, že existuje něco, co s tím můžeme dělat, pane," řekl Yeager, „alespoň pokud uvažujete o zastavení těch zvířat. Možná bychom se namísto toho měli podívat, jestli je dokážeme přimět, aby byla užitečná pro nás. Někdy vám Bůh dává citrony. Když to dělá, uděláte líp, když se naučíte mít rád citronádu."
„Může být." Websterův hlas nezněl přesvědčeně. „Pokud jde o to, nikdo nemá žádnou představu, jak to udělat."
„No, azwaca a zisuili mohou být docela chutní," řekl Sam. „Ještěři je jedí. Není důvodu, proč bychom je nemohli jíst my."
„Jsou ošklivíjako hřích," poznamenal plukovník Webster.
„To jsou prasata taky, pane," odpověděl Yeager. „Vyrostl jsem na farmě. Nikdo, kdo se kdy staral o dobytek, si nemyslí, zeje krásný. A lidem, kteří se o něj nestarají, je obvykle jedno, jak vypadá. To, co vidí, je maso u řezníka, ne zvířata, ze kterých pochází."
„Starý McDonald měl farmu, hýja-hýja-hou," zazpíval Webster překvapivě melodickým barytonem, „a na té farmě měl azwacu, hýja-hýja-hou. A an&sss-ssstam asss-ssssem..."
Sam vykulil oči na zpívajícího plukovníka, jako by ho předtím v životě neviděl. „Jste okay, pane?" zeptal se potutelně.
„Jak to mám k čertu vědět?" odpověděl Webster. „Když budete dělat práci, kterou děláme, tak s vámi něco není v pořádku, když z toho nezačnete po nějaké době trochu blbnout. Nebo mi řeknete, že se mýlím?"

„To bych nemyslel," řekl Yeager. „Chcete, abych se na ty zprávy podíval hned?"
„Jistěže chci," řekl plukovník Webster. „Nejdřív si je přečtěte. Pak přijďte za mnou a promluvíme si dál."
„Okay," řekl Sam. Neměl tady vlastní pracovnu, ačkoli vzhledem ke své hodnosti by na ni měl nárok. Všechno, co tady měl, byl kovový stůl v koutě místnosti, kde pracovali další úředníci a písaři. Nebyl ani výlučně jeho; sdílel ho s dalšími dvěma externě působícími důstojníky, a jeho klíč otevíral pouze dvě zásuvky. Z pochopitelných důvodů zde nikdy nenechával nic, co nebylo určeno očím ostatních.
„Tady to máte." Plukovník Webster ukázal na hromadu papírů v překližkovém košíku s nápisem DOŠLÁ POŠTA na rohu jeho stolu. „V rychlosti si to projděte a přijďte, eh, tak v půl jedenácté. Nechte stranou to, na co se později i budete chtít podívat podrobně] i."
„Dobře." Yeager zasalutoval. Sedl si ke svému stolu a dal se do práce. Přikývl, když sáhl po prvním hlášení. Aspoň jeho šéf věděl přesně, co chce. Jen málo věcí nenáviděl Sam víc než nejasné rozkazy.
Od svého únosu z Desert Center neměl moc co do činění s rozšiřováním rostlin a zvířat z Domova. Nyní se s každou zprávou, kterou přečetl, zvedalo jeho obočí výš. Zisuiliové vytvořili poušť v Arizoně. Rostliny z Domova byly zpozorovány v okolí Amarilla v Texasu. Holá místa na Jihozápadě se stávala ještě holejšími. Ti tvorové jsou horší než kozy, napsal někdo. To přimělo Sama tiše hvízdnout. Věděl, jaké potíže jsou s kozami. Nikdo, kdo je někdy choval, o tom nepochyboval. Nebylo snadné představit si ještě destruktivně]ší zvířata. Ale fotografie přiložené k některým hlášením potvrzovaly možnost, že ten pisatel věděl, o čem mluví. A pak tady byli beffelové. Pronikli dál za mexickou hranici a dělali víc problémů než všechna užitková zvířata Rasy dohromady. Zabíjeli kočky. Zabíjeli i některé psy. Podnikali nájezdy na kurníky. Vybírali popelnice. Kousali lidi. Na tvory s takovýma krátkýma, baculatýma nohama se pohybovali velice rychle a jejich krunýře je chránily před zraněním.
„Co bude zajímavé," řekl Sam, když se vrátil do pracovny plukovníka Webstera, „to bude dívat se, jak všechna tato zvířata- a taky rostliny, samozřejmě - přečkají zimu. Já odhaduji, že studené počasí pro většinu z nich vymezí severní hranici, ale to je jen odhad."
„Ale budou místa, kde se jim bude dařit celoročně," řekl Webster. „Toto je jedno z nich." Poklepal prstem na stůl, jako by očekával, že se přes něj vzápětí přežene stádo ssefenjiů.
„Ano, pane, taky myslím," přisvědčil Sam. „Pokud se nemýlím, budeme se muset naučit s nimi žít, jak nejlépe to půjde."
„Co uděláme, když jejich rostliny začnou vytlačovat naše vlastní plodiny?" zeptal se Webster.
„Na to nemám žádnou dobrou odpověď, pane," řekl Yeager. „Ani nemyslím, zeji zná někdo jiný. Možná odborníci na pesticidy přijdou s něčím, co zabíjí rostliny z Domova, ale naše nechává na pokoji. Něco takového je určitě naše nejlepší šance."
Webster na něj pohlédl s nemalým respektem. „Náhodou vím, že se na tom právě teď pracuje. Nevím, kdy budou výsledky, nebo jestli vůbec nějaké budou, ale pracuje se na tom."
„To je rozumné," řekl Sam. „Ale víte, co si myslím, že může být skutečný problém?" Počkal, až Webster zavrtí hlavou, a pokračoval: „Beffelové. Určitě jsou stejně obtížní jako krysy a divoké kočky dohromady, a nezdá se, že tady mají nějaké přirozené nepřátele." „Studené počasí, jakjste říkal," nadhodil Webster. Sam pokrčil rameny. „Možná. Ale díval jsem se na pár hlášení, kde se píše o tom, zeje našli pohromadě v doupatech, jak se navzájem zahřívali, takže jim možná chlad nevadí tolik jako některým jiným zvířatům z Domova."
Webster si napsal poznámku. „Jsem rád, že jsem si zavolal vás, Yeagere. Nemyslím, že by se o tom kdokoli jiný zmínil." Odmlčel se a poškrábal se na hlavě. „Ještěři chovají beffely jako mazlíčky, že? Možná bychom mohli dělat totéž."
„My taky chováme kočky jako mazlíčky - nebo ony si chovají nás," odpověděl Yeager. „To ale neznamená, že na mnoha místech nepředstavují nepříjemnost." Usmál se koutkem úst. „Samozřejmě, pokud se Ještěrů týče, my sami pro ně nejsme nic než nepříjemnost, takže nemyslím, že se nám od nich dostane velkých sympatií."
„Zatraceně špatné," řekl Webster. Samův úsměv se rozšířil. Přikývl.
„Ne." Johannes Drucker zavrtěl hlavou. „Nemyslím, že můžeme jít zpátky do Greifswaldu. Je tam velká posádka Ještěrů, a ten muž jménem Gorppet mě příliš dobře zná. Byli bychom pod mikroskopem, kdybychom se o to pokusili."
„To je špatné," řekli obajeho synové i dcera současně.
Ale jeho žena přikývla. „Raději bych zůstala tady v Neu Strelitz, nebo odešla někam, kde nikdo nemá vůbec potuchy, kdo jsme, a začala tam. Spousta lidí v Greifswaldu ví, proč mě tenkrát zatkli."
Drucker pozoroval svého staršího syna. To, že se Heinrich připojil k tlupě záškodníků ve Stargardu, pravděpodobně zachránilo Druckerovi krk; ten major, který jim velel, změnil svůj názor na jeho zastřelení. Ale ti záškodníci vyznávali ideologii strany stejně fanaticky jako esesáci. Kdyby někdy zjistili, že matka Heinricha Druc-kera byla, nebo možná byla, ze čtvrtiny Židovka...
Bylo vidět, že Heinrich si to spočítal sám. Přistoupil k matce a položil jí ruku na rameno. „V pořádku," řekl. „Půjdeme někam, kde to pro tebe bude bezpečné."
Drucker si tiše vydechl úlevou. Nacisté dělali hrdiny z dětí, které se obrátily proti svým rodičům. Nemyslel si, že by Heinrich propadl takovým nesmyslům, ale člověk si ničím nemůže být jist, dokud k tomu skutečně nedojde.
Claudia se zeptala: „Tati, když už nemůžeš létat do vesmíru, čím se budeš živit?"
To byla dobrá otázka. Drucker si přál, aby na ni měl lepší odpověď. Ale jak se věci měly, řekl jen: „Nevím. Nějak to dopadne. Nějak to vždycky dopadne, když člověk chce pracovat. Myslím, že bych mohl být mechanikem. Vyznám se v motorech."
„Mechanikem?" Claudiin hlas nezněl příliš nadšeně. Sociální rozdíl mezi dcerou důstojníka Wehimachtu a dcerou mechanika se dal měřit pouze ve světelných letech.
„Poctivá práce je poctivá práce," prohlásil Drucker, „a mechanici vydělávají slušné peníze." Claudia nevypadala nijak přesvědčeně.

Než mohl říct něco dalšího, někdo zaklepal na přední dveře domu Káthina strýce Lothara. Druckerovi ho zaplnili až k prasknutí, ale zdálo se, že Lotharovi, který byl vdovec, to nevadí. Byl bratrem otce Kathe, a nedával najevo, že by věděl o židovské krvi v druhé větvi jejího rodokmenu. Nikdo o tom také nemluvil, když byl strýc v doslechu. Bylo to tak lepší. Nyní přišel do zadní ložnice a mračil se: velký muž kost a kůže kolem šedesátky, stále fyzicky zdatný, ale -jako tolik ostatních - nevěděl si rady v tomto novém, zmenšeném a poníženém Reichu. Kývl na Druckera, a řekl: „Hansi, venku je nějaký voják a chce s tebou mluvit."
„Voják?" Druckerův hlas zdrsněl podezřením. „Jaký voják? Wehrmacht nebo Waffen-SS?" Nebyl si vůbec jist, že se chce setkat s nějakým esesmanem bez útočné pušky v rukou.
Strýc Lothar však odpověděl: „Poručík Wehrmachtu, sotva dost starý, aby se holil."
„Podívám se na něho," řekl Drucker s povzdechem. „To jsem sám zvědavý, o co jde." Měl na sobě jednu z Lotharových starých košil a džínsy, které pamatovaly lepší časy. Ráno se neholil.
Zdálo se, že poručík, kterému ještě teklo mléko po bradě, nevěří svým očím. „ Vy jste plukovník Johannes Drucker?" Zdálo se, že si musí připomenout, aby se postavil do pozoru a zasalutoval.
Drucker opětoval jeho pozdrav, ačkoli si nebyl vůbec jist, že je ještě stále příslušníkem Wehrmachtu. „To je pravda, synku," odpověděl, což nepochybně poručíka vyděsilo ještě víc. „Co pro vás můžu udělat?"
Viditelně potlačuje svůj hněv, mladý důstojník řekl s vybranou zdvořilostí: „Pane plukovníku, mám rozkaz dopravit vás k bezpečné telefonní lince a spojit vás s Fuhrerem ve Flensburgu." Každý rys jeho těla dával najevo, že nemá nejmenší tušení, proč by Walter Dorn-berger měl chtít mluvit s takovým pobudou.
„K bezpečné telefonní lince?" řekl Drucker, a poručík přikývl. „K bezpečné před Ještěry?" pokračoval, a mladík znovu přikývl. Drucker nevěděl, že takové linky přečkaly válku kdekoli v Reichu, nemluvě vůbec o ospalém Neu Strelitz. Možná se vůbec nebude muset stát mechanikem. „Tak pojďme."
Očekával, že ho zavedou do telefonní hovorny nebo do kanceláře Biirgenneistra. Místo toho ho poručík zavedl na požární stanici, kde k němu muži hrající dámu vzhlédli bez velké zvědavosti, když šel kolem.
Bezpečný telefon vypadal jako obyčejný přístroj. Ale držel u něho službu další důstojník Wehrmachtu. Také vrhl na Druckera podezíravý pohled. Když poručík potvrdil Druckerovu totožnost, druhý důstojník zvedl sluchátko. Trvalo to pár minut, než dostal spojení. Pak předal sluchátko Druckerovi a řekl: „Mluvte."
„U telefonu Johannes Drucker," řekl Drucker, cítě se jako idiot.
„Nazdar, Hansi. To je dobře, že tě slyším." Ano, to byl hlas Waltera Dombergera.
„Dobrý den, pane." Jakmile to Drucker vyslovil, uvědomil si, že měl Dombergera oslovit mein Fuhrer. Když teď bývalý velitel Pee-nemiinde zastával tuto funkci, jak vážněji bral? Bude uražen, když se mu nedostalo úcty, kterou si myslel, že zasluhuje? Raději pokračoval, snaže se zakrýt svůj prohřešek: „Co pro vás mohu udělat? Myslel jsem, žejsem ve výslužbě."
„Nikdo, kdo ještě dýchá, není ve výslužbě," odpověděl Dornberger. „Jestli dýcháte, můžete stále sloužit Reichu. Proto jsem byl tak rád, když jsem se doslechl, že jste skončil v Neu Strelitz. Já vás potřebuji, proboha."
„K čemu?" zeptal se Drucker v poctivém zmatku. „Ještěři nám nedovolí vrátit se do vesmíru. Ledaže ..." Zarazil se, ale pak zavrtěl hlavou. Radary Ještěrů sledovaly každý čtvereční centimetr Reichu. Tajné starty byly nemožné. Nebo ne? Doufaje, že se mýlí, čekal na odpověď nového Fuhrera.
„To je pravda - nedovolí," řekl Dornberger, což zabilo jeho naději dříve, než se skutečně narodila. Fuhrer pokračoval: „Ale to neznamená, že tě tady nepotřebuji. Převelím tě sem do Flensburgu, Hansi. Nemáš tušení, jak malý mám kádr mužů, kterým mohu skutečně důvěřovat."
„Pane ..." Druckerův hlas se vytratil. Dornberger ho měl v hrsti a věděl to. Samozřejmě, že mu nový vládce Reichu mohl důvěřovat. Dornberger věděl, proč Gestapo zatklo Kathe. Kdyby mu Drucker dělal nějaké potíže, smrťáci ji vždycky mohli sebrat znovu.
„Za dva dny tam pro tebe pošlu auto - pro vás pro všechny," řekl Dornberger. Nezmínil se o meči, který visel nad Druckerovou hlavou. Proč taky? Takhle to bylo uhlazenější. „Budeš tady dělat důležitou práci," pokračoval Fuhrer, „o tom nepochybuj ani na okamžik. A budeš mít taky hodnost, která k tomu patří. Generálmajor zní přiměřeně, alespoň pro začátek."
„Generálmajor?" Nyní zněl Druckerův hlas nevěřícně. Mladý poručík, který ho přivedl na požární stanici, na něho jen zíral. Zdálo se, že ani on tomu nemůže uvěřit.
Walter Dornberger však opakoval: „Pro začátek. Uvidíme, jak se osvědčíš v práci, až se sem dostanete. Doufám, že tě brzy uvidím -a celou tvou rodinu." Zavěsil. Linka oněměla.
„Pane ..." poručík teď mluvil s mnohem větším respektem než dosud. „Pane, mám vás doprovodit domů?"
„Ne, neobtěžujte se." Drucker se vracel do domu strýce své ženy jako omámený. Nevěděl, co si myslel, že mu Dornberger řekne. Ale ať to bylo cokoli, skutečnost to daleko předčila.
Když se vrátil domů, děti, Kathe i Lothar se k němu seběhli. Děti vykřikly pýchou a radostí, když jim řekl, co je nového. Lothar ho poplácal po zádech. Kathe mu také blahopřála, ale v jejích očích uviděl obavu. Věděla o moci, kterou nad ním Dornberger má díky ní. Pokrčil rameny. Nemohl nic dělat, jen doufat, že všechno dobře dopadne. Přál si, aby mohl myslet na něco jiného, ale existovalo něco jiného?
Vůz, který pro ně přijel, byl ohromný mercedes. Lidé na ulicích se na ně zvědavě dívali, když nastupovali dovnitř. Drucker jen doufal, že limuzína nebude pokušením pro nějaké záškodníky, aby se pokusili o únos. Vůz vyjel z Neu Strelitz tiše jako duch.
O pár hodin později už byli ve Flensburgu, ve Šlesvicko-Holš-týnsku, nedaleko dánských hranic. „Je to jako jiný svět," vydechla Kathe, když vůz zastavil před Flensborg-Hus, hotelem, v němž je Reich ubytoval, než si najdou stálé bydlem. A tak to také bylo: svět, který nepoznal válku. V Reichu to byl téměř unikát. Byl to hlavní důvod, proč si Walter

Dornberger vybral toto město na západním konci Flensburger Forde, výběžku Baltského moře, který se zařezával do šíje spojující Dánsko s pevninou.
Někteří z lidí v hotelu mluvili spíš dánsky než německy. Nad bránou byl vytesán monogram Fredericka IV. Dánského; vybudoval Flensborg-Hus v roce 1725 jako sirotčinec.
V pokoji, kam uniformovaný poslíček Druckera zavedl, čekala uniforma generálmajora. Oblékl šiji s narůstajícím pocitem neskutečnosti. Když si upravil čepici s vysokým dýnkem do patřičně okázalého úhlu, Heinrichova pravice se vymrštila v pozdravu. „Vypadáš velice hezky," řekla Kathe loajálně. Jestli jí tato slova nešla od srdce, kdo jí to mohl vyčítat?
Příštího rána ho nějaký poručík, který mohl být bratrem toho v Neu Strelitz, odvedl k Fuhrerovi. Walter Dornberger pracoval v jiném hotelu, nedaleko od městského námořního muzea. Sluha přinesl Druckerovi zavináče a láhev ležáku. Když se najedl a napil, zeptal se: „Co budete chtít, abych dělal, pane?"
„Musíme se znovu postavit na nohy," řekl Dornberger. „Musíme před Ještěry ukrýt, co můžeme. A musíme získat plnou kontrolu nad zemí, vymýtit bandy psanců neboje aspoň dostat pod kontrolu vlády. Dokud všechny tyto věci neuděláme, budeme strašně zranitelní. Pověřím vás prací na utajování. Čím víc zbraní dokážeme uchránit před odevzdáním Ještěrům, tím lépe."
„Co nám zbývá?" zeptal se Drucker. „Atomové bomby? Otravný plyn?" Dornberger se jen usmál a nic neřekl. Drucker nalezl další otázku: „Co budeme dělat, když Ještěři něco z toho najdou?"
„Vzdáme se toho, samozřejmě," odpověděl Walter Dornberger. „Nemůžeme si dovolit udělat cokoli jiného -ještě ne. Ale jednoho dne..."
„Když jsou Ještěři trpěliví, my musíme být také trpěliví," řekl Drucker.
„Přesně tak." Dornberger se na něho usmál. „Myslím, že tady budete velice užitečný."
Pane Bože, snad ano, pomyslel si Drucker.
„Vida, vida." Gorppet vzhlédl od seznamu úředníků nově jmenovaných německou vládou. „Tohle může být zajímavé."
„Cojste objevil?" zeptal se Hozzanet.
„Vzpomínáte si na toho muže jménem Johannes Drucker, se kterým jsme měli co do činění, protože byl společníkem toho Anielewicze?" Gorppet počkal, až jeho nadřízený udělá souhlasné gesto, a pokračoval: „Skončil ve Flensburgu a byl povýšen o dva stupně."
„To je zajímavé," souhlasil Hozzanet. „Co tam dělá, aby si zasloužil takové náhlé povýšení?"
„Jeho titul v překladu zní: 'velitel služeb obnovy'," odvětil Gorppet, když předtím zkontroloval monitor. „To je tak vágní, že to může znamenat cokoli."
„Nikdy nedůvěřuji vágním titulům," řekl Hozzanet. „Obvykle znamenají, že se Velcí Ošklivci snaží něco zakrýt."
„Už víme, že se Němci před námi snaží skrýt, co mohou," řekl Gorppet.
„Vážně? Toho bych si nikdy nevšiml," řekl Hozzanet. Rasa neměla ironické zakašlání vedle zdůrazňovacího nebo tázacího. Kdyby takovým zakašláním disponovala, Hozzanet by je byl teď použil.
„Tady jsme, nicméně, v neobvyklé pozici, protože ten Drucker mluví docela dobře naším jazykem a byl s námi ve stycích, které nebyly nepřátelské," řekl Gorppet. „Existuje určitá naděje, že ho přimějeme, aby si uvědomil, coje rozumné, a spolupracoval s námi."
„Vážně?" opakoval Gorppet. Jeho hlas stále nezněl nijak přesvědčeně. „Není Drucker ten muž, který vám odmítl říct cokoli o tom, jak ten muž, který ho vezl do, ah, Neu Strelitz, přišel o život ani ne na polovině cesty tam?"
„No, ano," řekl Gorppet. „Ale to byla osobní záležitost. Tahle se týká přežití jeho ne-impéria. Jestli pochopí, že ohrozí Reich odmítnutím spolupracovat, myslím, že nám řekne alespoň něco z toho, co potřebujeme vědět."
„Můj názor je, že jste příliš velký optimista, ne-li naprostý blázen," řekl Hozzanet. „Ale chápu, že mě nemáte v úmyslu poslouchat. Tak dobře: zavolejte tomu Druckerovi. Ale varuji vás před jedním - nepřijímejte žádné z jeho popření bez důkazů. Nedůvěřujte jim ani s důkazy."
„Můžete si myslet něco jiného, když chcete, nadřízený pane, ale musím vás ujistit, že jsem se skutečně nevylíhl ze svého vejce včera," řekl Gorppet upjatě. „Vím, že Velcí Ošklivci budou lhát, kdykoli to vyhovuje jejich zájmům - a někdy, myslím, i jen tak ze sportu. A ..." Jeho hlas se vytratil. Neřekl už, co chtěl říct. Vlastně na to zapomněl, ať to bylo cokoli. Místo toho se začal smát.
„A co je tak legračního?" zeptal se Hozzanet. „Řekněte mi taky něco pro zasmání, když budete tak laskav. Rád bych se pořádně zasmál, při Císaři." Sklopil své oční výčnělky.
Totéž učinil Gorppet, a pak odpověděl: „Bude vykonáno, nadřízený pane. Jen mě napadlo: myslím, že mám správný nástroj, abych přesvědčil tohoto konkrétního Velkého Ošklivce, aby mě poslouchal a plnil mé příkazy."
„Povězte mi to," pobídl ho Hozzanet. „Takové tvrzení je obvykle třeba dokázat. Nemyslím, že toto je výjimka z tohoto pravidla."
„Souhlasím, nadřízený pane," řekl Gorppet. „Ale uvažujte. Když jsme se poprvé setkali s Druckerem, v čí společnosti byl? V čí přátelské společnosti byl? Přece ve společnosti Mordechaie Anielewicze." Vyslovil pečlivě Tosevanovo jméno. „A kdo je Mordechai Anielewicz? Vůdce bojovníků židovské pověry v subregionu zvaném Polsko. Ideologie Druckerových nadřízených vyžaduje stálou nenávist k příslušníkům židovské pověry. Kdyby se ti nadřízení od nás dověděli, že hrubě porušil jejích základní pravidlo..."
Čekal na Hozzanetův názor. Jestli něco zřejmého přehlédl, druhý muž bude mít sardonické potěšení sdělit mu to. Ale Hozzanet zaujal uctivý postoj, což byla značná poklona, pokud to udělal nadřízený před podřízeným. „To je dobré. To je opravdu dobré," řekl a přidal zdůrazňovací zakašlání. „V každém případě mu zavolejte. Možná zjistíme, že z toho bude značný užitek. Vydírání se určitě ukáže účinnější než přátelství. Konečně, tohleje Tosev 3."
„Děkuji vám, nadřízený pane," řekl Gorppet. Neměl žádné potíže zatelefonovat do Flensburgu. Rasa tam často potřebovala volat, aby sdělila německým úřadům, co mají dělat. 1 když nemluvil žádným z jazyků místních Velkých

Ošklivců, rychle ho spojili s Johannem Druckerem: spousta Němců, zvlášť těch, kteří se podíleli na spojení, mluvila jazykem Rasy. Linka bylajenom hlasová, ale to mu nevadilo; nebyl dobrý v interpretaci tosevanských výrazů obličeje.
„Zdravím vás, nadřízený pane," řekl Drucker, jakmile bylo navázáno spojení. „V čem vám mohu pomoci?"
To nepochybně znamenalo: V čem vám mohu překážet? Velcí Ošklivci nebyli imunní proti zdvořilému pokrytectví.
Gorppet řekl: „Blahopřeji vám k vašemu povýšení. A věřím, že vám mohu také blahopřát ke znovunalezení vaší ženy a mláďat. Není to pravda?" „Ano, to je pravda," odvětil Tosevan. „Teď to mohu přiznat." „Doufám, že jsou v pořádku?" řekl Gorppet. „Ano," řekl Drucker znovu. „Děkuji vám za zeptání." „Předpokládám, že chcete, aby v pořádku zůstali?" řekl Gorppet. „Musíte, po tom, cojste je tak dlouho a těžce hledal."
Tentokrát to okamžik trvalo, než Drucker odpověděl. Gorppet ho nepovažoval za hlupáka. Když znovu promluvil, řekl: „Nelíbí se mi směr, kterým se tato konverzace ubírá. O co vám jde?"
„Jde o to, že doufám, že nebudu muset říct nikomu o vašem nedávném přátelství s Mordechaiem Anielewiczem," odvětil Gorppet.
„Věřím, že by to bylo nešťastné pro všechny zúčastněné. Souhlasíte?"
Ticho tentokrát trvalo déle. Konečně Drucker řekl: „Nedokážu vyjádřit v jazyce Rasy všechna ošklivá jména, která vám teď dávám ve svém jazyce. Přál bych si, abych to dovedl. Co ode mě chcete výměnou za vaše mlčení?"
Chytil se rychle, jen co je pravda. Gorppet řekl: „Není pravda, že se vaše ne-impérium pokouší ukrývat zbraně, které by měly být vydány Rase?"
„Nemám tušení, o čem mluvíte," řekl Velký Ošklivec.
„Ne? To bude pravděpodobně znamenat, že budu muset vyřídit nějaké další telefonické hovory," řekl Gorppet.
Drucker řekl něco ve své vlastní řeči. Gorppet nerozuměl ani slovo, ale znělo to rozrušeně. Pak se Drucker vrátil kjazyku Rasy: „Chcete po mně, abych zradil své vlastní ne-impérium. Pro mě je velice těžké to udělat."
„Volbajena vás," řekl Gorppet.
Následovalo další dlouhé ticho. Pak ho Drucker přerušil. „Tu a tam se ode mě něco dovíte. Nebude to příliš často, jinak bych se prozradil."
„Rozumím," řekl Gorppet. „Myslím, že jsme se dohodli. Nezapomeňte na svůj závazek, nebo naše dohoda přestane platit. Varuji vás teď. Nemám v úmyslu vás varovat znovu."
„Chápu," řekl Drucker a přerušil spojení s tím, co připadalo Gorppetovijako zcela zbytečná hrubost.
Na tom ale nezáleželo. Obraceje se k Hozzanetovi, Gorppet řekl: „Myslím, že jsem ho zverboval. Jistě, test pravdy bude až to, co nám odhalí. Jestli nás zklame ..." Pokrčil rameny. „Jestli nás zklame, zaplatí za to."
„Taky si to zaslouží," řekl Hozzanet.
Než mohl Gorppet odpovědět, zasyčel jeho telefon. Bylo další pouze hlasové spojení s Tosevanem na druhém konci linky. „Zdravím vás," řekl Velký Ošklivec. „U telefonu Mordechai Anielewicz."
„A já zdravím vás," řekl Gorppet s určitým překvapením. „Popravdě řečeno, právějsem o vás mluvil. Jak vám mohu pomoci?"
„Musíte vědět, že se něco ztratilo," odpověděl židovský vůdce.
„Ano?" Gorppet okamžik uvažoval. „V tom případě také pravděpodobně musím vědět, co se ztratilo -je to pravda?"
„Ano," řekl Anielewicz. „Je to pravda." Použil zdůrazňovací zakašlání.
Když Velký Ošklivec dál nic neříkal, Gorppet si uvědomil, že ho bude muset pobídnout. „Řeknete mi, co se ztratilo, nebo jste mi zavolal proto, abyste mě trápil?"
Mordechaj Anielewicz vzdychl skoro jako muž Rasy. „Řeknu vám to. Předpokládám, že jste slyšel, že Židé v Polsku disponují bombou z výbušného kovu, ukořistěnou Němcům před mnoha lety, na konci prvního období bojů."
„Slyšel jsem to, ano," odvětil Gorppet. „Nevím, jestli je to pravda nebo ne, ale slyšel jsem to." Jeho ocasní pahýl sebou trhl v náhlém znepokojení. „Počkejte. Vy mi říkáte - ?"
„Říkám vám, že skutečně disponujeme tou bombou," řekl Anielewicz. „Nebo spíš, říkám vám, že jsme tou bombou disponovali. V této chvíli jí nedisponujeme. Tím my myslím organizovanou skupinu židovských bojovníků, která ji měla v držení po všechny ty ro-ky."
Gorppeta začala bolet hlava. „Chcete říct, že nějaká bomba z výbušného kovu byla ukradena?" To vzbudilo Hozannetovu zděšenou pozornost. „Když ji nemáte vy, kdo ji má?" To se zdálo na začátekja-ko dobrá otázka.
„Na tom místě, kde jsme ji uchovávali, nejsou žádné známky násilí," odvětil Tosevan. „To mě vede k přesvědčení, zeji vzali nějací Židé, a ne Poláci nebo Rusové nebo Němci."
„Rozumím," řekl Gorppet. „A co ti židovští muži s tou bombou budou dělat?" Na to si odpověděl sám. „Pravděpodobně ji dopraví sem, do Reichu, a pokusí se ji použít proti Němcům, protože mají silnou motivaci pomstít se jim."
„To si myslím já také," řekl Mordechai Anielewicz. „Jestli mají Němci stále ještě ukryté nějaké bomby z výbušného kovu, mohli by být vyprovokováni, aby je použili proti vám - a proti nám v Polsku -jestli taková bomba zničí bez varování jedno z jejich měst."
„To by mohli," řekl Gorppet nešťastně.
„Omlouvám se za tyto nesnáze," řekl Velký Ošklivec. „Ve skutečnosti nevím, jestli ta bomba může ještě vybuchnout. Ale nevím ani s jistotou, že vybuchnout nemůže. Snažili jsme seji po celá ta léta udržovat. Je veliká a těžká. Podle mého odhadu váží kolem deseti tun." Převedl to do jednotek Rasy.
Gorppet si myslel, že musel udělat chybu. „Jste si tím jist?" zeptal se. „To mi připadájako nemožně vysoká váha."
Ale Anielewicz odpověděl: „Ano, jsem si tím jist. Tosevanská technologie výroby těchto zbraní byla tenkrát primitivní. Od té doby jsme se zdokonalili. To je náš způsob, jak víte."
„Ano. To vím," řekl Gorppet nezvučně. Napadla ho nadějná myšlenka: „Vy Tosevané máte mnoho různých jazyků. Prozradili by se Židé v Reichu tím, jak mluví?"

„Ne," řekl Anielewicz. „Je mi líto, ale ne. Jidiš, náš jazyk, je velice blízký němčině, a mnoho Židů mluví plynně i německy."
„Skvělé." Gorppet otočil jeden oční výčnělek k Hozzanetovi. „Při duších Císařů minulosti, nadřízený pane, co teď budeme dělat?"
„Nechali si od někoho ukrást bombu z výbušného kovu?" řekl Atvar s krajní nedůvěrou. To bylo také přesně to, co pociťoval. To mu připadalo příliš i na Velké Ošklivce. „Nevědí od koho? Nevědí kdy? Nevědí kde? Nevědí jak?"
„To se muselo stát během bojů v Polsku, Vznešený pane flotily," odvětil Pshing. „Situace tenkrát byla chaotická, to musíte připustit."
„Na čí straně stojíte?" zavrčel Atvar. „Mně by tolik nevadilo, kdyby z mapy zmizelo další německé město, ale obávám se, že by němečtí Velcí Ošklivci ještě stále mohli sáhnout k odvetě proti nám. Bez ohledu na to, co prohlašují, považuji za nepravděpodobné, že nám vydali všechny jejich zbraně z výbušného kovu."
„Další válka by skončila vyhlazením Němců," poznamenal Pshing.
„Já bych si přál, aby byli vyhlazeni už teď," řekl Atvar. „Ale utrpěli dost velké ztráty, aby nebyli v této chvíli nebezpeční, ajediná skupina jakž takž spolehlivých tosevanských spojenců, kterou jsme měli, se obrátila proti nám."
„Oni neměli v úmyslu udělat tohle," řekl Pshing.
„To je mi jedno, co rněli v úmyslu." Admirál byl řádně dopálený. „Nechávají své vlastní primitivní, triviální krevní msty, aby ovlivňovaly politiku Rasy. To je nepřípustné - nepřípustné, slyšíte mě, Pshin-gu?"
„Ano, Vznešený pane flotily," odpověděl Pshing. „Ale co uděláte? Co můžeme udělat?"
To byla otázka z jiného soudku. Bolestně admirálovi připomněla, že nepřípustné bylo na Tosevu 3 až příliš běžné, a že politika Rasy zde musela věnovat daleko větší pozornost vrtochům Velkých Ošklivců ajejich pověrám, než by kdokoli považoval za možné před odletem dobyvatelské flotily z Domova. „Musíme se pokusit dostat tu bombu zpátky," odpověděl Atvar. „To je zřejmé, ale jestli se nám to nepodaří, musíme také přesvědčit Němce, že my jsme ji neodpálili."
„To bude těžké," řekl jeho pobočník. „Také to možná moc nepomůže. Němci nenávidí Židy stejně, jako Židé nenávidí je."
„Oboje je naneštěstí pravda," řekl Atvar. „A ne-císař Němců nás určitě obviní za všechno, co Židé udělají." Ten Velký Ošklivec jménem Dornberger by k tomu také měl důvod, ale u toho se admirál rozhodl neprodlévat.
„Budete Němce varovat, že ta bomba může být na jejich území?" zeptal se Pshing. „Z hlášení jsem vyrozuměl, že ta zbraň je všechno jiné než nenápadná."
„Dokud nebudeme mít víc konkrétnějších informací, myslím, že zachováme mlčení," odpověděl Atvar. „Další pravda je, že by mi tak moc nevadilo, kdyby byli Němci znovu potrestáni, pokud se za to nepomstí nám. Ne žeby si to nezasluhovali."
„Ta proměnná je, zdali dokážeme uniknout jejich následné pomstě."
„Ano. Ta proměnná," souhlasil Atvar. To byl hezký, nekrvavý způsob, jak uvažovat, zdali se tisíce nebo desítky či stovky tisíc příslušníků Rasy změní v radioaktivní prach následkem bezohledných a lehkomyslných akcí hrstky tvrdohlavých Velkých Ošklivců. Vzdychl. Žádný muž od sjednocení Impéria neměl starosti byť i jen vzdáleně podobné jeho.
Znovu prošel to hlášení. Okupanti v tajnosti dělali, co mohli, aby pomohli Židům najít jejich ztracenou bombu. Jak moc toho dělali? V jaké tajnosti to bylo? To zpráva neříkala. Admirál to považoval za špatnou známku.
A pak zasyčel telefon. „Jestli je to admirál Reffet, řekněte mu, že jsem právě vyskočil z okna," řekl Atvar Pshingovi. „Řekněte mu, že jsem se přidal k muslimské pověře a jsem na modlitbách, takže nemohu být rušen. Řekněte mu cokoli. Nechci s ním teď mluvit."
„Bude vykonáno, nadřízený pane," řekl Pshing a šel to zařídit. Atvar byl jedním z mála příslušníků Rasy dostatečně prominentních, aby měli další osobu, aby je chránila před obtěžováním. Většina mužů a žen to musela dělat pomocí elektroniky. Spokojeně zasyčel, vychutnávaje toto privilegium.
Ale ukázalo se, že to není admirál kolonizační flotily. Na obrazovce Atvarova monitoru se objevil Pshing. „Vznešený pane flotily, je to starší vědecký důstojník Tsalas," řekl pobočník. „Trvá na tom, že věc, o které s vámi chce mluvit, je naléhavá. Mám ho spojit?"
„Ano, v každém případě," odvětil Atvar. „Tsalas není ten, který by začal klást vejce bez pářící sezóny." Trochu se zarazil, když to řekl. Tento slangový výraz pro vzrušování se nad ničím byl perfektní Doma, ale jaký význam bude mít za pár generací tady na Tosevu 3, jestli nedokáže potlačit obchod se zázvorem?
Pshing zmizel z obrazovky, aby byl vystřídán starším, učeně vyhlížejícím mužem.„Zdravím vás, Vznešený pane flotily," řekl Tsalas.
„A já zdravím vás, starší vědecký důstojníku," odvětil Atvar. „Muj pobočník říká, že jde o něco naléhavého. Co je to?"
Napadlo ho, jestli to chce skutečně vědět. Naléhavé záležitosti na Tosevu 3 zpravidla znamenaly problémy.
Tsalas udělal souhlasné gesto. Atvar se připravil na nejhorší. Nepřišlo to, alespoň ne hned. Vědecký důstojník řekl: „Byl jste upozorněn na dopad toho velikého meteoritu na Tosev 4 před nedávnem?"
„No ano." Atvar udělal souhlasné gesto. „Tento solární systém je - podle všeho, co jsem vyrozuměl - mnohem neuspořádanější než solární systém Domova. Vypadá jako vhodné místo, aby se tady vy-líhli Velcí Ošklivci."
Tsalas se zasmál. „Na tom je nepochybně hodně pravdy, Vznešený pane flotily. Ale existují údaje, které napovídají, že tento dopad nebyl tak zcela výsledkem náhody."
„Nerozumím," řekl Atvar. „Cojiného to mohlo být?" „Žádná z našich sond v pásu malých planet mezi Tosevem 4 a Tosevem 5 nezaznamenala mezi americkými Velkými Ošklivci, kteří tam pracují, nic mimořádného," řekl vědecký důstojník. „Ale nová sonda putující k tomu pásu měla svoji přední kameru v činnosti a zachytila... toto."
Jeho tvář zmizela a byla vystřídána pohledem na vesmír a hvězdy. Na pravé straně obrazovky náhle ožila, nová hvězda,

nepříliš jasná. Když ji Atvar chvíli pozoroval, uviděl, že se proti pozadí hvězd pohybuje. „To je raketový motor!“ zvolal. Obraz zmizel. Znovu se objevil Tsalas. „Pravda, Vznešený pane flotily,“ řekl. „Je to raketový motor, a velmi výkonný, jinak by ho sonda na takovou vzdálenost neznamenala. Teď zrychlím záběr, abyste rychleji pochopil jeho podstatu.“
„Ale co je to za motor?“ zeptal se admirál. „Nemůže patřit ani jedné z obou amerických kosmických lodí, které jsou nyní v pásu malých planet, jinak by ho tam naše sondy už zaznamenaly. Co Velcí Ošklivci dělají?“
„Nejsem si jist,“ odvětil Tsalas. „Nikdo si tím není jist. Každopádně nikdo, kdo není americký Tosevan. Ale zdá se, že ten motor změnil rychlost nějakého velkého kusu skály, takže opustil svou oběžnou dráhu mezi malými planetami směrem k vnitřním oblastem tohoto solárního systému. Ve skutečnosti se zdá pravděpodobné, že naše sonda zachytila odpálení tohoto kusu skály k eventuální kolizi s Tosevem 4.“
„Ale Tosev 4 je zcela bezcenný svět,“ řekl Atvar. „Proč by kdokoli, dokonce i Velcí Ošklivci, byl tak praštěný, aby ho bombardoval meteory?“
„Snad,“ řekl Tsalas mírně, „aby získali praxi v zasahování jiných, podstatně cennějších cílů.“
Chvilku trvalo, než Atvarovi v plné míře došel obsah této věty. Když se to stalo, zasyčel nefalšovanou hrůzou. „Říkáte mi, že by nás Z toho pásu malých planet mohli bombardovat tady na Tosevu 3,“ řekl, a neznělo to jako otázka.
„Věřím, že ano, Vznešený pane flotily.“ Bylo vidět, že Tsalas není o nic šťastnější, než se cítil Atvar. „Omlouvám se, že jsem s tím za vámi nepřišel dřív. Spojit několik zjevně nesouvisejících údajů mi trvalo déle, než mělo. Na druhé straně bychom se možná měli považovat za šťastné, že ktomu vůbec došlo. Američtí Velcí Ošklivci měli zjevně v úmyslu držet to před námi v tajnosti.“
„Ano. Zjevně,“ řekl Atvar. „A my se na to budeme muset podívat. Skutečně budeme muset. Děkuji vám, starší vědecký důstojníku. Jsem přesvědčen, že jste prokázal Rase velikou službu.“ Malou částí jedné ze svých sluchovým membrán vyslechl Tsalasovy díky, pak přerušil spojení a zařval: „Pshingu!“
Jeho pobočník se vřítil do pracovny. „Co se děje, Vznešený pane flotily?“
„Okamžitě ke mně povolejte amerického vyslance. Okamžitě, slyšíte?“ řekl Atvar. „Nezajímá mě, co ten Velký Ošklivec právě dělá. Je mi jedno, jestli jí. Je mi jedno, jestli se páří. Je mi jedno, jestli stojí před zrcadlem a dívá se, jak mu rostou vlasy. Chci ho tady okamžitě. Žádný odklad, žádná výmluva nebudou tolerovány. Rozumíte mi?“
„Ano, Vznešený pane flotily. Bude vykonáno, Vznešený pane flotily.“ Pshing odběhl.
Henry Cabot Lodge se dostavil skutečně rychle, i když ne tak brzy, jak by si Atvar možná přál.„Zdravím vás, Vznešený pane flotily,“ řekl. Jako obvykle mluvil se silným cizím přízvukem, ale srozumitelně. „Co pro vás mohu udělat? Vyrozuměl jsem od vašeho pobočníka, že ta záležitost je naléhavá, ať je to cokoli.“
„Dalo by se to tak říct,“ odpověděl Atvar. „Ano, dalo by se to tak říct. Jak se Spojené státy opovažují připravovat bombardovat Tosev 3 z pásu malých planet mezi Tosevem 4 a Tosevem 5?“
Byl zvědav, jestli Lodge bude mít odvahu toto obvinění popřít. Ale Velký Ošklivec řekl: „Jsme svobodné a nezávislé ne-impérium. Jsme oprávněni učinit jakékoli kroky, které se rozhodneme učinit, abychom se chránili. Protože nejsme s Rasou ve válce, nemusíme se vám zpovídat ze svých akcí.“
„Vzpomínáte si, jak blízko jste měli před nedávnem k válce s Rasou?“ zeptal se admirál nakvašeně.
„Ano. A také si vzpomínám, jakou cenu jsme zaplatili, abychom se jí vyhnuli,“ odvětil Henry Cabot Lodge. „Bylo to jen proto, že jsme ji museli zaplatit, protože jsme byli v neprávu. Ale tentokrát nejsme v neprávu, Vznešený pane flotily, a vy nemáte právo protestovat proti našemu legitimnímu výzkumu vesmíru.“
Lodge nebyl nikdy mužem, který by se rozčiloval a vyhrožoval. Ale teď mluvil velmi odhodlaně. To poznal i Atvar, jinak žádný velký odborník na tosevanskou intonaci. „Bez ohledu na to, jaké instalace tam máte, vyslanče,“ řekl, „Rasa zůstává schopná zničit vaše ne-impérium několikanásobně.“
„To chápu,“ řekl Velký Ošklivec pevně. „Nicméně teď jsme schopni s vámijednat za mnohem rovnocennějších podmínek.“
A to, naneštěstí, byla veliká, ošklivá, odporná pravda. „Mohli bychom zničit celou tuto planetu, když to bude nezbytné, abychom zabránili vám Tosevanům opustit váš solární systém.“ O tom Atvar uvažoval už dávno předtím. Nyní se mu to však náhle zdálo mnohem naléhavější - a také mnohem obtížnější provést. Dokázal by vydat takový rozkaz, který by znamenal zánik všech kolonistů spolu s Velkými Ošklivci? Uvažoval o tom.
On nebo jeho nástupci budou ti, kteří to budou muset udělat, pokud to někdo udělá. Kdyby poslal dotaz Domů a čekal na odpověď, loudající se rychlostí světla, ta odpověď by přišla příliš, příliš pozdě, než aby mu k něčemu byla. Ani Císařové neměli takovou odpovědnost, rozhodně ne od časů před sjednocením Domova.
Henry Cabot Lodge řekl: „To je šílenství, a vy to dobře víte.“ „Pravda: je to šílenství,“ souhlasil Atvar. „Ale Tosev 3 je šílený svět, takže kdo ví, jestli šílená odpověď není možná ta nejlepší?“ Na to americký Velký Ošklivec nic neřekl.
V Pekingu vybuchovaly bomby a otřásaly zemí. Na schůzi Ústředního výboru Liu Han řekla: „Teď s námi mají těžší práci.“
„Pravda,“ řekl generál Lidové osvobozenecké armády Nieh Ho-Ťing jazykem malých šupinatých ďáblů. Pak přešel zpátky do čínštiny: „Díky střelám, které jsme dostali od Sovětského svazu, nemohou používat své pozemní křižníky, helikoptéry a dokonce ani letadla tak svobodně, jak by se jim líbilo.“
Mao na ně pohlédl přes stůl. „Udrželi jsme Peking od začátku povstání. Držíme mnoho měst tady na severu, a také venkov, který je obklopuje.“
Nieh přikývl. „Odtud až po sovětské hranice je pro malé ďábly životu nebezpečno.“
„Kdyby Molotov chtěl, mohl by nás legitimně uznat jako vládu osvobozené Číny,“ řekl Mao. „Ale udělá to?“ Zamračil se a zavrtěl hlavou. „Neodváží se to udělat, ten zaprášený malý červ, protože se bojí, aby nerozzlobil malé ďábly. Stalin byl desetkrát větší chlap, než je on. Stalin neznal strach.“
Nieh zamumlal k Liu Han: „Každému, kdo se nebojí malých ďáblů, šplouchá na maják.“

„No jistě," odpověděla rovněž šeptem. „Víš, jaký Mao je. Molotov mu nedal všechno, co chtěl, takže o tom bude samozřejmě nabubřele plácat. Není spokojený, pokud věci nejdou přesně tak, jak je vidí ve své mysli."
„To z něho dělá velkého vůdce," řekl Nieh. Na to přikývla. Nieh dodal:, ,Taky ho to dělá velice únavným," a Liu Han znovu přikývla.
Mao si této mezihry nevšiml; Mao si vůbec málo všímal čehokoli, na čem se nepodílel on sám. Pokračoval ve svém projevu. Když mu Liu Han opět začala věnovat pozornost, právě říkal: „ - možná bude lépe požadovat uznání od malých šupinatých ďáblů než od Sovětského svazu."
Hlavy kolem stolu přikývly. Čou En-Laj řekl: „Myslím, že je tady jistá naděje, že ho možná získáme. Dokázali jsme jim, že jsme odhodlaní a že s námi nejsou žádné žerty. Jestli k nim pošleme své vyslance, myslím, že budou poslouchat. To taky udělají dobře, nebo toho budou litovat."
„To je pravda. To je svatá pravda," řekl Mao. Pochopitelně si myslel, že každý, kdo s ním souhlasí, má pravdu. „Už teď toho litují," pokračoval. „Můžeme k nim poslat vyslance pod vlajkou příměří. Jestli nám věnují pozornost, dobře. Jestli ne, nebudeme na tom o nic hůř." Jeho ukazováček vystřelil. „Soudružko Liu Han! Ty jsi s šupinatými ďábly vyjednávala už předtím, že?" „No - ano, soudruhu," řeklaLiu Han zaražené. „Dobře." Maova tvář, kulatá jako měsíc v úplňku, zazářila. „To je tedy vyřízeno. Pošleme vás přes naše linie. Víte, co od nich máte požadovat."
„Jistě, naši nezávislost," odpověděla.
„To je pravda." Mao přikývl. „Ano, skutečně. Žádní další imperialisté v naší zemi. Už jsme jich viděli příliš mnoho - nejdříve kula-tooké ďábly ze Západu, pak Japonce, pak malé šupinaté ďábly. Už ne, jestli jsme dost silní, abychom si proti nim udrželi to, co je naše." „Co když nám to odmítnou?" zeptala se Liu Han. „Pak bude boj pokračovat, přirozeně," řekl Mao. Liu Han zavrtěla hlavou. „Promiňte, soudruhu. Chtěla jsem říct: co když nám nabídnou méně než plnou nezávislost, ale víc než nic?
Co když nám nabídnou, řekněme, nějaké malé území, kde bychom vládli, nebo kdyby nám nabídli určité slovo ve veřejných záležitostech, ale ne plnou nezávislost?"
„O takových věcech mě okamžitě informujte," řekl jí Mao.
„Dobře." Liu Han přikývla. To, co Mao říkal, znělo rozumně, ačkoli si nebyl jistá, jestli malí ďáblové budou vůbec chtít vyjednávat se zástupcem Lidové osvobozenecké armády. V duchu pokrčila rameny. Lidová osvobozenecká armáda bude kontaktovat imperialistické utlačovatele. Jestli se s ní budou chtít bavit, to se uvidí.
Dalších pár dní strávila prodiskutováváním různých možností s Maem a Čou En-Lajem. Pak přišla zpráva, že s ní malí ďáblové budou jednat. Nasedla do auta s bílou vlajkou připevněnou k anténě. Řidič ji vezl z rozbitého Pekingu na nedaleké letiště malých ďáblů. „Tahle silnice by mělabýt vyčištěná od min," řekl vesele.
„Jestli ne, budu se na vás moc zlobit," řekla Liu Han, což vyvolalo u řidiče výbuch smíchu.
Pak jim cestu zablokovalo obrněné bojové vozidlo, stejné jako to, které ji odvezlo z vězeňského tábora malých ďáblů. Z tlampače se ozval zesílený hlas nejprve v řeči Rasy a pak čínsky: „Ať vyjednavač přijde sám."
Liu Han vystoupila z auta a zamířila k bojovému vozidlu. Dveře na zádi vozu se otevřely. Liu Han nastoupila. Tři malí ďáblové na ni nevlídně pohlédli. Všichni byli ozbrojení. „Zdravím vás," řekla jejich jazykem.
„3udeme vás považovat za vyjednavače," odpověděl jeden z nich
- žádná zdvořilost, čistě věcně.
Pak už nepromluvili, dokud vozidlo za dvě hodiny nezastavilo. Liu Han neměla tušení, kde právě je. Ani okolí, když vystoupila z bojového vozidla, jí nic neříkalo. Byla uprostřed ležení malých ďáblů.
Nějaký malý ďábel na ni čekal. „Vy jste ta žena Liu Han," zeptal se, jako by se snad z bojového vozidla mohl vynořit někdo jiný. Když to připustila, Ještěr řekl: „Pojďte se mnou," a odvedl ji do jednoho ze stanů.
„Já jsem Relhost," řekl malý ďábel, který čekal uvnitř. „Má hodnost je generál. Zdravím vás."
„A já zdravím vás," odpověděla Liu Han, oplácejíc zdvořilost zdvořilostí. Představila se, ačkoli on užjejí jméno znal.
„Vy nemáte rádi nás. My nemáme rádi vás. To jsou zřejmé pravdy," řekl Relhost. Liu Han přikývla. Malý ďábel učinil souhlasné gesto svého druhu, aby dal najevo, že Liu Han rozumí. „I přesto vaše strana a moje strana spolu udělaly různé dohody. Možná to můžeme udělat znovu."
„To doufám. Proto jsme požádali o jednání," řekla Liu Han. „Osvobodili jsme velkou část Číny z vašeho imperialistického sevření."
Relhostovo pokrčení rameny bylo až překvapivě lidské. „Prozatím," řekl. Slovo imperialistický nepovažoval za urážku, pro něho to pravděpodobně byl kompliment. „Očekávám, že znovu obsadíme všechna území, která jste nám vzali."
Odmlčel se. Otočil jeden oční výčnělek k malým přenosným kamínkům v rohu stanu a k hliníkovému hrnci, bublajícímu na nich. „Budete si přát čaj?"
„Ne, děkuji." Liu Han zavrtěla hlavou. „Nepřišla jsem sem pít čaj. Přišla jsem jednat o válce mezi námi. Myslím, že se mýlíte. Myslím, že dokážeme udržet, co jsme obsadili. Myslím, že dokážeme obsadit víc."
„To je v těžkém boji obvyklé, že si obě strany myslí, že vítězí," poznamenal Relhost. „Pak se ukáže, že jedna z nich se mýlí. V tomto případě myslím - Rasa myslí- se ukáže, že se mýlíte vy."
„V tom se zjevně neshodujeme," řekla Liu Han. „Dokážeme se udržet. Udržíme se. A dokážeme vám pustit žilou."
Alespoň tak Liu Han mínila tu frázi, jejíž doslovný význam byl: Dokážeme rozbít všechna vaše vejce.
„Způsobili jste nám určité škody," připustil Relhost, a pak to zmírnil tím, že dodal: „Ale ne takové, jak si myslíte. A jsem sijist, že my jsme vám způsobili mnohem větší ztráty."
To byla pravda, strašlivá pravda. Liu Han ovšem neměla v úmyslu ji připustit. Místo toho řekla: „Můžeme si dovolit mnohem větší ztráty než vy." Věděla, že i toto je pravda; byl to nosný pilíř Maovy strategie.
„Co tedy navrhujete?" zeptal se Relhost.
„Ukončení bojů. Vy uznáte nezávislost území, které nyní kontrolujeme, a my vám slíbíme, že se nepokusíme získat další

území," řekla Liu Han.
„Ne. Absolutně ne." Relhost použil pohybu rukou, který byl ekvivalentem malých ďáblů pro lidské zavrtění hlavou. „Mluvila jste o rozbíjení vajec. Vaše sliby nemají ani cenu rozbitých skořápek. Viděli jsme to už mnohokrát. Nenecháme ze sebe znovu udělat blbce." Přidal zdůrazňovací zakašlání.
Liu Han také věděla, že sliby Lidové osvobozenecké armády budou jen řeči do větru. Ale nepřipustila by to. „Dokázali jsme, že jsme schopni obsadit a vládnout velkým částem našeho území. Jiná zatím neovládáme, ale stále jsme schopni je od vás odtrhnout. Raději byste sejich měli vzdát. Nedokážeteje udržet."
„Dokážeme. Udržíme je." Šupinatý ďábel použil další zdůrazňovací zakašlání. „Vy si myslíte, že nejsme připraveni na dlouhý boj. Jsem tady, abych vám řekl, že budeme bojovat tak dlouho, jak to bude nutné. Kdybychom tady teď ustoupili vám, museli bychom později ustoupit kdekoli jiným Tosevanům. To by znamenalo zničení Impéria na tomto světě. To se nestane."
Tak ty chápeš, že byste ztratili tvář, pomyslela si Liu Han. Chápeš, že ten jeden kámen by uvolnil lavinu. Malí ďáblové bývali často naivní, pokud šlo o to, jak jednají lidé. Ale v tomto případě to bohužel neplatilo. Tady tomu rozuměli až příliš dobře, což Liu Han mrzelo. „Snad je možnájiná dohoda," řekla.
„Poslouchám," odpověděl Relhost.
„Viděli jste, že v nadcházející době budeme v této zemi významnou silou," řekla Liu Han. „Dejte nám podíl na vládě nad Čínou. Vy můžete kontrolovat zahraniční politiku. Ale my se můžeme podílet na správě země."
Relhost řekl znovu: „Ne." Řekl to stejně bez váháníjako předtím. „Chcete, abychom připustili, že máte nějaké legitimní právo podílet se na vládě v Číně. To nikdy neuděláme. Tato země je naše, a máme v úmyslu šiji podržet."
„Pak bude boj pokračovat," varovala ho Liu Han.
„Pravda," řekl Relhost. „Boj bude pokračovat. Bude pokračovat, a my v něm zvítězíme. Měli byste to raději akceptovat a žít v rámci Impéria. Mohli byste se v něm stát ceněnými partnery."
„Partnery?" zeptala se Liu Han sardonicky. „Partneři jsou si rovní. Vyjste právě řekl, že si nemůžeme být rovní."
„Tak tedy ceněnými poddanými." Zdálo se, že Relhost je mrzutý z toho, že poukázala na ten protimluv.
„Neměli bychom být poddanými ve své vlastní zemi," řekla Liu Han. „Nebudeme poddanými ve své vlastní zemi. Proto boj pokračuje. Proto bude pokračovat."
„My v něm zvítězíme," řekl malý šupinatý ďábel.
Snad měl pravdu. Liu Han stále věřila v historickou dialektiku, ale už méně, než když byla mladší. A šupinatí ďáblové měli svou vlastní ideologii historické nevyhnutelnosti, o kterou se opírali. Věřili jí do písmene, stejně jako Lidová osvobozenecká armáda věřila ve své vlastní poslání.
„Pošlu vás bezpečně zpátky k vašim," řekl malý ďábel, který byl generálem. „Válka bude pokračovat. Nikdy nebudeme souhlasit s vaší nezávislostí. Nikdy nebudeme souhlasit s vaší autonomií."
„Nikdy nás neporazíte." Liu Han napadlo, nikoli poprvé, jestli bude žít dost dlouho, aby zjistila, jestli má pravdu.
Queek, vyslanec Rasy v Sovětském svazu, byl v horší náladě než obvykle. „Zde, soudruhu generální tajemníku," řekl Vjačeslavu Molotovovi prostřednictvím svého polského tlumočníka, který jako obvykle dělal dojem, že se dobře baví. „Trvám na tom, abyste si prohlédl tyto fotografie."
Molotov si nasadil své brýle na čtení a podíval se na ně. „Vidím množství výbuchů," řekl. „A co?"
„Tato karavana byla dostižena ze vzduchu na čínské straně hranic se SSSR," řekl Queek. „Tyto exploze jsou dostatečným důkazem, že dopravovala munici - velké množství munice."
„A co?" opakoval Molotov. „Číňané proti vám vedou povstání. Co je divného na tom, že používají velké množství munice?"
„Podle toho, co jsem viděli, Číňané většinu této munice nejsou schopni vyrábět," řekl Queek. „To nás vede k závěru, že jim ji dodává Sovětský svaz."
„O tom nemáte vůbec žádný důkaz," řekl Molotov. „Já to popírám, tak jako jsem to popřel, kdykoli jste přišel se svými nesmyslnými obviněními."
„Tyto fotografie dokazují-" začal Ještěr. „Tyto fotografie nedokazují nic," přerušil ho Molotov. „Jestli byly pořízeny na čínské straně - vaší straně - hranice, nedokazují vůbec nic o činnosti mé země."
„Kde jinde by bandité a rebelové v Číně přišli k takovým pokročilým zbraním?" zeptal se vyslanec Ještěrů. „Sami takové zbraně nedokážou vyrábět. Karavana přepravující tyto zbraně byla dostižena nedaleko hranic SSSR. Vážně očekáváte, že Rasa bude byť i jen na okamžik věřit, že s tím Sovětský svaz nemá co do činění?"
„Byly některé z těch zbraní sovětské výroby?" zeptal se Molotov - s jistými obavami, protože vždycky existovala možnost, že Rudá armáda ve své horlivosti vyzbrojit Lidovou osvobozeneckou armádu mohla ignorovat jeho rozkazy a přidat sovětské zbraně k těm, které získali z Reichu.
Ale Queek řekl: „Ne. Byly vyrobeny Němci a Američany." Molotov věřil, že jeho úleva na něm nebyla vidět. Nic na něm nebylo vidět, pokud sám nechtěl, a on nechtěl nikdy. A Sovětský svaz ve skutečnosti v poslední době nedodal Číně americké zbraně. Je dobré vědět, že alespoň v něčem jsme skutečně nevinní, pomyslel si. To činí mé protesty mnohem přesvědčivějšími.
„V tom případě," řekl, „byste si měli raději promluvit s Němci a Američany, nemyslíte, místo abyste vznášeli tato urážlivá a falešná obvinění vůči mírumilovným dělníkům a rolníkům Sovětského svazu."
„Nejsme nezbytně toho názoru, že jsou falešná," řekl Queek. „Rasa chápe, že není ani zdaleka nemožné získat zbraně od národů, které je vyrábějí, a pak je předat banditům, kteří vyznávají vaši ideologii."
„Na základě tohoto předpokladu jste vznesl tato provokativní obvinění proti Sovětskému svazu," řekl Molotov. „S ohledem na neklidný stav světa v posledním roce, nemyslíte si, že by bylo moudré vyhnout se provokacím?"
„Nemyslíte, že by od vás bylo moudřejší nás neprovokovat?" opáčil Queek.

„Jak jsem vám opakovaně řekl, popírám, že jsme udělali jakoukoli takovou věc, a je zcela zřejmé, že nemáte jakýkoli důkaz, že by byla vina na naší straně," řekl Molotov. Kdyby Rasa jakýkoli takový důkaz měla, život by se stal mnohem zajímavějším, než by mu bylo milé. „Možná byste se také měli zeptat Japonců," pokračoval, „kteří měli v Číně své vlastní imperialistické ambice ještě před příchodem Rasy na Zemi."
„To jsme udělali," odpověděl Queek. „Ale oni popírají jakoukoli účast na podpoře těch banditů, kteří -jak správně poukazují -jsou ideologicky spojení se SSSR a ne s Japonskem."
„Přesto je mohou podporovat, čistě jen proto, aby vám dělali potíže," odpověděl Molotov. „To vás nikdy nenapadlo?"
„Než jsme přišli na Tosev 3, pravděpodobně by nás to nenapadlo," řekl Queek. „Ale vy Tosevané jste nám dali několik užitečných lekcí. Jestli jsme teď nedůvěřivější, než jsme byli po svém příletu, můžete to klást za vinu jen sami sobě."
V tom bylo, nepochybně, mnoho pravdy. Ale nemělo to nic společného s projednávanou otázkou. „Proti Němcům jste měli důkaz," řekl Molotov. „Nejlepší důkaz ze všech: zaútočili na vás. Díky pře-běhlíkovi jste měli důkaz proti Američanům. S důkazem je válka ospravedlnitelná. Vyhrožovat válkou bez důkazu je však pošetilost. Trvám na tom, abyste svému admirálovi předal můj nejdůraznější protest. Žádám formální omluvu Rasy za tato neuvážená a nepodložená obvinění Sovětského svazu. Neudělali jsme nic, abychom si je zasluhovali."
Jeho hlas zněl energicky, dokonce rozrušeně. Queek něco řekl jazykem Ještěrů. Tlumočník vypadal sklíčeně, když překládal: „Předám váš požadavek admirálovi. Nemohu předpovědět, jak na něj odpoví.
Omluva by samozřejmě Atvara nestála nic kromě hrdosti. Někdy na ní Ještěrům velmi záleželo. Někdy se zase zdálo, že pro ně neznamená vůbec nic. V tomto směru byli méně předvídatelní než lidé.
Pak ale Queek pokračoval: „Může být, že nemáme žádný důkaz takového druhu, jaký popisujete, soudruhu generální tajemníku. Nicméně bez ohledu na vaše rozhořčení a na vaše protesty nesmíte zapomínat, že máme množství nepřímých důkazů, spojujících SSSR s těmito zbraněmi. Jestli někdy získáme přímé důkazy, Sovětský svaz zaplatí vysokou cenu - a bude vyšší o trest za váš klam a podvod."
„Jakjistě musíte vědět, mírumilovní dělníci a rolníci Sovětského svazu jsou připraveni bránit se proti imperialistické agresi kteréhokoli nepřítele," odpověděl Molotov, znovu potlačuje nepříjemné bodnutí strachu.
„To jsme naučili už o generaci dříve jak nacisty, tak Rasu. Nyní jsou naše obranné prostředky mnohem větší, než byly tenkrát. A právě tak, jak jsme byli připraveni stát bok po boku se Spojenými státy, můžete rozumně předpokládat, že USA budou také stát bok po boku s námi."
Neměl tušení, jestli Ještěři něco takového mohou rozumně předpokládat. Harold Stassen by jednal tak, jak by to považoval za nejvhodnější v zájmu svého vlastního národa, a Molotov nevěděl, co by Stassen za takový zájem považoval. Neměl také tušení, zdali bude Stassen v roce 1968 znovu zvolen; zdálo se, že političtí komentátoři ve Spojených státech o jeho vyhlídkách pochybují. Nicméně Queek nemohl jeho prohlášení zpochybnit.
A zdálo se, že to na Ještěra zapůsobilo. Vlastně to na něho zapůsobilo víc, než si Molotov myslel. „Řekl jste nám, abychom si hleděli svého v našich vztazích s vámi. Teď vám říkám já, abyste si hleděli svého, pokud jde o naše vztahy se Spojenými státy. Bude od vás moudré, když tomu věnujete pozornost a poslechnete mě."
Dobře, dobře, pomyslel si Molotov. Ano, toto byla zajímavější odpověď, než v jakou doufal. Zajímalo by ho, co se mezi Ještěry a Američany přihodilo. NKVD ani GRU nehlásily žádnou novou krizi. Samozřejmě, NKVD nebyl tím, čím býval. Zatracený Berija, pomyslel si Molotov, jak to činil pokaždé, kdykoli mu tato nepříjemná pravda přišla na mysl.
Nahlas řekl: „Nemluvil jsem o vašich vztazích se Spojenými státy, ale o vztazích mé země s nimi. Nemám žádnou moc nad tím, jak spolu vy a Američané vycházíte, stejně jako vy nemáte žádnou moc nad tím, jak vycházíme s Američany my."
Queek řekl: „Sdělil jsem vám všechno, čím mě admirál pověřil. Pro vaše dobro zopakuji podstatu toho: nevměšujte se do čínských záležitostí, nebo toho budete litovat."
„Protože jsme se do čínských záležitostí nevměšovali, nechápu, proč mi říkáte, abychom to nedělali," odvětil Molotov. „Nebyl jste schopen dokázat mi opak."
„Stále zůstáváte ve velmi silném podezření." Queek vstal. Totéž udělal jeho tlumočník. Polák vypadal nespokojeně. Přišel sem v naději, že uvidí Molotova zmateného a poraženého, ale nedostal to, co chtěl. Když šel Queek ke dveřím, dodal: „Někdy je dost silné podezření stejně dobréjako pravda."
Sovětský svaz fungoval přesně na stejném principu. Nicméně Molotov uraženě vyštěkl: „To raději pusťte z hlavy. Jestli na nás zaútočíte na základě podezření, zemře následkem vaší chyby mnoho nevinných lidských bytostí a příslušníků Rasy."
Čekal, co na to Queek řekne. Ještěr neřekl nic. Vyšel z pracovny, následován svým tlumočníkem jako psem, kterým také ve skutečnosti byl. Když Molotov vstal ze židle, cítil, jak mu z podpaží stéká pot. Byl dobrý - možná lepší než kdokoli jiný - v předstírání neochvějného klidu. Nikdo nemohl poznat, co si myslel, nebo jestli měl obavy. On to však věděl. Věděl to příliš dobře.
Četa uklízečů začala vysávat pracovnu, v níž se s Queekem sešel, a chodbu, jíž Ještěr se svým tlumočníkem při svém příchodu a odchodu prošli. Molotov se vrátil do své vlastní pracovny. Andrej Gromyko a maršál Žukov tam popíjeli čaj.
„Jak to šlo?" zeptal se ministr zahraničí.
„Docela dobře, Andreji Andrejeviči," odpověděl Molotov. Vychutnal zvuk těch slov, a přikývl. „Ano, docela dobře. Možná do-konceještě lépe. Queek přišel se spoustou obvinění-"
„Bezpředmětných, samozřejmě," vložil se Žukov.
„Ano, jistě, Georgiji Konstantinoviči," přisvědčil Molotov; navzdory všemožným sovětským bezpečnostním opatřením nebylo vyloučeno, že je Rasa odposlouchávala. „Jak říkám, přišel s pěnou u úst, ale přiměl jsem ho, aby si uvědomil, že pro svá falešná obvinění nemá žádný důkaz, a že nám bez důkazů nemá co vyhrožovat."

„To je dobré, Vjačeslave Michajloviči. To je moc dobré," řekl Žukov. „Vyznáte se ve svém řemesle, o tom není pochyb."
„Jsem rád, že si to myslíte," řekl Molotov. Kdyby si to Žukov nemyslel, byl by bez práce a pravděpodobně mrtev.
Zvedl ukazováček. „Všiml jsem si jedné věci: v této chvíli jsou Ještěři neobvykle znepokojeni, pokud jde o Spojené státy. Máte nějaké tušení proč, soudruhu maršále?"
„Ne, soudruhu generální tajemníku." Žukov si zapsal poznámku. „Ale pokusím se to zjistit."
„Dobře. Všemi prostředky," řekl Molotov, a Žukov poslušně přikývl. Žukov mohl Molotova zničit. Rudá armáda byla nejmocnějším nástrojem v SSSR. Ale zdálo se, že se Žukov stále spokojeněji podvoluje vedení strany a zvláště jejího generálního tajemníka.
Molotov se usmál, ale jenom uvnitř, kde to nebylo vidět. Přečkal toho už spoustu. Byl přesvědčen, že vytrpěl víc, než si jeden člověk zasluhoval trpět. Ale obstál, a nyní, navzdory všem předpokladům, si myslel, že dokázal přivést Rudou armádu ajejího velitele opět k poslušnosti. Poklepal tužkou na svůj stůl. Ještě budu triumfovat, pomyslel si. Budu, navzdory všemu, a se mnou komunistická strana Sovětského svazu.
„Vy se chcete seznámit s nějakým tosevanským historikem?" řeklaFelless. „Proč se chcete setkat s takovým individuem?"
„Nemusím se s tím Velkým Ošklivcem nezbytně setkat," odvětil Ttomalss. „Ale potřeboval bych se s nějakým historikem poradit, to ano. Rasa se střetává s podstatně většími obtížemi při asimilaci tohoto světa do Impéria, nežjsme předpokládali."
Felless posměšně zasyčela. „To je bohužel až příliš zřejmé." Bylo to natolik zřejmé, že se divila, proč o tom Ttomalss vůbec mluví.
Vzápětí jí částečně odpověděl. „Vzhledem k velkým rozdílům v biologii a poměrně malým rozdílům v kulturní vyspělosti si myslím, že se Velcí Ošklivci budou držet svých zvyků mnohem houžev-natěji, než to dělali Rabotevové nebo Hallessiané. Jestli chcete, mohu zajít do detailů."
„Ano, prosím," řekla Felless, nyní zaujatá: tohle byla i její specializace. A když Ttomalss skončil, zjistila, že to na ni udělalo dojem, skoro proti její vůli. „To je zajímavé," připustila. „Ale proč hledáte tosevanského historika?"
„Protože mě zajímají příklady kulturního přizpůsobení a asimilace na Tosevu 3 v minulosti," odvětil Ttomalss. „Čím víc se toho o takových věcech dovím z perspektivy Velkých Ošklivců, tím lepší budou mé šance - šance Rasy - úspěšně naplánovat plné vtělení tohoto světa do Impéria. A tak ... znáte nebo víte o nějakém tosevanském historikovi?"
„Vlastně ano," odpověděla Felless. „Dokonce znám jednoho, který je mi zavázaný." Pravda, opatřila Monice Dutourdové práci. Že to udělala následkem vydírání, to bylo něco, co si nechala pro sebe. „Nedostatkem této tosevanské ženy je, že nemluví jazykem Rasy, nýbrž pouze francouzsky."
„Ano, jazyk je často problém při práci s Velkými Ošklivci," řekl Ttomalss. „Ale snad mi budete schopna sehnat tlumočníka. Spojte se, prosím, s tou historičkou, nadřízená paní, když budete tak laskavá."
„Dobře," řekla Felless nepříliš radostně; nebyla si tak jistá, že chce s tou tosevanskou ženou ještě něco mít. Ale povinnost byla důležitější než cokoli jiného, snad s výjimkou zázvoru. „Možná to bude chvilku trvat. Ona už není v Marseille."
Ttomalss udělal souhlasné gesto. „Chápu. Nicméně bych ocenil, kdybyste si na to udělala čas." Byl tak zdvořilý, že Felless nenalezla žádný důvod odmítnout ho. To ji také otravovalo.
Dovolat se do Tours nebylo jednoduché, zvlášť proto, že potřebovala tlumočníka. Vybrala si takového, o kterém věděla, že požívá zázvor. Jednání s tou Tosevankou se určitě dotkne témat, která by vyděsila každého řádného muže nebo ženu Rasy; věci, které by například vyslanec Veffani neměl nikdy slyšet. I s kolegou-požívačem zázvoru věděla, že riskuje.
„kilo ? " řekla Monika Dutourdová - standardní francouzský pozdrav do telefonu.
„Zdravím vás," řekla Felless, a tlumočník její slova překládal do francouzštiny. „Tady starší výzkumnice Felless. Vzpomínáte si na mě?"
„Ano, velmi dobře." Tosevanská žena šla rovnou k věci: „A co ode mě chcete?"
„Vaši expertisujako historika," odpovědělaFelless.
„Vy žertujete," řekla Monika Dutourdová. „Určitě musíte žertovat."
„Vůbec ne," řekla Felless. „Jeden můj kolega si s vámi přeje podiskutovat o tosevanské historii. Zkoumá analogie mezi současnou situací s ohledem na Rasu a vás Tosevany a možnými minulými situacemi ve vaší historii. Já nevím, jestli tady skutečně existují srovnatelné situace. Ani on to neví. Byla byste ochotná prozkoumat s ním tuto otázku?"
„Může být," odvětilaTosevanka. „Dokonce může být, že to bude zajímavé. Mluví ten váš kolega francouzsky?"
„Naneštěstí ne," řekla Felless, ačkoli si myslela, že to není vůbec nešťastné, ale pouze přirozené.
„Skoda," řekla Monika Dutourdová. „Ani já nemluvím vaším jazykem. Jestli máme mluvit o Římanech, budeme potřebovat tlumočníka."
Felless se tiše zeptala muže, který mluvil francouzsky: „Kdo jsou ti Římané?"
Pokrčil rameny. „Nějací Velcí Ošklivci, předpokládám." Nebude to pro Ttomalsse ideální tlumočník, to bylo Felless jasné.
Bylotojasné i Monice Dutourdové, která řekla: „Možná by bylo lépe, kdyby tlumočník byl Tosevan, někdo, kdo bude alespoň do jisté míry obeznámen s problematikou, o které bude tlumočit."
„Ano, to se zdá rozumné," souhlasila Felless. Monika Dutourdová se zdála inteligentní - na Velkého Ošklivce, dodala Felless pro sebe., ‚Máte tedy na mysli někoho konkrétního, kdo může tlumočit?"
„Vlastně ano," řekla tosevanská žena. Fellessin tlumočník se musel uchýlit k opisu: „Ten tosevanský muž, kterého má na mysli, je její spolu-mládě z muže a ženy, kteří zplodili ji. Velcí Ošklivci dokážou tento vztah popsat jedním slovem, ale

my ne. Ujišťuje mě, že mluví naším jazykem plynně- tak plynně, jak to Tosevan dokáže.“
„Velcí Ošklivci kladou důraz na příbuzenství jako my na přátelství,“ řekla Felless, a tlumočník udělal souhlasné gesto. „Zeptejte se jí, jestli si myslí, že ten tosevanský muž bude ochoten tu práci udělat, a jakou platbu od nás očekávají za to, že budou s Ttomalssem pracovat.“
„Jsem si jistá, že Pierre bude ochoten,“ odvětila Monika Dutour-dová. „ Aleje tady jistá obtíž: Rasa ho momentálně věžní za pašování zázvoru. Jestli můžete udělat něco pro to, aby ho propustili, byla bych vám vděčná.“
„Samotnému by mi nevadilo, kdyby Pierra Dutourda pustili,“ poznamenal Fellessin tlumočník. „Nakoupil jsem od něho spoustu té rostliny, a teďje hůře k sehnání- není to nemožné, aleje to těžší.“
„Pravda,“ řekla Felless. „Ale můžeme ho osvobodit kvůli tomuto projektu?“
„Já nemohu,“ řekl muž. „Vy máte možná mnohem lepší styky nežjá.“
„Řekněte Monice Dutourdové, že se pokusím zařídit propuštění jejího příbuzného,“ řekla Felless s nemalým nepokojem. „Řekněte jí, že nemohu nic zaručit, protože si nejsem jistá, jak daleko sahá můj vliv. Zeptejte se jí, jestli by byla ochotná uvažovat o diskusi s Ttomalssem, i kdybych nedokázala zařídit propuštění toho druhého Velkého Ošklivce.“
Nedělala si v tomto směru velké naděje. Věděla až příliš dobře, že Tosevané považují újmu, kterou utrpěl jejich příbuzný, za újmu, kterou utrpěli oni sami. Ale kjejímu překvapení Monika Dutour-dová odpověděla: „Ano, budu ochotná, i když vám budu vděčná, když se mu pokusíte pomoci.“
„Udělám, co mohu,“ řekla Felless, doufajíc, že tosevanská žena nemohla slyšet její úlevu. „Doufám, že se také poohlédnete po dalších možných tlumočnících.“
„Bude vykonáno,“ řekla Tosevanka jazykem Rasy - to byla fráze, kterou znalo mnoho Tosevanů, i když neznali nic jiného.
Když ukončila hovor s Monikou Dutourdovou, Felless silně uvažovala o tom, že bude svůj slib ignorovat. Bylo až příliš pravděpodobné, že když bude mít veřejně cokoli do činění se zázvorem, dostane se kvůli tomu do potíží s úřady Rasy. Ale ani jí by nevadilo, kdyby byl Pierre Dutourd na svobodě.
A tak, navzdory svým obavám, zatelefonovala Veffanimu. Jak očekávala, byl podezíravý. „Vy chcete toho lumpa osvobodit, aby zase dělal Rase problémy?“ zeptal se nakvašeně. „Kolik zázvoru vám dá výměnou za svou svobodu?“
„Vůbec jsem s ním nemluvila, nadřízený pane. Jak bych mohla?“ Felless se pokusila zapůsobit dojmem uražené počestnosti. „Jeho jméno bylo zmíněno jako jméno možného tlumočníka jednou tosevanskou historičkou, kterou jsem kontaktovala na žádost staršího výzkumníka Ttomalsse. Můžete si to u Ttomalsse ověřit, jestli si přejete.“
„Buďte si jistá, že to udělám,“ řekl Veffani. „Jak to, že se notorický pašerák zázvoru zná s tosevanskou profesorkou? To se mi zdá těžko uvěřitelné.“
„Může být, nadřízený pane,“ odpověděla Felless. „Ta profesorka a ten pašerák mají náhodou společnou matku a otce. Víte, jací jsou Velcí Ošklivci v záležitostech týkajících se příbuzenství.“
Veffani vydal nespokojené zasyčení. „To skutečně vím. Takže v tomhle je ten problém, ano? Předpokládám, že ta tosevanská profesorka s námi nebude spolupracovat, pokud nepropustíme toho tosevanského zločince?“
Monika Dutourdová nic takového neřekla. Felless nevadilo lhát Veffanimu do očí, ale chtěla dosáhnout svého vlastního cíle, stejně jako Ttomalssova. „Víte, jací jsou Velcí Ošklivci,“ opakovala jen, a nechala Veffaniho, aby si z toho vyvodil vlastní závěry.
„To vím,“ řekl Veffani s povzdechem. „Nu, snad můžeme zařídit jeho propuštění na dobu nezbytně nutnou pro tuto práci, a pak ho vrátit zpět do vězení.“ Zarazil se dřív, než Felless stačila něco říct. „Ne, to by určitě nefungovalo. Nechte mě, abych si promluvil s Ttomalssem a zjistil, jak důležitá ta jeho práce je. Jestli on požádá o tohoto tlumočníka, mohu toho Velkého Ošklivce propustit s lepším svědomím.“
„Děkuji vám, nadřízený pane,“ řekla Felless, která neočekávala, že od vyslance získá byť i j en toto.
„Nejsem si zdaleka jist, že nemáte zač,“ odpověděl Veffani. „Jak říkám, poradím se s Ttomalssem. Má respekt a obdiv admirála -a není známo, že by někdy požíval zázvor.“ Přerušil spojení.
Felless zlostně pohlédla na monitor. Ne, Ttomalss nepožíval zázvor. To mu však nebránilo, aby se ní pářil, když zázvor požila ona. To, že nepožíval zázvor, nezabránilo ani Veffanimu, aby se s ní pářil. Když si ženy vezmou zázvor, musí vylučovat feromony, a muži se s nimi musípáiit. To je, samozřejmě, problém s tou rostlinou.
Napadlo ji, jak se asi daří těm dvěma příslušníkům Rasy, navyklým na zázvor, kteří spolu chtěli uzavřít výlučnou smlouvu o páření, mezi tosevanskými barbary ve Spojených státech. Nesouhlasila s tím, co udělali. Velcí Ošklivci měli převzít zvyky a obyčeje Rasy, a ne naopak. Ne, rozhodně nesouhlasila. Ale i tak...
Zázvor, uvažovala. Bez té rostliny by to Rasa měla na Tosevu 3 mnohem snazší. Snazší, to ano, ale zdaleka ne tak příjemné. Když o tom přemýšlela, dostala chuť dát si dávku. Pokusila se odolat, ale nepříliš důrazně. Přistoupila ke stolu, vytáhla lahvičku a posloužila si.
Její tělo prostoupila rozkoš. Měla pocit dokonalosti a všemocnosti. Samozřejmě, věděla, že je to pouhý pocit, nikoli skutečnost. A první věc, kterou musela zařídit, bylo postarat se o nějaký důvod zůstat ve svém pokoji do té doby, než přestane vylučovat feromony. S tím měla už bolestné zkušenosti.
Vadilo jí to - ale ne natolik, aby ji to odradilo od požívání zázvoru. Ale co bude dělat, zatímco tu bude trčet? Budu zkoumat tosevanskou historii, pomyslela si. Proč ne? Stala se náhle důležitou. Stejně, kdo jsou - nebo byli - ti Římané? Začala pátrat, co o nich má uloženo Rasa ve své databázi.
Když zazvonil telefon, Mordechaj Anielewicz doufal, že to bude domácí, s nímž mluvil před několika dny na tržišti. Doufal, že se mu podaří sehnat větší byt, který jeho rodina nutně potřebovala. Pospíšil si k telefonu a dychtivě řekl: „Haló?“
Ale nebyl to domácí, velký zavalitý chlapík jménem Szymanski. Místo ní uslyšel syčení a mlaskám ještěřího hlasu. „Mluvím s Mor-dechaiem Anielewiczem, vůdcem těch, kteří následují židovskou pověru v Polsku?“

„Mluvíte," odvětil Anielewicz jazykem Rasy. „A mohu se zeptat, s kým teď mluvím?" Nedokázal podle hlasu odlišit jednoho Ještěra od druhého.
„To můžete, Mordechaj Anielewiczi," odpověděl Ještěr. „Já jsem Gorppet, se kterým jste se setkal nedaleko Greifswaldu. Zdravím vás." „A já zdravím vás," řekl Mordechai. „Takže to bude mít něco společného s tou ztracenou bombou z výbušného kovu, ledaže bych se moc mýlil."
„Pravda - nemýlíte se," přisvědčil Gorppet. „Rád bych, abyste mi udělal laskavost, která -jak věřím - velmi usnadní její znovuobjevení."
„Rád to udělám," odpověděl Anielewicz, „pokud to není nic, co by ohrozilo kteréhokoli Žida s výjimkou těch, kteří ukradli tu bombu."
„Jsem přesvědčen, že s tím nebude problém," řekl Gorppet.
„Tak dobře," řekl Mordechai. „Ale to posoudím sám. Upozorňuji vás na to předem, abychom se vyhnuli pozdějším nedorozuměním."
„Chápu," řekl Ještěr. „Možná vás bude zajímat, že jsme zverbo-vali vašeho známého, toho německého důstojníkajménem Johannes Drucker, aby nám poskytoval informace a pracoval pro nás ve svém novém postavem, které má ve Flensburgu."
„Vážně?" řekl Mordechai. „Jak jste to dokázali?" Měl potíže představit si Druckera pracujícího pro Rasu. Ale pak mu přišel na mysl jediný možný způsob, jak mohli získat spolupráci bývalého raketového pilota. „Vy jste mu pohrozili, že řeknete jeho nadřízeným, že on a já jsme spolu nějaký čas spolupracovali, aniž bychom se snažili jeden druhého zabít?"
„Po pravdě řečeno, to je přesně to, co jsme udělali," odpověděl Gorppet. „Vy se v takových věcech musíte vyznat, že jste na to přišel tak rychle."
„Snad." Mordechaj obdivoval Gorppeta, že na to vůbec pomyslel. Většinu Ještěrů by to nenapadlo. „Na tom nezáleží. Co chcete ode mě?"
„Informovali jsme Němce, že tato bomba může být na území jejich ne-impéria. Od Johanna Druckera jsem se dověděl, že si německá policie myslí, že musí být ukrytá nedaleko města Breslau.31 Znáte město Breslau?" řekl Gorppet.
„Jistě, znám je," odpověděl Anielewicz. „Tojest, vím o něm. Nikdy jsem tam nebyl. Během prvního období bojů Němci v jeho blízkosti odpálili bombu z výbušného kovu."
„Skutečně. A Rasa na to město svrhla další za poslední války," řekl Gorppet. „Breslau sama není v současné době obývaná ani obyvatelná. Ale okolní města a vesnice jsou hustě osídlené. Jestli tam ta bomba exploduje, způsobí vážné ztráty. Mohla by zapříčinit i novou válku, která by nepochybně zasáhla i Polsko."
To připadalo Anielewiczovi jako pravděpodobné, bohužel až příliš pravděpodobné. „Ptám se vás znovu: co chcete ode mě?"
„My z Rasy jsme do té oblasti přesunuli bojové skupiny," odpověděl Gorppet. „Němci tam také přesunuli své bojové skupiny. Ale nikdo nemá moc velkou chuť dobývat tu bombu zpátky násilím. Neúspěch by byl velice bolestný a nákladný."
„Pravda." Mordechaj užil zdůrazňovacího zakašlání, aby dal najevo, jak velká pravda to je. „U té bomby je dost Tosevanů, že nemůžete očekávat, že budou spát všichni zároveň?"
„Ano, tak se nám to jeví," řekl Gorppet. „A tak jsme doufali, že byste mohl přijet do toho města nedaleko Breslau a pokusit se pře31 Breslau - dnes polská Wroclaw. (Pozn. překl.) svědčit souvěrce své pověry, aby se vzdali a vrátili tu bombu. Jsme ochotni jim slíbit bezpečný odchod a beztrestnost, a donutíme k tomu i Němce."
„Proč si myslíte, že mě ti Židé poslechnou?" zeptal se Morde-chai. „Kdyby byli toho druhu, který by mě poslechl, tak by v první řadě tu bombu nikdy neukradli a nepropašovaliji do Reichu."
„Když neposlechnou vás, koho poslechnou?" vrátil Ještěr otázku na Mordechaiovu polovinu hřiště. „Navrhněte mi jméno. Budu vám za to vděčný."
Ať se snažil jak chtěl, Anielewicz si na žádné takové jméno nevzpomněl. „Snad," řekl s nadějí, „tu bombu neodpálí prostě proto, že nemohou, protože už nemůže vybuchnout."
„Jenže tohle nikdo nechce vyzkoušet," řekl Gorppet. „Přijedete do Breslau? Jestli ano, Rasa i Němci budou poslouchat vaše rozkazy."
„Přijedu," řekl Anielewicz.
„Skvělé," odvětil Gorppet. „Sbalte si, co potřebujete. Dopřávaje zařízena. Na shledanou." Přerušil spojení.
„Co to děláš?" zvolala Bertha Anielewiczova, když Mordechai začal házet své šaty do laciného kufru z vulkánfíbru, jediného, který měl. Vysvětlil jí to. Vykřikla znovu, ještě hlasitěji než předtím. „Já vím," řekl. „Co mám navybranou?" Doufal, že to pochopí. Ale nepochopila. „Děláš to pro Němce?" Zavrtěl hlavou. „Dělám to proto, aby válka znovu nepostihla Polsko. Jestli to pomáhá Němcům ..." Pokrčil rameny. „Co můžu dělat?"
Někdo zaklepal na dveře. Bertha otevřela. Nějaký muž řekl polsky: „Jsem tu pro Mordechaje Anielewicze."
„Už jdu," řekl a vzal si svůj kufr. Políbil Berthu a vyšel ven k čekajícímu autu. Na heliportu čekal vrtulník s otáčejícími se rotory. Když Mordechai nastoupil, bleskově se vznesl a dopravil ho na letiště pár kilometrů od Přemyslu. Na ranveji čekal tryskový letoun se spuštěnými motory. Jakmile Mordechai nastoupil a upoutal se ve svém sedadle, stroj se vznesl. Za hodinu a půl už přistával na letišti nedaleko Breslau.
Když Mordechai vylezl, přistoupil k němu nějaký Ještěr. „Já jsem Gorppet," řekl. „Zdravím vás."
„A já zdravím vás," odpověděl Mordechai. „Co tady děláte, jestli se mohu zeptat? Jste snad odborník na bomby z výbušného kovu?"
„Já?" Gorppet udělal záporné gesto. „Sotva. Ale moji nadřízení se rozhodli, že jsem odborník na Johanna Druckera a Mordechaje Anielewicze. To mě sem přivedlo. No nejsem šťastný muž?"
„Moc šťastný," souhlasil Mordechai Anielewicz. Nevěděl, jak se v jazyce Rasy řekne cynický, ale Gorppet mohl být

ilustrací slovníkové definice tohoto pojmu.
„Kde si myslíte, zeje ta bomba schovaná?“ „Někde ve městě jménem Kanth. Kde - to se mi ještě nikdo neobtěžoval říct,“ odpověděl Gorppet - nepochybně cynicky. „V téhle divné krajině může být vlastně kdekoli. V tomto světě je příliš mnoho vody.“
Okolí Breslau se Anielewiczovi nezdálo nijak divné. Město se rozprostíralo na obou březích Odry a na jejích nesčetných ostrovech. Kdysi se tu přes Odru klenuly desítky mostů. Nyní byla Breslau pochopitelně jen hromada trosek. Vzhledem k tomu, co Němci udělali v Polsku - a kdekoli, kam jejich rakety dokázaly doletět - bylo pro Mordechaje poněkud obtížné cítit k nim soucit.
Ukázal dopředu. „To malé město tam - Kanth? - nezdá se, že by tam bylo moc míst, kde by se dala ta bomba schovat.“
„Ukrýt bombu je dost snadné,“ odpověděl Gorppet. „Těžší je skrýt, že myji hledáme.“
A to byla další pravda. Ještěři zřídili nedaleko Kanthu velitelské stanoviště. Němci si zřídili další. Jestli ve městě byli ukrytí Židé s de-setitunovou bombou z výbušného kovu, museli si jich všimnout.
„Co přesně chcete, abych udělal?“ zeptal se Mordechai. „Abych šel tam a řekl jim, aby vyšli ven a neničili to město?“
„Jak jsem vám řekl do telefonu, my i Němci tady budeme poslouchat vaše rozkazy,“ odvětil Gorppet. „Jsou to vaši lidé. Předpokládáme, že vy víte nejlépe, jak s nimi jednat.“
Anielewicze napadlo, jako moc dobrý je to předpoklad. Žádný z jeho lidí, kteří za ním skutečně šli, by v první řadě neutekl stou bombou. Ale neměl žádný lepší nápad, a tak řekl: „Měli bychom raději i zjistit, kde si vaši šéfové myslí, že ta bombaje.“
„Bude vykonáno, nadřízený pane,“ řekl Gorppet, jako by Mordechai byl skutečně Ještěr vyšší hodnosti. „Pojďte se mnou. Zjistíme to.“
Uvnitř jednoho ze stanů, který Ještěři postavili, zobrazoval monitor plán Kanthu. Popisky byly v němčině, takže mapa musela být okopírována z německých podkladů. V jedné ulici nedaleko okraje města blikal červený čtvereček. Anielewicz na něj ukázal. „To je to místo?“
„Ano, to je to míso,“ odpověděl Ještěr, jehož tělní kresba byla podobná jako Gorppetova, jen trochu ozdobnější. „Já jsem Hozzanet,“ pokračoval. „Vy jste ten muž jménem Anielewicz?“ Když Mordechai přikývl, Hozzanet řekl: „Jak vám můžeme pomoci při jednání s těmi individui?“
„Dejte mi bicykl,“ odpověděl Anielewicz. „Nechci jít celou cestu pěšky.“
„Bude vykonáno,“ řekl Hozzanet a zařídil to. Mordechai neměl tušení, kde Ještěři vzali bicykl - patrně si ho vypůjčili od nacistů - ale měli ho. Rozbolely ho nohy, když začal šlapat: nehasnoucí vzpomínka na německý nervový plyn, kterého se nadýchal víc než před dvaceti lety. Proč to dělám? pomyslel si. Proč riskuji krk, abych zachránil tlupu Němců, kteří mě nenávidí? To byla otázka, kterou mu položila jeho žena. Nyní se mu zdála naléhavější. Ale odpověď stále zůstávala až příliš jasná. Protože tahle banda idiotů určitě způsobí, že nacisté uškodí mnohem víc lidem, ke kterým, nechovám nenávist, lidem, které miluji.
Lidé v Kanthu ho pozorovali, když jel tichými, skoro prázdnými ulicemi. Věděli, že se něco děje, ale neměli tušení co. Kdyby začali utíkat, co by udělali muži s bombou? Pravděpodobně by seji pokusili odpálit, aby zabili i jiné lidi než jen sami sebe. Anielewicz hrával roli teroristy. Věděl, jak takoví lidé uvažují.
Tohle byla ta ulice. Toto byl ten dům, tam na levé straně. Byla k němu připojená garáž, která patrně v minulém století bývala stájí. Snadno by pojala bombu. Trávník před domem nikdo dlouho nestřihal, ale to v této ulici nebylo nic zvláštního. Jak podzim zvolna přecházel do zimy, většina trávy zešedla a zežloutla.
Mordechai opřel bicykl o buk s několika dírami po kulkách v kmeni. Když kráčel ke dveřím, ucítil na sobě pohledy zevnitř. Co jsem to za hlupáka, že sem lezu, pomyslel si a zaklepal mosazným klepadlem.
Dveře se otevřely. Muž, který stál v nich, mířil samopalem Anielewiczovi na břicho. „Tak pojď, ty prokletý zrádče,“ zavrčel v jidiš. „Zanes svůj tóches32 dovnitř! Okamžitě!“ Mordechai poslechl. Dveře se za ním zabouchly.
Ttomalss nerad používal telefony, které přenášely pouze hlas, ale Rasa ještě neměla v Toursu konzulát, z něhož by mohl vést řádnou diskusi s tosevanskou historičkou, kterou pro něho nalezla Felless. Nemaje však na vybranou, řekl: „Zdravím vás, profesorko Dutour-dová.“
Nějaký Velký Ošklivec přeložil jeho slova do francouzštiny. Jakási Tosevanka odpověděla, zřejmě v tomtéž jazyce. Muž řekl jazykem Rasy: „A ona zdraví vás.“
Ještě že historická a její tlumočník byli na stejné lince. Ttomalss řekl: „Profesorko Dutourdová, vyrozuměl jsem, že Římané, které studujete, jsou mezi Tosevany důležitým imperiálním národem.“
„Ano, to je pravda,“ řekla Monika Dutourdová prostřednictvím tlumočníka. Ten tlumočník, jak byl Ttomalss informován, byl notorický obchodník se zázvorem. Ale byl také příbuzný s tou historičkou. Protože z vlastní bolestné zkušenosti věděl, jak intimní mohou být tosevanské příbuzenské vazby, Ttomalss přemluvil vyslance Veffaniho, aby povolil jeho propuštění z vězení. Doufal, že udělal správnou věc. Nechtěl, aby musel jednat s nepřátelsky naladěnou historičkou. Tím by pro něho bylo obtížnější dovědět se od ní to, co potřeboval vědět.
2 tóches (jidiš, vulg.) - prdel. (Pozn. překl.)
„Vyrozumívám také, že tito Římané vládli mnoha rozdílným druhům Tosevanů, z nichž někteří měli kulturu velmi odlišnou od jejich,“ řekl Ttomalss. Jestli se ukáže, že se mýlí tady, bude muset požádat Felless, aby mu našlajiného historika.
Ale Monika Dutourdová řekla: „Ano, to je také pravda.“ „Dobře.“ Ttomalss věděl, že v jeho hlasu zazněla úleva. Napadlo ho, jestli si toho tosevanský tlumočník všiml. Samotná myšlenka odlišných kultur mu byla cizí, dokud nepřišel na Tosev 3. Kultura Domova se stala homogenní nedlouho poté, kdy Rasa planetu sjednotila. Rabotevové aHallessiané rychle přijali způsoby svých dobyvatelů. V tomto světě však mohl nalézt víc rozdílů, když přešel řeku, než by objevil, kdyby překonal světelná léta mezi jednotlivými světy

Impéria.
„A co si přejete vědět o Římanech a těch ostatních kulturách?“ zeptala se Monika Dutourdová.
„Chci se dovědět, jak se Římanům podařilo vtělit je do svého impéria a do své kultury,“ odpověděl Ttomalss.
„Aha, rozumím,“ řekla tosevanská historická. „To je relevantní vaší současné situaci, není-liž pravda?“ Buď ona nebo tlumočník vydal několik zvuků štěkavého tosevanského smíchu. Žena prostřednictvím tlumočníka pokračovala: „Jsou mezi námi takoví, kteří říkají, že historie není k ničemu. Jsem ráda, že Rasa tento názor nesdílí.“
Ttomalss věděl, že spousta mužů a žen Rasy s tímto názorem nejen souhlasí, ale ještě by ke svému souhlasu přidala zdůrazňovací zakašlání. O tom se Velkým Ošklivcům na druhém konci linky nezmínil. Místo toho řekl: „Ano, já si určitě myslím, že je to relevantní. Jsem rád, že shledávám, že vy si to myslíte taky. Cokoli mi o tom můžete říci, bude pro Rasu cenné.“
„V tom případě byste měl snad pochopit, že uvažuji, jestli vám mám vůbec něco říct,“ řekla Monika Dutourdová.
„Když mi to neřeknete vy, řekne mi to někdo jiný.“ Ttomalss se snažil, aby to znělo lhostejně. „Nebo tu informaci případně získáme z vašich knih. Nemluvíme tady přece o tajných záležitostech.“
Po chvíli Tosevanka řekla: „Ano, je to tak. Tak dobře, máte pravdu. Budu s vámi o těchto věcech diskutovat.“
„Děkuji vám.“ Ttomalss se snažil, seč byl, aby s ní jednal stejně, jako by jednal s vědcem svého vlastního druhu.
„Především,“ řekla, „vtělení do Římského impéria předpokládalo vojenské vítězství. Myslím, že o tom mluvit nemusíme.“
Ttomalss se přistihl, jak dělá souhlasné gesto., což bylo k ničemu na lince, která nepřenášela obraz. „V tom bych s vámi souhlasil,“ řekl. „Naše vojenská technologie je velice odlišná od té, kterou měli Římané. A právě tak i vaše, v nynější době.“ A Rasa se bude po celé generace přít o tom, proč je tomu tak, pomyslel si. Jeho druhu se ještě nikdy nedostalo tak drsného překvapení.
„V pořádku,“ řekla Monika Dutourdová. „Jakmile byl určitý subregion dobyt, Římané poskytli místní autonomii městům a oblastem, které se nepodílely na rebelii proti nim. Případné rebelie tvrdě potlačili.“
„To je rozumná politika,“ řekl Ttomalss. „Ve velkém měřítku se jí tady řídíme.“ Potíž s tím byla, že Velcí Ošklivci, kteří byli dosazeni do úřadů, často zneužívali své pozice pro sebe a proti Rase. Tto-malsse by zajímalo, jestli Římané měli podobné problémy.
„Až na velice málo výjimek,“ pokračovala Monika Dutourdová, „dovolovali Římané mužům a ženám v dobytých subregionech, aby provozovali jakoukoli pověru, kterou si přáli.“
„To je také rozumná politika,“ řekl Ttomalss. „Proč dělali výjimky?“
„Kvůli pověrám, které považovali za nebezpečné pro své impérium,“ odpověděla tosevanská historická.„Mohu uvést dva příklady. Jedním z nich byla druidská pověra, která měla středisko tady, kde nyní leží Francie. Římané se obávali, že tito druidové, kteří byli vůdci té pověry, by rovněž vedli místní obyvatele do vzpoury proti nim.“
„A ta druhá?“ zeptal se Ttomalss, když se o ní Monika Dutourdová okamžitě nezmínila.
„Ta druhá, nadřízený pane, se nazývá křesťanství,“ odpověděla. „Možnájste o něm užslyšel.“
„Ano,“ řekl automaticky, než si uvědomil, že její otázka zněla ironicky. Pak se zeptal: „Ale proč seji pokoušeli potlačit? A proč neuspěli? V současné době je to nejrozšířenější tosevanská pověra.“
„Pokoušeli seji potlačit, protože křesťané odmítali uznávat jakékoli další... duchovní síly,“ řekla Monika Dutourdová, „a protože křesťané odmítali vzdávat úctu duchům římských císařů.“
„Skutečně?“ řekl Ttomalss překvapeně. „V tom jsou velice podobní dnešním vyznavačům té muslimské pověry, pokud jde o úctu k duchům Císařů minulosti - Císařům Rasy, samozřejmě.“
„Ano. Islám i křesťanství jsou odnože židovské pověry, která odmítá uctívat cokoli kromě jediné nejvyšší nadpřirozené autority,“ řekla Monika Dutourdová.
„Aha.“ Ttomalss si zapsal poznámku. Doufal a předpokládal, že to Rasa už ví, ale on sám to nevěděl. „Proč se muslimové v současné stavěj í proti Rase mnohem fanatičtěji než křesťané?“ zeptal se.
„Abyste na toto dostal správnou odpověď, musel byste se zeptat někoho, kdo toho o islámu ví víc než já,“ odvětila tosevanská historická.
Její odpověď vzbudila Ttomalssův respekt. Viděl spoustu jedinců -jak příslušníků Rasy, tak Velkých Ošklivců - kteří, protože byli odborníky v jedné oblasti, byli přesvědčeni, že jsou odborníky i v jiných, obvykle nesouvisejících oblastech. Když to řekl, Monika Dutourdová se začala smát. „Co vám připadá tak směšné?“ zeptal se s uraženou důstojností.
„Odpusťte, nadřízený pane,“ řekla, „ale připadá mi zvláštní, že jste použil stejný argument, jaký použil jeden slavný tosevanský učenec jménem Sokrates u soudu před dvěma tisíci čtyřmi sty lety.“
„Ano?“ Ttomalsse napadlo, kdo ten Sokrates byl. „A uspěl jeho argument?“
„Ne,“ odpověděla Monika Dutourdová. „Byl odsouzen k smrti.“
„Oh. Jak ... nešťastné.“ Ttomalss položil jinou otázku., J?oužila jste teď vaše roky nebo moje?“
„Moje,“ řekla, takže v duchu cifru zdvojnásobil. Tosevanka dodala; „V té době byli Římané malou a bezvýznamnou skupinou. Později si podmanili Řeky, jejichž jedna podskupina, Athéňané, Sokrata popravila. Řekové byli kulturně pokročilejší než Římané, ale nedokázali se sjednotit politicky. Římané si je podmanili, a pak se od nich hodně naučili.“
„Chápu,“ řekl Ttomalss. Nejstarší historie Domova byla plná takových příběhů, některých pravdivých, jiných pouhých legend o učencích, kteří nesouhlasili s tím, co bylo. „Jaký prospěch poskytovali Římané dobytým subregionům, aby jim zabránili ve vzpouře?“
„Bezpečnost před invazí zvnějšku,“ odpověděla Monika Du-tourdová. „Bezpečnost před spory se sousedy uvnitř římského impéria. Místní samosprávu, jak jsem říkala předtím. Rozsáhlý prostor, sjednocený kulturně i ekonomicky.“
„Chápu,“ opakoval Ttomalss. „To jsou, samozřejmě, výhody, které byste vy Tosevané obdrželi, kdybyste se stali

poddanými Impéria.“
„Ano, poddanými,“ řekla tosevanská historická. „Jedna věc, která Římany odlišovala od ostatních našich impérií, byla skutečnost, že udělovali plné občanství stále dalším a dalším skupinám, které byly dříve jejich poddanými.“
„Totéž byste mohli očekávat od nás,“ řekl Ttomalss. „Už dokonce existuje jeden Tosevan s plným občanstvím Impéria.“
„Jak zajímavé,“ odvětila Monika Dutourdová. „Proč jenom jeden? Kdo to je?“
„Jedna,“ opravil ji Ttomalss. „To je složitý příběh. Má to co dělat s neobvyklými okolnostmi jejího vylíhnutí se.“ Neřekl ani slovo o pokračující diskusi s Kassquit o tom, jestli má stále právo monitorovat její aktivity, když je plnoprávná občanka Impéria. To bylo tak složité, a Monice Dutourdové do toho nic nebylo. Místo toho se Ttomalss zeptal: „Když ti Římané byli tak úspěšnými vládci svého impéria, proč se jejich impérium zhroutilo?“
„O tom se učenci přou od té doby, kdy se to stalo,“ odpověděla tosevanská žena. „Není na to jediná odpověď. Existovaly nakažlivé choroby, které silně zredukovaly populaci. Následkem toho utrpěla ekonomika. Vládci se stali drsnějšími ajejich byrokracie strnulejší. A byly vpády zvenku, hlavně Němců, kteří žili severně od římského impéria.“
„Němců?“ zvolal Ttomalss překvapeně. „Stejných Němců, které Rasa zná až příliš dobře?“
„Spíš od jejich předků,“ řekla Monika Dutourdová.
„Ano, jistě,“ řekl Ttomalss netrpělivě. „Jak zajímavé. To mi připadá jako příklad skutečné historické kontinuity. Na Tosevu 3 jsem jich moc neviděl.“
„Existují tady,“ řekla Monika Dutourdová. „Jestli jste je neviděl, je to proto, že jste je nehledal - nebo jste možná nevěděl, kam se dívat.“
„Ano, to je možné,“ připustil Ttomalss. „Byla byste ochotná naučit mě víc o tosevanské historii?“
„Možná,“ řekla Tosevanka. „Bude to, samozřejmě, otázka ceny.“
„Ovšem,“ řekl Ttomalss. „Jsem si jist, že se o tom dokážeme rozumně dohodnout."
„Platba nemusí nezbytně zahrnovat peníze,“ řekla Monika Dutourdová, „nebo ne pouze peníze. Chtěla bych, aby mému příbuznému bylo plně odpuštěno, teď když spolupracuj i s Rasou.“
„Bez ohledu na jeho nežádoucí a škodlivé jednání,“ řekl Ttomalss.
„Ano. Bez ohledu na to.“ Ttomalss si všiml, že tosevanská žena takové jednání nepopřela. Přesto chtěla, aby pašerákovi zázvoru odpustili. Vzdychl. Příbuzenství, ne přátelství, pomyslel si. To jistě ukazovalo historickou kontinuitu mezi Velkými Ošklivci. Znovu vzdychl. Přál by si - přál si - aby tomu tak nebylo.
Monika Dutourdová si zase přála, aby nebyla přišla do Tours, právě když podzim začínal předávat vládu zimě. Město její neukázalo z nejlepší stránky. Byla dítě teplého Středomoří; zima v Marseille byla skoro vždycky mírná, a sníh byl raritou. Tady ne. Zdejší klima ovlivňoval Atlantik a mrzlo tu často. Když Caesar dobyl Galii, římští kolonisté ve starověkém Caesarodunu byli nepochybně počasím stejně zděšeni jako nyní ona.
Ani klima na universitě nebylo nijak vřelé. Monika věděla, že by místo nedostala, nebýt zásahu Felless. Podle všeho to věděli i její kolegové na katedře historie. Jejich vztah k ní se pohyboval v rozmezí od lhostejného po zarytě nepřátelský.
„Nechte mě učit,“ řekla vedoucímu katedry, bělovlasému muži jménem Michel Casson, který byl na universitě od té doby, kdy se zotavil po zranění, které utrpěl, když v roce 1916 bránil Verdun. „Nechte mě publikovat. Dokážu vám, že sem patřím.“
„Budete mít příležitost,“ odvětil Casson, prohlížeje šiji skrze své brýle na čtení, které enormně zvětšovaly jeho oči. „Nemůžeme vám v tom zabránit. Nezbývá než doufat, že přitom nepoškodíte příliš vážně pověst university.“
Monika s rudýma ušima vystřelila z jeho pracovny. Že by se mohla ukázat přínosem pro universitu, to mu zjevně nepřišlo na mysl. Zaťala nehty do dlaní. Já vám ukážu, pomyslela si. Protože přišla při atomovém výbuchu o všechny své poznámky pro pojednání o kultu Isis v Galii Narbonské, kterým se zabývala před zkázou Marseille, pokusila se je zrekonstruovat navzdory tomu, že zdejší vědecká knihovna nebyla ani zdaleka tak dobrá, j ak si zdej ší nadutí profesoři zřejmě mysleli.
Nežádoucí pozornost Dietera Kuhna a nutnost spolupracovat s bratrem její práci v Marseille zdržovaly. Tady v Tours Kuhn z jejího života zmizel, za což z celého srdce děkovala Pánu, Panně Marii a všem svatým. Místo toho však musela spolupracovat s Ještěrem jménem Ttomalss. Nechtěl od ní nic v posteli. Dokonce platil. Ale provádět ho římskými dějinami neodčerpávalo čas, který mohla věnovat svému pojednání, o nic méně, než Němcova poněkud méně intelektuální pozornost.
A stále ještě musela jednat s Piercem. Předpokládala, že technicky vzato byl vězeň propuštěný na čestné slovo. Snažila se nemít s ním nic společného, pokud jí právě netlumočil pro Ttomalsse. Někdy si přála, aby ho nebyla vytáhla z vězení, aby jí dělal tlumočníka. Její život by byl jednodušší, kdyby ho tam byla nechala hnít.
Aleje to můj bratr. Krev není voda. Ráda by věděla, jestli by pro ni Pierre podstoupil desetinu obtíží, které podstoupila ona kvůli němu. Měla o tom své pochyby. Pro Pierra byl vždycky na prvním místě on sám.
Jednoho dne, když skončili telefonický rozhovor s Ttomalssem, řekl: „Je to škoda, že ten Ještěr je takový počestný. Kdyby nebyl, už bych mohl mít pohromadě novou distribuční síť.“
„Chceš říct, že žádnou nemáš?“ zeptala se Monika s nádechem sarkasmu.
„Jistěže mám,“ řekl její bratr. „Myslel jsem novou - takovou, která by dosahovala přímo na jeho hvězdnou loď. To by stálo za to zorganizovat, kdybych jen mohl.“
„Nemyslíš nikdy na nic jiného než na zázvor a na Ještěry?“ zeptala se podrážděně.
„Zázvor mi dává živobytí,“ řekl Pierre klidně. „Ještěři jsou moji zákazníci. Nemyslíš nikdy na nic jiného než na ty staré Římany, kteří jsou už dávno mrtví?“
„Někdy ano,“ odpověděla Monika štiplavě. „Tu a tam, například, musím myslet na to, jak tě dostat z vězení, nebo do jakých potíží ses zase kvůli zázvoru dostal.“

Bratr jí neposkytl ani to zadostiučinění, aby se zatvářil zahanbeně. „Taky ti to tentokrát trvalo dost dlouho," zabručel. „Myslel jsem, že v té zatracené cele zapustím kořínky. Já jsem tě z francouzského vězení dostal rychleji než ty mě."
Kdyby nedodal tu poslední větu, připomínající jí, zejí také tu a tam pomohl, byla by ho patrně praštila po hlavě popelníkem. Takhle jen řekla: „Nikdy bych se nebyla dostala do vězení, kdyby nebylo Dietera Kuhna, a on by se o mě nebyl staral, kdyby nebylo tebe." Tak či onak, vinaleželanaPierrovi.
„Byla bys raději, aby mě zavřeli zpátky do vězení?" řekl.
„Co s tím mám dělat?" řekla Monika. „Zase prodáváš zázvor. Ani se neobtěžuješ to přede mnou skrývat. Ty se sotva obtěžuješ skrývat to před kýmkoli. Samozřejmě, že si toho Ještěři všimnou. Nejsou pitomí. Myslíš si, že tě nesledují? Dříve nebo později je otrávíš natolik, že tě seberou a zase tě zavřou. A odtud tě pravděpodobně nedokážu dostat."
„Někdo to dokáže," řekl Pierre s provokativní sebedůvěrou. „Od toho jsou styky. Čím víc lidí znáš, tím víc máš lidí, na které se můžeš obrátit, když potřebuješ."
„A tím je víc lidí, kteří tě zradí, když něco potřebují od Ještěrů nebo oáfliků."
Pierre na ni překvapené pohlédl. „Kde ses naučila takhle uvažovat?"
Monika se mu vysmála. „A lidé říkají, že studovat historii k ničemu není!" zvolala a vyšla z pokoje dřív, než stačil odpovědět.
Někde jižně od Tours Frankové před více než dvanácti sty lety porazili do té doby neporazitelné Araby. Monika to věděla, ale neměla zájem hledat to bojiště. Jednak nikdo přesně nevěděl, kde bylo, jednak neměla auto, aby mohla podnikat výlety do kraje. A za třetí ji to boj ště příliš nezajímalo; bylo pro ni příliš moderní. Ta myšlenka ji pobavila.
Když se o tom zmínila Ttomalssovi, také ho to pobavilo. „To je rozdíl v pohledu mezi Rasou a lidskými bytostmi," řekl jí prostřednictvím bratra. „Pro nás rozdíl pár set let mnoho neznamená."
„To je zvláštní," řekla Monika. „Myslela jsem si, že chronologický rámec je pro vaše historiky stejně důležitý jako pro naše."
„No ano," řekl Ttomalss, „ale všechno, co se stalo před vznikem Impéria, je pro nás příliš dávno. Jaký je reálný rozdíl v tom, jestli se něco stalo před 103 472 lety nebo před 104 209 lety? Ta čísla jsem zvolil namátkou, chápete?"
Pierre stranou dodal: „Když Ještěři hovoří o letech, musíš to podělit dvěma. Jejich dva roky jsou přibližně jeden náš."
„Díky. Myslím, že to jsem už věděla," odpověděla Monika. Přesto byla polekaná. Pokusila se představit si víc než padesát tisíc let historie. Snad měl Ttomalss nakonec pravdu. I když tady na Zemi trvala pouhou desetinu této doby, vyžadovalo studium historie specializaci. Ona se soustřeďovala na římskou historii. Na fakultě byl rovněž historik předřímského (ne starověkého; to slovo historikové od příchodu Ještěrů nepoužívali) Řecka, další studoval středověkou západní Evropu, jiný se specializoval na historii byzantské říše (která připadala i Monicejako neužitečné arkánum), a tak dál.
Přesto řekla: „Znát relativní pořadí, ve kterém se věci odehrály, je důležité. Jinak nemůžete hovořit o příčinnosti v jakémkoli smysluplném významu."
„Příčinnosti?" Bratr se na ni zlostně podíval. „Jak to k čertu mám říct v jazyce Ještěrů?"
„Pokus se," řekla mu Monika. „Jestli Ttomalss dospěje k závěru, že neodvádíš dobrou práci, požádá o nového tlumočníka, a já s tím nic nenadělám."
Pierrův výraz byl ještě odmítavější, ale nějak se mu to muselo podařit vysvětlit, protože Ttomalss řekl: „Ano, v tom máte pravdu: posloupnost a relativní chronologie musejí být zachovány. Absolutní chronologie může být méně důležitá."
Monika by to neřekla, ale ona nemusela uchovávat v hlavě tolik absolutní chronologie. A zjistila, zeji diskuse s Ttomalssem docela baví a těší. Ten Ještěr neuvažoval jako lidská bytost - a proč by měl? pomyslela si - ale zdaleka nebyl hloupý. Měl také potíže pochopit, jak fungují lidé jako individua, ačkoli se o to velmi snažil. Když měl co do činění se skupinami, šlo mu to lépe.
„Děkuji vám," řekl jednoho dne. „Hodně se toho od vás dovídám. Jste inteligentní a máte dobrý přehled. Tyto rysy nejsou mezi Tosevany tak obvyklé, j ak bych si přál."
Když to Pierre přeložil, přidal vlastní komentář o dvou slovech: „Učitelčin mazlíček."
Monika na něho vyplázla jazyk. „Řekni Ttomalssovi, že mu děkuji a že je velice laskavý." Bylo to lichocení, ale bylo v něm jádro pravdy. Bylo v něm i jádro obavy. Co přesně se od ní učil kromě římské historie? Něco, co pomůže Ještěrům účinněji vládnout jejich části Země? Udělalo to z ní zrádce lidstva?
Nebuď blázen, říkala si. Většina lidí si nemyslí, že má pro nás římská historie v dnešní době nějaký význam, tak jak by mohla být důležitá pro Ještěry? Na okamžik se jí ulevilo. Pak si ale pomyslela: Jestli si Ještěři myslí, zeje důležitá, tak možná je.
Když v jejím bytě zazvonil telefon, pospíšila si k němu. V Marseille by se zazvonění děsila: bylo příliš pravděpodobné, že to bude Dieter Kuhn. Tady však neměla žádné potíže, „kilo ? " řekla.
„Helou, profesorko." I kdyby Rance Auerbach nemluvil anglicky, okamžitě by poznala jeho poničený, sípavý hlas. „Jak se vám tam daří?" pokračoval.
„To ... velmi dobře, děkuji. Děkuji vám moc," odvětila Monika. Mluvila také anglicky, a byla ráda, že má příležitost si angličtinu procvičit. Auerbach byl také zázvorový dealer, ale nějak jí to vadilo méně než u jejího bratra. „Mohu se vás na něco zeptat?" řekla.
„Jistě. Do toho," řekl jí, a ona se s ním podělila o podstatu svých rozhovorů s Ttomalssem a své obavy z toho, co se Rasa dovídá. Když skončila, Auerbach řekl: „Svět by byl lepší místo, kdyby potíže každého byly tak malé."
„Děkuji vám," řekla Monika znovu, tentokrát francouzsky. V jejím hlase zazněla vděčnost. Měla pocit, jako by byl kněz, který jí právě udělil rozhřešení a velice mírné pokání po obzvlášť ohavné zpovědi. „Nemáte tušení, jak moc jste mi ulevil na duši. Chci se dívat do zrcadla beze studu."

Následovalo dlouhé ticho. Nakonec řekl Auerbach znovu anglicky: „Jo, Nechceme to všichni?“ Moniku náhle napadlo, jestli byla tajediná, koho trápilo svědomí.
„Ano, plukovníku Webstere,“ říkal otec Jonathana Yeagera do telefonu. „Myslím, že to bude v pořádku, když zachováme klid. Musíme tam venku zůstat pevní, ale nemůžeme hnát věci do krajnosti, neboje znervózníme. Můj profesionální názor je, že kdyby se to stalo, litovali by toho všichni.“ Chvíli poslouchal, pak řekl: „Ano, pane, dám vám to i písemně,“ a zavěsil.
„Další potíže kvůli těm motorům na skalách v pásu asteroidů?“ zeptal se Jonathan.
Otec přikývl. „To se můžeš vsadit. Za tohle nemohou obviňovat mě, tak mě místo toho žádají o radu.“ Jeho smích připadal Jonatha-novi poněkud kyselý. „Zatraceně, synu, já jsem ani nevěděl, že se něco takového děje - i když ti řeknu, že jsem měl jisté podezření už od té chvíle, kdy ten velký meteorit dopadl na Mars.“
„Vážně?“ Jonathan zvedl obočí. „Nikdy jsi mi o tom nic neřekl -ani maminc, pokud vím.“
„Ne.“ Otec zavrtěl hlavou. „Nemá smysl mluvit o podezření, když to nevíš jistě. Když jsem byl naposled v Little Rocku, zeptal jsem se nato presidenta Warrena.“
„Tos udělal?“ Jonathana stále občas udivovalo, že jeho otec byl v situaci, aby mohl kJást otázky presidentu Spojených států. „Co ti řekl?“
„Moc ne.“ Otec vypadal mrzutě. „Vlastně jsem to od něho čekal. Měl pravděpodobně strach, že se vším, co uslyším, poběžím k Ještěrům. To je nesmysl, ale je to nesmysl, který na mně bude lpět do konce života.“
„To není fér!“ zvolal Jonathan s nehraným rozhořčením mládí. „Možná ne, ale lpí to na mě, jak jsem řekl.“ Otec pokrčil rameny. „Mohl bych pokračovat a vykládat o tom, jaké poučení by sis z toho měl vzít, a že bys vždycky měl dbát na svou pověst bez ohledu na cokoli. Ale kdybych to udělal, pravděpodobně by ses začal rozhlížet po něčem, čím bys mě praštil po hlavě.“
„Jo, pravděpodobně jo,“ souhlasil Jonathan, „Nejsi tak špatný, pokud se přednášek týče, ale - “ „Děkuji moc,“ přerušil ho otec.
„Není zač, tati,“ zazubil se Jonathan. Ale úsměv mu rychle zmizel z tváře. „Co budou Ještěři dělat, tam venku, v pásu asteroidů? Když se o něco pokusí, budeme s nimi bojovat?“
„Je to, jak jsem řekl Edu Websterovi: když neuděláme nic, abychom je vytočili, řekl bych, že se té bouřce můžeme vyhnout,“ odpověděl otec. „Ale taky si myslím, zeje potřeba, aby si mysleli, že budeme bojovat, jestli se oni tam venku o něco pokusí. Častokrát se vyhneš boji, když ukážeš, žejsi připraven do toho jít.“
„Kdybychom bojovali s Rasou, byli bychom poraženi, že?“ zeptal se Jonathan.
„Teď? Určitě, stejně jako bychom byli prohráli loni v létě,“ odvětil otec. „Ale v tom to nevězí, nebo alespoň jen zčásti. Ta druhá strana mince je to, jak moc bychom pocuchali je, kdyby k něčemu došlo. Nelíbí se jim, co jim udělali nacisté, a od nás by to schytali víc a hůř.“ Vzdychl. „Kdyby ta jejich sonda nezpozorovala záže naší rakety, dokázali bychom si vybudovat mnohem silnější pozici v pásu asteroidů dřív, než by se Rasa o něčem dověděla.“
Silná pozice v pásu asteroidů nebyla pro Jonathana tak důležitá. „Tak myslíš, že bude válka, nebo ne?“ zeptal se. „Celá ta idea válčení s Rasou mi připadá jako plýtvání vším, co je pro mě cenné...“
„Já vím,“ řekl otec pomalu. „Zdá se, že takhle smýšlí spousta chlapců tvé generace. Ale něco ti řeknu: když Ještěři poprvé přišli na Zemi, stříleli na vlak, ve kterém jsem jel, a já jsem se dobrovolně přihlásil do armády, jakmile jsem se dostal do města, kde byla odvodní kancelář. Totéž udělal Mutt Daniels, můj manažer, a ten byl tenkrát asi tak starý jako teď já. Vzali nás oba. Ani přitom nemrkli. Tak to tenkrát chodilo.“
Jonathan věděl, že to tenkrát tak vypadalo. Pokusil se představit si to, pokusil se, ale nepodařilo se mu to. Poněkud uraženě řekl: „Ale Rasa není tak zlá, opravdu. Ty vis, že je to pravda, tati.“
„Vím, zeje to pravda teď,“ řekl Sam Yeager. „Nevěděl jsem to tenkrát. Nikdo to nevěděl. Věděli jsme jen, že Ještěři přišli odnikud a začali z nás vytloukat střeva. A kdybychom my - a rudí, a nacisté, a Britové, a Japonci - nebyli bojovali jako blázni, Ještěři by dobyli celý náš svět, a ty a tvoji kamarádi byste se na ně nekoukali zvenku a nemysleli si, jak jsou horcí. Dívali byste se na ně zdola, a neměli byste naději se z jejich područí dostat.“
„Okay. Okay.“ Jonathan neočekával celý proslov. Možná ho ani otec neměl v plánu, protože vypadal sám poněkud překvapeně. Jonathan pokračoval: „Chápu, co říkáš, čestně. Mně ale věci připadají jinak. Nemohu předstírat, že ne.“
„Já vím.“ Otec se smutně zasmál. „Ty považuješ Rasu a hvězdné lodi, atomové bomby a počítače za samozřejmé. Pro tebe jsou běžnou součástí světa. Nepamatuješ si, jak to vypadalo předtím, než sem přišli.“
„Nejáne.“ Jonathan zavrtěl hlavou. Staré časy, jak říká táta, pomyslel si, a pak: Spatné staré časy. Lidé tenkrát moc nevěděli.
Teď řekl jeho otec: „Okay. S tím nic nenaděláš, žejsi mladý, tak jako já nic nenadělám s tím, že už... nejsem tak mladý.“ Přejel si rukou po vlasech, které už byly na vršku hlavy skutečně velice řídké. Ale i když nebyl mladý, i když plešatěl, dokázal si pořád uchovávat před svým synem jistý intelektuální předstih. V očích mu poťouchle zajiskřilo.
„Samozřejmě, kdyby nebylo Ještěrů, vůbec bys tady nebyl, protože kdyby nepřišli, nikdy bych se byl nesetkal s tvou matkou.“
„Já vím. Už jsi mi to říkal. Nerad na to myslím.“ Jonathan na to vůbec nemyslel rád. Představovat si, že jeho existence závisí na hříčce osudu, bylo nepříjemné. Nepříjemné? Sakra, to bylo přímo děsivé. Pokud mohl on říct, vždycky tady byl, a vždycky tady bude. Nechtěl, aby něco otřásalo těmito základy.
„Na co rád myslíš?“ zeptal se otec lstivě. „Snad na svou svatbu? Nebo na svatební noc?“
„Tati!“ Jonathanův hlas zazněl káravě. Jeho otec byl starý člověk. Neměl co myslet na takové věci.
„Jen počkej, až budeš mít děti,“ varoval ho otec. „Budeš jim povídat, co mohlo způsobit, že by se nenarodily, a oni tě taky nebudou chtít poslouchat.“
„Doufám, že já takové věci dělat nebudu,“ řekl Jonathan. „Snad si budu pamatovat, jakjsem nenáviděl, kdyžjsi to dělal

ty mně.“
Otec se rozesmál, což ho otrávilo ještě víc. „Možná,“ řekl Sam Yeager. „Ale moc na to nevsázej, nebo budeš litovat. Já jsem taky neměl rád, když to můj otec dělal mně, ale to mi nezabránilo, abych to dělal taky. Jakmile dosáhneš určitého věku a uvidíš, že tvůj chlapec jedná určitým způsobem, no, je jen přirozené, že začneš sám taky jednat určitým způsobem.“
„Jo?“ řekl Jonathan temně. Chtěl si o sobě myslet, že bude jiný, až bude starý, ale bude to pravda? Jak to mohl teď vědět? Mezi ním a věkem jeho otce ležela spousta let, a on neměl naspěch, aby tu propast překonal.
„Jo,“ řekl otec, Jakkoli moc si myslíš, že takový nebudeš, až se do toho věku dostaneš.“ Znovu se na Jonathana zašklebil, tentokrát ne tak přívětivě. Jonathan se zamračil. Jeho otec ho dokázal přear-gumentovat. To Jonathanovi připadalo krajně nefér. Kdysi byl táta mladý, a ještě si - občas - pamatoval, jaké to bylo. Ale Jonathan ještě nezestárl, takjak mohl uvažovat stejně jako jeho otec? Ustoupil: „Když to říkáš.“
„To sakra říkám,“ řekl otec. „Užjsi přišel na to, jak si uvázat motýlka?“
Jonathan zvedl ruce v téměř teatrálním zoufalství. „Nemyslím, že se to někdy naučím, aby to vypadalo aspoň trochu k světu.“
To vzbudilo otcův smích. „Já jsem se o to starat nemusel, když jsem si bral tvou matku. Byl jsem v uniformě, a ona měla džínsy. Ta veliká metropole -“
„Chugwater, Wyoming,“ přidal se Jonathan k otci. O smírčím soudci, žvýkajícím tabák, který otce s matkou oddal, slyšel už stokrát. Ten chlapík byl taky poštmistr a šerif. Ale to bylo taky dávno.
Otcův pohled byl v té chvíli nesmírně vzdálený. „Ale nakonec to se mnou a s Barbarou nedopadlo tak špatně,“ řekl, spíš pro sebe. „Ne, vůbec ne tak špatně.“ V té chvíli vůbec nevypadal jako starý muž. Ani jeho hlas tak nezněl - ani Jonathanovi. Možná myslel na nadcházející svatbu, ne na tu, kterou měl kdysi dávno.
„Chugwater, Wyoming.“ Tentokrát Jonathan vyslovil to směšné jméno jiným tónem hlasu. „To musí být pěkně horké, dokázat si vzpomenout, že se člověk oženil v takovém legračním hnízdě. Chci říct, že kostel je pravděpodobně hezčí a tak, ale v kostele se žení každý.“
„Byla to jedna z těch bláznivých věcí, které se děly za války,“ odpověděl otec. „Nikdo nevěděl, jestli Ještěři neobsadí Chicago, takže sebrali všechny fyziky a písařky - tvá máma byla písařka - a ještěří zajatce a tlumočníka - mě - a poslali všechny do Denveru, který měl být bezpečnější. Málem nás zabili, když jsme odjížděli. Naši loď napadl stíhací bombardér Ještěrů. To bylo poprvé - “ Zmlkl. „Co poprvé?“ zeptal se Jonathan.
„Na tom nezáleží. Nic.“ Otec se začervenal. Jonathan se poškrábal na vyholené hlavě, uvažuje, o čem to otec mluví. Kdyby nevěděl své, byl by přísahal... Zavrtěl hlavou. Nikomu není příjemné myslet na svého otce a matku, jak dělají ty věci, zvlášť předtím, než se vzali. Sam Yeager pokračoval: „Nemáš nic užitečnějšího na práci, než tady stát a klábosit se mnou?“ Jeho tón naznačoval, že ani on nechce, aby o tom Jonathan přemýšlel.
„Co jako?“ Jonathan neměl ani chuť dělat něco užitečného. „Mickey a Donald jsou obstaraní.“ Posluhování Ještěrům byla nejčastěji jeho práce. Ne že by ho práce s malými Ještěry netěšila. Těšila ho. Ale nechtěl se nechat vyhánět, aby se o né postaral. Při tom se cítil, jako byještě byl malý chlapec.
„Nevím,“ řekl otec. „Mám ti něco vymyslet?“
„Neobtěžuj se.“ Jonathan se uklidil z kuchyně, jen si ještě cestou vzal z ledničky colu. Pospíšil si, aby otec neměl čas přijít s něčím obzvlášť odporným - s nějakou prací pro nádvorní četu - a vyšlo mu to.
Když byl opět v bezpečí svého pokoje, důkladně se napil coly a začal studovat učební texty z historie Rasy: blížily se zkoušky. Ještě jeden semestr, a pak si mohu začít vydělávat na živobytí u Ještěrů, stejně jako Karen, pomyslel si. A díky svému otci měl jedny z nejlepších styků na celém světě. U Rasy znamenalo přátelství velice mnoho, ajeho otec měl mezi Ještěry víc přátel než kterýkoli jiný člověk na světě, snad s výjimkou Kassquit.
Chudinka Kassquit, pomyslel si. Jakkoli ho Rasa fascinovala, nechtěl by ji poznávat takovým způsobem jako ona. Myšlenky na ni ho rozesmutňovaly a byly dráždivě zároveň: nemohl se ubránit vzpomínkám na to, čím spolu strávili tolik času na hvězdné lodi. Pomyšlení na to, co dělal s Kassquit, ho přivedlo k myšlenkách na to, že to dělal i s Karen, a na jejich svatbu a svatební noc. Při podobných úvahách se toho ze zkušební látky moc nenaučil, ale stejně při tom strávil příjemný čas.
Rance Auerbach se díval z okna hotelového pokoje na vody Středozemního moře. I teď, když podzim přecházel v zimu, zůstávaly nepravděpodobně teplé a nepravděpodobně modré. Jistě, Mexický záliv uměl stejný trik, jenže Marseille byla na stejné zeměpisné šířcejako Boston. Připadalo mu tojako podvod.
„Měl by přij ít blizard,“ řekl.
Penny Summersová potřásla hlavou. „Ne, díky. Viděla jsem zatraceně moc blizardu, když jsem vyrůstala. Už nechci.“
„No., ani já ne,“ připustil Rance. „Ale takhle dobré počasí v tak pozdní roční době mi nedělá dobře.“ Rozkašlal se, pak zasípal kletbu. Kašel bolel. Vždycky bolel, už od té doby, kdy byl postřelen. Bude bolet, dokud ho jednoho krásného dne nepohřbí. Na to v posledních dnech často myslel. „Možná jsem jen nervózní. Ať visím, jestli to vím.“
„Z čeho jsi nervózní?“ zeptala se Penny. „Obchody jdou skvěle-mnohem lépe, když teď sbalili starého dobrého Pierra. Spousta obchodů, spousta zákazníků ...“
„Jo.“ Auerbach si zapálil cigaretu. To ho s největší pravděpodobností přinutí kašlat ještě víc, ale bylo mu to jedno. Ne, to nebyla pravda. Vadilo mu to, ale ne tolik, aby ho to přimělo přestat. „Možná je to právě tím, že věci jdou tak dobře. Pořád čekám, že někdo zaklepe na dveře ve tři ráno.“
Penny zavrtěla hlavou. „Tentokrát ne. Jestli nás nesbalili, když sebrali Pierra Turda, už to neudělají. Ty a já, zlato, jsme za vodou.“
Teď šiji Rance prohlížel s nemalým znepokojením. „Kdykoli jsi začala uvažovat takhle, začala' s být neopatrná. Vzpomínáš, co se stalo, když jsme podnikli ten malý výlet dolů do Mexika? Nechci, aby se něco takového stalo znovu.

Teď nám toho ti šupinatí parchanti dluží mnohem víc než tenkrát.“
„Děláš si moc velké starosti,“ řekla Penny. „Všechno dopadne dobře-počkej auvidíš.“
„Ty si neděláš žádné starosti,“ odsekl Rance. „Jen dělej, jako by nás Ještěři a Francouzi nemohli odhalit, a zjistíš, že jsi sakra vedle. Pak toho budeš litovat, ajátaky.“
„Já nejsem ten, kdo v poslední době riskoval,“ řekla Penny. „To ty jsi dobrák, který vydíral Ještěra, aby našel práci sestře starého Pierra. Samozřejmě, tobylojenom z dobroty srdce. Jo, určitě bylo.“
„Přestaň mě s tím otravovat, buď tak laskavá, ano?“ řekl Auerbach unaveně. „Nikdy jsem s ní neflirtoval. To nemůžeš říct bez ohledu na to, jak moc mi to chceš přišít.“
„Kdybych mohla, byla bych už pryč,“ odpověděla Penny. „Nezůstala bych tam, kde nejsem žádoucí, to mi teda věř.“ Ostře na něho pohlédla. „Ale i kdyžjsi nic neudělal, řekla bych, žes chtěl.“
„Oh, Ježíši.“ Rance obrátil oči v sloup. Věděl, že to přehrává, ale musel to trochu přehrát, protože Penny se nemýlila. Pečlivě volil slova a doufaje, že to Penny nepostřehne, řekl: „Není ošklivá, ale není nic zvláštního. Já nevím, kvůli čemu jsi pořád ve zbrani.“
„Nech si ty kecy, Ranci,“ řekla Penny rázně. „Nejsem slepá, a nejsem ani blbá. Řekla jsem ti, žes nic neudělal, ale vím, jak se muž dívá na ženu, a vím taky, jak se chová k ženě, která se mu líbí. Ty nejsi typ chlapa, který dělá laskavosti kdekomu.“
Na tom bylo dost pravdy, když se na to Rance pořádně podíval. Dokulhal k popelníku a uhasil v něm cigaretu. Vraceje Penny její ostrý pohled, odpověděl: „Jo, proto jsem tě taky vyhodil, ať si děláš, co umíš, kdyžjsi mi tenkrát zčistajasna zavolala.“
„Víš, jakjsem ti zato zaplatila, chlapečku.“ Škubla za sukni, jako by šiji chtěla stáhnout. „Nějakájiná holka by to mohla udělat stejně.“
„Po tom, co Monika Dutourdová prožila s tím zatraceným nác-kem, nemyslím, že platí v této valutě,“ řekl Auerbach, ačkoli by býval měl zájem zjistit, jestli je to pravda nebo ne. „A my dva jsme spolu předtím byli ve stodole, bejby. A ty Němce jsem poštval na toho zatraceného Roundbushe zřejmě proto, že jsem zatoužil po zadku Davida Goldfarba.“
Kdyby to řekl předtím, Penny by vyprskla smíchem. Tentokrát ne. „Ty jsi poštval Němce na Roundbushe, protože tě nasral. Tak je to.“
Na tom také bylo něco pravdy, ale jen trochu. Tvrdohlavě řekl: „Udělal jsem to proto, že nerad vidím, když se s někým zachází nespravedlivě. To platí o Goldfarbovi, a platí to i o té francouzské dívce.“
„Jo, rytíř v lesknoucí se zbroji,“zavrčelaPenny.
„Užjsem ti řekl jednou: nevyhodiljsem tě, kdyžjsi mi zavolala,“ zasípal. „Řeknu ti taky něco jiného - začínám mít zatraceně dost, jak mě pořád zatahuješ do průšvihů a vyskakuješ si na mě. Když se ti to nelíbí, nech mi polovinu hotovosti, najdi si vlastní pokoj a provozuj svůj vlastní kšeft, a mě nech sakra na pokoji.“
„Měla bych to udělat,“ řekla.
„Do toho,“ řekl jí Rance. „Udělej to. Už jednou jsme se rozešli. Myslela sis, že nám to spolu tentokrát vydrží navěky?“ Toužil po boji. Cítil to.
„To ti poskytne záminku, kterou potřebuješ, abys skočil na příští vlak do Tours a upaloval ke své malé profesorce, co?“ vyjela Penny.
Rance její vysmál do očí. „Věděl jsem, že to řekneš. Zatraceně dobře jsem to věděl. Aleje tady něco, co ti uniká, zlato. Kdybych byl sám, nejel bych do Tours. Kdybych byl sám, jel bych na letiště a skočil bych do prvního letadla do Států.“
Penny se také rozesmála, stejně nepříjemně jako on. „A tam vydržíš naživu tak tři dny, než se ti chlapi, jejichž zabijáky jsi oddělal, domáknou, žejsi zpátky, a odprásknou tě.“
Zavrtěl hlavou. „To nemyslím. Jakmile budu doma, zmizím zase ve své díře. Žil jsem tam léta, než ses vynořila ty a dala's věci do pohybu. Počítám, že to dokážu bez velkých problémů.“
„Vrátit se do Forth Worthu a uchlastávat se k smrti? Šestákový poker s mládenci v domě Americké legie?“ Penny neskrývala své opovržení. „Počítáš, že vydržíš takové vzrušení?“
„Nebylo to tak špatné,“ odpověděl.
Než mohla Penny říci něco dalšího nepříjemného, zazvonil telefon na nočním stolku. Stála blíž než Rance, takže ho zvedla. „Alld ? “ Mělo to být francouzsky, ale mnohem spíš to znělo kansasky. Asi minutu poslouchala, pak řekla: „Un moment, s'il vous plait,“ a napřáhla ruku se sluchátkem k Auerbachovi. „Promluv si s tím chlapem, ano? Já mu rozumím tak každé druhé slovo.“
Což znamenalo, že neměla tušení, co Francouz povídá. Uměla trochu francouzsky mluvit, ale vždycky měla zatracené problémy mluvené francouzštině rozumět. Rance k ní přikulhal a vzal si od ní telefon. „Alld ? “ Jeho přízvuk také nebyl bůhvíjaký, ale šlo to.
„Nazdar, Auerbachu,“ řekl žabožrout na druhém konci linky. „Ten náklad dorazil dřív, kupodivu. Chcete ho převzít dnes v noci místo v pátek?“
Teď řekl Rance: „ Un moment.“ Zakryl dlaní mluvítko a zeptal se Penny anglicky: „Chceš převzít ten náklad dnes v noci?“
„Jistě,“ řekla okamžitě. „Jsmeještě společníci?“
„Stejně mě potřebuješ, nebo někoho, kdo se domluví francouzsky,“ odpověděl Auerbach. Udělala na něho obličej. Vrátil se k francouzštině: „Cestbon,“
„Dobře,“ řekl zázvorový dealer. „Obvyklý čas. Obvyklé místo. Ale dnes v noci.“ Linka oněměla.
Auerbach zavěsil a založil si ruce na prsou. „Jak jsem říkal: chceš ode mě odejít, poslouži si. Uvidíme, kdo z nás vydrží déle jako sólový hráč.“

„Oh, jebu tě," řekla - a pak, napůl se smíchem, napůl ještě zlostně, udělala přesně to. Do krve ho pokousala a poškrábala mu ramena. On se jí snažil působit bolest přinejmenším ve stejné míře jako rozkoš. Nakonec se ho zeptala, zpocená a lapající po dechu: „Kdepak by sis tak zapíchal se svou profesorkou?"
„Není to moje profesorka, zatraceně," řekl. „Kdybys poslouchala tak dobře, j ak pícháš, věděla bys to."
„Nepotřebuju poslouchat," řekla Penny. „Čím víc poslouchášs, tím víc lží slyšíš. Já už jsem jich slyšela příliš mnoho."
Ale pak do něho přestala rýpat kvůli Monice Dutourdové, za což jí byl vděčný.
Oblékli se a sešli dolů, aby chytili taxík. „Rue de Flots-Bleu 7, v Anse de la Fausse Monnaie," řekl Rance francouzsky řidiči otlučeného volkswagenu. Anglicky poznamenal: „Typické pro Marseille -mít čtvrť pojmenovanou po padělaných penězích." Pak se pracně vecpal na zadní sedadlo otlučeného taxíku. „Další důvod nenávidět zatracené nácky," zamumlal, kdyžjeho noha protestovala.
Anse de la Fausse Monnaie ležela na jižní straně předhoří, jehož severní strana pomáhala ohraničovat Starý přístav. Protože byla dost daleko na západ od středu města, neutrpěla příliš při výbuchu atomové bomby. Místní obyvatelé se stěží vůbec považovali za občany Marseille. Také jimi nebyli, dokud Němci nevybudovali silnice spojující jejich malý obvod s hlavní částí města.
Jakmile Auerbach zaplatil, volkswagen odjel podstatně vyšší rychlostí, než na jakou byl stavěný. Auerbachovi se to nelíbilo. „Nechce se příliš motat tady kolem, co?" řekl. „Další otázka je, co ví, co my nevíme?"
Penny si, jako obvykle, odmítla dělat starosti. „Byli jsme tady už předtím. Tentokrát to taky klapne," řekla a zamířila k taverně, která byla jejich cílem. Auerbach ji s povzdechem následoval, přeje si v duchu, aby s sebou měl samopal.
Štětky a rybáři uvnitř vzhlédli od svého pití. Když patron trhl prstem ke schodům a řekl: „Pokoj číslo osm," všichni se uvolnili i když nově příchozí nevypadali na to, že sem patří, byli očekáváni a tudíž nebyli bezprostředně nebezpeční. Ranceho noha protestovala i na schodech, ale s tím nemohl nic dělat. Podle vzdechů a stenů, ozývajících se skrz tenké dveře, většina těch pokojů nesloužila zázvorovým dealerům, nýbrž mnohem staršímu řemeslu.
Rance zaklepal na dveře se zašlou mosaznou osmičkou. „Auerbach?" zeptal se Francouz, který telefonoval.
„Kdo jiný?" zavrčel anglicky. Nemyslel si, že ten žabožrout umí anglicky, ale na tom nezáleželo. Jeho poničený hlas ho identifikoval stejně spolehlivějako fotografie v pasu.
Dveře se otevřely. Do tváře mu dopadlo oslepující světlo. Další paprsek našel Penny. Pokoj byl plný Ještěrů. Všichni namířili na Američany automatické pušky. Rance si pomyslel, že samopal by mu za těchto okolností k ničemu nebyl.
„Jste zatčeni pro obchodování se zázvorem!" zařval jeden z Ještěrů svou vlastní řečí. „Zavřeme vás a sníme klíč!"
Člověk by mluvil o zahození klíče. Když Auerbach zvedal ruce nad hlavu, neměl chuť zabývat se jemnými rozdíly ve slangu. Vždycky věděl, že takový den může přijít. Zjistil, zeje méně vyděšený, méně rozzuřený, než by si byl dovedl představit. Otočil hlavu k Penny a řekl: „Říkal jsem ti to."
„Oh, sklapni," odpověděla, ale on si stále myslel, že měl poslední slovo.
Nesseref vždycky zkontrolovala došlé zprávy, když se vrátila domů z procházky s Orbitem. Zprávy, které dostávala, byly většinou reklamy, některé předávané skutečnými příslušníky Rasy, kteří je četli, jiné čistě elektronické. Bez váhání vymazávala oba druhy. Nikdo ji nikdy nepřesvědčil o tom, že nastoupí cestu k bohatství, když odpoví na zavolání někoho, komu šlo mnohem spíš o jeho vlastní prospěch než o její.
Dnes však měla jednu zprávu odlišného druhu. Na monitoru se objevil nějaký muž s unavenou vizáží. „Jsem Gorppet, z Bezpečnosti," řekl. „Volám z Kanthu, nedaleko Breslau, ve Velkoněmecké říši. My oba známe Velkého Ošklivce jménem Mordechaj Anielewicz. Zavolejte mi prosím nazpět, až se vám to bude hodit. Děkuji." Jeho obraz ze záznamu zmizel.
Do jakých potíží se zase Anielewicz dostal? napadlo Nesseref. Gorppetův telefonní kód byl součástí zprávy. Spojení dostala rychle. „Velitel malé jednotky Gorppet u aparátu," ohlásil se. „Zdravím vás,"
„A já zdravím vás. Tady pilotka raketoplánu Nesseref. Odpovídám na vaši výzvu."
„Aha. Děkuji vám, že odpovídáte tak rychle," řekl Gorppet. „Mordechaj Anielewicz není jen můj známý," řekla Nesseref. „Jak budete pravděpodobně vědět, je to přítel. Z vaší zprávy usuzuji, zeje to nyní přítel v nesnázích. Jak mu mohu pomoci?"
„Je to skutečně přítel v nesnázích." Gorppet udělal souhlasné gesto. „Drží ho jako rukojmí několik mužů židovské pověry tady v Kanthu. Mohou ho zabít. Je možné, že ho už zabili."
„Počkejte!" zvolala Nesseref. „Musíte se mýlit. Anielewicz sám patří k této pověře."
„Mluvím pravdu," řekl Gorppet. „Víte, že ti Židé v Polsku mají bombu z výbušného kovu?"
„Vím, že to Anielewicz říkal," odpověděla Nesseref. „Nikdy jsem nevěděla, jestli je to pravda nebo jenom fikce, která na mě měla učinit dojem."
„Je to, naneštěstí, pravda," řekl jí Gorppet. „A Židé, zdá se, nejsou imunnější proti frakčním sporům než ostatní Velcí Ošklivci. Frakce, která chce co nejvíc uškodit Němcům, se během poslední války zmocnila kontroly nad tou bombou, a dopravila ji sem."
„Já... chápu." Nesseref to chápala až příliš dobře, a nic z toho se jí nelíbilo. „Co udělají Němci, když mezi nimi vybuchne taková bomba? Co mohou udělat?"
„To nikdo přesně neví, s výjimkou jejich vlastních vysokých důstojníků," řekl Gorppet. „Nikdo není dychtivý to zjistit. Pracujeme s předpokladem, že mají víc zbraní, než nám vydali. Všechny dukazy tomu silně nasvědčují. Proto Anielewicz souhlasil, že se pokusí přesvědčit ty Židy, aby se vzdali."
„Aby pomohl Rase? Aby pomohl Němcům?" řekla Nesseref. „To je od něho mimořádně velkorysé." Použila zdůrazňovací zakašlání.
Gorppetův hlas byl suchý: „Pochybuji, že toto byla jeho hlavní motivace. Myslím, že mu šlo spíš o to, aby Polsko, jeho domovinu, nepostihly následky německého protiútoku."
„Aha. Ano, to také dává určitý smysl," souhlasila Nesseref. „Ale neodpověděl jste na tu první otázku, kterou jsem vám

položila: jak mu mohu pomoci?“
„Nemyslel jsem nějakou přímou cestu,“ řekl Gorppet. „Ale znáte ho dobře, a znáte dobře Velké Ošklivce obecně, zvlášť ženu z kolonizační flotily. Byla byste ochotná přijet do Reichu a stát se členem týmu, který se snaží získat znovu kontrolu nad tou bombou?“
„Za předpokladu, že budou souhlasit moji nadřízení, s radostí,“ řekla Nesseref.
„To jsem zařídil už předtím, než jsem s vámi mluvil,“ řekl Gorppet. „Okamžitě pro vás zařídím dopravu.“
„Ano?“ Nesseref nevěděla, má-li být vděčná nebo rozmrzelá. „Jak ... efektivní.“ Zdráhavě tomu muži připsala své pochyby v jeho prospěch.
Ukázalo se, že nemluví do větru. Sotva Nesseref připravila pro Orbita jídlo a vodu na dobu své nepřítomnosti, zastavil před jejím obytným domem automobil. Řidič jí zatelefonoval z vozu: „Čekám na vás, pilotko raketoplánu.“
„Už jdu.“ Nesseref si pospíšila k výtahu. Když vyšla k autu, zeptala se řidiče: „Vy mě odvezete do toho města u Breslau?“
„Ne, nadřízená paní,“ řekl, a odvezl ji za město, kde na žloutnoucím trávníku čekala helikoptéra. Neměla ráda helikoptéry; nepovažovala je za bezpečné. Ale do této bez protestů nastoupila. Vznesla se do vzduchu a zamířila k západu.
Když opět přistála, Nesseref vystoupila nedaleko od zničeného a radioaktivního německého města v táboře skoro tak velkém jako nedaleké tosevanské město Kanth. V první chvíli byla Nesseref překvapena, když zjistila, že v táboře jsou němečtí Tosevané stejně jako příslušníci Rasy. Pak si ale uvědomila, že to dává dobrý logický smysl. Nakonec Němci byli ti, kterých se ta bomba z výbušného kovu týkala nejvíc.
„Ano, uvádí nás to značně do rozpaků,“ řekl Gorppet, když ji dovedli do jeho stanu. „Ti Židé, koneckonců, jsou Velcí Ošklivci, o kterých se předpokládá, že by rněli být pod naší kontrolou. To, že jednají tak důrazně proti našim zájmům, má za následek, že u Němců vy-padámejako hlupáci.“
„A u ostatních Velkých Ošklivců,“ poznamenala Nesseref.
„A u ostatních Velkých Ošklivců,“ přisvědčil muž z Bezpečnosti. „Nicméně problém, před který ti Židé postavili Němce, je v této chvíli nejnaléhavější.“
„Ti Židé odmítají propustit Anielewicze?“ zeptala se Nesseref.
Gorppet udělal souhlasné gesto. „Odešel k nim, zmocnili se ho, a od té doby jsme ho neviděli. Nemůžeme si ověřit, zeje naživu, ale předpokládáme, že je, jinak by se ti Velcí Ošklivci pravděpodobně pokusili svou bombu přivést k výbuchu.“
„Já ... chápu,“ řekla Nesseref stejně, jako když spolu telefonovali. „Máte mnoho optimistických spekulací, spočívajících na velmi slabých důkazech, nebo mi to tak aspoň připadá.“
„Může být,“ řekl Gorppet.
„Přišel někdo na způsob, jak dostat Anielewicze z jeho nesnází?“ zeptala se Nesseref.
Teď použil Gorppet záporné gesto. „Ne bez nepřijatelného rizika, že ta bomba exploduje,“ odvětil.
„To by bylo nešťastné,“ řeklaNesseref.
„Pravda. A zvlášť pro Anielewicze.“ Ano, Gorppetův hlas byl suchý. „Také se uvažuje o bombardování tak silném a intenzívním, že by zabilo všechny v tom domě dřív, než by někdo stačil stisknout spoušť té bomby.“
„To by bylo úžasné, kdyby to fungovalo,“ řekla Nesseref. „Za jak pravděpodobné považujete, že to bude fungovat?“
„Kdybychom to my nebo Němci považovali za pravděpodobné, už bychom se o to byli pokusili,“ odvětil muž. „To, že se o to nikdo nepokusil, ukazuje, jak riskantní to je. To, že to zůstává předmětem úvah, zase ukazuje, jak vážně se my i Němci díváme na tuto situaci.“
„Chápu,“ řekla Nesseref. „Přišel jste na nějaký lepší nápad, jak bych mohla pomoci zachránit Anielewicze a zabránit tomu, aby ta bomba vybuchla?“
„Naneštěstí ne,“ řekl jí muž z Bezpečnosti. „Ale protože ho dobře znáte, doufal jsem, že vy byste mohla přijít na něco, co nenapadlo mě.“ Do stanu vstoupil další muž. Jeho tělní kresba byla o něco málo propracovanější než Gorppetova. Gorppet mu řekl: „Nadřízený pane, to je pilotka raketoplánu Nesseref. Pilotko raketoplánu, představuji vám Hozzaneta, svého nadřízeného.“ „Zdravím vás,“ řeklaNesseref.
„A já zdravím vás,“ odvětil Hozzanet. „Vítejte v čekárně, pilotko raketoplánu. Doufáme, že jsme dost daleko, abychom unikli nejhorším účinkům výbuchu a radiace. Také doufáme, že se nebudeme muset snažit zjistit to experimentálně.“
„To ráda věřím.“ Nesseref pohlédla jedním očním výčnělkem na Gorppeta a pak zpátky na Hozzaneta. „Jsou všichni muži z Bezpečnosti tak cyničtí jako vy dva?“
„Pravděpodobně,“ odpověděl Hozzanet. „Je to užitečná součást našeho profesionálního vybavení. Věřit mužům a ženám Rasy a Velkým Ošklivcům, které vyšetřujeme, by nás pouze chytilo do pasti v síti lží.“
„Z vašeho hlediska to, myslím, dává smysl,“ řekla Nesseref. „Musíte mít nekonečné potíže s takovými nevypočitatelnými a neustále se měnícími okolnostmi. Jsem ráda, že pracuji s fyzickým universem, spíš s konstantami než s proměnnými.“
Do stanu se protlačili další dva muži s tělní kresbou Bezpečnosti. Nesseref jim nevěnovala zvláštní pozornost, dokud se jeden z nich nezeptal: „Velitel malé jednotky Gorppet?“ Když Gorppet udělal souhlasné gesto, oba muži vytáhli pistole a namířili na něho. Ten, který mluvil předtím, nyní řekl: „Jste zatčen pro podezření z obchodování se zázvorem a násilného útoku na Rasu v subregionu známém jako Jižní Afrika. Vaši tosevanští spoluvinicí byli zatčeni v ne-impériu Francii, a učinili plné doznání.
Nesseref užasle vytřeštila oči. Gorppet řekl: „Všechno popírám.“ Znělo to přesvědčivě. Ale právě dal najevo - stejně jako Hozzanet -že sám ničemu nevěří. Dokázal by mluvit přesvědčivě bez ohledu na to, jestli mluví pravdu.
Hozzanet řekl mužům s pistolemi: „Jsme tady v nouzové situaci. Pro dobro Rasy vás žádám, abyste mého podřízeného nechali na svobodě, dokud tato situace nebude vyřešena. Pokud bude vyřešena uspokojivým způsobem,

pravděpodobně si vysloužíodpuštění. Pokud ne,“- pokrčil rameny- „budeme stejně všichni mrtví.“
Muž z Bezpečnosti, který zatím mlčel, nyní řekl: „Nemáme pověření k dohodě s vámi nebo s ním.“
„Tak si ho sežeňte.“ Hozzanet byl stejně ochotný porušovat pravidla jako nějaký Velký Ošklivec. „Dělejte. Dávám vám slovo, při jménu Císaře, že on neuteče.“
Oba muži z Bezpečnosti si spolu chvíli šeptali. Pak jeden z nich udělal souhlasné gesto. „Na vaši odpovědnost,“ řekl.
„Děkuj i vám, nadřízený pane,“ řekl tiše Gorppet.
„Já jsem vás varoval, když jsem vás bral do Bezpečnosti, že nebudeme tolerovat žádné velké zázvorové excesy,“ řekl Hozzanet. „Ale i tak máte možnost se vykoupit - pokud ta bomba nevybuchne.
„Jestli vybuchne, tak nás budou soudit jen duchové Císařů minulosti,“ řekla Nesseref, a sklopila oční výčnělky.
„To je pravda,“ přisvědčil Hozzanet. „A budou nás soudit tvrdě -nikdy neslyšeli o zázvoru.“
„Co musíte udělat,“ řekla Nesseref, „je navázat spojení s Aniele-wiczem a pomoci mu přesvědčit jeho židovské krajany, aby neodpálili tu bombu z výbušného kovu. Jestli ne ...“ Cítila se zmatená a vylekaná. Nikdy si nemyslela, že by v ní budil nějaké sympatie obchodník se zázvorem, ale Gorppet zjevně plnil své současné povinnosti, jak nejlépe mohl, bez ohledu na tu rostlinu. A nezdálo se, že by ji využíval podobně jako někteří muži jako nástroj, aby přiměli ženu pářitsesním.
Teď udělal souhlasné gesto. „To je pravda, nadřízená paní. To je to, co musím udělat - nebo vy, jestli si myslíte, že ten Velký Ošklivec dá spíš na přítele než na známého. Ale máte nějaký nápad, jak to udělat bez toho, aby ti druzí Židé odpálili tu bombu?“
Ačkoli si přála, aby to bylo jinak, Nesseref musela udělat záporné gesto.
Převod byla skvělá spisovatelka. Straha by ji byl nikdy nepožádal o spolupráci, kdyby se mu nelíbily některé její práce, které četl. A jak viděl podle toho, co spolu napsali, jeho paměti budou bomba, která nadlouho rozvíří kruhy na stojaté hladině ... pokud budou vůbec publikovány. Očekával, že překážky publikaci bude klást Atvar. To by bylo přirozené. Neočekával však, že stejný problém bude mít se svou spoluautorkou.
„Ale kapitáne, tohle nemůžete říkat!“ zvolala Převod, nikoli poprvé, když Straha popsal další ze sporů, které ve svém důsledku vedly k jeho zcela neúspěšnému pokusu svrhnout Atvara z funkce admirála dobyvatelské flotily.
„A proč ne?“ zeptal se Straha. Líbilo se mu, že byla tak zdvořilá, že mu říkala kapitáne, i když už neměl právo nosit tělní kresbu, která ho definovala jako třetího nej mocnej šího muže dobyvatelské flotily. „Je to pravda. Vždycky jsem ho varoval, že jeho polovičatá opatření povedou k problémům. Pokračoval v nich, a taky to k problémům vedlo.“
„Máte nějakou dokumentaci, která to potvrzuje?“ zeptala se Převod.
„Jsem si jistý, že takové dokumenty existují,“ řekl Straha. „Neříkal jsem to tajně, ale na schůzích nejvýše postavených důstojníků flotily. Ty záznamy sejistě uchovaly.“
„Můžeme k nim získat přístup?“ zeptala se Převod. „Nebojsou utajené podle bezpečnostních předpisů?“
„Řekl bych, že to druhé,“ řekl Straha. „Atvar určitě není zvědavý, aby se každý mohl dovědět o jeho hlouposti a neschopnosti.“ Zaváhal. Pak neochotně dodal: „A musím připustit, že ani teď by nebylo žádoucí, aby se Velcí Ošklivci dověděli, jak rozdělení a nejistí jsme tenkrát byli. Mohli by si myslet, že touto chorobou trpíme stále. A“ - do jeho hlasu se vrátila štiplavost - „pokud má Atvar stále velení, mohli by mít pravdu.“
Převod vzdychla: „Bez té dokumentace, kapitáne, jak mohu zahrnout tento incident do naší knihy?“
Straha také vzdychl. „Víte, já tady nepíšu historický text. Poznámky pod čarou tady nejsou povinné.“ Zkoumal Převod. Byla mladá a bystrá, a velmi zběhlá při práci se slovy. Když se s ní dal dohromady, myslel si, že to bude stačit. Vlastně si myslel, že to bude víc než dostačovat. Teď si však myslel: Možná jsem se mýlil. Obrátil k ní jeden oční výčnělek a zeptal se: „Měla jste někdy chuť odporovat autoritám?“
„Cože? Ovšemže ne, kapitáne.“ Znělo to užasle, jako by se divila, jak jí vůbec mohl položit takovou otázku. „Ti, kteří jsou mi nadřízení, jsou mi obecně nadřízení z dobrých důvodů. Vědí víc než já a mají víc zkušeností. Neměla bych se od nich spíš učit, místo abych jim vnucovala své nedokonalé úsudky?“
To byla správná odpověď' ženy Rasy. Byla to odpověď, jakou by dostal od velké většiny mužů a žen. To Straha věděl. Ale nekonečně ho to frustrovalo. „A když nadřízení udělají chybu, neměla byste na ni poukázat? Když na to nepoukážete, nebudou v té chybě pokračovat- a pravděpodobně dělat i další chyby?“
„Jejich vlastní nadřízení jsou ti, kteří by je měli opravit,“ odvětila Převod. „Pro podřízeného to není patřičná role.“
„Kdo byl Atvarův nadřízený?“ zeptal se Straha. „Dělal velké chyby. Udělal jich poustu. Kdo mu na ně měl poukázat? Neměl tady žádné nadřízené. Stále žádné nemá - a pravděpodobně stále dělá chyby.“
„Podle mého názoru předělávání minulosti, kterou stejně nelze změnit, vám mnoho čtenářů nezíská,“ řekla Převod. „Vytvořil byste daleko zajímavější knihu, kdybyste se soustředil na slabé stránky Velkých Ošklivců a na váš návrat k Rase s tou informací, která skupina Tosevanů zaútočila na kolonizační flotilu. Nezapomínejte, většina z těch, kdo budou tu knihu číst, sem přišla jako příslušníci kolonizační flotily, nikoli dobyvatelské.“
„To chápu,“ řekl Straha. „Chcete tedy, aby to byly zábavné a vzrušující paměti, ale nikoli důležité?“
„Když je nebude nikdo číst, jak by mohly být důležité?“ řekla Převod.
Při Císaři, jak bych si teď dal dávku zázvoru, pomyslel si Straha. Při Císaři, jak bych ji teď potřeboval. Ale odolal, jakkoli to nebylo lehké. Věděl, že by v tom případě měl s Převod ještě větší problémy. Řekl, pečlivě volíc slova: „Jedna z těch tak zvaných slabých stránek, o kterých jste se zmínila, byla čestnost tak nekompromisní, že muž, který ji v sobě měl, mi poskytl informaci, která poškodila jeho ne-impérium ajeho vlastní druh, protože usoudil, zeje správné to udělat. Kolik mužů a žen Rasy by se mu mohlo rovnat? Ale to by možná nepobavilo čtenáře natolik, aby ta kniha byla zábavná.“
Svá slova mínil sarkasticky. Převod je však vzala doslovně, protože řekla: „Za těchto okolností by mnozí smýšleli o tom Velkém Ošklivci dobře. Sympatický Velký Ošklivec - to by možná byla zajímavá novinka.“
„My oba používáme řeč Rasy,“ řekl Straha, „ale napadá mě, jestli mluvíme stejným jazykem. Možná bych měl

pokračovat anglicky.“ Tu poslední větu řekl v tosevanském jazyce. Nepoužil ho od svého útěku ze Spojených států.
„Co jste to právě řekl?“ zeptala se Převod se zájmem. Když jí to vysvětlil, pokračovala: „Vy jste se musel naučit tosevanskému jazyku? Ti Velcí Ošklivci byli příliš nevědomí, aby se naučili naší řeči?“
„Vy byste vážně měla mít větší znalosti,“ řekl Straha nevrle. „Někteří z nich naším jazykem nejen dobře mluví, ale ovládají ho dokonale i písemně.“ Definitivně ztratil dobrou náladu, protože dodal: „Vlastně přinejmenším tak dobřejako vy.“
Ocasní pahýl Převod sebou zlostně škubl. „To je směšné.“ „Ano?“ Dobrá nálada ho definitivně opustila. Napsal Yeagerovi elektronickou zprávu pod jménem Maargyeese, které Yeager používal, aby zmátl počítačovou síť Rasy.
Pokouším se přesvědčit určitou - velice určitou-ženu Rasy, že jste ve vaší řeči literát.
Odpověď přišla téměř okamžitě. Je mi líto, kapitáne, ale nemohu o tom psát ani mluvit.
Rozumím, odepsal Straha. A proč ne? “
Protože jsem jenom Velký Ošklivec, samozřejmě, odpověděl Sam Yeager. Jak může někdo bez ocasního pahýlu mít vůbec nějaký rozum ? Tam ho přece Rasa uchovává, ne ?
Často přemýšlím, jestli ho uchováváme vůbec někde, napsal Straha.
Nu, v tom případě je vás jako muže Rasy škoda, odpověděl jeho tosevanský přítel. Vážně byste se měl změnit ve Velkého Ošklivce.
Strahova ústa se otevřela v překvapeném smíchu. Odvrátil jeden oční výčnělek od monitoru k Převod. „Chápete, co mám na mysli?“
Spisovatelčin ocasní pahýl sebou stále škubal. „Jestli máte takový zájem o jeho psaní, kapitáne“ - nyní použila jeho titul spíš jako výčitku než jako projev úcty; dobře postřehl ten rozdíl v její intonaci - „možná byste si ho měl vzít k sobě, aby vám s vašimi paměťmi pomohl on.“
„Víte,“ řekl Straha zvolna, „že to není nejhorší nápad, který jsem kdy slyšel? Většina nejhorších nápadů pocházela přímo z Atvaro-vých úst.“
Myslel to jako vtip, který měl poněkud změkčit to, co řekl předtím. Ale tak to nefungovalo. Převod rázně vstala. „Ať vám pomůže s vašimi paměťmi kdokoli, já to tedy nebudu,“ řekla nakvašeně. „Rasa má pravdu, když vás drží u ledu - vy se spis hodíte mezi tosevanské barbary než mezi nás.“ Podtrhla to zdůrazňovacím zakašláním. A než Straha stačil říci cokoli dalšího, vyřítila se z jeho pokoje v hotelu Shepheard's a práskla za sebou dveřmi.
Straha se rozesmál. Pak se vrátil k počítači a napsal: Jste tam ještě, Same Yeagere ?
Ne, nejsem tady, odvětil Yeager. Ale očekávám, že budu brzy zpátky.
To byla absurdita. Žádného muže Rasy by nenapadlo napsat takové navzájem si protiřečící věty. A přece, jako odpověď na řečnic-¦kou otázku, proč by nebylo ne stejně dobré jako ano? Straha se vrátil ke klávesnici a napsal: Jak by se vám líbilo pomoci mi dát dohromady mé paměti ?
Co se stalo spisovateli, se kterým jste pracoval? zeptal se Tosevan.
Vy, odpověděl Straha.
Tentokrát poslal Sam Yeager pouze symbol, který používala Rasa pro tázací zakašlání.
Je to naneštěstí pravda, napsal Straha. Učinil jsem nelichotivé srovnání jejích spisovatelských schopností a vašich, a ona to z nějakých důvodů považovala za urážku. Nyní jsem bez spolupracovníka. Máte zájem stát se jím? Vy znáte ten příběh, kte>ý chci napsat. Měl byste ho znát: vždyť jste mě dlouho vyslýchal.
Velký Ošklivec chvíli neodpovídal. Pak napsal: Omlouvám se za to zdržení. Musel jsem si vyhledat, co znamená „nelichotivý“. Vy musíte žertovat, kapitáne.
Ani v nejmenším, napsal Straha, a použil symbol pro zdůrazňo-vací zakašlání.
Dobře, možná nežertujete, ale pusťte to z hlavy, odepsal Sam Yeager. Nepíši natolik dobře vaší řečí, aby muži a ženy Rasy chtěli má slova číst. Poznali by, že jsem Velký Ošklivec. Vaše počítače také zjistily, kdo jsem, protože mluvím, jako když píšu anglicky.
Počítače nečtou. Čtenáři čtou, trval na svém Straha. Váš způsob psaní je každopádně zajímavý a neobvyklý.
Děkuji vám, kapitáne, odvětil Sam Yeager. Děkuji moc. Udělal jste mi velikou poklonu. Ale nemohu to udělat. A vaše šance vydat své paměti budou vyšší, když budete mít jako spoluautora příslušníka Rasy, než byste měl se mnou.
Nemůžete říct, že to není pravda.
Jestli je mezi Rasou nějaký Tosevan považován za hrdinu, tak jste to vy, napsal Straha. Vaše jméno by mým pamětem pomohlo, ne uškodilo.
Možná - ale možná taky ne, odpověděl jeho přítel. A kdyby se moje jméno objevilo na vašich pamětech, nepomohlo by mi to tady ve Spojených státech. Pro Rasu jsem možná hrdina, ale mnoho Američan si stále myslí, že jsem zrádce.
Na to Straha nepomyslel. Uvědomil si, že ho to mělo napadnout. Tak dobře, napsal. Zatím na shledanou.
Na shledanou, napsal Sam Yeager. Barbara mě právě volá k večeři. Přeji vám mnoho štěstí při hledání jiného spolupracovníka.
„Mnoho štěstí,“ řekl Straha truchlivě. „Budu potřebovat víc než štěstí. Budu potřebovat zázrak. Spíš několik zázraků. A na zázraky nevěřím. Byljsem v exilu příliš dlouho, abych věřil na zázraky.“
Byl exulant mezi Velkými Ošklivci a nyní byl exulant mezi Rasou. Nebyl doma ve Spojených státech, a neměl pocit domova ani teď, když se mu podařilo vrátit se do společnosti, kterou Rasa budovala na Tosevu 3. Pravděpodobně bych se necítil doma, ani kdybych se uvedl, do studeného spánku a odletěl Domů. Když nezapadl do společnosti Rasy tady, jaká by mu připadala blazeovaná a upjatá společnost na jeho domovském světě?
Vzal si velkou dávku zázvoru. Když ho prostoupila euforie, láskyplně poplácal sklenici s tou rostlinou. Jestli nikde jinde, tak se zázvorem si připadal jako doma.
David Goldfarb vrhl poslední dlouhý pohled do poznámek, se kterými si hrál posledních pár měsíců. Čas na hraní byl

už ten tam. Teď se musel pustit do práce. Na papíře svou koncepci už dál nevy-lepší. Bude se muset podívat, co vznikne, když promění své poznámky a nákresy v něco reálného.
Byl nervózní, velice nervózní. Když teď začal pracovat ve skutečnosti místo na papíře, možná přijde na to, že nedokáže vytvořit nic, co by mělo nějakou cenu. Zároveň však - a ještě mnohem víc -byl dychtivý. S elektronikou - nebo s tím, co lidé o elektronice věděli před příchodem Ještěrů - se seznámil v praxi, tím že rozebíral a spravoval rádia. Stále ještě měl pocit, že myslí lépe rukama než hlavou.
Vstal od stolu. „Jdu na chvíli ven," řekl Halu Walshovi. „Potřebuji sehnat pár věcí, které tu nemáme."
Šéf přikývl. „Okay. Přineste účty, a já vámje proplatím."
„Díky," řekl Goldfarb. „Nejsem si jistý, zeje budete chtít proplatit, až uvidíte, co jsem koupil, ale ..." Pokrčil rameny.
„Nejsem si jist, že se mi líbí, jak to zní," řekl Walsh, ale zubil se přitom.
Jack Devereaux vzhlédl od obvodu, který pájel dohromady. „Já jsem si tím skoro jistý," řekl, což vyvolalo Walshův smích. Goldfarb se usmál, když si oblékal kabát. Hal byl zatraceně dobrý parťák, o tom nebylo sporu.
Jeho úsměv se vytratil, když vyšel ven. Na konci listopadu byl Edmonton drsným a bouřlivým místem. Vítr působil dojmem, že mezi severním pólem a ulicí, kterou Goldfarb kráčel, už vůbec nic není. Zdálo se, že to místním obyvatelům nijak nevadí. David si však nemyslel, že si na to někdy zvykne. Britské ostrovy ležely přibližně ve stejné zeměpisné šířce, ale jejich klima zmírňoval Golfský proud. Ve zdej ším klimatu však nebylo nic mírného.
Naštěstí byl obchod, který potřeboval, jen pár bloků od Saska-tchewan River Widget Works. Koupil to, co potřeboval, a se svým nákupem ve velkém papírovém sáčku se vrátil do práce. Předtím ale vytáhl ze sáčku účtenku a dal si ji do kapsy. Když všechno půjde, jak doufal, Hal Walsh mu ji proplatí. Jestli ne, vysměje se mu.
Zavrtěl hlavou. Hal Walsh by se mu nevysmál. Ne všechno fungovalo, a Walsh byl dost chytrý, aby to chápal. Ale kdyby to nefungovalo, byl by to výraznější debakl než ostatní neúspěšné projekty ve Widget Works. A Goldfarb měl dojem, že Jack Devereaux by mu nikdy nedovolil, aby na to zapomněl, i kdyby to šéf pustil z hlavy.
Devereaux i Walsh zvedli hlavy, když David se svým sáčkem vstoupil. „Koblihy?" zeptal se Devereaux nadějně.
„To by byla spousta koblih," poznamenal Hal Walsh. Devereaux přikývl, jako by chtěl říct, že mu vyhlídka na spoustu koblih není proti mysli.
„Je mi líto, pánové." Goldfarb vysypal obsah sáčku na svůj pracovní stůl. Vypadli čtyři chlupatí vycpaní plyšoví medvídci. Jeden z nich se zakutálel moc daleko a skončil na podlaze. David ho sebral a položil k ostatním.
Devereaux se se zájmem zeptal: „Ty jsou pro tvé druhé dětství nebo pro první dětství tvých dětí?"
„Ani to, ani ono, při troše štěstí," odvětil Goldfarb. Jako by to chtěl dokázat, vzal nůž a rozřízl jednoho z medvídků od krku po rozkrok. Začal vytahovat jeho výplň a házet ji do koše na odpadky. De-vereaux začal vydávat vyděšené zvuky.
Goldfarb vzhlédl od své práce a pokusil se dodat svému obličeji obzvlášť dementního výrazu. „Tos nevěděl, že pracuješ pohromadě s Rozparovačem, Jacku?" Devereaux vydal další zděšený zvuk. Hal Walsh se zeptal: „A co děláte, kromě toho, že se snažíte, abychom tady chodili po kotníky v pilinách?"
„Doufám, že si hraji na doktora Frankensteina," odpověděl Goldfarb, načež Jack Devereaux napodobil děsivým způsobem Borise Karloffa. David se tím nenechal odradit. „Správně, Jacku. Bez těch malých motorů a baterií, které jsme se naučili dělat od Ještěrů -nemluvě o jejich kompaktních obvodech - bych si nic takového nedokázal ani představit. Ale jak se věci mají- "
„Měl jsi možnost zešílet na spoustu jiných způsobů," řekl Devereaux.
David pokrčil rameny. „Možná. Pokusím se nato přijít."
„Doktor Frankenstein?" Walsh na něho pozorně pohlédl. Šéf nebyl žádný hlupák. „Panebože, vy chcete udělat oživeného medvídka, že?"
„Pokusím se," odpověděl Goldfarb. „Lidé dělají takové věci s kolečky a hodinovými strojky, ale já si myslím, že elektronika je mnohem flexibilnější."
Jacku Devereauxovi zasvítilo v očích. „To je zatraceně dobrý nápad, Davide. Nevím, jestli to dokážeš přimět, aby to chodilo po dvou nohách, ale něco, co pohybuje rukama, pohybuje očima ... Toho by se dala prodat spousta."
Goldfarb přikývl. „Já si myslím totéž," řekl. „A taky to bude mluvit: ty zvukové čipy nejsou drahé. A možná..." Luskl prsty, protože přišel na další nápad, který neměl ve svých poznámkách; pracovat rukama bylo pro něho určitě inspirativní. „Mohli bychom zabudovat malé infračervené čidlo té věci přímo do nosu, takže ji nikdo nebude muset zapínat a vypínat."
„Čím víc o tom slyším, tím víc se mi to líbí," řekl Walsh. „Vážně. Získáme na to patent, pak licenci na výrobu, a můžeme na tom slušně vydělat, velmi slušně. Ale potřebujeme pro ně jméno. Jakjim budeme říkat? Piliňáci?" Odehnal rukou kousek náplně medvídka, vznášející se ve vzduchu. „Jak to zní? Piliňáci?" Naklonil hlavu na stranu a zvažoval zvuk to názvu.
„Piliňáci ne," řekl Goldfarb. „Chlupáči."
„David má pravdu." Jack Devereaux důrazně přikývl. „Piliny jsou uvnitř, kde je nikdo nevidí. Chlupy venku jsou viditelné na první pohled."
Po chvíli uvažování přikývl i Walsh. „Okay, tak teda Chlupáči. Máme název. Máme nápad. Teď ho uskutečněme."
Věnoval Goldfarbovi rozzářený pohled. „Jak by se vám líbilo za rok touto dobou řídit Cadillac?"
„Tady se mi nelíbí řídit vůbec nic," odpověděl David. „Pořád mám pocit, že jsem na nesprávné straně té zatracené silnice. Ale jestli mám něco řídit, Cadillac by nebyl špatný. Měl by kolem sebe skoro tolik železa jako v tanku."
„Tomu říkám zapřahat vůz před koně - nebo před Chlupáče, měl bych říct," poukázal Devereaux. „Jak Hal říkal, potřebujeme jednoho skutečného, abychom viděli, jestli to k něčemu bude."
„Kdybyste mě nevyrušovali při mé chirurgii, už bych byl na cestě k tomu." Přistoupil k zásobníkům se součástkami, stojícím podél jedné stěny pracovny, a začal se v nich přehrabovat. Ačkoli si to neuvědomoval, ve tváři měl široký

úsměv. Tohle miloval.
Jakmile měl nápad a potřebné součástky, Chlupáč nepředstavoval velké technické problémy. Největším problémem bylo vměstnat všechny komponenty do bříška hračky a ještě v ní zachovat dost výplně, aby byla pro dítě příjemná na mazleni. Medvídek, který by nebyl měkký, by ztratil polovinu své přitažlivosti.
„A teď děláš co?“ zeptal se Devereaux o chvilku později. „Mozkovou chirurgii?“
David s nožem v ruce přikývl. „Dalo by se to tak říct. Napadlo mě, že by tenhle chlapík mohl mít velké mrkající oči namísto těch skleněných korálků. Ale jestli je má dostat, musím mu otevřít hlavu.“
Rozřízl nožem prázdné plastikové koule a vybarvil je. Vyžádaly si další malý motorek uvnitř hlavy. Při pohledu na výsledek mlaskl
Jack Devereaux jazykem o zuby. „Kdybych uviděl něco s takovýma očima, utíkal bych se zděšeným pištěním.“
„To je prototyp, zatraceně,“ odsekl Goldfarb. „Ten mi jen ukáže, co můžu a co nemůžu. Ten další bude hezčí.“
Nainstaloval do nosu Chlupáče infračervené čidlo a pod ně nějaké zvukové čipy a malý reproduktor. Když namířil na takto vylepšeného medvídka infračervený paprsek, medvídek řekl temným hlasem: „Neserme.“
„Hmm,“ řekl Hal Walsh. „Asi na tom budeme muset ještě trochu pracovat.“ Všichni se rozesmáli. Pak se Walsh zeptal: „Myslíte, že byste dokázal udělat, aby se mu pohybovaly i rty, když mluví, stejně jako se mu hýbají oči?“
„Na to jsem nepomyslel,“ odpověděl Goldfarb. „Zkusím to. Až s tou zatracenou věcí budeme hotoví, bude dělat všechno, až na vaření čaje.“ Na okamžik se odmlčel. „Ale možná to není špatný nápad. Čím víc toho bude umět, tím déle bude Juniorovi trvat, než ho to začne nudit.“
Opatřil Chlupáče plastovými rty. Nepohybovaly se jako živé, ale pohybovaly se.„To je lepší,“přikývl Walsh.
„Já si myslím, zeje ošklivý jako hřích,“ řekl Jack Devereaux.
David na něho pohlédl. „Někdo by mohl říct totéž o tobě, kamaráde. Tenhle Chlupáč je první pokus. Bude zdokonalen.“
Devereaux na něho udělal obličej.
„Zmrzačíte dalšího medvídka, Davide, že?“ řekl Hal Walsh. „Zkuste na tomhle odvést úhlednější práci. Já si sednu k telefonu a promluvím si s několika výrobci, které znám - a taky s reklamním agentem. Něčemu takovému musíme udělat co největší reklamu.“
„Správně,“ řekl David, a dal se do práce. Později ho napadlo, že by byl mohl vydělat víc peněz, kdyby byl tento projekt vyvinul na vlastní vrub místo pod patronací Saskatchewan River Widget Works. Pokrčil rameny, když otevřel břicho druhému medvídkovi. Walsh ho nemusel zaměstnat, a stál za ním během jeho potíží s Basilem Roundbushem. Ne, jeho šéf za to zasluhoval kompenzaci - a, jestli bude Chlupáč alespoň ze čtvrtiny tak dobrý, jak muži z Widget Works zbožně doufali, vynese jim spoustu peněz.
Walsh řekl: „Taky jsem právě zavolal Jane. Mohla by přijít a namluvit na pásek nějaké lepší fáze, nezbyla ta, kterou jste použil.“
„Fajn,“ odpověděl David Goldfarb. Hlas Jane Archibaldové nebyl tak úchvatný jako její vzhled, ale i tak znamenal zlepšení proti jeho přízvuku z východního Londýna.
Právě upevňoval druhou sadu plastikových rtů, když přišla snoubenka Hala Walshe. Muži z Widget Works jí předvedli oba prototypy Chlupáčů. Jane vykulila oči. „Každá malá holčička na světě ho bude chtít,“ vydechla. „Když budou mluvit mužským hlasem - a možná když budou mít jiné barvy - myslím, že si je koupí i spousta chlapců.“
„To se mi líbí,“ řekl Goldfarb, a zapsal si poznámku.
Velkoobchodníku s hračkami, který přišel do Widget Works příštího dne, se Chlupáč také líbil. Zíral uchváceně a s úžasem na druhý prototyp Chlupáče - ten první byl v té době bezpečně uklizen z dohledu. „Ano,“ řekl, jakmile se dost vynadíval. „Ano, skutečně. Myslím, že jich dokážeme prodat spoustu, za předpokladu, že výrobní náklady nebudou příliš vysoké.“
„Tady.“ Hal Walsh mu podal list papíru. „Tojemůj odhad.“
„To by šlo,“ řekl velkoobchodník, když přeběhl pohledem čísla. „No, myslím, že mi bude potěšením, velkým potěšením, udělat s vámi obchod.“
„Zásluha patří tady Davidovi,“ řekl Walsh; bylo opravdu radostí pro něho pracovat. Poplácal Chlupáče po hlavě. „Davidovi patří zásluha, a my všichni - při troše štěstí - shrábneme peníze.“
Reuvena Russieho napadlo, kdy byl naposled tak nervózní, když klepal na dveře. Bylo to už dlouho - to věděl. Když se sem přišel podívat na prst vdovy Radofské, bylo to pracovně. Nyní se přišel podívat na ni, a to bylo něco jiného.
Jak dlouho tady stál? Dost dlouho na to, aby si začal dělat starosti? Dělal si starosti ještě dřív, než vyšel z domu, a „dobré“ rady dvojčat mu věci nijak neusnadnily. Slyšel ho někdo uvnitř? Má zaklepat znovu? Právě se to chystal udělat, když se dveře otevřely. „Nazdar- Reuvene,“ řekla paní Radofská.
„ Nazdar -Deboro,“ odpověděl pokusně; musel se podívat do jejích záznamů, aby zjistil její křestní jméno. „Ahoj, Miriam,“ dodal k dcerce paní Radofské, která se držela mámy za sukni. Miriam neodpověděla. Pravděpodobně Reuvena moc nemilovala; on byl ten pán, který jí dával ošklivě chutnající léky a injekce.
„To je má sestra Sarah,“ řekla Deborah Radofská a kývla hlavou k o něco mladší ženě, která jí byla velice podobná. „Pohlídá Miriam, když budeme pryč.“
„Dobrý den,“ řekl Reuven. „Myslím, že jsme spolu mluvili po telefonu.“
„Ano, toje pravda, doktore,“ řekla sestra vdovy Radofské. „Hezky si to užijte, oba dva. Pojď sein, Miriam.“ Miriam zdráhavě poslechla.
Deborah Radofská vyšla na chodník. „Půj déme?“
„Ano, pojďme,“ odpověděl Reuven. Uvažoval o tom, co říct dál, a naněco přišel: „Co dělá váš prst?“
„Je to lepší,“ odvětila. „Není to ještě úplně v pořádku, ale je to mnohem lepší.“ Ušli mlčky pár kroků. Noc byla jasná a chladná. Byla také pokojná; muslimové v Jeruzalémě, a obecně na celém Blízkém východě, se v poslední době chovali

klidně, za což byl Reuven náležitě vděčný. Zdálo se, že paní Radofská také hledá, co by řekla. Nakonec se zeptala: „Kam jdeme na večeři?“
„Měl jsem na mysli Samuelovy,“ odvětil Reuven. „Byla jste tam někdy? Docela slušně tam vaří.“
„Ano, byla.“ Přikývla. „Ale ne od...“ Její hlas umlkl. Ne od smrti svého muže - to bylo nepochybně to, co neřekla.
„Chtěla by ste jít raději někam jinam?“ zeptal se Reuven. „Kdyby to tam ve vás vyvolávalo smutné vzpomínky...“
„Ne, toje v pořádku.“ Vdova Radofská zavrtěla hlavou. „To nemá nic společného s nějakým konkrétním místem. To je, že jsem nikde nebyla od té doby, kdy ... zemřel. Taky se mi moc dobře nedařilo, zvlášť s Miriam.“
Reuven přikývl. Samuelovi byli jen pár bloků odtud; v Jeruzalémě nebylo odnikud nikam daleko. Bez potíží sehnali stůl. Reuven si objednal dušené žebírko, Deborah Radofská si vybrala plněný zelný list. Objednal také karafu vína, když se pohledem na ni ujistil, zejí to nebude vadit.
Víno přišlo dřív než jídlo. Reuven zvedl sklenici. „Uchaitn!“
„L'chaim!“ opakovala Deborah. Oba se napili. Odložila sklenici na bílý ubrus. Po chvíli řekla: „Bude vám vadit, když se vás na něco zeptám?“
„Prosím, ptejte se,“ odpověděl.
Tváří sejí mihl nejistý úsměv. „Vy jste syn významného muže -dokonce pověstného muže,“ řekla. „Sám jste doktor. Proč jste se tak dlouho neoženil?“
„Aha.“ Reuven něco takového očekával, i když snad ne tak přímočaře. Ale pro svou přímočarost se mu líbila víc, nikoli méně. poklid jsem byl na lékařské koleji, byl jsem moc zaměstnaný - příliš zaměstnaný, abych myslel na takové věci. Nějaký čas jsem chodil s jednou dívkou z koleje, ale ona emigrovala do Kanady, hned jakmile promovala, a já jsem nechtěl opustit Palestinu. Mám bratrance ve stejném městě, kde se usadila, a ten píše, že se má brzy vdávat.“
„Oh.“ Teď vdova Radofská pečlivě vážila slova. „Jaký z toho máte pocit?“
„Doufám, že je šťastná,“ odpověděl Reuven, spíš upřímně než nikoli. „Vždycky dělala, co chtěla, a nemyslím, že tohle bude něco jiného.“ Vzhlédl. „Už nám nesou večeři.“ I když nepřál Jane nic zlého, přece mu nebylo příjemné hovořit o ní s Deborou Radofskou.
I ona se pustila do svého plněného zelného listu. Chvíli byli příliš zaměstnáni jídlem, než aby spolu hovořili. Pak přišla s další otázkou, která ho uvrhla do rozpaků: „Jak se vám líbí vzít ven jednu z vašich pacientek?“
„Je to pěkné,“ odvětil s bezvýrazným pohledem, kterému se naučil od svého otce.
Nevěděla, jak tomu má rozumět; to postřehl. Usrkla vína a zeptala se: „Děláte to často?“
Reuven otázku otočil: „Jak se líbí vám vyjít si se svým doktorem?“
„Tohle je poprvé, kdy jsem si s někým vyšla, od té doby, co Josef ... zemřel,“ řekla paní Radofská. „Lhala bych, kdybych řekla, že jsem se necítila trochu divně. Teď už se necítím divně, protože jste můj doktor, jestli máte na mysli tohle.“
„Dobře.“ Teď Reuven zkusil úsměv. Slušel jeho tváři víc, než si myslel., „Líbí se mi vaše malá holčička.“
To přimělo Deboru Radofskou také k úsměvu. „To jsem ráda. Před několika týdny mě pozval na večeři jeden kolega z obchodu s nábytkem, ale změnil názor, když zjistil, že mám dítě.“ Napíchla další kousek plněného zelného listu, jako by to byl její spolupracovník.
„To je bláznovství,“ řekl Reuven. „Život není stále jednoduchý a uhlazený. Zvykl jsem si myslet, že byl mnohem jednodušší, když jsem ještě studoval na lékařské koleji. Ale čím víc mám zkušeností z praxe, tím se mi věci zdají složitější.“
„Život není nikdy jednoduchý,“ řekla vdova Radofská s přesvědčením. „To zjistíte ve chvíli, kdy máte dítě. A pak Josef odešel jednou ráno do práce, a začaly nepokoje, a on nepřišel domů, a dva dny potéjsme měli pohřeb. Ne, život není nikdyjednoduchý.“ „Co dělal?“ zeptal se Reuven tiše.
„Byl soustružník,“ odpověděla. „Byl dobrý. Taky tvrdě pracoval. Jeho šéf si to taky myslel. Měli ho povýšit. A pak ... už nebyl.“ Rychle vyprázdnila svou sklenici. Když se Reuven natáhl po karafě, přikývla. Nalil jí sklenici a sobě také dolil.
Když dojedli, zeptal se: „Nechtěla byste se podívat na ten nový film - no, v každém případě nový tady - o pašování zázvoru v Marseille? Mám větší zájem, než bych měl jinak, protože můj bratranec -ten, který je teď v Kanadě - tam byl také přinucen obchodovat se zázvorem, když byl ještě v RAF.“
„ Vey iz mir!“ zvolala Deborah Radofská. „Jak se to stalo?“ „Jeho nadřízený se tím obchodem zabýval ve velkém měřítku, a David byl Žid, což znamenalo, že mohl těžko říct ne, pokud nechtěl, aby se mu přihodily horší věci,“ odpověděl Reuven. „Samozřejmě, nacisté ho zatkli, a to bylo mnohem horší. Můj otec přiměl Rasu, aby zatahala za nitky, aby se dostal ven.“
„To měl štěstí, že to váš otec mohl udělat,“ řekla, a po chvíli dodala: „Marseillejejedno z těch míst, které byly bombardovány, že?“
Reuven přikývl. „Ten film byl zřejmě natočen před válkou. Jinak by tam nebylo nic než trosky. Mají tam taky být nějaké pěkné automobilové honičky.“
„Půjdu,“ řekla Deborah Radofská. „Sarah nebude mít s Miriam velkou práci. Půjde spát a sestra se může dívat na televizi nebo si najít něco ke čtení.“
„Skvělé.“ Zdali to nebude znamenat příliš mnoho obtíží pro její sestru, to měla být další Reuveno va otázka.
Ani kino nebylo daleko. Byl to tentýž biograf, v němž byli Reuven a Jane Archibaldová toho dne, kdy se poprvé milovali. Vrhl rychlý pohled na vdovu Radofskou. Nemyslel si, že spolu dnes v noci budou sdílet postel. Pokrčil rameny. Znal se s Jane Archibaldovou dávno předtím, než se stali milenci. Ani teď nehodlal nic uspěchat.
„Budete muset asi patnáct minut počkat, než představení začne,“ řekl jim prodavač lístků.
„Co se dá dělat,“ řekla Deborah Radofská. Reuven přikývl. Vešli do vestibulu. Reuven koupil sáček fazolí smažených v

olivovém oleji a dvě sklenice coca-coly. Právě si utírali ruce, když začali vycházet diváci předchozího představení. Reuven uslyšel arabštinu, hebrejštinu, jidiš a cosi, co mohla být buď ruština nebo polština. Film měl titulky v prvních dvou jazycích, dialogy, jak věděl, byly většinou anglické. A pak, k jeho překvapení, vyšel párek Ještěrů. Bavili se spolu ve svém jazyce.
„Co to říkaj í?“ zeptala se paní Radofská.
„Uvažují, nakolik je ten příběh pravdivý, a nakolik je vymyšlený,“ odpověděl Reuven. „Mě by však spíš zajímalo, jestli jsou od Bezpečnosti, nebo jestli sami jsou pašeráci zázvoru. Jedno nebo druhé, to se vsadím. Škoda, že jsem lépe neviděl najejich tělní kresbu.“
„Kdyby byli z Bezpečnosti, nebyli by tak chytří, že by nosili tělní kresbu, která by říkala, že nej sou?"
„Mhm, nejspíš máte pravdu,“ řekl Reuven. „No, pojďme, abychom zabrali co nejlepší místa.“
Film nebyl žádný epochální výtvor, ale nebyl špatný, a scény automobilových honiček byly přinejmenším tak efektní, jak tvrdila reklama. Reuven neměl potíže sledovat dialogy v angličtině; na Lékařské koleji Mojše Russieho to byl nejrozšířenější lidský jazyk. Viděl, že oči vdovy Radofské klouzají dolů na spodní část plátna, aby mohla sledovat hebrejské titulky.
Po posledním výbuchu, poté, kdy policejní hrdina chytil za límec padouchy, se opět rozsvítila světla. Reuven a Deborah Radofská vstali a zamířili k východu. Když vyšli do vestibulu, vzal ji za ruku. Byl zvědavý, co udělá, co řekne. Vrhla na něho krátký, překvapený pohled, pak jeho ruku trochu stiskla, jako by mu chtěla dát na vědomí, zeje to v pořádku.
„Doufám, že se vám to líbilo,“ řekl, když se blížil k jejímu domu. „Líbilo.“ Jestli to znělo, jako by to samotnou trochu překvapovalo, mohl předstírat, že si toho nevšiml. A možná se mýlil.
Zeptal se, doufaje, že ano: „Chtěla byste to v dohledné době podniknout znovu?“
„Ano, myslím, že bych moc chtěla,“ řekla vdova Radofská. Usmála se na něho.
„Dobrá,“ řekl Reuven. „Já také.“ Objal ji, nepříliš silně, a něžně ji políbil na rty. Pak ustoupil, čekaje, co s tím ona udělá. K jeho úlevě se stále usmívala. Vytáhla z kabelky klíče a otevřela dveře. „Dobrou noc, Reuvene.“
„Dobrou noc, Deboro,“ odpověděl a obrátil se k odchodu. Doufal, že ho zavolá zpátky, aby šel dál. Neudělala to. Zavřela dveře; uslyšel cvaknutí západky. Pokrčil rameny a vydal se domů. I on si to docela užil. A možná to příště bude lepší.
V táboře u městečka Kanth Gorppet vyčkával a měl obavy. Každý den, který uběhl bez výbuchu bomby z výbušného kovu, byl malým triumfem, ale neexistovala žádná záruka, že ta prokletá věc nevybuchne příští den - nebo, když na to přišlo, v příštím okamžiku. A jedna z věcí, z nichž měl obavy, byl fakt, že tábor možná nebyl dost daleko od Kanthu. Jestli ta bomba exploduje, bylo až příliš pravděpodobné, že s sebou vezme i tábor.
„Nemůžeme ty Tosevany vyřídit?“ zeptala se ho Nesseref. „Nemůžeme něco udělat, abychom je přiměli propustit mého přítele?“
Gorppet ji požádal, aby přiletěla do Kanthu, právě proto, že byla přítelkyní Mordechaie Anielewicze. Teď ho napadlo, jestli si tím nepřidělal víc nepříjemností než užitku. Pokoušeje se vypudit ze svého hlasu veškerý sarkasmus, řekl: „Jsem otevřen veškerým návrhům, pilotko raketoplánu.“
„Pokusili jsme se už s těmi židovskými Velkými Ošklivci vyjednávat?“ řekla žena. Než stačil Gorppet odpovědět, odpověděla si sama: „Ne.“
„To je pravda,“ přisvědčil Gorppet. „Příští známka jejich ochoty vyjednávat bude jejich první.“
„Možná bychom neměli čekat na známky jejich ochoty vyjednávat. Možná bychom se o vyjednávání rněli pokusit sami.“ Nesseref na něho zakývala jedním očním výčnělkem. „Snad byste se měl pokusit navázat nějaké jednání vy sám. Vy si můžete dovolit chybu ještě méně nežRasajako taková.“
Gorppet od ní s uvážlivou hrubostí odvrátil své oční výčnělky. Naneštěstí to byla hrubost, která neznamenala, že by se Nesseref mýlila. Kdyby tady Rasa uspěla - a zvlášť kdyby Rasa uspěla díky jeho úsilí- Hozzanet by měl možná dost argumentů, aby ho uchránil před následky jeho zázvorových kšeftů v Jižní Africe. Jestli ne ... jestli ne, stráví zbytek svých dnů na velice nepříjemných místech.
Nesseref řekla: „Možná byste mohl jako prostředníka použít toho německého Velkého Ošklivce, toho Druckera. Vím, že se zná s Anielewiczem, a Tosevané znají jeden druhého lépe, než můžeme doufat, zeje známe my.“
„Ne.“ Gorppet nepoužil jen zamítavé gesto, ale přidal i zdůraz-ňovací zakašlání. „Nezapomínejte, ti Velcí Ošklivci s bombou jsou Židé. Byli by spíš ochotní vyslechnout jednoho z nás než nějakého německého muže.“
„Aha. No, bezpochyby máte pravdu. V tom případě by možná jeden z nás měl jít a promluvit si s nimi,“ řekla Nesseref. „Jak situace vypadá, nechápu, jak by to mohlo uškodit.“
„Ne?“ řekl Gorppet dutým hlasem. On to chápal velice dobře, jak by to mohlo uškodit: kulky, nože, tupé nástroje - to všechno mohlo uškodit.
Ale Nesseref měla i pravdu. Něco bylo třeba udělat. Čím déle Rasa a Němci vyčkávali, tím byla pravděpodobnější katastrofa. A pokud se Gorppeta samotného týkalo, čím déle Rasa vyčkávala, tím bylo pravděpodobnější, že ho disciplinární policie sebere, protože dojde k závěru, zeje v současné situaci neužitečný.
A tak, bez nějakého nadšení, ale s vědomím, že nemá na vybranou, zašel příští ráno za Hozzanetem a řekl: „Nadřízený pane, jestli potřebujete někoho, kdo by šel k tomu domu, kde se zdržují ti tosevanští teroristé, hlásím se k tomu úkolu dobrovolně.“
„Nejsem si jist, že někoho takového potřebujeme,“ odvětil Hozzanet. „Nejspíš bychom těm Velkým Ošklivcům nabídli jen další rukojmí.“
„To chápu, nadřízený pane,“ řekl Gorppet. „Jsem ochoten to riziko podstoupit. Vy jistě chápete, proč jsem ochoten riskovat. V této chvíli jsem postradatelnější než kterýkoli jiný příslušník Rasy.“

„Žádný muž není postradatelný," řekl Hozzanet. „Doufáte, že budete hrdina, když uspějete v tom, o co by se pokusilo jen málo mužů, a že to vyváží vaše současné těžkosti?"
„Ano, nadřízený pane. To je přesně to, v co doufám," odpověděl Gorppet.
„Nu, může být, že máte pravdu," přiznal Hozzanet. „Je také samozřejmě možné, že vás Velcí Ošklivci budou mučit nebo vás zabijí, v kterémžto případě byste nic nezískal, a nenahraditelně byste ztratil."
„Já chápu, nadřízený pane, že je to hazard, to mi můžete věřit," řekl Gorppet. „Ale jsem ochoten ho podstoupit."
„Já sám vám nemohu povolit takový ukvapený čin," řekl Hozzanet. „Budu to muset projednat se svými nadřízenými."
Gorppet udělal souhlasné gesto. „Udělejte to, nadřízený pane. Doufám, že rozhodnou rychle. Nemyslíte, že nemáme moc času?"
Hozzanet neřekl nic. Jen pokynem ruky Gorppeta propustil a začal telefonovat. Později si Gorppeta opět zavolal. Jeho hlas nezněl příliš šťastně, když řekl: „Dobře, veliteli malé jednotky Gorp-pete. Jste pověřen vést vyjednávání stěmi Velkými Ošklivci na jakékoli úrovni, která se ukáže být nezbytná." Pohnul jedním očním výčnělkem. „Pokuste se, aby vás při tom nezabili."
„Děkuji vám, nadřízený pane," řekl Gorppet. „Bude vykonáno."
„Počkejte," řekl Hozzanet. „Ještě nemůžete jít. Nejdřív vás musíme trochu vylepšit."
A tak, když se Gorppet blížil k domu v Kanthu, z něhož se nevrátil Mordechai Anielewicz, měl k šupinám přilepeno několik malých odposlouchávacích zařízení. Byla zakrytá falešnými šupinami, aby je Velcí Ošklivci pokud možno nezpozorovali.
Samozřejmě, pomyslel si, když přicházel kdomu, mohou mě prosté okamžitě zastřelit, v kterémžto případě moji nadřízení v táboře neuslyší nic zajímavého. Žádné výstřely se však neozvaly. Rozhlédl se po mikrofonu na dveřích, kterým by se mohl ohlásit. Dům se však žádnou takovou vymožeností nepyšnil. Jen málo tosevanských domů jí bylo vybaveno. Protože mu nic jiného nezbývalo, zaklepal na dveře.
Velcí Ošklivci uvnitř museli vědět, že tam je. Určitě viděli, že nemá žádnou zbraň (a určitě neviděli malé falešné šupiny). Proč by ho nepustili dovnitř? Když nic jiného, měli by další rukojmí. Nevěděli, že tolika příslušníkům Rasy - zvlášť každému, kdo nenáviděl zázvor - by vůbec nevadilo vidět ho mrtvého.
Ale ve dveřích se nikdo neobjevoval. Měl odejít s prázdnýma rukama? To neměl v úmyslu. Zaklepal znovu. „Přicházím v míru!" zavolal svým vlastním jazykem. Dokázal by totéž říct arabsky, ale nikdo v této části Tosevu 3 tímto jazykem nemluvil. Aon neznal žádný z jazyků, kterými mluvili Židé a Němci.
Nakonec se dveře otevřely, i když ne příliš dokořán. Nějaký Velký Ošklivec mu útočnou puškou naznačil - pojď dovnitř. Gorppet poslechl. Proto sem přišel. Dveře se za ním zabouchly.
„Zdravím vás," řekl, jako by přišel na přátelskou návštěvu. „Rozumíte mému jazyku?"
„Ne, ani slovo," odpověděl Velký Ošklivec -jazykem Rasy.
Bylo by to směšné, kdyby ten Tosevan neměl pušku a kdyby tak očividně nebyl připraven ji použít. Jak se věci měly, Gorppet řekl: „Děkuji vám, že jste mi dovolili sem přijít."
Tosevan pokrčil rameny. „Přišel jste sem. Můžeme vás tady zadržet. Nemůžete nám způsobit žádné problémy."
„Jako stále zadržujete Mordechaie Anielewicze?" Gorppet vyslovil to jméno, pro něho tak cizí, velice pečlivě: nechtěl, aby došlo k nějakému nedorozumění.
Židovský Velký Ošklivec přikývl a řekl: „Ano, držíme ho tady; to je pravda. Ale vy s ním nebudete mít nic do činění. Nic, rozumíte mi? Vy dva spolu nebudete kout pikle. Vím, že jste naši nepřátelé."
„Bojoval jsem bok po boku s muži vaší pověry, a - " začal Gorppet.
„To není pověra," utrhl se na něho Tosevan. „To je pravda."
„V tom se neshodujeme," řekl Gorppet, uvažuje, jestli mu to v příštím okamžiku nevynese kulku. „Ale jak říkám, bojoval jsem bok po boku s židovskými Tosevany proti Němcům. Mordechaj Anielewicz vás vedl. Jak můžete říkat, že jsme vaši nepřátelé?"
„Protože je to pravda," řekl Velký Ošklivec. „Teď vy z Rasy a Němci pracujete společně proti nám. Nechcete, abychom vykonali pomstu, která nám přísluší."
„Nechceme za žádných okolností další válku," řekl Gorppet. , ,K čemu by to bylo?"
„Sejděte dolů po těch schodech," řekl židovský Tosevan. Gorppet poslechl. Velký Ošklivec se držel dost daleko za ním, takže neměl naději otočit se a zmocnit se jeho zbraně. Neměl nic takového v úmyslu, ale jeho věznitel to nevěděl a nechtěl riskovat. „Ničit Němce zato stojí samo o sobě."
„Jestli odpálíte tu bombu, nezničíte jen Němce," řekl Gorppet. „Nechápete to? Ohrozíte také Rasu a vaše krajany v Polsku."
„Zničení Němců je všechno, na čem nám záleží," řekl Tosevan nesmiřitelně. Ukázal na dveře: „Jděte tam."
Gorppet otevřel dveře. Místnost za nimi byla malá a tmavá. Než do ní vešel, řekl: „Zničíte samozřejmě i sebe."
„Ovšem," přisvědčil jeho věznitel s mrazivým klidem. „Znáte příběh o Masadě?"
„Ne." Gorppet udělal záporné gesto. „Kdo je Masada?" „Masada není osoba. Masada je - byla - místo, pevnost," odpověděl Velký Ošklivec. „Před devatenácti sty lety jsme my Židé povstali proti Římanům, kteří nás utlačovali. Měli víc vojáků. Porazili nás. Masada byla naše poslední pevnost. Obklíčili ji. Žádali, abychom se vzdali."
„A?" zeptal se Gorppet, jak se od něho zjevně očekávalo. S nepřehlédnutelnou melancholickou pýchou Žid řekl: „Všichni vojáci v Masadě - byl jich skoro tisíc - raději spáchali sebevraždu, než by se vzdali Římanům. Můžeme to tady udělat znovu. Jsme na to hrdí."
Gorppet viděl spoustu muslimských Tosevanů ochotných zemřít, pokud přitom mohli uškodit Rase. Velcí Ošklivci, kterým bylo jedno, jestli budou žít nebo zemřou, byli největším problémem, kterému Rasa čelila, protože bylo velice obtížné se proti nim chránit. „Když způsobíte větší ztráty vašim vlastním mužům a ženám než Němcům," řekl Gorppet,

„co tím dokážete?“
„Způsobíme ztráty Němcům,“ řekl Tosevan. „Pomstu za všechno, co udělali oni nám. Nic víc nechceme.“
Byl naprosto nepřístupný rozumu. To na něm bylo nejděsivější. Přesto to Gorppet zkusil znovu: „Ale ublížíte také těm, na kterých vám záleží.“
„Potrestáme Němce.“ Ano, ten Velký Ošklivec byl neproniknutelný. Pohnul svou zbraní. „Jděte dovnitř.“
„Vy mě nevyslechnete,“ protestoval Gorppet.
„Nežádal jsem vás, abyste sem přišel. Neřekl jsem, že vás budu poslouchat. Proč bych vás měl poslouchat? Stejně mi budete jenom lhát.“ Tosevan znovu pohnul hlavní pušky. „Jděte dovnitř, říkám vám, nebo už nepůjdete nikdy nikam.“
Gorppet se podvolil. Velký Ošklivec zavřel dveře. Zámek zaklapl. Gorppet se ocitl ve skoro naprosté tmě; pode dveřmi pronikal jen tenoučký proužek světla. Musel své okolí prozkoumat hmatem. Nalezl jen jakousi matraci, která mohla být určena ke spaní, a kovový hrnec, o kterém předpokládal, že byl určen pro jeho exkrementy.
Měl jsem se raději nechat zavřít u svých, pomyslel si. Určitě by to bylo lepší než tohle.
Johannes Drucker kupodivu nechoval nenávist k Ještěrům, když s nimi bojoval ve dvou válkách. Byl profesionál. Oni byli profesionálové. Obě strany prostě jen dělaly svou práci. Kdyby se na to byli Ještěři dívali jinak, určitě by ho zabili po jeho útoku na jejich hvězdnou loď.
Teď je však nenáviděl. Nenáviděl i Gunthera Grillparzera za to, že se ho pokusil vydírat. S Grillparzerem si dokázal poradit, a doufal z celého srdce, že už není mezi živými. A nenáviděl Ještěry za to, že ho vydírali. Problém byl, že s nimi si nedokázal poradit.
Zkoumal dalekohledem Zeiss dům v Kanthu, kde se schovávali ti Židé s atomovou bombou. Dělostřelecký granát nebo konvenční bomba ze střemhlavého bombardéru by je možná dokázaly vyřídit všechny dřív, než by mohli přivést k výbuchu tu zbraň, kterou ukradli. Kdyby to vyšlo, krize by byla překonána.
Možná. Jestli. V tom bylo to riziko. Kdyby se to nepodařilo... V tom případě by Kanth a jeho okolí vzplanuly v atomovém ohni. Židé by měli svou pomstu na Reichu, a kdo mohl vědět, co se stane dál?
Chápal dokonce, proč ti Židé v Kanthu chtějí svou pomstu. Nemyslel si, že by to chápal předtím, než Gestapo zatklo Kathe. Do té doby se nikdy nedíval na Židy jako na lidi, ale pouze jako na nepřátele Reichu. Ale když se vzal v úvahu, co cítil ke smrtihlavům on, proč by oni neměli mít stejné pocity, jenom ještě silnější? Německo jim k tomujistě poskytlo dost důvodů.
A Mordechai Anielewicz nebyl nic jiného než manžel a otec, který se snažil najít svou rodinu, stejně jako sám Drucker. Kriste pane, oba dokonce pojmenovali svého syna po stejném člověku. Ano, Židé byli lidé, bez ohledu na to, co říkaly SS.
Ale Drucker Anielewicze stejně nenáviděl, protože díky tomu, že byl Žid, ho Ještěři mohli chytit do pasti. Kdyby řekli jeho nadřízeným, co věděli, už by dál nemohl chránit Kathe.
Nenáviděl také Gorppeta, a doufal, že Židé tomu zatracenému Ještěrovi podříznou krk. Podle toho, co věděl, to možná udělali. Gorppet vstoupil do toho domu, a už nevyšel, stejně jako Anielewicz.
Navzdory své averzi k Rase Drucker věděl, že na řešení této krize musí s Ještěry spolupracovat. Sám se nemohl dost dobře přiblížit k tomu domu v Kanthu, rozhodně ne ve své nové parádní uniformě generálmajora. Víc by ti židovští teroristé nepotřebovali. Odpálili by svou bombu jen pro to potěšení, že s sebou vezmou do pekel vysoce postaveného nacistu. Zuni Teuffel, on by na jejich místě udělal totéž.
Protože nemohl jít k Židům, vypravil se do stanu, kde pracoval Gorppetův nadřízený, muž jménem Hozzanet. S Hozzanetem hovořil další Ještěr, jehož tělní kresbu byl schopen rozeznat. „Zdravím vás, pilote raketoplánu,“ řekl - promluvit si s ním bude jistě zajímavější, než mluvit s mužem z Bezpečnosti.
Ještěr, kterého oslovil, k němu udiveně otočil oční výčnělek a zeptal se: „Jak to, že víte, co znamená má tělní kresba?“
„Také jsem létal do vesmíru, jako pilot návratového stupně A-45,“ odpověděl Drucker. Protože si nemyslel, že se s tímto pilotem někdy předtím setkal, představil se.
K jeho překvapení Ještěr řekl: „Oh, já si na vás vzpomínám. Vez-lajsem vás do Norimberka, když vás propustili. JájsemNesseref.“
„Ano?“ řekl Drucker, a jakmile to vyslovil, uvědomil si, že to zní hloupě. „V našemjazyce máme takový obrat: svět je malý.“
„Zdá se,“ řekla Nesseref. „Je dost malý. Vyrozumělajsem, že má i společného přítele, Mordechaie Anielewicze.“
„V každém případě je to známý,“ opravil ji Drucker, ačkoli se divil, proč se s tím namáhá. Jeho známost s tím Židem byla dost blízká, aby ho kvůli ní měli Ještěři v hrsti. Jestli to nebylo přátelství, nemělo to k němu daleko. „A jak jste se vy seznámila s Anielewi-czem?“ zeptal se.
„Můj domov je v Polsku,“ odpověděl Ještěr. „Setkali jsme se náhodou,“ pokračoval - ne, pokračovala, vybavilo se Druckerovi, „ale zjistili jsme, že máme jeden druhého rádi. Tak začíná každé přátelství mezi dvěmajedinci. Není to pravda?“
„Myslím, že ano,“ řekl Drucker. „Teď je otázka, co můžeme udělat, abychom mu pomohli zastavit ty teroristy?“
„Pravda,“řeklaNesseref, a Hozzanet přisvědčil. Muž z Bezpečnosti se ujal slova: „Vím, že vaše vláda nyní chápe, že nejsme odpovědní za to, že teroristé vnikli do Reichu s tou bombou. My jsme jim ji nedali. Ve skutečnosti, jak si vzpomenete, je ta bomba německé výroby."
Drucker však zavrtěl hlavou. Walter Dornberger mu v tomto směru dal přesné instrukce. „Ti Židé jsou vaše loutky. Po celá ta léta jste dovolili, aby si tu bombu podrželi. Jestli ji použijí proti nám, budeme vás činit odpovědnými za tento válečný akt proti Reichu. “
„Budete s námi znovu bojovat?“ zeptal se Hozzanet. „Opravdu budete, ve světle toho, co se stalo posledně?“
„Mohu vám říct pouze to, co mi říká můj Fuhrer,“ odpověděl Drucker. „I teď jsme nezávislé ne-impérium, a vy s námi

nemůžete zacházet, jako bychom nic neznamenali.“
„Jestli s námi vyvoláte novou válku, pak už nebudete nic znamenat,“ řekl Hozzanet. „Nedokážete to pochopit? Cokoli se nám pokusíte udělat, my vám vrátíme desetinásobně.“
Za druhé světové války, před příchodem Ještěrů, Němci vždycky říkali, že potrestají své nepřátele desetkrát víc, nezbudou jejich vlastní ztráty. Když slyšel tuto frázi, týkající se tentokrát Reichu, Drucker sebou škubl, zvlášť když dobře věděl, že Ještěři by mohli svou hrozbu hravě splnit. Přesto řekl to, co mu bylo nařízeno říct: „Ale my vám také způsobíme znovu ztráty. Víte, že to dokážeme. Za jak dlouho budete slabší než Američané a Rusové?“
Věděl toho o Ještěrech dost. Nesledoval Hozzanetovu tvář. Sledoval špičku Ještěrova ocasního pahýlu. Samozřejmě, zachvěla se. To znamenalo, že je Hozzanet rozčilený. Podařilo se mu to ale dost dobře skrýt, protože řekl: „Za prvé, Reich nemá sílu udělat to. Za druhé, bez ohledu na všechno ostatní, nikdo z vás Němců tady nebude, aby poznal odpověď na tuto otázku.“
Dornberger předpověděl, že uslyší něco podobného. Bývalý inženýr a velitel Peenemiinde se projevil jako schopný Fuhrer - tak schopný, jak mohl být ve zmrzačeném Reichu. Jako při naplánované šachové hře, Drucker měl připravený další tah: „Myslíte, že nejsme připraveni se teď obětovat, aby Tosevané nakonec triumfovali?"
Hozzanetův ocasní pahýl sebou znovu škubl. Ale Ještěr řekl: „Abych byl zcela upřímný, tak ano. Přesně to si myslím. Vy Velcí Ošklivci jste jen zřídkakdy schopní myslet nebo plánovat dlouhodobě. Proč by tento případ měl být odlišný?“
Měl pravdu. Drucker to však na sobě nedal znát a řekl: „Přesně proto, že máme tak málo, co můžeme ztratit.“
„Život každého jedince je velká ztráta,“ vložila se Nesseref. „Nikdo nemůže ztratit nic důležitějšího.“
To znělo rozumně. Druckera to nepřekvapilo. Každý, kdo létal do kosmu, musel mít zdravý rozum. Jinak by skončil jako mrtvola dřív, než by měl šanci získat nějaké zkušenosti.
Hozzanet řekl: „Jestli tomu rozumím dobře, Reich má zájem zaútočit na ten dům v Kanthu, aby se pokusil vyřadit ty židovské Tosevany z akce dřív, než dokážou odpálit tu bombu.“ „Toje pravda,“ souhlasil Drucker.
„Ale když se pokusíte o ten útok a neuspějete, takže ta bomba vybuchne, budete obviňovat Rasu,“ pokračoval Ještěr.
„Toje také pravda,“ řekl Drucker.
„Jak mohou být obě ty věci pravda zároveň?“ zeptal se Hozzanet. „Jak můžete obviňovat nás, jestli selže váš útok?“
„Protože nebýt vás, nemuseli bychom o žádném útoku vůbec uvažovat,“ odpověděl Drucker. „Protože tito Tosevané v první řadě nemají co mít nějakou bombu, nemluvě o jejím propašování do Reichu. To, zeji měli a že ji sem dokázali propašovat, je oboje chyba Rasy.“
„Čí chyba je, že tito Tosevané Reich tolik nenávidí?“ řekl Hozzanet. „Čí chyba je, že Polsko bylo napadeno, což vytvořilo chaos, který jim umožnil tu bombu přemístit. Obě tyto věci jsou chyba Reichu. “
V tom měl nejspíš pravdu. Ne, určitě měl pravdu. Ale Drucker řekl: „Přednesl jsem vám Fuhrerovo stanovisko k této záležitosti.“
„To jste udělal,“ řekl Hozzanet kysele. „Stanovisko Rasy je, zeje to hloupé a nezodpovědné. Stanovisko Rasy také je, že jestli nás hodláte obvinit z neúspěchu, nebude vám povoleno podniknout tento pokus.“
„Jménem své vlády protestuji,“ řekl Drucker. „Protestujte, jak si přejete,“ odvětil Hozzanet., Já vám říkám, že tato věc nebude provedena.“ Dodal zdůrazňovací zakašlání. „A řeknu vám také, že jestli vaše vláda pošle bombardéry, uděláme všechno, co je v našich silách, abychom je sestřelili dřív, než budou moci zaútočit na Kanth.“
„Říkáte tedy, že Reich závisí na muži Rasy a Židovi, aby ho zachránili před tou bombou z výbušného kovu,“ řekl Drucker. Než mohl Ještěr promluvit, zvedl ruku, aby dal najevo, že ještě neskončil. „Viděl jsem, že ne všechno, co má vláda říkala o Židech, je pravda. Ale Anielewicz má důvod nás nenávidět, ne nám pomáhat.“
„Když mu Gorppet zavolal, Anielewicz mohl klidně nechat ty druhé židovské Tosevany, aby svou bombu odpálili a potrestali Reich,“ řekl Hozzanet. „Neudělal to. Přijel sem, aby seje pokusil zastavit. Na to byste neměl zapomínat.“
Už z povahy věcí Hozzanet nemohl znát podobenství, které mluvilo o farizejovi, který přešel na druhou stranu a cesty, a dobrém samaritánovi, který se zastavil, aby pomohl muži v tísni. Ale i tak se k tomu poselství náhodu dobral.
Nesseref dodala: „Ti druzí Židé, ti s bombou, nenávidí Reich víc než Mordechai Anielewicz. Kdyby to nebyla pravda, vůbec by sem nepřijel.“
Drucker měl dojem, že si Anielewicz dělal větší starosti s dalšími škodami, které mohlo utrpět Polsko, než se škodami Reichu. On by na jeho místě měl stejné pocity. Ale to neznamenalo, že se ten Ještěr mýlí. Drucker upjatě pokynul hlavou, a řekl: „Ohlásím vaše slova Fuhrerovi.“
Vrátil se do německé části tábora a zatelefonoval Walteru Dorn-bergerovi. Když svému starému veliteli sdělil obsah svého rozhovoru s těmi dvěma Ještěry, Dornberger si dlouze povzdechl. „Chceš mi tím říct, Hansi,“ řekl Fuhrer, „že se musíme spolehnout na toho Žida? V tom je víc ironie, než kolik dokážu spolknout.“
„Chápu, pane generále. Mám z toho stejný pocit,“ odvětil Drucker. „Ale nemyslím si, že Anielewicz opustí Kanth živý, aniž by přiměl ty teroristy vydat jejich bombu. Zdá se, že Ještěři jsou si jistí, že pro to udělá všechno, co může.“
Nepotřeboval, aby Dornberger věděl, že zná toho Žida dost dobře, aby měl na něho vlastní názor.
„Ale bude to stačit?“ zeptal se Dornberger.
„V této chvíli, pane generále, můžeme jen doufat.“ Měl také dojem, že on doufá ještě naléhavěji než Fuhrer.
Koneckonců, Walter Dornberger byl ve Flensburgu. On by se nezměnil v radioaktivní prach, kdyby tady v Kanthu něco nevyšlo. Ale já ano, pomyslel si Drucker. Zatraceně, já ano.
Mordechaj Anielewicz si myslel, že v domě s bombou je devět Židů. To bylo dost, aby mohli hlídat jeho, případné další zajatce, které mohli mít, i bombu samotnou. Ale všech devět podléhalo jedinému: židovskému vůdci jménem Benjamin Rubin. Mordechai věděl, že kdyby dokázal přesvědčit Rubina, všichni ostatní by ho následovali.
Ale mohl ho přesvědčit? Dlouhou dobu s ním Rubin nechtěl ani mluvit. Nikdo s ním nechtěl mluvit. Považoval se za šťastného, že ho ti Židé prostě nezastřelili a nevyhodili jeho tělo na zápraží jako varování pro každého dalšího, kdo by

s nimi chtěl vyjednávat.
Nejdřív si myslel, že udělají přesně to. Prvních pár dnů mu nikdo neřekl jinak než „zrádce“. Nakonec mu došla trpělivost. „Jájsem bojoval s nacisty dřív, než se většina z vás mamzrirn3 narodila,“ rozkřikl se na jednoho z mladých Židů, který mu neochotně přinesl jídlo. „Zabil jsem Ottu Skorzenyho a zabránil jsem vyhodit do povětří Lodž tou bombou, na které teď sedíte. A vy mi říkáte zrádce? Gehkakafenyam.“
Mohli ho zastřelit. Místo toho tím získal to, co doufal, možnost mluvit s Benjaminem Rubínem. Neznal Rubina dobře; ten chlapík nebyl žádné velké zvíře, dokud neukradl tu bombu. Teď ale byl. Jeden z jeho drsných hochů k němu Mordechaie zavedl, tváře se přitom, jako by ho vedl k rabímu proslavenému svou svatostí.
Rubin nevypadal jako rabi. Vypadal jako doktor. Byl hubený, bledý a precizní, diametrálně odlišný od rváčů, které vedl. „Takže vy mě chcete přesvědčit, že se mýlím, není-liž pravda?“ řekl a založil si ruce na prsou. „Prosím. Čekám.“
„Nemyslím, že vás musím přesvědčovat,“ řekl Anielewicz. „Myslím, že vy to vidíte. Jak se mi tojeví, vy si tojen nechcete připustit.“
Benjamin Rubin se zamračil. „Měl byste raději rychle přejít k věci, nebo dojdu k závěru, že žádnou nemáte.“
“ mamzer, mn.č. mamzrim (jidiš) - nemanželské dítě, parchant. (Pozn. překl.)
4 geh kak afen yam (jidiš) - Jděte se vysrat. (Pozn. překl.)
„Tak dobře.“ Mordechai doufal, že to znělo optimističtěji, než se cítil. „Předpokládejme, že zničíte Kanth. Co tím získáte? Zabijete pár tisíc Němců v okolí. Ale ani na to bych moc nevsázel - vytrácejí se odtud při každé příležitosti. Nezdá se mi, že by to stálo za bombu z výbušného kovu.“
„Měli jsme namířeno do Drážďan,“ řekl Rubin nevrle. „Polámal se nám nákladňák. Proto jsme skončili tady.“
„To je špatné.“ Teď se Anielewicz pokusil simulovat sympatii. „V Drážďanech byste dokázali udělat věci, na které tady nemůžete ani pomyslet.“
„Možná. Ale stále máme tu bombu, ale stále s ní můžeme udělat spoustu věcí, i když ne tolik, kolikjsme doufali.“ Rubin přikývl, jako by o tom ujišťoval sám sebe. „Dokážu zemřít šťastně, když budu vědět, co jsem udělal těm prokletým nacistům.“
„A co udělají ti prokletí nacisté, jakmile budete mrtev?“ zeptal se Mordechai. „Udeří zpátky se vším, co jim zbylo, to udělají. Kolik Židů v Polsku zemře kvůli vaší pitomosti?“
„Žádný,“ odvětil židovský vůdce, který ukradl bombu. „Ani jediný. Němci vědí, co se jim stane, když se o něco takového znovu pokusí.“
Anielewicz se mu vysmál. Rubin vypadal užasle. Žádný zjeho přisluhovačů by něco tak hrubého neudělal. Možná zapomněl, že existují lidé, kteří o něm nemají tak vysoké mínění jako oni. Mordechai řekl: „Vy jste tady. Jste ochotni zemřít, abyste se pomstili nacistům. Nemyslíte, že existuje spousta nacistů ochotných zemřít, aby se pomstili tlupě židáku?“
Použil to hrubé slovo úmyslně, aby vrátil Rubina zpátky na pevnou zem. Druhý Žid řekl: „Toho se nikdy neodváží.“
To jen přimělo Mordechaie rozesmát se ještě víc. „Můžete si o nacistech myslet všechno možné, Rubíne. Já si to myslím taky, každý den. Ale jste ještě větší idiot, nežjsem si myslel, jestli si myslíte, že oni nevědí, jak dobře zemřít. Proboha, dobře umírat je polovina toho, o čem je celý fašismus.“
„A jak to, že toho o tom tolik víte? Byl jste s nimi v posteli, tak je to,“ řekl Rubin.
„To je taky pěkná hovadina,“ řekl Mordechaj. „To může vidět každý, kdo není slepý.“
Jeden z násilníků, kteří ho k Rubinovi přivedli, mu poklepal na rameno. Když se otočil, muž ho udeřil do břicha a pak do tváře. Zkroutil se a klesl na podlahu. V ústech ucítil krev, ale zdálo se, že žádný zub není zlomený, když po nich přejel jazykem. Z nějakého důvodu na tom velice záleželo. Kdyby se odtud nějakou náhodou dostal živý, neměl chuť posadit se do zubařského křesla.
Pomalu a s bolestí vstal. Jediné, co chtěl, bylo zabít toho parchanta, který ho udeřil. Ale nemohl, když na něho kamarád řečeného parchanta mířil puškou. Protože tomu bylo tak, neplýtval na násilníky ani pohledem. Místo toho se otočil zpět k Rubinovi. „Když mě nechcete vyslechnout, nemusíte. Jestli chcete, aby mě vaši rváči zmlátili, můžou to udělat. S tím jsem musel počítat, když jsem vstoupil do dveří. Ale ani tak to neznamená, že vám neříkám pravdu.“
„Možná to tak nazýváte,“ řekl Rubin. „Já ne. Já tomu říkám hromada lží a bláznovství. Já raději skončím jako Samson v chrámu.“
„Všiml jsem si,“ odpověděl Mordechaj. Také si všiml, že na rozdíl od Samsona Rubin a jeho druhové nezabili sami sebe, jakmile se dostali do potíží. Nic o tom neřekl, protože je nechtěl k ničemu popichovat. Místo toho pokračoval: „V jednom směru jstejako Samson: vůbec se nestaráte o to, co se stane se zbytkem Židů, jakmile vy odejdete.“
„Odejdou s námi,“ řekl Benjamin Rubin. „A my potrestáme Němce za všechno, co nám udělali.“
Anielewicz vzdychl. „Vy pořád říkáte toto. Já pořád říkám, abyste se podívali z oken. Prostějim žádnou velikou škodu nezpůsobíte.“
Rubin se na něho zamračeně podíval. „Tohle nemusím poslouchat. Nemusím a nemám to v úmyslu.“ Kývl na své nohsledy. „Odveďte ho pryč.“
„Tak pojď, kamaráde,“ řekl muž, který Anielewicze předtím udeřil. „Slyšel's šéfa. Hni sebou.“
Před namířenou puškou neměl Mordechaj na vybranou. Šéf, pomyslel si, když ho odváděli. Proč mu neříkají rovnou Fuhrer? Je to jen o stupínek výš. Neřekl to však; soudil, že by ho za to nejspíš zabili.
Když ho rváči odvedli do sklepa, kde ho drželi u ledu, zabouchli za ním dveře se zbytečnou rázností. Možná doufali, že ho ta dunivá rána přinutí vyskočit. Přiměla, trošku, ale neměli z toho žádné velké zadostiučinění, protože toho nemohli moc vidět.
Nikdo toho nemohl v této sklepní místnosti mnoho vidět. Neměla žádné okno a nebyla tady lampa. Anielewicz se zde kolosálně nudil. Nevěděl, jak dlouho ho tady už drželi. Hodně spal. Neměl nic lepšího na práci. Ale bez ohledu na to,

kolik času prospal, se stále necítí dobře odpočatý.
Zkoušel dveře pokaždé, když se probudil. Nikdy nepovolily. Kdyby byl hrdinou z dobrodružného románu nebo filmu, byl by schopen zámek otevřít - buď to, nebo by dokázal vylomit dveře, aniž by při tom způsobil nějaký hluk. Ale protože byl jen obyčejný člověk, zůstával trčet tam, kam ho teroristé zavřeli.
Párkrát je zaslechl mluvit jazykem Rasy, a nějakého Ještěra, j ak jim odpovídá. Nezmínili se před ním, kdo ten Ještěr je. Doufal, že to není Nesseref. Stačilo, že byl v potížích on, i bez toho, že by do nich zatáhl svou přítelkyni. Také doufal, že to není Gorppet. Kdyby k sobě muž z Bezpečnosti nebyl vzal Heinrichova beffela, nikdy by nenašel znovu svou rodinu. Dlužil tomu Ještěrovi příliš mnoho, než aby ho chtěl vidět v nebezpečí.
Ale nevěděl to. Nikdy nedostal šanci to zjistit. Teroristé bránili tomu, aby se on a Ještěr setkali. Na jejich místě by udělal totéž. To mu nebránilo, aby si nepřál, aby nebyli tak profesionální.
A pak - nemohlo to být víc než dvě hodiny po tom, co neochotně obdivoval jejich profesionalitu - začali na sebe všichni navzájem křičet. Bylo to jako poslouchat strašlivou rodinnou hádku. Jenže každý v této rodině měl útočnou pušku, a o pár metrů dál spočívala bomba. Rodinná hádka zde mohla mít mimořádně smrtelné následky.
Konečně nastalo ticho. Nikdo nikoho nezastřelí, alespoň pokud mohl Mordechai říct. Ale neměl nejmenší tušení, co se přihodilo -nepodařilo se mu zachytit jejich slova- ani proč na sebe začali řvát. Mohl jen sedět tady ve tmě a čekat.
Místo toho usnul. Nespal však dlouho, když se dveře otevřely. Jeden z teroristů mu posvítil do obličeje baterkou.
„Dělejte. Půjdeme k šéfovi.“
„Ano?“ Mordechai zívl a vstal.
Stále ještě zíval, když ho ti dva ostří hoši dovedli k Rubinovi. Rubin nechodil kolem horké kaše: „Je pravda, že když se vzdáme, vzdáme se Ještěrům a ne prokletým nacistům? A budeme mít zaručen bezpečný odchod odsud a následnou amnestii? Je to pravda nebo ne?“
„Je to pravda,“ odpověděl Mordechai, nemálo zmaten. „Záleží na tom?“
„Záleží,“ řekl Rubin smutně. „Za těchto podmínek se vzdáváme.“ Vytáhl z opasku svou pistoli a podal ji Anielewiczovi. „Tu máte. Teď je vaše.“
Další dva z jeho mužů přivedli dovnitř Ještěra, kterého Mordechai slyšel. Nebyla to Nesseref; tu by poznal podle její tělní kresby. „Zdravím vás,“ řekl. „Vy jste Gorppet?“ Když Ještěr udělal souhlasné gesto, Anielewicz pokračoval: „Vzdávají se Rase, výměnou za bezpečný odchod a amnestii. Zařídíte jejich odjezd z Reichu?“
„Bude vykonáno,“ odpověděl Gorppet. „A nemáte tušení, jak jsem rád, že to bude vykonáno.“
„Oh, možná mám,“ řekl Anielewicz.
Jeden z Rubinových lidí odvedl Ještěra k domovním dveřím. Bylo slyšet, jak se otvírají a pak zavírají. „Spoléhám, že Rasa dodrží své sliby,“ řekl Rubin.
„Je to dobrá sázka,“ řekl Mordechai. „V tom jsou lepší než my.“ Zvedl obočí. „Co vás přimělo nakonec změnit svůj názor?“
„Co myslíte?“ řekl Benjamin Rubin hořce. „Pokusili jsme se odpálit tu zatracenou bombu, a ona nefunguje.“ Díval se, jako by Anielewicze nenáviděl. „Myslel jsem, žejste o ni těch posledních dvacet let pečovali.“
„To jsem si myslel i já,“ řekl Mordechai. „Ale víte co? Nikdy v životě jsem nebyl tak šťastný, kdyžjsem zjistil, že jsem se zmýlil.“
„Dobře, jedna krize je vyřešena,“ řekl Atvar s nemalou úlevou. „Vyřešena bez obětí, měl bych dodat. To je tak příjemná novinka, že by mi vůbec nevadilo, kdyby k tomu docházelo častěji.“
„Rozumím, Vznešený pane flotily,“ řekl Pshing. „Doufám, že tomu tak bude.“
„To já taky.“ Atvar použil zdůrazňovací zakašlání. Tak dlouhá doba na Tosevu 3 ho však změnila z optimisty v realistu, ne-li přímo v cynika. „Nevsadil bych na to nic, co si nemohu dovolit ztratit. Vzhledem k současné politováníhodné situaci na většině Tosevu 3 -a nakonec v celém tomto solárním systému - by každá větší sázka až příliš pravděpodobně skončila zklamáním.“
Jeho pobočník udělal souhlasné gesto. „Rozumím,“ opakoval. „Můžeme nyní přejít ke zbytku denních hlášení?“
„Co můžu dělat?“ odvětil Atvar. „Jsem si jist, že se mi nebudou líbit ani zdaleka tak, j ako ty zprávy z Reichu.“
Dalším bodem agendy byly poslední zprávy o bojích v Číně. Rychle se ukázalo, že Atvar měl pravdu: ani zdaleka se mu nelíbily tak jako zprávy z Reichu. Čínští rebelové odněkud získali znepokojivě velké množství německých protikřižníkových a protiletadlových raket. Admirál měl silné podezření, odkud to odněkud bylo: SSSR se svou dlouhou pozemní hranicí s Čínou se zdál daleko pravděpodobnějším kandidátem než vzdálený a zničený Reich. Ale nemohl nic dokázat, navzdory veškerému úsilí Rasy v tomto směru. A SSSR byl naneštěstí příliš silný protivník, než aby bylo žádoucí pustit se s ním do konfrontace bez nezvratných důkazů jeho provinění. Molotov, sovětský ne-císař, dal velmi jasně najevo svou ochotu bojovat.
„Je tady jedna věc,“ řekl Atvar, když dočetl svodku zpráv o akcích v Číně. „Admirál Reffet už nemůže nic namítat proti odvodům příslušníků kolonizační flotily, aby pomáhali bránit Rasu. Ještě pár kampaní jako tato, a nezbude nám dost mužů z dobyvatelské flotily, abychom mohli udržovat ozbrojené sfly v té velikosti a síle, jakou vyžaduje tento svět.“
„Popravdě řečeno, Vznešený pane flotily, admirál Reffet má stále námitky,“ řekl Pshing. „Když se podíváte na bod pět dnešní agen-dy-“
„Nic takového neudělám, alespoň ne teď,“ řekl Atvar. Ať si Reffet syčí, prská a vrší, jak chce. Nic víc dělat nemůže. Jestli se pokusí kromě námitek o něco dalšího - například dělat obstrukce - tak pozná hned z první ruky, jak důležitá může být vojenská moc.“
Pohrával si s myšlenkou poslat několik čet bojem zocelených pěšáků, aby Reffeta zatkli a přinutili ho vidět zdravý rozum, když se na něho dívá z hlavně pušky. Kdyby ho admirál kolonizační flotily dostatečně vyprovokoval, možná by to udělal. Tak si to aspoň říkal. Měl by k něčemu takovému však někdy odvahu? Asi ne. Ale uvažovat o tom bylo

příjemné.
Potřeboval si dopřát pár příjemných myšlenek, protože další bod agendy nebyl o nic povzbudivější než ten, který se týkal Číny: američtí Velcí Ošklivci stále pokračovali ve svém plánu změnit malé asteroidy ve střely namířené na Tosev 3. Sondy objevily několik nových vzdálených skal, ke kterým připevnili motory, a analytici varovali velmi hlasitě a naléhavě, že jsou si jistí, že neobjevily všechny.
„Duchové Císařů minulosti se musí obrátit zády k těm Američanům," zamumlal Atvar. Otočil jeden oční výčnělek k Pshingovi. „Naši analytici jsou přesvědčeni, že Američané se budou bránit silou, jestli se pokusíme zničit tyto instalace, i když na nich v současné době nejsou žádní Velcí Ošklivci. Jak se na to díváte vy?"
„Vznešený pane flotily, bylo by možná lépe, kdybychom jim nebyli vyhrožovali válkou, jestli zaútočí na naše automatické sondy v pásu asteroidů," odvětil jeho pobočník. „Teď mohou tento precedent obrátit a otlouctnámho o čumák."
„V tom máte nepochybně pravdu," řekl Atvar nešťastně. „Ale mě tady víc zajímají praktické aspekty než ty právnické. Když budeme ignorovat ten precedent a uchýlíme se k síle, odpoví stejně?"
„Podle všeho, co říká Henry Cabot Lodge, tak ano," řekl Pshing. „Chceme ignorovat jasná a jednoznačná prohlášení jejich vyslance? Můžeme si dovolit ta prohlášení ignorovat? Když je budeme ignorovat a zjistíme, žejsme udělali chybu, jak draho nás to přijde?"
„To všechno jsou dobré otázky," připustil Atvar. „Vlastnějsou to otázky, které jsem si kladl sám. Odpovědi, které na ně nalézám, se mi příliš nezamlouvají."
„To věřím," řekl Pshing. „Čím technicky zdatnějšími se ti Velcí Ošklivci stávají, tím se taky stávají obtížnějšími."
„A taky tím nevypočitatelněji obtížnými." Atvar obrátil oba oční výčnělky k monitoru. „Proč tolik amerických a kanadských výrobních společností od nás najednou objednává taková kvanta jednoho malého servomotorku? K jakým hanebným účelům ho použij í?"
„Viděl jsem ten bod, Vznešený pane flotily, a prověřil jsem si to u naší Bezpečnosti," řekl Pshing. „Uváděný důvod je, že tento motor bude centrální jednotkou nějaké hračky pro tosevanská mláďata."
„Ano, to je uváděný důvod. Ale jaký skutečný důvod se za tím skrývá?"
„Jsem přesvědčen, že v tomto případě žádný." Pshing promluvil do počítače, který nabídl Atvarovi pohled na chlupatý předmět s vykulenýma očima, který vypadal jako kříženec mezi Velkým Ošklivcem a některým z velkých divokých zvířat na Tosevu 3. „Tato věc se nazývá, myslím, Vlasáč. Podle nadšení, se kterým o ní Tosevané mluví, je už velice populární, a zdá se, že bude ještě populárnější."
„Šílenství," řekl Atvar s hlubokým přesvědčením. „Naprosté šílenství, a taky holé plýtvání dobrými servomotory."
„Lépe, když půjdou do takových hloupostí, než do zařízení, která by nám mohla skutečně škodit," řekl Pshing.
„No, to je taky pravda. To nemohu popřít." Atvar se podíval na další bod agendy. Zahrnoval rozhovory s Reffetem o náboru mužů a žen z kolonizační flotily. „Reffet je obtíž, a to taky nemohu popřít. Zavolejte mu, Pshingu. Možná že z toho šoku umře. Aspoň doufám."
„Bude vykonáno, Vznešený pane flotily," řekl Atvarův pobočník, a šel to zařídit.
Reffet zůstal mezi živými. Atvar viděl, že jeho předčasný odchod zůstal jen zbožným přáním. „Zdravím vás," řekl Atvar, když se na obrazovce objevil jeho protějšek. Nesnažil se kReffetovi chovat přátelsky. Ale snad s ním stále mohl jednat věcně. „Viděl jste poslední seznamy ztrát mých mužů, kteří se pokoušejí potlačit tu čínskou revoltu?"
„Jsou nešťastné, ano," odpověděl Reffet. „Pacifikace této planety nikdy neměla tolik stát."
„Jestli víte, jak udělat z Velkých Ošklivců nevědomé pitomce, snad mi to povíte," řekl Atvar. „Protože jim však musíme čelit takovým, jací jsou, snad si vyvodíte závěr, který je zcela zřejmý, a přestanete klást překážky tomu, co je třeba udělat."
Reffet řekl mnohem vážněji, než Atvar očekával: „Ještě jste nepochopil, jak cizí je pro mě tento svět - a pro celou kolonizační flotilu? Myslíte si, že jsme si představovali nezávislá tosevanská ne-im-péria a Velké Ošklivce cestující kosmem s bombami z výbušného kovu, když jsme vyrazili z Domova? Myslíte, že jsme si představovali, jak narušená bude naše pečlivě plánovaná ekonomika, když jsme zjistili, že Tosevané už zajišťují tolik z objemu výroby, o kterém jsme předpokládali, že ho budeme zajišťovat my? Myslíte si, že se nám vůbec snilo o rozkladném účinku, jaký bude mít zázvor na celou naši společnost? Můžete mi upřímně říct, že vy jste kteroukoli z těch věcí očekávali, nežjste se uvedli do studeného spánku?"
„Žádnou z nich jsem neočekával. Nikdy jsem netvrdil nic jiného," odvětil Atvar. „Ale já i celá dobyvatelská flotila jsme se pokusili těmto věcem přizpůsobit, a ne předstírat, že neexistují. Jenomže to je právě to, co dělá kolonizační flotila až příliš často, a to nás rozčiluje a zlobí."
„Jak dlouho vám to trvalo, nežjste se začali adaptovat?" zeptal se Reffet. „Jestli mi řeknete, že jste to udělali okamžitě, nebudu vám věřit."
„Ne, neudělali jsme to okamžitě," řekl Atvar s úlevou, že nalezl Reffeta v tak rozumném rozpoložení. „Ale protože jsme byli počtně o tolik slabší, nemohli jsme předstírat, že Velcí Ošklivci jsou to, co bychom si přáli, aby byli, což je postoj, který až příliš často zaujímají kolonisté. Dříve nebo později zestárneme a zemřeme. Dříve nebo později i se budete muset bránit sami. Takový je život na Tosevu 3, ať se nám to líbí nebo ne. Dokud nebude celá tato planeta plně asimilována do Impéria -jestli k tomu někdy dojde - budeme si muset udržovat svou sílu, protože divocí Velcí Ošklivci si svou sílu udržovat budou."
Reffet vzdychl. „Může být, že máte pravdu. Neříkám, zeji máte, ale může být. Ale jestli je tomu tak, tento svět bude dlouhodobou anomálií uvnitř Impéria, s permanentním Časem vojáků a s problémy, pramenícími ze zázvoru. Jestli si myslíte, že se mi to líbí, nebo že to schvaluji, tak se mýlíte. Jestli si však myslíte, že se s tím nedokážu vyrovnat, tak se také mýlíte."

„Víte co?“ řekl Atvar. Aniž by čekal na odpověď, pokračoval: „Tohle beru, Reffete. Myslím, že na tomto základě spolu můžeme docela dobře vycházet. Aspoň doufám.“
Atvar věděl, že jeho hlas zní překvapeně a potěšené zároveň. V podobném tónu zazněla Reffetova odpověď: „Taky doufám, At-vare. Pokusíme se o to?“
„Domluveno,“ řekl Atvar okamžitě. Když bylo spojení přerušeno, zůstal zírat na monitor s potěšeným úžasem. Snad spolu skutečně dokážeme spolupracovat, pomyslel si. Nikdy bych tomu nevěřil, ale možná to opravdu dokážeme. A možná, jen možná - stále divná myšlenka - Reffet není vůbec idiot. Kdo by si to dokázal představit ?
O chvíli později se na monitoru objevila Pshingova tvář. „Vznešený pane flotily, volá vás starší výzkumník Ttomalss. Přejete si sním mluvit?“
„Ano, spojte ho,“ řekl Atvar, a pak - když se on a Ttomalss navzájem na obrazovce uviděli: „Zdravím vás, starší výzkumníku.“
„A já zdravím vás, Vznešený pane flotily,“ řekl Ttomalss. „Jak budete jistě vědět, zkoumal jsem způsoby, jakými Velcí Ošklivci spravovali svá vlastní poměrně úspěšná impéria, v naději, že se z jejich historie možná poučíme. V tomto směru se impérium spravované Velkými Ošklivci jménem Římané ukázalo snad nejpoučnější.“
„No dobře,“ řekl Atvar. „Jak ti Římané spravovali své impérium, a jak můžeme napodobitjejich příklad?“
„Jejich nejdůležitější ctnost, myslím, byla flexibilita,“ odvětil Ttomalss. „Zacházeli s různými oblastmi odlišně, v závislosti na jejich předchozí úrovni civilizace a na tom, jako dobře byly pacifikovány. Měli několik stupňů občanství s postupně se zvyšujícím množstvím privilegií, dokud se konečně občané dobytého regionu nestali podle zákona rovnými dlouhodobým občanům jejich impéria. A vždy se snažili kulturně a ekonomicky asimilovat nové regiony do širší struktury jejich impéria.“
„To zní jako myšlenky, které bychom mohli použít,“ řekl Atvar. „Ta koncepce různých stupňů občanství mi připadá obzvlášť zajímavá, a určitě stojí za další výzkum. Připravte mi, prosím, podrobnější zprávu, a pošlete mi ji, abych ji mohl uvážit a případně rozhodnout o dalších možných akcích.“
„Bude vykonáno, Vznešený pane flotily,“ řekl Ttomalss. „Děkuji vám.“
„Naopak, starší výzkumníku. Já jsem možná ten, kdo by měl poděkovat vám,“ řekl Atvar. Když bylo přerušeno spojení, udělal Atvar souhlasné gesto. Možná, jen možná, Rasa nakonec najde způsob, jak vtělit Tosev 3 do Impéria.
Liu Han seděla za stolem na vyvýšeném pódiu. Sál naplňoval neuspořádaný dav městských obyvatel a vojáků Lidové osvobozenecké armády. Tu a tam hořela ohřívadla, ale nedokázala úspěšně bojovat se studeným větrem, který fičel dovnitř rozbitými okny. Liu Han ostře uhodila dlaní do stolu. Při tomto zvuku dav ztichl a všichni se zadívali na ni. To také chtěla.
„Můžete přivést dalšího obžalovaného,“ řekla vojákům, kteří byli nejblíže stolu., Jeho jméno je“ - podívala se na seznam - „Ma Hai-Teh.“
„Rozkaz, soudružko,“ řekl jejich velitel. Pak zařval z plných plic Ma Hai-Tehovo jméno. Další vojáci ho přivlekli středem davu před pódium. Tvářil se vyděšeně a na sobě měl roztrhaný a špinavý oblek západního stylu. Ruce měl svázané za zády.
„Ty jsi Ma Hai-Teh?“ zeptala se ho Liu Han.
„Ano, soudružko,“ odpověděl pokorně. „Chci říct, že jsem nevinný v tom, z čeho jsem obžalován, a mohu to dokázat.“ Mluvil jako vzdělaný muž - ajenom vzdělaný muž mohl mít, nebo chtít, oblek západního stylu.
„Ani nevíš, z čeho jsi obžalován,“ poukázala Liu Han.
„Ať je to cokoli, jsem nevinný,“ odvětil Ma. „Nic špatného jsem neudělal, takže nemohu být vinný.“
„Sloužil jsi jako úředník malým šupinatým ďáblům, když vládli v Pekingu?“ zeptala se Liu Han. „Jinými slovy, pomáhal's jim vládnout v Pekingu?“
„Přendaval jsem papíry z jedné složky do druhé, z jedné zásuvky do druhé,“ řekl Ma Hai-Teh. „To je všechno, co jsem dělal. Ty papíry byly školní zprávy, nic víc. Nic v nich nemohlo nikomu ublížit.“
Liu Han přikývla. Zdálo se, že se Maovi ulevilo. To byla chyba, a záhy se to mělo ukázat. Teď se ani nemusela obtěžovat předvolá-váním svědků, aby potvrdili, že pracoval jako úředník pro malé ďábly. Liu Han řekla: „Přiznal ses ke kontrarevoluční činnosti a tomu, že jsi byl toulavý pes malých šupinatých imperialistů. Na to je jen jediný trest: smrt. Vojáci Lidové osvobozenecké armády, vyveďte ho ven a vykonejte rozsudek.“
Ma Hai-Teh na ni vytřeštil oči, jako by nevěřil svým uším. Nepochopil, o jaký druh soudu tu šlo, a už nedostal šanci, aby o tom mohl přemýšlet. „Ale já jsem nevinný!“ křičel, když ho otráveně se tvářící vojáci vlekli ven.
O chvíli později salva venku uťala jeho protesty. Liu Han se znovu podívala do seznamu. „Další případ,“ řekla. „Ku Cheng-Lun.“
Na rozdíl od nešťastného, naivního Maa si Ku Cheng-Lun nedělal žádné iluze o soudu, před kterým se ocitl. Jakmile uvedl své jméno, řekl: „Soudružko, využíval jsem svého postavení úředníka, abych dělal co nejvíc chyb a abych co nejvíc sabotoval zájmy malých ďáblů.“
„Předpokládám, že na to máš nějaké důkazy,“ řekla Liu Han suše. Pochybovala o tom. Vyslýchala už spoustu toulavých psů a lokajů, pokoušejících se ospravedlnit svou zradu lidstva. Slyšela spoustu lží.
Ale kjejímu úžasu se Ku, který měl také ruce svázané za zády, otočil ke svým strážcům a řekl: „Vytáhněte, prosím, papír z kapsy na mé košili a dejte ho soudkyni.“ Když to voják udělal, úředník řekl: „Soudružko, toto je důtka od mého revizora, která mě varuje, abych nedělal tolik chyb, a říká, že tím ohrožuji celé oddělení. Ale jájsem to dělal dál, protože nenávidím malé ďábly.“
„Podívám se na ten papír,“ řekla Liu Han. Rozložila ho a rychle si ho přečetla. Skutečně v něm bylo to, co vězeň říkal, a bylo to dokonce napsáno na papíře s hlavičkou Ministerstva veřejných prací. Napsal si to sám, aby si uchránil svůj krk, když byli šupinatí ďáblové vyhnáni z Pekingu? Napsal to jeho šéf, protože byl Ku jen líný budižkničemu? Nebo byl

skutečně vlastenec a sabotér, jak tvrdil?
Promluvil teď s pýchou: „Já nejsem zrádce. Nikdy jsem nedělal nic, než že jsem bojoval za svobodu, i když jsem neměl v rukou pušku."
„Je to možné," řekla Liu Han: maximum, které při těchto rychlých soudech připustila. Poškrábala se na bradě a chvíli uvažovala. Asi po půl minutě řekla: „Odsuzuji tě k nuceným pracím. Budeš stavět silnice nebo kopat zákopy, nebo co bude třeba."
„Děkuji vám, soudružko!" zvolal Ku Cheng-Lun. Nucené práce byly nucené práce; jeho dohlížitelé ho mohli zedřít k smrti. Pravděpodobně to taky věděl - zdálo se, zeje dobře informovaný. Ale dostat se od podobného procesu bez rozsudku smrti se rovnalo skoro zázraku. Ku si toho musel být dobře vědom.
Dalšího muže Liu Han poslala před popravčí četu, a po něm dalšího a pak ještě jednoho. V Pekingu nyní vládla revoluční spravedlnost. Ale malí ďáblové tady vládli celou generaci, a byly zde tisíce, snad desetitisíce zrádců, kolaborantů a toulavých psů, od kterých bylo třeba město očistit.
Čtvrtý muž po Ku Cheng-Lunovi prohlásil, zeje ve službách Ku-omintangu. Tím postavil Liu Han před další dilema. Kuomintang povstal společně s Lidovou osvobozeneckou armádou, ale protože měl méně zbraní, byl mnohem slabším partnerem v boji proti malým šupinatým ďáblům. Přesto Liu Han nechtěla poškodit lidovou frontu, takže toho muže odsoudila k nuceným pracím. Jestli se jeho přátelé reakcionáři rozhodnou ho osvobodit, s tím si starosti nedělala.
Nieh Ho-Ťing také soudil zrádce. Sešli se spolu u večeře. Nad miskou s nudlemi a kousky vepřového Nieh řekl: „I když malí ďáblové toto povstání nakonec potlačí, budou mít potíže najít někoho, kdo jim bude pomáhat spravovat Čínu."
„To je dobře ... myslím," řekla Liu Han. „Lepší by bylo ubránit se, abychom tu vládli my."
„Ano, to by bylo lepší," souhlasil Nieh. „Ale nevím, jestli k tomu může dojít. Kdekoli soustředí svou sílu, mohou nás porazit. To zůstává pravdou, dokonce i s našimi novými zbraněmi - a my už jsme jich spoustu spotřebovali."
„Pak nám Rusové budou muset poslat další," řekla Liu Han.
„To nebude tak snadné, už ne," odvětil Nieh Ho-Ťing. „Malí ďáblové už zničili pár karavan - a Molotov, k čertu s ním, se bojí, aby ho nepřistihli, jak nám pomáhá. Kdyby se nechal přistihnout, malí ďáblové by se vrhli na něho, a to on nechce riskovat. Takže budeme muset vydržet s tím, co máme."
„To není dobré," řekla Liu Han a použila zdůrazňovací zakašlání malých ďáblů.
„Ne, to vůbec není dobré," řekl Nieh. „A dostali jsme dnes jedno nepříjemné hlášení z jihu."
„Raději mi to pověz," řekla Liu Han, ačkoli si nebyla jistá, že to chce slyšet.
„Tu a tam proti nám malí ďáblové začínají používat lidské jednotky," řekl Nieh Ho-Ťing.
„O to se pokoušeli už předtím," řekla Liu Han. „Nefungovalo to. Zanedlouho ti vojáci stejně přeběhnou k nám. Lidé jsou spolu přirozeně solidární."
Ale Nieh zavrtěl hlavou: „Tohle je něco jiného. Předtím se pokoušeli používat tady v Číně čínské vojáky, a máš pravdu - neosvědčilo se to. Ale tito muži nejsou Číňané. Jsou to žoldnéři placení malými ďábly. Nemluví naší řečí, takže na ně nemůžeme působit. Dělají jen to, co jim malí ďáblové řeknou -jsou to dokonalí utlačovatelé."
„To tedy není dobré. To vůbec není dobré." Liu Han se poškrábala na bradě, stejně jako když soudila Ku Cheng-Luna. Tohle byla mnohem důležitější věc než její verdikt v případě toho úředníka -ačkoli Ku Cheng-Lun by s tím nesouhlasil. Po nějaké době řekla: „Budeme muset mluvit řečí malých ďáblů. Ti žoldáci jí určitě rozumějí, nebo aspoň někteří z nich. Jinak by jim šupinatí ďáblové nemohli dávat rozkazy."
Nieh Ho-Ťing přikývl. „Ano, to je dobrý nápad. Lepší než všechno, co jsme zatím zkoušeli - určitě. Někteří lidé říkají, že ti vojáci jsou z jižní Ameriky, jiní, žejsou z Indie. Onoje to vlastnějedno, pokud se s nimi nedokážeme dorozumět."
„Musíme se s nimi dorozumět," řekla Liu Han. „Jakmile to uděláme, začne mezi nimi rozklad."
„Musíme doufat," řekl Nieh.
Než stačila Liu Han odpovědět, zahřměly nízko nad Pekingem tryskové motory. Začala štěkat protiletadlová děla. S vytím vzlétly protiletadlové střely. Ozvaly se výbuchy bomb a země se roztřásla. Na hladině misky se zatřpytily malé vlnky. Liu Han ji zvedla. „Chtěla bych, abychom měli svá vlastní letadla," řekla. „Takhle nás malí ďáblové mohou bít, ale my jim to nemůžeme oplatit."
„Já vím." Nieh Ho-Ťing pokrčil rameny. „S tím však nic nenaděláme. Molotov nám nepošle na velbloudech bojová letadla, stejně jako nám nepošle tanky. Ale teď aspoň nutíme malé ďábly, aby platili, když použfvaj í tyto věci."
„Ne dostatečně," řekla Liu Han. Explodovaly další bomby, některé z nich nepříliš daleko. Pohlédla na olejové lampy, které osvětlovaly vnitřek jídelny. Jak snadno by od nich při zásahu mohl vzniknout požár... Velké části Pekingu už byly vypálené od požárů tohoto druhu.
„Jestli budeme tentokrát poraženi, zkusíme to znovu," řekl Nieh, „a znovu a znovu, a tak často, jak bude třeba. Dříve nebo později zvítězíme."
Nebo se vzdáme, pomyslela si Liu Han. Ale neřekla by to; říci něco takového by mohlo přispět k tomu, aby to byla pravda. Uvědomovala si, zeje to jen rolnická pověra, ale stejně mlčela. Vyrostlaja-ko rolník, nikdy neočekávala, že bude něčím jiným, a nedokázala vždycky uniknout svým kořenům.
Bomby padaly dál, některá blíž, některé dál. Nieh Ho-Ťing řekl: „Jestli tohle budou dělat pořád, zůstanou z Pekingu jen ruiny."
„Snad," řeklaLiu Han, „ale budou to naše ruiny."
Nieh na ni pohlédl s nemalým obdivem. „Řekla bys to o celé Číně, že?"
„Pokud by to znamenalo, že se tím zbavíme malých ďáblů, tak ano," odvětila.
Přikývl. „Tys vždycky zastávala tvrdou linii proti nim."
„Mám své důvody, i když některé z nich jsou osobní a ne ideologické," řekla Liu Han. „Ale ve skutečnosti nejsem zastánce tvrdé linie. Moje dcera, ta by řekla: 'Ať je zničena celá Čína; i když to nebude nezbytně znamenat, že se tím

zbavíme malých ďáblů, jen abyji nemohli mít oni'.“
Nieh Ho-Ťing znovu přikývl. „Chápu ten rozdíl. Mao by pravděpodobně s Liu Mei souhlasil.“
„No, při tomto povstání bude mít svou příležitost,“ řekla Liu Han. Ledaže lidé odmítnou dál bojovat - ledaže budou chtít raději mír bez ohledu na to, kdo jim vládne. Toto si také nechala pro sebe.
„Mao byl revolucionář celý život,“ řekl Nieh. „Spousta z nás byla. Budeme v boji pokračovat bez ohledu na to, jak bude dlouhý. Jsme trpěliví. Dialektikaje na naší straně. Zvítězíme.“
„Samozřejmě,“ prohlásila Liu Han. Ale pak ji pochybnosti, kterých se nikdy nedokázala zcela zbavit, přiměly říct: „Jediná věc, která mi dělá starosti, je to, že malí ďáblové jsou také trpěliví.“ Nieh Ho-Ťing se na ni díval, jako by si přál, aby žádnou takovou věc nebyla řekla. Také si přála, aby to nebyla řekla. Ale obávala se, že by to proto nebyla o mnoho menší pravda. Na Peking pršely další a další bom-by.
Při pouhém pohledu na tosevanskou železnici Nesseref zjistila, že její nelíbí. Místo aby byla tichá a čistá, byla hlučná a zamořovala vzduch ošklivým, páchnoucím černým kouřem. Někdo jí říkal, že Rasa nahradí strašlivé lokomotivy v Polsku modernějšími stroji. Ale nezdálo se, že by k tomu došlo v dohledné době. Bylo tolik důležitějších věcí, které bylo třeba udělat. Bez ohledu na to, jak špinavé lokomotivy Velcí Ošklivci stavěli, docela dobře fungovaly, a tak zůstaly ve službě.
A nyní seděla v osobním voze zajednou z těch hrozných, zdraví škodlivých lokomotiv. Houpává a drkotavá jízda byla ještě horší, než očekávala, a byla z ní stejně nervózní, jako by byl divoký Velký Ošklivec při prvním letu v raketoplánu. Naštěstí jen málo Tosevanů bylo svědky jejího zmatku: v každém vlaku byl jeden vůz rezervován pro muže a ženy Rasy. Nesseref měla pro sebe celé kupé. Tosevanský průvodčí prošel kolem a řekl jazykem Rasy (k její úlevě, protože polsky nebo v jidiš znala jen pár slov): „Příští stanice Přemysl.“
Vystoupila s určitými obavami. Jestli na ni na nádraží nebude nikdo čekat, bude muset sebrat odvahu a vzít si taxi. To by bylo nepříjemné hned ve dvou směrech: nejdřív by musela najít řidiče, který by jí rozuměl, a pak by musela přežít cestu děsivým tosevanským pouličním provozem. Protože měla zkušenost s obojím, dávala vřele přednost cestování kosmem, které bylo mnohem bezpečněj ší.
Ale nějaký Velký Ošklivec na ni mával a volal: „Pilotko raketoplánu! Nesseref! Nadřízená paní! Tadyjsem!“
Nesseref s nemalou úlevou zamávala nazpět.„Zdravím vás, Mor-dechai Anielewiczi. Jsem ráda, že vás vidím.“
„A jájsem rád, že vidím vás,“ odvětil její tosevanský přítel. „Byl jsem ještě raději, když jsem vás uviděl, když jsem vyšel z toho domu v Kanthu. Uvidět tam nějakého přítele bylo skutečně dobré.“
„Dokážu pochopit, jaké to bylo.“ Její oční výčnělky sebou zakývaly. Pro ni bylo toto přeplněné nástupiště v Přemyslu, plné povy-kujících Velkých Ošklivců, děsivým místem; nechtěla by tady být sama bez přítele, a zvlášť tosevanského přítele. Ale toto bylo odlišné od toho, čím Anielewicz prošel v Reichu. Byla naštěstí dost bystrá, aby to pochopila. Nikdo ji tady nechtěl zabít - alespoň doufala, že ne. Ale Anielewicz mohl v Kanthu zemřít v kterékoli chvíli, a on tam šel dobrovolně, přestože to chápal.
Nyní řekl: „Pojďte se mnou. Můj byt není daleko. Má žena a mláďata se těší na setkání s vámi. No, Heinrich se těší na opětovné setkání s vámi. A těší se, že vám ukáže svého beffela.“
Nesseref pobaveně otevřela ústa. „Oh, ano - pověstný Pancéř.“ Vyslovila co nejpečlivěji to tosevanské jméno. „On možná bude mít taky zájem setkat se se mnou - pravděpodobně jsem cítit jako tsiongi, a to je pach, který vždycky vzbudí pozornost beffela.“
Anielewicz pronesl tři slova ve svém vlastním jazyce: „Psi a kočky. “ Pak vysvětlil: „To jsou tosevanská domácí zvířata, která spolu často nevycházejí.“
„Chápu,“ řekla Nesseref. Cupitala za Anielewiczem, aby ho neztratila v jeskyni podobné nádražní budově. Tosevané na ni zírali a ukazovali, a přitom něco volali svými nesrozumitelnými jazyky. Mnozí z nich vdechovali kouř z hořící rostliny, která jí vždycky připadala odporná; její štiplavý kouř naplnil její čichové receptory.
Venku ji ovanul chlad. Mordechaj Anielewicz opakoval: „Není to daleko.“
„Dobře,“ řekla, třesouc se. „Jinak bych určitě zmrzla dřív, než se tam dostaneme. Při tomhle vašem zimním počasí chápu, proč se vy Tosevané zakrýváte tolika látkami.“
„Viděl jsem to dělat i příslušníky Rasy,“ řekl Anielewicz. „Zůstat v teple není nic, za co by se měli stydět.“
„Asi ne.“ Nesseref s ním spěchala ulicí. „Ale halit se látkami je Doma málokdy nezbytné. Nelíbí se nám pomyšlení, že by to mělo být nezbytné kdekoli, kde žijeme.“
„Co se nám líbí, není vždycky to, co je pravda,“ poznamenal Anielewicz, s čímž mohla těžko polemizovat.
Vydechla úlevou, když vešli do chodby jeho obytného domu, která byla vytápěná. „Musíte pochopit, vy snášíte chlad lépe než my,“ řekla. „Když tady padá z oblohy zmrzlá voda, je to něco, co pokládáte za samozřejmé. V Domově je to vzácný a řídký jev na severním ajižním pólu a na vrcholcích nejvyšších hor. Jinak je to pro nás neznámá věc.“
To přimělo Velkého Ošklivce vydat několik hlasitých štěkavých zvuků, které jeho druh používal jako smích. „Tady to není neznámé, nadřízená paní,“ řekl a vydal zdůrazňovací zakašlání. „Jestli bude
Rasa žít na velkých částech Tosevu 3, budete si muset na studené počasí zvyknout.“
„To jsme zjistili,“ řekla Nesseref, rovněž se zdůrazňovacím zakašláním. „Muži z dobyvatelské flotily měli větší příležitost zvyknout si na vaše počasí než my nově příchozí. Musím vám říct, že má první zima tady byla hrozným překvapením. Nechtěla jsem věřit tomu, co mi muži z dobyvatelské flotily říkali, ale byla to pravda. A roční období tady na Tosevu 3 jsou dvakrát tak dlouhájako Doma, takže se ta zima zdá dvojnásob strašná.“
„Bez zimy bychom se tak netěšili zjara a z léta,“ řekl Mordechaj Anielewicz.
Nesseref na to odpověděla pokrčením rameny. Trpět, aby se potěšení zdálo sladší - připadalo j í, že možný přínos za to rozhodně nestojí. Neřekla to; nechtěla urazit svého přítele a hostitele. Místo toho ho následovala do schodů. Že obytná budova měla schody místo výtahu, to něco vypovídalo o úrovni technologie, kterou místní Velcí Ošklivci

považovali za samozřejmou. Nesseref si vzpomněla na požár, který zničil nejen Anielewiczův byt, ale celý jeho obytný dům. Taková katastrofa by v jejím domě byla nemožná, sjeho čidly, sprinklery a obecně ohnivzdornějšími materiály.
Na druhé straně byla tato budova prostornější než ta, ve které bydlela ona. Zčásti to bylo proto, že Tosevané byli větší než příslušníci Rasy, ale jen zčásti. Jinak .. .Nezdálo se, že by Velcí Ošklivci stavěli tak, jako by každý kousek prostoru byl nesmírně cenný. Rasa tak musela stavět. Domov, a zvlášť jeho města, byly přeplněné už předtím, než planetu sjednotilo Impérium. Architektura Tosevanů vypovídala o tom, že mají stále pocit, že mají místa nazbyt.
Jejich technologie se dostala velmi rychle velice daleko, uvažovala Nesseref. Jejich ideologie se za ní opožďují. Určitým způsobem to byla uklidňující myšlenka; dovolovala jí dívat se na Velké Ošklivce jako na primitivy. Na druhou stranu však naháněla strach. Tosevané měli prostředky, jak udělat věci, které by si o pár generací dřív sotva dokázali představit.
Raději o tom přestala přemýšlet.
„A jsme tady.“ Anielewicz ji provedl chodbou a otevřel dveře, za nimiž byl, jak předpokládala, jeho byt. Nezdál se tak moc prostorný, určitě ne s tolika Velkými Ošklivci uvnitř. Po raději pozdravili. Podle jejich oděvů identifikovala dvě ženy a další dva muže kromě Mordechaje Anielewicze.
A taky tam byl beffel: velice tlustý beffel, velice drzý beffel, který si pyšně vykračoval, jako by byt patřil jemu a Tosevané v něm byli jeho sluhové. Vystrčiljazyk na Nesseref, zkoumaje její pach. Chvíli to vypadalo, jako by si nemohl vzpomenout, jak je cítit příslušník Rasy. Pak však zachytil Orbitův pach, který na ní ulpěl, zlostně se nadmul a vydal kašlavé, vyzývavé zasyčení.
„Pancéři!“ řekl Heinrich Anielewicz ostře. Promluvil nabeffela vlastním jazykem. Nesseref neměla tušení, co mu řekl, ale zapůsobilo to. Beffel splaskl a znovu se z něho stal dobře vychovaný mazlíček.
„Máte ho dobře vycvičeného,“ řekla Nesseref nejmladšímu Tosevanovi. „Poznala jsem mnoho mužů a žen Rasy, kteří dovolili svým beffelům, aby se stali pány v jejich domovech. Tady to tak není.“ „Oh, to ne,“ řeklo mládě. „Můj otec by to nedovolil.“ Mordechaj Anielewicz se znovu zasmál. „Přesvědčit o tom Hein-richabylo dost snadné. Přesvědčit Pancéře bylo těžší.“
Nesseref se také zasmála. „I u nás jsou beffelové sami pro sebe zákonem.“
Anielewiczova žena nemluvila jazykem Rasy zdaleka tak dobře jako on, ale promluvila s velkým zápalem: „Nadřízená paní, děkuji vám za to, že jste Mordechaiovi pomohla, aby nás našel. Děkuji vám také, žejste mu jela pomoci do Kanthu.“
„Není zač, Bertho Anielewiczova.“ Nesseref byl potěšena, že si vzpomněla na její jméno, i když je příliš dobře nevyslovila. „Jsem ráda, že jsem přítel vašeho muže. Přátelé pomáhají přátelům - není to pravda?“
„Pravda,“ souhlasila Anielewiczova žena a dodala cosi, co bylo nepochybně míněno jako zdůrazňovací zakašlání.
Nesseref byla zvědavá, jaký druh jídla jí Tosevané předloží. Anielewicz jí kdysi řekl, že vyznávání židovské pověry omezuje to, co on a jeho souvěrci mohou jíst. Pilotka raketoplánu však neshledala nic špatného na pečené slepici, která přišla na stůl. Velcí Ošklivci jedli víc zeleniny a méně masa, než měla ve zvyku Rasa, ale když si Nesseref dopřála víc kousků masa z toho ptáka a méně hlíz a stonků, které tvořily přílohu, než její hostitelé, nezdálo se, že by na tom někdo spatřoval něco mimořádného.
„Prosím.“ Mordechai Anielewicz před ni postavil sklenici do poloviny naplněnou průzračnou tekutinou. „To je destilovaný, neochu-cený alkohol. Viděl jsem to příslušníky Rasy pít a chutnalo jim to.“ „Děkuji vám,“ řekla Nesseref.
„Ano, samajsem to pila.“ „Máme takový zvyk přednést důvod k napití, než si dáme první doušek,“ řekl jí. Zvedaje svou sklenici, řekl vlastním jazykem: „L'chaim!“ Pak to pro ni přeložil: „Na život!“
„Na život!“ řekla ozvěnou. Napodobujíc Tosevany kolem sebe, zvedla sklenicí, dříve než se napila. Alkohol byl dost silný, aby ji přiměl zasyčet; když jí sklouzl dolů hrdlem, musela se soustředit, aby přiměla své oční výčnělky otočit se směrem, kterým potřebovala. Zeptala se: „Mohu také přednést důvod k napití?“ Anielewicz udělal souhlasné gesto.
„Prosím.“ Pilotka raketoplánu pozvedla svou sklenici a řekla: „Na mír!“ „Na mír!“ opakovali tentokrát Tosevané. Všichni se napili. Alkohol byl silný, ale byl také jemný. Než si Nesseref plně uvědomila, co dělá, vyprázdnila sklenici. Anielewiczjí znovu nalil.
Když viděl, že si všichni v bytě užívají a nikdo nevěnuje pozornost jemu, Pancéř vydal žalostné zapištění. Heinrich Anielewicz si poplácal rukou na svůj klín. Beffel na něj vyskočil a začal se o mladého Velkého Ošklivce třít, jak by se mohl třít o příslušníka Rasy.
Možná měl alkohol něco společného se slavnostní vážností, s níž Nesseref řekla: „Dívat se na něco takového mě vede k naději, že naše dva druhy budou skutečně spolu schopné žít v nadcházejících letech v míru.“
„Alevai,“ řekl Mordechai Anielewicz svou řečí. Stejně jako předtím to pro ni přeložil: „Staniž se.“
„Staniž se,“ souhlasila Nesseref, a pak se pokusila o to tosevanské slovo: „Alevai. “ Možná to byl ten alkohol, ale neměla vůbec žádné potíže to říct.
Klíčky od auta zacinkaly, když je Sam Yeager vylovil z kapsy. „Za chvíli jsem zpátky,“ zavolal na Barbaru a Jonathana. „Jen se podívám, jak to pokračuje s mým smokingem.“
„Budeš okouzlující,“ řekla jeho žena. Sam si odfrkl. To nebylo slovo, které by o sobě někdy použil. Jonathan se jen šklebil. Jeho smoking byl už hotový, takže si nemusel dělat starosti s opakovanými návštěvami u krejčího.
Auta na ulici jezdila s rozsvícenými světly. Bylo teprve něco po půl šesté, ale v prosinci se stmívalo brzy, dokonce i v Los Angeles. Yeager odemkl dvířka svého buicku, nasedl a zapnul si bezpečnostní pás. Než nastartoval motor, užasle zavrtěl hlavou. Než přišli Ještěři, nikdo se neobtěžoval montovat do automobilů bezpečnostní pásy. Teď je každý považoval za samozřejmé: postoj Rasy k minimalizaci rizika se přenesl na lidi.
Vycouval na silnici a rozjel se k jihu směrem k bulváru Redondo Beach, na kterém byl krejčovský salón. Možná bude skutečně vypadat dobře, až s ním ti japonsko-američtí krejčí budou hotoví. Jonathan vypadal dobře, to bylo jisté. Jenže

Jonathan byl, samozřejmě, mladý muž, a bude to jeho svatební den.
Ujel sotva pár bloků -ještě se ani nedostal na Rosencransovu -když postřehl ve zpětném zrcátku nějaký pohyb. Potřeboval zlomek sekundy na to, aby si uvědomil,, že to nebyl pohyb za vozem. Byl to pohyb uvnitř vozu: někdo, kdo se ukrýval, leže na zadním sedadle nebo možná na podlaze mezi předními a zadními sedadly, se nyní zvedl.
To chvilkové zaváhání bylo příliš dlouhé. V okamžiku, kdy Sam sundal ruku z volantu a začal sahat po své pětačtyřicítce, ucítil něco tvrdého, studeného a kovového, jak se mu přitisklo zezadu k hlavě. „O tom vůbec nepřemýšlejte, Yeagere," řekl mu jeho nezvaný host. „Ani o tom nezačínejte přemýšlet. Vím, že jste ozbrojený. Držte obě ruce tam, kde na ně mohu vidět, a zajeďte na stranu silnice, jestli chcete dýchat alespoň o chviličku déle."
Sam strnule uposlechl. Věděl, že tento den může přijít. Věděl to už od té doby, kdy dal Strahovi tu informaci, kterou odhalil. Vlastně to věděl ještě předtím. Ale od toho dne byl obzvlášť opatrný. Tentokrát však nebyl opatrný dost.
„To je ono," řekl jeho pasažér, když zastavil vůz u obrubníku. „Teď mi řekněte, kde máte bouchačku. Nic na mě nezkoušejte. Raději bych vás zlikvidoval na nějakém tišším místě, než je tohle, ale udělám to rovnou tady, když budu muset."
„Na pravém boku," řekl Yeager poslušně. Muž na zadním sedadle napůl vstal, natáhl se dopředu, vklouzl rukou pod bezpečnostní pás a vytáhl mu pistoli. Byl jsem pitomý dvakrát, pomyslel si Sam. Sám bych ji odtud nedokázal moc rychle vytáhnout. Právě teď se však nezdálo, že by na tom příliš záleželo.
„Okay," řekl muž s pistolí-teď vlastně se dvěma pistolemi. „Jedeme. Jeďte do Redondo Beach a zahněte doprava."
To jsem chtěl stejně udělat, pomyslel si Yeager, když se znovu zařadil do proudu vozidel. Jakýmsi idiotským způsobem to bylo směšné. Nebo mu to jen tak připadalo.
Na semaforech na rohu Budlongovy a Rosencransovy naskočila červená. Sam dupl na brzdy. Zároveň se mu rozsvítilo v hlavě. „Vy jste Strahův řidič!" vyhrkl. Gordon, tak se ten chlap jmenoval.
„Už nejsem," odpověděl Gordon. „To je vaše vina, a za to zaplatíte. President Warren je mrtvý. Je to vaše vina."
Rozsvítila se zelená. Yeager se rozjel k jihu, nevěda, co jiného by mohl udělat. Strahův řidič - ne, teď jeho ex-řidič - pokračoval: „Zničení Indianapolis. To je vaše vina. A zatracená spousta dobrých chlapů ztratila svá místa. To je taky vaše vina. Kdybych vás mohl zabít čtyřikrát nebo pětkrát, udělal bych to, ale jednou to bude muset stačit."
„A co všichni ti Ještěři?" zeptal se Sam. Na Compton Boulevard byla zelená. Přál si, aby byla červená. To by mu bylo poskytlo pár sekund navíc. „Neměli vůbec naději."
„Jebu na ně." Gordonův hlas byl studený a bezvýrazný. „A tebe Jebu taky, kamaráde."
„Díky," řekl Sam, když zastavil na červenou u Redondo Beach Boulevard. „Já tě mám taky u prdele, ty šašku."
Strahův řidič se rozesmál. „Jo, můžeš mi nadávat. Zabiju tě tak jako tak. Teď pokračuj dolů na Západní. Tam zahni doleva a pokračuj, dokud ti neřeknu, abys zastavil."
Sam počkal, až se uvolnila cesta, pak odbočil na Redondo Beach. Měl docela dobrou představu, kam ho Gordon chce dostat. Západní vedla dolů na poloostrov Palos Verdes, kde byla spousta volných míst bez jakékoli zástavby. Mládenci jezdili dolů do Palos Verdes, aby tady nalezli soukromí; vůbec by ho nepřekvapilo, kdyby sem byli párkrát zavítali i Jonathan s Karen - nebo možná víckrát než jen párkrát. Palos Verdes nabízel soukromí i pro vraždu.
Blížili se k bulváru Normandie. Další velká ulice za ním byla Západní. Yeager přejel do levého pruhu. Blížil se k semaforu na křižovatce Redondo Beach a Normandie, když naskočila žlutá a po ní červená. Vozy z Normandie začaly vj íždět do křižovatky.
Sam zpomalil, jako by se chystal před semaforem zastavit, pak ale vší silou dupl na plyn. Gordon měl čas jen zděšeně vyjeknout, než buick nabral z boku velký stejšn Chevy.
Uplynulo už hezkých pár let od Samovy poslední dopravní nehody. Nikdy žádnou nezpůsobil úmyslně. Něco takového si vůbec nedokázal představit. Jak tomu bývalo při haváriích vždycky, věci se odehrály velice rychle, a přitom se zdálo, že se odehrávají velice pomalu. Kolize. Hluk - neuvěřitelný rachot rozbíjeného skla a mačkajícího se kovu. Yeagera to vrhlo vpřed. Bezpečnostní pás ho uchránil před tím, aby se napíchl na volant nebo proletěl hlavou napřed předním sklem.
Gordon neměl bezpečnostní pás. S tím Sam počítal. Strahův řidič neseděl přímo za ním. Seděl spíš uprostřed zadního sedadla. Při nárazu byl také vržen dopředu přes opěradla předních sedadel. Pistole mu vyletěla z ruky. S tím Sam také počítal - každopádně v to doufal. S reflexy vypěstovanými na baseballovém hřišti ji shrábl z podlahy a udeřil s ní Gordona do hlavy, jak nejsilněji dovedl. Pak si vzal zpátky svou pětačtyřicítku z Gordonova opasku.
Toto všechno se seběhlo velice rychle. Neměl čas o tom přemýšlet. Nepamatoval si, že o něčem takovém uvažoval, než vjel na červenou do křižovatky. Bylo to jako v baseballu, když se vrhl za dlouhým míčem. Myšlení zbylo až na potom.
Pak začal čas běžet opět svou normální rychlostí. Sam si začal uvědomovat houkající klaksony a ječící brzdy, jak se ostatní řidiči snažili vyhnout tomu, aby se stali dalšími účastníky této nehody.
První věc, která mu bleskla hlavou, byla: To nebyla nehoda. Já jsem to chtěl udělat. Další myšlenka byla rozumnější: Měl bych odsud sakra vypadnout, než vůz začne hořet.
Když se pokusil otevřít dveře, nešlo to. Pootočil se na sedadle a kopl do nich. Zároveň s nimi někdo zvenčí trhl. Dveře se se skřípěním mučeného kovu otevřely.
„Ty čubčí synu!" zařval ten muž venku, podsaditý, snědý chlap, jehož předkové museli pocházet z Mexika, pokud odtud nepocházel on sám. „Ty debile! ChtěFs mě zabít? Pokoušel ses zabít sebe?"
Určitě řídil ten druhý vůz. Sam byl pyšný, že se zmohl na takovou brilantní dedukci. „Ne, já jsem se snažil uchránit před tím, abych byl zabit," odpověděl Sam - doslovnou pravdu. Uvědomil si, že to znělo šišlavě. Na přístrojové desce ležela jeho horní zubní protéza, kupodivu zcela nepoškozená. Sáhl po ní levou rukou a nasadil šiji.
„Chlape, měl bych z vás vymlátit duši, a - " Snědý muž si náhle všiml pistole v Yeagerově pravici. Vytřeštil oči. Přestal řvát a začal couvat.

To umožnilo Samovi vylézt z vozu. Jediný pohled na přední část vozu mu řekl, že s tímhle buickem už nikdy znovu jezdit nebude. Pokrčil rameny. Tak bude jezdit s nějakým jiným vozem. Vytáhl z vraku i Gordona. Jeho hlava udeřila o asfalt, ale to nebylo nic, kvůli čemu by Sam začal trpět nespavostí.
Několik dalších aut zastavilo. Jejich řidiči vystoupili, aby nabídli pomoc. Ale zdálo se, že žádný z nich není příliš žhavý přiblížit se k Yeagerovi, který držel jednu pistoli v ruce a druhou měl na opasku. „Neudělejte nějakou pitomost, pane," řekl vysoký, hubený blonďák.
„To nemám v úmyslu," řekl Yeager - právě si vybral svůj příděl pitomostí až do konce života. „Jen čekám, až sem přijede policie."
Nemusel čekat dlouho. S vyjící sirénou a blikajícími červenými světly se přihnal policejní vůz a zastavil na křižovatce, která už tak byla přeplněnější, než bylo zapotřebí. Vystoupili dva policisté z gar-denského okrsku a rozhlédli se kolem.
„Okay," řekl jeden z nich, statný černovlasý muž s velice modrýma očima. „Co se tady sakra stalo?"
Podle Sama to bylo dost jasné. Ale oddychl si z jiného důvodu -s tímto policistou se už předtím setkal. „Helou, Clyde," řekl. „Jak se vede?"
Mexičan, který řídil stejšn, zděšeně zanaříkal. Jeho vůz byl zničený - a totálně; byl zkroucený do L- a muž, který ho naboural, zná policistu křestním jménem?
Clydovi trvalo pár sekund, než vytáhl Samovu kartu ze svého mentálního souboru, ale podařilo se mu to.
„Podplukovník Yeager!" zvolal. „Co se tady sakra stalo?" Tentokrát se zeptal zcela odlišným tónem hlasu.
Sam mu stručně vysvětlil, co se stalo. „Tak leda hovno," řekl Gordon ze země. Sam sebou trhl. Nevšiml si, že se bývalý Strahův řidič probral z bezvědomí. Gordon pokračoval: „Tento muž mě unesl, odvlekl mě přímo z ulice. Žvanil něco o výkupném."
Sam podal Clydovi obě pistole. „Na obou pravděpodobně najdete otisky prstů nás obou. Jestli chcete vědět, kam jsem měl namířeno, když jsem odjel z domu, zvolejte mé ženě a synovi. Můžete si to ověřit i v krejčovském salónu -je to kousek po této ulici."
„Co myslíš?" zeptal se druhý policista Clyda. „Tady Yeagerovi se už staly některé ošklivé věci, kterými se nikdo moc nezabýval - aspoň nikdo z FBI," řekl Clyde pomalu. „Podle mě je tohle nejspíš něco podobného." Sklonil se a nasadil Gordonovi želízka. „Jste zatčen pro podezření z únosu." Pak ukázal na Sama. „Ale vy také pojedete na stanici, dokud nezjistíme, čí historka vypadá pravděpodobněj i."
„A co já?" vykřikl muž, který řídil stejšn. Nikdo mu nevěnoval žádnou pozornost. „Jistě, pojedu," řekl Sam. „Ale zavolejte, prosím, mé ženě, a řeknětejí, žejsem okay."
„O to se postaráme," řekl druhý policista. Vrátil se do policejního vozu a navázal rádiové spojení. Když se vrátil, řekl: „Odtahový vůz je už na cestě. Další vůz taky, abychom mohli odvézt oba tyhle mládence na stanici."
„Okay," odpověděl Clyde. „Jak jsem říkal, tam si to rozebere-me."Zvedl Gordona na nohy.
„Chci svého právníka," řekl Gordon mrzutě. Ať bude ten právník kdokoli, bude dobrý. O tom Sam nepochyboval. Ale když kráčel k policejnímu vozu, nedělal si s tím starosti. Nedělal si starosti s ničím. Podle všeho by měl být mrtvý, ale on stále dýchal. Ve srovnám s tím na ničem jiném příliš nezáleželo.
Jonathan Yeager si před zrcadlem v čekárně kostela upravoval motýlka. Nacvičoval si vázání motýlka na tuhý límec s cípy už od chvíle, kdy dostal smoking, ale ještě stále v tom nebyl skutečně dobrý. Jedna strana motýlka vždycky vypadala větší než ta druhá. „Já nevím, jestli to vůbec někdy dokážu pořádně uvázat, tati," řekl zoufale.
Otec ho plácl po rameně a poradil mu: „Nedělej si s tím starosti. Nikdo se o to nebude starat, pokud tam budeš ty a Karen a kněz. A ty si s tím taky pravděpodobně nebudeš lámat hlavu, dokud nebudeš ženit svého vlastního chlapce - a ani pak tomu nikdo nebude věnovat velkou pozornost, to mi věř."
„Okay." Jonathan byl ochoten - ba víc než ochoten, přímo po tom dychtil - nechat se přesvědčit. Podíval se na otce. Motýlek Sama Yeagera byl dokonalý. Bouli pod levým ramenem jeho smokingu bylo sotva vidět. Jonathan zavrtěl hlavou. „Tak teda nevím, kdy byla poslední svatba, kam otec ženicha přišel s pistolí."
„Já taky nevím," řekl jeho otec. „Obvykle je to otec nevěsty, a obvykle má brokovnici."
„Tati!" řekl Jonathan káravě. Jeho otec udělal sveřepý obličej. Jonathan zavrtěl hlavou. Oni s Karen si dávali vždycky zatracený pozor - nebylo třeba, aby si pan Culpepper chodil kupovat náboje do brokovnice. Přesto raději obrátil list: „Zvládnete s mámou Mickeyho a Donalda, když budeme s Karen na svatební cestě?"
„Snad ano," odvětil otec. Pak poťouchle dodal: „A kdybychom si snad nevěděli rady, vždycky vás můžeme ze svatební cesty odvolat. Ale snad to nebude zapotřebí."
Někdo zaklepal na dveře. „Vy tam vevnitř, už jste v pořádku?" zeptala se Jonathanova matka.
„Ne," odpověděl otec. „Ale stejně pqjďdál." Dveře se otevřely a Jonathanova matka vešla dovnitř. „Karen vypadá nádherně," řekla. „Má na sobě šaty, ve kterých se vdávala její matka, víte. Já myslím, že je to tak romantické."
Jonathan Karen ještě neviděl. Ani ji neuvidí, dokud se nesetkají v chrámové lodi. Ne každý dodržoval nyní tento starý obyčej, ale její rodina se ho držela. Protože účet za svatbu platili oni, Jonathan s nimi mohl těžko polemizovat. Jeho otec se zeptal: „Venku je všechno v pořádku, zlato?"
„Všechno vypadá dobře," řekla matka. „A nepřišel nikdo, za koho by se někdo nezaručil. Žádní cizinci na slavnosti."
„Bylo by dobře." Samova ruka sebou mimoděk trhla směrem k podpažnímu pouzdru. Vzápětí se však ovládl. „Soudce včera odmítl propustit Gordona z vazby. On byl ten největší problém." „Doufám, že tam zůstane, až shnije," řekla Jonathanova matka. „Jo." To byl Jonathan. Přidal zdůrazňovací zakašlání. Otec mu řekl něco z toho, co se odehrálo oné noci, kdy vzal za své buick. Měl však pocit, že mu neřekl všechno.
„No, když ses o tom teď zmínila, takjá taky," řekl Sam Yeager. Další zaklepání. „Je pomalu čas se připravit," řekl kněz.
.Jsme připraveni, reverende Fleischere," řekl Jonathan. Srdce se mu rozbušilo. Jistě, byl připraven na obřad. Byl však připraven se oženit? Tím si nebyl tak jist. Napadlo ho, jestli k tomu byl vůbec někdy někdo připraven dřív, než k tomu

došlo. Jeho otec a matka to zvládli. Stejně tak rodiče Karen. Když to dokázali oni, mohli by to dokázat i on s Karen. Otočil se k otci a k matce: „Jdeme na to?“
Otec chtěl něco říct. Matka se však na něj ostře podívala, a on viditelně spolkl, co se chystal říct. Místo toho řekl: „Měli bychom se taky podívat po družbovi. Šel si ven zakouřit, ne?“
„Jo.“ Jonathan přikývl. „Greg vykouří za den krabičku jako nic.“ „Nu, vzhledem ke všemu, co teď objevili o účincích cigaret, si myslím, zeje od mladých lidí hloupost s tím začínat,“ řekla matka. Ušklíbla se. „To samozřejmě neznamená, že si sama nezakouřím.“
„To jsem chtěl říct,“ řekl Jonathanův otec. „Taky mám u sebe balíček.“
Kněz otevřel dveře. Za ním stál Jonathanův družba. S Gregem Růžičkou se Jonathan znal od čtvrtého ročníku. Greg měl také oholenou hlavu; jako tolik lidí jeho generace shledával Rasu přinejmenším stejně zajímavou jako lidstvo. Pozdravil Jonathana vztyčeným palcem. Jonathan se zašklebil.
„Pojďte se mnou a zaujměte svá místa,“ řekl reverend Heischer. „Pak dám znamení varhaníkovi a začneme.“
Když Jonathan vešel do dveří vedoucích do chrámové lodě, uviděl temena hlav ostatních hostů. Jeho přátelé a přátelé jeho rodičů -byli tu Ristin s Ullhassem; kapitán Straha z pochopitelných důvodů chyběl - a pár příbuzných, a totéž z Kareniny strany. Byla to skutečnost. Mělo k tomu doj ít.
Karen a její matka vyšly z druhé čekárny. Karen na něho zamávala a usmála se přes závoj. Zhluboka se nadechl a opětoval její úsměv. Fleischer přistoupil k oltáři a dal znamení varhaníkovi. Prvních pár tónů svatebního pochodu zaznělo dřív, než si Jonathan uvědomil, že to má něco společného s ním. Jeho družba sykl. Trhl sebou, a pak vykročil. Později se mu vybavovaly jen útržky obřadu. Vzpomínal si na své rodiče, kráčející uličkou mezi lavicemi za ním, a na Karen, zavěšenou do svého otce, a na její družičku - znala Vicky Yamagatovou ještě déle než Jonathan Grega. Pak se mu všechno ztrácelo v mlze, dokud neuslyšel reverenda Heischera říkat: „Bereš si, Jonathane, tuto ženu, abys ji měl a ctil, miloval ji a pečoval o ni, dokud vás smrt nerozdělí?“
„Ano,“ řekl, dost hlasitě, aby ho slyšeli kněz a Karen, ale pravděpodobně už nikdo jiný.
Zdálo se, že to reverenda Fleischera uspokojilo. Obrátil se k nevěstě. „Bereš si, Karen, tohoto muže, abys ho měla a ctila, milovala ho a pečovala o něho, dokud vás smrt nerozdělí?“
„Ano,“ odpověděla, o něco hlasitěji než Jonathan.
Kněz s rozzářenou tváří řekl: „Pak vás z moci svěřené mi církví a státem Kalifornie nyní prohlašuji za muže a ženu.“ Pokynul Jona-thanovi. „Můžete políbit nevěstu.“
Tady Jonathan věděl, co má dělat. Odhrnul závoj, vzal Karen do náručí a vtiskl jí polibek asi ze čtvrtiny tak nadšený, než jí chtěl ve skutečnosti dát. I tak to bylo na polibek v kostele dost šťavnaté. Když ji pustil, uviděl, že skoro všichni muži a pro něho překvapující počet žen vypadají, jako by přesně věděli, co měl namysli.
„Jsme skutečně svoji,“ řekl; nijak brilantní poznámka od čerstvého novomanžela.
„Co budeme dělat?“ odpověděla Karen. To byla také otřepaná poznámka. Jonathan se začal cítit o trošičku lépe.
Přesunuli se z kostela do sálu, kde bylo připraveno pohoštění. Jonathan se napil šampaňského, nakrmil Karen svatebním koláčem a dal se jím nakrmit od ní, a potřásl si rukou s každým, koho znal, i s většinou lidí, které neznal.
„Blahopřeji,“ řekl mu Ristin syčivou angličtinou.
„Děkuji vám, nadřízený pane,“ odvětil Jonathan jazykem Rasy.
Jak hlásala jeho červenomodrobílá tělní kresba, Ristin byl bývalý válečný zajatec, který si našel nový domov v USA. Držel se angličtiny. „To je hezká slavnost. Skoro začínám chápat, proč si ji přejí ti dva z mého druhu, kteří utekli do této země.“
„Svatba má být veselá,“ přisvědčil Jonathan, přecházeje teď rovněž do angličtiny. „Ale podle toho, co jsem slyšel, záleží na tom, jak se ti dva snášejí potom.“
Ristin pokrčil rameny. „To nevím. Většina z nás nemá zájem o takové svazky. Ale vím, že váš druh ano, a přeji vám mnoho úspěchů.“
„Díky,“ řekl Jonathan.
Lidé na něho a Karen házeli rýži, když vycházeli ven k Jonatha-nově obstarožnímu fordu. Jonathan se modlil, aby motor naskočil. Podařilo se.
Jonathan si s úlevou svlékl smoking a převlékl se do obvyklých šatů. Karen si pročísla vlasy, aby z nich dostala ven rýži. „Co budeme dělat?“ řekla znovu.
„Jo. Co budeme dělat, paní Yeagerova?“ řekl Jonathan. „Budeš se muset naučit podepisovat novým jménem.“
Karen se na něho překvapeně podívala. „No, vlastně ano. A budu si muset zvyknout na to, že teď budu na konci abecedy místo na začátku. Culpepperovábylo v tom směru dobré.“
Hotel, který si vybrali na svatební noc, byl nedaleko letiště. Když se dostali ke dveřím svého pokoje, Jonathan Karen zvedl a přenesl ji přes práh. Uvnitř zjistili, zeje v kbelíku s ledem očekává láhev šampaňského. Karen přečetla malou kartičku, připevněnou k láhvi. „To je od tvých rodičů,“ řekla, a povzdechla si. „Naši by na nic takového nepřišli.“
„Vaši jsou fajn,“ řekl Jonathan loajálně.
Ale neměl chuť přemýšlet o svém novém tchánovi a tchyni - ani o svých vlastních rodičích, když na to přišlo. O tom svatební noc nebyla. V této chvíli neměl ani velký zájem o další šampaňské. Mohl by něm být ospalý. Nechtěl být ospalý, dnes rozhodně ne.
Karem možná četla jeho myšlenky. „Nemusíme spěchat,“ řekla, dívajíc se na postel, která dominovala hotelovému pokoji. „Ani se nemusíme bát, že nás někdo přistihne. To se mi líbí.“ Její oči sklouzly na prstýnek s malým diamantem, který jí Jonathan nasadil na prst. „Tohle se mi také líbí.“
„To je dobře.“ Jonathan měl na prstu také zlatou obroučku. Nebyl zvyklý nosit prsteny; byl to zvláštní pocit. Přistoupil ke Karen. Jejich ruce se našly. Kdo koho políbil, to bylo věcí názoru. Teď, v soukromí, si nemuseli klást žádná omezení.

Za chvíli už spolu leželi v posteli. Jonathanovy ruce putovaly a objevovaly. Totéž činily Kareniny. „Tohle je mnohem lepší než parkoviště v drive-inu.“
„Jo!“ Jonathan nemohl odtrhnout oči od své novomanželky. Nikdy předtím neměl příležitost vidět ji úplně nahou. „Jsi krásná. Už jsem to věděl- ale ty jsi ještě krásnější.“
Přitáhla ho k sobě. „Ty říkáš ty nejsladší věci.“ Když se znovu políbili, trochu se odtáhla a řekla: „Vsadím se, že to říkáš všem dívkám.“ Štípla ho do žeber.
Vypískl - našla citlivé místečko. A tento starý vousatý žert ho na okamžik vyvedl z konceptu. Říkal Kassquit něco velice podobného, nakolik to dokázal vyjádřit v jazyce Rasy, který opravdu nebyl určen k vyjadřování podobných citů. Napadlo ho, jak se asi Kassquit daří, a doufal, že dobře.
Pak se ale sklonil a políbil Karen na špičku ňadra. Vzdychla a přitiskla ho k sobě. Přestal myslet na Kassquit. Přestal myslet na cokoli. O chvíli později byl jejich sňatek oficiálně stvrzen způsobem, který neměl nic společného s kostelem ani se státem Kalifornie, ale nicméně byl tak starý jako lidstvo. „Oh, Jonathane,“ řekla Karen tiše. „Miluji tě,“ odpověděl.
Dvakrát se pomilovali, usnuli si v objetí, pak se probudili a milovali se znovu. I šampaňské v průběhu noci zmizelo. Nebylo ho dost, aby se z něho opili, ale stačilo jim zvednout náladu; ne že by ji už neměli.
Na osmou hodinu měli objednané telefonické vzbuzení. Jonathan se protáhl a řekl: „Nevím, proč letíme na líbánky do San Franciska.“
„Bude to fajn,“ řekla Karen. „Uvidíme spoustu věcí, které jsme předtím neviděli.“
„To ano, pokud vůbec vylezeme z hotelového pokoje,“ řekl.
„A to nevím.“
„Chvastoune.“ Nakrčila na něho nos. Oba se rozesmáli. Sešli do jídelny na snídani a pak se na pár hodin, které zbývaly do odletu letadla, vrátili do pokoje, aby zjistili, co se s nimi dá udělat. K Jonatha-nově nemalé pýše zjistili, že to jde. Na základě více než půldenních zkušeností se mu být ženatý velice zamlouvalo.
Kassquit se trochu sklonila, aby se podívala do zrcadla ve své kabině. To, že se musela sklonit, jí připomínalo, že biologicky nebyla součástí Rasy: zrcadlo bylo pro muže a ženy Rasy ve správné výšce. Musela se k němu začít sklánět ještě dřív, než dosáhla svého plného vzrůstu. Vždycky jí to vadilo a pokořovalo -jako každý rozdíl mezi tím, jaká byla, a ženou Rasy, kterou si přálabýt.
Nyní věděla, že tyto rozdíly jsou ještě větší, než si myslela, dokud se nesetkala s divokými Velkými Ošklivci. Toto vědomí ji také mohlo pokořovat. „Jsem občan Impéria,“ řekla. „Jsem Tosevanka, alejsem také občan Impéria.“
To byla pravda. Někdy jí to vědomí pomáhalo. Ale fungovalo to i obráceně. Byla občanka Impéria, ale byla také Tosevanka. A v této chvíli se zabývala tím, aby dokázala přesně to.
Její vlasy - to jest vlasy na její hlavě, ne vlasy, které rostly na jiných místech jej ího těla - už byly dost dlouhé, aby je bylo potřeba česat. Černý plastový hřeben, který měla, přišel na její žádost z povrchu Tosevu 3. Rasa nic takového nevyráběla: k čemu, když měla místo vlasů šupiny? Musela poslat elektronickou zprávu Samu Yeagerovi, aby zjistila, jak Velcí Ošklivci udržují své vlasy v pořádku. „Hřeben,“ řekla, zatímco se s ním česala. To slovo bylo anglické. Rasa neměla tu věc, a tak pro ni ani neměla termín.
Když skončila s česáním, studovala výsledek. Její vlasy byly úhlednější, o tom nebylo žádných pochyb. Měla pocit, že kterýkoli Velký Ošklivec, který by ji viděl, by to potvrdil. Také měla pocit, že mužům ani ženám Rasy by se to nelíbilo. Příslušníci Rasy její vlasy neschvalovali. Ještě nedávno by to pro ni bylo zdrcující. Nyní však už nějaký čas měla potěšení z toho, že muže a ženy Rasy dráždila.
Jestli se v tom neprojevovala její tosevanská krev, neměla tušení, co to bylo.
Panel interkomu vedle dveří zasyčel o pozornost. „Kdo je to?“ zeptala se.
„Já, Ttomalss,“ přišlaodpověď.
Kassquit si na okamžik nasadila umělý dráp, aby mohla stisknout ovládač dveří. „Zdravím vás, nadřízený pane,“ řekla, sklánějíc se v uctivém postoji.
„A já zdravím tebe,“ odvětil Ttomalss. „Doufám, že se ti daří dobře.“
Udělala souhlasné gesto., Ano. Děkuji. A vám?“ Když Ttomalss použil stejné gesto, Kassquit se ho zeptala: „Co pro vás mohu udělat, nadřízený pane?“
„Zmínila ses mi o dvojznačnosti obsažené v pořizování záznamů o veškeré aktivitě individua, které je občanem Impéria se stejnými právy a výsadami, kterým se těší ostatní občané Impéria,“ řekl Ttomalss.
„Ano, o tom jsem se jistě zmínila,“ řekla Kassquit. „A nevidím v tom nic dvojznačného.“
„Pochopíš, doufám, že já ano, a že s tebou tak zcela nesouhlasím,“ řekl Ttomalss. „Ale komise vysoce postavených jedinců přezkoumala tento případ a dospěla k odlišnému závěru, takže ti můžu říct, že rutinní pořizování záznamů o veškeré tvé činnosti bylo zastaveno a nebude obnoveno.“
„To je ... velice dobrá zpráva, nadřízený pane.“ Kassquit přidala zdůrazňovací zakašlání. Vědela, že to zní užasle. Také užaslá byla. Že Rasa nadřadí její přání svému vlastnímu výzkumu, to bylo něco, nad čím bylo třeba žasnout. Pak svou radost ovládla. „Počkejte.“
„Co je?“ zeptal se Ttomalss.
„Říkáte, že mi můžete říct, že rutinní pořizování záznamů mé činnosti bylo zastaveno,“ odpověděla Kassquit. „Neřekl jste, zeje to pravda. Je to pravda, nadřízený pane?“
Pozorovala ho. Nebyla žena Rasy, aby měla instinktivní vodítko k tomu, co znamenala řeč jeho těla, ale na druhé straně ho pozorovala po celý svůj život. Když teď trochu ucouvl, ten pohyb byl nepatrný, ale ona ho postřehla. A když řekl: „Co tím míníš?“ zachytila v jeho hlase jisté znepokojení.
„Tím míním, že jste mi lhal,“ řekla smutně. „Tím míním, že jste si myslel, že nebudu vašim slovům věnovat dostatečnou

pozornost. Když jsem byla mládě, tak by to byla pravda. Ale já jsem už dospělá. Když mi lžete, dokážu to poznat.“
„Ty to nechápeš.“ Nicméně Ttomalss nepopřel to, co řekla.
Byla by raději, kdyby to byl udělal. „Chápu, že jste mi lhal. Chápu, že vám už nemohu důvěřovat. Chápete vy - máte vůbec tušení -jakou bolest mi to způsobuje? Je mi líto, nadřízený pane, ale myslím, že vás teď nějaký čas nechci vidět. Odejděte, prosím.“
„Kassquit, já - “ začal Ttomalss.
„Vypadněte!“ rozkřikla se Kassquit z plné plíce - ne, z plných plic; protože byla Tosevanka, měla dvě. Zdálo se, že i její hlas v malé kabině zazněl dvojnásob silně. Ttomalss se při jejím výkřiku zděšeně přikrčil. Pak beze slova utekl.
Když se za ním se zasyčením zavíraly dveře, Kassquit bojovala s nutkáním rozběhnout se za ním a způsobit mu újmu na zdraví. K čemu by to však bylo, kromě toho, že by ji to přivedlo do problémů? Cítila bych se potom lépe, pomyslela si. Nakonec však převážil zdravý rozum a nechala svého učitele uniknout.
Udělala odmítavé gesto. „To ne. Nechala jsem ho uniknout fyzicky,“ řekla, mnohem klidněji, než když ho vyhazovala. „Ale to mu neprojde, při duších Císařů minulosti.“
Když sklopila oči jako každý jiný občan Impéria při této zmínce, sedla si k telefonu. Na monitoru se objevila nějaká žena Rasy a řekla: „Kancelář admirála Reffeta, velitele kolonizační flotily. Jak vám ... mohu ... pomoci?“ Zakoktala se, když zjistila, že se dívá na Tose-vanku místo příslušníkaRasyJakočekávala.
„Jsem mladší výzkumník Kassquit,“ řekla Kassquit. „Chtěla bych mluvit se Vznešeným pánem flotily, jestli je to možné.“ „O tom velmi pochybuji,“ odvětila žena. Takový nedostatek vstřícnosti Kassquit ani příliš nerozzlobil; setkávala se s ním až příliš často. „Sdělte, prosím, mé jméno admirálovi,“ řeklajen. „Možná budete překvapená.“
Jinému příslušníku Rasy by ta žena bezpochyby odpověděla: Bude vykonáno. Tady zjevně uvažovala o tom, že Kassquit odmítne. Nakonec však pokrčila rameny a odvětila: „No dobře.“ Její obraz zmizel, zatímco se pokoušela zjistit, jestli se admirál Reffet skutečně sníží k rozmluvě s tím Velkým Ošklivcem, který nosil titul a jméno ženy Rasy.
Kdyby se Reffet rozhodl, že si s Kassquit nepřeje mluvit, pravděpodobně by tu ženu už neuviděla; spojení by bylo prostě přerušeno. Kassquit však věděla, že poskytla Rase - a Reffetovi - významné služby při identifikaci toho muže, který si v elektronické síti říkal Regeya, jako Sama Yeagera, divokého Velkého Ošklivce. Doufala, že si na to admirál také vzpomene.
Na okamžik ji napadlo, že to raději neměla dělat. Kdyby byla neodhalila Sama Yeagera, nikdy by se důvěrně nesblížila s Jonatha-nem Yeagerem. Byla by se dál snažila napodobovat ženu Rasy. Teď bylo všechno jinak. Teď se Jonathan permanentně pářil s jinou divokou Tosevankou. A Kassquit teď věděla, zeje odsouzena k tomu, aby navždy zůstala někde uprostřed. Nemohla se nikdy stát řádným příslušníkem Rasy, ale ani nemohla být plně Tosevankou.
Žena se znovu objevila na obrazovce. „Admirál s vámi promluví, “ řekla vyplašeně. Opět zmizela a místo ní se na obrazovce objevil Reffet.
Kassquit zaujala uctivý postoj. „Zdravím vás, Vznešený pane flotily,“ řekla. „Není pravda, že jsem byla uznána za plnoprávného občana Rasy?“
„Dovolte mi, abych si zkontroloval fakta, než vám odpovím, mladší výzkumnice,“ řekl Reffet. Odvrátil od ní jeden oční výčnělek, pravděpodobně aby se podíval na druhý monitor. Po chvíli se na ni opět podíval oběma výčnělky. „Ano. Zdá se, zeje to pravda.“
„Mám tedy všechna práva jako každý jiný občan Impéria?“ zeptala se.
„Řekl bych, že to vyplývá jedno z druhého.“ Reffet přidal souhlasné gesto.
„V tom případě, Vznešený pane flotily ...“ Kassquit se zhluboka nadechla. „V tom případě žádám, abyste formálně pokáral mého učitele, staršího výzkumníka Ttomalsse, za to, že mě falešně ujišťoval, že zastavil sledování veškeré mé činnosti, když to nebyla pravda. Přiznal to, když jsem ho přistihla při lži. Také vás žádám, abyste mu nařídil takové sledování do budoucna zastavit.“
„Mladší výzkumnice, jste si jistá, že to chcete řešit formálně?“ zeptal se Reffet.
„Ano, Vznešený pane flotily,“ odvětila Kassquit. „Nevidím jinou cestu, jak získat alespoň trochu soukromí, na které má občan Rasy právo. Vzhledem k tomu, že jsem to, co jsem, dobře vím, že nemohu nikdy doufat, že povedu normální život. Ale občan Impéria by neměl být nucen vést život, který je stále sledován.“
„Pravda,“ řekl admirál kolonizační flotily. Chvíli uvažoval. Nakonec udělal souhlasné gesto, aby dal najevo, že se rozhodl. „Nařídím Ttomalssovi, aby to sledování ukončil. Ale nepokárám ho. Jak jste poznamenala, vaše situace není a nemůže byt normální.“
„Děkuji vám,“ řekla Kassquit. „Ale asi jste mi špatně rozuměl. Já nechci, abyste ho pokáral za to sledování. Já chci, abyste ho pokáral zato, že lže.“
„Dobře si to rozmyslete, mladší výzkumnice,“ řekl Reffet. „Myslím, že chápu vaše důvody. Ale opravdu se chcete odcizit svému učiteli? Ve vašem ... neobvyklém postavení je dobře mít prominentního přítele.“ Přidal zdůrazňovací zakašlání.
Kassquit chtěla říct něco ostrého, ale ovládla se a na okamžik se zamyslela. Neochotně uznala, že admirálova rada byla dobrá. „Děkuji vám,“ řekla. „Ať je to tedy tak, jak jste navrhl. Ale mohl byste, prosím, dát Ttomalssovi neformálně na vědomí, že jste s ním nespokojen, protože lže?“
Reffet otevřel ústa smíchem. „Vy možná vůbec nepotřebujete prominentního přítele. Vy sama jste svůj nejlepší advokát. Udělám to. Na shledanou.“
Spokojená sama se sebou začala Kassquit kontrolovat ty oblasti elektronické sítě, které ji zajímaly. Zanedlouho se ozval Ttomalss. Bez úvodu řekl: „Předpokládám, že za ten verbální výprask, který j sem právě dostal od admirála Reffeta, vděčím tobě.“
„Ano, nadřízený pane,“ odpověděla Kassquit.

„Taky si určitě myslíš, že si ho zasluhuji," řekl Ttomalss. „Takže teď je to tak, jak sis přála. Už nebudeš dál sledována, a to je pravda." Použil zdůrazňovací zakašlání.
„Dobře," řekla Kassquit. Oba současně přerušili spojení. Doufala, že se nebude muset obejít bez jeho pomoci. Ale i kdyby ano, očekávala, že to nějak zvládne. V podstatě byla vždycky sama. Vzhledem k tomu, jaká byla a čím byla, jak tomu také mohlo být jinak? „Prostě s tím musím žít," zamumlala.
Vjačeslav Molotov právě procházel cestou do své pracovny kolem stolu svého tajemníka, když ho opustila jeho legendární netečnost. Ukázal na předmět, který vzbudil jeho pozornost, a řekl: „Proboha, Petře Maximoviči, co to je?"
„Soudruhu generální tajemníku, říkají tomu Chlupáč," odvětil jeho tajemník. „Můj bratranec je protokolární úředník na našem vyslanectví ve Spojených státech, a poslal mi to. Očividně jsou tam z nich celí pryč - podle toho, co mi říkal, musel v obchodním domě bojovat s celou tlupou hospodyněk, aby se k jednomu z nich dostal."
„Zapomněl jsem, že jste spřízněný s Michailem Sergejevičem," řekl Molotov. Podíval se přes vršek brýlí na takzvaného Chlupáče. „Nechápu, v čem je tak přitažlivý. Musí existovat spousta hezčích plyšových zvířátek."
„Ale tohle není obyčejné plyšové zvířátko, soudruhu generální tajemníku," řekl jeho sekretář. „Dovolte, já vám to ukážu." Namířil na nos hračky dálkový infračervený ovladač. Chlupáč otevřel oči a rozhlédl se jimi po místnosti, jako kdyby se skutečně probudil a rozhlížel se kolem sebe. Zamával rukou a začal mluvit anglicky.
„Proboha," řekl Molotov znovu. „Chápu, co máte na mysli. Je to skoro, jako by v té věcičce byla čertova babička."
Když promluvil, Chlupáčovy oči se otočily k němu. Řekl něco anglicky. Podle všeho mu odpovídal. „Slyší mě?" zeptal se.
„Doslovně ne," řekl jeho tajemník. „V konečném účinku ano. Má v sobě spoustu čidel a obvodů ukradených z technologie Ještěrů. Proto je mnohem mnohostrannější a obratnější, než hračky obvykle bývají."
„Mnohostranná," opakoval, prohlížeje si Chlupáče. Díval se na tajemníka, ale jeho oči se znepokojivě obrátily k němu, když opět promluvil. „Úžasné," zamumlal. „Američané jsou hlupáci, když vynakládají tolik cenné technologie na něco pro pobavení dětí. Sami jsou, v jistém směru, do značné míry jako děti."
„Můj bratranec mi píše, že Chlupáče ve skutečnosti vymysleli Kanaďané, i když se vyrábějí ve Spojených státech."
„Kanaďané, Američané," pokrčil rameny Molotov. „Jeden za osmnáct, druhý bez dvou za dvacet. Mezi nimi nejsou žádné velké rozdíly, jako například mezi Rusy a Ukrajinci." Opatrně pohlédl na Chlupáče. Samozřejmě, hračka se na něho dívala taky. „Vypněte to, Petře Maximoviči."
„Jistě, soudruhu generální tajemníku." Když znovu použil dálkový ovladač, Chlupáč zívl, zamával na rozloučenou, řekl poslední věc anglicky („To znamená 'Dobrou noc', soudruhu generální tajemníku," řekl Molotovův sekretář), a zavřel oči. Skutečně to vypadalo, jako by usnul.
„Doufám, že si s tím vaše děti užijí," řekl Molotov. Potlačil nutkání projít kolem stolu svého sekretáře po špičkách. Je to jenom hračka, stroj, říkal si, nic než plyš a umělá hmota a obvody, naprogramované, aby dělaly to či ono. Byl ryzí racionalista a materialista, takže by to měla být jasná a samozřejmá pravda. A také tomu tak bylo - když se přinutil podívat se na to racionálně. Když ne ... Když ne, tak tu věc možná oživovala čertova babička.
Sedl si za stůl a začal vyřizovat papíry - v tom byla úleva. Dělal to každý den už léta, desítky let. Čaj a pár sladkých koláčků posypaných práškovým cukrem, to byla také rutina. Čím víc vězel v zaběhané rutině, tím méně musel přemýšlet o Chlupáčovi a o tom, co z něho vyplývalo. Tolik technologie marnotratně vyplýtvané na hračku! SSSR ukradl Rase stejnou technologii a dokázal by sestrojit něco podobného Chlupáčovi - ale každý plánovač, který by se takovou věc odvážil navrhnout, by v příští minutě odpochodoval do gulagu.
Molotova napadlo, kolik Chlupáčů bude dovezeno do Sovětského svazu a jakou poptávku po takových tretkách to vyvolá mezi většinou, která nemá naději se knim dostat. Pokrčil rameny. Staral se velice málo o to, zdali se lidé domáhají nebo nedomáhají nějakých spotřebních věcí. Který rozumný plánovač by se o to staral? Rudá armáda dostala, co potřebovala. Strana dostala, co potřebovala. Když něco zbylo, dostal to lid. Na rozdíl od amerických kapitalistů, my máme své priorit)'zřejmé, pomyslel si Molotov samolibě.
Po chvíli se podíval na hodiny. Bylo po desáté. Na tuto hodinu se měli dostavit Žukov a Gromyko. Molotov poklepal prstem na stůl. Většina Rusů byla beznadějně nepřesná, ale tito dva se naučili chodit včas. Kde tedy byli?
Téměř vzápětí na to dostal odpověď. Z předpokoje se ozvala pisklavá angličtina. Sekretářův Chlupáč uchvátil velitele Rudé armády a ministra zahraničních věcí stejně jako předtím Molotova samotného. Vešel do předpokoje a řekl: „Dobré ráno, soudruzi. Začalo u vás druhé dětství, že si hrajete s hračkou, místo abyste se zabývali záležitostmi Sovětského svazu?"
Gromyko řekl: „Je to chytrá hračka, Vjačeslave Michajloviči. Je to také legrační hračka, když mluvíte anglicky."
Žukov přikývl. Jeho široká sedláčka tvář zářila potěšením. Zcela zjevně by si raději hrál s Chlupáčem, než by se zabýval státními záležitostmi. „Opatřím si jednoho," řekl. „Samozřejmě pro má vnoučata."
„Samozřejmě," řekl Molotov suše.
Diplomat i voják se s viditelnou lítostí nechali odvést od americké hračky. Ještě když si Žukov sedl naproti Molotovovi, řekl: „To je po čertech pěkná hračka, o tom není pochyb."
„Každá věc má vždycky dvě stránky, Georgiji Konstantinoviči," řekl Gromyko. „Ta druhá je, že Američané utrácejí tolik energie a technologické dovednosti na takovou malichernost, když by je mohli použít na posílení své obrany."
„JJa, na tom něco je," připustil Žukov. „Ale malá legrace tu a tam není proti zákonu." Stále myslel j ako sedlák.
Molotov řekl: „Mohli bychom teď tu hračku pustit z hlavy a projednat náš plán činnosti, pokud jde o Čínu? To byl, pokud si vzpomínáte, důvod, proč jsme se dnes sešli. Kdybych byl věděl o Chlupá-čovi předem, ujišťuji vás, že bych ho byl zařadil na první místo pořadu jednání."
Zdálo se, že jeho sarkasmus zapůsobil, když už nezapůsobilo nic jiného. Žukov přestal plácat o plyšovém medvídkovi a řekl: „Mao si vede lépe, nežjsme si mysleli, což?"

„Skutečně," řekl Molotov.
„Otázka je, jestli si nevede až příliš dobře," řekl Gromyko.
„Přesně tak, Andreji Andrejeviči - přesně tak," přisvědčil Molotov. „Jestli bude stále působit Ještěrům tolik obtíží jako v poslední době, jak dlouho bude trvat, než začnou používat atomové bomby, aby ho potlačili?"
„Ve světě už vybuchlo příliš mnoho atomových bomb," řekl Gromyko s přesvědčením.
„Jestli je začnou Ještěři používat, tak možná nezničí celou Lidovou osvobozeneckou armádu, ale určitě zničí její velitelské kádry," poznamenal Žukov.
„Máte pravdu, Georgiji Konstantinoviči, a to není žádoucí," řekl Molotov. „My potřebujeme, aby Lidová osvobozenecká armáda zůstala trnem v boku Rasy po léta - po generace." Obrátil se na Gromy-ka: „Andreji Andrejeviči, chci, abyste těsně spolupracoval s Japonskem a se Spojenými státy. Když všechny tři mocnosti vyjádří svou nelibost nad použitím atomových zbraní v Číně, možná to přiměje Ještěry držet se zpátky."
„Připravím společné prohlášení, soudruhu generální tajemníku," odvětil Gromyko. „Příliš mnoho mocností už použilo příliš mnoho atomových bomb, jakjsem řekl před chvílí."
„To snese opakování. Měli bychom to také zdůraznit Rase," řekl Molotov. „A myslím, že bychom se měli postarat, aby pro Rasu bylo méně urgentní uvažovat o použití atomových zbraní v Číně." Upřel oči na Žukova. „Chápete, co mám na mysli, soudruhu maršále? Souhlasíte?" Byl by raději, kdyby mohl Žukovovi prosté vydat rozkaz, ale k tomu ještě doba nedozrála.
Žukov zabručel: „Chcete, abychom přestali posílat Lidové osvobozenecké armádě německé rakety, které jim pomáhají bojovat proti tankům, helikoptérám a letadlům."
Molotov projednou nepotlačil úsměv. „Přesně to!" „Mao se bude vztekat," předpověděl Žukov. „To nebude poprvé, kdyjsme ho hodili přes palubu."
„A možná ani naposled," odvětil Molotov, a pokrčil rameny. „Nezdá se za daných okolností oslabení Lidové osvobozenecké armády tou nejlepší možností pro Sovětský svaz a pro svět jako celek?"
Čekal. Kdyby Žukov řekl ne, musel by ustoupit, a tu myšlenku nenáviděl. Ale Žukov znovu zabručel a řekl: „Ano, myslím že ano. Číňané budou stále udržovat Ještěry ve hře. Jenom se jim při tom nebude tak dařit. Kdyby Ještěři neměli atomové zbraně, odpověděl bych jinak. Samozřejmě, kdyby Ještěři neměli atomové zbraně a technologii, se kterou sem přišli, zůstali by Doma."
„Svět by byl jiný," řekl Gromyko zamyšleně. „Lepší? Horší? Kdoví?"
„Skutečně, kdo?" řekl Molotov. Myslel si, že by Sovětský svaz přežil útok, který nacisté zahájili v roce 1942, doufal, že by ho Sovětský svaz přežil, ale ani zdaleka si tím nebyl jist. Létali by lidé do kosmu v tomto roce 1966, kdyby jim Ještěři neukázali, zeje to možné? Pochyboval o tom.
„Takové hypotetické otázky nemají smysl," řekl Žukov. „Můžeme vycházet jenom z toho, co je, ne z toho, co by bylo mohlo být." Gromyko se poněkud zamračil; nelíbilo se mu, že byl tak lehce odmrštěn. Ale vjeho hlasu nebyla znát žádná rozmrzelost, když se zeptal: „Když omezíme Číňanům možnost škodit Ještěrům, najdeme nějakou jinou cestu, jakjim zpříjemnit život?" „Co máte na mysli?" zeptal se Molotov. „Když jsme vypálili ty hlavice se zázvorem na osady Rasy v Austrálii, výsledek byl vysoce rozvratný - a velice zábavný," prohodil ministr zahraničí.
Tentokrát se však ozval první Žukov: „Nět. Prošlo nám to jednou, ale nikde není záruka, že by nám to mohlo projít dvakrát. Kdyby nás při tom přistihli... Nět. "
Molotov zdráhavě přikývl. „Souhlasím s Georgijem Konstanti-novičem. Pašování zázvoru je jedna věc. Bombardovat je s ním je něcojiného. Kdyby nás při tom přistihli, je to válečný akt." Gromyko z toho byl rozmrzelý. Nedal to na sobě znát - nikdy na sobě nedal nic znát, ale byl rozmrzelý. Molotov častěji podporoval jeho než Žukova. To posilovalo jeho vlastní moc a omezovalo maršálovu. Ale neměl by vůbec žádnou moc, kdyby SSSR potkal osud Reichu. Přežití především, pomyslel si Molotov. Všechno ostatní až potom, ale přežití především. Žil podle tohoto pravidla tři čtvrtiny století. Byl zvědav, jak dlouho takještě bude žít.
Monika Dutourdová se obrátila na svého bratra podrážděnej i než obvykle. „Neexistuje vůbec nic, co bys mohl udělat?" zeptala se.
„Já?" Pierre nejenže zavrtěl hlavou. Vysmál sejí. „Kdybych se pokusil dostat Auerbacha z basy, co myslíš, že by se stalo? Skončil bych tam sám, to by se stalo. Ne, díky, sestřičko."
Měl nejspíš pravdu, bohužel. Přesto Monika řekla: „Není to fér. Ten Američan mě dostal do Tours, a teďje zavřený."
„Pozoruji, že neříkáš nic o jeho přítelkyni," poznamenal Pierre. V tom měl taky pravdu. Monika neřekla o Penny Summersové ani slovo, ačkoli byla také zatčena. Pravda byla, že Monika neměla Penny příliš v lásce a měla podezření, že tyto pocity byly vzájemné. „On pro mě udělal víc než ona," řekla, snažíc se, aby to neznělo příliš omluvně.
„Pochop, že já už nemám vliv na Ještěry," řekl bratr. „ Ty ho máš. Jak jsem říkal, ty jsi učitelský mazlíček. Atén Ttomalss má určitě velký vliv. On má mnohem větší šanci přimět Rasu, aby propustila Auerbacha, nežbych měljá."
„Vážně myslíš, že bych mohla něco udělat?" Monika zaslechla ve svém hlasu úžas. Potřebovala okamžik na to, aby si uvědomila, proč je tak užaslá. Ale pak jí to došlo: nikdy neměla velkou moc něco změnit. Místo toho jiní manipulovali s ní. Myšlenka, že by mohla sehrát aktivní roli, ji překvapila.
Pierre pokrčil rameny. „Předpokládejme, že řekne ne. To je to nejhorší, co se může stát, a v čem by to bylo horší, než to je. Aspoň budeš vědět, že ses pokusila."
„Máš pravdu." Monika věděla, že to zní také překvapeně.
„Kdy Ttomalss znovu zavolá?" zeptal se bratr.
„Zítra, ne?" odpověděla Monika.
„Jo, myslím že ano." Pierre si zapálil cigaretu. „Dobře, zítra mu řekneš, že žádný Auerbach rovná se žádní staří Římané. Když to řekneš tak, aby to vypadalo, že to myslíš vážně, budeš mít šanci."

„Peut-étre.“3S Monika se začala smát. „Ty to budeš říkat, aby to vypadalo, že to myslím vážně. Já neznámjazyk.“
„Uvidíme, jak to půjde,“ řekl Pierre. „Když řekne prostě ne, tak řekne, to je všechno.“ Vyfoukl kolečko kouře. Bylo mu úplně jedno, jestli se ten Američan dostane z vězení nebo ne.
Druhý den zatelefonoval Ttomalss. „Zdravím vás,“ řekl Pierro-vým prostřednictvím. „Pokud si vzpomínám, diskutovali jsme o způsobech, jakými Římané využívali odstupňování mezi plným poddanstvím a plným občanstvím k integraci cizích skupin do svého impéria. Chápu správně, že stupeň občanství dané skupiny bude záviset na stupni, do jakého si osvojila římské zvyky a obyčeje? To mi připadá jako velice rozumný přístup ke správě.“
Skutečně to chápal správně. Nebyl hloupý, ani zdaleka ne; to si Monika připomínala při každém rozhovoru, který spolu měli. Ale byl cizí, velmi cizí. To si také při každém rozhovoru připomínala.
„No,“ řekl Pierre, aniž by dál překládal. „Zkusíš to, nebo ne?“
„Zkusím,“ odvětila Monika. „Řekni mu, zeje tady jedna osobní záležitost, o které si musíme promluvit dřív, než budeme pokračovat s římskou historií.“
„Bude vykonáno,“ řekl její bratr, jeden z útržků jazyka Ještěrů, kterému rozuměla. Pak pokračoval dlouhou větou, složenou ze syčivých, mlaskavých a kašlavých zvuků, které pro ni byly španělskou vesnicí.
Když Pierre skončil, Ttomalss vydal překvapivě lidský povzdech.
' peut-ětre (fr.) - možná. (Pozn. překl.)
„To jsem mohl vědět, že k tomu dojde,“ řekl. „Vlastně k tomu už došlo, když jste si zařídili, abychom pustili vašeho bratra z vězení, aby vám tlumočil. Co ode mě chcete tentokrát?“
„Chci, abyste propustili jednoho Američana jménem Rance Auerbach, který byl nespravedlivě uvězněn jako zázvorový dealer,“ odpověděla Monika. Nezmínila se ani slovem o Penny Summerso-vé. Jestli si ji kvůli tomu chtěl Pierre dobírat, mohl. Její svědomí ji kvůli tomu příliš netrápilo. Auerbach byl ten, kdo jí pomohl. Penny pro ni nehnula prstem.
„Vždycky to skončí u obchodníků se zázvorem,“ poznamenal Ttomalss. „Tato rostlina nám působí víc obtíží než kterákoli droga lidem.“ (Pierre po straně dodal: „Ve skutečnosti řekl 'Velkým Ošklivcům'.“) Ještěr pokračoval: „Nechte mě podívat se do našich záznamů o tom Auerbachovi. Pak vám řeknu, co si myslím.“
Na druhém konci linky nastalo ticho. Pierre se zeptal: „Jak se jmenoval ten Ještěr, který ti opatřil tohle místo v Tours?“
„Felless,“ řekla Monika. „Starší výzkumnice Felless. Auerbach věděl, že bere zázvor, a vydíralji, aby mi pomohla.“
„Starší výzkumnice? Stejný titul jako Ttomalss,“ poznamenal Pierre. „Zajímalo by mě, jestli se znají. Zajímalo by mě, jestli ji má rád, což je ještě důležitější. Felless ...“ Poškrábal se na bradě. „Myslím, že byla jedním z přátel obchodního administrátora Keffeshe. Keffesh je taky ve vězení, víš.“
„Znají se. Felless mě doporučila Ttomalssovi. Myslíš, že to můžeme použít, abychom na něho přitlačili?“ zeptala se Monika.
Bratr pokrčil velice galským způsobem rameny. „To ještě nevím. Jak jsem řekl, do značné míry to bude záviset na tom, co si o ní myslí.“
Monika čekala, bubnujíc prsty na stůl, co jí Ttomalss řekne. Po pár minutách se Ještěr znovu ozval:, Je mi líto, ale nezdá se to možné. Mezi jeho zločiny patří i jeden v Jižní Africe, při kterém příslušníci Rasy v boji o zázvor stříleli jeden na druhého.“
To neznělo dobře. Ale Monika očekávala, že nejdřív odmítne. Nakonec, neudělat nic bylo snazší a pohodlnější, než udělat něco, do čeho neměl velkou chuť. „Jestli muži Rasy stříleli jeden na druhého,“ řekla, „neexistuje žádný důkaz, že na někoho střílel Auerbach, že?“ Doufala, že neexistuje.
K její úlevě Ttomalss řekl: „Ne. Ale přiznal, že tam byl, přiznal se, že byl součástí toho spiknutí. Udal muže Rasy.“
„Jestli poskytl důkazy, které pomohly Rase, nezaslouží si shovívavost?“ zeptala se Monika.
„Dostalo se mu shovívavosti do té míry, jak je to ve vězení možné.“ Ttomalss se na okamžik odmlčel, a pak vypálil svou vlastní otázku: „Proč se tak zajímáte o toho tosevanského muže, Moniko Dutourdová? Chcete se s ním pářit?“
Pierre to přeložil poněkud šťavnatěji. Monika mu věnovala ošklivý pohled. Pierre vyprskl. Ale Ttomalss skutečně nebyl žádný hlupák, to bylo zřejmé. Zatímco uvažovala, co říct, Pierre jí nabídl radu: „Jestli míníš ano, řekni ano. Jestli míníš ne, řekni stejně ano. Oni si stejně myslí, že jsme všichni neustále posedlí sexem. Pomůže ho to přesvědčit.“
„Dobře, Díky. Přelož toto ...“ Monika chvíli uvažovala, a pak řekla: „Ano. Neměli jsmeještě příležitost, ajá se už nemohu dočkat. Až doposud jsme byli jen přátelé.“
Když to přeložil do jazyka Ještěrů, bratr důrazně přikývl. „Dobré. Moc dobré. Přátelství pro ně znamená mnoho.“
„To jsem viděla podle otázek, které kladl o Římanech,“ řekla Monika.
Ttomalss znovu vzdychl. „Navzdory vašemu přání, jakkoli naléhavé může být, pochybuji, že mám dostatečný vliv, abych mohl udělat, co si přejete... Čemu se vy dva Tosevané smějete?“
Pierre s Monikou pohlédli jeden na druhého a znovu vyprskli. „Jak mu vysvětlit, že mluví jako v nejhorším špatném filmu?“ zeptala se Monika.
„To mu nebudeme vysvětlovat,“ řekl Pierre, což byla nejspíš dobrá rada.
„Pak tedy zpátky k věci,“ řekla Monika. „Řekni mu, že Auerbach mi udělal velkou laskavost, a já mu ji chci oplatit.“
„Jaká laskavost to byla?“ zeptal se Ttomalss. „Mám pocit, že nebyla žádná laskavost. Mám pocit, že ze mě chcete udělat hlupáka.“
„To ne,“ řekla Monika rozhořčeně, ačkoli Pierre by pravděpodobně její rozhořčení nedokázal přeložit. „Kdyby nebylo Rance Auerbacha, neměla bych své místo tady na universitě v Tours.“
„Teď vím, že lžete,“ řekl Ttomalss. „Náhodou vím, že to místo vám opatřila starší výzkumnice Felless. Ona to byla, kdo mi navrhl, abych s vámi diskutoval o historii Římanů.“
Monika přikývla. Teď byla otázka, jestli byli Ttomalss a Felless přátelé nebo jen profesionální kolegové. Monika řekla: „Starší výzkumnice Felless mi to místo opatřila proto, že Auerbach na ni naléhal.“

„Naléhal na ni, říkáte? Míníte tím, zejí pohrozil, že znovu zveřejní její návyk na zázvor?“ („Znovu?“ řekl Pierre. „Takže užji předtím přistihli, co? Není to zajímavé?“)
„Auerbach o tom nic úřadům Rasy neřekl, pokud vím,“ řekla Monika Ttomalssovi. „Každopádněještě ne.“
„Ještě ne?“ Ttomalss ještě jednou opakoval její slova, a vzdychl. „Teď mi řeknete, že jestli zůstane uvězněný, obviní Felless z požívání zázvoru. Otázka, kterou byste si měla položit, je to, jestli mě to zajímá.“
„Ne, nadřízený pane,“ řekla Monika. „To je otázka, kterou byste si měl položit vy, nemyslíte?“
Ano, to bylo jádro věci. Jestli bylo Ttomalssovi zcela jedno, co se stane Felless, pravděpodobně jim nepomůže dostat Rance Auerbacha z vězení. Místo přímé odpovědi Ttomalss řekl: „Vy chcete tomu Tosevanovi pomoci získat svobodu, protože vám udělal tuto laskavost. Vzpomínáte si, že starší výzkumnice Felless vám také udělala laskavost, když vám sehnala toto místo? Ohrozila byste ji po tom, kdy vám poskytla tuto pomoc?“
„Neudělala by to, kdyby nebylo Auerbacha,“ řekla Monika.
„Měla byste si uvědomit také něco jiného,“ řekl Ttomalss. „Jestli jste své místo získala díky Rase, také byste o ně mohla díky Rase přijít.“
„To vím. Věřte mi, že to vím,“ odpověděla. „Ale než mi Rance Auerbach pomohl, pracovala jsem jako prodavačka. Mohu si zase najít práci jako prodavačka.“
„Odvážím se říct, že bych si také mohl najít jiného historika,“ varo val j i Ttomalss.
„Co my slíS?“ zeptala se Monika Pierra.
„„Kdyby ti chtěl říct ne, už by to udělal,“ odvětil j ej í bratr.
„Myslím, že máš pravdu. Doufám, že máš pravdu,“ řekla Monika. „Řekni mu tohle: Jsem si jistá, že má pravdu. Jestli to chce udělat, může. Ale jestli chce pokračovat s touto historičkou, musí mi pomoci. Moc mi za mou práci s ním neplatí, a to mu taky připomeň.“
Když to Pierre přeložil, Ttomalss znovu vzdychl. „Nemohu nic slibovat, ale podívám se, co se s tím dá dělat,“ řekl nakonec. („Víc než toto z něho nevyrazíš,“ řekl jí Pierre.) „Můžeme nyní pokračovat v naší diskusi o stupních římského občanství?“
„Ano, nadřízený pane,“ odpověděla Monika tak krotce, jako by byla pouze vědec v oboru klasické civilizace a vůbec žádný vyděrač.
Když se Glen Johnson na svém skútru proplétal mezi vznášejícími se balvany pásu asteroidů, měl společnost, ačkoli byl v kabině sám. Ani nemohl svou společnost vidět pouhým okem. Ale jeho radar ho ujistil, že v tomto kousku vesmíru není sám. Na jeho výpravě ho sledovala jedna z ještěřích sond.
Nebylo to ani poprvé, kdy ho nějaká sonda sledovala. Zajímalo by ho, jestli ten stroj dostal instrukce ze Země, aby ho sledoval svým elektronickým okem, nebo jestli se ho počítač uvnitř sondy rozhodl sledovat na vlastní účet. Lidstvo zůstávalo za Rasou pozadu, pokud šlo o počítačem řízené stroje. Jen nebylo zcela jasné, jak velký náskok Ještěři ještě mají.
„Okay, kamaráde,“ řekl Johnson sondě, jako by ho mohla slyšet. „Chceš na okružní výlet, tak tě vezmu na okružní výlet.“
Byl přesvědčen, že bez ohledu na to, jak chytrá ta sonda byla, on byl chytřejší. Sonda byla rychlejší, silnější a přesnější. On byl však lstivější. Jestli se sonda chtěla dovědět víc o tom, co Američané podnikají tady v sousedství Ceresu, s radostí ji provede po cestě plné petrklíčů.
Jeho radar ho dovedl k jedné ze skal, na kterých pracovní parta instalovala motor: jinými slovy ke zbrani namířené na zázemí Ještěrů na Zemi. Používaje manévrovací trysky, obletěl celý asteroid, aby ho mohl zkontrolovat do nejmenší podrobnosti. Sonda Ještěrů skálu také obletěla, i když se držela o několik mil dál než on.
Když ukončil prohlídku, oznámil rádiem na Lewise a Clarka: „Asteroid kód CharIie-Blue-317. Všechny instalace jsou v provozuschopném stavu.“
Když to udělal, zamířil k dalšímu asteroidu podobné velikosti asi dvacet mil před ním. Provedl na druhém vznášejícím se kusu skály stejně pečlivou prohlídku jako na tom prvním, a sonda Rasy ho následovala. Stejně jako předtím obletěl celý asteroid. Byl zde jenom jeden rozdíl: tento asteroid se nepyšnil motorem.
Přesto Johnson odeslal na Lewise a Clarka rádiovou zprávu: „Asteroid kód Charlie-Green-426. Všechny instalace jsou v provozuschopném stavu.“
Když to řekl, zamířil k další skále na svém seznamu. Tentokrát ho sonda Ještěrů nenásledovala tak rychle. Místo toho létala sem a tam kolem asteroidu, kterému dal kódové jméno Charlie-Green-426. Věděl přesně, co tam dělá. Pokoušela se zjistit, proč tam letěl a o jakých instalacích to mluvil. Byl zvědav, jak dlouho bude Ještěrům trvat, než přijdou na to, zeje tahá za ocasní pahýl. Čím déle, tim lépe.
Když končil inspekci dalšího asteroidu - rovněž nedotčeného lidskou rukou - sonda se k němu opět připojila. Odeslal obvyklé hlášení: „Asteroid kód Charlie-Green-557. Všechny instalace jsou v provozuschopném stavu.“
Pak ho napadla nová myšlenka. Místo aby zamířil k dalšímu vznášejícímu se kusu skály, zamířil svým skútrem k ještěří sondě a použil radar, aby ho k ní naváděl: byla tak tmavá, zeji nemohl vidět, dokud se nedostal do její těsné blízkosti. Skútr byl vyzbrojen kulomety. Nevěděl, jaké zbraně nesla sonda, a ani to nechtěl zjišťovat. Místo toho obletěl sondu ve stejné vzdálenosti jako předtím asteroidy. Sonda začala také manévrovat. Ze všeho nejvíc to připomínalo tanec.
Když se Johnson dost pobavil a skončil s tím, znovu zapnul rádio a řekl: „Asteroid kód Edgar-Black-069. Všechny instalace jsou v provozuschopném stavu.“
Co si z toho Ještěři vyberou? pomyslel si. Kdyby on byl Ještěrem monitorujícím Velké Ošklivce v kosmu, nelíbil by se mu náznak, že jeho sonda je jednou z jejich instalací. Doufal, že se to nebude líbit ani jeho hypotetickému Ještěrovi.
Když provedl prohlídku několika dalších asteroidů, některých s nainstalovanými motory, ostatních bez nich, vrátil se k Lewisi a Clarkovi a vklouzl do přechodové komory, jejíž vrata se za ním zavřela. Když se otevřela vnitřní vrata a on

vylezl ze skútru, operátor komory mu řekl: „Velitel vás chce okamžitě vidět.“
Johnson potlačil nutkání zavýt, a řekl: „Proboha, co zas je?“
„To nevím,“ řekl technik., Ale když velitel něco řekne, tak to obvykle myslí vážně.“
„Jo, to sakra jo,“ odpověděl Johnson. „Okay, Rudy, díky.“ Vypravil se navštívit brigádního generála Healeyho v jeho doupěti. Když dorazil do jeho pracovny hluboko v nitru Lewise a Clarka, Healey ho probodl podezíravým pohledem.
„Asteroid kód Edgar-Black-069? Nemáme žádný asteroid s takovým kódovým označením.“
„Oh.“ Johnson potlačil další zavytí. Velitel bral všechno vážně přinejmenším stejně jako Ještěři. Vysvětlil své pas de deux se sondou Rasy. „Ten kódový název jsem si vymyslel. Nechme Rasu, ať si s tím trošku láme hlavu. Ta sonda je černá. To mě přivedlo na tu myšlenku.“
Healey zabubnoval prsty o stůl. „Chápu. Velmi dobře. Odchod.“
„Pane?“ řekl Johnson překvapeně.
„Odchod, řekl jsem.“ Healey se opět zatvářil podezíravě, což nebyla moc velká změna. „Co? Myslel jste si, že vás budu dál dusit, kdyžjsem zjistil, co jsem chtěl vědět?“
Johnson pokrčil rameny. „Člověk nikdy neví, pane. Bůh ví, že se to předtím už stalo.“ Nenamáhal se chovat k veliteli přátelsky. Brigádní generál Healey po něm stejně půjde, dokud jeden z nich nezemře.
Doufal, že teď Healey vybuchne. Několik sekund to vypadalo, že ano. Ale takové štěstí neměl. Healey zhluboka vydechl a zavrčel: „Dneska nemám čas se s vámi dohadovat, podplukovníku. Vypadněte sakra z mé pracovny.“
„Ano, pane,“ řekl Johnson a vyplul ven. Byl zvědav, jestli po něm velitel něco hodí, aby urychlil jeho odchod, ale Healey to neudělal.
Na chodbě se Johnson podíval na hodinky. Strávil mezi asteroidy méně času, než očekával; do nástupu služby v řídící místnosti mu zbývalo ještě půl druhé hodiny. To ho přimělo zamyslet se nad tím, jestli si raději zdřímne nebo vyhledá společnost. Experimentálně zívl, a zavrtěl hlavou. Bez spánku se ještě nějaký čas obejde. Co zbývalo ... „Jídelna,“ zamumlal, jako by dával příkaz svému šoférovi.
Ale svým šoférem byl on sám. Zamířil do jídelny Bylo pozdní odpoledne lodního času: nebyl čas k jídlu. Přesto byla jídelna plná, protože to byla největší místnost na palubě Lewise a Clarka, a lidé měli ve zvyku scházet se tu na kus řeči a hledat společnost, ať byl čas jídla nebo nebyl.
Když ho zpozorovala Lucy Vegettiová, zamávala na něho. Odpověděl jí a zamířil kní. Uviděl Mickeyho Flynna. „Kujete tady spolu pikle?“ zeptal se.
„Samozřejmě,“ odvětil Flynn vážně. „Co jiného bychom dělali? Tahle loďje až po střechu plná konspirace.“
„A- jestli mu nevěříš,“ dodala Lucy,, jen se zeptej Ještěrů.“
„Oh, já mu věřím,“ řekl Johnson. „Koneckonců, může člověk s takovým obličejem vůbec lhát?“
„Samotná ta myšlenka je směšná,“ řekl Flynn.
„Mimochodem,“ pokračoval Johnson. „Právě jsem strávil pár hodin ve skútru a trochu jsem přispěl k paranoidním fantaziím Ještěrů.“ A brigádního generála Healeyho, pomyslel si, ale neřekl to nahlas.
Lucy Vegettiová na něho zahrozila v předstíraném rozhořčení prstem. „Zase jsi navštěvoval skály, na kterých nejsou motory.“ Na okamžik se odmlčela. „Všiml sis na některé z nich něčeho zajímavého?“
„Teď promluvil geolog,“ řekl Glen, za což na něho vyplázla jazyk. Zavrtěl hlavou. „Neviděl jsem nic, co by mi připadalo zvláštní, ne. Je mi líto. Ale trošku jsem si pohrál s touještěří sondou, která mě sledovala.“ Popsal jim, jak s ní zacházel, jako by to byla americká instalace a ne kosmické plavidlo patřící Rase.
„To se mi líbí.“ Lucy přikývla. Pak se obrátila na Flynna. „Co myslíš ty, Mickey?“
„Jak bych se mohl opovážit nesouhlasit?“ řekl druhý pilot. „Kdybych to udělal, mysleli byste si, žej sem blázen.“
„To přece ví každý, kdo tě zná, žejsi blázen,“ řekl Johnson.
„Jsem hluboce uražen,“ prohlásil Flynn, a pustil se madla, aby si mohl položit ruku na srdce, aby dal najevo, jak hluboce byl uražen. Podle Johnsona tím dosáhl toho, že vypadal jako ještě větší blázen. A protože ho setrvačnost daná jeho pohybem začala odnášet od madla, musel se natáhnout, aby na ně opět dosáhl.
„Pro Ještěryjsmeblázni všichni,“ řeklaLucy.
„To je součást hry,“ řekl Johnson. „Čím méně vážně nás budou brát - nás jako lidi obecně, a nás jako lidi tady venku - tím lépe pro nás.“
„Kdyby nás nebrali vážně, sledovala by tě ta sonda, kam ses pohnul, jako tvůj malý pejsek?“ Mickey Flynn dělával rád ďáblova advokáta.
„Asi ne,“ připustil Johnson. „Ale když budu dál dělat všelijaké vylomeniny, po nějaké době si Ještěři řeknou, že jsem prostě trhlý, a už mě nebudou brát vážně. A to bude dobře, jakjsem říkal.“
„Bylo by lépe, kdyby si mysleli, žejsme se jenom zbláznili,“ řekla Lucy. „Teď, když vědí, že měníme malé asteroidy ve zbraně, budou nás bedlivě sledovat.“
„Budou nás sledovat při tom, když to děláme, “ řekl Flynn.
Johnson přikývl. „Mickey má pravdu. Ty asteroidy jsou užitečné jako zbraně, ale jsou také užitečné jako kamufláž. Rasa věnuje strašně velkou pozornost těm šutrům a motorům na nich. Rasa nás sleduje, když k nim letíme. Rasa nás sleduje, když k nim připevňujeme motory a když vyhledáváme další skály, které by se k tomu hodily.“
„Já vím.“ Lucy rovněž přikývla. „A nevěnují mnoho pozornosti tomu, když pokračujeme ve své skutečné práci - myslím v našem
úkolu číslo jedna.“ Pohlédla na oba muže. „Opravdu si myslíte, že na přelomu století budeme schopni vypustit hvězdnou loď?“
„Já už v té době budu stařec,“ řekl Glen Johnson. „Příliš starý, abych mohl být v kosmu. Ale doufám, že tady ještě budu, abych to viděl.“

„Já taky," řekla Lucy. „Ještěři se sem dostali. My bychom měli být schopní navštívit Domov."
„Kdo ví, kde budou v té době Rusové," řekl Mickey Flynn. „Možná budou hned za námi - nebo hned vedle nás. Mně by to nevadilo."
„Domov. Deset světelných let odtud - snad o něco méně. Něco, na co se můžeme těšit," řekl Johnson. „Vždycky bychom něco takového měli mít." Jeho přátelé přikývli.